

תנ"ך

תורה

בראשית

בראשית א : 1

- 1 Na počátku stvořil Bůh nebe a zemi.

Na počátku stworzył Bóg niebo i ziemię.

א בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם
וְאֶת הָאָרֶץ:

אין אָנהייב האָט גאָט באַשאַפֿן דעם
הימל און די ערד.
- 2 Země pak byla nesličná a pustá, a tma byla nad propastí, a Duch Boží vznášel se nad vodami.

Ziemia zaś była zamętem i bezładem, a ciemność nad otchłanią; a duch Boży unosił się nad powierzchnią wód.

ב וְהָאָרֶץ הָיְתָה תְהוֹמוֹת וְחָשֶׁךְ
עַל־פְּנֵי תְהוֹמוֹת וְרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת
עַל־פְּנֵי הַמַּיִם:

און די ערד איז געווען וויסט און
ליידיק, און פֿינצטערניש איז געווען
אויפֿן געזיכט פֿון תְהוֹמוֹת, און דער גייסט
פֿון גאָט האָט געשוועבט אויפֿן געזיכט
פֿון די וואַסערן.
- 3 I řekl Bůh: Bud' světlo! I bylo světlo.

I rzekł Bóg: "Niech się stanie światło!" I stało się światło.

ג וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר וַיְהִי־אֹר:

האָט גאָט געזאָגט: זאָל ווערן ליכט. און
עס איז געוואָרן ליכט.
- 4 A viděl Bůh světlo, že *bylo* dobré; i oddělil Bůh světlo od tmy.

I widział Bóg światło, że dobre; i rozdzielił Bóg między światłem a ciemnością.

ד וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת־הָאוֹר כִּי־טוֹב וַיַּבְדֵּל
אֱלֹהִים בֵּין הָאוֹר וּבֵין הַחֹשֶׁךְ:

און גאָט האָט געזען דאָס ליכט אז עס
איז גוט; און גאָט האָט
פֿאַנאַנדערגעשיידט צווישן דעם ליכט
און צווישן דער פֿינצטערניש.
- 5 A nazval Bůh světlo dnem, a tmu nazval nocí.

I byl večer a bylo jitro, den první.

I nazwał Bóg światło dniem, a ciemność nazwał nocą. I był wieczór i był ranek - dzień jeden.

ה וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לָאוֹר יוֹם וּלַחֹשֶׁךְ קָרָא
לַיְלָה וַיְהִי־עֶרֶב וַיְהִי־בֹקֶר יוֹם אֶחָד:

און גאָט האָט גערופֿן דאָס ליכט טאָג,
און די פֿינצטערניש האָט ער גערופֿן
נאַכט. און עס איז געווען אָוונט, און
עס איז געווען פֿרימאָרגן, איין טאָג.

- 6 Řekl také Bůh: Bud' obloha u prostřed vod, a děl vody od vod! וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי רָקִיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם וַיְהִי מַבְדִּיל בֵּין מַיִם לַמַּיִם:
- I rzekł Bóg: "Niech będzie przestwór w po-
środku wód, a niech przedzieli między wodami
a wodami!" הָאֵט גֵּאָט געזאָגט: זאָל ווערן אַן
אויסשפרייט אין מיטן פֿון די וואַסערן,
און ער זאָל פֿאַנאַנדערשיידן צווישן
וואַסערן און וואַסערן.
- 7 I učinil Bůh tu oblohu, a oddělil vody, kteréž
jsou pod oblohou, od vod, kteréž jsou nad ob-
lohou. A stalo se tak. וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת־הָרָקִיעַ וַיַּבְדֵּל בֵּין
הַמַּיִם אֲשֶׁר מִתַּחַת לָרָקִיעַ וּבֵין
הַמַּיִם אֲשֶׁר מֵעַל לָרָקִיעַ וַיְהִי־כֵן:
- I uczynił Bóg przestwór i przedzielił między
wodami, które pod przestworem, a wodami,
które nad przestworem. I stało się tak. און גֵּאָט האָט געמאַכט דעם
אויסשפרייט, און האָט
פֿאַנאַנדערגעשיידט צווישן די וואַסערן
וואָס אונטער דעם אויסשפרייט און
צווישן די וואַסערן וואָס איבער דעם
אויסשפרייט. און עס איז אזוי געשען.
- 8 I nazval Bůh oblohu nebem. I byl večer a bylo
jítro, den druhý. וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לָרָקִיעַ שָׁמַיִם
וַיְהִי־עֶרֶב וַיְהִי־בֹקֶר יוֹם שֵׁנִי:
- I nazwał Bóg przestwór niebem. I był wieczór
i był ranek - dzień wtóry. און גֵּאָט האָט גערופֿן דעם אויסשפרייט
הימל. און עס איז געווען אָוונט, און עס
איז געווען פֿרימאָרגן, אַ צווייטן טאָג.
- 9 Řekl také Bůh: Shromažďte se vody, kteréž jsou
pod nebem, v místo jedno, a ukaž se místo
suché! A stalo se tak. וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִקְוּ הַמַּיִם מִתַּחַת
הַשָּׁמַיִם אֶל־מָקוֹם אֶחָד וַתֵּרָא
הַיַּבֶּשֶׁה וַיְהִי־כֵן:
- I rzekł Bóg: "Niech się zbiorą wody z pod nie-
ba w jedno miejsce, a niech się ukaże ląd!" I sta-
ło się tak. הָאֵט גֵּאָט געזאָגט: זאָלן זיך אַינזאַמעלן
די וואַסערן פֿון אונטערן הימל אין איין
אָרט, און זאָל זיך באַווייזן די יבשה.
און עס איז אזוי געשען.

- 10 I nazwał Bůh *místo* suché zemí, shromáždění pak vod nazwał mořem. A viděl Bůh, že *to bylo* dobré.
- I nazwał Bóg łąd ziemią, a zbiór wód nazwał morzami. I widział Bóg, że dobrze.
- 11 Potom řekl Bůh: Zplod' země trávu, *a* bylinu vydávající símě, *a* strom plodný, nesoucí ovoce podle pokolení svého, v němž by bylo símě jeho na zemi. A stalo se tak.
- I rzekł Bóg: "Niech porośnie ziemia rośliną, zieleń rozsiewającym nasienie, drzewem owocowym, rodzącym owoc według rodzaju swojego, w którymby nasienie jego było, na ziemi!" I stało się tak.
- 12 Nebo země vydala trávu, *a* bylinu nesoucí semeno podle pokolení svého, i strom přinášející ovoce, v němž *bylo* símě jeho, podle pokolení jeho. A viděl Bůh, že to bylo dobré.
- I wydała ziemia roślinę, - zieleń, rozsiewające nasienie według rodzaju swojego i drzewo rodzące owoc, w którym nasienie jego było, według rodzaju swojego. I widział Bóg, że dobrze.
- 13 I byl večer a bylo jitro, den třetí.
- I był wieczór i był ranek - dzień trzeci.
- י וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לַיְבָשָׁה אֶרֶץ וּלַמָּקוֹה הַמַּיִם קָרָא יָמִים וַיֵּרָא אֱלֹהִים כִּי־טוֹב:
- און גאָט האָט גערופֿן די יבשה ערד, און די אַײנזאַמלונג פֿון די וואַסערן האָט ער גערופֿן ימען. און גאָט האָט געזען אַז דאָס איז גוט.
- יא וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תְּדַשָּׂא הָאָרֶץ דָּשָׂא יַעֲשֶׂב מִזֵּרַע זֶרַע עֵץ פְּרִי עֵשֶׂה פְּרִי לְמִינוֹ אֲשֶׁר זֶרְעוֹבוֹ עַל־הָאָרֶץ וַיְהִי־כֵן:
- האָט גאָט געזאָגט: זאָל די ערד אַרויסגראָזן גראַז, קרײטעכץ וואַס גיט אַרויס זאַמען, פֿרוכטביימער וואַס טראָגן פֿרוכט אויף דער ערד לויט זייערע מינים, וואַס זייער זאַמען איז אין זיי. און עס איז אַזוי געשען.
- יב וַתּוֹצֵא הָאָרֶץ דָּשָׂא יַעֲשֶׂב מִזֵּרַע זֶרַע לְמִינֵהוּ וְעֵץ עֵשֶׂה־פְּרִי אֲשֶׁר זֶרְעוֹבוֹ לְמִינֵהוּ וַיֵּרָא אֱלֹהִים כִּי־טוֹב:
- און די ערד האָט אַרויסגעבראַכט גראַז, קרײטעכץ וואַס גיט אַרויס זאַמען לויט זײנע מינים, און ביימער וואַס טראָגן פֿרוכט, וואַס זייער זאַמען איז אין זיי, לויט זייערע מינים. און גאָט האָט געזען אַז דאָס איז גוט.
- יג וַיְהִי־עֶרֶב וַיְהִי־בֹקֶר יוֹם שְׁלִישִׁי:
- און עס איז געווען אָוונט, און עס איז געווען פֿרימאַרגן, אַ דריטן טאָג.

14 Opět řekl Bůh: Budte světla na obloze nebeské, aby oddělovala den od noci, a byla na znamení a *rozměření* časů, dnů a let.

I rzekł Bóg: "Niech będą światła na przestworze nieba, aby przedzielać między dniem a nocą; a niech służą jako znamiona i pory i dni i lata;

15 A aby svítla na obloze nebeské, a osvětcovala zemi. A stalo se tak.

I niech będą światłami na przestworze nieba, dla przyświecania ziemi!" I stało się tak.

16 I učinil Bůh dvě světla veliká, světlo větší, aby správu drželo nade dnem, a světlo menší, aby správu drželo nad nocí; též i hvězdy.

I utworzył Bóg dwa owe światła wielkie: światło większe dla panowania dniem, a światło mniejsze dla panowania nocą, i gwiazdy.

17 A postavil je Bůh na obloze nebeské, aby osvětcovala zemi;

I umieścił je Bóg na przestworze nieba, dla przyświecania ziemi.

יָד וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי מְאֹרֶת בְּרָקִיעַ
הַשָּׁמַיִם לְהַבְדִּיל בֵּין הַיּוֹם וּבֵין
הַלַּיְלָה וְהָיוּ לָאֹתֹת וּלְמוֹעֲדִים וּלְיָמִים
וּלְשָׁנִים:

הָאֵט גָּאָט געזאָגט: זאָלן ווערן ליכטער
אין דעם אויסשפרייט פֿון הימל,
פֿאַנאַנדערצושיידן צווישן דעם טאָג און
צווישן דער נאַכט, און זיי זאָלן זײַן
פֿאַר צייכנס און פֿאַר צײַטן, און פֿאַר
טעג און יאָרן.

טו וְהָיוּ לְמְאֹרֹת בְּרָקִיעַ הַשָּׁמַיִם לְהָאִיר
עַל־הָאָרֶץ וַיְהִי־כֵן:

און זיי זאָלן זײַן פֿאַר ליכטער אין דעם
אויסשפרייט פֿון הימל, צו ליכטן אויף
דער ערד. און עס איז אזוי געשען.

טז וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת־שְׁנֵי הַמְּאֹרֹת
הַגְּדֹלִים אֶת־הַמְּאֹר הַגָּדֹל לְמַמְשֶׁלֶת
הַיּוֹם וְאֶת־הַמְּאֹר הַקָּטָן לְמַמְשֶׁלֶת
הַלַּיְלָה וְאֵת הַכּוֹכָבִים:

און גָּאָט האָט געמאַכט די צוויי גרויסע
ליכטער: דאָס גרעסערע ליכט פֿאַר
דער געוועלט־קונג פֿון טאָג, און דאָס
קלענערע ליכט פֿאַר דער געוועלט־קונג
פֿון דער נאַכט; און די שטערן.

יז וַיִּתֵּן אֹתָם אֱלֹהִים בְּרָקִיעַ הַשָּׁמַיִם
לְהָאִיר עַל־הָאָרֶץ:

און גָּאָט האָט זיי אַרײַנגעזעצט אין דעם
אויסשפרייט פֿון הימל, צו ליכטן אויף
דער ערד,

18 A aby správu držela nade dnem a nocí, a oddělovala světlo od tmy. A viděl Bůh, že *to bylo* dobré.

I aby panować dniem i nocą i przedzielać między światłem a ciemnością. I widział Bóg, że dobrze.

19 I byl večer a bylo jitro, den čtvrtý.

I był wieczór i był ranek - dzień czwarty.

20 Řekl ještě Bůh: Vydejte vody hmyz duše živé v hojnosti, a ptactvo, *kteréž* by létalo nad zemí pod oblohou nebeskou!

I rzekł Bóg: "Niech się zaroją wody rojem jestestw żyjących, a ptactwo niech się unosi nad ziemią, na przestworze niebios!"

21 I stvořil Bůh velryby veliké a všelijakou duši živou, hýbající se, kteroužto v hojnosti vydaly vody podlé pokolení jejich, a všelike ptactvo křídla mající, podlé pokolení jeho. A viděl Bůh, že *to bylo* dobré.

I stworzył Bóg owe potwory wielkie i wszelkie jestestwo żyjące, poruszające się, którym zaroily się wody podług rodzaju swego, i wszelkie ptactwo skrzydlate podług rodzaju swojego. I widział Bóg, że dobrze.

יח וְלִמְשַׁל בַּיּוֹם וּבַלַּיְלָה וּלְהַבְדִּיל בֵּין הָאֹר וּבֵין הַחֹשֶׁךְ וַיֵּרָא אֱלֹהִים כִּי־טוֹב:

און צו געוועלטיקן איבער דעם טאג און איבער דער נאכט, און פֿאַנאַנדערצושיידן צווישן דעם ליכט און צווישן דער פֿינצטערניש. און גאָט האָט געזען אַז דאָס איז גוט.

יט וַיְהִי־עֶרֶב וַיְהִי־בֹקֶר יוֹם רְבִיעִי:

און עס איז געווען אָוונט, און עס איז געווען פֿרימאָרגן, אַ פֿירטן טאָג.

כ וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִשְׂרְצוּ הַמַּיִם שָׂרִץ נֶפֶשׁ חַיָּה וְעוֹף יְעוֹפֵף עַל־הָאָרֶץ עַל־פְּנֵי רִקְיעַ הַשָּׁמַיִם:

האָט גאָט געזאָגט: זאָל דאָס וואַסער ווידמענען אַ ווידמענונג פֿון לעבעדיקע באַשעפֿענישן, און פֿויגלען זאָלן פֿליען אויף דער ערד, איבערן פֿרייען אויסשפרייט פֿון הימל.

כא וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת־הַתַּנִּינִם הַגְּדֹלִים וְאֵת כָּל־נֶפֶשׁ הַחַיָּה הָרֹמֶשֶׁת אֲשֶׁר שָׂרְצוּ הַמַּיִם לְמִינֵהֶם וְאֵת כָּל־עוֹף כָּנָף לְמִינֵהוּ וַיֵּרָא אֱלֹהִים כִּי־טוֹב:

און גאָט האָט באַשאַפֿן די גרויסע ים־חיות, און אַלע לעבעדיקע באַשעפֿענישן וואָס קריכן, וואָס דאָס וואַסער האָט געווידמענט לויט זייערע מינים, און אַלע געפֿליגלטע פֿויגלען לויט זייערע מינים. און גאָט האָט געזען אַז דאָס איז גוט.

22 I požehnal jim Bůh, řka: Plodtež se a množte se, a naplňte vody mořské; též ptactvo ať se rozmnožuje na zemi!

I pobłogosławił im Bóg i rzekł: "Rozradzajcie się i rozmnażajcie i napęlniajcie wody w morzach, a ptactwo niech się rozmnaża na ziemi!"

23 I byl večer a bylo jitro, den pátý.

I byl večer i byl ranek - dzień piąty.

24 Řekl též Bůh: Vydej země duši živou, *jednu každou* podle pokolení jejího, hovada a zeměplazy, i zvěř zemskou, podle pokolení jejího. A stalo se tak.

I rzekł Bóg: "Niech wyda ziemia jestestwa żyjące podług rodzajów swoich: bydło i płazy i zwierzęta lądowe podług rodzajów swoich!" I stało się tak.

25 I učinil Bůh zvěř zemskou podle pokolení jejího, též hovada vedlé pokolení jejich, i všeliký zeměplaz podle pokolení jeho. A viděl Bůh, že *bylo* dobré.

I utworzył Bóg zwierzęta lądowe podług rodzajów swoich, i bydło podług rodzaju swojego, i wszelki płaz ziemny podług rodzaju swojego. I widział Bóg, że dobrze.

כב וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים לְאמֹר פְּרוּ וּרְבוּ וּמְלֵאוּ אֶת־הַמַּיִם בַּיַּמִּים וְהָעוֹף יִרְבֶּה בָּאָרֶץ:

און גאָט האָט זיי געבענטשט, אזוי צו זאגן: פֿרוכפערט אייך און מערט אייך, און פֿילט אָן די וואַסערן אין די ימען, און די פֿויגלען זאלן זיך מערן אויף דער ערד.

כג וַיְהִי־עֶרֶב וַיְהִי־בֹקֶר יוֹם חַמִּישִׁי:

און עס איז געווען אָוונט, און עס איז געווען פֿרימאָרגן, אַ פֿינפטן טאָג.

כד וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תּוֹצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה לְמִינָהּ בְּהֶמָּה וָרֶמֶשׂ וְחַיִּת־וָאָרֶץ לְמִינָהּ וַיְהִי־כֵן:

האָט גאָט געזאָגט: זאל די ערד אַרויסברענגען לעבעדיקע באַשעפֿענישן לויט זייערע מינים, בהמות און שרצים און חיות פֿון דער ערד לויט זייערע מינים. און עס איז אזוי געשען.

כה וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת־חַיִּת הָאָרֶץ לְמִינָהּ וְאֶת־הַבְּהֶמָּה לְמִינָהּ וְאֶת־כָּל־רֶמֶשׂ הָאֲדָמָה לְמִינֵהוּ וַיֵּרָא אֱלֹהִים כִּי־טוֹב:

און גאָט האָט געמאַכט די חיות פֿון דער ערד לויט זייערע מינים, און די בהמות לויט זייערע מינים, און אַלע שרצים פֿון דער ערד לויט זייערע מינים. און גאָט האָט געזען אַז דאָס איז גוט.

26 Řekl opět Bůh: Učiňme člověka k obrazu našemu, podle podobenství našeho, a ať panují nad rybami mořskými, a nad ptactvem nebeským, i nad hovědy, a nade vši zemí, i nad všelikým zeměplazem hýbajícím se na zemi.

I rzekł Bóg: "Uczyńmy ludzi na obraz Nasz i według podobieństwa Naszego, a niech panują nad rybami morza, i nad ptactwem nieba, i nad bydłem, i nad wszystką ziemią, i nad wszelkim płazem, który pełza po ziemi!"

27 I stvořil Bůh člověka k obrazu svému, k obrazu Božímu stvořil jej, muže a ženu stvořil je.

I stworzył Bóg człowieka na obraz Swój, na obraz Boga stworzył go; mężczyznę i niewiastę stworzył ich.

28 A požehnal jim Bůh, a řekl jim Bůh: Plod'tež se a rozmnožujte se, a naplňte zemi, a podmaňte ji, a panujte nad rybami mořskými, a nad ptactvem nebeským, i nad všelikým živočichem hýbajícím se na zemi.

I błogosławił im Bóg, i rzekł do nich Bóg: "Rozradzajcie się i rozmnażajcie, i napełniajcie ziemię, i zawładnijcie nią, i panujcie nad rybami morza, i nad ptactwem nieba, i nad wszelkim zwierzem, który się porusza na ziemi!"

כו וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ
כְּדִמוּתֵנוּ וְיִרְדּוּ בְדִגְתַּיִם וּבְעוֹף
הַשָּׁמַיִם וּבַבְּהֵמָה וּבְכָל־הָאָרֶץ
וּבְכָל־הָרֶמֶשׂ הָרֹמֵשׂ עַל־הָאָרֶץ:

הָאָט גָּאָט גַּעזָאָגט: לֹא־מִיר מַאָכֵן
מֵעֲנִשְׁתֵּן אִין אֹונדזער גַּעשטאַלט, לױט
אֹונדזער גלײכעניש, און זײ זאָלן
געװעלטיקן אײבער די פֿיש פֿון ים, און
אײבער די פֿױגלען פֿון הימל, און אײבער
די בהמות, און אײבער דער גאַנצער
ערד, און אײבער אַלע שרצים װאָס
קריכן אױף דער ערד.

כו וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת־הָאָדָם בְּצַלְמוֹ
בְּצֶלֶם אֱלֹהִים בָּרָא אֹתוֹ זָכָר וּנְקֵבָה
בָּרָא אֹתָם:

און גָּאָט הָאָט באַשאַפֿן דעם מענטשן
אין זײַן גַּעשטאַלט; אין דער גַּעשטאַלט
פֿון גָּאָט הָאָט ער אים באַשאַפֿן; אַ זכר
און אַ נקבה הָאָט ער זײ באַשאַפֿן.

כח וַיְבָרֶךְ אֹתָם אֱלֹהִים וַיֹּאמֶר לָהֶם
אֱלֹהִים פְּרוּ וּרְבוּ וּמְלֵאוּ אֶת־הָאָרֶץ
וּכְבֹּשׁוּהָ וְיִרְדּוּ בְדִגְתַּיִם וּבְעוֹף
הַשָּׁמַיִם וּבְכָל־חַיַּיָּה הָרֹמֶשֶׂת
עַל־הָאָרֶץ:

און גָּאָט הָאָט זײ געבענטשט, און גָּאָט
הָאָט צו זײ גַּעזָאָגט: פֿרוכפּערט אײך
און מערט אײך, און פֿילט אַן די ערד,
און באַצװינגט זי, און געװעלטיקט
אײבער די פֿיש פֿון ים, און אײבער די
פֿױגלען פֿון הימל, און אײבער אַלעם
לעבעדיקן װאָס קריכט אױף דער ערד.

29 Řekl ještě Bůh: Aj, dal jsem vám všelikou bylinu, vydávající símě, kteráž *jest* na tváři vší země, a všeliké stromové, (*na němž jest ovoce stromu*), nesoucí símě; *to* bude vám za pokrm.

I rzekł Bóg: "Oto oddaję wam wszelkie ziele rozsiewające nasienie, będące na powierzchni całej ziemi, i wszelkie drzewo, na którym jest owoc drzewny, rozsiewający nasienie: wam niechaj będą na pokarm.

30 Všechněm pak živočichům zemským, i všemu ptactvu nebeskému, a všemu tomu, což se hýbe na zemi, v čemž *jest* duše živá, všelikou bylinu zelenou *dal jsem* ku pokrmu. I stalo se tak.

A wszelkiemu zwierzowi lądowemu, i wszelkiemu ptactwu nieba, i wszystkiemu, co się porusza na ziemi, w którym jest dusza żyjąca - wszelką zieloną roślinę - na pokarm!" I stało się tak.

31 A viděl Bůh vše, což učinil, a aj, *bylo* velmi dobré. I byl večer a bylo jitro, den šestý.

I obejrzał Bóg wszystko, co uczynił, i oto było bardzo dobre. I był wieczór i był ranek - dzień szósty.

כט וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים הִנֵּה נָתַתִּי לָכֶם
אֶת־כָּל־עֵשֶׂב זֶרַע זֶרַע אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי
כָל־הָאָרֶץ וְאֶת־כָּל־הָעֵץ אֲשֶׁר־בּוֹ
פְּרִיעֵץ זֶרַע זֶרַע לָכֶם יְהִי לְאֹכְלָהּ:

און גאָט האָט געזאָגט: זעט, איך האָב
אײך געגעבן יעטוועדער קרײטעכץ וואָס
גיט אַרויס זאַמען, וואָס אויפֿן געזיכט
פֿון דער גאַנצער ערד, און יעטוועדער
בוים וואָס אויף אים איז דאָ
בײַמערפֿרוכט וואָס גיט אַרויס זאַמען;
פֿאַר אײך זאָל דאָס זײַן צום עסן.

ל וְלֹכְל־חַיֵּית הָאָרֶץ וְלֹכְל־עוֹף הַשָּׁמַיִם
וְלֹכֵל רֹמֵשׁ עַל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־בּוֹ נֶפֶשׁ
חַיָּה אֶת־כָּל־יֵרֶק עֵשֶׂב לְאֹכְלָהּ
וַיְהִי־כֵן:

און פֿאַר אַלע חיות פֿון דער ערד, און
פֿאַר אַלע פֿויגלען פֿון הימל, און פֿאַר
אַלץ וואָס קריכט אויף דער ערד, וואָס
אין אים איז דאָ אַ לעבעדיקער אָטעם,
איז יעטוועדער גרין קרײטעכץ צום עסן.
און עס איז אזוי געווען.

לא וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת־כָּל־אֲשֶׁר עָשָׂה
וְהִנֵּה־טוֹב מְאֹד וַיְהִי־עֶרֶב וַיְהִי־בֹקֶר
יוֹם הַשִּׁשִּׁי:

און גאָט האָט געזען אַלץ וואָס ער
האָט געמאַכט, ערשט עס איז זייער
גוט. און עס איז געווען אָוונט, און עס
איז געווען פֿרימאַרגן, דעם זעקסטן
טאָג.

בראשית ב : 2

- א וַיְכֹלֵה הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל־צָבָאָם:
- 1 A tak dokonána jsou nebesa a země, i všechno vojsko jejich.
- I spełnione były niebo i ziemia i wszystko za-
stęp ich.
- אָזוּי זײַנען פֿאַרענדיקט געוואָרן דער
הימל און די ערד און זייער גאַנצער
חיל.
- ב וַיְכֹל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְלָאכְתּוֹ
אֲשֶׁר עָשָׂה וַיִּשְׁבֹּת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי
מִכָּל־מְלָאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה:
- 2 A dokonal Bůh dne sedmého dílo své, kteréž dělal; a odpočinul v den sedmý ode všeho díla svého, kteréž byl dělal.
- I skończył Bóg dnia siódmego dzieło Swoje, które uczynił, i odpoczął dnia siódmego po całym dziele Swojem, które uczynił.
- און גאָט האָט געענדיקט צום זיבעטן
טאָג זײַן אַרבעט וואָס ער האָט
געמאַכט, און ער האָט גערוט אויפֿן
זיבעטן טאָג פֿון זײַן גאַנצער אַרבעט
וואָס ער האָט געמאַכט.
- ג וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת־יוֹם הַשְּׁבִיעִי
וַיְקַדֵּשׁ אֹתוֹ כִּי בּוֹ שָׁבַת
מִכָּל־מְלָאכְתּוֹ אֲשֶׁר־בָּרָא אֱלֹהִים
לַעֲשׂוֹת:
- 3 I poźehnal Bůh dni sedmému a posvětil ho; nebo v něm odpočinul Bůh ode všeho díla svého, kteréž byl stvořil, aby učiněno bylo.
- I pobłogosławił Bóg dzień siódmy i poświęcił go; albowiem w nim zaprzestał Bóg czynić wszystkie dzieła Swoje, które stworzył.
- און גאָט האָט געבענטשט דעם זיבעטן
טאָג, און האָט אים געהייליקט, וואָרום
אין אים האָט ער גערוט פֿון זײַן גאַנצער
אַרבעט וואָס גאָט האָט באַשאַפֿנדיק
געמאַכט.
- ד אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ
בְּהִבְרָאָם בַּיּוֹם עֲשׂוֹת יְהוָה אֱלֹהִים
אָרֶץ וְשָׁמַיִם:
- 4 Tiť jsou rodové nebes a země, (když stvořena jsou v den, v němž učinil Hospodin Bůh zemi i nebe),
- Oto zrodzenie się nieba i ziemi, przy stworzeniu ich, czasu w którym uczynił Wiekuisty Bóg niebo i ziemię.
- דאָס איז די געשיכטע פֿון דעם הימל
און דער ערד ווען זיי זײַנען באַשאַפֿן
געוואָרן, אין דעם טאָג וואָס גאָט דער
האַר האָט געמאַכט ערד און הימל.

- 5 I každé chrastiny polní, dříve než byla na zemi, i všeliké byliny polní, prvé než vzcházela; nebo ještě byl nedštil Hospodin Bůh na zemi, aniž byl který člověk, ješto by dělal zemi.

Zanim zaš jaki krzew polny był na ziemi, i jakie ziele polne zanim wzeszło, - nie spuścił też Wiekuisty Bóg deszczu na ziemię; człowieka też nie było, aby uprawiał ziemię;

- 6 A *aniž* pára vystupovala z země, aby svlažovala všecken svrcek země.

Ale para wzniosła się z ziemi, i zrosiła całą powierzchnię ziemi.

- 7 I učinil Hospodin Bůh člověka z prachu země, a vdechl v chřípě jeho dchnutí života, i byl člověk v duši živou.

I tak utworzył Wiekuisty Bóg człowieka z prachu ziemi, i tchnął w nozdrza jego dech żywota, i stał się człowiek istotą żyjącą.

- 8 Štípil pak byl Hospodin Bůh ráj v Eden na východ, a postavil tam člověka, jehož byl učinil.

A zasadziwszy Wiekuisty Bóg ogród w Edenie od dawna, umieścił tam člověka, którego utvorzył.

ה וְכָל־שִׁיחַ הַשָּׂדֶה טָרָם יְהוָה בְּאֶרֶץ
וְכָל־עֵשֶׂב הַשָּׂדֶה טָרָם יִצְמָח כִּי לֹא
הָמְטִיר יְהוָה אֱלֹהִים עַל־הָאָרֶץ
וָאָדָם אִין לַעֲבֹד אֶת־הָאָדָמָה:

און קיין ביימל פֿון פֿעלד איז נאָך נישט
געווען אויף דער ערד, און קיין
קרייטעכץ פֿון פֿעלד האָט נאָך נישט
געשפּראַצט, וואָרום גאָט דער האָר
האָט נישט געמאַכט רעגענען אויף דער
ערד, און אַ מענטש איז נישט געווען צו
באַאַרבעטן די ערד;

ו וְאֵד יַעֲלֶה מִן־הָאָרֶץ וְהִשְׁקָה
אֶת־כָּל־פְּנֵי־הָאָדָמָה:

נאָר אַ נעבל פֿלעגט אויפֿגיין פֿון דער
ערד, און פֿלעגט אָנטרינקען דאָס
גאַנצע געזיכט פֿון דער ערד.

ז וַיִּצֶר יְהוָה אֱלֹהִים אֶת־הָאָדָם עָפָר
מִן־הָאָדָמָה וַיִּפַּח בְּאַפִּיו נְשָׁמַת חַיִּים
וַיְהִי הָאָדָם לְנֶפֶשׁ חַיָּה:

האָט גאָט דער האָר געפֿורעמט דעם
מענטשן פֿון שטויב פֿון דער ערד, און
האָט אַרײַנגעבלאָזן אין זײַנע נאָזלעכער
אַן אַטעם פֿון לעבן, און דער מענטש
איז געוואָרן אַ לעבעדיקער נפֿש.

ח וַיִּטַּע יְהוָה אֱלֹהִים גֶּן־בְּעֵדֶן מִקְדָּם
וַיִּשָּׂם שָׁם אֶת־הָאָדָם אֲשֶׁר יָצָר:

און גאָט דער האָר האָט געפֿלאַנצט אַ
גאַרטן אין עֵדֶן, אין מזרח, און האָט
דאָרטן אַרײַנגעזעצט דעם מענטשן וואָס
ער האָט געפֿורעמט.

- 9 A vyvedl Hospodin Bůh z země všeliký strom na pohledění libý, a *ovoce* k jídlu chutné; též strom života u prostřed ráje, i strom vědění dobrého a zlého.
- I wywiódł Wiekuisty Bóg z ziemi wszelakie drzewo uroczne na wejrzenie i smaczne ku spożyciu, drzewo też życia w pośrodku ogrodu, i drzewo poznania dobrego i złego.
- 10 *(A řeka vycházela z Eden, k sulažování ráje, a odtud dělila se, a byla ve čtyři hlavní řeky.*
A strumień wypływa z Edenu dla zraszania ogrodu, a ztamtąd też rozdziela się i rozpada na cztery odnogi.
- 11 Jméno jedné Píson, ta obchází všecku zemi Hevilah, kdež jest zlato.
- Nazwa jednej: Pizson; to ten, który okraża całą ziemię Chawila, gdzie złoto.
- 12 A zlato země té *jest* výborné; tam *jest i* bdelium, a kámen onychin.
- A złoto kraju tego wyborowe; tamże jest bdellion i kamień berylowy.
- 13 Jméno pak druhé řeky Gihon, ta obchází všecku zemi Chus.
- A nazwa strumienia drugiego: Gichon; to ten, który okraża całą ziemię Kusz.
- ט וַיֵּצֵא יְהוָה אֱלֹהִים מִן־הָאֲדָמָה כָּל־עֵץ נִחְמָד לְמַרְאֶה וְטוֹב לְמֵאכָל וְעֵץ הַחַיִּים בְּתוֹךְ הָגֶן וְעֵץ הַדַּעַת טוֹב וָרָע:
- און גאט דער האר האט געמאכט שפראצן פון דער ערד אלערליי ביימער גלוסטטיק אנצוקוקן און גוט צום עסן; אויך דעם בוים פון לעבן, אין מיטן גארטן, און דעם בוים פון וויסן גוטס און שלעכטס.
- י וַנְהַר יֵצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת־הָגֶן וּמִשָּׁם יִפְרֹד וְהָיָה לְאַרְבַּעָה רְאשִׁים:
- און א טייך איז ארויסגעגאנגען פון עדן אנצוטרינקען דעם גארטן, און פון דארטן האט ער זיך צעשיידט, און איז געווארן פיר טיילן.
- יא שֵׁם הָאֶחָד פִּישׁוֹן הוּא הַסִּבְבַּ אֶת כָּל־אֶרֶץ הַחֲוִילָה אֲשֶׁר־שָׁם הַזֶּהָב:
- דער נאמען פון איינעם איז פישון; דאס איז דער וואס רינגלט ארום דאס גאנצע לאנד חוילה, וואס דארטן איז דא גאלד;
- יב וְהָיָה הָאֶרֶץ הַהִוא טוֹב שָׁם הַבְּדִלִּיחַ וְאֶבֶן הַשֹּׁהַם:
- און דאס גאלד פון יענעם לאנד איז גוט. דארטן איז דער בדולח און דער אניקלשטיין.
- יג וְשֵׁם־הַנְּהַר הַשֵּׁנִי גִיחוֹן הוּא הַסּוּבִב אֶת כָּל־אֶרֶץ כּוּשׁ:
- און דער נאמען פון צווייטן טייך איז גיחון; דאס איז דער וואס רינגלט ארום דאס גאנצע לאנד כוש.

- 14 A jméno řeky třetí Hiddekel, kteráž teče k východní straně Assyrské země. A řeka čtvrtá jest Eufrates.)
- A nazwa strumienia trzeciego: Chidekel; to ten, który płynie ku wschodowi Aszuru. A strumieniem czwartym jest Frat.
- 15 Pojav tedy Hospodin Bůh člověka, postavil jej v ráji *v zemi* Eden, aby jej dělal a ostríhal ho.
- I wzięł Wiekuisty Bóg człowieka i osadził go w ogrodzie Eden, aby go uprawiał i dozorował.
- 16 I zapověděl Hospodin Bůh člověku, řka: Z každého stromu rajského svobodně jísti budeš;
- I przykazał Wiekuisty, Bóg, człowiekowi i rzekł: "Z każdego drzewa ogrodu pożywać możesz;
- 17 Ale z stromu vědění dobrého a zlého nikoli ne- jez; nebo v který bys koli den z něho jedl, smrtí umřeš.
- Ale z drzewa poznania dobrego i złego, - poży- wać zeń nie będziesz; bo gdy spożyjesz z niego - umrzesz!"
- 18 Řekl byl také Hospodin Bůh: Není dobré člověku býti samotnému; učiním jemu po- moc, kteráž by při něm *byla*.
- I rzekł Wiekuisty, Bóg: "Nie dobrze, aby pozo- stał człowiek samotnym; uczynię mu pomoc, odpowiednią jemu!"
- יד וְשֵׁם הַנָּהָר הַשְּׁלִישִׁי חִדְקֵל הוּא הַהֵלֶךְ קְדָמַת אַשּׁוּר וְהַנָּהָר הָרְבִיעִי הוּא פָּרַת:
- און דער נאָמען פֿון דריטן טײַך איז חִדְקֵל; דאָס איז דער וואָס גייט צו מזרח פֿון אַשור. און דער פֿירטער טײַך, דאָס איז פָּרַת.
- טו וַיִּקַּח יְהוָה אֱלֹהִים אֶת־הָאָדָם וַיִּנְחֵהוּ בְּגֶן־עֵדֶן לְעִבְדָּהּ וּלְשִׁמְרָהּ:
- און גאָט דער האָר האָט גענומען דעם מענטשן, און האָט אים אַרײַנגעזעצט אין גאָרטן פֿון עֵדֶן, אים צו באַארבעטען און אים צו היטן.
- טז וַיֹּצֵא יְהוָה אֱלֹהִים עַל־הָאָדָם לֵאמֹר מִכָּל עֵץ־הָגֶן אָכַל תֹּאכֹל:
- און גאָט דער האָר האָט אָנגעזאָגט דעם מענטשן, אזוי צו זאָגן: פֿון אַלע בײַמער פֿון גאָרטן מעגסטו עסן;
- יז וַיַּעַץ הַדְּעִת טוֹב וָרַע לֵאמֹר אָכְלָה מִפִּי חַיִּים וְכָלָה מִמָּוֶת:
- אָבער פֿון דעם בוים פֿון וויסן גוטס און שלעכטס, פֿון אים זאָלסטו ניט עסן, וואָרום אין דעם טאָג וואָס דו עסט פֿון אים, וועסטו זיכער שטאַרבן.
- יח וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהִים לֵאמֹר לֹא־טוֹב הָיִיתָ הָאָדָם לְבִדּוֹ אֶעֱשֶׂה־לּוֹ עֶזֶר כְּנֶגְדּוֹ:
- און גאָט דער האָר האָט געזאָגט: עס איז ניט גוט דער מענטש זאָל זײַן אַליין; איך וועל אים מאַכן אַ געהילף וועדליק פֿאַר אים.

19 (Nebo když byl učinil Hospodin Bůh z země všelikou zvěř polní, i všechno ptactvo nebeské, přivedl je k Adamovi, aby pohleděl na ně, jaké by jméno kterému dáti měl; a jak by koli nazval Adam kterou duši živou, tak aby jmenována byla.

A utworzył był Bóg Wiekuisty z ziemi wszystkie zwierzęta dzikie, i wszystkie ptactwo nieba, i przywiódł do człowieka, aby obaczył, jak je nazwie; a jak bądź nazwie człowiek każde jestwo żywe, - taką będzie nazwa jego.

20 I dal Adam jména všechněm hovědům, i ptactvu nebeskému, a všeliké zvěři polní; Adamovi pak není nalezena pomoc, kteráž by při něm byla.)

I nadał człowiek nazwy wszelkiemu bydłu, i ptactwu nieba, i wszelkiemu zwierzowi dzikiemu; ale dla człowieka nie znalazł pomocy, odpowiedniej jemu.

21 Protož uvedl Hospodin Bůh tvrdý sen na Adama, i usnul; a vyňal jedno z žeber jeho, a to místo vyplnil tělem.

I przypuścił Wiekuisty Bóg odurzenie na człowieka, i zasnął on; i wyjął jedno z żeber jego, i zwarł ciało za niém.

יט וַיִּצַר יְהוָה אֱלֹהִים מִן־הָאָדָמָה כָּל־חַיַּת הַשָּׂדֶה וְאֵת כָּל־עוֹף הַשָּׁמַיִם וַיָּבֵא אֶל־הָאָדָם לִרְאוֹת מֶה־יִּקְרָא־לוֹ וְכָל אֲשֶׁר יִקְרָא־לוֹ הָאָדָם נֶפֶשׁ חַיָּה הוּא שְׁמוֹ:

און גאט דער האַר האָט געפֿורעמט פֿון דער ערד אַלערליי חיות פֿון פֿעלד און אַלערליי פֿויגלען פֿון הימל, און געבראַכט צו דעם מענטשן, צו זען וואָס ער וועט זיי רופֿן, און וואָס נאָר דער מענטש וועט רופֿן איטלעך לעבעדיקע באַשעפֿעניש, דאָס זאָל זיין איר נאָמען.

כ וַיִּקְרָא הָאָדָם שְׁמוֹת לְכָל־הַבְּהֵמָה וְלַעוֹף הַשָּׁמַיִם וְלִכָּל חַיַּת הַשָּׂדֶה וְלָאָדָם לֹא־מָצָא עֶזֶר כְּנֶגְדּוֹ:

האָט דער מענטש אָנגערופֿן נעמען פֿאַר אַלע בהמות, און פֿאַר די פֿויגלען פֿון הימל, און פֿאַר אַלע חיות פֿון פֿעלד; אָבער פֿאַר אָדמען האָט ער נישט געפֿונען אַ געהילף וועדליק פֿאַר אים.

כא וַיִּפֹּל יְהוָה אֱלֹהִים תְּרִדָּמָה עַל־הָאָדָם וַיִּישָׁן וַיִּקַּח אֶחָת מִצִּלְעֹתָיו וַיִּסְגֶּר בָּשָׂר תַּחְתָּנָה:

האָט גאט דער האַר געלאָזט פֿאַלן אַ טיפֿן שלאָף אויף דעם מענטשן, און ער איז אינגעשלאָפֿן; און ער האָט אַרויסגענומען איינע פֿון זײַנע ריפֿן, און האָט פֿאַרשטאַפט איר אָרט מיט פֿלייש.

22 A z toho žebra, kteréž vyňal z Adama, vzdělal Hospodin Bůh ženu, a přivedl ji k Adamovi.

כב וַיִּבֶן יְהוָה אֱלֹהִים אֶת־הַצֶּלֶע
אֲשֶׁר־לָקַח מִן־הָאָדָם לְאִשָּׁה וַיְבִאָהָ
אֶל־הָאָדָם:

I ukształtował Wiekuisty Bóg żebro, które wyjął z człowieka, na niewiastę, i przywiódł ją do człowieka.

און גאט דער האַר האָט געבויט פֿון
דער ריפּ, וואָס ער האָט אַרויסגענומען
פֿון דעם מענטשן, אַ פֿרוי, און האָט זי
געבראַכט צו דעם מענטשן.

23 I řekl Adam: 'Ted' tato *jest* kost z kostí mých a tělo z těla mého; tato slouti bude mužatka, nebo z muže vzata jest.

כג וַיֹּאמֶר הָאָדָם זֹאת הִפַּעַם עֲצָם
מֵעֲצָמִי וּבִשָּׁר מִבְּשָׁרִי לְזֹאת יִקְרָא
אִשָּׁה כִּי מֵאִישׁ לְקָחָהּ זֹאת:

I řekl člověk: "Tym razem jest to kość z kości moich, i ciało z ciała mojego; tę nazywać mężatką, bo z męża wzięta ona!"

האָט דער מענטש געזאָגט: דאָס מאָל
איז דאָס אַ ביין פֿון מינע ביינער, און
פֿלייש פֿון מיין פֿלייש; די דאָזיקע זאָל
גערופֿן ווערן פֿרוי, ווייל פֿון אַ מאַן איז
גענומען געוואָרן די דאָזיקע.

24 Z té příčiny opustí muž otce svého i matku svou, a přidržeti se bude manželky své, i budou v jedno tělo.

כד עַל־כֵּן יַעֲזֹב־אִישׁ אֶת־אָבִיו וְאֶת־אִמּוֹ
וְדָבַק בְּאִשְׁתּוֹ וְהָיוּ לְבָשָׁר אֶחָד:

Przeto opuszcza mąż ojca swojego i matkę swoją, a łączy się z żoną swoją, i stają się ciałem jednym.

דרום פֿאַרלאָזט אַ מאַן זײַן פֿאַטער און
זײַן מוטער, און באַהעפֿט זיך אָן זײַן
ווייב, און זיי ווערן איין ליב.

25 Byli pak oba dva nazí, Adam i žena jeho, a nestyděli se.

כה וַיְהִיו שְׁנֵיהֶם עֲרוּמִים הָאָדָם וְאִשְׁתּוֹ
וְלֹא יִתְבָּשְׁשׁוּ:

A byli oboje nadzy, člověk i žena jeho, a nie wstydzili się.

און זיי זײַנען ביידע געווען נאָקעט, דער
מענטש און זײַן ווייב, און זיי פֿלעגן זיך
ניט שעמען.

בראשית ג : 3

- 1 Had pak byl nejchytřejší ze všech živočichů polních, kteréž byl učinil Hospodin Bůh. A *ten* řekl ženě: Tak-liž jest, že vám Bůh řekl: Nebudete jísti z každého stromu rajského?
- A wąż był chytry, bardziej niż wszelki zwierzę dziki, który był uczynił Wiekuisty Bóg; i rzekł do niewiasty: "Alboż powiedział także Bóg: Nie pożywać wam z żadnego drzewa ogrodu?"
- א וְהַנָּחָשׁ הָיָה עָרוּם מִכָּל חַיַּת הַשָּׂדֶה אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוָה אֱלֹהִים וַיֹּאמֶר אֶל־הָאִשָּׁה אַף כִּי־אָמַר אֱלֹהִים לֹא תֹאכְלוּ מִכָּל עֵץ הָגֶן:
- און די שלאנג איז געווען ליסטיקער פֿון אלע חיות פֿון פֿעלד וואָס גאָט דער האָר האָט געמאַכט, און זי האָט געזאָגט צו דער פֿרוי: ניט-שוין האָט גאָט געזאָגט, איר זאָלט ניט עסן פֿון קיין בוים פֿון גאָרטן?
- 2 I řekla žena hadu: Ovoce stromů rajských jíme;
- I rzekła niewiasta do węża: Z owocu drzew ogrodu pożywać możemy.
- ב וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה אֶל־הַנָּחָשׁ מִפְּרִי עֵץ־הָגֶן נֹאכָל:
- האָט די פֿרוי געזאָגט צו דער שלאנג: פֿון דער פֿרוכט פֿון די ביימער פֿון גאָרטן מעגן מיר עסן,
- 3 Ale o ovoci stromu, kterýž jest u prostřed ráje, řekl Bůh: Nebudete ho jísti, aniž se ho dotknete, abyste nezemřeli.
- Tylko z owocu drzewa, co w pośrodku ogrodu, rzekł Bóg: "nie pożywajcie z niego i nie dotykajcie się go, - abyście nie umarli".
- ג וּמִפְּרִי הָעֵץ אֲשֶׁר בְּתוֹךְ־הָגֶן אָמַר אֱלֹהִים לֹא תֹאכְלוּ מִמֶּנּוּ וְלֹא תִגְעוּ בוֹ פֶּן־תָּמּוּתוּ:
- נאָר פֿון דער פֿרוכט פֿון דעם בוים וואָס אין מיטן גאָרטן האָט גאָט געזאָגט: איר זאָלט דערפֿון ניט עסן, און איר זאָלט זיך דעראָן ניט אָנרירן, אַזיסט וועט איר שטאַרבן.
- 4 I řekl had ženě: Nikoli nezemřete smrtí!
- I rzekł wąż do niewiasty: "Umrzeć nie umrzecie".
- ד וַיֹּאמֶר הַנָּחָשׁ אֶל־הָאִשָּׁה לֹא־מוֹת תָּמּוּתוּ:
- האָט די שלאנג געזאָגט צו דער פֿרוי: שטאַרבן וועט איר ניט שטאַרבן,

5 Ale ví Bůh, že v kterýkoli den z něho jísti budete, otevrou se oči vaše; a budete jako bohové, vědouce dobré i zlé.

Ale wie Bóg, iż dnia, którego pożywać zeń będziecie, otworzą się oczy wasze i staniecie się jako Bóg, poznawającymi dobre i złe".

6 Viduci tedy žena, že dobrý *jest* strom k jídlu i příjemný očima, a k nabytí rozumnosti strom žádostivý, vzala z ovoce jeho a jedla; dala také i muži svému s sebou, a *on* jedl.

I widząc niewiasta, że smaczném jest drzewo ku spożyciu, że rozkoszą jest dla oczu, a uroczém drzewo do oglądania, wzięła z owocu jego i jadła, i dała też mężowi swojemu przy sobie i jadł.

7 Tedy otevřiny jsou oči obou dvou, a poznali, že jsou nazí; i navázali lístí fíkového a nadělali sobě věníků.

I otworzyły się oczy obojga, i poznali, że są nagimi! I splekli liście figowe, i poczynili sobie przepaski.

ה כִּי יָדַע אֱלֹהִים כִּי בַיּוֹם אֲכָלְכֶם
מִמֶּנּוּ וְנִפְקַחְו עֵינֵיכֶם וְהָיִיתֶם
כְּאֱלֹהִים יֹדְעֵי טוֹב וָרָע:

נֶאֱרָא גֵאָט ווייס אַז אין דעם טאָג וואָס
איר עסט דערפֿון, וועלן זיך עפֿענען
אײַערע אויגן, און איר וועט זײַן אַזוי ווי
גאָט צו וויסן גוטס און שלעכטס.

ו וְתָרָא הָאִשָּׁה כִּי טוֹב הָעֵץ לְמֵאֲכָל
וְכִי תֵאוּהָ-הוּא לְעֵינַיִם וְנִחְמַד הָעֵץ
לְהִשְׁכִּיל וְתִקַּח מִפְּרִיָו וְתֹאכַל וְתִתֵּן
גַּם-לְאִישָׁהּ עִמָּהּ וַיֹּאכַל:

הָאָט די פֿרוי געזען אַז דער בוים איז
גוט צום עסן, און אַז ער איז אַ גאַרונג
פֿאַר די אויגן, און דער בוים איז
גלוסטִיק אַנצוקוקן, און זי האָט גענומען
פֿון זײַן פֿרוכט, און האָט געגעסן; און זי
האָט אויך געגעבן איר מאַן מיט איר,
און ער האָט געגעסן.

ז וְתִפְקַחְנָה עֵינֵי שְׁנֵיהֶם וַיֵּדְעוּ כִּי
עִרְמָם הֵם וַיִּתְּפְרוּ עָלֶיהָ תְּאֵנָה וַיַּעֲשׂוּ
לָהֶם חִגְרֹת:

און זייערע ביידנס אויגן האָבן זיך
געעפֿנט, און זיי האָבן געוויסט אַז זיי
זײַנען נאַקעט; האָבן זיי צונויפֿגענייט
פֿייגנבלעטער, און זיך געמאַכט
גאַרטלען.

8 A *v tom* uslyšeli hlas Hospodina Boha chodícího po ráji k větru dennímu; i skryl se Adam a žena jeho před tváří Hospodina Boha, u prostřed stromoví rajskeho.

I uslyszeli głos Wiekuistego Boga, rozlegający się po ogrodzie, z powiewem dziennym; i skrył się człowiek i žena jego przed obliczem Wiekuistego Boga, między drzewa ogrodu.

9 I povolal Hospodin Bůh Adama, a řekl jemu: Kdež jsi?

I zawołał Wiekuisty, Bóg, człowieka, i rzekł do niego: "Gdzie jesteś?"

10 Kterýžto řekl: Hlas tvůj slyšel jsem v ráji a bál jsem se, že jsem nahý; protož skryl jsem se.

I rzekł: "Głos Twój slyszalem w ogrodzie, i uląklém się, bo nagi jestem, i skryłem się".

11 I řekl Bůh: Kdožt' oznámil, že jsi nahý? Nejedlis ale z toho stromu, z něhožt' jsem jísti zapověděl?

I rzekł: "Któż powiedział ci, że nagi jesteś? Czyż z drzewa, o którym ci przykazałem nie jeść z niego, jadłeś?"

ח וַיִּשְׁמְעוּ אֶת־קוֹל יְהוָה אֱלֹהִים
מִתְהַלֵּךְ בְּגֵן לְרוּחַ הַיּוֹם וַיִּתְחַבֵּא
הָאָדָם וְאִשְׁתּוֹ מִפְּנֵי יְהוָה אֱלֹהִים
בְּתוֹךְ עֵץ הָגֶן:

און זיי האָבן געהערט דעם קול פֿון
גאָט דעם האַר, ווי ער גייט אַרום אין
גאַרטן אין דער קילקייט פֿון טאָג; און
דער מענטש און זיין ווייב האָבן זיך
באַהאַלטן פֿאַר גאָט דעם האַר צווישן
די ביימער פֿון גאַרטן.

ט וַיִּקְרָא יְהוָה אֱלֹהִים אֶל־הָאָדָם
וַיֹּאמֶר לוֹ אֵיכָּה:

האָט גאָט דער האַר גערופֿן צו דעם
מענטשן, און האָט צו אים געזאָגט: ווו
ביסטו?

י וַיֹּאמֶר אֶת־קִלְכֵּךְ שָׁמַעְתִּי בְּגֵן וָאִירָא
כִּי־עֵירָם אָנֹכִי וָאִתְּחַבֵּא:

האָט ער געענטפֿערט: איך האָב
געהערט דיין קול אין גאַרטן, און איך
האָב מורא געהאַט, ווייל איך בין
נאַקעט, האָב איך מיך באַהאַלטן.

יא וַיֹּאמֶר מִי הִגִּיד לָךְ כִּי עֵירָם אָתָּה
הַמֹּנֶה־עַץ אֲשֶׁר צִוִּיתִיךָ לֵבָלְתִּי
אֶכְלֶמֶּמְנוּ אֶכְלָתָּ:

האָט ער געזאָגט: ווער האָט דיר
געזאָגט אַז דו ביסט נאַקעט? האָסטו
געגעסן פֿון דעם בוים וואָס איך האָב
דיר אָנגעזאָגט ניט צו עסן פֿון אים?

12 I řekl Adam: Žena, kterouž jsi mi dal, *aby byla* se mnou, ona mi dala z stromu toho, a jedl jsem.

I řekl člověk: "Niewiasta, którą umieściłeś przy mnie, ona to dała mi z drzewa, i jadłem".

13 I řekl Hospodin Bůh ženě: Což jsi to učinila? I řekla žena: Had mne podvedl, i jedla jsem.

I řekl Wiekuisty, Bóg, do niewiasty: "Cóżes ty uczyniła!" I rzekła niewiasta: "wąż skusił mnie i jadłam".

14 Tedy řekl Hospodin Bůh hadu: Že jsi to učinil, zlořečený budeš nade všechna hovada a nade všechny živočichy polní; po břicho svém plaziti se budeš, a prach žráti budeš po všechny dny života svého.

I řekl Wiekuisty, Bóg, do węża: "Žeś uczynił to, przeklętým bądź z pomiędzy wszelkiego bydlá i wszelkiego zwierza dzikiego; na brzuchu twoim czołgać się będziesz, i prochem się żywić, po wszystkie dni życia twójego.

15 Nad to, nepřátelství položím mezi tebou a mezi ženou, i mezi semenem tvým a semenem jejím; ono potře tobě hlavu, a ty potřebš jemu patu.

A nienawiść wzniecę między tobą, a niewiastą, i między nasieniem twojém, a nasieniem jej; ono porazi ci głowę, a ty mu porazisz piętę!"

יב וַיֹּאמֶר הָאָדָם הָאִשָּׁה אֲשֶׁר נָתַתָּה עִמָּדִי הִוא נָתַתָּה לִּי מִן־הָעֵץ וָאֵכַל:

הָאָט דער מענטש געזאָגט: די ווייב וואָס דו האָסט מיר געגעבן, זי האָט מיר געגעבן פֿון דעם בוים, און איך האָב געגעסן.

יג וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהִים לָאִשָּׁה מַה־זֹּאת עָשִׂיתְּ וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה הִנֵּחָשׁ הִשְׁיִאֲנִי וָאֵכַל:

הָאָט גאָט דער האַר געזאָגט צו דער פֿרוי: וואָס האָסטו דאָ געטאָן? האָט די פֿרוי געזאָגט: די שלאַנג האָט מיך אָנגערעדט, און איך האָב געגעסן.

יד וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהִים אֶל־הַנָּחָשׁ כִּי עָשִׂיתְּ זֹאת אֲרוּר אַתָּה מִכָּל־הַבְּהֵמָה וּמִכָּל־חַיַּת הַשָּׂדֶה עַל־גִּחְוֹנְךָ תֵּלֵךְ וְעָפָר תֹּאכַל כָּל־יְמֵי חַיֶּיךָ:

הָאָט גאָט דער האַר געזאָגט צו דער שלאַנג: ווייל דו האָסט דאָס געטאָן, זאָלסטו זיין פֿאַרשאַלטן פֿון צווישן אַלע בהמות, און פֿון צווישן אַלע חיות פֿון פֿעלד; אויף דיין בויך זאָלסטו גיין, און שטויב זאָלסטו עסן אַלע טעג פֿון דיין לעבן.

טו וַאִיבָה אִשִּׁית בֵּינְךָ וּבֵין הָאִשָּׁה וּבֵין זָרַעְךָ וּבֵין זָרַעָהּ הִוא יִשׁוּפָךָ רֹאשׁ וְאַתָּה תִּשׁוּפֶנּוּ עָקֵב:

און אַ פֿינטשאַפֿט וועל איך מאַכן צווישן דיר און צווישן דער פֿרוי, און צווישן דיין זאָמען און צווישן איר זאָמען; ער וועט דיך טרעפֿן אין קאָפּ, און דו וועסט אים טרעפֿן אין טריט.

16 Ženě *pak* řekl: Velice rozmnožím bolesti tvé a počínání tvá, s bolestí roditi budeš děti, a pod mocí muže tvého *bude* žádost tvá, a on panovati bude nad tebou.

Do niewiasty rzekł: "Wielce, wielce pomnożę męki brzemienności twojej; w bólach rodzić będziesz dzieci; a do męża twego żądza twoja, a on panować będzie nad tobą."

17 Adamovi také řekl: Že jsi uposlechl hlasu ženy své, a jedl jsi z stromu toho, kterýžt jsem zapověděl, řka: Nebudeš jísti z něho; zlořečená země pro tebe, s bolestí jísti budeš z ní po všechny dny života svého.

A do Adama rzekł: "Żeś usłuchał głosu żony twojej, a jadł z drzewa, o którym ci przykazałem mówiąc: nie będziesz jadł z niego; przeklętą niech będzie ziemia gwoli tobie, w utrapieniu żywić ci się z niej, po wszystkie dni żywota twojego.

18 Trní a bodláčí tobě ploditi bude, i budeš jísti byliny polní.

A cierń i oset rodzić ci będzie, a żywić ci się zieleń polną.

טז אֶל־הָאִשָּׁה אָמַר הַרְבֵּה אֲרַבָּה עֲצָבוֹנָהּ וְהִרְבֵּה בְּעָצָב תֵּלְדֵי בָנִים וְאֶל־אִישָׁהּ תִּשְׁוָקֶתָּ וְהוּא יִמְשָׁל־בָּךְ:

צו דער פֿרוי האָט ער געזאָגט: מערן וועל איך מערן דיין מאַטערניש און דיין טראָגווייעניש; מיט יסורים וועסטו געבערן קינדער, און צו דיין מאַן וועט זיין דיין גלוסטונג, און ער וועט געוועלטיקן איבער דיר.

יז וְלָאָדָם אָמַר כִּי־שָׁמַעְתָּ לְקוֹל אִשְׁתְּךָ וְתָאכַל מִן־הָעֵץ אֲשֶׁר צִוִּיתִיךָ לֵאמֹר לֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ אֲרוּרָה הָאֲדָמָה בְּעִבּוּרָךְ בְּעֲצָבוֹן תֹּאכְלֶנָּה כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ:

און צו אָדָמֶען האָט ער געזאָגט: וועל דו האָסט צוגעהערט צו דעם קול פֿון דיין ווייב, און געגעסן פֿון דעם בוים וואָס איך האָב דיר אָנגעזאָגט, אַזוי צו זאָגן: זאָלסט פֿון אים ניט עסן; זאָל די ערד זיין פֿאַרשאַלטן פֿון דינעטוועגן; מיט מאַטערניש זאָלסטו זיך נערן פֿון איר אַלע טעג פֿון דיין לעבן.

יח וְקוֹץ וְדִרְדִּיר תַּצְמִיחַ לָךְ וְאָכַלְתָּ אֶת־עֵשֶׂב הַשָּׂדֶה:

און דערנער און שטעכיק געוועקס זאָל זי דיר מאַכן שפּראַצן, און זאָלסט עסן קרייטעכץ פֿון פֿעלד.

- 19 V potu tváři své chléb jísti budeš, dokavadž se nenavrátíš do země, poněvadž jsi z ní vzat. Nebo prach jsi a v prach se navrátíš.

W pocie oblicza twego będziesz pożywał chleb, aż powrócisz do ziemi, bo z niej wziętym jesteś; bo prochem ty, i w proch się obrócisz!"

- 20 Dal pak byl Adam jméno ženě své Eva, proto že ona byla matě všech živých.

I nazwał Adam imię żony swojej: Chawa, gdyż ona stała się matką wszystkich żyjących.

- 21 I zdělal Hospodin Bůh Adamovi a ženě jeho oděv kožený, a přioděl je.

I sprawił Wiekuisty, Bóg, Adamowi i żonie jego szaty skórzane, i przyodział ich.

- 22 Tedy řekl Hospodin Bůh: Aj, člověk učiněn jest jako jeden z nás, věda dobré i zlé; pročez nyní, aby nevztáhl ruky své, a nevzal také z stromu života, a jedl by, i byl by živ na věky, *vyžeňme její*.

I rzekł Wiekuisty, Bóg: "Oto człowiek stał się jako jeden z Nas, co do wiedzy dobrego i złego. A teraz może sięgnie ręką swoją i weźmie także z drzewa życia i spożyje, aby żył na wieki..!"

יט בְּזֵעַת אִפִּיד תֹאכַל לֶחֶם עַד שׁוּבְךָ
אֶל־הָאֲדָמָה כִּי מִמֶּנָּה לָקַחְתָּ כִּי־עָפָר
אַתָּה וְאֶל־עָפָר תָּשׁוּב:

מיט דעם שווייס פֿון דיין פנים זאָלסטו
עסן ברויט, ביז דו קערסט זיך אום צו
דער ערד; וויל פֿון איר ביסטו גענומען
געוואָרן; וואָרום שטויב ביסטו, און צו
שטויב זאָסלטו זיך אומקערן.

כ וַיִּקְרָא הָאָדָם שֵׁם אִשְׁתּוֹ חַוָּה כִּי
הוּא הִיְתָה אֵם כָּל־חַי:

און דער מענטש האָט גערופֿן דעם
נאָמען פֿון זיין ווייב חַוָּה, וויל זי איז
געווען די מוטער פֿון אַלעם לעבעדיקן.

כא וַיַּעַשׂ יְהוָה אֱלֹהִים לְאָדָם וּלְאִשְׁתּוֹ
כְּתָנוֹת עוֹר וַיַּלְבִּשֵׁם:

און גאָט דער האָר האָט געמאַכט פֿאַר
אַדמען און פֿאַר זיין ווייב העמדלעך פֿון
פֿעל, און האָט זיי באַקליידט.

כב וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהִים הֵן הָאָדָם הָיָה
כְּאַחַד מִמֶּנּוּ לִדְעוֹת טוֹב וָרָע וְעַתָּה
פֶּן־יִשְׁלַח יָדוֹ וְלָקַח גַּם מִעֵץ הַחַיִּים
וְאָכַל וַחַי לְעֹלָם:

און גאָט דער האָר האָט געזאָגט: זע,
דער מענטש איז געוואָרן ווי איינער פֿון
אונדז צו וויסן גוטס און שלעכטס, און
אַצונד קען ער נאָך אויסשטרעקן זיין
האַנט, און נעמען אויך פֿון דעם בוים
פֿון לעבן, און ער וועט עסן, און וועט
לעבן אייביק.

23 I vypustil jej Hospodin Bůh z zahrady Eden, aby dělal zemi, z níž vzat byl.

I vydalil go Wiekuisty, Bóg, z ogrodu Eden, aby uprawiał ziemię, z której wzięty.

24 *A tak* vyhnal člověka a osadil zahradu Eden cherubíny k východní straně s mečem plamenným blýskajícím se, aby ostríhali cesty k stromu života.

I tak wygnał człowieka; i usadowił na wschód od ogrodu Eden Cherubów, i płomienny miecz, wirujący, dla strzeżenia drogi do drzewa życia.

כג וַיִּשְׁלַחְהוּ יְהוָה אֱלֹהִים מִגֶּן־עֵדֶן
לְעֹבֵד אֶת־הָאָדָמָה אֲשֶׁר לָקַח מִשָּׁם:

הָאָדָם גֵּאֵט דער האַר אים אַרויסגעשיקט
פֿון דעם גאַרטן פֿון עֵדֶן, צו באַאַרבעטן
די ערד, וואָס ער איז פֿון דאָרטן
גענומען געוואָרן.

כד וַיִּגְרֹשׁ אֶת־הָאָדָם וַיִּשְׁכֵּן מִקֶּדֶם
לְגֶן־עֵדֶן אֶת־הַכְּרֻבִּים וְאֵת לֶהֱטֹ
הַחֶרֶב הַמִּתְהַפֶּכֶת לִשְׁמֹר אֶת־דֶּרֶךְ
עֵץ הַחַיִּים:

און ער האָט אַרויסגעטריבן דעם
מענטשן; און ער האָט אַריינגעזעצט אין
מזרח פֿון דעם גאַרטן פֿון עֵדֶן די
כְּרוּבִּים, און די פֿלאַמיקע שווערד וואָס
דרייט זיך, צו היטן דעם וועג צום בוים
פֿון לעבן.

בראשית ד : 4

- 1 Adam pak poznal Evu ženu svou, kterážto počavši, porodila Kaina a řekla: Obdržela jsem muže na Hospodinu.

A Adam poznal Chawę, ženu swoją, i poczęła, i urodziła Kaina; bo rzekła: "Nabyłam mężczyznę od Wiekuistego."

א וְהָאָדָם יָדַע אֶת־חַוָּה אִשְׁתּוֹ וַתַּהַר וַתֵּלֶד אֶת־קַיִן וַתֹּאמֶר קָנִיתִי אִישׁ אֶת־יְהוָה:

און דער מענטש האָט דערקענט זיין ווייב חַוָּה, און זי איז טראָגעדיק געוואָרן, און האָט געבאָרן קַיִנען, און זי האָט געזאָגט: איך האָב געקריגן אַ מאַן דורך גאָט.

- 2 A opět porodila bratra jeho Abele. I byl Abel pastýř ovcí, a Kain byl oráč.

I urodziła jeszcze brata jego, Hebla; i był Hebel pasterzem trzód, a Kain był uprawiaczem roli.

ב וַתִּסֶּף לָלֶדֶת אֶת־אָחִיו אֶת־הֶבֶל וַיְהִי־הֶבֶל רֹעֵה צֹאן וְקַיִן הָיָה עֹבֵד אֲדָמָה:

און זי האָט ווידער געבאָרן – זיין ברודער הֶבֶלען. און הֶבֶל איז געווען אַ פֿאַסטוּך פֿון שאָף, און קַיִן איז געווען אַן ערדאַרבעטער.

- 3 Po mnohých pak dnech stalo se, že obětoval Kain z úrody zemské oběť Hospodinu.

I stało się po jakimś czasie, iż przyniósł Kain z owocu ziemi dar Wiekuistemu;

ג וַיְהִי מִקֵּץ יָמִים וַיָּבֵא קַיִן מִפְּרִי הָאֲדָמָה מִנְחָה לַיהוָה:

און עס איז געווען נאָך אַ פֿאַרלויף פֿון טעג, האָט קַיִן געבראַכט פֿון דער פֿרוכט פֿון דער ערד אַ קרבן צו גאָט.

- 4 Ano i Abel také obětoval z prvorozených věcí stáda svého, a z tuku jejich. I vzhledl Hospodin na Abele a na oběť jeho.

A Hebel przyniósł również z pierwородnych trzody swojej i z tłuszczu ich. I wejrzał Wiekuisty na Hebla i na dar jego;

ד וַהֲבֵל הֵבִיא גַם־הוּא מִבְּכֹרוֹת צֹאנוֹ וּמִחֲלִבְהֶן וַיִּשַׁע יְהוָה אֶל־הֶבֶל וְאֶל־מִנְחָתוֹ:

און הֶבֶל, ער אויך האָט געבראַכט פֿון די ערשטלינגען פֿון זיינע שאָף און פֿון זייערע פֿעטסטע. און גאָט האָט זיך געקערט צו הֶבֶלען און צו זיין קרבן,

5 Na Kaina pak a na obět jeho nevzhlédl. Protož rozlít se Kain náramně, a opadla tvář jeho.

Ale na Kaina i na dar jeho nie wejrzał. I gniewało to Kaina bardzo, i zapadły lica jego.

ה וְאֶל־קַיִן וְאֶל־מִנְחָתוֹ לֹא שָׁעָה וַיַּחַר לְקַיִן מְאֹד וַיִּפְּלוּ פָּנָיו:

און צו קײנען און צו זײַן קרבן האָט ער זיך נישט געקערט. האָט קײנען זייער געערגערט, און זײַן פנים איז אַראָפּגעפֿאַלן.

6 I řekl Hospodin Kainovi: Proč jsi se *tak* rozpálil hněvem? A proč jest opadla tvář tvá?

I rzekł Wiekuisty do Kaina: "Czemu się gniewasz i czemu zapadły lica twoje?"

ו וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־קַיִן לָמָּה חָרָה לָךְ וְלָמָּה נָפְלוּ פָּנֶיךָ:

האָט גאָט געזאָגט צו קײנען: פֿאַר וואָס פֿאַרדריסט דו, און פֿאַר וואָס איז אַראָפּגעפֿאַלן דײַן פנים?

7 Zdaliž nebudeš příjemný, budeš-li dobře činiti? Pakli nebudeš dobře činiti, hřích ve dveřích leží; a pod mocí tvou bude žádost jeho, a ty panovati budeš nad ním.

Wszak, jeżeli się poprawisz, pierwszeństwo twoje, a jeżeli się nie poprawisz, u drzwi grzech leży; a ma on skłonność do ciebie, a ty panować masz nad nim."

ז הֲלוֹא אִם־תִּיטִיב שְׂאֵת וְאִם לֹא תִיטִיב לִפְתּוֹחַ חַטָּאת רֹבֵץ וְאֵלֶיךָ תִּשׁוּקָתוֹ וְאַתָּה תִּמְשָׁל־בּוֹ:

פֿאַר וואָר, אויב דו וועסט גוטס טאָן וועסטו אויפֿגענומען ווערן, און אויב דו וועסט נישט גוטס טאָן, הויערט די זינד בײַ דער טיר; און צו דיר איז איר גלוסטונג, אָבער דו קענסט געוועלטיקן איבער איר.

8 I mluvil Kain k Abelovi bratru svému. Stalo se pak, když byli na poli, že povstav Kain proti Abelovi bratru svému, zabil jej.

I powiedział to Kain Heblowi, bratu swojemu. I stało się gdy byli na polu, że powstał Kain na Hebla, brata swojego, i zabił go.

ח וַיֹּאמֶר קַיִן אֶל־הֶבֶל אָחִיו וַיְהִי בְּהִיּוֹתָם בַּשָּׂדֶה וַיִּקָּם קַיִן אֶל־הֶבֶל אָחִיו וַיַּהַרְגֵהוּ:

האָט קַיִן גערעדט צו זײַן ברודער הֶבֶלען. און עס איז געווען, ווי זײַ זײַנען געווען אין פֿעלד, אַזוי איז קַיִן אויפֿגעשטאַנען קעגן זײַן ברודער הֶבֶלען, און האָט אים געהרגעט.

- 9 I řekl Hospodin Kainovi: Kdež jest Abel bratr tvůj? Kterýž odpověděl: Nevím. Zdaliž jsem já strážným bratra svého?
- I rzekł Wiekuisty do Kaina: "Gdzież Hebel brat twój?" I odpowiedział: "Niewiem; alboż to stróżem brata mego ja?"
- 10 I řekl *Bůh*: Co jsi učinil? Hlas krve bratra tvého volá ke mně z země.
- I rzekł: "Cóżes uczynił! Głos krwi brata twego woła do Mnie z ziemi!"
- 11 Protož nyní zlořečený budeš *i* od té země, která otevřela ústa svá, aby přijala krev bratra tvého z ruky tvé.
- A teraz wyklętym bądź z ziemi, która otworzyła paszczę swoją, aby przyjąć krew brata twego z ręki twojej.
- 12 Když budeš dělati zemi, nebude více vydávati moci své tobě; tulákem a běhounem budeš na zemi.
- Gdy uprawiać będziesz rolę, nie wyda więcej siły swej tobie; tułaczem i zbiegiem będziesz na ziemi!"
- 13 I řekl Kain Hospodinu: Většíť jest nepravost má, než aby mi odpuštěna býti mohla.
- I rzekł Kain do Wiekuistego: "Zbyt wielką kara moja, abym ją zniósł.
- ט וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־קַיִן אֵי הֶבֶל אָחִיךָ
וַיֹּאמֶר לֹא יָדַעְתִּי הִשְׁמִיר אָחִי אֲנֹכִי:
- הָאֵט גֵּאָט געזאָגט צו קַיִנען: וווּ איז דײַן ברודער הֶבֶל? הָאֵט ער געזאָגט: אײך ווייס נישט; בײַן אײך דען דער שומר פֿון מײַן ברודער?
- י וַיֹּאמֶר מֶה עָשִׂיתָ קוֹל דְּמֵי אָחִיךָ
צֹעֲקִים אֵלַי מִן־הָאֲדָמָה:
- הָאֵט ער געזאָגט: וואָס האָסטו געטאָן? דער קול פֿון דײַן ברודערס בלוט שרייט צו מיר פֿון דער ערד.
- יא וַעֲתָה אָרוּר אַתָּה מִן־הָאֲדָמָה אֲשֶׁר
פָּצְתָה אֶת־פִּיהָ לָקַחַת אֶת־דְּמֵי אָחִיךָ
מִיָּדְךָ:
- און אַצונד, פֿאַרשאלטן זאָלסטו זײַן פֿון דער ערד וואָס האָט אויפֿגעמאַכט איר מויל צוצונעמען דײַן ברודערס בלוט פֿון דײַן האַנט.
- יב כִּי תַעֲבֹד אֶת־הָאֲדָמָה לֹא־תִסֶּף
תִּת־כֹּחָהּ לָךְ נָע וָנָד תִּהְיֶה בָאָרֶץ:
- אַז דו וועסט באַאַרבעטן די ערד, זאָל זי דיר מער נישט געבן איר קראַפֿט; נע-ונד זאָלסטו זײַן אויף דער ערד.
- יג וַיֹּאמֶר קַיִן אֶל־יְהוָה גָּדוֹל עֲוֹנִי
מִנְּשֹׂא:
- הָאֵט קַיִן געזאָגט צו גאָט: מײַן שטראָף איז צו גרויס אַריבערצוטראָגן.

14 Aj, vyháníš mne dnes z země této, a před tváří tvou skrývati se budu, a budu tulákem a bēhounem na zemi. I přijde na to, že kdo mne koli nalezne, zabije mne.

Oto wypędzasz mnie dzisiaj z oblicza tej ziemi, abym się ukrywał przed obliczem Twojém, a był tułaczem i zbiegiem na ziemi; wszak ktokolwiek mnie spotka, zabije mnie!"

15 I řekl mu Hospodin: Zajisté kdo by koli zabil Kaina, *nad tím* sedmnásobně mštěno bude. Pročež vložil Hospodin znamení na Kaina, aby ho žádný nezabil, kdo by jej koli nalezl.

I rzekł doń Wiekuisty: "Zaiste, ktokolwiek by zabił Kaina, siedmiokrotną poniesie pomstę." I uczynił Wiekuisty dla Kaina znak, aby go nie zabijał każdy, kto go spotka.

16 Tedy odšed Kain od tváří Hospodinovy, bydlil v zemi Nód, k východní straně *naproti* Eden.

I tak uszedł Kain z przed oblicza Wiekuistego, i osiadł w krainie Nod, na wschód od Edenu.

17 Poznal pak Kain ženu svou, kterážto počala a porodila Enocha. I stavěl město, a nazval jméno města toho jménem syna svého Enoch.

I poznał Kain żonę swoją, i poczęła, i urodziła Chanocha; a budując wtedy miasto, nadał miano temu miastu od imienia syna swego: Chanoch.

יד הֵן גִּרְשִׁית אֶתִּי הַיּוֹם מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה וּמִפְּנֵי אֶסְתֵּר וְהָיִיתִי נֶעַ וְנָד בְּאֶרֶץ וְהָיָה כָּל־מֹצְאִי יִהְיֶה־נִּי:

אָט האָסטו מיך היינט פֿאַרטריבן פֿון דעם געזיכט פֿון לאַנד, און פֿון דיין פנים וועל איך זיין פֿאַרבאָרגן, און איך וועל זיין נע-ונד אויף דער ערד; וועט זיין, ווער-נאָר עס טרעפֿט מיך וועט מיך דערהרגען.

טו וַיֹּאמֶר לוֹ יְהוָה לָכֵן כָּל־הֹרֵג קַיִן שְׁבַע־עֲתִים יִקָּם וַיִּשֶׂם יְהוָה לְקַיִן אוֹת לְבִלְתִּי הַכּוֹת־אֹתוֹ כָּל־מֹצְאוֹ:

האָט גאָט צו אים געזאָגט: דרום ווער-נאָר עס הרגעט קיינען זאָל זיבנפֿאַך גענומען ווערן נקמה פֿון אים. און גאָט האָט געמאַכט קיינען אַ צייכן, אַז קיינער וואָס טרעפֿט אים, זאָל אים ניט דערשלאָגן.

טז וַיֵּצֵא קַיִן מִלְּפָנֵי יְהוָה וַיֵּשֶׁב בְּאֶרֶץ־נוֹד קִדְמַת־עֵדֶן:

און קין איז אַוועקגעגאַנגען פֿון פֿאַר גאָט, און האָט זיך באַזעצט אין לאַנד נוד, אין מזרח פֿון עֵדן.

יז וַיֵּדַע קַיִן אֶת־אִשְׁתּוֹ וַתֵּהָר וַתֵּלֶד אֶת־חֲנוֹךְ וַיְהִי בְּנָה עֵיר וַיִּקְרָא שֵׁם הָעֵיר כְּשֵׁם בְּנוֹ חֲנוֹךְ:

און קין האָט דערקענט זיין ווייב, און זי איז טראָגעדיק געוואָרן, און האָט געבאָרן חנוכן. און ער האָט געבויט אַ שטאָט, און האָט גערופֿן דעם נאָמען פֿון דער שטאָט אַזוי ווי דער נאָמען פֿון זיין זון, חנוך.

18 I narodil se Enochovi Irád, a Irád zplodil Maviaele, Maviael pak zplodil Matuzaele, a Matuzael zplodil Lámecha.

I urodził się Chanochowi Irad; Irad zaś spłodził Mechujaela, a Mechujael spłodził Metuszaela, a Metuszał spłodził Lemecha.

19 Vzal sobě pak Lámech dvě ženy; jméno jedné Ada, a jméno druhé Zilla.

I pojął sobie Lemech dwie żony; imię jednej: Ada, a imię drugiej: Cylla.

20 I porodila Ada Jábale, kterýž byl otec přebývajících v staních a stádo *pasoucích*.

I urodziła Ada Jabala; on to stał się ojcem mieszkających w namiotach, przy hodowli bydła.

21 A jméno bratra jeho Jubal; ten byl otec všech hrajících na harfu a nástroje hudebné.

A imię brata jego, - Jubal; ten stał się ojcem władających cytrą i podwójnym fletem.

22 A Zilla také porodila Tubalkaina, kterýž byl řemeslník všelikého díla od mědi a od železa. Sestra pak Tubalkainova byla Noéma.

A Cylla, ona również urodziła Tubal-Kaina, który wykuwał wszelakie narzędzia rolnicze z miedzi i żelaza. Siostrą zaś Tubal-Kaina była Naama.

יח ויולד לחנוך את־עירד ועירד ילד
את־מְחויאל ומְחייאל ילד
את־מְתושאל ומְתושאל ילד
את־לֶמֶךְ:

און בִּי חנוכן איז געבאָרן געוואָרן
עירד, און עירד האָט געבאָרן מחויאלן,
און מחויאל האָט געבאָרן מתושאלן,
און מתושאל האָט געבאָרן לֶמֶךְ.

יט ויִקַּח־לוֹ לֶמֶךְ שְׁתֵּי נָשִׁים שֵׁם הָאֶחָת
עָדָה וְשֵׁם הַשֵּׁנִית צִלָּה:

און לֶמֶךְ האָט זיך גענומען צוויי
ווייבער; דער נאָמען פֿון איינער איז
געווען עָדָה, און דער נאָמען פֿון דער
צווייטער צִלָּה.

כ וַתֵּלֶד עָדָה אֶת־יָבָל הוּא הָיָה אֲבִי
יֹשֵׁב אֹהֶל וּמִקְנָה:

און עָדָה האָט געבאָרן יָבָל; ער איז
געווען דער פֿאָטער פֿון די וואָס זיצן אין
געצעלטן און האָבן פֿי.

כא וְשֵׁם אָחִיו יוֹבָל הוּא הָיָה אֲבִי
כָּל־תִּפְשׁ כְּנֹר וְעֹגָב:

און דער נאָמען פֿון זיין ברודער איז
געווען יוֹבָל; ער איז געווען דער פֿאָטער
פֿון אַלע וואָס האַלטן אַ האַרף און אַ
פֿלייט.

כב וַצִּלָּה גַם־הוּא יָלְדָה אֶת־תּוּבַל־קַיִן
לִטֵּשׁ כָּל־חֲרָשׁ נְחָשֶׁת וּבְרָזָל וְאַחֹת
תּוּבַל־קַיִן נְעֻמָּה:

און צִלָּה, זי אויך האָט געבאָרן
תּוּבַל־קַיִנען, דעם אויסשליפֿער פֿון
אַלערליי קופער- און אייזנגעצייג; און די
שוועסטער פֿון תּוּבַל־קַיִנען איז געווען
נְעֻמָּה.

- 23 I řekl Lámech ženám svým, Adě a Zille: Slyšte hlas můj, ženy Lámechovy, poslouvejte řeči mé, že jsem zabil muže k ráně své a mládence k zsinalosti své.
- I rzeł Lemech do żon swoich: "Ado i Cylo, słuchajcie głosu mojego, żony Lemecha dajcie ucho mowie mojej! Oto mężów zabiłem za ranę moją, a młodzieńce za siniec mój.
- 24 Jestližeť sedmnásobně pomštěno bude pro Kaina, tedy pro Lámecha sedmdesátekrát sedmkrát.
- Jeżeli siedmkroć pomszczonym był Kain, to Lemech siedmdziesiąt i siedm kroć!"
- 25 Poznal pak ještě Adam ženu svou, i porodila syna a nazvala jméno jeho Set; nebo *řekla*: Dal mi Bůh jiné símě místo Abele, kteréhož zabil Kain.
- I poznał Adam jeszcze żonę swą, i urodziła syna, i nazwała imię jego Szet: - "bo dał mi Bóg potomstwo inne, zamiast Hebla, którego zabił Kain."
- 26 Setovi pak také narodil se syn, a nazval jméno jeho Enos. Tehdáž začalo se vzývání jména Hospodinova.
- A Szetowi również urodził się syn, i nazwał imię jego Enosz. Wtedy to zaczęto wzywać imienia Bożego.
- כג וַיֹּאמֶר לְמֶךְ לְנָשָׁיו עֲדָה וְצִלָּה שְׁמַעֲנָן קוֹלִי נָשִׁי לְמֶךְ הָאֵזֶנָה אִמְרָתִי כִּי אִישׁ הֲרַגְתִּי לְפָצְעִי וַיִּלְדוּ לְחִבְרָתִי:
- און לְמֶךְ הָאֵט געזאָגט צו זײַנע ווייבער: עֲדָה און צִלָּה, הערט מײַן קול, ווייבער פֿון לְמֶכְן, פֿאַרנעמט מײַן וואָרט; וואָרום איך הרגע אַ מאַן פֿאַר מײַן ווונד, און אַ יינגל פֿאַר מײַן בײַל;
- כד כִּי שִׁבְעָתַיִם יִקָּם-קַיִן וְלְמֶךְ שִׁבְעַיִם וְשִׁבְעָה:
- ווייל זיבנפֿאַך ווערט גענומען פֿאַר קַיִנען נקמה, פֿאַר לְמֶכְן אָבער זיבן און זיבעציק.
- כה וַיֵּדַע אָדָם עוֹד אֶת-אִשְׁתּוֹ וַתֵּלֶד בֶּן וַתִּקְרָא אֶת-שְׁמוֹ שֵׁת כִּי שָׁת-לִּי אֱלֹהִים זָרַע אַחֵר תַּחַת הֶבֶל כִּי הֲרָגוּ קַיִן:
- און אָדָם האָט ווידער דערקענט זײַן ווייב, און זי האָט געבאָרן אַ זון, און האָט גערופֿן זײַן נאָמען שֵׁת, ווייל: » גאָט האָט מיר באַשערט אַן אַנדער זאָמען אָנשטאַט הֶבֶלען, אַז קַיִן האָט אים געהרגעט.«
- כו וַיֵּשֶׁת גַּם-הוּא יֶלֶד-בֶּן וַיִּקְרָא אֶת-שְׁמוֹ אֶנוֹשׁ אַז הוּחַל לְקָרָא בְּשֵׁם יְהוָה:
- און בֶּן שֵׁת, בֶּן אים אויך איז געבאָרן געוואָרן אַ זון, און ער האָט גערופֿן זײַן נאָמען אֶנוֹשׁ. דענצמאָל האָט מען אָנגעהויבן רופֿן צו דעם נאָמען יְהוָה.

בראשית ה : 5

- א זֶה סֵפֶר תּוֹלְדֹת אָדָם בְּיוֹם בְּרָא
אֱלֹהִים אָדָם בְּדִמוּת אֱלֹהִים עָשָׂה
אֹתוֹ:
- 1 Tato jest kniha rodů Adamových. V *ten* den, v kterémž stvořil Bůh člověka, ku podobenství Božímu učinil ho.
- Oto rodopis potomků Adama: Času, kterého stvořil Bóg Adama, na podobieństwo Boże uczynił go.
- ב זָכָר וּנְקֵבָה בָּרָאם וַיְבָרֶךְ אֹתָם וַיִּקְרָא
אֶת־שֵׁמָם אָדָם בְּיוֹם הַבְּרָאָה:
- 2 Muže a ženu stvořil je a požehnal jim, a nazval jméno jejich Adam v *ten* den, když stvoření jsou.
- Mężczyznę i niewiastę stworzył ich, i błogosławił im, i nazwał imię ich Adam, czasu którego stworzeni zostali.
- ג וַיְחִי אָדָם שְׁלֹשִׁים וּמֵאָה שָׁנָה וַיּוֹלֶד
בְּדִמוּתוֹ כִּצְלָמוֹ וַיִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ שֵׁת:
- 3 Byl pak Adam ve stu a třicíti letech, když zplodil *syna* ku podobenství svému a k obrazu svému, a nazval jméno jeho Set.
- I przeżył Adam sto trzydzieści lat, i spłodził na podobieństwo i obraz swój, i nazwał imię jego: Szet.
- ד וַיְהִי יְמֵי־אָדָם אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־שֵׁת
שְׁמֹנֶה מֵאָה שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת:
- 4 I bylo dnů Adamových po zplození Seta osm set let, a plodil syny a dcery.
- I były dni Adama po spłodzeniu Szeta ośmset lat; i spłodził synów i córki.
- און איז דאס בוך פֿון די געבורטן פֿון אָדָם: ווען גאָט האָט באַשאַפֿן דעם מענטשן, האָט ער אים אין דער גלייכעניש פֿון גאָט געמאַכט;
- א זכר און א נקבה האָט ער זיי באַשאַפֿן, און ער האָט זיי געבענטשט, און האָט גערופֿן זייער נאָמען מענטש אין דעם טאָג וואָס זיי זיינען באַשאַפֿן געוואָרן.
- און אָדָם האָט געלעבט הונדערט און דרייסיק יאָר, און האָט געבאָרן אַ זון אין זײַן גלייכעניש, אַזוי ווי זײַן געשטאַלט, און האָט גערופֿן זײַן נאָמען שֵׁת.
- וַיְהִי יְמֵי־אָדָם אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־שֵׁת שְׁמֹנֶה מֵאָה שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת: און די טעג פֿון אָדָם'ס נאָכדעם ווי ער האָט געבאָרן שֵׁת, זיינען געווען אַכט הונדערט יאָר; און ער האָט געבאָרן זין און טעכטער.

- 5 A tak bylo všech dnů Adamových, v kterýchž byl živ, devět set a třiceti let, i umřel.
A byly wszystkie dni Adama, které přežil: dziewięćset trzydzieści lat; i umarł.
- 6 Set pak byl ve stu a pěti letech, když zplodil Enosa.
I přežil Szet sto pięć lat, i spłodził Enosza.
- 7 A po zplození Enosa živ byl Set osm set a sedm let, a plodil syny a dcery.
I żył Szet po spłodzeniu Enosza ośmset siedm lat, i spłodził synów i córki.
- 8 I bylo všech dnů Setových devět set a dvanácte let, i umřel.
A byly wszystkie dni Szeta: dziewięćset dwanaście lat; i umarł.
- 9 Byl pak Enos v devadesáti letech, když zplodil Kainana.
I přežil Enosz dziewięćdziesiąt lat, i spłodził Kenana.
- 10 A po zplození Kainana živ byl Enos osm set a patnácte let, a plodil syny a dcery.
I żył Enosz, po spłodzeniu Kenana, ośmset piętnaście lat, i spłodził synów i córki.
- וַיְהִי כָּל־יְמֵי אָדָם אֲשֶׁר־חַי תְּשַׁע מֵאוֹת שָׁנָה וּשְׁלֹשִׁים שָׁנָה וַיָּמָת:
און אַלע טעג וואָס אָדָם האָט געלעבט, זיבען געווען נין הונדערט יאָר און דרייסיק יאָר; און ער איז געשטאַרבן.
- וַיְחִי־שֵׁת חָמֵשׁ שָׁנִים וּמֵאָת שָׁנָה וַיּוֹלֵד אֶת־אֵנוֹשׁ:
און שֵׁת האָט געלעבט הונדערט יאָר און פֿינף יאָר, און האָט געבאַרן אָנוֹשׁ.
- וַיְחִי־שֵׁת אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־אֵנוֹשׁ שִׁבְעֵ שָׁנִים וּשְׁמֹנֶה מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֵד בָּנִים וּבָנוֹת:
און שֵׁת האָט געלעבט נאַכדעם ווי ער האָט געבאַרן אָנוֹשׁ, אַכט הונדערט יאָר און זיבן יאָר; און ער האָט געבאַרן זין און טעכטער.
- וַיְהִי כָּל־יְמֵי־שֵׁת שְׁתֵּים עָשָׂרָה שָׁנָה וּתְשַׁע מֵאוֹת שָׁנָה וַיָּמָת:
און אַלע טעג פֿון שֵׁת זיבען געווען נין הונדערט יאָר און צוועלף יאָר; און ער איז געשטאַרבן.
- וַיְחִי אֵנוֹשׁ תְּשַׁע־עֶשְׂרִים שָׁנָה וַיּוֹלֵד אֶת־קַיִן:
און אָנוֹשׁ האָט געלעבט ניינציק יאָר, און האָט געבאַרן קַיִנען.
- וַיְחִי אֵנוֹשׁ אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־קַיִן חָמֵשׁ עָשָׂרָה שָׁנָה וּשְׁמֹנֶה מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֵד בָּנִים וּבָנוֹת:
און אָנוֹשׁ האָט געלעבט נאַכדעם ווי ער האָט געבאַרן קַיִנען, אַכט הונדערט יאָר און פֿופֿצן יאָר; און ער האָט געבאַרן זין און טעכטער.

- 11 I bylo všech dnů Enosových devět set a pět let,
i umřel.
A byly wszystkie dni Enosza: dziewięćset pięć lat; i umarł.
- 12 Kainan pak byl v sedmdesáti letech, když zpłodil Mahalaleele.
I przeżył Kenan siedmdziesiąt lat, i spłodził Mahalalela.
- 13 A po zpłodzení Mahalaleele živ byl Kainan osm set a čtyřidceti let, a plodil syny a dcery.
I żył Kenan po spłodzeniu Mahalalela ośmset czterdzieści lat, i spłodził synów i córki.
- 14 I bylo všech dnů Kainanových devět set a deset let, i umřel.
A byly wszystkie dni Kenana: dziewięćset dziesięć lat; i umarł.
- 15 Mahalaleel pak byl v šedesáti a pěti letech, když zpłodil Járeda.
I przeżył Mahalalel sześćdziesiąt pięć lat, i spłodził Jereda.
- 16 A po zpłodzení Járeda živ byl Mahalaleel osm set a třidceti let, a plodil syny a dcery.
I żył Mahalalel, po spłodzeniu Jereda, ośmset trzydzieści lat, i spłodził synów i córki.
- יא וַיְהִי כָּל־יְמֵי אֱנוֹשׁ חֲמִישׁ שָׁנִים
וַתֵּשַׁע מֵאוֹת שָׁנָה וַיָּמָת:
און אלע טעג פֿון אָנושן זינען געווען
נײַן הונדערט יאָר און פֿינף יאָר; און ער
איז געשטאַרבן.
- יב וַיְהִי קַיִן שְׁבַעִים שָׁנָה וַיּוֹלֵד
אֶת־מַהְלֵלָאֵל:
און קַיִן האָט געלעבט זיבעציק יאָר,
און האָט געבאַרן מַהְלֵלָאֵל.
- יג וַיְהִי קַיִן אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־מַהְלֵלָאֵל
אַרְבָּעִים שָׁנָה וַשְּׁמֹנֶה מֵאוֹת שָׁנָה
וַיּוֹלֵד בָּנִים וּבָנוֹת:
און קַיִן האָט געלעבט נאַכדעם ווי ער
האָט געבאַרן מַהְלֵלָאֵל, אַכט הונדערט
יאָר און פֿערציק יאָר; און ער האָט
געבאַרן זין און טעכטער.
- יד וַיְהִי כָּל־יְמֵי קַיִן עָשָׂר שָׁנִים וַתֵּשַׁע
מֵאוֹת שָׁנָה וַיָּמָת:
און אלע טעג פֿון קַיִנען זינען געווען
נײַן הונדערט יאָר און צען יאָר; און ער
איז געשטאַרבן.
- טו וַיְהִי מַהְלֵלָאֵל חֲמִישׁ שָׁנִים וַשְּׁנָיִם
שָׁנָה וַיּוֹלֵד אֶת־יָרֵד:
און מַהְלֵלָאֵל האָט געלעבט פֿינף און
זעכציק יאָר, און האָט געבאַרן יָרֵד.
- טז וַיְהִי מַהְלֵלָאֵל אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־יָרֵד
שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וַשְּׁמֹנֶה מֵאוֹת שָׁנָה
וַיּוֹלֵד בָּנִים וּבָנוֹת:
און מַהְלֵלָאֵל האָט געלעבט נאַכדעם ווי
ער האָט געבאַרן יָרֵד, אַכט הונדערט
יאָר און דרײַסיק יאָר; און ער האָט
געבאַרן זין און טעכטער.

- 17 I bylo všech dnů Mahalaleelových osm set devadesáte a pět let, i umřel.
- וַיְהִי כָּל־יְמֵי מַהֲלָאֵל חָמֵשׁ וְתִשְׁעִים שָׁנָה וּשְׁמֹנֶה מֵאוֹת שָׁנָה וַיָּמָת:
- A byly wszystkie dni Mahalalela: ośmset dziewięćdziesiąt pięć lat; i umarł.
- און אלע טעג פֿון מהלאלן זינען געווען אַכט הונדערט יאָר און פֿינף און ננציק יאָר; און ער איז געשטאַרבן.
- 18 Járed pak byl ve stu šedesáti a dvou letech, když zplodil Enocha.
- וַיְחִי־יָרֵד שְׁתֵּים וְשָׁשִׁים שָׁנָה וּמֵאָת שָׁנָה וַיּוֹלֵד אֶת־חֲנוֹךְ:
- I przeżył Jered sto sześćdziesiąt i dwa lata, i spłodził Chanocha.
- און יָרֵד האָט געלעבט הונדערט יאָר און צוויי און זעכציק יאָר, און האָט געבאַרן חנוכן.
- 19 A po zplození Enocha živ byl Járed osm set let, a plodil syny a dcery.
- וַיְחִי־יָרֵד אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־חֲנוֹךְ שְׁמֹנֶה מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֵד בָּנִים וּבָנוֹת:
- I żył Jered, po spłodzeniu Chanocha, ośmset lat, i spłodził synów i córki.
- און יָרֵד האָט געלעבט נאַכדעם ווי ער האָט געבאַרן חנוכן, אַכט הונדערט יאָר; און ער האָט געבאַרן זין און טעכטער.
- 20 I bylo všech dnů Járedových devět set šedesáte a dvě léta, i umřel.
- כ וַיְהִי כָּל־יְמֵי־יָרֵד שְׁתֵּים וְשָׁשִׁים שָׁנָה וְתִשְׁעֵ מֵאוֹת שָׁנָה וַיָּמָת:
- A byly wszystkie dni Jereda: dziewięćset sześćdziesiąt i dwa lata; i umarł.
- און אלע טעג פֿון יָרֵדן זינען געווען נין הונדערט יאָר און צוויי און זעכציק יאָר; און ער איז געשטאַרבן.
- 21 Enoch pak byl v šedesáti a pěti letech, když zplodil Matuzaléma.
- כא וַיְחִי חֲנוֹךְ חָמֵשׁ וְשָׁשִׁים שָׁנָה וַיּוֹלֵד אֶת־מֶתוּשָׁלַח:
- I przeżył Chanoch sześćdziesiąt i pięć lat, i spłodził Metuszelacha.
- און חנוך האָט געלעבט פֿינף און זעכציק יאָר, און האָט געבאַרן מתושלחן.

- 22 A chodil Enoch stále s Bohem po zplození Matuzaléma tři sta let, a plodil syny a dcery. כב וַיְהִי־לֵךְ חֲנוֹךְ אֶת־הָאֱלֹהִים אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־מְתוֹשֶׁלַח שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת:
- I postępował Chanoch z Bogiem, po spłodzeniu Metuszelacha, jeszcze trzysta lat, i spłodził synów i córki. און חנוך איז געגאנגען מיט גאט נאָכדעם ווי ער האָט געבאָרן מתושלח, דריי הונדערט יאָר; און ער האָט געבאָרן זין און טעכטער.
- 23 I bylo všech dnů Enochových tři sta šedesáte a pět let. כג וַיְהִי כָּל־יְמֵי חֲנוֹךְ חֲמִשׁ וּשְׁשִׁים שָׁנָה וּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת שָׁנָה:
- A byly wszystkie dni Chanocha: trzysta sześćdziesiąt pięć lat. און אַלע טעג פֿון חנוכן זינען געווען דריי הונדערט יאָר און פֿינף און זעכציק יאָר.
- 24 A chodil Enoch stále s Bohem a nebyl více vidín; nebo vzal ho Bůh. כד וַיְהִי־לֵךְ חֲנוֹךְ אֶת־הָאֱלֹהִים וְאֵינֶנּוּ כִּי־לָקַח אֹתוֹ אֱלֹהִים:
- I tak postępował Chanoch z Bogiem, a nie było go, bo zabrał go Bóg. און חנוך איז געגאנגען מיט גאט; און ער איז נישט געוואָרן, וואָרום גאט האָט אים צוגענומען.
- 25 Matuzalém pak byl ve stu osmdesáti sedmi letech, když zplodil Lámecha. כה וַיְחִי מְתוֹשֶׁלַח שִׁבְעֵה וּשְׁמֹנִים שָׁנָה וּמֵאֵת שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־לֶמֶךְ:
- I przeżył Metuszelach sto osmdziesiąt siedm lat, i spłodził Lemecha. און מתושלח האָט געלעבט הונדערט יאָר און זיבן און אַכציק יאָר, און האָט געבאָרן לֶמֶךְ.
- 26 A po zplození Lámecha živ byl Matuzalém sedm set osmdesáte a dvě lété, a plodil syny a dcery. כו וַיְחִי מְתוֹשֶׁלַח אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־לֶמֶךְ שְׁתַּיִם וּשְׁמֹנִים שָׁנָה וּשִׁבְעֵה מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת:
- I żył Metuszelach, po spłodzeniu Lemecha, siedmset osmdziesiąt i dwa lata, i spłodził synów i córki. און מתושלח האָט געלעבט נאָכדעם ווי ער האָט געבאָרן לֶמֶךְ, זיבן הונדערט יאָר און צוויי און אַכציק יאָר; און ער האָט געבאָרן זין און טעכטער.

- 27 I bylo všech dnů Matuzalémových devět set šedesáte a devět let, i umřel.
- A byly wszystkie dni Metuszelacha: dziewięćset sześćdziesiąt dziewięć lat; i umarł.
- 28 Lámech pak byl ve stu osmdesáti a dvou letech, když zplodil syna,
- I przeżył Lemech sto ośmdziesiąt i dwa lata, i spłodził syna.
- 29 Jehož jméno nazval Noé, řka: Tento nám odpočinutí způsobí od díla našeho, od práce rukou našich, kterouž máme s zemí, jížto zlořečil Hospodin.
- I nazwał imię jego Noach, mówiąc: "Ten niechaj pocieszy nas z pracy naszej i z trudów rąk naszych, na ziemi, którą przeklął Bóg!"
- 30 A živ byl Lámech potom, když zplodil Noé, pět set devadesáte a pět let, a plodil syny a dcery.
- I żył Lemech, po spłodzeniu Noacha, pięćset dziewięćdziesiąt pięć lat, i spłodził synów i córki.
- 31 I bylo všech dnů Lámechových sedm set sedmdesáte a sedm let, i umřel.
- A byly wszystkie dni Lemecha: siedmset siedmdziesiąt siedm lat; i umarł.
- כז וַיְהִי כָּל־יְמֵי מְתוּשָׁלַח תְּשַׁע וְשִׁשִּׁים שָׁנָה וּתְשַׁע מֵאוֹת שָׁנָה וַיָּמָת:
- און אלע טעג פֿון מתושלח זינען געווען נין הונדערט יאָר און נין און זעכציק יאָר; און ער איז געשטאָרבן.
- כח וַיְחִי־לָמֶךְ שְׁתֵּים וּשְׁמֹנִים שָׁנָה וּמֵאָה שָׁנָה וַיּוֹלֵד בֶּן:
- און לָמֶךְ האָט געלעבט הונדערט יאָר און צוויי און אַכציק יאָר, און האָט געבאָרן אַ זון.
- כט וַיִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ נֹחַ לֵאמֹר זֶה יִנְחֵמֵנוּ מִמַּעֲשֵׂנוּ וּמִעֲצָבוֹן יְדֵינוּ מִן־הָאָדָמָה אֲשֶׁר אָרְרָה יְהוָה:
- און ער האָט גערופֿן זיין נאָמען נח, אזוי צו זאָגן: דער דאָזיקער וועט אונדז זיין אַ נחמה פֿאַר אונדזער אַרבעט, און פֿאַר דער מאַטערניש פֿון אונדזערע הענט, פֿון וועגן דער ערד וואָס האָט האָט זי פֿאַרשאַלטן.
- ל וַיְחִי־לָמֶךְ אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־נֹחַ חָמֵשׁ וּתְשַׁעִּים שָׁנָה וַיְחִי־שָׁנָה מֵאָה שָׁנָה וַיּוֹלֵד בָּנִים וּבָנוֹת:
- און לָמֶךְ האָט געלעבט נאָכדעם ווי ער האָט געבאָרן נח, פֿינף הונדערט יאָר און פֿינף און נַיַנצִיק יאָר; און ער האָט געבאָרן זין און טעכטער.
- לא וַיְהִי כָּל־יְמֵי־לָמֶךְ שִׁבְעֵה וְשָׁבְעִים שָׁנָה וּשְׁבַע מֵאוֹת שָׁנָה וַיָּמָת:
- און אלע טעג פֿון לָמֶכְן זינען געווען זיבן הונדערט יאָר און זיבן און זיבעציק יאָר; און ער איז געשטאָרבן.

32 A když byl Noé v pěti stech letech, zplodil Se-
ma, Chama a Jáfeta.

I był Noach w wieku pięciuset lat, gdy spło-
dził Noach Szema, Chama i Jafeta.

לב ויהי־נח בן־חמש מאות שנה ויולד
נח את־שם את־חם ואת־יפת:

און אז נח איז געוואָרן פֿינף הונדערט
יָאָר אַלט, האָט נח געבאָרן שֵׁמֶען,
חָמֶען, און יָפֶתן.

בראשית ו : 6

- א וַיְהִי כִּי־הִחַל הָאָדָם לָרֹב עַל־פְּנֵי
הָאֲדָמָה וּבָנוֹת יֻלְּדוּ לָהֶם:
- און עס איז געווען, אז די מענטשן
האָבן זיך אָנגעהויבן מערן אויפֿן געזיכט
פֿון דער ערד, און ביי זיי זיינען געבאָרן
געוואָרן טעכטער,
- ב וַיֵּרְאוּ בְנֵי־הָאֱלֹהִים אֶת־בָּנוֹת הָאָדָם
כִּי טֹבֹת הֵנָּה וַיִּקְחוּ לָהֶם נָשִׁים מִכָּל
אֲשֶׁר בָּחָרוּ:
- האָבן די זין פֿון גאָט געזען די טעכטער
פֿון מענטשן אז זיי זיינען שיין, און זיי
האָבן זיך גענומען ווייבער וועמען־נאָר
זיי האָבן אויסדערוויילט.
- ג וַיֹּאמֶר יְהוָה לֹא־יִדּוֹן רוּחִי בָאָדָם
לְעֹלָם בְּשָׁגָם הוּא בָשָׂר וְהָיוּ יָמֵיו
מִמָּה וַעֲשָׂרִים שָׁנָה:
- האָט גאָט געזאָגט: מײַן גייסט זאָל נישט
בלײַבן אין דעם מענטשן אויף אייביק,
וואָרום ער איז פֿאַרט פֿלייש; נאָר זיינע
טעג זאָלן זײַן הונדערט און צוואַנציק
יאָר.
- 1 Stalo se pak, když se počali množiti lidé na ze-
mi, a dcery se jim zrodily,
- I stało się, gdy poczęli się ludzie rozmnażać
na ziemi, a córki im się narodziły, -
- 2 Že vidouce synové Boží dcery lidské, any
krásné jsou, brali sobě ženy ze všech, kteréž ob-
libovali.
- Že ujrzawszy synowie Boscy córki ludzkie, iż
piękne były, pojęli sobie żony ze wszystkich,
które sobie upodobali.
- 3 Pročež řekl Hospodin: Nebude se nesnaditi
duch můj s člověkem na věky, proto že také tě-
lo jest, a bude dnů jeho sto a dvadeceti let.
- I rzekł Bóg: "nie walczyć duchowi Mojemu
w człowieku długo, jest on wszakże i ciałem;
i niech będą dni jego sto dwadzieścia lat.

- 4 Obrové pak byli na zemi v těch dnech; ano i potom, když vcházel synové Boží k dcerám lidským, ony rodily jim. To *jsou* ti mocní, kteří zdávna *byli*, muži na slovo vzatí.

Olbrzymi byli na ziemi w czasy one; i także w następstwie, bo przychodzili synowie Boscy do cór ludzkich, a rodziły im: Są to owi mocarze, którzy od wieków byli mężami sławy.

- 5 Ale když viděl Hospodin, an se rozmnožuje zlost lidská na zemi, *a* že by všeliké myšlení srdce jejich nebylo než zlé po všecken čas,

A widząc Wiekuisty, że wzmogła się niegodziwość człowieka na ziemi, a wszystkie knowania i zamysły serca jego tylko niegodziwe wciąż;

- 6 Litoval Hospodin, že učinil člověka na zemi, a bolest měl v srdci svém.

Pożałował wtedy Wiekuisty, że utworzył człowieka na ziemi, i ubolewał w sercu Swojem.

ד הַנְּפִלִים הָיוּ בָּאָרֶץ בַּיָּמִים הָהֵם וְגַם אַחֲרֵי־כֵן אֲשֶׁר יָבֹאוּ בְנֵי הָאֱלֹהִים אֶל־בָּנוֹת הָאָדָם וַיֵּלְדוּ לָהֶם הֵמָּה הַגִּבֹּרִים אֲשֶׁר מַעֲלָם אֲנָשֵׁי הַשָּׁם:

די נפילים זינען געווען אויף דער ערד אין יענע טעג — און אויך דערנאך — ווען די זין פֿון גאט פֿלעגן קומען צו די טעכטער פֿון מענטשן, און זיי פֿלעגן געבערן פֿון זיי; דאָס זינען די גיבורים וואָס פֿון פֿאַרצײטן, מענער מיט אַ נאָמען.

ה וַיֵּרָא יְהוָה כִּי רַבָּה רָעַת הָאָדָם בָּאָרֶץ וְכָל־יֵצֵר מַחְשַׁבַת לִבּוֹ רָק רָע כָּל־הַיּוֹם:

און גאט האָט געזען אז דאָס בייז פֿון דעם מענטשן איז גרויס אויף דער ערד, און די גאַנצע טראַכטונג פֿון די מחשבות פֿון זײַן האַרצן איז רק צום בייזן אַ גאַנצן טאָג.

ו וַיִּנָּחֵם יְהוָה כִּי־עָשָׂה אֶת־הָאָדָם בָּאָרֶץ וַיִּתְּעַצַּב אֶל־לִבּוֹ:

און גאט האָט חרטה געהאַט וואָס ער האָט געמאַכט דעם מענטשן אויף דער ערד, און ער איז געווען באַקומערט אין זײַן האַרצן.

- 7 Tedy řekl Hospodin: Vyhladím z země člověka, kteréhož jsem stvořil, od člověka až do hovada, až do zeměplazu, až i do ptactva nebeského; nebo líto mi, že jsem je učinil.
- I rzekł Wiekuisty: "Zgładzę ludzi, których stworzyłem, z oblicza ziemi, tak człowieka jak i bydlę, tak robactwo jak i ptactwo nieba; bo żałuję, że stworzyłem je."
- 8 Ale Noé našel milost před Hospodinem.
- Noach zaś znalazł łaskę w oczach Boga.
- 9 Tito jsou příběhové Noé: Noé muž spravedlivý, dokonalý byl za svého věku, s Bohem ustavičně chodil Noé.
- Oto dzieje Noacha: Noach był mężem sprawiedliwym; nieskazitelnym był on za czasów swoich; z Bogiem postępował Noach.
- 10 (*Zplodil pak Noé tři syny: Sema, Chama a Jáfeta.*)
- I spłodził Noach trzech synów: Szema, Chama i Jafeta.
- 11 Ale země byla porušena před Bohem, a naplněna byla země nepravostí.
- I skazona była ziemia przed Bogiem, i napelniła się ziemia bezprawiem.
- וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶמְחֶה אֶת־הָאָדָם
אֲשֶׁר־בָּרָאתִי מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה
מֵאָדָם עַד־בְּהֵמָה עַד־רֶמֶשׂ וְעַד־עוֹף
הַשָּׁמַיִם כִּי נֹחַמְתִּי כִּי עָשִׂיתִם:
- און גאט האט געזאגט: איך וועל
אָפּמַעקן דעם מענטשן וואָס איך האָב
באַשאַפֿן, פֿון דעם געזיכט פֿון דער
ערד; פֿון אַ מענטשן ביז אַ בהמה, ביז
אַ שרץ, און ביז אַ פֿויגל פֿון הימל;
וואָרום איך האָב חרטה וואָס איך האָב
זיי געמאַכט.
- ח וְנֹחַ מָצָא חֵן בְּעֵינֵי יְהוָה:
- אָבער נח האט געפֿונען לִשְׁטוּעֲלִיקייט
אין די אויגן פֿון גאט.
- ט אֵלֶּה תּוֹלְדֹת נֹחַ נֹחַ אִישׁ צַדִּיק תָּמִים
הָיָה בְּדַרְתּוֹ אֶת־הָאֱלֹהִים
הִתְהַלֵּךְ־נֹחַ:
- דאָס איז די געשיכטע פֿון נח. נח איז
געווען אַ גערעכטער, ערלעכער מאַן
אין זײַן דור; מיט גאט איז געגאַנגען נח.
- י וַיּוֹלֶד נֹחַ שְׁלֹשָׁה בָנִים אֶת־שֵׁם
אֶת־חָם וְאֶת־יָפֶת:
- און נח האט געבאָרן דריי זין: שם, חם,
און יָפֶת.
- יא וַתְּשַׁח הָאָרֶץ לִפְנֵי הָאֱלֹהִים
וַתִּמָּלֵא הָאָרֶץ חָמָס:
- און די ערד איז פֿאַרדאַרבן געוואָרן
פֿאַר גאט, און די ערד איז פֿול געוואָרן
מיט אומרעכט.

12 Viděl tedy Bůh zemi, a aj, porušena byla, nebo bylo porušilo všeliké tělo cestu svou na zemi.

I widział Bóg ziemię, a oto skażona; bo skaziło wszelkie ciało drogę swą na ziemi.

13 Protož řekl Bůh k Noé: Konec všelikého těla přichází přede mne, nebo naplněna jest země nepravostí od nich; z té příčiny, hle, již zkazím je s zemí.

I rzekł Bóg do Noacha: "Koniec wszelkiego ciała przyszedł przedemną, bo napełniła się ziemia bezprawiem przez nich; i tak oto zniweczę ich z ponad ziemi.

14 Učiň sobě koráb z dříví gofer; příhrady zdeľáš v tom korábu, a oklejuješ jej vnitř i zevnitř klím.

Zbuduj sobie korab' z drzewa cyprysowego; przegrody poczynisz w korabiu; i pokryjesz go z wewnątrz i z zewnątrz smołowcem.

15 A na tento způsob uděláš jej: Tři set loktů bude dlouhost toho korábu, padesáti loktů širokost jeho a třidceti loktů vysokost jeho.

A tak oto urządzisz go: Trzysta łokci długość korabia, pięćdziesiąt łokci szerokość jego, a trzydzieści łokci wysokość jego.

יב וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת־הָאָרֶץ וְהִנֵּה נִשְׁחָתָה כִּי־הִשְׁחִית כָּל־בָּשָׂר אֶת־דֶּרֶכָּו עַל־הָאָרֶץ:

און גאָט האָט געזען די ערד, ערשט זי איז פֿאַרדאַרבן, ווייל יעטוועדער ליב האָט פֿאַרדאַרבן זיין וועג אויף דער ערד.

יג וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים לְנֹחַ קֵץ כָּל־בָּשָׂר בָּא לִפְנֵי כִי־מָלְאָה הָאָרֶץ חָמָס מִפְּנֵיהֶם וְהִנְנִי מַשְׁחִיתָם אֶת־הָאָרֶץ:

און גאָט האָט געזאָגט צו נח: דער סוף פֿון אַלע לייבער איז געקומען פֿאַר מיר, וואָרום די ערד איז פול מיט אומרעכט דורך זיי; און זע, איך ברענג זיי אום מיט דער ערד.

יד עֲשֵׂה לְךָ תֵּבַת עֲצֵי־גֹפֶר קָנִים תַּעֲשֶׂהָ אֶת־הַתֵּבָה וְכִפַּרְתָּ אֹתָהּ מִבֵּית וּמִחוּץ בַּכֹּפֶר:

מאָך דיר אַ תֵּבָה פֿון פֿימסנהאַלץ; אין קאַמערן זאָלסטו מאַכן די תֵּבָה, און זאָלסט זי אויספֿעכן פֿון אינעווייניק און פֿון אויסנווייניק מיט פֿעך.

טו וְזֶה אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂהָ אֹתָהּ שְׁלֹשׁ מֵאוֹת אַמָּה אָרְךָ הַתֵּבָה חֲמִשִּׁים אַמָּה רָחְבָּהּ וּשְׁלֹשִׁים אַמָּה קוֹמָתָהּ:

און אָט ווי דו זאָלסט זי מאַכן: דרייַ הונדערט איילן די לענג פֿון דער תֵּבָה, פֿופֿציק איילן איר ברייט, און דרייַסיק איילן איר הייך.

16 Okno uděláš v korábu, a svrchkem na loket *vy-sokým* zavřeš jej; dvěře také korábu v boku jeho postavíš, a pokoje spodní, druhé i třetí zděláš v něm.

Otwory poczynisz w korabiu, i aż na łokieć zwęzysz go wzwyż; a drzwi korabia z boku jego umieścisz; o dolnych, średnich i wyższych piętrach uczynisz go.

17 Já pak, aj, já uvedu potopu vod na zemi, aby zkaženo bylo všeliké tělo, v němž jest duch života pod nebem. Cožkoli bude na zemi, umře.

A Ja oto, sprowadzam potop, - wody na ziemię, by zniweczyć wszelkie ciało, w którym dech życia jest z pod nieba: wszystko, co na ziemi, wyginie.

18 S tebou však učiním smlouvu svou; a vejdeš do korábu, ty i synové tvoji, žena tvá i ženy synů tvých s tebou.

Ustanowię zaś przymierze Moje z tobą, i wnijdziesz do korabia - ty, i synowie twoi, i żona twoja, i żony synów twoich z tobą.

טז צִהַר תַּעֲשֶׂה לַתִּבָּה וְאֶל־אַמָּה
תִּכְלֹנָה מִלְמַעְלָה וּפֶתַח הַתִּבָּה
בְּצִדָּהּ תַּשִּׂים תַּחְתִּים שְׁנַיִם וּשְׁלֹשִׁים
תַּעֲשֶׂה:

א גיבלדאך זאלסטו מאַכן צו דער
תִּבָּה, און אויף אַן אייל די ברייט
זאלסטו זי פֿאַרענדיקן פֿון אויבן; און
דעם אינגאַנג פֿון דער תִּבָּה זאלסטו
מאַכן אין איר זייט; מיט אַן
אונטערשטן, צווייטן, און דריטן שטאַק
זאלסטו זי מאַכן.

יז וְאֲנִי הֹנֵנִי מִבֵּיא אֶת־הַמָּבּוּל מַיִם
עַל־הָאָרֶץ לַשָּׁחַת כָּל־בָּשָׂר אֲשֶׁר־בּוֹ
רוּחַ חַיִּים מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם כָּל־
אֲשֶׁר־בָּאָרֶץ יָגוּעַ:

און איד, זע, איך ברענג אַ מבוּל
וואָסער אויף דער ערד, אומצוברענגען
יעטועדער לֵיב וואָס אין אים איז דאָ
אַן אָטעם פֿון לעבן, פֿון אונטערן הימל;
אַלץ וואָס אויף דער ערד וועט
אומקומען.

יח וְהִקְמַתִּי אֶת־בְּרִיתִי אִתָּךְ וּבֵאתָ
אֶל־הַתִּבָּה אִתָּהּ וּבְנֶיךָ וְאִשְׁתְּךָ
וְנָשֵׁי־בְנֶיךָ אִתָּךְ:

אַבער איד וועל אויפֿשטעלן מִין בונד
מיט דיר, און וועסט אַרײַנגיין אין דער
תִּבָּה, דו און דינע זין, און דיין ווייב,
און דינע זינס ווייבער, מיט דיר.

19 A ze všech živočichů všelikého těla, po dvěm z každého uvedeš do korábu, abys je živé zachoval s sebou; samec a samice budou.

Z wszystkiego też co żyje, z wszelkiego ciała, po parze z każdego wprowadzisz do korabia, abyś zachował je z sobą: samiec i samica niech będą:

20 Z ptactwa podle pokolení jeho, a z hověd podle pokolení jejich, ze všelikého také zeměplazu podle pokolení jeho, po dvěm z každého vejdou k tobě, aby živi zůstali.

Z ptactwa według rodzaju jego, i z bydła według rodzaju jego; - po parze z każdego niechaj wnijdą do ciebie, aby zachowane zostały.

21 Ty pak nabeř s sebou všeliké potravý, kteráž se jísti může, a shromažd' sobě, aby byla tobě i jim ku pokrmu.

Ty zaś nabierz sobie wszelakiej strawy na pokarm, a nagromadź ją u siebie, aby była tobie i im na pokarm.

22 I učinil Noé podle všeho, jakž mu rozkázal Bůh, tak učinil.

I uczynił to Noach: Podług wszystkiego co polecił mu Bóg, tak uczynił.

יט וּמִכָּל־הַחַי מִכָּל־בֶּשָׂר שְׁנַיִם מִכָּל תָּבִיא אֶל־הַתֵּבָה לְהַחֲיִית אֹתָהּ זָכָר וּנְקֵבָה יְהִיו:

און פֿון אַלץ וואָס לעבט, פֿון אַלע ליבער, זאָלסטו אַרײַנברענגען צו צוויי פֿון אײַטלעכן אין דער תֵּבָה, אויף צו דערהאַלטן בײַם לעבן מיט דיר; אַ זָכָר און אַ נקֵבָה זאָלן זײ זײַן.

כ מִהָעוֹף לְמִינֵהוּ וּמִן־הַבְּהֵמָה לְמִינָהּ מִכָּל רֶמֶשׂ הָאָדָמָה לְמִינֵהוּ שְׁנַיִם מִכָּל יָבֹאוּ אֵלֶיךָ לְהַחֲיֹת:

פֿון די פֿױגלען לױט זײַערע מײַנים, און פֿון די בהמות לױט זײַערע מײַנים, פֿון אַלע שרצים פֿון דער ערד לױט זײַערע מײַנים, צו צוויי פֿון אײַטלעכן זאָלן אַרײַנגיין צו דיר, אויף צו דערהאַלטן בײַם לעבן.

כא וְאֹתָהּ קַח־לָךְ מִכָּל־מֵאֵכֶל אֲשֶׁר יֵאָכֵל וְאֶסְפֹּת אֵלֶיךָ וְהָיָה לָךְ וּלְהֶם לְאָכְלָהּ:

און דו נעם דיר פֿון יעטוועדער עסנוואָרג וואָס ווערט געגעסן, און זאָמל אײַן צו דיר, פֿדי עס זאָל זײַן פֿאַר דיר און פֿאַר זײַ צום עסן.

כב וַיַּעַשׂ נֹחַ כָּכָל אֲשֶׁר צִוָּה אֹתוֹ אֱלֹהִים כִּן עָשָׂה:

און נח האָט אַזױ געטאָן; אַזױ ווי אַלץ וואָס גאָט האָט אים באַפֿוילן, אַזױ האָט ער געטאָן.

בראשית ז : 7

- 1 Potom řekl Hospodin k Noé: Vejdiž ty i všechna čeled tvá do korábu; nebo jsem tě viděl spravedlivého před sebou v národu tomto.
- א וַיֹּאמֶר יְהוָה לְנֹחַ בֹּא-אִתָּהּ וְכָל-בֵּיתְךָ אֲלֵה-הַתֵּבָה כִּי-אַתָּה רַאִיתִי צְדִיק לְפָנַי בְּדֹר הַזֶּה:
- I rzekł Bóg do Noacha: "Wnijdź ty i wszystek dom twój do korabia, bo ciebie upatrzyłem jako sprawiedliwego przedemną w wieku tym.
- און גאט האָט געזאָגט צו נח: גיי אַרײַן דו און דיין גאַנץ הויזגעזינט אין דער תֵּבָה, וואָרום דיך האָב איך געזען גערעכט פֿאַר מיר אין דעם דאָזיקן דור.
- 2 Ze všech hověd čistých vezmeš sobě sedmero a sedmero, samce a samici jeho, ale z hověd nečistých dvě a dvě, samce a samici jeho.
- ב מִכָּל הַבְּהֵמָה הַטְּהוֹרָה תִּקַּח-לָךְ שְׁבָעָה שְׁבָעָה אִישׁ וְאִשְׁתּוֹ וּמִן-הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר לֹא טְהוֹרָה הִוא שְׁנַיִם אִישׁ וְאִשְׁתּוֹ:
- Ze wszelkiego bydła czystego zabierzesz ze sobą po siedmioro, - samca i samicę jego, ze zwierząt zaś nieczystych po parze, - samca i samicę jego.
- פֿון אַלע ריינע בהמות זאָלסטו דיר נעמען צו זיבן און זיבן, איטלעכס מיט זיין פֿאַר; און פֿון די בהמות וואָס זיי זיינען ניט ריין, צו צוויי, איטלעכס מיט זיין פֿאַר.
- 3 Z ptactwa také nebeského sedmero a sedmero, samce a samici, aby živé zachováno bylo símě na vší zemi.
- ג גַּם מֵעוֹף הַשָּׁמַיִם שְׁבָעָה שְׁבָעָה זָכָר וּנְקֵבָה לְחַיִּים זָרַע עַל-פְּנֵי כָל-הָאָרֶץ:
- Również z ptactwa nieba po siedmioro, - samca i samicę, - aby zachować nasienie na powierzchni całej ziemi.
- אויך פֿון די פויגלען פֿון הימל צו זיבן און זיבן, אָן ער און אַ זי, פדי צו דערהאַלטן זאָמען אויפֿן געזיכט פֿון דער גאַנצער ערד.

4 Nebo po dnech ještě sedmi já dštíti budu na zemi za čtyřiceti dnů a čtyřiceti nocí; a vyhladím se svrchku země všelikou podstatu, kterouž jsem učinil.

Bo, po dniach jeszcze siedmiu, spuszczyć deszcz na ziemię, przez czterdzieści dni i czterdzieści nocy, i zgładzę wszelki byt, który utworzyłem, z oblicza ziemi.

5 Tedy učinil Noé všecko tak, jakž mu přikázal Hospodin.

I spełnił Noach wszystko tak, jak polecil mu Bóg.

6 (*Byl pak Noé v šesti stech letech, když ta potopa přišla na zemi.*)

A Noach był wtedy w wieku sześciuset lat. I nastał potop - wody na ziemi.

7 A protož přišel Noé a synové jeho, i žena jeho, i ženy synů jeho s ním k korábu, pro vody potopy.

I wszedł Noach, i synowie jego, i żona jego, i żony synów jego z nim do korabia, z powodu wód potopu.

8 Z hověd také čistých i z hověd nečistých, i z ptactva a ze všeho, což se hýbe na zemi,

Z bydla čistego i ze zvířat nečistých, i z ptactva i z wszystkiego co się porusza na zemi -

ד כִּי לַיָּמִים עוֹד שְׁבַעַה אָנֹכִי מַמְטִיר
עַל־הָאָרֶץ אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים
לַיְלָה וּמַחֲתִיתִי אֶת־כָּל־הַיָּקוּם אֲשֶׁר
עָשִׂיתִי מֵעַל פְּנֵי הָאָדָמָה:

וואַרום אין זיבן טעג אַרום, מאַך איד
רעגענען אויף דער ערד פערציק טעג
און פערציק נעכט, און איד וועל
אָפּמעקן דעם גאַנצן באַשטאַנד וואָס
איד האָב געמאַכט, פֿון דעם געזיכט פֿון
דער ערד.

ה וַיַּעַשׂ נֹחַ כְּכֹל אֲשֶׁר־צִוְּהוּ יְהוָה:

און נח האָט געטאָן אַזוי ווי אַלץ וואָס
גאָט האָט אים באַפוילן.

ו וָנֹחַ בֶּן־שֵׁשׁ מֵאוֹת שָׁנָה וְהַמְּבּוּל הָיָה
מִיָּם עַל־הָאָרֶץ:

און נח איז געווען זעקס הונדערט יאָר
אַלט, ווען דער מבול איז געווען אויף
דער ערד.

ז וַיָּבֵא נֹחַ וּבָנָיו וְאִשְׁתּוֹ וּנְשֵׁי־בָנָיו אִתּוֹ
אֶל־הַתֵּבָה מִפְּנֵי מִי הַמְּבּוּל:

און נח, און זיינע זין, און זיין ווייב, און
זיינע זינס ווייבער, מיט אים, זיינען
אַריינגעגאַנגען אין דער תֵּבָה, פֿון וועגן
דעם וואָסער פֿון מבול.

ח מִן־הַבְּהֵמָה הַטְּהוֹרָה וּמִן־הַבְּהֵמָה
אֲשֶׁר אֵינָנָה טְהוֹרָה וּמִן־הָעוֹף וְכָל
אֲשֶׁר־רָמַשׁ עַל־הָאָדָמָה:

פֿון די ריינע בהמות, און פֿון די בהמות
וואָס זיינען ניט ריין, און פֿון די פויגלען
און אַלץ וואָס קריכט אויף דער ערד,

- 9 Po dvém vešli k Noé do korábu, samec a samice, tak jakž byl rozkázal Bůh Noé.
- ט שְׁנַיִם שְׁנַיִם בָּאוּ אֶל־נֹחַ אֶל־הַתֵּבָה זָכָר וּנְקֵבָה כָּאֲשֶׁר צִוָּה אֱלֹהִים אֶת־נֹחַ:
- Po parze weszły do Noacha, do korabia, - samiec i samica, jak polecił Bóg Noachowi.
- זִמְנָעוּן צו צוויי אַרײַנגעגאַנגען צו נחן אין דער תֵּבָה, אַ זָכָר און אַ נְקֵבָה, אַזוי ווי גאָט האָט באַפוילן נחן.
- 10 Stalo se pak po sedmi dnech, že vody potopy přišly na zemi.
- י וַיְהִי לְשִׁבְעַת הַיָּמִים וַיְמִי הַמַּבּוּל הָיוּ עַל־הָאָרֶץ:
- I stało się po siedmiu dniach, iż wody potopu nastały na ziemi.
- און עס איז געווען צו זיבן טעג, אַזוי איז דאָס וואַסער פֿון מבול געווען אויף דער ערד.
- 11 Léta šestistého věku Noé, druhého měsíce, sedmnáctého dne téhož měsíce, v ten den protrženy jsou všechny studnice propasti veliké, a průduchové nebeští otevříni jsou.
- יא בְּשָׁנַת שִׁש־מֵאוֹת שָׁנָה לְחַיֵּי־נֹחַ בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁנִי בְּשִׁבְעָה־עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ בַּיּוֹם הַזֶּה נִבְקְעוּ כָּל־מַעֲיִנֹת תְּהוֹם רַבָּה וְאַרְבַּת הַשָּׁמַיִם נִפְתְּחוּ:
- Roku sześćsetnego życia Noacha, miesiąca drugiego, siedmnastego dnia miesiąca, - w tenże dzień rozwarły się wszystkie źródła otchłani bezmiernej, a spusty niebios się roztworzyły.
- אין דעם זעקס הונדערטסטן יאָר פֿון נחס לעבן, אין צווייטן חודש, אין זיבעצנטן טאָג פֿון חודש, אין דעם דאָזיקן טאָג האָבן אויסגעבראָכן אַלע קוואַלן פֿון גרויסן תְּהוֹם, און די פּענצטער פֿון הימל האָבן זיך געעפנט.
- 12 I byl příval na zemi čtyřidceti dní a čtyřidceti nocí.
- יב וַיְהִי הַגֶּשֶׁם עַל־הָאָרֶץ אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לַיְלָה:
- I spadł deszcz na ziemię, czterdzieści dni i czterdzieści nocy.
- און דער רעגן איז געווען אויף דער ערד פּערציק טעג און פּערציק נעכט.
- 13 Toho dne všel Noé, Sem a Cham i Jáfet, synové Noé, žena Noé, a tři ženy synů jeho s ním do korábu.
- יג בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה בָּא נֹחַ וְשֵׁם־וְחָם וַיֵּפֶת בְּנֵי־נֹחַ וְאִשְׁתׁ נֹחַ וּשְׁלֹשֶׁת נְשֵׁי־בָנָיו אִתָּם אֶל־הַתֵּבָה:
- Onego właśnie dnia wszedł Noach i Szem i Cham i Jafet, synowie Noacha, i żona Noacha, i trzy żony synów jego, z nimi, do korabia, -
- אין דעם דאָזיקן אייגענעם טאָג זינען אַרײַנגעגאַנגען נח, און שֵׁם, און חָם, און יֵפֶת, נחס זין, און נחס ווייב, און די דרײַ ווייבער פֿון זינע זין מיט זיי, אין דער תֵּבָה;

- 14 Oni i všeliký živočich podlé pokolení svého, i všeliké hovado podlé pokolení svého, a všeliký zeměplaz, kterýž se hýbe na zemi, podlé pokolení svého, i všeliké ptactvo vedlé pokolení svého, všelijací ptáci, všechno, což křídla má,
Oni i wszelki zwierz, według rodzaju swego, i wszelkie bydło, według rodzaju swego, i wszelki płaz pełzający po ziemi, według rodzaju swego, i wszystko co lata, według rodzaju swego, wszelakie ptactwo skrzydlate;
- 15 Vešli k Noé do korábu, po dvěm ze všelikého těla, v němž *byl* duch života.
I tak weszło do Noacha, do korabia, po parze z každého ciała, w którym był dech żywota.
- 16 A což jich vešlo, samec a samice ze všelikého těla vešli, tak jakž byl přikázal jemu Bůh, a zavřel Hospodin po něm.
A które weszły, samiec i samica z každého ciała weszły, - jako polecil mu Bóg. I zamknął Bóg za nim.
- 17 A když byla potopa za čtyřidceti dnů na zemi, tedy rozmnoženy jsou vody, až i vyzdvihly koráb, a vznesly jej od země.
Był tedy potop przez czterdzieści dni na ziemi, - i wezbrały wody i podniosły korab', i uniósł się wysoko nad ziemią.
- יָהוָה וְכָל־הַחַיָּה לְמִינָהּ וְכָל־הַבְּהֵמָה לְמִינָהּ וְכָל־הָרֶמֶשׂ עַל־הָאָרֶץ לְמִינֵהוּ וְכָל־הָעוֹף לְמִינֵהוּ כֹל צֶפֶר כָּל־כָּנָף:
זיי, און אלע חיות לויט זייערע מינים, און אלע בהמות לויט זייערע מינים, און אלע שרצים וואס קריכן אויף דער ערד לויט זייערע מינים, און אלע עופות לויט זייערע מינים, איטלעך פויגל, איטלעך געפליגל.
- טו וַיָּבֹאוּ אֶל־נֹחַ אֶל־הַתֵּבָה שְׁנַיִם שְׁנַיִם מִכָּל־הַבָּשָׂר אֲשֶׁר־בָּו רֹחַ חַיִּים:
און זיי זינען אריינגעגאנגען צו נחן אין דער תבה, צו צוויי, צו צוויי פון אלע ליבער וואס אין זיי איז דא אן אטעם פון לעבן.
- טז וַהֲבֵאִים זָכָר וּנְקֵבָה מִכָּל־בָּשָׂר בָּאוּ כַּאֲשֶׁר צִוָּה אֹתוֹ אֱלֹהִים וַיִּסְגֹּר יְהוָה בַּעֲדָיו:
און די וואס זינען אריינגעגאנגען, זינען אריינגעגאנגען א זכר און א נקבה פון אלע ליבער, אזוי ווי גאט האט אים באפוילן; און גאט האט פארשלאסן הינטער אים.
- יז וַיְהִי הַמָּבּוּל אַרְבָּעִים יוֹם עַל־הָאָרֶץ וַיָּרֻבוּ הַמַּיִם וַיִּשְׂאוּ אֶת־הַתֵּבָה וַתָּרָם מֵעַל הָאָרֶץ:
און דער מבול איז געווען פערציק טעג אויף דער ערד, און די וואסערן האבן זיך געמערט, און זיי האבן געטראגן די תבה, און זי האט זיך אויפגעהויבן איבער דער ערד.

- 18 Nebo zmohly se vody a rozmnoženy jsou velmi nad zemí, i zplýval koráb na vodách.
- I wzmogły się wody, i wezbrały bardzo na ziemi; i pływał korab' po powierzchni wody.
- 19 A tak náramně rozmohly se vody nad zemí, že přikryty jsou všechny hory nejvyšší, kteréž *byly* pode vším nebem.
- A wody wzmagały się coraz bardziej na ziemi; i pokryły się wszystkie góry wysokie, co pod całym niebem.
- 20 Patnácte loktů zvýší rozmohly se vody, když přikryty jsou hory.
- Piętnaście łokci wzwyż wzmogły się wody, i zakryte zostały góry.
- 21 I umřelo všeliké tělo, kteréž se hýbe na zemi, tak z ptactva, jako z hověd a živočichů, i všelikého hmyzu, kterýž se plazí po zemi, i každého člověka.
- I wyginęło wszelkie ciało, poruszające się na ziemi, - z ptactwa, i z bydła, i ze zwierząt, i z wszelkiego roju rojącego się na ziemi, i wszyscy ludzie.
- 22 Všecko, což mělo dýchání ducha života v chřípích svých, ze všeho, což bylo na suše, pomřelo.
- Wszystko, w czyich nozdrzach tchnący dech żywota, ze wszystkiego, co na lądzie było, pomarło.
- יח וַיִּגְבְּרוּ הַמַּיִם וַיִּרְבוּ מְאֹד עַל־הָאָרֶץ וַתִּלָּךְ הַתִּבָּה עַל־פְּנֵי הַמַּיִם:
- און די וואסערן האָבן זיך געשטאַרקט, און האָבן זיך זייער געמערט אויף דער ערד, און די תִּבָּה איז געגאַנגען אויף דער אויבערפלעך פֿון די וואסערן.
- יט וְהַמַּיִם גָּבְרוּ מְאֹד מְאֹד עַל־הָאָרֶץ וַיִּכְסּוּ כָּל־הָהָרִים הַגְּבוּהִים אֲשֶׁר־תַּחַת כָּל־הַשָּׁמַיִם:
- און די וואסערן האָבן זיך זייער געשטאַרקט אויף דער ערד; און עס זינען פֿאַרדעקט געוואָרן אַלע הויכע בערג וואָס אונטערן גאַנצן הימל.
- כ וַחֲמִשׁ עֶשְׂרֵה אַמָּה מִלְמַעְלָה גָּבְרוּ הַמַּיִם וַיִּכְסּוּ הָהָרִים:
- פופצן איילן אַריבער האָבן זיך די וואסערן געשטאַרקט, און די בערג זינען פֿאַרדעקט געוואָרן.
- כא וַיָּגוּעַ כָּל־בֶּשָׂר הָרֹמֵשׁ עַל־הָאָרֶץ בְּעוֹף וּבַבְּהֵמָה וּבַחַיָּה וּבְכָל־הָשָׂרֵץ הַשָּׂרֵץ עַל־הָאָרֶץ וְכָל־הָאָדָם:
- און עס איז אומגעקומען יעטוועדער לײַב וואָס באַוועגט זיך אויף דער ערד, סײַ אַ פּוּגל, סײַ אַ בהמה, סײַ אַ חיה, סײַ יעטוועדער שרץ וואָס קריכט אויף דער ערד, און יעטוועדער מענטש;
- כב כָּל אֲשֶׁר נְשַׁמְת־רוּחַ חַיִּים בְּאַפִּיו מִכָּל אֲשֶׁר בַּחֲרָבָה מֵתוּ:
- אַלץ וואָס אין זײַנע נאָזלעכער איז געווען אַ הויך פֿון אַ לעבעדיקן אָטעם, אַלץ וואָס אויף דער יבשה, איז געשטאַרבן.

23 A tak vyhladil *Bůh* všelikou podstatu, kteráž byla na tváři země, od člověka až do hovada, až do zeměplazu, a až do ptactva nebeského, vyhlazeno jest, pravím, z země; a zůstal toliko Noé, a kteříž s ním *byli* v korábu.

I tak zgładził wszystek byt na obliczu ziemi, od człowieka do bydłęcia, i płazu i ptaka nieba; i zgładzone zostały z ziemi. A pozostał tylko Noach, i co było z nim w korabiu.

24 I trwały vody nad zemí za sto a padesáte dnů.

I opanowały wody ziemię, sto pięćdziesiąt dni.

כג וַיַּמַח אֶת-כָּל-הַיְקוּם אֲשֶׁר עַל-פְּנֵי הָאֲדָמָה מֵאָדָם עַד-בְּהֵמָה עַד-רֶמֶשׂ וְעַד-עוֹף הַשָּׁמַיִם וַיָּחֹו מִן-הָאָרֶץ וַיִּשְׁאָר אֶדְ-נֹחַ וְאֲשֶׁר אִתּוֹ בַּתֵּבָה:

און ער האָט אָפגעמעקט דעם גאַנצן באַשטאַנד וואָס אויפֿן געזיכט פֿון דער ערד, פֿון אַ מענטשן ביז אַ בהמה, ביז אַ שרץ, און ביז אַ פויגל פֿון הימל; און זיי זינען אָפגעמעקט געוואָרן פֿון דער ערד, און נאָר נח איז געבליבן, און די וואָס מיט אים אין דער תֵּבָה.

כד וַיִּגְבְּרוּ הַמַּיִם עַל-הָאָרֶץ חֲמֵשִׁים וַיָּמָאֵת יוֹם:

און די וואָסערן האָבן זיך געשטאַרקט אויף דער ערד הונדערט און פֿופֿציק טעג.

בראשית ח : 8

- 1 Rozpomenul se pak Bůh na Noé, i všechny živočichy a všechna hovada, kteráž *byla* s ním v korábu; pročez uvedl Bůh vítr na zemi, i zastavily se vody.

Ale wspomniál Bóg na Noacha, i na wszystkie zwierzęta, i na wszystko bydło, które było z nim w korabiu; i powiódł Bóg wiatr po ziemi, i uciszyły się wody.

א וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת־נֹחַ וְאֵת כָּל־הַחַיָּה וְאֶת־כָּל־הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר אִתּוֹ בַּתֵּבָה וַיַּעֲבֵר אֱלֹהִים רוּחַ עַל־הָאָרֶץ וַיִּשְׁכּוּ הַמַּיִם:

און גאָט האָט געדאַכט אָן נֹחַ, און אָן אַלע חיות, און אָן אַלע בהמות, וואָס מיט אים אין דער תֵּבָה, און גאָט האָט געמאַכט אַריבערגיין אַ ווינט אויף דער ערד, און די וואַסערן האָבן זיך אינגעשטילט.
- 2 A zavříný jsou studnice propasti i průduchové nebeští, a zastaven jest příval s nebe.

I zawarły się źródła otchłani, i upusty niebios, i wstrzymany był deszcz z nieba.

ב וַיִּסְכְּרוּ מַעֲיֵנֹת תְּהוֹם וְאַרְבַּת הַשָּׁמַיִם וַיִּכָּלֵא הַגִּשְׁמִים מִן־הַשָּׁמַיִם:

און עס זינען פֿאַרשטאַפֿט געוואָרן די קוואַלן פֿון תְּהוֹם, און די פֿענצטער פֿון הימל; און דער רעגן פֿון הימל איז פֿאַרהאַלטן געוואָרן.
- 3 I navrátily se vody se svrchku země, odcházející zase, a opadly vody po stu a padesáti dnech,

I zaczęły ustępować wody z ponad ziemi, wciąż ustępując; i opadły wody po upływie stu pięćdziesięciu dni.

ג וַיָּשְׁבוּ הַמַּיִם מֵעַל הָאָרֶץ הָלוֹךְ וְשׁוֹב וַיִּחְסְרוּ הַמַּיִם מִקְצֵה חֲמִשִּׁים וּמֵאָת יוֹם:

און די וואַסערן האָבן געהאַלטן אין איין אָפֿטרעטן פֿון דער ערד; און די וואַסערן זינען געמינערט געוואָרן צום סוף פֿון הונדערט און פֿופֿציק טעג.
- 4 Tak že odpočinul koráb sedmého měsíce, v sedmnáctý den toho měsíce na horách Ararat.

I osiadł korab' miesiąca siódmego, siedmnastego dnia miesiąca na górach Ararat.

ד וַתָּנוּחַ הַתֵּבָה בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בַּשְּׁבַע־עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ עַל הָרֵי אֲרָרָט:

און די תֵּבָה האָט גערוט אין זיבעטן חודש, אין זיבעצנטן טאָג פֿון חודש, אויף די בערג פֿון אֲרָרָט.

- 5 Když pak vody odcházely a opadaly až do desátého měsíce, prvního *dne* téhož desátého měsíce ukázali se vrchové hor.
- A vody wciąż opadały, aż do miesiąca dziesiątego; dziesiątego, pierwszego tegoż miesiąca, ukazały się wierzchołki gór.
- 6 I stalo se po čtyřicíti dnech, otevřev Noé okno v korábu, kteréž byl udělal,
- I stało się po upływie czterdziestu dni, otworzył Noach okno korabia, które był uczynił.
- 7 Vypustil krkavce. Kterýžto vyletuje zase se vra-coval, dokudž nevyschly vody na zemi.
- I wypuścił kruka, a ten latał wciąż tam i napo-wrót, póki nie oschły wody na ziemi.
- 8 Potom vypustil holubici od sebe, aby věděl, již-li by opadly vody se svrchku země.
- Wtedy wypuścił gołębicę od siebie, aby oba-czyć, czy zmniejszyły się wody na powierzchni ziemi.
- ה וְהַמַּיִם הָיוּ הָלוֹךְ וְחֹסֵר עַד הַחֹדֶשׁ הָעֲשִׂירִי בְּעֲשִׂירִי בְּאַחַד לַחֹדֶשׁ נִרְאוּ רִאשֵׁי הַהָרִים:
- און די וואסערן האָבן געהאַלטן אין איין געמינערט ווערן ביזן צענטן חודש; אין צענטן חודש, אין ערשטן טאָג פֿון חודש, האָבן זיך באַוויזן די שפיצן פֿון די בערג.
- ו וַיְהִי מִקֵּץ אַרְבָּעִים יוֹם וַיִּפְתַּח נֹחַ אֶת־חַלּוֹן הַתֵּבָה אֲשֶׁר עָשָׂה:
- און עס איז געווען צום סוף פֿון פֿערציק טעג, האָט נח געעפֿנט דעם פֿענצטער פֿון דער תֵּבָה וואָס ער האָט געמאַכט.
- ז וַיִּשְׁלַח אֶת־הָעֶרֶב וַיֵּצֵא יָצוֹא וָשׁוּב עַד־יְבֹשֶׁת הַמַּיִם מֵעַל הָאָרֶץ:
- און ער האָט אַרויסגעשיקט דעם ראָב, און ער איז אַרויס הין און צוריק, ביז דאָס וואָסער איז אָפּגעטריקנט געוואָרן פֿון דעם געזיכט פֿון דער ערד.
- ח וַיִּשְׁלַח אֶת־הַיּוֹנָה מֵאֵתוֹ לְרְאוֹת הַקָּלִו הַמַּיִם מֵעַל פְּנֵי הָאָדָמָה:
- האָט ער אַרויסגעשיקט פֿון זיך די טויב, צו זען אויב דאָס וואָסער איז אָפּגעפֿאלן פֿון דעם געזיכט פֿון דער ערד.

9 Kterážto když nenašla, kde by odpočinula noha její, navrátila se k němu do korábu; nebo vody *byly* po vsí zemi. On pak vztáhna ruku svou, vzal ji, a vnesl k sobě do korábu.

Ale nie znalazła gołębica przystanku dla stopy swojej, i wróciła do niego do korabia, bo była jeszcze woda na powierzchni całej ziemi; i wyciągnął rękę swoją, i wziął ją i wpuścił ją do siebie do korabia.

10 A počekał ještě sedm dní jiných, a opět vypustil holubici z korábu.

I przeczekawszy jeszcze siedm dni dalszych, znów wypuścił gołębicę z korabia.

11 I přiletěla k němu holubice k večerou, a aj, list olivový utržený v ústech jejích. Tedy poznal Noé, že opadly vody se svrchku země.

I wróciła do niego gołębica pod wieczór, a oto liść oliwnika zerwany w dzióbku jej; i poznał Noach, że zmniejszyły się wody na ziemi.

12 I čekał ještě sedm dní jiných, a *opět* vypustil holubici, kterážto nevrátila se k němu více.

I przeczekał jeszcze siedm dni dalszych, i wypuścił gołębicę; ale nie wróciła więcej do niego.

ט וְלֹא־מָצְאָהּ הַיּוֹנָה מָנוּחַ לְכַף־רַגְלָהּ וַתָּשָׁב אֵלָיו אֶל־הַתֵּבָה כִּי־מַיִם עַל־פְּנֵי כָל־הָאָרֶץ וַיִּשְׁלַח יָדוֹ וַיִּקְחָהּ וַיָּבֵא אֹתָהּ אֵלָיו אֶל־הַתֵּבָה׃

אָבַעַר דִּי טוֹיב הָאֵט נִיט גַּעפֿונען קיין אָפֿרו פֿאַר איר פֿוסטריט, און זי האָט זיך אומגעקערט צו אים אין דער תֵּבָה, וויל וואָסער איז געווען אויפֿן געזיכט פֿון דער גאַנצער ערד. האָט ער אויסגעשטרעקט זיין האַנט, און האָט זי גענומען און זי אַרײַנגעבראַכט צו זיך אין דער תֵּבָה.

י וַיַּחֲלֵ עוֹד שְׁבַע־יָמִים אַחֲרַיִם וַיִּשְׁלַח אֶת־הַיּוֹנָה מִן־הַתֵּבָה׃

און ער האָט אָפֿגעוואַרט נאָך אַנדערע זיבן טעג, און האָט ווידער אַרויסגעשיקט דִי טוֹיב פֿון דער תֵּבָה.

יא וַתָּבֵא אֵלָיו הַיּוֹנָה לָעֵת עֶרֶב וְהָיָה עָלֶיהָ זֵית טָרֵף בִּפִּיהָ וַיֵּדַע נֹחַ כִּי־קָלוּ הַמַּיִם מֵעַל הָאָרֶץ׃

און דִי טוֹיב איז געקומען אין אָונטצײט, ערשט אַן אָפֿגעריסן איילבערטבלאַט איז אין איר מויל, און נח האָט געוויסט אַז דאָס וואָסער איז אָפֿגעפֿאַלן פֿון דער ערד.

יב וַיַּחֲלֵ עוֹד שְׁבַע־יָמִים אַחֲרַיִם וַיִּשְׁלַח אֶת־הַיּוֹנָה וְלֹא־יָסְפָה שׁוֹב־אֵלָיו עוֹד׃

האָט ער אָפֿגעוואַרט נאָך אַנדערע זיבן טעג, און האָט אַרויסגעשיקט דִי טוֹיב, און זי האָט זיך מער נִיט אומגעקערט צו אים ווידער.

13 I stalo se šestistého prvního léta, v první *den měsíce* prvního, že vyschly vody na zemi. I odjal Noé přikrytí korábu a uzřel, ano již oschl svrchek země.

יג וַיְהִי בְּאַחַת וָעֶשְׂרִימֵאוֹת שָׁנָה
בְּרֵאשׁוֹן בְּאַחַד לַחֹדֶשׁ חָרְבוּ הַמַּיִם
מֵעַל הָאָרֶץ וַיָּסֶר נֹחַ אֶת־מִכְסֵה
הַתֵּבָה וַיֵּרָא וְהִנֵּה חָרְבוּ פְּנֵי
הָאָדָמָה:

I stało się sześćsetnego pierwszego roku, - miesiąca pierwszego, pierwszego dnia miesiąca oschły wody z ziemi. I zdjął Noach dach korabia, i spojrzał, a oto oschła powierzchnia ziemi.

און עס איז געווען אין דעם זעקס
הונדערט און ערשטן יאָר, אין ערשטן
חודש, אין ערשטן טאָג פֿון חודש, איז
אָפּגעטריקנט געוואָרן דאָס וואַסער פֿון
דער ערד, און נח האָט אַראָפּגענומען
דעם דעק פֿון דער תֵּבָה, און האָט אַ
קוק געטאָן, ערשט דאָס געזיכט פֿון
דער ערד איז טרוקן.

14 Druhého pak měsíce, v dvacátý sedmý den téhož měsíce oschla země.

יד וּבַחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי בְּשִׁבְעָה וָעֶשְׂרִים יוֹם
לַחֹדֶשׁ יִבְשָׁה הָאָרֶץ:

A miesiąca wtórego, dwudziestego siódmego dnia miesiąca, wyschła ziemia.

און אין צווייטן חודש, אין זיבן און
צוואַנציקסטן טאָג פֿון חודש, איז
אויסגעטריקנט געוואָרן די ערד.

15 I mluvil Bůh k Noé, řka:

טו וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים אֶל־נֹחַ לֵאמֹר:

I powiedział Bóg do Noacha, i rzekł:

און גאָט האָט גערעדט צו נח, אַזוי צו
זאָגן:

16 Vyjdi z korábu, ty i žena tvá, a synové tvoji, i ženy synů tvých s tebou.

טז צֵא מִן־הַתֵּבָה אַתָּה וְאִשְׁתְּךָ וּבְנֶיךָ
וּנְשֵׁי־בְנֶיךָ אַתְּךָ:

"Wyjdz z korabia ty, i żona twoja, i synowie twoi, i żony synów twoich z tobą.

גיי אַרויס פֿון דער תֵּבָה, דו, און דיין
ווייב, און דינע זין, און די ווייבער פֿון
דינע זין, מיט דיר.

17 Všecky živočichy, kteříž jsou s tebou ze všelikého těla, tak z ptactva jako z hověd a všelikého zeměplazu, kterýž se hýbe na zemi, vyved' s sebou; ať se v hojnosti rozplozují na zemi, a rostou a množí se na zemi.

Wszystkie zwierzęta, które z tobą są, z wszelkiego ciała, - z ptactwa i z bydła, i z wszelkiego robactwa pełzającego po ziemi, - wywiedź ze sobą, aby się roily na ziemi, a rozradzały i rozmnażały na ziemi".

18 I vyšel Noé a synové jeho, i žena jeho a ženy synů jeho s ním;

I wyszedł Noach, i synowie jego, i żona jego i żony synów jego z nim.

19 Každý živočich, každý zeměplaz a všecko ptactvo, všecko, což se hýbe na zemi, po pokoleních svých vyšlo z korábu.

Wszelkie zwierzę, wszelkie robactwo i wszelkie ptactwo, wszystko, co pełza po ziemi, podług rodzajów swoich, wyszły z korabia.

20 Tedy vzdělal Noé oltář Hospodinu, a vzav ze všech hověd čistých i ze všeho ptactva čistého, obětoval zápalý na tom oltáři.

I zbudował Noach ofiarnicę Wiekuistemu, i wziął z każdego bydła czystego i złożył całopalenia na ofiarnicy.

יז כָּל־הַחַיָּה אֲשֶׁר־אִתָּךְ מִכָּל־בֶּשָׂר בָּעוֹף וּבַבְּהֵמָה וּבְכָל־הָרֶמֶשׂ הָרֹמֵשׁ עַל־הָאָרֶץ הוּצָא הַיָּצֵא אִתָּךְ וְשָׂרְצוּ בָאָרֶץ וּפָרוּ וָרָבוּ עַל־הָאָרֶץ:

יעטועדער לעבעדיקע זאך וואס מיט דיר, פֿון אַלע ליבער, סײַ אַ פֿויגל, סײַ אַ בהמה, סײַ יעטועדער שרץ וואס קריכט אויף דער ערד, ברענג אַרויס מיט זיך, און זיי זאָלן זיך ווידמענען אויף דער ערד, און זיך פֿרוכפערן און מערן אויף דער ערד.

יח וַיֵּצֵא־נֹחַ וּבָנָיו וְאִשְׁתּוֹ וְנָשֵׁי־בָנָיו אִתּוֹ:

איז אַרויסגעגאַנגען נח, און זײַנע זײַן, און זײַן ווייב, און זײַנע זײַנס ווייבער, מיט אים.

יט כָּל־הַחַיָּה כָּל־הָרֶמֶשׂ וְכָל־הָעוֹף כָּל רֹמֵשׁ עַל־הָאָרֶץ לְמִשְׁפַּחְתִּיהֶם יֵצְאוּ מִן־הַתֵּבָה:

יעטועדער חיה, יעטועדער שרץ, און יעטועדער פֿויגל, אַלץ וואס באַוועגט זיך אויף דער ערד, לויט זייערע משפחות, זײַנען אַרויסגעגאַנגען פֿון דער תֵּבָה.

כ וַיִּבֶן נֹחַ מִזְבֵּחַ לַיהוָה וַיִּקַּח מִכָּל הַבְּהֵמָה הַטְּהוֹרָה וּמִכָּל הָעוֹף הַטְּהוֹר וַיַּעַל עֹלֹת בַּמִּזְבֵּחַ:

און נח האָט געבויט אַ מזבֿח צו גאָט, און ער האָט גענומען פֿון אַלע ריינע בהמות, און פֿון אַלע ריינע פֿויגלען, און האָט אויפֿגעבראַכט בראַנדאָפֿפֿער אויפֿן מזבֿח.

21 I zachutnal Hospodin vůni *tu* příjemnou, a řekl Hospodin v srdci svém: Nebudu více zlořečiti zemi pro člověka, proto že myšlení srdce lidského zlé jest od mladosti jeho; aniž budu více bíti všeho, což živo jest, jako jsem učinil.

I przyjął Wiekuisty z zadowoleniem woń wdzięczną, i rzekł Wiekuisty w sercu Swojém: "Nie będę więcej przeklinał ziemi z powodu człowieka, bo zamysł serca ludzkiego zły od młodości jego, i nie będę więcej zatracał wszelkiego życia, jakem uczynił.

22 Nýbrž dokavadž země trvati bude, setí a žeň, studeno i horko, léto a zima, den také a noc nepřestanou.

A póki trwać będzie ziemia, siew i żniwo, i mróz i upał, i lato i zima, i dzień i noc, nie ustaną".

כא וַיִּרַח יְהוָה אֶת־רִיחַ הַנִּיחֹחַ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־לְבוֹ לֹא־אֶסָף לְקַלֵּל עוֹד אֶת־הָאָדָמָה בְּעֶבְרֹר הָאָדָם כִּי יֵצֵר לֵב הָאָדָם רַע מִנַּעֲרֹו וְלֹא־אֶסָף עוֹד לְהַכּוֹת אֶת־כָּל־חַי כַּאֲשֶׁר עָשִׂיתִי:

און גאָט האָט געשמעקט דעם געשמאקן ריח, און גאָט האָט געזאָגט אין זײַן האַרצן: איך וועל מער ווידער נישט פֿאַרשילטן די ערד פֿון וועגן דעם מענטשן; וואָרום די טראַכטונג פֿון דעם מענטשנס האַרצן איז שלעכט פֿון זײַן יוגנט אָן; און איך וועל מער ווידער נישט דערשלאָגן אַלץ וואָס לעבט, אַזוי ווי איך האָב געטאָן.

כב עַד כָּל־יְמֵי הָאָרֶץ זֶרַע וְקָצִיר וְקָר וְחֹם וְקִיץ וְחֹרֶף יוֹם וְלַיְלָה לֹא יִשְׁבְּתוּ:

אַזוי לאַנג ווי די טעג פֿון דער ערד, זאָל זייאונג און שניט, און קעלט און היץ, און זומער און ווינטער, און טאָג און נאַכט, נישט אויפֿהערן.

בראשית ט : 9

- 1 Tedy pożehnal Bůh Noé i synům jeho a řekl jim: Plodtež se a rozmnožujte se, a naplňte zemi.
- א ויברך אלהים את־נח ואת־בניו ויאמר להם פרו ורבו ומלאו את־הארץ:
- I pobłogosławił Bóg Noacha i synów jego, i rzekł do nich: "Rozradzajcie się i rozmnażajcie i napełniajcie ziemię!
- און גאט האט געבענטשט נחן און זינע זין, און האט צו זיי געזאגט: פֿרוכפערט איך און מערט איך, און פֿילט אָן די ערד.
- 2 Strach váš a hrůza vaše bud' na všeliký živočich země, a na všecko ptactvo nebeské. Všecko, což se hýbe na zemi, a všechny ryby mořské v ruce vaše dány jsou.
- ב ומוראכם וחרתכם יהיה על כל־חית הארץ ועל כל־עוף השמים בכל אשר תרמש האדמה ובכל־דגי הים בידיכם נתנו:
- A bojažn i trwoga wasza niech będzie nad wszelkiem zwierzęciem zemi i nad wszelkiem ptactwem nieba. Wszystko co się porusza na zemi i wszystkie ryby morza w moc waszą oddane!
- און אייער מורא און אייער שרעק זאל זיין אויף יעטוועדער חיה פֿון דער ערד, און אויף יעטוועדער פֿויגל פֿון הימל, אויף אַלץ וואָס די ערד ווידמענט, און אויף אַלע פֿישן פֿון ים; אין אייער האַנט זינען זיי איבערגעגעבן.
- 3 Všecko, což se hýbe a jest živo, bude vám za pokrm; jako i bylinu zelenou, dal jsem vám to všecko.
- ג כל־רמש אשר הוא־חי לכם יהיה לאכלה פֿירק עֵשֶׁב נִתַּתִּי לָכֶם את־כל:
- Wszystko co się rusza i co żyje, wam będzie na pokarm, jako zieloną roślinę oddałem wam wszystko.
- אַלץ וואָס באַוועגט זיך, וואָס לעבט, זאל זיין פֿאַר איך צום עסן; אַזוי ווי גרינע קרײַטעכץ האָב איך איך דאָס אַלץ געגעבן.
- 4 A však masa s duší jeho, kteráž jest krev jeho, nebudete jísti.
- ד אֶד־בֶּשָׂר בְּנִפְשׁוֹ דָּמוֹ לֹא תֹאכְלוּ:
- Wszakże istoty z życiem jej, z krwią jej, - jeść nie będziecie.
- נאָר פֿלייש מיט זיין לעבן, זיין בלוט, זאָלט איר ניט עסן.

5 A zajisté krve vaší, duší vašich vyhledávati budu; z rukou každého hovada vyhledávati jí budu, i z ruky člověka, ano i z ruky každého bratra jeho budu vyhledávati duše člověka.

W szczególności krwi waszej, służącej życiu waszemu, poszukiwać będę. Z ręki wszelkiego żywota poszukiwać jej będę; i z ręki człowieka, - jednego z ręki drugiego, - poszukiwać będę życia ludzkiego.

6 Kdo by koli vylil krev člověka, skrze člověka vylita bude krev jeho; nebo k obrazu svému učinil Bůh člověka.

Kto przeleje krew człowieka, przez człowieka krew jego przelana będzie; bo na obraz Boży stworzył człowieka!

7 Vy pak plodte a množte se; v hojnosti se rozplodte na zemi, a rozmnožení budte na ní.

Wy zaś rozradzajcie się i rozmnażajcie; rozpleniajcie się na ziemi, i rozmnażajcie się na niej!

8 I mluvil Bůh k Noé a synům jeho s ním, řka:

I oświadczył Bóg Noachowi i synom jego z nim, i rzekł:

9 Já zajisté vcházím v smlouvu svou s vámi, i s semenem vaším po vás,

Ja zaś oto stanowią przymierze Moje z wami, i z potomstwem waszym, po was.

וְאֵךְ אֶת־דַּמְכֶם לְנַפְשֵׁיכֶם אֲדַרְשׁ
מִיַּד כָּל־חַיָּה אֲדַרְשֶׁנּוּ וּמִיַּד הָאָדָם
מִיַּד אִישׁ אָחִיו אֲדַרְשׁ אֶת־נַפְשׁ
הָאָדָם:

און פֿאַר וואָר, אייער בלוט, פֿון אייערע
נפֿשות, וועל איך אויפֿמאַנען; פֿון דער
האַנט פֿון איטלעכער חיה וועל איך עס
אויפֿמאַנען, און פֿון דער האַנט פֿון דעם
מענטשן, פֿון דער האַנט פֿון דעם
מענטשן זיין ברודער, וועל איך
אויפֿמאַנען דאָס לעבן פֿון אַ מענטשן.

ו שִׁפּוֹךְ דַּם הָאָדָם בָּאָדָם דָּמוֹ יִשְׁפּוֹךְ כִּי
בַּצֶּלֶם אֱלֹהִים עָשָׂה אֶת־הָאָדָם:

דער וואָס פֿאַרגיסט דאָס בלוט פֿון אַ
מענטשן, זאָל דורך אַ מענטשן זיין
בלוט פֿאַרגאָסן ווערן; וואָרום אין דער
געשטאַלט פֿון גאָט האָט ער געמאַכט
דעם מענטשן.

ז וְאַתֶּם פְּרוּ וּרְבוּ וְשִׂרְצוּ בָאָרֶץ
וּרְבוּ־בָהּ:

און איר, פֿרוכפערט אייך און מערט
אייך; ווידמענט אייך אויף דער ערד,
און מערט אייך אויף איר.

ח וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל־נֹחַ וְאֶל־בְּנָיו אִתּוֹ
לֵאמֹר:

און גאָט האָט געזאָגט צו נחן און צו
זיינע זין מיט אים, אַזוי צו זאָגן:

ט וְאֲנִי הִנְנִי מִקִּים אֶת־בְּרִיתִי אִתְּכֶם
וְאֶת־זַרְעְכֶם אַחֲרֵיכֶם:

און איך, זע, איך שטעל אויף מיין בונד
מיט אייך, און מיט אייער זאָמען נאָך
אייך,

- 10 A se všelikou duší živou, kteráž *jest* s vámi, z ptactva, z hověd a ze všech živočichů zemských, kteříž *jsou* s vámi, ode všech, kteříž vyšli z korábu, až do všelikého živočicha zemského.

I z wszelką istotą żyjącą, która z wami - w ptactwie, bydle i wszelkiém zwierzęciem ziemi przy was, z wszystkiemi co wyszły z korabia, z wszelkiém zwierzęciem ziemi.

- 11 Protož utvrzují smlouvu svou s vámi, že nebude vyhlazeno více všeliké tělo vodami potopy; aniž bude více potopa k zkažení země.

I utwierdzam przymierze Moje z wami, żeby nie było już zgładzonym wszelkie ciało przez wody potopu, i nie było już potopu dla zniszczenia ziemi".

- 12 I řekl Bůh: 'Totot *bude* znamení smlouvy, kteréž já dávám, mezi mnou a mezi vámi, a mezi všelikou duší živou, kteráž *jest* s vámi, po všechny věky.

I rzekł Bóg: "Oto znak przymierza, który ustanawiam między Mną a wami, i między każdą istotą żyjącą, co z wami była, na czasy wieczne!

- 13 Duhu svou postavil jsem na oblaku, a bude na znamení smlouvy mezi mnou a mezi zemí.

Łuk Mój kładę na obłokach aby był znakiem przymierza między Mną a ziemią.

י וְאֵת כָּל־נֶפֶשׁ הַחַיָּה אֲשֶׁר אִתְּכֶם בְּעוֹף בְּבִהְמָה וּבְכָל־חַיַּת הָאָרֶץ אִתְּכֶם מִכָּל יִצְאֵי הַתְּבָה לְכָל חַיַּת הָאָרֶץ:

און מיט יעטוועדער לעבעדיקער באַשעפֿעניש וואָס מיט אייך, סײַ אַ פֿויגל, סײַ אַ בהמה, סײַ יעטוועדער חיה פֿון דער ערד מיט אייך, פֿון די אַלע וואָס זײַנען אַרויסגעגאַנגען פֿון דער תְּבָה, אַלע לעבעדיקע זאַכן פֿון דער ערד.

יא וְהַקְמַתִי אֶת־בְּרִיתִי אִתְּכֶם וְלֹא־יִכָּרֵת כָּל־בָּשָׂר עוֹד מִמִּי הַמַּבּוּל וְלֹא־יִהְיֶה עוֹד מַבּוּל לְשַׁחַת הָאָרֶץ:

און איך וועל אויפֿשטעלן מײַן בונד מיט אייך, און עס וועלן מער נישט פֿאַרשניטן ווערן אַלע לײַבער פֿון אַ מבול-געוויסער, און עס וועט מער נישט זײַן קײַן מבול אומצוברענגען די ערד.

יב וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים זֹאת אוֹת־הַבְּרִית אֲשֶׁר־אֲנִי נֹתֵן בֵּינִי וּבֵינֵיכֶם וּבֵין כָּל־נֶפֶשׁ חַיָּה אֲשֶׁר אִתְּכֶם לְדֹרֹת עוֹלָם:

און גאָט האָט געזאָגט: דאָס איז דער צײַכן פֿון דעם בונד וואָס איך גיב צווישן מיר און צווישן אייך, און צווישן יעטוועדער לעבעדיקער באַשעפֿעניש וואָס מיט אייך, אויף אײַביקע דורות:

יג אֶת־קִשְׁתִּי נָתַתִּי בְּעָנָן וְהָיְתָה לְאוֹת בְּרִית בֵּינִי וּבֵין הָאָרֶץ:

מײַן בויגן האָב איך אַרײַנגעטאָן אין וואָלקן, און ער וועט זײַן פֿאַר אַ צײַכן פֿון בונד צווישן מיר און צווישן דער ערד.

14 A budeť, když uvedu mračný oblak nad zemí, a ukáže se duha na oblaku,

I będzie gdy oblokę obłokiem ziemię, a ukáže się łuk na obłokach:

15 Že se rozpomenou na smlouvu svou, kteráž *jest* mezi mnou a mezi vámi a mezi všelikou duší živou v každém těle; a nebudou více vody ku potopě, aby zahladily všeliké tělo.

Wtedy wspomnę na przymierze Moje, co między Mną a wami, i każdym jestestwem żyjącym, w wszelkiém ciele; a nie staną się już wody potopem, aby zniweczyć wszelkie ciało.

16 Nebo když bude duha ta na oblaku, popatřím na ni, abych se rozpomenul na smlouvu věčnou mezi Bohem a mezi všelikou duší živou v každém těle, kteréž *jest* na zemi.

I będzie łuk w obłokach, i spojrzę nań, abym wspomniął na przymierze wieczne między Bogiem, a każdym jestestwem żyjącym w wszelkiém ciele, które jest na ziemi."

17 I řekl Bůh k Noé: Toť jest znamení smlouvy, kterouž jsem utvrdil mezi sebou a mezi všelikým tělem, kteréž jest na zemi.

I rzekł Bóg do Noacha: "Oto znak przymierza, które ustanowiłem między Mną a wszelkiém ciałem, które jest na ziemi!"

י' וְהָיָה בְּעָנְנֵי עָנָן עַל־הָאָרֶץ וְנִרְאָתָה הַקֶּשֶׁת בָּעָנָן:

און עס וועט זיין, ווען איד וואַלקענען אַ וואַלקן אויף דער ערד, אַזוי וועט זיך באַווייזן דער בויגן אין דעם וואַלקן,

טו וְזָכַרְתִּי אֶת־בְּרִיתִי אֲשֶׁר בֵּינִי וּבֵינֵיכֶם וּבֵין כָּל־נֶפֶשׁ חַיָּה בְּכָל־בֶּשָׂר וְלֹא־יְהִי עוֹד הַמַּיִם לְמַבּוּל לְשִׁחַת כָּל־בֶּשָׂר:

און איד וועל זיך דערמאָנען אָן מײַן בונד וואָס צווישן מיר און צווישן אײַך, און צווישן יעטוועדער לעבעדיקער באַשעפֿעניש פֿון אַלע ליבער, און דאָס וואָסער וועט מער ניט ווערן אַ מבול אומצוברענגען אַלע ליבער.

טז וְהָיְתָה הַקֶּשֶׁת בָּעָנָן וּרְאִיתֶיהָ לְזִכָּר בְּרִית עוֹלָם בֵּין אֱלֹהִים וּבֵין כָּל־נֶפֶשׁ חַיָּה בְּכָל־בֶּשָׂר אֲשֶׁר עַל־הָאָרֶץ:

און דער בויגן וועט זיין אין דעם וואַלקן, און איד וועל קוקן אויף אים, כדי זיך צו דערמאָנען אָן דעם אײַביקן בונד צווישן גאָט און צווישן יעטוועדער לעבעדיקער באַשעפֿעניש פֿון אַלע ליבער וואָס אויף דער ערד.

יז וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל־נֹחַ זֹאת אוֹת־הַבְּרִית אֲשֶׁר הִקְמַתִּי בֵּינִי וּבֵין כָּל־בֶּשָׂר אֲשֶׁר עַל־הָאָרֶץ:

און גאָט האָט געזאָגט צו נח: דאָס איז דער צײַכן פֿון דעם בונד וואָס איד האָב אויפֿגעשטעלט צווישן מיר און צווישן אַלע ליבער וואָס אויף דער ערד.

- 18 Byli pak synové Noé, kteříž vyšli z korábu: Sem, Cham a Jáfet; a Cham byl otec Kanánův.
- A byli Synowie Noacha, którzy wyszli z kora-bia, Szem i Cham i Jefet. Cham zaś był ojcem Kanaana.
- 19 Ti tři *jsou* synové Noé, a ti se rozprostřeli po vší zemi.
- Ci trzej to byli synami Noacha, - a z tych zasiedliła się cała ziemia.
- 20 Noé pak obíraje se s zemí, začal dělati vinice.
- I poczał Noach, mąż roli, i zasadził winnicę.
- 21 A pije víno, opil se, a obnažil se u prostřed stanu svého.
- I napił się wina, i odurzył się, i obnażył się we wnętrzu namiotu swojego.
- 22 Viděl pak Cham, otec Kanánův, hanbu otce svého, a pověděl oběma bratrům svým vně.
- I ujrzał Cham, ojciec Kanaana, nagość ojca swojego, - i powiedział to dwom braciom swoim na dworze.
- יח וַיְהִיו בְּנֵי־נֹחַ הַיִּצְאָאִים מִן־הַתֵּבָה שֵׁם וְחָם וַיֶּפֶת וְחָם הוּא אָבִי כְנַעַן:
- און די זין פֿון נח וואָס זינען אַרויסגעגאַנגען פֿון דער תֵּבָה, זינען געווען שֵׁם, חָם, און יֶפֶת; און חָם, דאָס איז דער פֿאַטער פֿון כְּנַעַן.
- יט שְׁלֹשָׁה אֱלֹהֵי בְנֵי־נֹחַ וּמֵאֵלֶּה נִפְצָה כָּל־הָאָרֶץ:
- די דאָזיקע דריי זינען געווען די זין פֿון נח, און פֿון זיי האָט זיך צעשפּרייט די גאַנצע ערד.
- כ וַיַּחַל נֹחַ אִישׁ הָאֵדָמָה וַיִּטֵּעַ כֶּרֶם:
- און נח דער אַקערמאַן האָט גענומען און האָט געפֿלאַנצט אַ ווינגאַרטן.
- כא וַיִּשְׁתֶּ מִן־הַיַּיִן וַיִּשְׁכָּר וַיִּתְּגַל בְּתוֹךְ אֹהֶלֶּה:
- און ער האָט געטרונקען פֿון דעם וייַן, און איז געוואָרן שיכּור און האָט זיך אָפּגעדעקט אין זיין געצעלט.
- כב וַיֵּרָא חָם אָבִי כְנַעַן אֶת עֶרְוַת אָבִיו וַיַּגֵּד לְשְׁנֵי־אָחָיו בַּחוּץ:
- האָט חָם דער פֿאַטער פֿון כְּנַעַן געזען די נאַקעטקייט פֿון זיין פֿאַטער, און האָט דערציילט זינע צוויי ברידער דרויסן.

23 Tedy vzali Sem a Jáfet oděv, kterýžto oba položili na ramena svá, a jdouce zpátkem, zakryli hanbu otce svého; tváři pak jich *byly* odvráteny, a hanby otce svého neviděli.

I wzięli Szem i Jefet szatę, i włożyli ją obaj na ramiona swoje, i podeszli wstecz, i przykryli nagość ojca swojego; a oblicza ich były odwrócone, że nagości ojca swego nie widzieli.

24 Procítiv pak Noé po svém víně, zvěděl, co mu učinil syn jeho mladší.

I obudził się Noach po winie swoim, i dowiedział się, co uczynił mu syn jego młodszy.

25 I řekl: Zlořečený Kanán, služebník služebníků bude bratřím svým.

I rzekł: "Przeklęty Kanaan; sługa sług niech będzie braciom swoim!"

26 Řekl také: Požehnaný Hospodin, Bůh Semův, a buď Kanán služebníkem jejich.

I rzekł: "Błogosławiony Wiekuisty, Bóg Szema; a niech będzie Kanaan sługą im."

27 Rozšiřil Bůh milostivě Jáfeta, aby bydlil v stáncích Semových, a buď Kanán služebníkem jejich.

Niech rozprzestrzeni Bóg Jefetowi, i niech zamieszka w namiotach Szema; a niech będzie Kanaan sługą im!"

כג וַיִּקַּח שֵׁם וַיָּפֶת אֶת־הַשְּׂמֹלָה וַיְשִׁימוּ
עַל־שָׁכְמָם שְׂנֵיהֶם וַיֵּלְכוּ אַחֲרָנִית
וַיִּכְסּוּ אֶת עֵרוֹת אֲבִיהֶם וּפְנֵיהֶם
אַחֲרָנִית וְעֵרוֹת אֲבִיהֶם לֹא רָאוּ:

הָאָבִן שֵׁם אֹן יָפֶת גַּענוֹמֶעֶן אַ מַאֲנִטְלִי,
אֹן אַרוֹיפֿגַּעטאָן אוֹיף זייערע בייִדנס
אַקסלען, אֹן זיי זינען געגאַנגען
הינטער־וויילעכס, אֹן הָאָבִן צוגעדעקט
די נאַקעטקייט פֿון זייער פֿאַטער, מיט
זייערע פֿנימער אַהינטער, אֹן זיי הָאָבִן
ניט געזען די נאַקעטקייט פֿון זייער
פֿאַטער.

כד וַיִּיקֶץ נֹחַ מֵיֵינוֹ וַיֵּדַע אֶת
אֲשֶׁר־עָשָׂה־לּוֹ בְּנוֹ הַקָּטָן:

אֹן נֹחַ הָאָט זיך אויסגעניכטערט פֿון
זיין וויין, אֹן הָאָט געמערקט וואָס זיין
ינגערער זון הָאָט אים געטאָן.

כה וַיֹּאמֶר אֲרֹר כְּנָעַן עֶבֶד עֲבָדִים יִהְיֶה
לְאַחֵיו:

אֹן ער הָאָט געזאָגט: פֿאַרשאַלטן זאָל
זיין כְּנָעַן, אַ קנעכט פֿון קנעכט זאָל ער
זיין בײַ זינע ברידער.

כו וַיֹּאמֶר בְּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵי שֵׁם וַיְהִי
כְּנָעַן עֶבֶד לְמוֹ:

אֹן ער הָאָט געזאָגט: געלויבט איז יְהוָה
דער גאָט פֿון שֵׁם; אֹן כְּנָעַן זאָל זיין אַ
קנעכט בײַ זיי.

כז יָפֶת אֱלֹהִים לְיָפֶת וַיִּשְׁכֵּן בְּאַהֲלֵי־שֵׁם
וַיְהִי כְּנָעַן עֶבֶד לְמוֹ:

דערברייטערן זאָל גאָט יָפֶת, אֹן ער
זאָל רוען אין די געצעלטן פֿון שֵׁם; אֹן
כְּנָעַן זאָל זיין אַ קנעכט בײַ זיי.

- 28 Živ pak byl Noé po potopě tři sta *a* padesáte let. כח וַיְחִי־נֹחַ אַחֲרֵי הַמָּבּוּל שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שָׁנָה וַחֲמֵשִׁים שָׁנָה:
- I žyl Noach po potopie trzysta pięćdziesiąt lat. און נח האט געלעבט נאָכן מבול דריי הונדערט יאָר און פֿופֿציק יאָר.
- 29 A tak bylo všech dnů Noé devět set *a* padesáte let; i umřel jest. כט וַיְהִי כָל־יְמֵי־נֹחַ תְּשַׁע מֵאוֹת שָׁנָה וַחֲמֵשִׁים שָׁנָה וַיָּמָת:
- A byly wszystkie dni Noacha, dziewięćset pięćdziesiąt lat; i umarł. און אלע טעג פֿון נחן זייענען געווען נײַן הונדערט יאָר און פֿופֿציק יאָר; און ער איז געשטאָרבן.

בראשית י : 10

- 1 Tito *jsou* pak rodové synů Noé, Sema, Chama a Jáfeta, jimž se *tito* synové zrodili po potopě. א וְאֵלֶּה תּוֹלְדֹת בְּנֵי־נֹחַ שֵׁם הָם וַיֵּכֶת וַיֵּוָּלְדוּ לָהֶם בָּנִים אַחֵר הַמָּבּוּל:
- A oto rodowody synów Noacha: Szema, Chama i Jefeta. Urodzili się im bowiem synowie po potopie. און דאָס זינען די געבורטן פֿון נח'ס קינדער: שם, חם, און יֶפֶת; און בִּי זיי זינען געבאָרן געוואָרן זין נאָכן מבוּל.
- 2 Synové Jáfetovi: Gomer a Magog, a Madai, a Javan, a Tubal, a Mešech, a Tiras. ב בְּנֵי יֶפֶת גֹּמֶר וּמָגוּג וּמָדַי וַיֵּוָּן וְתֻבַּל וּמִשֵּׁךְ וְתִירָס:
- Synowie Jefeta: Gomer, i Magog, i Madai, i Javan, i Tubal, i Meszech, i Týras. די זין פֿון יֶפֶתן זינען געווען: גומֶר, און מָגוּג, און מָדַי, און יֵוָן, און תּוּבַל, און מִשֵּׁךְ, און תִּירָס.
- 3 Synové pak Gomerovi: Ascenez, Rifat, a Togorma. ג וּבְנֵי גֹמֶר אֲשַׁכֶּנֶז וְרִיפַת וְתֹגֶרְמָה:
- A synowie Gomera: Aszkenas, i Ryfat, i Togorma. און די זין פֿון גומֶרן: אֲשַׁכֶּנֶז, און רִיפַת, און תּוֹגֶרְמָה. און די זין פֿון יֵוָנען: אֲלִישָׁה, און תַּרְשִׁישׁ, כְּתִים, און דוֹדָנִים.
- 4 Synové pak Javanovi: Elisa a Tarsis, Cetim a Dodanim. ד וּבְנֵי יוֹן אֲלִישָׁה וְתַרְשִׁישׁ כְּתִים וְדֹדָנִים:
- A synowie Jawana: Elisza, i Tarsysz, Kittim i Dodanym.
- 5 Od těch rozdělení jsou ostrovové národů po krajinách jejich, každý podle jazyku svého, vedlé čeledi své, v národech svých. ה מֵאֵלֶּה נִפְרְדּוּ אֵי הַגּוֹיִם בְּאַרְצֹתָם אִישׁ לְלִשְׁנוֹ לְמִשְׁפַּחְתָּם בְּגוֹיֵיהֶם:
- Od tych rozeszły się pomorskie narody podług ziem swoich, każdy podług języka swojego, podług plemion swoich, podług narodów swoich. פֿון די דאָזיקע האָבן זיך פֿאַנאַנדערגעשיידט די אינדזלען פֿון די פֿעלקער אין זייערע לענדער, איטלעכער לויט זיין לשון, לויט זייערע משפחות, אין זייערע פֿעלקער.
- 6 Synové pak Chamovi: Chus a Mizraim a Put a Kanán. ו וּבְנֵי חָם כּוּשׁ וּמִצְרַיִם וּפּוּט וְכַנָּעַן:
- A synowie Chama: Kusz, i Micraim, i Put, i Kanaan. און די זין פֿון חָמען זינען געווען: כּוּשׁ, און מִצְרַיִם, און פּוּט, און כַּנָּעַן.

- 7 A synové Chusovi: Sába, Evila, a Sabata, a Regma, a Sabatacha. Synové pak Regmovi: Sába a Dedan.
- A synowie Kusza: Seba, i Chawila i Sabta, i Rama, i Sabtechacha. A synowie Ramy: Szeba i Dedan.
- 8 Zplodil také Chus Nimroda; onť jest počal býti mocným na zemi.
- A Kusz spłodził Nimroda: ten począł być mocarzem na ziemi.
- 9 To byl silný lovec před Hospodinem; protož se říká: Jako Nimrod silný lovec před Hospodinem.
- Był on mocarzem, myśliwym przed Wiekuistym. Przeto się mawia: jako Nimrod mocarz, myśliwy przed Wiekuistym.
- 10 Počátek pak jeho království byl Babylon a Erech, Achad a Chalne, v zemi Sinear.
- A byl počátek panowania jego w Babelu, i Erechu i Akadzie, i w Kalne, w ziemi Szynear.
- 11 Z země té vyšel do Assur, kdežto vystavěl Ninive, a Rohobot město, a Chále,
- Z ziemi tej wyszedł do Aszuru, i zbudował Ninewę, i Rechobot-Ir, i Kalach.
- 12 A Rezen mezi Ninive a mezi Chále; toť jest město veliké.
- I Resen, między Ninewą a Kalachem; ono to owém miastem wielkiém.
- וּבְנֵי כוּשׁ סָבָא וַחֲוִילָה וְסַבְתָּה
וְרַעְמָה וְסַבְתָּכָא וּבְנֵי רַעְמָה שְׁבָא
וְדָדָן:
- און די זין פֿון כּוּשׁ: סבא, און חוּילָה,
און סבְתָה, און רַעְמָה, און סבְתָכָא. און
די זין פֿון רַעְמָה: שבא און דָדָן.
- ח וְכוּשׁ יָלַד אֶת־נִמְרֹד הוּא הָחֵל
לִהְיוֹת גִּבּוֹר בְּאֶרֶץ:
- און כּוּשׁ האָט געבאָרן נִמְרֹד. ער איז
געווען דער ערשטער מאַכטיקער אויף
דער ערד.
- ט הוּא־הָיָה גִבּוֹר־צִיד לִפְנֵי יְהוָה עַל־כֵּן
יֵאמָר כְּנִמְרֹד גִּבּוֹר צִיד לִפְנֵי יְהוָה:
- ער איז געווען אַ מאַכטיקער יעגער
פֿאַר גאָט; דרום ווערט געזאָגט: אַזוי ווי
נִמְרֹד, אַ מאַכטיקער יעגער פֿאַר גאָט.
- י וַתְּהִי רֵאשִׁית מַמְלַכְתּוֹ בָּבֶל וְאַרְרָךְ
וְאַכַּד וְכַלְנֵה בְּאֶרֶץ שִׁנְעָר:
- און דער אָנהייב פֿון זײַן קיניגרייך איז
געווען בבל, און אַרְרָךְ, און אַכַּד, און
כַלְנֵה, אין לאַנד שִׁנְעָר.
- יא מִן־הָאֶרֶץ הַהִוא יָצָא אַשּׁוּר וַיְבִן
אֶת־נִינְוָה וְאֶת־רְחֹבֹת עִיר וְאֶת־כַּלַּח:
- פֿון יענעם לאַנד איז ער אַרויסגעגאַנגען
קײַן אַשּׁוּר, און האָט געבויט נִינְוָה, און
רְחֹבֹת־עִיר, און כַּלַּח,
- יב וְאֶת־רֶסֶן בֵּין נִינְוָה וּבֵין כַּלַּח הוּא
הָעִיר הַגְּדֹלָה:
- און רֶסֶן, צווישן נִינְוָה און צווישן כַּלַּח,
דאָס איז די גרויסע שטאָט.

- 13 Mizraim pak zplodil Ludim a Anamim, a Laabim, a Neftuim, יג וּמִצְרַיִם יָלַד אֶת־לְוִדִים וְאֶת־עֲנָנִים וְאֶת־לֶהָבִים וְאֶת־נַפְתָּחִים:
- A Micraim spłodził Ludów, i Anamitów, Lehabitów i Naftuchidów. און מִצְרַיִם הָאֵט גַּעבְאָרן לודים, און עֲנָנִים, און לֶהָבִים, און נַפְתּוּחִים,
- 14 A Fetruzim, a Chasluim, (*odkudž pošli Filistinští*) a Kafturim. יד וְאֶת־פֶּתְרָסִים וְאֶת־כַּסְלָחִים אֲשֶׁר יֵצְאוּ מִשָּׁם פְּלִשְׁתִּים וְאֶת־כַּפְתָּרִים:
- I Patrusów, i Kasluchów, z których poszli Peliszty, i Kaftory. און פֶּתְרוּסִים, און כַּסְלוּחִים — פֿון וואָנען די פֿלשְׁתִּים זײַנען אַרויסגעקומען — און כַּפְתּוּרִים.
- 15 Kanán pak zplodil Sidona prvorozeného svého, a Het, טו וּבְנֵעַן יָלַד אֶת־צִידֹן בְּכֹרוֹ וְאֶת־חֵת:
- A Kanaan spłodził Cydona, pierworodnego swego, i Cheta. און כְּנַעַן הָאֵט גַּעבְאָרן צידון זײַן בכור, און חֵת,
- 16 A Jebuzea, a Amorea, a Gergezea, טז וְאֶת־הַיְבוּסִי וְאֶת־הָאֳמֹרִי וְאֶת־הַגִּרְגָּשִׁי:
- I Jebusytę, i Emorejczyka, i Girgaszytę. און דעם יְבוּסִי, און דעם אֳמֹרִי, און דעם גִּרְגָּשִׁי,
- 17 A Hevea, a Aracea, a Sinea, יז וְאֶת־הַחִוִּי וְאֶת־הָעֲרָקִי וְאֶת־הַסִּינִי:
- I Chywijczyka, i Arkijczyka i Synytę. און דעם חִוִּי, און דעם עֲרָקִי, און דעם סִינִי,
- 18 A Aradia, a Samarea, a Amatea; a potom *odtud* rozprostřely se čeledi Kananejských. יח וְאֶת־הָאֲרֹדִי וְאֶת־הַצִּמְרִי וְאֶת־חַמְתִּי וְאַחֵר נִפְצוּ מִשְׁפָּחוֹת הַכְּנַעֲנִי:
- I Arwadejczyka i Cemarejczyka, i Chamatejczyka; w następstwie zaś rozsiedliły się plemiona Kananejskie. און דעם אֲרֹדִי, און דעם צִמְרִי, און דעם חַמְתִּי; און דערנאָךְ האָבן זײַד צעשפּרײט די משפּחות פֿון דעם כְּנַעֲנִי.

- 19 A bylo pomezí Kananejských od Sidonu, když jdeš k Gerar až do Gázy; a *odtud* když jdeš k Sodomě a Gomoře, a Adama a Seboim až do Lázy.
A byla dziedzina Kananejczyka od Cydonu idąc do Gerar - aż do Azy, idąc do Sedomu i Amory i Admy i Cebojim, - aż do Lesza.
- 20 Ti *jsou* synové Chamovi po čeledech svých, vedlé jazyků svých, po krajinách svých, v národech svých.
Oto synowie Chama podług plemion swych, podług języków swoich, w krajach swoich, podług narodów swych.
- 21 Semovi také, otci všech synů Heber, bratru Jáfeta staršího zrozeni jsou *synové*.
I Szemowi również się narodziło, temu ojcu wszystkich synów Ebera, bratu Jefeta, najstarszemu.
- 22 *A tito jsou* synové Semovi: Elam, a Assur, a Arfaxad, a Lud, a Aram.
Synowie Szema: Elam, i Aszur, i Arpachszad, i Lud, i Aram.
- 23 Synové pak Aramovi: Hus, a Hul, a Geter, a Mas.
A synowie Arama: Uc, i Chul, i Geter, i Masz.
- 24 Potom Arfaxad zplodil Sále; a Sále zplodil Hebera.
A Arpachszad spłodził Szelacha, a Szelach spłodził Ebera.
- יט וַיְהִי גְבוּל הַכְּנַעֲנִי מִצִּידֹן בְּאַכָּה גְרָרָה עַד־עֵזָה בְּאַכָּה סְדֹמָה וְעֹמֹרָה וְאַדְמָה וְצִבּוֹיִם עַד־לָשֶׁע׃
און דער געמאַרק פֿון דעם כנעני איז געווען פֿון צידון, ווי דו גייסט קיין גרר, ביז עֵזָה; ווי דו גייסט קיין סדום, און עֹמֹרָה, און אַדְמָה, און צבֹוִים, ביז לָשֶׁע.
- כ אֵלֶּה בְּנֵי־חָם לְמִשְׁפַּחְתָּם לְלִשְׁנָתָם בְּאַרְצֵתָם בְּגוֹיֵיהֶם׃
דאָס זינען די קינדער פֿון חָם לויט זייערע משפחות, לויט זייערע לשונות, אין זייערע לענדער, אין זייערע פֿעלקער.
- כא וַיִּלְשֵׁם יֶלֶד גַּם־הוּא אָבִי כָל־בְּנֵי־עֶבֶר אָחִי יִפֶּת הַגָּדוֹל׃
און בִּי שֵׁם, דעם פֿאַטער פֿון אַלע קינדער פֿון עֶבֶר, דעם עלטערן ברודער פֿון יִפֶּת, אויך בִּי אים זינען געבאָרן געוואָרן קינדער.
- כב בְּנֵי שֵׁם עֵילָם וְאַשּׁוּר וְאַרְפַּכְשָׁד וְלוּד וְאַרָם׃
די זין פֿון שֵׁם זינען געווען: עֵילָם, און אַשּׁוּר, און אַרְפַּכְשָׁד, און לוּד, און אַרָם.
- כג וּבְנֵי אָרָם עוּץ וְחוּל וְגֶתֶר וּמָשׁ׃
און די זין פֿון אַרָם זינען: עוּץ, און חוּל, און גֶתֶר, און מָשׁ.
- כד וְאַרְפַּכְשָׁד יָלַד אֶת־שֵׁלַח וְשֵׁלַח יָלַד אֶת־עֶבֶר׃
און אַרְפַּכְשָׁד האָט געבאָרן שֵׁלַח, און שֵׁלַח האָט געבאָרן עֶבֶר.

25 Heberovi také narodili se dva synové; jméno jednoho Peleg, proto že za dnů jeho rozdělena byla země, a jméno bratra jeho Jektan.

A Eberowi urodzili się dwaj synowie: imię jednego Peleg, gdyż za dni jego została rozdzielona ziemia, a imię brata jego Joktan.

26 Jektan pak zplodil Elmodada, a Salefa, a Azarmota, a Járe,

A Joktan spłodził Almodada, i Szalefa, i Chocarmaweta, i Jeracha.

27 A Adoráma, a Uzala, a Dikla,
I Hadorama, i Uzala, i Dyklę.

28 A Obale, a Abimahele, a Sebai,
I Obala, i Abimaela, i Szebę.

29 A Ofira, a Evila, a Jobaba; všickni ti jsou synové Jektanovi.

I Ofira, i Chawilę, i Jobaba; wszyscy ci byli synami Joktana.

30 A bylo bydlení jejich od Mesa, když jdeš k Sefar hoře na východ slunce.

I była siedziba ich od Meszy idąc ku Sefar, - aż do góry Wschodniej.

31 Tiť jsou synové Semovi po čeledech svých, vedlé jazyků svých, po krajinách svých, v národech svých.

Oto synowie Szema podług plemion swoich, podług języków swoich, w krajach swych, podług narodów swoich.

כה וילְעָבֵר יֶלֶד שְׁנֵי בָנִים שֵׁם הָאֶחָד
פֶּלֶג כִּי בְיָמָיו נִפְלְגָה הָאָרֶץ וְשֵׁם
אֶחָיו יֶקְטָן:

און ביי עֵבֶרן זינען געבאָרן געוואָרן
צוויי זין; דער נאָמען פֿון איינעם איז
געווען פֿלֶג, ווייל אין זינע טעג איז
צעטיילט געוואָרן די ערד; און דער
נאָמען פֿון זיין ברודער איז געווען יֶקְטָן.

כו וַיֶּקְטָן יֶלֶד אֶת־אֶלְמוֹדָד וְאֶת־שָׁלָף
וְאֶת־חֲצַרְמוֹת וְאֶת־יָרֵחַ:

און יֶקְטָן האָט געבאָרן אַלְמוֹדָד, און
שָׁלָף, און חֲצַרְמוֹת, און יָרֵחַ,

כז וְאֶת־הָדוֹרִם וְאֶת־אוּזָל וְאֶת־דִּקְלָה:
און הָדוֹרְמֶעַן, און אוּזָל, און דִּקְלָה,

כח וְאֶת־עוֹבָל וְאֶת־אַבִּימָאֵל וְאֶת־שָׁבָא:
און עוֹבָל, און אַבִּימָאֵל, און שָׁבָא,

כט וְאֶת־אוֹפֵר וְאֶת־חִוִּילָה וְאֶת־יֹבָב
כָּל־אַלֶּה בְּנֵי יֶקְטָן:

און אוֹפִיר, און חִוִּילָה, און יֹבָב. די
אַלע זינען געווען יֶקְטָנ'ס זין.

ל וַיְהִי מוֹשְׁבָם מִמִּשָּׁא בְּאַכָּה סְפָרָה
הַר הַקָּדָם:

און זייער וווינאָרט איז געווען פֿון מִשָּׁא,
ווי דו קומסט קיין סַפֵּר, ביזן באָרג פֿון
מִזְרַח.

לא אֵלֶּה בְּנֵי־שֵׁם לְמִשְׁפַּחָתָם לְלִשְׁנָתָם
בְּאַרְצָתָם לְגוֹיָהֶם:

דאָס זינען די זין פֿון שֵׁמען לויט זייערע
משפחות, לויט זייערע לשונות, אין
זייערע לענדער, לויט זייערע פֿעלקער.

32 Ty *jsou* čeledi synů Noé po rodech svých, v národech svých; *a* od těch rozdělili se národové na zemi po potopě.

Oto plemiona synów Noacha podług rodowódów ich, podług narodów ich, i od tych rozeszły się narody na ziemi po potopie.

לב אֱלֹהִים מִשְׁפָּחַת בְּנֵי־נֹחַ לְתוֹלְדֹתָם
בְּגוֹיֵיהֶם וּמֵאֱלֹהִים נִפְרְדוּ הַגּוֹיִם בְּאֶרֶץ
אַחֶר הַמַּבּוּל:

דאָס זײַנען די משפחות פֿון נח'ס זין
לויט זייערע געבורטן, אין זייערע
פֿעלקער; און פֿון די דאָזיקע האָבן זיך
פֿאַנאַנדערגעשיידט די פֿעלקער אויף
דער ערד נאָכן מבול.

בראשית יא : 11

- א וַיְהִי כָּל־הָאָרֶץ שְׁפָה אַחַת וּדְבָרִים אֶחָדִים:
1 Byla pak všechna země jazyku jednoho a řeči jedné.
און די גאַנצע ערד איז געווען איין שפראך און איינע ווערטער.
I byla cała ziemia mowy jednej i wyrażenń nie-licznych.
- ב וַיְהִי בְּנוֹסְעֵם מִקֶּדֶם וַיִּמָּצְאוּ בְּקֶעֱה בְּאֶרֶץ שִׁנְעָר וַיֵּשְׁבוּ שָׁם:
2 I stalo se, když se brali od východu, našli pole v zemi Sinear, a bydlili tam.
און עס איז געווען, אז זיי האָבן געצויגן אין מזרח, האָבן זיי געפֿונען אַ פֿלוין אין לאַנד שִׁנְעָר, און האָבן זיך דאָרטן באַזעצט.
I stało się, gdy ciągnęli od Wschodu, znaleźli równinę w kraju Szynear i osiedli tamże.
- ג וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל־רֵעֵהוּ הִבָּה נִלְבְּנָה לִבְנִים וְנִשְׂרָפָה לְשִׂרְפָּה וְתִהְיֶה לָהֶם הַלְּבָנָה לְאֹבֹן וְהַחֲמֹר הִזֶּה לָהֶם לַחֲמֹר:
3 A řekli jeden druhému: Nuže, nadělejme cihel, a vypalme je ohněm. I měli cihly místo kamení, a zemi lepkou místo vápna.
און זיי האָבן געזאָגט איינער צום אַנדערן: קומט לאָמיר מאַכן ציגל און אויסברענען אין אַ ברענער. און די ציגל איז זיי געווען פֿאַר שטיין, און ליים איז זיי געווען פֿאַר וואָפֿנע.
I rzekli jeden do drugiego: "Oto wyróbmý cegły i rozżarzmy je do żaru." I tak służyła im cegła miasto kamienia, a smołowiec służył im za wapno.
- ד וַיֹּאמְרוּ הִבָּה נִבְנֶה־לָּנוּ עִיר וּמִגְדָּל וְרֹאשׁוֹ בַּשָּׁמַיִם וְנַעֲשֶׂה־לָּנוּ שֵׁם פֶּן־נָפוּץ עַל־פְּנֵי כָּל־הָאָרֶץ:
4 Nebo řekli: Nuže, vystavějme sobě město a věž, jejíž by vrch dosahal k nebi; a tak učínme sobě jméno, abychom nebyli rozptýleni po vší zemi.
און זיי האָבן געזאָגט: קומט לאָמיר אונדז בויען אַ שטאָט, און אַ טורעם מיט זײַן שפיץ אין הימל, און לאָמיר אונדז מאַכן אַ נאָמען, פֿדי מיר זאָלן ניט צעשפּרייט ווערן אויפֿן געזיכט פֿון דער גאַנצער ערד.
I rzekli: "Oto zbudujmy sobie miasto i wieżę, którejby wierzch w niebie, a uczynimy sobie znamię, abyśmy się nie rozproszyli po powierzchni całej ziemi."

- 5 Sstoupil pak Hospodin, aby viděl to město a věži, kterouž stavěli synové lidští.

Wtedy zstąpił Wiekuisty, aby zobaczyć ono miasto i wieżę, które budowali synowie ludzcy.

- 6 A řekl Hospodin: Aj, lid jeden a jazyk jeden všechněch těchto, a toť jest začátek díla jejich; nyní pak nedadí sobě v tom překaziti, což umínili dělati.

I rzekł Wiekuisty: "Oto lud to jeden, i mowa jedna u wszystkich; a taki początek ich przedsięwzięć! A teraz nie chybi im nic, coby zamierzili wykonać.

- 7 Protož sstupme a změťme tam jazyk jejich, aby jeden druhého jazyku nerozuměl.

Oto zstąpmy, a pomieszajmy tam mowę ich, aby nie zrozumieli jeden mowy drugiego.

- 8 A tak rozptýlil je Hospodin odtud po vsí zemi; i přestali stavěti města toho.

I rozproszył ich Wiekuisty ztamtąd po powierzchni całej ziemi; i tak przestali budować miasta.

ה וַיֵּרֶד יְהוָה לִרְאוֹת אֶת-הָעִיר וְאֶת-הַמִּגְדָּל אֲשֶׁר בָּנוּ בְּנֵי הָאָדָם:

הָאָט גָּאָט אַראָפּגענידערט צו זען די שטאָט און דעם טורעם, וואָס די מענטשןקינדער האָבן געבויט.

ו וַיֹּאמֶר יְהוָה הֵן עַם אֶחָד וּשְׂפָה אַחַת לְכָלָם וְזֶה הַחֵלֶם לַעֲשׂוֹת וְעַתָּה לֹא-יִבְצֵר מֵהֶם כָּל אֲשֶׁר יִזְמוּ לַעֲשׂוֹת:

און גָּאָט האָט געזאָגט: זע, זיי זיינען איין פֿאָלק, און איין שפּראַך איז ביי זיי אַלעמען, און דאָס איז ערשט אַן אָנהייב פֿון זייער טאָן, און אַצונד וועט פֿון זיי ניט פֿאַרמיטן ווערן אַלץ וואָס זיי טראַכטן צו טאָן.

ז הָבָה נִרְדָּה וְנִבְלָה שָׁם שְׂפָתָם אֲשֶׁר לֹא יִשְׁמְעוּ אִישׁ שְׂפַת רֵעֵהוּ:

קומט לאַמיר אַראָפּנידערן, און צעמישן דאָרטן זייער שפּראַך, אַז זיי זאָלן ניט פֿאַרשטיין איינער דעם אַנדערנס שפּראַך.

ח וַיִּפֶּץ יְהוָה אֹתָם מִשָּׁם עַל-פְּנֵי כָל-הָאָרֶץ וַיַּחְדְּלוּ לְבִנֹּת הָעִיר:

און גָּאָט האָט זיי צעשפּרייט פֿון דאָרטן אויפֿן געזיכט פֿון דער גאַנצער ערד, און זיי האָבן אויפֿגעהערט בויען די שטאָט.

- 9 Protož nazváno jest jméno jeho Bábel; nebo tu zmátl Hospodin jazyk vší země; a odtud rozptýlil je Hospodin po vší zemi.

Przeto nazwano imię jego Babel; gdyż tam pomieszzał Wiekuisty mowę całej ziemi. Ztamtąd też rozproszył ich Bóg po powierzchni całej ziemi.

- 10 Titoť jsou rodové Semovi: Sem, když byl ve stu letech, zplodil Arfaxada ve dvou letech po potopě.

Oto rodowód Szema: Szem miał sto lat, gdy spłodził Arpachszada, na dwa lata po potopie.

- 11 A byl živ Sem po zplození Arfaxada pět set let; a plodil syny a dcery.

I żył Szem po spłodzeniu Arpachszada pięćset lat i spłodził synów i córki.

- 12 Arfaxad pak živ byl pět a třidceti let, a zplodil Sále.

A Arpachszad, przeżywszy trzydzieści pięć lat, spłodził Szelacha.

- 13 A po zplození Sále živ byl Arfaxad čtyři sta a tři léta; a plodil syny a dcery.

I żył Arpachszad, po spłodzeniu Szelacha, czterysta trzy lata, i spłodził synów i córki.

ט עֲלֵכֶן קָרָא שְׁמָהּ בָּבֶל כִּי־שָׁם בָּלַל יְהוָה שִׁפְתַּת כָּל־הָאָרֶץ וּמִשָּׁם הִפְצִים יְהוָה עַל־פְּנֵי כָל־הָאָרֶץ:

דרום האט מען גערופֿן איר נאָמען בבל, ווייל דאָרטן האָט גאָט צעמישט די שפּראַך פֿון דער גאַנצער ערד, און פֿון דאָרטן האָט זיי גאָט צעשפּרייט אויפֿן געזיכט פֿון דער גאַנצער ערד.

י אֵלֶּה תּוֹלְדֹת שָׁם שֵׁם בֶּן־מֵאָת שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־אַרְפַּכְשָׁד שְׁנָתַיִם אַחֵר הַמָּבּוּל:

דאָס זיינען די געבורטן פֿון שָׁמען: צו הונדערט יאָר האָט שָׁם געבאָרן אַרפֿכשדן, צוויי יאָר נאָכן מבול.

יא וַיְחִי־שָׁם אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־אַרְפַּכְשָׁד חָמֵשׁ מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת:

און שָׁם האָט געלעבט נאָכדעם ווי ער האָט געבאָרן אַרפֿכשדן, פינף הונדערט יאָר; און ער האָט געבאָרן זין און טעכטער.

יב וַאֲרַפַּכְשָׁד חֵי חָמֵשׁ וּשְׁלֹשִׁים שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־שָׁלַח:

און אַרפֿכשד האָט געלעבט פֿינף און דרייסיק יאָר, און האָט געבאָרן שָׁלחן.

יג וַיְחִי אַרְפַּכְשָׁד אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־שָׁלַח שְׁלֹשׁ שָׁנִים וְאַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת:

און אַרפֿכשד האָט געלעבט נאָכדעם ווי ער האָט געבאָרן שָׁלחן, פֿיר הונדערט יאָר און דריי יאָר; און ער האָט געבאָרן זין און טעכטער.

- 14 Sále také živ byl třidceti let, a zplodil Hebera. יד וְשֵׁלַח חַי שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־עֵבֶר:
- A Szelach, przeżywszy trzydzieści lat, spłodził Ebera. און שֵׁלַח הָאֵט גַּעֲלַעֲבַט דְּרִי־סִיק יֶאֱר, און הָאֵט גַּעֲבָאָרן עֵבֶרן.
- 15 A živ byl Sále po zplození Hebera čtyři sta a tři léta; a plodil syny a dcery. טו וַיְחִי־שֵׁלַח אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־עֵבֶר שְׁלֹשׁ שָׁנִים וָאַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת:
- I żył Szelach, po spłodzeniu Ebera, czterysta trzy lata, i spłodził synów i córki. און שֵׁלַח הָאֵט גַּעֲלַעֲבַט נְאָכְדַעַם ווי ער הָאֵט גַּעֲבָאָרן עֵבֶרן, פִּיר הוֹנְדַּעֲרַט יֶאֱר און דְּרִי יֶאֱר; און ער הָאֵט גַּעֲבָאָרן זִין און טַעֲכַט־עַר.
- 16 Živ pak byl Heber čtyři a třidceti let, a zplodil Pelega. טז וַיְחִי־עֵבֶר אַרְבַּע וְשֵׁלֹשִׁים שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־פֶּלֶג:
- Eber zaś, przeżywszy trzydzieści cztery lata, spłodził Pelega. און עֵבֶר הָאֵט גַּעֲלַעֲבַט פִּיר און דְּרִי־סִיק יֶאֱר, און הָאֵט גַּעֲבָאָרן פֶּלֶגן.
- 17 A živ byl Heber po zplození Pelega čtyři sta a třidceti let; a plodil syny a dcery. יז וַיְחִי־עֵבֶר אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־פֶּלֶג שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וָאַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת:
- I żył Eber, po spłodzeniu Pelega, czterysta trzydzieści lat i spłodził synów i córki. און עֵבֶר הָאֵט גַּעֲלַעֲבַט נְאָכְדַעַם ווי ער הָאֵט גַּעֲבָאָרן פֶּלֶגן, פִּיר הוֹנְדַּעֲרַט יֶאֱר און דְּרִי־סִיק יֶאֱר; און ער הָאֵט גַּעֲבָאָרן זִין און טַעֲכַט־עַר.
- 18 Peleg pak živ byl třidceti let, a zplodil Réhu. יח וַיְחִי־פֶלֶג שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־רְעוּ:
- A przeżywszy Peleg trzydzieści lat spłodził Reu. און פֶּלֶג הָאֵט גַּעֲלַעֲבַט דְּרִי־סִיק יֶאֱר, און הָאֵט גַּעֲבָאָרן רְעוּן.
- 19 A živ byl Peleg po zplození Réhu dvě stě a devět let; a plodil syny a dcery. יט וַיְחִי־פֶלֶג אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־רְעוּ תֵשַׁע שָׁנִים וּמֵאוֹתַיִם שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת:
- I żył Peleg, po spłodzeniu Reu, dwieście dziewięć lat i spłodził synów i córki. און פֶּלֶג הָאֵט גַּעֲלַעֲבַט נְאָכְדַעַם ווי ער הָאֵט גַּעֲבָאָרן רְעוּן, צוויי הוֹנְדַּעֲרַט יֶאֱר און נֵיַן יֶאֱר; און ער הָאֵט גַּעֲבָאָרן זִין און טַעֲכַט־עַר.

- 20 Réhu také živ byl třidceti a dvě létě, a zplodil Sáruga.
 Reu zaś, przeżywszy trzydzieści dwa lata, spłodził Seruga.
 21 A po zplození Sáruga živ byl Réhu dvě stě a sedm let; a plodil syny a dcery.
 I żył Reu, po spłodzeniu Seruga, dwieście siedm lat i spłodził synów i córki.
 22 Živ pak byl Sárug třidceti let, a zplodil Náchora.
 Serug zaś, przeżywszy trzydzieści lat, spłodził Nachora.
 23 A byl živ Sárug po zplození Náchora dvě stě let; a plodil syny a dcery.
 I żył Serug, po spłodzeniu Nachora, dwieście lat i spłodził synów i córki.
 24 Náchor pak živ byl dvadceti a devět let, a zplodil Táre.
 Nachor zaś, przeżywszy dwadzieścia dziewięć lat, spłodził Teracha.
 25 A živ byl Náchor po zplození Táre sto a devatenácte let; a plodil syny a dcery.
 I żył Nachor, po spłodzeniu Teracha, sto dziewiętnaście lat i spłodził synów i córki.
- כ וַיְחִי רְעוּ שְׁתַּיִם וּשְׁלֹשִׁים שָׁנָה וַיֹּלֶד אֶת־שְׂרוּג:
 און רְעוּ הָאָט געלעבט צוויי און דרייסיק יָאָר, און הָאָט געבאָרן שְׂרוּג.
 כא וַיְחִי רְעוּ אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־שְׂרוּג שְׁבַע שָׁנִים וּמֵאֲתַיִם שָׁנָה וַיֹּלֶד בָּנִים וּבָנוֹת:
 און רְעוּ הָאָט געלעבט נאַכדעם ווי ער הָאָט געבאָרן שְׂרוּג, צוויי הונדערט יָאָר און זיבן יָאָר; און ער הָאָט געבאָרן זין און טעכטער.
 כב וַיְחִי שְׂרוּג שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וַיֹּלֶד אֶת־נָחוֹר:
 און שְׂרוּג הָאָט געלעבט דרייסיק יָאָר, און הָאָט געבאָרן נָחוֹר.
 כג וַיְחִי שְׂרוּג אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־נָחוֹר מֵאֲתַיִם שָׁנָה וַיֹּלֶד בָּנִים וּבָנוֹת:
 און שְׂרוּג הָאָט געלעבט נאַכדעם ווי ער הָאָט געבאָרן נָחוֹר, צוויי הונדערט יָאָר; און ער הָאָט געבאָרן זין און טעכטער.
 כד וַיְחִי נָחוֹר תֵּשַׁע וְעֶשְׂרִים שָׁנָה וַיֹּלֶד אֶת־תְּרַח:
 און נָחוֹר הָאָט געלעבט ניין און צוואנציק יָאָר, און הָאָט געבאָרן תְּרַח.
 כה וַיְחִי נָחוֹר אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־תְּרַח תֵּשַׁע־עֶשְׂרֵה שָׁנָה וּמֵאָת שָׁנָה וַיֹּלֶד בָּנִים וּבָנוֹת:
 און נָחוֹר הָאָט געלעבט נאַכדעם ווי ער הָאָט געבאָרן תְּרַח, הונדערט יָאָר און ניינצן יָאָר; און ער הָאָט געבאָרן זין און טעכטער.

- 26 Živ pak byl Táre sedmdesáte let, a zplodil
Abrama, Náchora a Hárana.
Terach zaś, przeżywszy siedmdziesiąt lat, spłodził Abrama, Nachora i Harana.
- 27 Tito jsou pak rodové Táre: Táre zplodil Abrama, Náchora a Hárana; Hárana pak zplodil Lota.
A oto dzieje Teracha: Terach spłodził Abrama, Nachora i Harana, a Haran spłodził Lota.
- 28 Umřel pak Hárana prvé než Táre otec jeho v zemi narození svého, *totiž* v Ur Kaldejských.
I umarł Haran w obliczu Teracha, ojca swojego, w kraju rodzinnym swoim, w Ur-Kasdim.
- 29 I zpojímali sobě ženy Abram a Náchor; jméno ženy Abramovy Sarai, a jméno ženy Náchorovy Melcha, dcera Háranova, *kterýž byl* otec Melchy a Jeschy.
I pojęli sobie Abram i Nachor żony; imię żony Abrama - Saraj, a imię żony Nachora - Milka, córka Harana, ojca Milki i Iski.
- 30 Byla pak Sarai neplodná, a neměla dětí.
A była Saraj nieplodna, nie miała dzieci.
- כו וַיְחַי־תֶּרַח שְׁבַעִים שָׁנָה וַיֻּלְּדֵם אֶת־אַבְרָם אֶת־נָחֹר וְאֶת־הָרָן:
און תֶּרַח הָאֵט געלעבט זיבעציק יָאָר, און הָאֵט געבאָרן אַבְרָמֶען, נָחֹר, און הָרָנען.
- כז וַאֲלֵה תּוֹלְדֹת תֶּרַח תֶּרַח הוֹלִיד אֶת־אַבְרָם אֶת־נָחֹר וְאֶת־הָרָן וְהָרָן הוֹלִיד אֶת־לוֹט:
און דאָס זינען די געבורטן פֿון תֶּרַח: תֶּרַח הָאֵט געבאָרן אַבְרָמֶען, נָחֹר, און הָרָנען; און הָרָן הָאֵט געבאָרן לוֹט.
- כח וַיָּמָת הָרָן עַל־פְּנֵי תֶּרַח אָבִיו בְּאַרְצָא מוֹלְדֹתוֹ בְּאוּר כַּשְׁדִּים:
און הָרָן איז געשטאָרבן ביים לעבן פֿון זיין פֿאָטער תֶּרַח, אין לאַנד פֿון זיין געבורט, אין אור-כַּשְׁדִּים.
- כט וַיִּקַּח אַבְרָם וְנָחֹר לָהֶם נָשִׁים וְשֵׁם אִשְׁת־אַבְרָם שָׂרַי וְשֵׁם אִשְׁת־נָּחֹר מֶלְכָּה בַת־הָרָן אֲבִי־מֶלְכָּה וְאָבִי יִסְכָּה:
און אַבְרָם און נָחֹר האָבן זיך גענומען ווייבער; דער נאָמען פֿון אַבְרָם ווייב איז געווען שָׂרַי, און דער נאָמען פֿון נָחֹרס ווייב איז געווען מֶלְכָּה, די טאָכטער פֿון הָרָן, דעם פֿאָטער פֿון מֶלְכָּה און דעם פֿאָטער פֿון יִסְכָּה.
- ל וַתְּהִי שָׂרַי עֲקָרָה אֵין לָהּ וָלֵד:
און שָׂרַי איז געווען אַן עקרה, זי האָט נישט געהאָט קיין קינדער.

31 I vzal Táre Abrama syna svého, a Lota syna Háranova, vnuka svého, a Sarai nevěstu svou, ženu Abrama syna svého, a vyšli spolu z Ur Kaldejských, aby se brali do země Kananejské, a přišli až do Cháran, a bydlili tam.

I wzięł Terach Abrama, syna swego, i Lota, syna Harana, wnuka swojego, i Saraj synowę swoją, żonę Abrama, syna swego, i wyruszyli i inni z nimi z Ur-Kasdim, by pójść do ziemi Kanaan; i doszli aż do Charanu i osiedli tam.

32 A byli dnové Táre dvě stě a pět let; i umřel Táre v Cháran.

I były dni Teracha dwieście pięć lat; i umarł Terach w Charanie.

לא וַיִּקַּח תֶּרַח אֶת־אַבְרָם בְּנוֹ וְאֶת־לוֹט בְּנוֹ־הָרָן בְּנוֹ־בְנוֹ וְאֶת שָׂרִי כַלְתּוֹ אִשְׁת־אַבְרָם בְּנוֹ וַיֵּצְאוּ אֹתָם מֵאוּר כַּשְׁדִּים לָלֶכֶת אֶרֶצָה כְּנַעַן וַיָּבֹאוּ עַד־חָרָן וַיֵּשְׁבוּ שָׁם:

און תֶּרַח האָט גענומען זיין זון אַבְרָמען, און זיין אייניקל לוט, דער זון פֿון הָרָנען, און זיין שנור שָׂרִי, די ווייב פֿון זיין זון אַבְרָמען, און זיי זיינען אַרויסגעגאַנגען מיט זיי פֿון אור-כַּשְׁדִּים, צו גיין קיין לאַנד כְּנַעַן. און זיי זיינען געקומען ביז חָרָן, און האָבן זיך דאָרטן באַזעצט.

לב וַיְהִי יְמֵי־תֶרַח חֲמִשָּׁ שָׁנִים וּמֵאֹתַיִם שָׁנָה וַיָּמָת תֶּרַח בְּחָרָן:

און די טעג פֿון תֶּרַח זיינען געווען צוויי הונדערט יאָר און פֿינף יאָר. און תֶּרַח איז געשטאָרבן אין חָרָן.

בראשית יב : 12

- 1 Nebo byl řekl Hospodin Abramovi: Vyjdi z země své a z příbuznosti své, i z domu otce svého do země, kterouž ukáži tobě.

I rzekł Wiekuisty do Abrama: Wyjdź z ziemi twojej, i z ojczyzny twojej, i z domu ojca twojego, do ziemi, którą ci wskażę.

- 2 A učiním tě v národ veliký, a požehnám tobě, a zvelebím jméno tvé, a budeš požehnání.

A uczynię cię narodem wielkim, i pobłogosławię cię, i wywyższę imię twoje, i będziesz błogosławieństwem.

- 3 Požehnám také dobrořečícím tobě, a zlořečícím tobě zlořečiti budu; ano požehnány budou v tobě všechny čeledi země.

I pobłogosławię błogosławiących tobie, a przeklinającego cię, przeklnę, i błogosławić się będą tobą wszystkie plemiona ziemi.

- 4 I vyšel Abram, tak jakž mu byl mluvil Hospodin, a šel s ním Lot. (*Byl pak Abram v sedmdesáti pěti letech, když vyšel z Cháran.*)

I wyszedł Abram, jako polecił mu Wiekuisty, i poszedł z nim Lot. A Abram miał siedmdziesiąt pięć lat, gdy wyszedł z Charanu.

א ויאמר יהוה אל־אַבְרָם לֵךְ־לְךָ
מֵאֶרֶץ וּמִמּוֹלְדֹתְךָ וּמִבֵּית אָבִיךָ
אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲרָאָךְ:

און גאָט האָט געזאָגט צו אַבְרָמֶען: גיי
דיר אַוועק פֿון דיין לאַנד, און פֿון דיין
אַפּשטאַם, און פֿון דיין פֿאַטערס הויז,
צו דעם לאַנד וואָס איך וועל דיר ווייזן.

ב וְאַעֲשֶׂה לְךָ לְגוֹי גָּדוֹל וְאֶבְרַכְךָ וְאַגְדִּלְךָ
שְׁמִי וְהָיָה בְרָכָה:

און איך וועל דיר מאַכן פֿאַר אַ גרויס
פֿאָלק, און איך וועל דיר בענטשן, און
גרייסן דיין נאָמען, און וועסט זיין אַ
בענטשונג.

ג וְאֶבְרַכְּךָ מִבְּרָכֶיךָ וּמִקְלָלֶיךָ אָאֵר
וְנִבְרְכוּ בְּךָ כָּל מְשִׁפְּחַת הָאָדָמָה:

און איך וועל בענטשן די וואָס בענטשן
דיר, און דעם וואָס פֿלוכט דיר וועל
איך פֿאַרשילטן; און מיט דיר וועלן זיך
בענטשן אַלע משפּחות פֿון דער ערד.

ד וַיֵּלֶךְ אַבְרָם כְּאֲשֶׁר דִּבֶּר אֱלֹהֵי יְהוָה
וַיֵּלֶךְ אִתּוֹ לוֹט וְאַבְרָם בֶּן־חָמֵשׁ שָׁנִים
וְשִׁבְעִים שָׁנָה בְּצֵאתוֹ מִחָרָן:

און אַבְרָם איז געגאַנגען אַזוי ווי גאָט
האָט צו אים גערעדט; און לוט איז
מיטגעגאַנגען מיט אים. און אַבְרָם איז
געווען אַ מאָן פֿון פֿינף און זיבעציק יאָר
בײַ זײַן אַרויסגיין פֿון חָרָן.

5 A vzal Abram Sarai manželku svou, a Lota syna bratra svého, a všechno zboží své, kteréhož nabyli, i duše, kterýchž dosáhli v Cháran. A vyšedše, brali se do země Kananejské, až i přišli do ní.

I wziął Abram Saraj, żonę swoją, i Lota, synowca swojego, i cały dobytek ich, którego się dorobili, i dusze, które nabyli w Charanie; i wyruszyli, by się udać do ziemi Kanaan, i przybyli do ziemi Kanaan.

6 I prošel Abram tu zemi až k místu Sichem, to jest až k rovině More. A tehdaž Kananejští *byli* v zemi.

I przeszedł Abram kraj ten, aż do miejscowości Szechem, aż do dąbrowy More. A Kanaaneczyk był natenczas w kraju.

7 I ukázal se Hospodin Abramovi a řekl: Semeni tvému dám zemi tuto. Tedy vzdělal tu oltář Hospodinu, kterýž se byl ukázal jemu.

I ukazał się Wiekuisty Abramowi i rzekł: "Potomstwu twojemu oddam ziemię tę". I zbudował tam ofiarnicę Wiekuistemu, który się mu ukazał.

ה וַיִּקַּח אַבְרָם אֶת־שָׂרִי אִשְׁתּוֹ וְאֶת־לוֹט בֶּן־אָחִיו וְאֶת־כָּל־רְכוּשָׁם אֲשֶׁר רָכְשׁוּ וְאֶת־הַנַּפְשׁ אֲשֶׁר־עָשׂוּ בְּחָרָן וַיֵּצְאוּ לָלֶכֶת אֶרֶצָה כְּנַעַן וַיָּבֹאוּ אֶרֶצָה כְּנַעַן:

און אַבְרָם האָט גענומען זײַן ווייב שָׂרִי, און זײַן ברודערס זון לוטן, און זײער גאַנצן פֿאַרמעג וואָס זײ האָבן אָנגעקליבן, און די נפשות וואָס זײ האָבן זיך אָנגעשאַפֿט אין חָרָן, און זײ זײנען אַרויסגעגאַנגען צו גיין קיין לאַנד כְּנַעַן;

ו וַיַּעֲבֹר אַבְרָם בְּאֶרֶץ עַד מְקוֹם שָׁכֶם עַד אֵילֹן מוֹרָה וְהַכְּנַעֲנִי אָז בְּאֶרֶץ:

און זײ זײנען געקומען קיין לאַנד כְּנַעַן. און אַבְרָם איז דורכגעגאַנגען דורכן לאַנד ביז דעם אָרט פֿון שָׁכֶם, ביז דעם אייכנבוים מוֹרָה. און דער כְּנַעֲנִי איז דענצמאַל געווען אין לאַנד.

ז וַיֵּרָא יְהוָה אֶל־אַבְרָם וַיֹּאמֶר לְזֶרְעֶךָ אֶתְּנֶן אֶת־הָאָרֶץ הַזֹּאת וַיְבִן שָׁם מִזְבֵּחַ לַיהוָה הַנִּרְאָה אֵלָיו:

און יהוה האָט זיך באַוויזן צו אַבְרָמען, און האָט געזאָגט: צו דיין זאַמען וועל איך געבן דאָס דאָזיקע לאַנד. און ער האָט דאָרטן געבויט אַ מזבח צו יהוה וואָס האָט זיך באַוויזן צו אים.

- 8 A odtud podal se k hoře, *kteráž leží* na východ od Bethel, kdežto rozbil stan svůj, *tak že mu* Bethel byl na západ, Hai pak na východ; i vzdělal tam oltář Hospodinu, a vzýval jméno Hospodinovo.
- I przeniósł się ztamtąd ku wzgórz, na wschód od Betel, i rozbil namiot swój: Betel od zachodu, a Aj od wschodu; i zbudował tam ofiarnicę Wiekuistemu, i wzywał imienia Wiekuistego.
- 9 Potom hnul se Abram dále, a odebral se odtud ku poledni.
- I wyruszył Abram, wciąż idąc i koczując, ku południowi.
- 10 Byl pak hlad v té zemi; protož sstoupil Abram do Egypta, aby tam byl pohostinu; nebo veliký *byl* hlad v té zemi.
- Ale nastał głód w kraju, i zstąpił Abram do Micraim, aby pobyc tamże, bo ciężkim był głód w kraju.
- 11 I stalo se, že když přicházel blízko k Egyptu, řekl k Sarai manželce své: Aj, nyní znám, že jsi žena krásné tváři.
- I stało się, gdy już blizkim był przybycia do Micraim, iż rzekł do Saraj żony swojej: "Otóż wiem, że kobietą pięknego wejrzenia jesteś.
- ח וַיַּעֲתֶק מִשָּׁם הָהָרָה מִקֶּדֶם לְבֵית־אֵל וַיֵּט אֹהֶלָה בֵּית־אֵל מִיָּם וְהָעִי מִקֶּדֶם וַיְבַן־שָׁם מִזְבֵּחַ לַיהוָה וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה:
- און ער האָט זיך איבערגעטראָגן פֿון דאָרטן צום באָרג, אין מזרח פֿון בית-אַל; און ער האָט אויפֿגעשטעלט זיין געצעלט מיט בית-אַל פֿון מערב, און עי פֿון מזרח; און ער האָט דאָרטן געבויט אַ מזבח צו יהוה, און האָט גערופֿן צו דעם נאָמען יהוה.
- ט וַיֵּסַע אַבְרָם הָלוֹךְ וְנֹסֹעַ הַנִּגְבָּה:
- און אַברם האָט געצויגן, ציענדיק אַלץ ווייטער צו דרום.
- י וַיְהִי רָעַב בְּאֶרֶץ וַיֵּרֶד אַבְרָם מִצְרַיִםהָ לְגֹור שָׁם כִּי־כָבֵד הָרָעַב בְּאֶרֶץ:
- איז געוואָרן אַ הונגער אין לאַנד, און אַברם האָט גענידערט קיין מִצְרַיִם, זיך דאָרטן אויפֿצוהאַלטן, וואָרום דער הונגער איז געווען שווער אין לאַנד.
- יא וַיְהִי כַּאֲשֶׁר הִקְרִיב לְבוֹא מִצְרַיִםהָ וַיֹּאמֶר אֶל־שָׂרִי אִשְׁתּוֹ הִנֵּה־נָא יִדְעָתִי כִּי אִשָּׁה יִפְתַּח־מִרְאָהּ אֹתָ:
- און עס איז געווען, ווי ער איז געקומען נאָנט צו מִצְרַיִם, אַזוי האָט ער געזאָגט צו זיין ווייב שָׂרִי: זע, איך בעט דיר, איך ווייס אַז דו ביסט אַ פֿרוי פֿון אַ שיינעם אויסזען.

- 12 A stane se, že když tě uzří Egyptští, řeknou: To jest manželka jeho; i zabijí mne, tebe pak živé nechají.
I będzie, gdy ujrzą cię Micryjczycy, powiedzą wtedy: żona to jego, - i zabiją mnie, a ciebie zostawią przy życiu.
- 13 Prav medle, že jsi sestra má, aby mi dobře bylo příčinou tvou, a živa zůstala duše má pro tebe.
Powiedz że, żeś siostrą moją, aby mi się dobrze działo gwoli tobie, a żyła dusza moja z przyczyny twojej."
- 14 I stalo se, když všel Abram do Egypta, viděli Egyptští ženu, že krásná byla náramně.
I stało się, gdy przybył Abram do Micraim, że ujrzeni Micryjczycy kobietę tę, iż piękną była bardzo.
- 15 A vidouce ji knížata Faraonova, schválili ji před ním; i vzata jest žena do domu Faraonova.
I ujrzawszy ją, książęta Faraona wysławiali ją przed Faraonem; i wziętą została kobieta ta do domu Faraona.
- 16 Kterýžto i Abramovi dobře učinil pro ni; a měl ovce a voly a osly, i služebníky a děvky, též oslice a velbloudy.
Abramowi zaś świadczono dobrze, ze względu na nią, i posiadał owce, i woły, i osły, i sługi, i służebnice, i oslice, i wielbłądy.
- יב וַיְהִי כִּי יֵרְאוּ אֹתָךְ הַמִּצְרִים וְאָמְרוּ אִשְׁתּוֹ זֹאת וְהָרְגוּ אֹתִי וְאֹתָךְ יָחִיו:
אִיזו, ווי די מצרים וועלן דיר זען, אזוי וועלן זיי זאגן: דאס איז זיין ווייב; און זיי וועלן מיך הרגען, און דיר וועלן זיי לאזן לעבן.
- יג אֲמַרְי־נָא אַחֲתִי אָתָּה לְמַעַן יִטְבַּח־לִי בַעֲבוּרֶךָ וְחַיְתָּה נַפְשִׁי בְּגִלְלֶךָ:
זאג, איך בעט דיר, דו ביסט מינע א שוועסטער, כדי מיר זאל גוט זיין פֿון דינעטוועגן, און מײַן נפֿש זאל בלייבן לעבן צוליב דיר.
- יד וַיְהִי כִּבּוֹא אַבְרָם מִצְרַיִם וַיֵּרְאוּ הַמִּצְרִים אֶת־הָאִשָּׁה כִּי־יָפָה הִוא מְאֹד:
און עס איז געווען, ווי אברם איז געקומען קיין מצרים, אזוי האבן די מצרים געזען די פֿרוי, אז זי איז זייער שיין.
- טו וַיֵּרְאוּ אֹתָהּ שָׂרֵי פַרְעֹה וַיְהִלְלוּ אֹתָהּ אֶל־פַּרְעֹה וַתִּקַּח הָאִשָּׁה בֵּית פַּרְעֹה:
און די הארן פֿון פרעהן האבן זי געזען, און האבן זי פֿארלויבט פֿאר פרעהן, און די פֿרוי איז צוגענומען געווארן אין פרעהס הויז.
- טז וּלְאַבְרָם הָיִטִּיב בַּעֲבוּרָהּ וַיְהִי־לּוֹ צֹאן־וּבָקָר וְחֲמֹרִים וְעַבְדִּים וְשִׁפְחֹת וְאִתָּנֹת וּגְמָלִים:
און אברמען האָט ער באַגיטיקט פֿון אירעטוועגן; און ער האָט געקריגן שאָף, און רינדער, און אייזלען, און קנעכט, און דינסטן, און אייזעלינס, און קעמלען.

- 17 Ale Hospodin trápil Faraona ranami velikými, i dům jeho, pro Sarai manželku Abramovu. יז וַיַּנִּגַּע יְהוָה אֶת־פַּרְעֹה בְּנִגְעִים גְּדֹלִים וְאֶת־בֵּיתוֹ עַל־דְּבַר שָׂרִי אִשְׁת־אַבְרָם:
- Ale razil Wiekuisty Faraona klęskami wielkimi, takóž i dom jeho, z powodu Saraj, żony Abrama. הָאָט גָּאָט געפֿלאָגט פֿרעהן און זײַן הויזגעזינט מיט גרויסע פֿלאָגן פֿון וועגן שָׂרִי, אַבְרָמס ווייב.
- 18 Protož povolal Farao Abrama a řekl: Cos mi to učinil? Pročežs mi neoznámil, že ona manželka tvá *jest*? יח וַיִּקְרָא פַּרְעֹה לְאַבְרָם וַיֹּאמֶר מַה־זֹּאת עָשִׂיתָ לִּי לָמָּה לֹא־הִגַּדְתָּ לִּי כִּי אִשְׁתְּךָ הִוא:
- I wezwał Farao Abrama, i rzekł: "Cóžeš mi to uczynil? Czemu nie powiedziałaś mi, że to żona twoja?" און פֿרעהן האָט גערופֿן אַבְרָמען, און האָט צו אים געזאָגט: וואָס האָסטו דאָ געטאָן צו מיר? פֿאַר וואָס האָסטו מיר ניט געזאָגט אז זי איז דיין ווייב?
- 19 Proč jsi řekl: Sestra má jest? A vzal jsem ji sobě za ženu. Protož nyní, teď máš manželku svou, vezmi a jdi. יט לָמָּה אָמַרְתָּ אַחֲתִי הִוא וְאַקַּח אֹתָהּ לִי לְאִשָּׁה וְעַתָּה הִנֵּה אִשְׁתְּךָ קַח וְלֵךְ:
- Czemu mówiłeś: siostra to moja, tak że wziąłem ją sobie za żonę? Ale teraz, - oto żona twoja, zabierz ją i idź." אַלמאָי האָסטו געזאָגט: »זי איז מײַנע אַ שוועסטער«, און איך האָב זי גענומען פֿאַר אַ ווייב? און אַצונד, אָט איז דיין ווייב, נעם און גיי.
- 20 I poručil o něm Farao mužům, a propustili ho, i manželku jeho i všecko, což měl. כ וַיִּצְוּ עָלָיו פַּרְעֹה אַנְשִׁים וַיִּשְׁלְחוּ אֹתוֹ וְאֶת־אִשְׁתּוֹ וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר־לוֹ:
- I wyznaczył dlań Farao ludzi i przeprowadzili go, i żonę jego, i wszystko co posiadał. און פֿרעהן האָט באַפֿוילן וועגן אים מענטשן, און זיי האָבן אַרויסבאַלייט אים, און זײַן ווייב, און אַלץ וואָס ער האָט געהאַט.

בראשית יג : 13

- א וַיַּעַל אַבְרָם מִמִּצְרַיִם הוּא וְאִשְׁתּוֹ
וְכָל־אֲשֶׁר־לוֹ וְלוֹט עִמּוֹ הַנִּגְבָּה׃
און אַבְרָם איז אַרױפֿגעגאַנגען פֿון
מִצְרַיִם, ער און זײַן ווייב, און אַלץ וואָס
ער האָט געהאַט, און לוט מיט אים,
קײַן דרום.
- ב וַאֲבָרָם כְּבֹד מָאֹד בַּמָּקָנָה בַּכֶּסֶף
וּבַזָּהָב׃
און אַבְרָם איז געווען זייער רײַך אין פֿי,
אין זילבער, און אין גאָלד.
- ג וַיֵּלֶךְ לְמִסְעָיו מִנִּגְבַּב וְעַד־בֵּית־אֵל
עַד־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־הָיָה שָׁם אֵהֱלָה
אֶהְלֹו בִּתְחֻלָּהּ בֵּין בֵּית־אֵל וּבֵין הָעֵי:
און ער איז געגאַנגען אויף זײַנע ציונגען,
פֿון דרום און ביז בית־אֵל, ביז דעם
אָרט וואָס זײַן געצעלט איז דאָרטן
געווען אין אָנהייב, צווישן בית־אֵל און
צווישן עי,
- ד אֶל־מָקוֹם הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר־עָשָׂה שָׁם
בְּרִאשֹׁנָה וַיִּקְרָא שָׁם אַבְרָם בְּשֵׁם
יְהוָה׃
צו דעם אָרט פֿון דעם מזבח וואָס ער
האַט דאָרטן געמאַכט צוערשט; און
וואָס אַבְרָם האָט דאָרטן גערופֿן צו
דעם נאָמען יְהוָה.
- ה וְגַם־לְלוֹט הֵלֵךְ אֶת־אַבְרָם הָיָה
צֹאן־וּבָקָר וְאֵהֱלִים׃
און אויך בײַ לוטן, וואָס איז געגאַנגען
מיט אַבְרָמען, זײַנען געווען שאָף און
רײַנדער און געצעלטן.
- 1 Vstoupil tedy Abram z Egypta on i žena jeho i
všecko, což měl, a Lot s ním, ku poledni.
I wyszedł Abram z Micraim, on i żona jego
i wszystko co posiadał, i Lot wraz z nim, ku
południowi.
- 2 (Byl pak Abram bohatý velmi na dobytek, na
stříbro i na zlato.)
A Abram bogaty był bardzo w stada, w srebro
i zloto.
- 3 A šel cestami svými od poledne až do Bethel,
až k místu *tomu*, kdež prvé byl stánek jeho,
mezi Bethel a Hai,
I szedł w pochodach swoich od południa,
až do Betel, až do miejsca, gdzie byl namiot je-
go předtém, między Betel i między Aj.
- 4 K místu oltáře, kterýž tam byl prvé vzdělal,
kdežto vzýval Abram jméno Hospodinovo.
Do místa ofiarnicy, którą wystawił tam
předtém; i wzywał tam Abram imienia Wie-
kuistego.
- 5 Také i Lot, kterýž s Abramem chodil, měl ovce
a voly i stany.
A také Lot, který szedł z Abramem, posiadał
trzody, i stada, i namioty.

6 A nemohla jim země postačovati, aby spolu bydlili, proto že zboží jich bylo veliké, tak že nemohli spolu bydliti.

Ale nie mogła znieść ich ziemia, aby przemieszkiwali razem, gdyż był dobytek ich wielkim, i nie mogli przemieszkiwać razem.

7 Odkudž vznikla nesnáz mezi pastýři stáda Abramova a mezi pastýři stáda Lotova; nebo Kananejští a Ferezejští tehdaž bydlili v zemi té.

I wynikł spór między pasterzami stad Abrama, a pasterzami stad Lota. A Kanaanejczyk i Peryzejczyk mieszkali już wówczas w kraju.

8 Řekl tedy Abram k Lotovi: Nechžt, prosím, není nesnáze mezi mnou a tebou, a mezi pastýři mými a pastýři tvými, poněvadž muži bratří jsme.

I rzekł Abram do Lota: "Niechajże nie będzie sporu między mną a tobą, i między pasterzami moimi, a pasterzami twoimi; wszakże ludźmi krewnymi jesteśmy.

9 Zdaliž není před tebou všechna země? Odděl se, prosím, ode mne. Půjdeš-li na levo, *já* na pravo se držeti budu; pakli půjdeš na pravo, na levo se držeti budu.

Alboż nie cała ziemia przed tobą? Odłączże się odemnie; jeżeli na lewo, to ja na prawo, a jeżeli na prawo, to ja na lewo".

וְלֹא־נִשְׂאָ אֹתָם הָאָרֶץ לְשֹׁכֶת יְחָדוֹ
כִּי־הָיָה רְכוּשָׁם רָב וְלֹא יָכְלוּ לְשֹׁכֶת
יְחָדוֹ:

און דאס לאנד האט זיי ניט געקענט
טראגן, צו וווינען באנאנד; ווייל זייער
פארמעג איז געווען גרויס, און זיי האבן
ניט געקענט וווינען באנאנד.

וַיְהִי־רִיב בֵּין רֹעֵי מִקְנֵה־אַבְרָם וּבֵין
רֹעֵי מִקְנֵה־לוֹט וַהֲכֹנְעָנִי וַהֲפָרְזִי אֹז
יָשֵׁב בְּאֶרֶץ:

און עס איז געווען א קריגעריי צווישן
די פאסטוכער פון אברםס פֿי און
צווישן די פאסטוכער פון לוטס פֿי. און
דער כנעני און דער פרזי זינען
דענצמאל געזעסן אין לאנד.

ח וַיֹּאמֶר אַבְרָם אֶל־לוֹט אֶל־נָא תְּהִי
מְרִיבָה בֵּינִי וּבֵינֶיךָ וּבֵין רֹעֵי וּבֵין
רֹעֵיךָ כִּי־אֲנָשִׁים אַחִים אָנַחְנוּ:

האט אברם געזאגט צו לוטן: זאל, איך
בעט דיר, ניט זיין קיין קריג צווישן מיר
און צווישן דיר, און צווישן מיין
פאסטוכער און צווישן דיין
פאסטוכער; ווארום מיר זינען אייגענע
מענטשן.

ט הֲלֹא כָּל־הָאָרֶץ לְפָנֶיךָ הִפָּרַד נָא
מֵעָלַי אִם־הָשָׂמָל וְאִם־הָנָה
וְאִם־הַיָּמִין וְאִם־הָאֵילָה:

דאס גאנצע לאנד ליגט דאך פאר דיר;
שייד זיך אפ פון מיר, איך בעט דיר,
ענטוועדער אויף לינקס, און איך וועל
זיך נעמען רעכטס, אדער אויף רעכטס,
און איך וועל זיך נעמען לינקס.

10 Pozdvih tedy Lot očí svých, spatřil všecku rovinu vůkol Jordánu, kteráž před tím, než Hospodin zkazil Sodomu a Gomoru, všecka až k Ségor svažována byla, jako zahrada Hospodinoва, a jako země Egyptská.

I podniósł Lot oczy swoje, i obaczył całą okolicę Jardenu, że cała nawodniona; - zanim spu-
stoszył Bóg Sedom i Amorę, była jako ogród Boży, jako ziemia Micraim, aż po wejście do Coaru.

11 I zvolil sobě Lot všecku rovinu Jordánskou, a bral se k východu; a *tak* oddělili se jeden od druhého.

I wybrał sobie Lot całą okolicę Jardenu i po-
ciągnął Lot ku Wschodowi; i tak odłączyli się jeden od drugiego.

12 Abram bydlil v zemi Kananejské, ale Lot přebýval v městech té roviny, podav stanů až k Sodomě.

Abram osiadł w kraju Kanaan, a Lot osiadł w miastach owej okolicy, i rozbił namioty až do Sedomu.

13 Lidé pak Sodomští *byli* zlí, a hříšníci před Hospodinem velicí.

A ludzie Sedomu byli zli i grzeszni wielce przed Wiekuistym.

יִשְׂאֵלֹט אֶת־עֵינָיו וַיֵּרָא
אֶת־כָּל־כֶּפֶר הַיַּרְדֵּן כִּי כָּלָה מִשְׁקָה
לִפְנֵי שְׁחַת יְהוָה אֶת־סֹדֶם
וְאֶת־עֲמֹרָה כְּגַן־יְהוָה כְּאֶרֶץ מִצְרַיִם
בְּאֶכָה צִעַר:

הָאֵט לוט אויפגעהויבן זינע אויגן, און
הָאֵט געזען די גאַנצע געגנט פֿון יַרְדֵּן,
אַז זי איז אין גאַנצן באַוועסערט –
דאָס איז געווען איידער גאָט האָט
צעשטערט סדום און עמֹרָה – אַזוי ווי
דער גאַרטן פֿון גאָט, אַזוי ווי דאָס
לאַנד מִצְרַיִם, ביז דו קומסט קיין צוער.

יֵא וַיִּבְחַר־לוֹ לֹט אֶת כָּל־כֶּפֶר הַיַּרְדֵּן
וַיֵּסַע לֹט מִקֶּדֶם וַיִּפְרְדּוּ אִישׁ מֵעַל
אָחִיו:

און לוט האָט אויסגעקליבן פֿאַר זיך די
גאַנצע געגנט פֿון יַרְדֵּן; און לוט האָט
אַוועקגעצויגן קיין מזרח, און זיי האָבן
זיך אָפגעשיידט איינער פֿון אַנדערן.

יב אַבְרָם יָשַׁב בְּאֶרֶץ־כְּנָעַן וְלֹט יָשַׁב
בְּעָרֵי הַכֶּכֶר וַיֵּאָהֶל עַד־סֹדֶם:

אַבְרָם האָט זיך באַזעצט אין לאַנד
כְּנָעַן, און לוט האָט זיך באַזעצט אין די
שטעט פֿון דער יַרְדֵּן געגנט; און ער
האָט געהאַט געצעלטן ביז סדום.

יג וְאָנָשִׁי סֹדֶם רָעִים וְחַטָּאִים לַיהוָה
מְאֹד:

און די מענטשן פֿון סדום זינען געווען
זייער שלעכט און זינדיק צו גאָט.

14 I řekl Hospodin Abramovi, když se oddělil od něho Lot: Pozdvihni nyní oči svých, a pohleď z místa, na němž jsi, na půlnoci a na poledne, i na východ a na západ.

I rzekł Wiekuisty do Abrama po odłączeniu się Lota od niego: "Podnieśże oczy twoje, a spójrz z miejsca, na którym się znajdujesz, na północ, i na południe, i na wschód, i na zachód.

יד וַיֹּהִי אָמַר אֱלֹהֵי אַבְרָם אַחֲרֵי הַפָּרֶד־לוֹט מֵעֲמוֹ שָׂא נָא עֵינֶיךָ וּרְאֵה מִן־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־אַתָּה שָׁם צָפֹנָה וְנִגְבָּה וְקִדְמָה וְיָמָה:

און גאָט האָט געזאָגט צו אַבְרָמֵן, נאָכדעם ווי לוט האָט זיך אָפּגעשיידט פֿון אים: הייב אָקאַרשט אויף דינע אויגן, און קוק פֿון דעם אָרט וווּ דו ביסט, קיין צפֿון און קיין דרום און קיין מזרח און קיין מערב;

15 Nebo všecku zemi, kterouž vidíš, tobě dám a semeni tvému až na věky.

Gdyż całą ziemię, którą widzisz, tobie ją oddam, i rodowi twojemu na wieki.

טו כִּי אֶת־כָּל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־אַתָּה רֹאֶה לְךָ אֶתְנַנָּה וּלְזֶרְעֶךָ עַד־עוֹלָם:

וואָרום דאָס גאַנצע לאַנד וואָס דו זעסט, וועל איך געבן צו דיר און צו דיין זאַמען אויף אייביק.

16 A rozmnožím símě tvé jako prach země; nebo jestliže kdo bude moci sčísti prach země, tedy i símě tvé sečteno bude.

I uczynię ród twój jako proch ziemi, tak, że gdyby zdołał kto zliczyć proch ziemi, i ród twój zliczonym będzie.

טז וְשִׁמְתִּי אֶת־זֶרְעֶךָ כְּעָפָר הָאָרֶץ אֲשֶׁר אִם־יִוָּכַל אִישׁ לִמְנוֹת אֶת־עָפָר הָאָרֶץ גַּם־זֶרְעֶךָ יִמְנָה:

און איך וועל מאַכן דיין זאַמען אַזוי ווי שטויב פֿון דער ערד, אַז אויב עמיצער וועט קענען ציילן דעם שטויב פֿון דער ערד, וועט אויך דיין זאַמען געציילט ווערן.

17 Vstaň, projdi tu zemi na dyl i na šíř její; nebo tobě ji dám.

Powstań, obejdź kraj wzdłuż i wszерz, gdyż tobie oddam go.

יז קוּם הִתְהַלֵּךְ בָּאָרֶץ לְאַרְכָּהּ וּלְרֵחְבָּהּ כִּי לְךָ אֶתְנַנָּה:

שטיי אויף, גיי דורכן לאַנד פֿאַר לענג און פֿאַר ברייט, וואָרום צו דיר וועל איך עס געבן.

18 Tedy Abram hnuv se s stanem, přišel a bydlil v rovinách Mamre, kteréž jsou při Hebronu, kdežto vzdělal oltář Hospodinu.

I zwinął Abram namioty, i przybył i osiadł w dąbrowach Mamry, co przy Hebronie, i zbudował tam ofiarnicę Wiekuistemu.

יח וַיָּאֵלֶּה אַבְרָם וַיָּבֵא וַיֵּשֶׁב בְּאֵלֶינִי
מִמְרָא אֲשֶׁר בְּחֶבְרוֹן וַיִּבְנוּ־שָׁם מִזְבֵּחַ
לַיהוָה:

און אַבְרָם האָט איבערגעטראָגן זײַן
געצעלט, און ער איז געקומען און האָט
זיך באַזעצט בײַ די אייכנביימער פֿון
מִמְרָא, וואָס אין חֶבְרוֹן; און ער האָט
דאָרטן געבויט אַ מזבח צו יהוה.

בראשית יד : 14

- 1 Stalo se pak ve dnech *těch*, že Amrafel král Sinearský, Arioch král Elasarský, Chedorlaomer král Elamitský, a Thádal král Goimský,

I stało się za czasów Amrafela, króla Szynearu, Arjocha króla Ellasaru, Kedorlaomera, króla Elamu i Tydala, króla Goimu.

- 2 Vyzdvihli válku proti Bérovi králi Sodomskému, a proti Bersovi králi Gomorskému, a Senábovi králi Adamatskému, a Semeberovi králi Seboimskému, a králi Bélamskému, to jest Ségorskému.

Że toczyli wojnę z Berą, królem Sedomu, i z Birszą, królem Amory, z Szynabem, królem Admy, i Szemeberem, królem Cebojim i z królem Bela, czyli Coaru.

- 3 Všickni tito sjeli se do údolí Siddim, to jest *již* moře solné.

Wszyscy ci zebrali się przy dolinie Syddym, czyli morzu solném.

- 4 Dvanácte let sloužili Chedorlaomerovi, třináctého pak léta zprotivili se.

Dwanaście lat podlegali Kedorlaomerowi; trzynastego zaś roku powstali.

א ויהי בימי אמרפל מלך-שנער אריוך מלך אלקסר כדרלעמר מלך עילם ותדעל מלך גוים:

און עס איז געווען אין די טעג פֿון אמרפל דעם מלך פֿון שנער, אריאך דעם מלך פֿון אלקסר, כדרלעמר דעם מלך פֿון עילם, און תדעל דעם מלך פֿון גוים,

ב עשו מלחמה את-פרע מלך סדם ואת-ברשע מלך עמרה שנאב מלך אדמה ושמאבר מלך צביים ומלך בלע היא-צער:

האָבן זיי געמאַכט אַ מלחמה מיט ברע דעם מלך פֿון סדום, און מיט ברשע דעם מלך פֿון עמורה, שנאב דעם מלך פֿון אדמה, און שמאבר דעם מלך פֿון צבויים, און דעם מלך פֿון בלע, דאָס איז צוער.

ג כל-אלה חברו אל-עמק השדים הוא ים המלח:

די אַלע האָבן זיך צונויפֿגעחברט אין טאַל שדים, דאָס איז דער ים-המלח.

ד שתים עשרה שנה עבדו את-כדרלעמר ושלש-עשרה שנה מרדו:

צוועלף יאָר האָבן זיי געדינט כדרלעמר, און אויפֿן דרייצנטן יאָר האָבן זיי ווידערשפעניקט.

- 5 Protož léta čtrnáctého přitáhl Chedorlaomer a králové, kteříž *byli* s ním, a pobili Refaimské v Astarotu Karnaimských, a Zuzimské v Cham, a Eminské na rovinách Kariataimských,

A czternastego roku nadciągnął Kedorlaomer i królowie, którzy z nim byli, i pobili Refaów w Aszterot-Karnajim, i Zuzów w Ham i Emów na równinie Kirjataim.

- 6 A Horejské na hoře jich Seir, až k rovině Fáran, kteráž *leží* nad pouští.

I Chorejczyków w górach ich Seiru, až do El-Paran, co nad pustynią.

- 7 A vracejíce se, přitáhli k En Misfat, kteráž *již jest* Kádes, a pohubili vsecku krajinu Amalechitského, také i Amorejského, bydlícího v Hasesontamar.

I zvrócili się, i przybyli do En-Miszpat, czyli Kadesz, i podbili całą dziedzinę Amalekity, a również i Emorejczyka, osiadłego w Chacon-Tamar.

- 8 Protož vytáhl král Sodomský, a král Gomorský, a král Adamatský, a král Seboimský, a král Bélamský, to jest Ségorský, a sšikovali se proti nim k bitvě v údolí Siddim,

I wyszedł król Sedomu, i król Amory, i król Admy, i król Cebojimu, i król Bela, czyli Coaru, i uszykowali się do boju z nimi w dolinie Syddym.

ה וּבְאַרְבַּע עָשָׂרָה שָׁנָה בָּא כְּדֹרְלֹעַמֶּר וְהַמְּלָכִים אֲשֶׁר אִתּוֹ וַיַּכּוּ אֶת־רִפְאִים בְּעִשְׁתְּרוֹת קַרְנַיִם וְאֶת־הַזּוּזִים בְּחָם וְאֶת הָאִימִים בְּשֹׁה קַרְיָתַיִם:

און אויפן פֿערצנטן יאָר איז געקומען כְּדֹרְלֹעַמֶּר און די מלכים וואָס מיט אים, און זיי האָבן געשלאָגן די רפאים אין עִשְׁתְּרוֹת-קַרְנַיִם, און די זוזים אין חָם, און די אימים אין שֹׁה-קַרְיָתַיִם,

ו וְאֶת־הַחֲרִי בְּהַרְרָם שְׁעִיר עַד אֵיל פֶּאָרָן אֲשֶׁר עַל־הַמִּדְבָּר:

און די חורים אויף זייער באָרג שְׁעִיר, ביז אֵיל-פֶּאָרָן וואָס ביים מדבר.

ז וַיָּשָׁבוּ וַיָּבֹאוּ אֶל־עֵין מִשְׁפַּט הוּא קָדֵשׁ וַיַּכּוּ אֶת־כָּל־שָׂדֵה הָעִמְלֹקִי וְגַם אֶת־הָאֱמֹרִי הַיֹּשֵׁב בְּחִצְצֹן תָּמָר:

און זיי האָבן זיך אומגעקערט, און זינען געקומען קיין עֵין־מִשְׁפַּט, דאָס איז קָדֵשׁ, און האָבן געשלאָגן דאָס גאַנצע פֿעלד פֿון עִמְלֹק, און אויך דעם אַמֹרִי וואָס איז געזעסן אין חִצְצֹן-תָּמָר.

ח וַיֵּצֵא מֶלֶךְ־סֹדֶם וּמֶלֶךְ עֲמֹרָה וּמֶלֶךְ אֲדָמָה וּמֶלֶךְ צִבְיִים צָבֹוִים וּמֶלֶךְ בֶּלַע הוּא־צֹעַר וַיַּעֲרֻכוּ אֹתָם מִלְחָמָה בְּעֵמֶק הַשִּׁדִּים:

איז אַרויסגעגאַנגען דער מלך פֿון סֹדֶם, און דער מלך פֿון עֲמֹרָה, און דער מלך פֿון אֲדָמָה, און דער מלך פֿון צִבְיִים, און דער מלך פֿון בֶּלַע, דאָס איז צֹעַר, און זיי האָבן אָנגעריכט אַ מלחמה מיט זיי אין טאַל שִׁדִּים —

- 9 Proti Chedorlaomerovi králi Elamitskému, a Thádalovi králi Goimskému, a Amrafelovi králi Sinearskému, i Ariochovi králi Elasarskému, čtyři králové proti pěti.

Z Kedorlaomerem, królem Elamu, i Tydalem, królem Goimu, i Amrafelem, królem Szynearu, i Arjochem, królem Ellasoru, czterech królów z pięcioma.

- 10 (*V údolí pak Siddim bylo mnoho studnic klejovatých.*) I utíkající král Sodomský a Gomorský, padli tam; a kteří pozůstali, utekli na hory.

A dolina Syddym pełna była dołów smołowcowych; i uciekli królowie Sedomu i Amory, i rzucili się tam; a pozostali w góry uciekli.

- 11 A pobravše všecko zboží Sodomských a Gomorských, a všechny potrav y jich, odtáhli.

I zabrali cały dobytek Sedomu i Amory, i całą żywność ich, i odeszli.

- 12 Vzali také Lota, a zboží jeho, syna bratra Abramova, a odjeli; nebo on bydlil v Sodomě.

I zabrali też Lota i dobytek jego, - synowca Abrama, - i odeszli; a mieszkał on w Sodomie.

ט אֶת כְּדֹרְלָעֹמֶר מֶלֶךְ עֵילָם וְתִדְעָל
מֶלֶךְ גּוֹיִם וְאַמְרָפֶּל מֶלֶךְ שִׁנְעָר
וְאַרְיוֹחַ מֶלֶךְ אֶלְסָר אֶרְבָּעָה מְלָכִים
אֶת־הַחֲמִשָּׁה:

מיט כְּדֹרְלָעֹמֶר דעם מלך פֿון עֵילָם, און
תִּדְעָל דעם מלך פֿון גּוֹיִם, און אַמְרָפֶּל
דעם מלך פֿון שִׁנְעָר, און אַרְיוֹחַ דעם
מלך פֿון אֶלְסָר; די פֿיר מלכים אַקעגן
די פֿינף.

י וַיַּעֲמֵק הַשָּׂדִים בְּאֶרֶת בְּאֶרֶת חֲמֹר
וַיָּנָסוּ מֶלֶךְ־סֹדֶם וַעֲמֹרָה וַיִּפְּלוּ־שָׁמָּה
וְהַנִּשְׁאָרִים הָרָה נָסוּ:

און דער טאַל שָׂדִים איז געווען גריבער
אויף גריבער מיט ליים, און ווי די
מלכים פֿון סֹדֶם און עֲמֹרָה זיינען
אַנטלאָפֿן, אַזוי זיינען זיי אַהין
אַרײַנגעפֿאַלן; און די איבערגעבליבענע
זיינען אַנטלאָפֿן צום באַרג.

יא וַיִּקְחוּ אֶת־כָּל־רֶכֶשׁ סֹדֶם וַעֲמֹרָה
וְאֶת־כָּל־אָכְלָם וַיֵּלְכוּ:

און יענע האָבן צוגענומען דעם גאַנצן
פֿאַרמעג פֿון סֹדֶם און עֲמֹרָה, און דאָס
גאַנצע עסנוואַרג זייערס, און זיינען
אַוועקגעגאַנגען.

יב וַיִּקְחוּ אֶת־לוֹט וְאֶת־רֶכֶשׁוֹ בֶּן־אָחִי
אַבְרָם וַיֵּלְכוּ וְהוּא יֹשֵׁב בְּסֹדֶם:

און זיי האָבן צוגענומען לוט, דעם זון
פֿון אַבְרָם ברודער, וואָס איז געזעסן
אין סֹדֶם, און זיין פֿאַרמעג, און זיינען
אַוועקגעגאַנגען.

13 Přišel pak jeden, kterýž byl utekl, a zvěstoval Abramovi Hebrejskému, kterýž *tehdáž* bydlil v rovinách Mamre Amorejského, bratra Eškola a bratra Anerova; nebo ti měli smlouvu s Abramem.

I przybył rozbitek, i doniósł to Abramowi Ibryjczykowi, a ten mieszkał w dąbrowach Mamry Emorejczyka, brata Eszkola i brata Anera, którzy byli sprzymierzonymi Abrama.

14 Uslyšev tedy Abram, že by zajat byl bratr jeho, vypravil způsobných k boji a v domě svém zrozených služebníků tři sta a osmnácte, a honil je až k Dan.

A uslyszawszy Abram, že pojmany brat jeho, wyprowadził wyćwiczonych swoich, zrodzonych w domu jego, trzechset osmnastu, i ścigał aż do Dan.

15 A odděliv se, *připadl* na ně v noci, on i služebníci jeho, a porazil je; a stíhal je až k Chobah, kteréž *leží* na levo Damašku.

I napadł na nich oddziałami w nocy, on i słudzy jego, i pobił ich, i ścigał ich aż do Choby, co na lewo od Damaszku.

יג וַיָּבֹא הַפְּלִיט וַיַּגֵּד לְאַבְרָם הָעִבְרִי
וְהוּא שָׁכַן בְּאַלְנֵי מְמָרָא הָאֱמֹרִי אָחִי
אֲשָׁכַל וְאָחִי עֲנֵר וְהֵם בְּעָלֵי
בְרִית־אַבְרָם:

איז געקומען אן אנטרונענער, און האָט
אָנגעזאָגט אַבְרָם דעם עִבְרִי; און ער
האָט געווינט בײַ די אייכנביימער פֿון
מְמָרָא דעם אַמורִי, דעם ברודער פֿון
אֲשָׁכַל, און דעם ברודער פֿון עֲנֵר; און
זיי זיינען געווען בונדסלייט פֿון אַבְרָמען.

יד וַיִּשְׁמַע אַבְרָם כִּי נִשְׁבָּה אָחִיו וַיָּרָק
אֶת־חֲנִיכָיו יְלִידֵי בֵיתוֹ שְׁמֹנֶה עָשָׂר
וּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת וַיִּרְדֹּף עַד־דָּן:

און ווי אַבְרָם האָט געהערט אַז זײַן
אייגענער איז געפֿאַנגען געוואָרן, אַזוי
האָט ער אַרויסגעפֿירט זײַנע
אײַנגעלערנטע, געבאַרענע אין זײַן הויז,
דריי הונדערט און אַכצן, און ער האָט
נאָכגעיאָגט ביז דָן.

טו וַיַּחְלֶק עֲלֵיהֶם לַיְלָה הוּא וְעַבְדָּיו
וַיִּפְּם וַיִּרְדֹּפֶם עַד־חֹבָה אֲשֶׁר
מִשְׁמָאל לְדַמְשֶׁק:

און ער האָט זיך צעטיילט אַקעגן זיי בײַ
נאַכט, ער און זײַנע קנעכט, און ער
האָט זיי געשלאָגן און זיי נאָכגעיאָגט
ביז חֹבָה וואָס לינקס פֿון דַּמְשֶׁק.

16 I odjął zase všecko zboží; také i Lota bratra svého s statkem jeho zase přivedl, ano i ženy a lid.

I sprowadził napowrót cały dobytek, a również i Lota, brata swojego i dobytek jego sprowadził napowrót, a także kobiety i lud.

17 Tedy vyšel král Sodomský proti němu, když se navracoval od pobití Chedorlaomera a králů, kteříž *byli* s ním, k údolí Sáveh, kteréž jest údolí královské.

I wyszedł król Sedomu naprzeciw niemu, gdy wracał po porażeniu Kedorlaomera i królów, którzy z nim byli, do doliny Szawe, czyli doliny królewskiej.

18 Melchisedech také král Sálem, vynesl chléb a víno; a ten *byl* kněz Boha silného nejvyššího.

A Malki-Cedek, król Szalemu, wyniósł chléb i wino; a był on kapłanem Boga Najwyższego.

19 I požehnal mu a řekl: Požehnaný Abram Bohu silnému nejvyššímu, kterýž vládne nebem a zemí;

I pobłogosławił go, i rzekł: "Błogosławiony Abram Bogu Najwyższemu, dzierżącemu niebo i ziemię;

טז וַיָּשָׁב אֶת כָּל־הָרָכָשׁ וְגַם אֶת־לוֹט
אָחִיו וּרְכָשׁוֹ הַשֵּׁיב וְגַם אֶת־הַנָּשִׁים
וְאֶת־הָעָם:

און ער האָט צוריקגעבראַכט דעם
גאַנצן פֿאַרמעג, און אויך לוט זײַן
אייגענעם און זײַן פֿאַרמעג האָט ער
צוריקגעבראַכט, און אויך די ווייבער,
און דאָס פֿאָלק.

יז וַיֵּצֵא מֶלֶךְ־סֹדֶם לִקְרֹאתוֹ אַחֲרֵי שׁוּבוֹ
מִהַכּוֹת אֶת־כְּדֻרְלַעְמֶר וְאֶת־הַמְּלָכִים
אֲשֶׁר אִתּוֹ אֶל־עֵמֶק שְׁוֵה הוּא עֵמֶק
הַמֶּלֶךְ:

איז דער מלך פֿון סדום אים
אַרויסגעגאַנגען אַנטקעגן, נאָכדעם ווי
ער האָט זיך אומגעקערט פֿון שלאָגן
כְּדֻרְלַעְמֶר, און די מלכים וואָס מיט
אים, אין טאַל שְׁוֵה, דאָס איז דעם
מלכס טאַל.

יח וּמֶלֶךְ־צֶדֶק מֶלֶךְ שָׁלֵם הוֹצִיא לָהֶם
וַיֵּין וְהוּא כֹהֵן לֵאלֹהֵי עֵלְיוֹן:

און מלכי־צֶדֶק דער מלך פֿון שָׁלֵם האָט
אַרויסגעטראָגן ברויט און וײַן; און ער
איז געווען אַ כֹּהֵן צו דעם העכסטן
גאָט.

יט וַיְבָרֶכְהוּ וַיֹּאמֶר בְּרוּךְ אַבְרָם לֵאלֹהֵי
עֵלְיוֹן קִנְיָה שָׂמִים וְאַרְצִי:

און ער האָט אים געבענטשט, און האָט
געזאָגט: געבענטשט זאָל זײַן אַבְרָם פֿון
דעם העכסטן גאָט, דעם באַשעפֿער פֿון
הימל און ערד.

20 A požehnaný Bůh silný nejvyšší, kterýž dal nepřátely tvé v ruce tvé. I dal mu *Abram* desátky ze všech věcí.

I błogosławiony Bóg Najwyższy, który wydał wrogi twoje w moc twoję!" I dał mu dziesięcinę ze wszystkiego.

21 Král pak Sodomský řekl Abramovi: Dej mi lid, a zboží vezmi sobě.

I rzekł król Sedomu do Abrama: "Oddaj mi dusze, a dobytek weź sobie."

22 I řekl Abram králi Sodomskému: Pozdvihl jsem ruky své k Hospodinu, Bohu silnému nejvyššímu, kterýž vládne nebem i zemí,

I rzekł Abram do króla Sedomu: "Podnoszę rękę moję do Wiekuistego, Boga Najwyższego, dzierżącego niebo i ziemię,

23 Že nevezmu od niti až do řeménka obuvi ze všech věcí, kteréž jsou tvé, abys neřekl: Já jsem obohatil Abrama,

Že ani nitky ani rzemyka sandału, - že nic nie wezmę ze wszystkiego co twoje, abyś nie rzekł: jam zbogacił Abrama.

24 Kromě toliko toho, což snědli bojovníci, a dílu mužů, kteříž se mnou šli, *totiž* Aner, Eškol a Mamre; oni nechať vezmou díl svůj.

Nic dla mnie! Jedynie co spożyli młodzieńcy, i udział mężów, którzy szli ze mną, - Aner, Eškol i Mamre, - oni niech wezmą udział swój.

כ וברוך אל עליון אשר מגן צריך
בידו ויתן לו מעשר מכל:

און געבענטשט זאל זיין דער העכסטער
גאט וואס האט איבערגעענטפערט
דיינע פֿינט אין דיין האנט. — און ער
האט אים געגעבן מעשר פֿון אלצדינג.

כא ויאמר מלך-סדם אל-אברם תן-לי
הנפש והרכש קח-לך:

און דער מלך פֿון סדום האט געזאגט צו
אברמען: גיב מיר די נפשות, און דעם
פֿארמעג נעם דיר.

כב ויאמר אברם אל-מלך סדם הרימתי
ידי אליהוה אל עליון קנה שמים
וארץ:

האט אברם געזאגט צו דעם מלך פֿון
סדום: איך הייב אויף מיין האנט צו
יהוה דעם העכסטן גאט, דעם
באשעפער פֿון הימל און ערד,

כג אם-מחוט ועד שרוף-נעל ואם-אקה
מכל-אשר-לך ולא תאמר אני
העשרתי את-אברם:

אויב א פֿאדים אדער א שוכבענדל!
אדער אויב איך וועל נעמען פֿון עפעס
וואס איז דיינס! כדי זאלסט ניט זאגן:
איך האב רייך געמאכט אברמען.

כד בלעדי רק אשר אכלו הנערים וחלק
האנשים אשר הלכו אתי ענר
אשכול וממרא הם יקחו חלקם:

ניט מיר! נאר וואס די יונגען האבן
געגעסן, און דעם חלק פֿון די מענטשן
וואס זיינען געגאנגען מיט מיר, ענר,
אשכול, און ממרא; זיי מעגן נעמען
זייער חלק.

בראשית טו : 15

- 1 Když pak ty věci pominuly, stalo se slovo Hospodinovo k Abramovi u vidění, řkoucí: Neboj se, Abrame; já *budu* pavéza tvá, a odplata tvá velmi veliká.

Po wypadkach tych, doszło słowo Wiekuistego do Abrama w widzeniu, mówiąc: "Nie obawiaj się Abramie, Ja tarczą tobie; nagroda twoja wielką bardzo!"

א אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה הָיָה דְּבַר־יְהוָה אֶל־אַבְרָם בַּמַּחֲזָה לֵאמֹר אֶל־תִּירָא אַבְרָם אֲנֹכִי מָגֵן לְךָ שְׂכָרְךָ הָרַבָּה מְאֹד:

נֶאֱדָר דִּי דִּאָזִיקַע גַּעשַׁעֲנִישׁן אִיז דָּאָס וואָרט פֿון גאָט געווען צו אַבְרָמֶען אִין אַ זעונגען, אַזוי צו זאָגן: זאָלסט נישט מורא האָבן, אַבְרָם, אִיךְ בין דיר אַ שילד; דִּין שְׂכָר אִיז זייער גרויס.
- 2 Jemužto řekl Abram: Panovníče Hospodine, což mi dáš, poněvadž já scházím bez dětí, a ten, jemuž zanechám domu svého, *bude* Damašský Eliezer?

I řekl Abram: "Panie, Wiekuisty, což dać mi możesz, kiedy ja schodzę samotnym? Zawiaďowcą zaś domu mojego jest Damesceńczyk Eliezer."

ב וַיֹּאמֶר אַבְרָם אֲדֹנָי יְהוִה מַה־תִּתֶּן־לִי וְאַנֹכִי הוֹלֵךְ עֲרִירִי וּבֶן־מֶשֶׁק בֵּיתִי הוּא דְּמֶשֶׁק אֱלִיעֶזֶר:

הָאָט אַבְרָם געזאָגט: גאָט דו האָר, וואָס קענסטו מיר געבן, אַז אִיךְ גיין אוועק אָן אַ קינד, און דער ווירטשאַפֿטער פֿון מײַן הויז אִיז דער דְּמֶשֶׁקֶר אֱלִיעֶזֶר?
- 3 Řekl ještě Abram: Aj, mně jsi nedal semene; a aj, schovanec můj *bude* mým dědicem.

I řekl Abram: "Wszak mnie nie dałeś potomka; a tak domownik mój odziedziczy po mnie."

ג וַיֹּאמֶר אַבְרָם הֵן לִי לֹא נָתַתָּה זָרַע וְהִנֵּה בֶן־בֵּיתִי יוֹרֵשׁ אֹתִי:

און אַבְרָם האָט געזאָגט: זע, האָסט מיר קיין זאָמען נישט געגעבן, און אָט וועט אַ זון פֿון מײַן הויזגעזינט מיר ירשען.
- 4 A aj, slovo Hospodinovo k němu, řkuci: Nebudeť ten dědicem tvým, ale kterýž vyjde z života tvého, ten dědicem tvým bude.

Ale oto słowo Wiekuistego doszło go, mówiąc: "Nie odziedziczy po tobie ten, a tylko który wyjdzie z łona twojego, ten odziedziczy po tobie."

ד וְהִנֵּה דְּבַר־יְהוָה אֵלָיו לֵאמֹר לֹא יִירָשְׁךָ זֶה כִּי־אִם אִשְׁרֵי יֵצֵא מִמֶּעֶיךָ הוּא יִירָשְׁךָ:

ערשט דָּאָס וואָרט פֿון גאָט אִיז געווען צו אים, אַזוי צו זאָגן: נישט דער דאָזיקער וועט דִּיך ירשען, נאָר דער וואָס וועט אַרויסגיין פֿון דינע אינגעווייד, ער וועט דִּיך ירשען.

5 I vyvedl jej ven a řekl: Vzhlédniž nyní k nebi, a sečti hvězdy, budeš-li je *však* moci sčísti? Řekl mu *ještě*: Tak bude símě tvé.

I wyprowadził go na pole, i rzekł: "Spójrzże ku niebu, a zlicz gwiazdy: czy potrafisz je zliczyć? I rzekł do niego: "takim będzie ród twój!"

6 I uvěřil Hospodinu, a počteno mu to za spravedlnost.

I zaufał Wiekuistemu, a poczytał mu to za za-sługę.

7 (*Nebo byl řekl jemu: Já jsem Hospodin, kterýž jsem tě vyvedl z Ur Kaldejských, atbych dal ze-mi tuto k dědičnému vládařství.*)

I řekl do niego: "Jam Wiekuisty, którym wy-wiódł cię z Ur-Kasdym, aby oddać ci ziemię tę w dziedzictwo!"

8 I řekl: Panovníče Hospodine, po čem poznám, že ji dědičně obdržím?

I rzekł: "Panie, Wiekuisty, po czémże poznam, że odziedziczę ją?"

9 I odpověděl jemu: Vezmi mně jalovici tříletou, a kozu tříletou, a skopce tříletého, hrdličku ta-ké a holoubátko.

I rzekł do niego: "Sprowadź mi jałowicę trzechletnią, i kozę trzechletnią, i barana trzechletniego, i synogarlicę, i gołąbka."

ה וַיּוֹצֵא אֹתוֹ הַחוּצָה וַיֹּאמֶר הִבֵּט־נָא הַשָּׁמַיְמָה וסֹפֵר הַכּוֹכָבִים אִם־תּוּכֹל לִסְפֹּר אֹתָם וַיֹּאמֶר לוֹ כֹּה יִהְיֶה זְרַעְךָ:

און ער האָט אים אַרויסגעפֿירט דרויסן, און האָט געזאָגט: טו אַקאַרשט אַ קוק אויפֿן הימל, און צייל די שטערן, אויב דו קענסט זיי איבערציילן. און ער האָט צו אים געזאָגט: אַזוי וועט זיין דיין זאַמען. —

ו והֵאֱמַן בַּיהוָה וַיַּחְשְׁבֶהָ לוֹ צְדָקָה:

און ער האָט געגלויבט אין גאָט, און ער האָט עס אים גערעכנט פֿאַר אַ גערעכטיקייט.

ז וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי יְהוָה אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאוּר כַּשְׂדִּים לָתֵת לְךָ אֶת־הָאָרֶץ הַזֹּאת לְרִשְׁתָּהּ:

און ער האָט צו אים געזאָגט: איך בין יְהוָה וואָס האָט דיר אַרויסגעצויגן פֿון אור-כַּשְׂדִּים, דיר צו געבן דאָס דאָזיקע לאַנד, עס צו אַרבן.

ח וַיֹּאמֶר אֵלָיו יְהוָה בְּמָה אֵדַע כִּי אֵירֶשְׁתָּהּ:

האָט ער געזאָגט: גאָט דו האָר, מיט וואָס וועל איך וויסן אַז איך וועל עס אַרבן?

ט וַיֹּאמֶר אֵלָיו קְחָה לִּי עֵגְלָה מְשֻׁלָּשֶׁת וְעֵז מְשֻׁלָּשֶׁת וְאֵיל מְשֻׁלָּשׁ וְחֵר וְגֹזָל:

האָט ער צו אים געזאָגט: נעם מיר אַ דרייאַריקע קו, און אַ דרייאַריקע ציג, און אַ דרייאַריקן ווידער, און אַ טורטלטיוב, און אַ יונגע טויב.

10 Kterýžto vzav ty všechny věci, zroztínal je na poly, a rozložil na dvě straně, jednu polovici proti druhé; ptáků pak nezroztínal.

I sprowadził mu te wszystkie, i rozciął je w po-
środku, i położył każdą część naprzeciw dru-
giej; ale ptaków nie rozcinał.

11 Ptáci pak sedali na ta mrtvá těla, a Abram je
sháněl.

I spuściły się sępy na martwe ciała, i spłoszył je
Abram.

12 I stalo se, když slunce zapadalo, že dřímota
těžká připadla na Abrama; a aj, hrůza a tma ve-
líká obklíčila jej).

Słońce zaś miało się ku zajściu, a sen twardy
padł na Abrama; aż oto trwoga, ciemność
wielka przypadła nań.

13 Řekl tedy *Bůh* Abramovi: *To* zajisté věz, že po-
hostinu bude símě tvé v zemi cizí, a v službu je
podrobí, a trápití je budou za čtyři sta let.

I rzekł do Abrama: "Wiedzieć tobie, że obcym
będzie ród twój w ziemi nie swojej, i ujarzmią
ich, i ciemiężyc ich będą - czterysta lat.

י וַיִּקְחֵהוּ אֶת־כָּל־אַלֶּה וַיְבַתֵּר אֹתָם
בְּתוֹךְ וַיִּתֵּן אִישׁ־בְּתֵרוֹ לְקִרְאֵת רֵעֵהוּ
וְאֶת־הַצֶּפֶר לֹא בָתַר:

הָאֵט ער אים גענומען די אלע, און
הָאֵט זיי איבערגעשניטן אין מיטן, און
אוועקגעלייגט איין העלפֿט קעגן דער
אַנדערער; נאָר די פֿויגלען האָט ער ניט
איבערגעשניטן.

יא וַיֵּרֶד הָעֵיט עַל־הַפְּגָרִים וַיֵּשֶׁב אֹתָם
אַבְרָם:

הָאָבן די רויבפֿויגלען אַראָפּגענידערט
אויף די פֿגרים, אָבער אַברם האָט זיי
אַפּגעטריבן.

יב וַיְהִי הַשָּׁמֶשׁ לָבוֹא וַתִּרְדָּמָה נַפְלָה
עַל־אַבְרָם וְהָיָה אִימָה חֲשֹׁכָה גְדֹלָה
נִפְלֶתָת עָלָיו:

און ווי די זון איז געווען בײַם
אונטערגיין, אַזוי איז אַ טיפֿער שלאָף
געפֿאַלן אויף אַברמען; ערשט אַן אימה,
אַ גרויס פֿינצטערניש, פֿאַלט אָן אויף
אים.

יג וַיֹּאמֶר לְאַבְרָם יְדַע תֵּדַע כִּי־גֵר יִהְיֶה
זְרַעְךָ בְּאֶרֶץ לֹא לָהֶם וַעֲבָדוּם וְעָנּוּ
אֹתָם אַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה:

און ער האָט געזאָגט צו אַברמען: וויסן
זאָלסטו וויסן זײַן אַז דײַנע קינדער
וועלן זײַן פֿרעמדע אין אַ לאַנד וואָס
ניט זייערס, און מע וועט זיי
פֿאַרקנעכטן, און מע וועט זיי פֿשינקן
פֿיר הונדערט יאָר.

14 Však národ, jemuž sloužiti budou, já souditi budu; a potom vyjdou s velikým zbožím.

Wszakże i naród, któremu służyć będą, osądzę; a potem wyjdą z dobytkiem wielkim.

15 Ty pak půjdeš k otcům svým v pokoji; a pohřben budeš v starosti dobré.

A ty pójdiesz do ojców twoich w pokoju, pochowan będziesz w sędziwości szczęśliwej.

16 A čtvrté pokolení sem se navrátí; nebt ještě není doplněna nepravost Amorejských.

A w czwartém pokoleniu powrócą tu; bo nie pełną wina Emorejczyka dotąd."

17 I stalo se, když zapadlo slunce, a tma bylo, a aj, ukázala se pec kouřící se, a pochodně ohnivá, kteráž šla mezi díly těmi.

I gdy było słońce zaszło, a pomroka nastała, a oto - ognisko dymiące się i pochodnia płonąca! To On przeszedł między kawały owe.

וְגַם אֶת־הַגּוֹי אֲשֶׁר יַעֲבֹדוּ דָן אֲנִי וְאַחֲרֵי־כֵן יֵצְאוּ בְּרֶכֶשׁ גָּדוֹל:

און אויך דאס פֿאלק וועמען זיי וועלן דינען, וועל איך משפטן; און דערנאך וועלן זיי אַרויסגיין מיט גרויס פֿאַרמעג.

וְאַתָּה תָּבוֹא אֶל־אֲבֹתֶיךָ בְּשָׁלוֹם תִּקָּבֵר בְּשִׂיבָה טוֹבָה:

דו אַבער וועסט קומען צו דינע עלטערן בשלום; אין אַ גוטער עלטער וועסטו באַגראָבן ווערן.

וְדוֹר רְבִיעִי יָשׁוּבוּ הֵנָּה כִּי לֹא־שָׁלֵם עוֹן הָאָמֹרִי עַד־הֵנָּה:

און ערשט אין פֿירטן דור וועלן זיי זיך אומקערן אַהער, וואָרום די זינד פֿון דעם אַמורי וועט ניט זיין פֿאַרפֿול ביז דענצמאל.

וַיְהִי הַשֶּׁמֶשׁ בָּאָה וְעֹלָטָהּ הָיָה וְהָיָה תִנּוּר עֶשֶׂן וְלִפִּיד אֵשׁ אֲשֶׁר עָבַר בֵּין הַגְּזָרִים הָאֵלֶּה:

און עס איז געווען, ווי די זון איז אונטערגעגאַנגען, און עס איז געוואָרן שטאַקפֿינצטער, ערשט אַן אויוון מיט רויך, און אַ פֿלאַמפֿיער וואָס איז דורכגעגאַנגען צווישן די דאָזיקע שטיקער.

18 V ten den učinil Hospodin smlouvu s Abramem, řka: Semení tvému dám zemi tuto, od řeky Egyptské až do řeky té veliké, řeky Eufraten:

Dnia onego zawarł Wiekuisty z Abramem przymierze w słowach: "Rodowi twojemu oddam ziemię tę, od rzeki Micraim, až do rzeki wielkiej, rzeki Frat.

19 Cinejské, Cenezejské, Cethmonské,
Kenejczyka, i Kenizejczyka, i Kadmonejczyka;

20 A Hetejské, Ferezejské, a Refaimské,
I Chytejczyka, i Peryzejczyka, i Refaów;

21 Amorejské, i Kananejské také, a Gergezejské a Jebuzejské.
I Emorejczyka, i Kanaanejczyka, i Girgaszytę, i Jebusytę."

יח בַּיּוֹם הַהוּא כָּרַת יְהוָה אֶת־אַבְרָם
בְּרִית לֵאמֹר לְזֶרְעֲךָ נָתַתִּי אֶת־הָאָרֶץ
הַזֹּאת מִנְּהַר מִצְרַיִם עַד־הַנָּהָר הַגָּדֹל
נְהַר־פָּרַת:

אִין יַעֲנֵם טָאָג הָאָט גֵּאָט גַּעֲשֵׁלָאָסֵן אַ
בּוֹנֵד מִיט אַבְרָמֵעֵן, אַזוֹי צו זאָגן: צו
דִּין זאָמען הָאָב אִיךְ גַּעֲגֵבֵן דָּאָס
דאָזיקע לאַנד, פֿון דעם טײַך פֿון מִצְרַיִם
בִּיז דעם גרויסן טײַך, דעם טײַך פֿרַת;

יט אֶת־הַקִּינִי וְאֶת־הַקְּנִזִּי וְאֶת הַקְּדֻמֹּנִי:
דעם קִינִי, און דעם קְנִזִּי, און דעם
קְדֻמוֹנִי,

כ וְאֶת־הַחִתִּי וְאֶת־הַפְּרִזִּי וְאֶת־הַרְפָּאִים:
און דעם חִתִּי, און דעם פְּרִזִּי, און די
רְפָאִים,

כא וְאֶת־הָאֱמֹרִי וְאֶת־הַכְּנַעֲנִי
וְאֶת־הַגְּרָגָשִׁי וְאֶת־הַיְּבוֹסִי:
און דעם אֱמֹרִי, און דעם כְּנַעֲנִי, און
דעם גְּרָגָשִׁי, און דעם יְבוֹסִי.

בראשית טז : 16

- א וְשָׂרַי אִשְׁתֹּ אַבְרָם לֹא יָלְדָה לוֹ וְלֵה שְׁפָחָה מִצְרִית וְשָׁמָּה הָגָר:
- 1 Sarai pak manželka Abramova jemu nerodila; a měla děvku Egyptskou, jménem Agar.
- און שָׂרַי, אַבְרָםס ווייב, האָט אים נישט געבאָרן קיין קינדער; און זי האָט געהאַט אַ מִצְרִישֵׁע דינסט וואָס איר נאָמען איז געווען הָגָר.
- ב וַתֹּאמֶר שָׂרַי אֶל-אַבְרָם הִנֵּה-נָא עֲצָרְנִי יְהוָה מִלֵּדֶת בְּאִנָּה אֶל-שְׁפָחָתִי אוּלַי אֲבִנָּה מִמֶּנָּה וַיִּשְׁמַע אַבְרָם לְקוֹל שָׂרַי:
- 2 I řekla Sarai Abramovi: Aj, nyní Hospodin zavřel život můj, abych nerodila; vejdi, prosím, k děvce mé, zda bych aspoň z ní mohla mít syny. I povolil Abram řeči Sarai.
- וַתֹּאמֶר שָׂרַי געזאָגט צו אַבְרָם: זע נאָר, גאָט האָט מיך פֿאַרמיטן פֿון געבערן; קום, איך בעט דיך, צו מײַן דינסט, אָפֿשר וועל איך אויפֿגעריכט ווערן דורך איר. האָט אַבְרָם צוגעהערט צו דעם קול פֿון שָׂרַי.
- ג וַתִּקַּח שָׂרַי אִשְׁתֹּ אַבְרָם אֶת-הָגָר הַמִּצְרִית שְׁפָחָתָהּ מִקֶּץ עֶשְׂרֵ שָׁנִים לְשִׁבְתָּ אַבְרָם בְּאֶרֶץ כְּנָעַן וַתִּתֵּן אֹתָהּ לְאַבְרָם אִישָׁהּ לוֹ לְאִשָּׁה:
- 3 Tedy vzavši Sarai manželka Abramova Agar Egyptskou děvku svou, po desíti letech, jakž bydliti počal Abram v zemi Kananejské, dala ji Abramovi muži svému za ženu.
- און שָׂרַי, אַבְרָםס ווייב, האָט גענומען הָגָר די מִצְרִית, איר דינסט, נאָכדעם ווי אַבְרָם איז געזעסן אין לאַנד כְּנָעַן צען יאָר, און זי האָט זי געגעבן איר מאַן אַבְרָםען פֿאַר אַ ווייב צו אים.
- I wzięła Saraj, żona Abrama, Hagarę Micrejską, służebnicę swoją, po upływie dziesięciu lat pobytu Abrama na ziemi Kanaanejskiej, i oddała ją Abramowi, mężowi swojemu, za żonę.

- 4 I všel k Agar, kterážto počala. Viduci pak ona, že počala, zlehčila sobě paní svou.
- I poszedł do Hagary, i poczęła; ale widząc, że poczęła, lekceważyła panią swą w oczach swoich.
- 5 I řekla Sarai Abramovi: Křivdou mou tys vinen; já jsem dala děvku svou v lůno tvé, kterážto viduci, že počala, zlehčila mne sobě. Sudiž Hospodin mezi mnou a mezi tebou.
- I rzekła Saraj do Abrama: "Krzywda moja na ciebie! Jam oddała służebnicę moję na łono twoje, a widząc, że poczęła, lekceważona zostałam w oczach jej; niechaj Wiekuisty rozsądzi między mną a tobą."
- 6 I řekl Abram k Sarai: Aj, děvka tvá v moci tvé; učin s ní, cožť se za dobré vidí. Tedy trápila ji Sarai, a ona utekla od ní.
- I rzekł Abram do Saraj: "Wszak służebnica twoja w ręku twoim: czyn z nią, co najlepszym w oczach twoich!" I dręczyła ją Saraj, że uciekła przed nią.
- 7 Našel ji pak anděl Hospodinův u studnice vody na poušti, u studnice té, kteráž jest při cestě Sur.
- I spotkał ją anioł Wiekuistego u źródła wód w pustyni, u źródła po drodze do Szur.
- וַיָּבֹא אֶל־הָגָר וַתְּהָר וַתַּרְא כִּי הָרְתָה וַתִּקַּל גְּבִרְתָּהּ בְּעֵינֶיהָ:
- און ער איז געקומען צו הָגָר, און זי איז טראָגעדיק געוואָרן; און ווי זי האָט געזען אז זי איז טראָגעדיק, אזוי איז איר האַרינטע גרינגעשאַצט געוואָרן אין אירע אויגן.
- וַתֹּאמֶר שָׂרִי אֶל־אַבְרָם הִמָּסִי עָלַי אֲנֹכִי נָתַתִּי שְׂפָחָתִי בְּחִיקָךְ וַתְּרֹא כִּי הָרְתָה וְאֶקַּל בְּעֵינַיָהּ יִשְׁפֹּט יְהוָה בֵּינִי וּבֵינֶיהָ:
- האָט שָׂרִי געזאָגט צו אַבְרָמֵעֵן: מִין עוולָה אויף דיר! איך האָב געגעבן מִין דינסט אין דִּין בּוּזֵעַם, און ווי זי האָט געזען אז זי איז טראָגעדיק, אזוי בין איך גרינגעשאַצט געוואָרן אין אירע אויגן; זאָל גאָט משפֿטן צווישן מיר און צווישן דיר.
- וַיֹּאמֶר אַבְרָם אֶל־שָׂרִי הִנֵּה שְׂפָחָתְךָ בְּיָדְךָ עֲשִׂי־לָהּ הַטּוֹב בְּעֵינֶיהָ וַתַּעֲנֶה שָׂרִי וַתִּבְרַח מִפָּנֶיהָ:
- האָט אַבְרָם געזאָגט צו שָׂרִין: אָט איז דִּין דינסט אין דִּין האַנט, טו מיט איר וואָס איז גוט אין דִּינע אויגן. און שָׂרִי האָט זי געפֿיניקט, און זי איז אַנטלאָפֿן פֿון איר.
- וַיִּמְצָאָהּ מַלְאָךְ יְהוָה עַל־עֵין הַמִּים בְּמִדְבָּר עַל־הָעֵין בְּדֶרֶךְ שׁוּר:
- האָט אַ מלאך פֿון גאָט זי געפֿונען בִּי אַ קוואַל וואַסער אין דער מדבר, בִּי דעם קוואַל אויפֿן וועג קיין שׁוּר.

- 8 A řekl: Agar, děvko Sarai, odkud jdeš, a kam se béřeš? I řekla: Od tváři Sarai paní své já utíkám.
- I řekl: "Hagaro, služebnico Saraj! zkaď przychodzis i dokad idziesz?" I rzekła: "przed Saraj, panią moją, uciekam."
- 9 Tedy řekl jí anděl Hospodinův: Navrať se ku paní své, a pokoř se pod ruku její.
- I řekl do niej anioł Wiekuistego: "Wróć do pani swojej, a ukorź się pod ręce jej."
- 10 Opět řekl anděl Hospodinův: Velice rozmnožím símě tvé, aniž bude moci sečteno býti pro množství.
- I řekl do niej anioł Wiekuistego: "wielce rozmnożę potomstwo twoje, że nie będzie zliczonym dla mnóstwa."
- 11 Potom také řekl anděl Hospodinův: Aj, ty jsi těhotná, a tudíž porodíš syna, a nazvuš jméno jeho Izmael; nebo uslyšel Hospodin trápení tvé.
- I řekl do niej anioł Wiekuistego: "Oto poczęłaś, i zrodzisz syna; i tak nazwij imię jego Ismael; bo usłyszał Wiekuisty o cierpieniu twojem."
- ח וַיֹּאמֶר הָגָר שְׁפַחַת שָׂרִי אֵימָזָה בָּאת וְאַנָּה תֵּלְכִי וְתֹאמַר מִפְּנֵי שָׂרִי גְבַרְתִּי אֲנֹכִי בְּרַחַת:
- און ער האָט געזאָגט: הָגָר, שָׂרִיס דינסט, פֿון וואָנען קומסטו, און וווּהין גייסטו? האָט זי געזאָגט: פֿון מײַן האַרינטע שָׂרִין אַנטלויף איך.
- ט וַיֹּאמֶר לָהּ מְלָאךְ יְהוָה יְהוּה שׁוּבִי אֶל־גְּבִרְתְּךָ וְהִתְעַנִּי תַּחַת יָדֶיהָ:
- האָט דער מלאך פֿון גאָט צו איר געזאָגט: קער זיך אום צו דײַן האַרינטע, און בײַג זיך אונטער אירע הענט.
- י וַיֹּאמֶר לָהּ מְלָאךְ יְהוָה הִרְבָּה אֲרָבָה אֶת־זַרְעֲךָ וְלֹא יִסָּפֵר מֵרֹב:
- און דער מלאך פֿון גאָט האָט צו איר געזאָגט: מערן וועל איך מערן דײַן זאַמען, און ער וועט ניט קענען געציילט ווערן פֿון פֿילקײט.
- יא וַיֹּאמֶר לָהּ מְלָאךְ יְהוָה הִנֵּה הָרָה וְיִלְדֶּת בֶּן וְקָרָאת שְׁמוֹ יִשְׁמָעֵאל כִּי־שָׁמַע יְהוָה אֶל־עֲנִיָּהּ:
- און דער מלאך פֿון גאָט האָט צו איר געזאָגט: זע, דו ביסט טראָגעדיק, און געבערסט אַ זון, זאָלסטו רופֿן זײַן נאָמען יִשְׁמָעֵאל, ווייל גאָט האָט צוגעהערט דײַן פֿײַן.

12 Budeť pak lýtý člověk; ruce jeho proti všech-něm, a ruce všech proti němu; a před tváří všech bratrů svých bydliť bude.

A będzie on dzikim człowiekiem; ręka jego przeciw wszystkim, a ręka wszystkich przeciw niemu; a przed obliczem wszystkich braci swoich mieszkać będzie."

13 I nazvala *Agar* jméno Hospodinovo, kterýž mluvil jí: Ty jsi silný Bůh vidění; nebo řekla: Zdaliž teď také nevidím po tom, kterýž mne viděl?

I nazwała imię Wiekuistego, który przemawiał do niej: "Tyś Bóg widzenia, bo mówiła: "Wszak i tu spoglądałam za Tym, który mnie widział."

14 Protož nazvala studnici tu studnicí Živého vidoucího mne. Aj, *ta jest* mezi Kádes a Barad.

Przeto nazwano krynicę tę, krynicą Lachajroi. Oto ona między Kadesz a Bared!

15 Porodila pak Agar Abramovi syna; a nazval Abram jméno syna svého, kteréhož porodila Agar, Izmael.

I urodziła Hagar Abramowi syna, i nazwał Abram imię syna swego, którego urodziła Hagar: Ismael.

16 Abram pak byl v osmdesáti šesti letech, když mu porodila Agar Izmaele.

A Abram miał osmdziesiąt sześć lat, gdy urodziła Hagar Ismaela Abramowi.

יב והוא יהיה פָּרָא אָדָם יְדוּ בְּכָל יוֹד כָּל בּוֹ וְעַל-פָּנָיו כָּל-אַחֲיוֹ יִשְׁכֹּן:

און ער וועט זיין אַ מענטש אַ וואַלדאייזל: זיין האַנט וועט זיין אַקעגן אַלעמען, און אַלעמענס האַנט וועט זיין אַקעגן אים; און אין געזיכט פֿון אַלע זינע ברידער וועט ער וווינען.

יג וַתִּקְרָא שֵׁם־יְהוָה הַדֹּבֵר אֵלֶיהָ אֵתָהּ אֵל רָאִי כִּי אִמָּרָה הָגַם הָלֵם רְאִיתִי אַחֲרֵי רָאִי:

האַט זי גערופֿען דעם נאָמען פֿון יהוה וואָס האָט צו איר גערעדט «דו ביסט דער גאָט פֿון זעונגען»; וואָרום זי האָט געזאָגט: ניט-שוין האָב איך דאָ געזען דעם וואָס זעט מיך?

יד עַל־כֵּן קָרָא לְבָאָר בְּאֵר לַחֵי רָאִי הִנֵּה בֵּין־קָדֵשׁ וּבֵין בְּרָד:

דרום האָט מען גערופֿן דעם ברונעם באָר-לַחֵי-רואי; ער איז צווישן קָדֵשׁ און צווישן בָּרָד.

טו וַתֵּלֶד הָגָר לְאַבְרָם בֶּן וַיִּקְרָא אַבְרָם שֵׁם־בְּנוֹ אֲשֶׁר־יָלְדָהּ הָגָר יִשְׁמָעֵאל:

און הָגָר האָט געבאָרן אַבְרָמען אַ זון, און אַבְרָם האָט גערופֿן דעם נאָמען פֿון זיין זון וואָס הָגָר האָט געבאָרן, יִשְׁמָעֵאל.

טז וְאַבְרָם בֶּן־שְׁמָנִים שָׁנָה וְיָשָׁשׁ שָׁנִים בְּלֶדְתָּהּ הָגָר אֶת־יִשְׁמָעֵאל לְאַבְרָם:

און אַבְרָם איז געווען זעקס און אַכציק יאָר אַלט, ווען הָגָר האָט געבאָרן יִשְׁמָעֵאל צו אַבְרָמען.

בראשית יז : 17

- 1 Když pak Abram byl v devadesáti devíti letech, ukázal se mu Hospodin, a řekl jemu: Já jsem Bůh silný všemohoucí; chodiž ustavičně přede mnou a budiž dokonalým.
- א וַיְהִי אֲבְרָם בְּן־תְּשַׁעִּים שָׁנָה וְתִשְׁעִי שָׁנִים וַיֵּרָא יְהוָה אֶל־אֲבְרָם וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי־אֵל שְׂדֵי הַתְּהֵלֶךְ לְפָנַי וְהָיָה תָמִים:
- A gdy miał Abram dziewięćdziesiąt i dziewięć lat, ukazał się Wiekuisty Abramowi, i rzekł do niego: "Jam jest Bóg Wszechpotężny; postępuj przedemną, a bądź nieskazitelny!
- און אז אברם איז אלט געווען נין און ננציק יאר, האט זיך יהוה באוויזן צו אברמען, און האט צו אים געזאגט: איך בין גאט שדי; גיי פאר מיר, און זי ערלעך.
- 2 A učiním smlouvu svou mezi sebou a tebou a rozmnožím tě náramně velmi.
- ב וְאֶתְנֶנָּה בְּרִיתִי בֵּינִי וּבֵינֶךָ וְאַרְבֶּה אוֹתָךְ בְּמֵאָד מְאֹד:
- I ustanowię przymierze Moje między Mną a tobą, i rozmnożę cię bardzo a bardzo."
- און איך וועל מאכן מיין בונד צווישן מיר און צווישן דיר, און איך וועל דיר מערן זייער און זייער.
- 3 Padl pak Abram na tvář svou; i mluvil Bůh s ním, řka:
- ג וַיִּפֹּל אֲבְרָם עַל־פָּנָיו וַיְדַבֵּר אֹתוֹ אֱלֹהִים לֵאמֹר:
- I padł Abram na oblicze swoje, a mówił z nim Bóg i rzekł:
- איז אברם געפאלן אויף זיין פנים, און גאט האט מיט אים גערעדט, אזוי צו זאגן:
- 4 Jáť jsem, aj, smlouva má s tebou, a budeš otcem národů mnohých.
- ד אֲנִי הִנֵּה בְּרִיתִי אִתְּךָ וְהָיִיתָ לְאָב הַמֶּוֹן גּוֹיִם:
- "Ja, oto przymierze Moje z tobą: Będziesz ojcem mnóstwa narodów,
- איך – זע, מיין בונד וועט זיין מיט דיר, און וועסט זיין דער פאטער פון א סך פעלקער.
- 5 Aniž více slouti bude jméno tvé Abram, ale bude jméno tvé Abraham; nebo otcem mnohých národů učinil jsem tě.
- ה וְלֹא־יִקְרָא עוֹד אֶת־שְׁמֶךָ אֲבְרָם וְהָיָה שְׁמֶךָ אֲבִרְהָם כִּי אֲבִ־הַמֶּוֹן גּוֹיִם נִתְּתִיד:
- I nie będzie zwane nadal imię twoje Abram, ale będzie imię twoje: Abraham; gdyż ojcem mnóstwa narodów ustanawiam cię.
- און דין נאמען זאל מער ניט גערופן ווערן אברם, נאר דין נאמען זאל זיין אברהם; ווארום פאר דעם פאטער פון א סך פעלקער האב איך דין געמאכט.

6 A učiním, abys se rozplodil náramně velmi, a rozšířím tě v národy; i králové z tebe vyjdou.

I rozplenię cię bardzo a bardzo; i rozkrzewię cię w narody, a królowie z ciebie wyjdą.

וְהִפְרֵתִי אֶתְךָ בְּמֵאד מְאֹד וְנָתַתִּיךָ
לְגוֹיִם וּמְלָכִים מִמֶּךָ יֵצְאוּ:

און איד וועל דין פֿרוכפערן זייער און
זייער, און איד וועל דין מאַכן פֿאַר
פֿעלקער, און מלכים וועלן אַרויסגיין
פֿון דיר.

7 Utvrđím také smlouvu svou mezi sebou a tebou, i mezi semenem tvým po tobě, po rodech jejich, za smlouvu věčnou, *totiž* abych byl Bohem tvým i semene tvého po tobě.

I utwierdżę przymierze Moje między Mną a tobą, i między potomstwem twojém po tobie, w pokoleniach ich, przymierzem wieczném, abym był ci Bogiem i potomstwu twojemu po tobie.

וְהִקְמַתִּי אֶת־בְּרִיתִי בֵּינִי וּבֵינְךָ וּבֵין
זֶרְעֶךָ אַחֲרֶיךָ לְדֹרֹתָם לְבְרִית עוֹלָם
לְהִיּוֹת לְךָ לֵאלֹהִים וּלְזֶרְעֶךָ אַחֲרֶיךָ:

און איד וועל אויפֿשטעלן מין בונד
צווישן מיר און צווישן דיר, און צווישן
דיין זאַמען נאָך דיר, אויף זייערע
דור-דורות, פֿאַר אַן אייביקן בונד, צו
זיין דיר צום גאָט און דיין זאַמען נאָך
דיר.

8 Nadto dám tobě i semeni tvému po tobě zemi, v nížto obýváš pohostinu, všecku zemi Kananejskou k vládařství věčnému; a budu jejich Bohem.

I oddam tobie, i potomkom twoim po tobie, zemię pielgrzymstwa twojego, całą zemię Kanaan, w posiadanie wieczne, i będę im Bogiem."

וְנָתַתִּי לְךָ וּלְזֶרְעֶךָ אַחֲרֶיךָ אֶת אֶרֶץ
מִגֵּרְיֶךָ אֶת כָּל־אֶרֶץ כְּנָעַן לְאַחֲזֹת
עוֹלָם וְהָיִיתִי לָהֶם לֵאלֹהִים:

און איד וועל געבן דיר און דיין זאַמען
נאָך דיר דאָס לאַנד פֿון דיין וווינשאַפֿט,
דאָס גאַנצע לאַנד כְּנָעַן, פֿאַר אַן
אייביקן אייגנטום; און איד וועל זיי זיין
צום גאָט.

9 Řekl ještě Bůh Abrahamovi: Ty pak ostříhati budeš smlouvy mé, ty i símě tvé po tobě, po rodech svých.

I rzekł Bóg do Abrahama: "Ty zaś przymierza Mojego przestrzegaj, ty i potomkowie twoi po tobie, w pokoleniach swoich.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל־אַבְרָהָם וְאַתָּה
אֶת־בְּרִיתִי תִשְׁמֹר אֶתָּה וְזֶרְעֶךָ
אַחֲרֶיךָ לְדֹרֹתָם:

און גאָט האָט געזאָגט צו אַבְרָהָם: דו
אַבער זאָלסט היטן מין בונד, דו און
דיין זאַמען נאָך דיר, אויף זייערע
דור-דורות.

- 10 Tatoť jest smlouva má mezi mnou a mezi vámi, i mezi semenem tvým po tobě, kteréž ostříhati budete: Aby obřezán byl mezi vámi každý pohlaví mužského.

Oto przymierze Moje, którego przestrzegać będziecie między Mną a wami, i potomstwem twojém po tobie: obrzezaną ma być u was wszelka płeć męzka.

- 11 Obřezete pak tělo hanby své; a *to* bude znamením smlouvy mezi mnou a mezi vámi.

I obrzeżecie ciało napletka waszego, a będzie to znakiem przymierza między Mną a wami.

- 12 Každý tedy pohlaví mužského osmého dne obřezán bude mezi vámi po rodech vašich, doma narozený i koupený za stříbro, z kterých by koli cizozemců *byl*, jenž není z semene tvého.

A w wieku ośmiu dni obrzezaną ma być u was wszelka płeć męzka, w pokoleniach waszych, urodzony w domu i nabyty za pieniądz z jakiegokolwiek cudzego rodu, który nie jest z potomstwa twojego.

- 13 Konečně ať jest obřezán narozený v domě tvém, i koupený za peníze tvé; a budeť smlouva má na těle vašem za smlouvu věčnou.

Obrzezanym ma być urodzony w domu twoim, i nabyty za pieniądz twój; a niechaj będzie przymierze Moje na ciele waszém przymierzem wieczném.

י זאת בריתי אשר תשמרו ביני וביניכם ובין זרעך אחריה המול לכם כל־זכר:

דאס איז מיין בונד וואָס איר זאָלט היטן צווישן מיר און צווישן אייך, און צווישן דיין זאָמען נאך דיר: ביי אייך זאָל געמלט ווערן איטלעכער מאַנספאַרשוינ.

יא ונמלתם את בשר ערלתכם והיה לאות ברית ביני וביניכם:

און איר זאָלט געמלט ווערן אין דעם פֿלייש פֿון אייער פֿאַרהויט, און עס וועט זיין פֿאַר אַ צייכן פֿון בונד צווישן מיר און צווישן אייך.

יב ובן־שמינת ימים ימול לכם כל־זכר לדרתיכם יליד בית ומקנת־כסף מכל בן־נכר אשר לא מזרעך הוא:

און צו אַכט טעג זאָל געמלט ווערן ביי אייך איטלעכער מאַנספאַרשוינ אויף אייערע דור-דורות, געבאָרן אין הויז, אָדער געקויפֿט פֿאַר געלט פֿון עמיץ אַ פֿרעמדן וואָס איז ניט פֿון דיין זאָמען.

יג המול ימול יליד ביתך ומקנת כסף והיתה בריתי בבשרכם לברית עולם:

געמלט מוז געמלט ווערן דער וואָס איז געבאָרן אין דיין הויז, און דער וואָס איז געקויפֿט פֿאַר דיין געלט; און מיין בונד זאָל זיין אין אייער פֿלייש פֿאַר אַן אייביקן בונד.

14 Neobřezaný pak pacholík, kterýž by neobřezal těla neobřízky své, vyhlazena zajisté bude duše ta z lidu svého; *nebo* smlouvu mou zrušil.

Nieobrzezany zaś mężczyzna, któryby nie obrzezał ciała napletka swojego, wytępiona ma być dusza ta z ludu swojego, przymierze Moje zerwał."

15 Řekl také Bůh Abrahamovi: Sarai manželce své nebudeš říkati Sarai, ale Sára bude jméno její.

I rzekł Bóg do Abrahama: "Saraj, żony twojej, - nie będziesz zwał imienia jej Saraj, bo Sara imię jej.

16 Nebo požehnám jí a dámť z ní syna; požehnámť jí, a bude v národy; králové národů z ní vyjdou.

I pobłogosławię ją, a także dam ci z niej syna; i pobłogosławię ją, i rozkrzewię ją w narody, królowie ludów z niej wyjdą."

17 Tedy padl Abraham na tvář svou, a zasmáv se, řekl v srdci svém: Zdali stoletému narodí se *syn*? A zdali Sára v devadesáti letech porodí?

I padł Abraham na oblicze swoje, a uśmiechnąwszy się pomyślał w sercu swoim: Czyżby stuletniemu się narodziło, a czyżby Sara dziewięćdziesięcioletnia rodzić miała?"

יָד וְעָרַל זָכָר אֲשֶׁר לֹא־יְמֹול אֶת־בָּשָׂר עָרְלָתוֹ וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מֵעַמִּיהָ אֶת־בְּרִיתִי הַפֶּר:

און אן אומבאשניטענער מאַנספֿאַרשױן וואָס וועט זיך נײַט מלן אין דעם פֿלייט פֿון זײַן פֿאַרהױט, יענע זעל זאָל פֿאַרשניטן ווערן פֿון איר פֿאַלק; מײַן בונד האָט ער פֿאַרשטערט.

טו וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל־אַבְרָהָם שְׂרִי אֲשֶׁתְּךָ לֹא־תִקְרָא אֶת־שְׁמָהּ שְׂרִי כִי שָׂרָה שְׁמָהּ:

און גאָט האָט געזאָגט צו אַבְרָהָם: דײַן ווייב שְׂרִין זאָלסטו נײַט רופֿן מיט איר נאָמען שְׂרִי, נײַערט שָׂרָה זאָל זײַן איר נאָמען.

טז וַיְבָרַכְתִּי אֹתָהּ וְגַם נָתַתִּי מִמֶּנָּה לָךְ בֶּן וַיְבָרַכְתִּיהָ וְהָיְתָה לְגוֹיִם מְלֻכֵּי עַמִּים מִמֶּנָּה יְהִי:

און איך וועל זי בענטשן, און וועל דיר אויך געבן פֿון איר אַ זון; יאָ, איך וועל זי בענטשן, און פֿעלקער וועלן ווערן פֿון איר; מלכים פֿון אומות וועלן זײַן פֿון איר.

יז וַיִּפֹּל אַבְרָהָם עַל־פָּנָיו וַיִּצְחַק וַיֹּאמֶר בְּלִבּוֹ הֲלֵבֶן מֵאָה־שָׁנָה יוֹלֵד וְאִם־שָׂרָה הִבְתִּיתְשָׁעִים שָׁנָה תֵּלֵד:

איז אַבְרָהָם געפֿאַלן אויף זײַן פֿנים, און ער האָט געלאַכט, און געזאָגט בײַ זיך אין האַרצן: קען בײַ אַ מאַן פֿון הונדערט יאָר געבאַרן ווערן? און קען שָׂרָה צו נײַנציק יאָר געבערן?

18 I řekl Abraham Bohu: Ó byt' jen Izmael živ byl před tebou!

I rzekł Abraham do Boga: "Niechby już Iszmael żył przed tobą!"

19 Jemužto řekl Bůh: Nýbrž Sára manželka tvá porodí tobě syna, a nazůveš jméno jeho Izák; i utvrdím smlouvu svou s ním za smlouvu věčnou, i s semenem jeho po něm.

I rzekł Bóg: "Ależ Sara, żona twoja, urodzi ci syna, i nazwiesz imię jego Ic'hak; i ustanowię przymierze Moje z nim, przymierzem wieczném, dla potomstwa jego po nim.

20 Také o Izmaele uslyšel jsem tě; a aj, požehnám jemu, a učiním to, aby se rozplodil, a rozmnožím ho náramně velmi; dvanáctero knížat zplodí, a rozšířím jej v národ veliký.

A też względem Iszmaela wysłuchałem cię: Oto pobłogosławiłem go, i rozplenię go, i rozmnożę go bardzo a bardzo; dwunastu książąt spłodzi, i uczynię zeń naród wielki.

21 Ale smlouvu svou utvrdím s Izákem, kteréhožt' porodí Sára po roce, při tomto času.

Przymierze zaś Moje utwierdzę z Ic'hakiem, którego urodzi ci Sara, o porze obecnej, w roku następnym."

יח וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אֶל־הָאֱלֹהִים לוֹ יִשְׁמַעְאֵל יִחְיֶה לְפָנַי:

און אברהם האט געזאגט צו גאט: הלוואי זאל ישמעאל לעבן פאר דיר!

יט וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֲבֹל שָׂרָה אִשְׁתְּךָ יֵלֶדְתָּ לְךָ בֵּן וְקָרָאתָ אֶת־שְׁמוֹ יִצְחָק וְהִקְמַתִּי אֶת־בְּרִיתִי אִתּוֹ לְבְרִית עוֹלָם לְזֶרְעוֹ אַחֲרָיו:

האט גאט געזאגט: פאר וואר, דיין ווייב שרה וועט דיר געבערן א זון, און זאלסט רופן זיין נאמען יצחק; און איך וועל אויפשטעלן מיין בונד מיט אים פאר אן אייביקן בונד צו זיין זאמען נאך אים.

כ וְלִישְׁמַעְאֵל שְׁמַעְתִּיךָ הִנֵּה בִּרְכָתִי אִתּוֹ וְהַפְרִיתִי אִתּוֹ וְהִרְבִּיתִי אִתּוֹ בְּמָאד מְאֹד שְׁנַיִם־עָשָׂר נְשִׂאִים יוֹלִיד וְנִתְּתִיו לְגוֹי גָּדוֹל:

און וועגן ישמעאלן האב איך דיר צוגעהערט; זע, איך האב אים געבענטשט, און איך וועל אים פרוכפערן, און וועל אים מערן זייער און זייער; צוועלף פירשטן וועט ער געבערן, און איך וועל אים מאכן פאר א גרויס פאלק.

כא וְאֶת־בְּרִיתִי אָקִים אֶת־יִצְחָק אֲשֶׁר יֵלֶד לְךָ שָׂרָה לְמוֹעֵד הַזֶּה בַּשָּׁנָה הָאַחֲרָת:

מיין בונד אבער וועל איך אויפשטעלן מיט יצחקן, וואס שרה וועט דיר געבערן צו דער צייט אויפן אנדער יאר.

- 22 A když dokonal Bůh řeč svou s ním, vstoupil od Abrahama. כב וַיְכַל לְדַבֵּר אֱתֹו וַיַּעַל אֱלֹהִים מֵעַל אֲבְרָהָם:
- I przestał mówić z nim, i wzniósł się Bóg od Abrahama. און ווי ער האָט געענדיקט רעדן מיט אים, אַזוי האָט גאָט זיך אויפֿגעהויבן פֿון איבער אַברהמען.
- 23 Vzal tedy Abraham Izmaele syna svého, i vsecky zrozené v domě svém, i vsecky koupené za stříbro své, každého, kdož byl pohlaví mužského, z domácích svých, a obřezal tělo neobřízky jejich hned v ten den, jakž s ním Bůh mluvil. כג וַיִּקַּח אֲבְרָהָם אֶת־יִשְׁמָעֵאל בְּנוֹ וְאֵת כָּל־יְלִידֵי בֵיתוֹ וְאֵת כָּל־מִקְנֵת כֶּסֶף כָּל־זָכָר בְּאֲנָשֵׁי בֵית אֲבְרָהָם וַיִּמַּל אֶת־בָּשָׂר עֲרֻלָּתָם בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר אֱתֹו אֱלֹהִים:
- I wzięł Abraham Iszmaela, syna swojego, i wszystkich urodzonych w domu swoim, i wszystkich nabytych za pieniądze swoje, wszystkich płci męskiej między domownikami Abrahama, i obrzezał ciało napletka ich tegoż samego dnia, jako mówił z nim Bóg. און אַברהם האָט גענומען זײַן זון יִשְׁמָעֵאל, און אַלע זײַנע הויזגעבאָרענע, און אַלע זײַנע געקויפֿטע פֿאַר געלט, יעטוועדער מאַנספֿאַרשױן צווישן די הויזלײַט פֿון אַברהמען, און ער האָט געמלט דאָס פֿלײַש פֿון זײַער פֿאַרהױט אין דעם דאָזיקן אײַגענעם טאָג, אַזוי ווי גאָט האָט צו אים גערעדט.
- 24 A byl Abraham v devadesáti devíti letech, když obřezáno bylo tělo neobřízky jeho. כד וַאֲבְרָהָם בֶּן־תְּשָׁעִים וְתֵשַׁע שָׁנָה בָּהֶמְלֹו בָּשָׂר עֲרֻלָּתוֹ:
- A Abraham miał dziewięćdziesiąt i dziewięć lat, gdy obrzezano ciało napletka jego. און אַברהם איז געווען נײַן און נײַנציק יאָר אַלט, ווען ער איז געמלט געוואָרן אין דעם פֿלײַש פֿון זײַן פֿאַרהױט.
- 25 Izmael pak syn jeho byl v třinácti letech, když obřezáno bylo tělo neobřízky jeho. כה וַיִּשְׁמָעֵאל בְּנוֹ בֶּן־שְׁלֹשׁ עָשָׂרָה שָׁנָה בָּהֶמְלֹו אֶת בָּשָׂר עֲרֻלָּתוֹ:
- A Ismael, syn jeho miał trzynaście lat, gdy obrzezano ciało napletka jego. און זײַן זון יִשְׁמָעֵאל איז געווען דרײַצן יאָר אַלט, ווען ער איז געמלט געוואָרן אין דעם פֿלײַש פֿון זײַן פֿאַרהױט.

26 Jednoho a téhož dne obřezáni jsou, Abraham a Izmael syn jeho.

Tegož samego dnia obrzezanym został Abraham i Iszmael, syn jeho.

כו בַּעֲצָם הַיּוֹם הַזֶּה נִמּוֹל אַבְרָהָם וְיִשְׁמָעֵאל בָּנוֹ:

אין דעם דאָזיקן אייגענעם טאָג איז געמלט געוואָרן אַבְרָהָם און זײַן זון יִשְׁמָעֵאל.

27 I všickni domácí jeho, doma zrození i za stříbro od cizozemce koupení, obřezáni jsou s ním.

I wszyscy domownicy jego, zrodzeni w domu, i nabyci za pieniądze z pośród cudzoziemców, obrzezani zostali z nim.

כו וְכָל־אֲנָשֵׁי בֵּיתוֹ יְלִיד בֵּית וּמִקְנֵת־כֶּסֶף מֵאֵת בֶּן־נֹכַר נִמְּלוּ אִתּוֹ:

און אלע מאַנסלײַט פֿון זײַן הויז, געבאָרן אין הויז, אָדער געקויפֿט פֿאַר געלט פֿון אַ פֿרעמדן, זײַנען געמלט געוואָרן מיט אים.

בראשית יח : 18

- א וַיֵּרָא אֵלָיו יְהוָה בְּאַלְנֵי מַמְרֵא וְהוּא יֹשֵׁב פֶּתַח-הָאֵהָל כָּחֵם הַיּוֹם:
- 1 Ukázal se pak jemu Hospodin v rovině Mamre; a on seděl u dveří stanu, když veliké horko na den bylo.
- I ukazal mu się Wiekuisty w dąbrowie Mamre, gdy siedział u wejścia namiotu, w czasie upału dziennego.
- ב וַיֵּשָׂא עֵינָיו וַיֵּרָא וְהִנֵּה שְׁלֹשָׁה אָנָשִׁים נֹצְבִים עָלָיו וַיֵּרָא וַיֵּרָץ לִקְרָאתָם מִפֶּתַח הָאֵהָל וַיִּשְׁתָּחוּ אַרְצָה:
- 2 A když pozdvihl očí svých, viděl, a aj, tři muži stáli naproti němu. Kterézto jakž uzřel, běžel jim vstříc ode dveří stanu, a sklonil se až k zemi.
- I podniósł oczy swoje, i spojrział, a oto trzej mężowie stanęli przed nim; a zobaczywszy ich, pobiegł na ich spotkanie z przed wejścia namiotu, i pokłonił się ku ziemi.
- און גאָט האָט זיך באַוויזן צו אים, בײַ די אייכנבײַמער פֿון מַמְרֵא, ווען ער איז געזעסן אין אינגאַנג פֿון זײַן געצעלט, אין דער היץ פֿון טאָג.
- און האָט אויפֿגעהויבן זײַנע אויגן און האָט דערזען, ערשט דרײַ מענער שטײען פֿאַר אים; און ווי ער האָט זיי דערזען, אַזוי איז ער זיי געלאָפֿן אַנטקעגן פֿון דעם אינגאַנג פֿון געצעלט, און האָט זיך געבוקט צו דער ערד.
- ג וַיֹּאמֶר אֲדָנִי אִם-נָא מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ אֶל-נָא תַעֲבֹר מֵעַל עֲבָדְךָ:
- 3 A řekl: Pane můj, jestliže jsem nyní našel milost před očima tvýma, prosím, nepomíjej služebníka svého.
- I rzekł: "Panie! jeżeli też znalazłem łaskę w oczach twoich, nie przejdź że mimo sługi twojego!
- און ער האָט געזאָגט: מײַן האַר, אויב, איך בעט דיך, איך האָב געפֿונען לײַטזעליקייט אין דײַנע אויגן, זאָלסטו, איך בעט דיך, נײַט אַוועקגיין פֿון דײַן קנעכט.
- ד יִקַּח-נָא מִעֵט-מִים וְרַחֲצוּ רַגְלֵיכֶם וְהִשְׁעֲנוּ תַּחַת הָעֵץ:
- 4 Přineseno bude trochu vody, a umyjete nohy své, a odpočinete pod stromem.
- Niechże przyniosą nieco wody, a umyjecie nogi wasze, i odpoczniecie pod drzewem.
- לאַז געבראַכט ווערן אַ ביסל וואַסער, און וואַשט אײַערע פֿיס, און לענט אײַך אָן אונטערן בוים.

5 Zatím přinesu kus chleba, a posilníte srdce svého; potom půjdete, poněvadž mimo služebníka svého jdete. I řekli: Tak učiň, jakž jsi mluvil.

A ja przyniosę kęs chleba, a posilicie serce wasze; potem pójdziecie, - ponieważ już przeszliście mimo sługi waszego." I rzekli: "Uczyń tak, jakieś powiedział."

6 Tedy pospíšil Abraham do stanu k Sáře, a řekl: Spěšně tři míry mouky bělné zadělej, a napec podpopelných chlebů.

I pospieszył Abraham do namiotu, do Sary, i rzekł: "uwiń się, trzy miary mąki przedniej! rozczyn je i zrób podpłomyki."

7 Abraham pak běžel k stádu; a vzav tele mladé a dobré, dal služebníku, kterýžto pospíšil přivřiti je.

I do bydlá pobiegł Abraham, i wzięwszy cielę pulchne i wyborowe, dał je pacholcowi, który pospieszył, aby przyrządzić je.

8 Potom vzav másla a mléka, i tele, kteréž přivřil, položil před ně; sám pak stál při nich pod stromem, i jedli.

I wziął śmietanki, i mleka, i cielę, które przyrządził, i postawił przed nimi; a sam stanął przy nich pod drzewem; i jedli.

וַאֲקָחָהּ פֶּתִילָהֶם וְסִעְדּוּ לְבָבָם אַחֵר
תַּעֲבֹרוּ כִּי־עַל־כֵּן עֲבַרְתֶּם עַל־עֲבָדְכֶם
וַיֹּאמְרוּ כֵּן תַּעֲשֶׂה כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ:

און איך וועל ברענגען אַ שטיקל ברויט,
און איר וועט אונטערלענען אייער
האַרץ, דערנאך וועט איר גיין ווייטער;
אַזוי ווי איר זיט שוין אַריבערגעקומען
צו אייער קנעכט. האָבן זיי געזאָגט: טו
אַזוי ווי דו האָסט גערעדט.

וַיִּמְהַר אַבְרָהָם הָאֱלֹהָהּ אֶל־שָׂרָה
וַיֹּאמֶר מַה־רִּי שְׁלֹשׁ סָאִים קָמַח סֵלֶת
לוֹשִׁי וְעֹשִׂי עֲגוֹת:

הָאָט אַבְרָהָם געאַײַלט אין געצעלט צו
שָׂרָה, און הָאָט געזאָגט: אײַל זיך! דריי
סָאָה זעמלמעל, פֿאַרקנעט און מאַך
קוכנס.

וַאֲלֵה־בִּקָּר רֶץ אַבְרָהָם וַיִּקַּח בְּנֵי־בִקָּר
רֶךְ וְטוֹב וַיִּתֵּן אֶל־הַנַּעַר וַיִּמְהַר
לַעֲשׂוֹת אֹתוֹ:

און צו די רינדער איז אַבְרָהָם געלאָפֿן,
און הָאָט גענומען אַ יונג רינד, ווייך און
פֿעט, און געגעבן צום יונג; און ער הָאָט
עס צוגעריכט אויף גיך.

וַיִּקַּח חֶמְאָה וְחֶלֶב וּבְנֵי־הַבִּקָּר אֲשֶׁר
עָשָׂה וַיִּתֵּן לַפְּנִיָּהֶם וְהוּא־עֹמֵד עֲלֵיהֶם
תַּחַת הָעֵץ וַיֹּאכְלוּ:

און ער הָאָט גענומען שמאַנט און מילך,
און דאָס יונגע רינד וואָס ער הָאָט
צוגעריכט, און הָאָט אַוועקגעשטעלט
פֿאַר זיי; און ער איז געשטאַנען פֿאַר זיי
אונטערן בוים, און זיי האָבן געגעסן.

- 9 Řekli pak jemu: Kde jest Sára manželka tvá? וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו אֵיךָ שָׂרָה אִשְׁתְּךָ
Kterýžto odpověděl: Ted' v stanu. וַיֹּאמֶר הִנֵּה בְּאֶהְלִי:
- I rzekli do niego: "Gdzież Sara żona twoja?" הָאָבִן זֵי צו אים געזאָגט: ווי איז שָׂרָה
a odpowiedział: "Oto w namiocie." דִּין ווייב? הָאָט ער געזאָגט: אָן אין
געצעלט.
- 10 A řekl: Jistotně se navrátím k tobě vedlé času וַיֹּאמֶר שׁוּב אָשׁוּב אֵלַיךְ כָּעֵת חַיָּה
života, a aj, syna *míti bude* Sára manželka tvá. וְהִנֵּה־בֵן לְשָׂרָה אִשְׁתְּךָ וְשָׂרָה שְׂמַעַת
Ale Sára poslouchala u dveří stanu, kteréž *byly* פֶּתַח הָאֶהֱלָ וְהוּא אַחֲרָיו:
- za ním. הָאָט ער געזאָגט: אומקערן וועל איך
I řekl: Wróć do ciebie około czasu bieżącego, זיך אומקערן אזוי ווי איצט איבער אַ
a oto - będzie miała syna Sara żona twoja; a Sa- יָאָר, און זע, שָׂרָה דִּין ווייב וועט הָאָבִן
ra słuchala u wejścia do namiotu, a ono - po אַ זון. און שָׂרָה הָאָט זיך אינגעזעהערט
za ním. אין אינגאָנג פֿון געצעלט וואָס הינטער
אים. —
- 11 Abraham pak i Sára *byli* staří a sešlého věku, a וְאַבְרָהָם וְשָׂרָה זְקֵנִים בָּאִים בַּיָּמִים
přestal byl Sáře běh ženský. חֲדָל לְהִיט לְשָׂרָה אֶרֶח פְּנֵשִׁים:
- Abraham zaś i Sara byli starzy, podeszli w lata, און אַבְרָהָם און שָׂרָה זינען געווען
przestała mieć Sara właściwość kobiet. באַטאָגטע זקנים; בִּי שָׂרָה הָאָט
אויפֿגעהערט צו זיין דער שטייגער ווי
בִּי ווייבער. —
- 12 I smála se Sára sama v sobě, řkuci: Teprv když וַתִּצְחַק שָׂרָה בְּקִרְבָּהּ לֵאמֹר אַחֲרַי
jsem se sstarala, v rozkoše se vydám? A ještě i בְּלִתִּי הִיתָה־לִּי עֲדֻנָּה וְאֵדִנִי זָקֵן:
- pán můj se sstaral. און שָׂרָה הָאָט געלאַכט אין זיך אזוי צו
I roześmiała się Sara w duszy, mówiąc: "Czyż- זאָגן: נאָכדעם ווי איך בין אַלט געוואָרן,
bym po zwiędnięciu mojem miała doznać roz- זאָל איך נאָך הָאָבִן תענוג? דערצו איז
koszy? - a pan mój starcem." מִיָּן הָאָר אַלט.
- 13 Tedy řekl Hospodin Abrahamovi: Proč jest se וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־אַבְרָהָם לְמָה זֶה
smála Sára, řkuci: Zdaliž opravdu ještě roditi צִחָקָה שָׂרָה לֵאמֹר הֲאֵף אִמָּנָם אֵלֹד
budu, a já se sstarala? וְאֵנִי זְקֵנָתִי:
- I řekl Wiekuisty do Abrahama: "Czemuż הָאָט גאָט געזאָגט צו אַבְרָהָם: פֿאַר
to śmiała się Sara mówiąc: czyżbym rzeczywi- וואָס הָאָט שָׂרָה געלאַכט, אזוי צו זאָגן:
ście rodzić miała, gdy się zestarzałam? צִי קען איך אין דער אמתן געבערן, אַז
איך בין אַלט?

14 Zdaliž co skrytého bude před Hospodinem? K času určitému navrátím se k tobě vedlé času života, a Sára bude míti syna.

Albož jest rzecz niemożliwa u Wiekuistego? W oznaczonej porze wrócę do ciebie, około czasu bieżącego, a mieć będzie Sara syna."

15 Zapřela pak Sára a řekla: Nesmála jsem se; nebo se bála. I řekl *Hospodin*: Nenít tak, ale smála jsi se.

I zapierała się Sara, mówiąc: "Nie śmiałam się!" - bo się obawiała; on wszakże powiedział: "Nie, bo śmiałaś się!"

16 Tedy vstavše odtud muži ti, obrátili se k Sodomě; Abraham pak šel s nimi, aby je provodil.

I wstali ztamtąd owi mężowie, i skierowali wzrok ku Sedomowi; a Abraham szedł z nimi, aby odprowadzić ich.

17 A řekl *Hospodin*: Zdali já zatajím před Abrahamem, což dělati budu?

A Wiekuisty rzekł: "Miałżebym zataić przed Abrahamem, co uczynić chcę?"

18 Poněvadž Abraham jistotně bude v národ veliký a silný, a požehnání budou v něm všickni národové země.

Abraham to rozkrzewi się w naród wielki i potężny, a błogosławić się nim będą wszystkie narody ziemi.

יד הִיפְלֵא מִיְהוָה דְּבַר לְמוֹעֵד אָשׁוּב אֵלֶיךָ כָּעֵת חַיָּה וּלְשָׁרָה בֵּן:

איז דען אַ זאך פֿאַרמיטן פֿון גאָט? צו דער באַשטימטער צײַט וועל איך ווידערקערן צו דיר, אַזוי ווי איצט איבער אַ יאָר, און שׂרה וועט האָבן אַ זון.

טו וַתִּכְחַשׁ שָׂרָה לֵאמֹר לֹא צָחַקְתִּי כִּי יִרְאָה וַיֹּאמֶר לֹא כִּי צָחַקְתָּ:

האָט שׂרה געלייקנט, אַזוי צו זאָגן: איך האָב נישט געלאַכט; וואָרום זי האָט מורא געהאַט; און ער האָט געזאָגט: ניין, האָסט יאָ געלאַכט.

טז וַיָּקֻמוּ מִשָּׁם הָאֲנָשִׁים וַיִּשְׁקֻפוּ עַל־פְּנֵי סֹדֶם וְאַבְרָהָם הָלַךְ עִמָּם לִשְׁלָחָם:

און די מענער זײַנען אויפֿגעשטאַנען פֿון דאָרטן, און האָבן אַראָפֿגעקוקט אויף סֹדֶם. און אַבְרָהָם איז געגאַנגען מיט זיי, זיי צו באַלייטן.

יז וַיְהִי־הָאָמַר הַמְּכֻסָּה אֲנִי מֵאַבְרָהָם אֲשֶׁר אֲנִי עֹשֶׂה:

און גאָט האָט געזאָגט: זאָל איך פֿאַרדעקן פֿון אַבְרָהָם וואָס איך וויל טאָן?

יח וַאֲבְרָהָם הָיוּ יְהִיָּה לְגוֹי גָּדוֹל וְעָצוּם וַנִּבְרְכוּ בוֹ כָּל גּוֹיֵי הָאָרֶץ:

און אַבְרָהָם וועט דאָך ווערן אַ גרויס און מאַכטיק פֿאָלק, און אַלע פֿעלקער פֿון דער ערד וועלן זיך בענטשן מיט אים;

19 Nebo znám jej; protož přikáže synům svým a domu svému po sobě, aby ostržili cesty Hospodinovy, a činili spravedlnost a soud, aťby naplnil Hospodin Abrahamovi, což mu zaslíbil.

Albowiem umiłowalem go, aby polecił synom swoim, i domowi swojemu po sobie, strzedz drogi Wiekuistego, spełniając cnotę i sprawiedliwość, aby sprowadził Wiekuisty na Abrahama to, co wyrzekł o nim."

20 I řekl Hospodin: Proto že rozmnožen jest křik Sodomských a Gomorských, a hřích jejich že obtížen jest náramně:

I rzekł Wiekuisty: "Skarga na Sedom, i Amoreę, tak wielką jest, a grzech ich, tak ciężkim bar-dzo!...

21 Sstoupím již a pohledím, jestliže podle křiku jejich, kterýž přišel ke mně, činili, *důjde na ně* setření; a pakli toho není, zvím.

Zstąpię też i zobaczę; jeżeli według skargi która mnie dochodzi postępują, tedy - zagłada! a jeżeli nie, będę wiedział."

22 A obrátivše se odtud muži, šli do Sodomy; Abraham pak ještě stál před Hospodinem.

I zvrócili się ztamtąd owi mężowie, i poszli do Sedomu. Abraham zaś jeszcze stał przed Wiekuistym.

יט כי ידעתיו למען אשר יצוה את־בניו ואת־ביתו אחריו ושמרו דרך־יהוה לעשות צדקה ומשפט למען הביא יהוה על־אברהם את אשר־דבר עליו:

וואָרום איך האָב אים דערקענט, כדי ער זאל באַפֿעלן זײנע קינדער, און זײַן הויז נאָך אים, אז זײ זאלן היטן דעם וועג פֿון גאָט, צו טאָן רעכט און גערעכטיקייט, כדי גאָט זאל ברענגען אויף אברהמען וואָס ער האָט גערעדט וועגן אים.

כ ויאמר יהוה זעקת סדם ועמרה כִּי־רַבָּה וְחַטָּאתָם כִּי כְבֹדָה מְאֹד:

און גאָט האָט געזאָגט: דאָס געשריי וועגן סדום און עמורה איז פֿאַר וואָר גרויס, און זײער זינד איז פֿאַר וואָר זײער שווער.

כא אֵרְדֶּה־נָּא וְאֶרְאֶה הַכְּצַעֲקָתָהּ הַבָּאָה אֵלַי עָשׂוּ כָלָה וְאִם־לֹא אֵדָעָה:

לאָמִיד אַקאַרשט אַראָפּנידערן און זען, אויב זײ האָבן אין גאַנצן געטאָן אזוי ווי דאָס געשריי וואָס איז געקומען צו מיר; און אויב ניט, לאָמִיד וויסן.

כב ויפנו משם האנשים וילכו סדמה ואברהם עודנו עומד לפני יהוה:

און די מענער האָבן זיך פֿאַרקערט פֿון דאָרטן, און זײנען געגאַנגען קיין סדום; און אברהם איז נאָך אלץ געשטאַנען פֿאַר גאָט.

23 V tom přistoupiv Abraham, řekl: Zdali také zhladíš spravedlivého s bezbožným?

I przystąpił Abraham i rzekł: "Alboż także zgładzisz sprawiedliwego wraz z niegodziwym?"

24 Bude-li padesáte spravedlivých v tom městě, zdali předce zahubíš, a neodpustíš místu pro padesáte spravedlivých, kteříž *jsou* v něm?

Może jest pięćdziesięciu sprawiedliwych w mieście; czyż także zgładzisz, i nie przepuścisz miejscu dla pięćdziesięciu sprawiedliwych, którzy w niém są?

25 Odstup to od tebe, abys takovou věc učiniti měl, abys usmrtil spravedlivého s bezbožným; takť by byl spravedlivý jako bezbožný. Odstup to od tebe; zdaliž soudce vší země neučiní soudu?

Dalekiém to od Ciebie, abyś uczynił rzecz podobną, byś zabił sprawiedliwego wraz z niegodziwym, aby był sprawiedliwy jako niegodziwy; dalekiém to od Ciebie! Czyżby sędzia całej ziemi nie pełnił sprawiedliwości?"

26 I řekl Hospodin: Jestliže naleznu v Sodomě, v městě tom, padesáte spravedlivých, odpustím všemu tomu místu pro ně.

I rzekł Wiekuisty: "Jeżeli znajdę w Sedomie pięćdziesięciu sprawiedliwych, w samém mieście, przepuszczę całemu miejscu ze względu na nich."

כג וַיִּגַּשׁ אַבְרָהָם וַיֹּאמֶר הָאֵף תִּסְּפֶה צַדִּיק עִם־רָשָׁע:

און אַברהם האָט גענענט און האָט געזאָגט: ניט-שוין וועסטו אומברענגען דעם אומשולדיקן מיט דעם שולדיקן?

כד אוֹלֵי יֵשׁ חַמְשִׁים צַדִּיקִם בְּתוֹךְ הָעִיר הָאֵף תִּסְּפֶה וְלֹא־תִשָּׂא לְמָקוֹם לְמַעַן חַמְשִׁים הַצַּדִּיקִם אֲשֶׁר בְּקִרְבָּהּ:

טאַמער זינען דאָ פֿופֿציק אומשולדיקע אין דער שטאָט, ניט-שוין וועסטו זיי אומברענגען, און וועסט ניט פֿאַרגעבן דעם אָרט פֿון וועגן די פֿופֿציק אומשולדיקע וואָס אין איר?

כה חָלָלָה לָךְ מַעֲשֵׂת כְּדָבָר הַזֶּה לְהָמִית צַדִּיק עִם־רָשָׁע וְהָיָה כְּצַדִּיק כְּרָשָׁע חָלָלָה לָךְ הַשֵּׁפֶט כָּל־הָאָרֶץ לֹא יַעֲשֶׂה מִשְׁפָּט:

חלילה דיר צו טאן אזא זאך, צו טייטן דעם אומשולדיקן מיט דעם שולדיקן, אז דער אומשולדיקער זאל זיין אזוי ווי דער שולדיקער; חלילה דיר! זאל דער ריכטער פֿון דער גאַנצער ערד ניט טאן גערעכטיקייט?

כו וַיֹּאמֶר יְהוָה אִם־אֶמְצָא בְּסֹדֶם חַמְשִׁים צַדִּיקִם בְּתוֹךְ הָעִיר וְנִשְׁאָתִי לְכָל־הַמָּקוֹם בַּעֲבוּרָם:

האָט גאָט געזאָגט: אויב איך וועל געפֿינען אין סדום פֿופֿציק אומשולדיקע אין דער שטאָט, וועל איך פֿאַרגעבן דעם גאַנצן אָרט פֿון זייערטוועגן.

27 A odpovídá Abraham, řekl: Aj, nyní chtěl bych mluvit ku Pánu svému, ačkoli jsem prach a popel.

I odpověděl Abraham i řekl: Otóż przedsięwzięłem mówić do Pana, choć ja proch i popiół:

28 Co pak, nedostane-li se ku padesáti spravedlivým pěti, zdali zkazíš pro těch pět všechno město? I řekl: Nezahladím, jestliže najdu tam čtyřiceti pět.

Może niedostanie do pięćdziesięciu sprawiedliwych, pięciu: czyżbyś zgładził dla pięciu całe miasto? I rzekł: "Nie zgładzę, jeżeli znajdę tam czterdziestu pięciu."

29 Opět mluvil *Abraham* a řekl: Snad nalezeno bude tam čtyřiceti? A odpověděl: Neučiním pro těch čtyřiceti.

I począł dalej mówić do Niego, i rzekł: "Może znajdzie się tam czterdziestu?" I odpowiedział: "Nie uczynię ze względu na czterdziestu."

30 I řekl *Abraham*: Prosím, necht se nehněvá Pán můj, že mluvit budu: Snad se jich nalezne tam třiceti? Odpověděl: Neučiním, jestliže naleznu tam třiceti.

I rzekł: "Niech też nie gniewa Pana, że mówić będę: "Może znajdzie się tam trzydziestu." I rzekł: "Nie uczynię, jeżeli znajdę tam trzydziestu."

כו וַיַּעַן אַבְרָהָם וַיֹּאמֶר הִנֵּה־נָא הוֹאֵלְתִּי לְדַבֵּר אֶל־אֲדֹנָי וְאֲנֹכִי עֹפָר וָאֵפֶר:

הָאֵט זיך אָפּגערוּפֿן אַבְרָהָם און האָט געזאָגט: זע, איך בעט דיך, איך אונטערשטיי מיך צו רעדן צו מיין האַר, הָגם איך בין שטויב און אַש.

כח אֲוֹלֵי יַחְסְרוֹן חַמְשִׁים הַצְדִּיקִים חַמְשָׁה הַתְּשֻׁחִית בְּחַמְשָׁה אֶת־כָּל־הָעִיר וַיֹּאמֶר לֹא אֶשְׁחִית אִם־אֶמְצָא שָׁם אַרְבָּעִים וְחַמְשָׁה:

טאַמער וועלן פֿעלן פֿון די פֿופֿציק אומשולדיקע פֿינף, וועסטו פֿון וועגן די פֿינף צעשטערן די גאַנצע שטאָט? האָט ער געזאָגט: איך וועל ניט צעשטערן, אויב איך וועל דאָרטן געפֿינען פֿינף און פֿערציק.

כט וַיִּסָּף עוֹד לְדַבֵּר אֵלָיו וַיֹּאמֶר אֲוֹלֵי יִמְצְאוּן שָׁם אַרְבָּעִים וַיֹּאמֶר לֹא אֶעֱשֶׂה בְּעִבּוֹר הָאַרְבָּעִים:

און ער האָט ווידער אַ מאָל צו אים גערעדט, און האָט געזאָגט: טאַמער וועלן זיך דאָרטן געפֿינען פֿערציק? האָט ער געזאָגט: איך וועל עס ניט טאָן פֿון וועגן די פֿערציק.

ל וַיֹּאמֶר אֶל־נָא יַחַר לֵאדֹנָי וְאֶדְבָּרָה אֲוֹלֵי יִמְצְאוּן שָׁם שְׁלֹשִׁים וַיֹּאמֶר לֹא אֶעֱשֶׂה אִם־אֶמְצָא שָׁם שְׁלֹשִׁים:

הָאֵט ער געזאָגט: זאָל, איך בעט דיך, מיין האַר ניט פֿאַרדריסן, און איך וועל רעדן: טאַמער וועלן זיך דאָרטן געפֿינען דרייסיק? האָט ער געזאָגט: איך וועל עס ניט טאָן, אויב איך וועל דאָרטן געפֿינען דרייסיק.

31 A *opět* řekl: Aj, nyní počal jsem mluvit ku Pánu svému: Snad se nalezne tam dvadceť? Odpověděl: Nezahladím i pro těch dvadceť.

I řekl: "Otoż przedsięwziętem mówić do Pana: Może znajdzie się tam dwudziestu." I odpowiedział: "Nie zgładzę ze względu na dwudziestu."

32 Řekl ještě: Proším, ať se nehněvá Pán můj, jestliže jednou ještě mluvit budu: Snad se jich najde tam deset? Odpověděl: Nezahladím i pro těch deset.

I řekl: "Niech też nie gniewa Pana, gdy przemówię raz jeszcze: "Może znajdzie się tam dziesięciu." I řekl: "Nie zgładzę ze względu na dziesięciu."

33 I odšel Hospodin, když dokonal řeč k Abrahamovi; Abraham pak navrátil se k místu svému.

I poszedł Wiekuisty, przestawszy mówić do Abrahama; Abraham zaś wrócił do miejsca swojego.

לא וַיֹּאמֶר הַנָּהָא הוֹאֲלִתִּי לְדַבֵּר
אֶל־אֲדֹנָי אוּלִי יִמָּצְאוּן שָׁם עֲשָׂרִים
וַיֹּאמֶר לֹא אֶשְׁחִית בְּעֶבְרִי הָעֲשָׂרִים:

הָאֵט ער געזאגט: זע, איך בעט דיר,
איך אונטערשטיי מיך צו רעדן צו מײן
האַר: טאַמער וועלן זיך דאַרטן געפֿינען
צוואַנציק? האָט ער געזאָגט: איך וועל
ניט צעשטערן פֿון וועגן די צוואַנציק.

לב וַיֹּאמֶר אֶל־נָא יִחַר לֵאדֹנָי וְאֶדְבָּרָה
אֶת־הַפֶּעַם אוּלִי יִמָּצְאוּן שָׁם עֲשָׂרָה
וַיֹּאמֶר לֹא אֶשְׁחִית בְּעֶבְרִי הָעֲשָׂרָה:

הָאֵט ער געזאָגט: זאָל, איך בעט דיר,
מײן האַר ניט פֿאַרדריסן, און איך וועל
רעדן נאָר דאָס מאָל: טאַמער וועלן זיך
דאַרטן געפֿינען צען? האָט ער געזאָגט:
איך וועל ניט צעשטערן פֿון וועגן די
צען.

לג וַיֵּלֶךְ יְהוָה כְּאֲשֶׁר כָּלָה לְדַבֵּר
אֶל־אַבְרָהָם וְאַבְרָהָם שָׁב לְמָקוֹמוֹ:

און גאָט איז אַוועקגעגאַנגען, ווען ער
הָאָט געענדיקט רעדן צו אַבְרָהָם; און
אַבְרָהָם האָט זיך אומגעקערט צו זײַן
אָרט.

- 1 Přišli pak dva andělé do Sodomy u večer, a Lot seděl v bráně Sodomské. Kterézto když uzřel, vstav, šel jim v cestu a sklonil se tváří až k zemi.

I przybyli dwaj aniołowie do Sedomu wieczorem; a Lot siedział u bramy Sedomu. I spostrzegł Lot, i powstał na spotkanie ich, i pokłonił się obliczem ku ziemi.

- 2 A řekl: Aj, prosím páni moji, uchylte se nyní do domu služebníka svého, a zůstaňte přes noc; umyjete také nohy své a ráno vstanouce, půjdete cestou svou. Oni pak odpověděli: Nikoli, ale přenocujeme na ulici.

I rzekł: "Otóż proszę panowie moi! wstąpcie też do domu sługi waszego, i przenocujcie, i umyjcie nogi wasze; a wstawszy rano, pójdziecie w drogę waszą." I odpowiedzieli: "Nie, bo na ulicy przenocujemy."

- 3 Ale když on je velmi nutil, obrátivše se k němu, vešli do domu jeho. I udělal jim hody, a napekl chlebů přesných, i jedli.

I nastawał na nich usilnie, i zaszli do niego, i przybyli do domu jego; i wyprawił im ucztę, i praśników napiekł; i jedli.

א וַיָּבֹאוּ שְׁנֵי הַמַּלְאָכִים סָדְמָה בָּעֶרֶב וְלוֹט יָשָׁב בְּשַׁעַר־סֹדֶם וַיֵּרְא־לוֹט וַיָּקָם לִקְרֹאתָם וַיִּשְׁתָּחוּ אַפִּים אָרְצָה:

און די צוויי מלאכים זינען געקומען קיין סדום אין אָוונט; און לוט איז געזעסן אין טויער פֿון סדום. און לוט האָט זיי דערזען, און ער האָט זיך אויפֿגעשטעלט זיי אַנטקעגן, און האָט זיך געבוקט מיטן פנים צו דער ערד.

ב וַיֹּאמֶר הִנֵּה נָא־אֲדֹנִי סוּרוּ נָא אֶל־בֵּית עֲבָדְכֶם וְלִינוּ וְרַחֲצוּ רַגְלֵיכֶם וְהִשְׁפַּמְתָּם וְהִלַּכְתָּם לְדַרְכְּכֶם וַיֹּאמְרוּ לֹא כִּי בְּרַחוּב נָלִין:

און ער האָט צו זיי געזאָגט: זעט, איד בעט אייך, מײנע האַרן, קערט איין אין הויז פֿון אייער קנעכט אויף איבער נאכט, און וואָשט אייערע פֿיס; און איר וועט זיך פֿעדערן, און וועט גיין אויף אייער וועג. האָבן זיי געזאָגט: ניין, נײַערט אויף דער גאַס וועלן מיר נעכטיקן.

ג וַיִּפְצֹרְכֶם מְאֹד וַיִּסְרוּ אֵלָיו וַיָּבֹאוּ אֶל־בֵּיתוֹ וַיַּעַשׂ לָהֶם מִשְׁתֶּה וּמִצּוֹת אָפָה וַיֹּאכִלוּ:

איז ער זייער צוגעשטאַנען צו זיי, און זיי האָבן איינגעקערט צו אים, און זינען אַרײַנגעגאַנגען אין זײַן הויז, און ער האָט פֿאַר זיי געמאַכט אַ מאָלצײט, און געבאַקן אומגעזייערטע קוכנס, און זיי האָבן געגעסן.

- 4 Prvé pak než lehli, muži města toho, muži Sodomští, osuli se vůkol domu toho, od mladého až do starého, vsecken lid odevšad.
- Zanim się położyli, - a mieszkańcy miasta, mieszkańcy Sedomu, oblegli dom, od młodzieńca do starca, cały lud zewsząd.
- 5 I volali na Lota, a řekli jemu: Kde jsou ti muži, kteříž přišli k tobě v noci? Vyved' je k nám, ať je poznáme.
- I zawołali Lota, i rzekli doń: "Gdzież ci ludzie, którzy przybyli do ciebie tej nocy? Wyprowadź ich do nas, abyśmy nawiedzili ich.
- 6 I vyšel k nim Lot ven, a zavřel po sobě dvěře.
- I podszedł do nich Lot ku wejściu, a drzwi zamknął za sobą.
- 7 A řekl: Prosím, bratří moji, nečiňte zlého.
- I rzekł: "Nie czyńcie też, bracia moi, nic złego.
- ד טָרָם יִשְׁכְּבוּ וְאֲנָשֵׁי הָעִיר אֲנָשֵׁי סֹדֶם נָסְבוּ עַל־הַבַּיִת מִנֶּעַר וְעַד־זָקֵן כָּל־הָעָם מִקְּצֵה:
- איידער נאך זיי האבן זיך געלייגט, האבן די מענטשן פֿון שטאָט, די מענטשן פֿון סדום, אַרומגערינגלט דאָס הויז, פֿון יונג ביז אַלט, דאָס גאַנצע פֿאָלק פֿון עק צו עק.
- ה וַיִּקְרָאוּ אֶל־לוֹט וַיֹּאמְרוּ לוֹ אֵיךְ הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר־בָּאוּ אֵלֶיךָ הַלַּיְלָה הוֹצִיָאם אֵלֵינוּ וְנִדְעָה אֹתָם:
- און זיי האבן גערופֿן צו לוטן, און האבן צו אים געזאָגט: ווו זינען די מענער וואָס זינען צו דיר געקומען די נאַכט? ברענג זיי אַרויס צו אונדז, מיר זאָלן זיי דערקענען.
- ו וַיֵּצֵא אֹלֶהֶם לוֹט הַפֶּתַח וַהֲדָלַת סָגֵר אַחֲרָיו:
- איז לוט אַרויסגעגאַנגען צו זיי אין אינגאַנג, און די טיר האָט ער פֿאַרשלאָסן הינטער זיך.
- ז וַיֹּאמֶר אֶל־נָא אַחֵי תִרְעוּ:
- און ער האָט געזאָגט: איך בעט אײַך, מײַנע ברידער, טוט ניט קיין שלעכטס.

8 Aj, mám teď dvě dcery, kteréžto nepoznaly muže; vyvedu je nyní k vám, čiňte s nimi, jak se vám líbí; toliko mužům těmto nic nečiňte, poněvadž vešli pod stín střechy mé.

Otóż mam dwie córki, które nie poznały męża, wyprowadzę je raczej do was, a czyńcie z nimi co najlepszém w oczach waszych; a tylko mężom tym nie czyńcie nic, ponieważ weszli pod cień dachu mojego.

9 I řekli: Odejdi tam! A mluvili: Sám se dostal sem pohostinu, a chce nás souditi? Nyní tobě hůř uděláme, než jim. I obořili se násilně na muže toho, *totiž* na Lota, a přistoupili, aby vy-lomili dvěře.

I rzekli: "Ustąp precz!", i rzekli: "Ten jeden przybył tu gościć, a chce wciąż sądzić! Teraz gorzej postąpić z tobą, niż z nimi!" I naparli na męża, na Lota, i przystąpili, by wyłamać drzwi.

10 Tedy muži ti vztáhli ven ruku svou, a uvedli Lota k sobě do domu, a dvěře zavřeli.

I wyciągnęli mężowie owi rękę swoją, i sprowadzili Lota do siebie, do domu, a drzwi zamknęli.

ח הִנֵּה־נָא לִי שְׁתֵּי בָנוֹת אֲשֶׁר לֹא־יָדְעוּ אִישׁ אוֹצִיָּאה־נָא אֶתְהֶן אֲלֵיכֶם וַעֲשׂוּ לָהֶן כְּטוֹב בְּעֵינֵיכֶם רַק לְאֲנָשִׁים הָאֵל אֶל־תַּעֲשׂוּ דָבָר כִּי־עַל־כֵּן בָּאוּ בְּצֵל קִרְתִּי:

אָט, אִיךְ בעט אײך, זײנען בײ מיר צוויי טעכטער וואָס ווייסן נישט פֿון קיין מאַן, לאָמִיך זיי אַרויסברענגען צו אײך, און טוט מיט זיי ווי עס איז גוט אין אײערע אויגן, נאָר די דאָזיקע מענער זאָלט איר קיין זאך נישט טאָן, אַזוי ווי זיי זײנען געקומען אין דעם שאַטן פֿון מיין דאָך.

ט וַיֹּאמְרוּ גֹשְׁהֲלָאָה וַיֹּאמְרוּ הָאֶחָד בְּאֶלְגֹּור וַיִּשְׁפֹּט שְׁפוֹט עֵתָה נָרַע לָךְ מֵהֶם וַיִּפְצְרוּ בְּאִישׁ בְּלוֹט מְאֹד וַיִּגְשׂוּ לְשֹׁבֵר הַדְּלָת:

האָבן זיי געזאָגט: גיי אַוועק! און זיי האָבן געזאָגט: געקומען איינער וווינען, און משפטן וויל ער משפטן! אַצונד וועלן מיר זיך מיט דיר נאָך ערגער באַגיין ווי מיט זיי. און זיי זײנען זייער צוגעשטאַנען צו דעם מאַן, צו לוטן, און האָבן גענענט אינצוברעכן די טיר.

י וַיִּשְׁלְחוּ הָאֲנָשִׁים אֶת־יָדָם וַיָּבִיאוּ אֶת־לוֹט אֲלֵיהֶם הַבֵּיתָה וְאֶת־הַדְּלָת סָגְרוּ:

האָבן די מענער אויסגעשטרעקט זייער האַנט, און אַרײַנגעבראַכט לוטן צו זיך אין הויז, און די טיר האָבן זיי פֿאַרשלאָסן.

11 A ty muže, kteříž byli přede dveřmi domu, ranili slepotou velikou, od nejmenšího až do největšího, tak že ustali, hledající dveří.

A ludzi, będących u wejścia do domu, porazili ślepotą, od najmniejszego do największego, tak że strudzili się, szukając wejścia.

12 I řekli muži k Lotovi: Máš-li ještě zde koho, buď zetě neb syny své, neb dcery své, i všechno, což máš v městě, vyved' z místa tohoto.

I rzekli ci mężowie do Lota: "kogokolwiek jeszcze masz tutaj, - zięciów, i synów twoich, i córki twoje, i wszystkich których masz w mieście, - wyprowadź z tego miejsca.

13 Nebo zkazíme místo toto, proto že se velmi rozmohl křik jejich před Hospodinem, a poslal nás Hospodin, abychom zkazili je.

Albowiem zburzym miejsce to, gdyż wzmogła się skarga na nich przed obliczem Wiekuistego i posłał nas Wiekuisty, aby je zburzyć."

14 Vyšed tedy Lot, mluvil k zeťům svým, kteříž již měli pojímati dcery jeho, a řekl: Vstaňte, vyjděte z místa tohoto, nebo zkazí Hospodin město toto. Ale zdálo se zeťům jeho, jako by žertoval.

I wyszedł Lot, i powiedział zięciom swoim, którzy pojąć mieli córki jego i rzekł: "Wstańcie, wyjdźcie z miejsca tego, gdyż zburzy Wiekuisty miasto." Ale wydawał się jakoby żartował, w oczach zięciów swoich.

יא וְאֶת־הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר־פָּתַח הַבַּיִת הַכּוֹ בְּסַנּוּרִים מְקַטֵּן וְעַד־גָּדוֹל וַיִּלְאוּ לְמִצָּא הַפֶּתַח:

און די לייט וואָס ביים איינגאַנג פֿון הויז האָבן זיי געשלאָגן מיט בלינדקייט פֿון קליין ביז גרויס, און זיי האָבן ניט געקענט געפֿינען דעם איינגאַנג.

יב וַיֹּאמְרוּ הָאֲנָשִׁים אֶל־לוֹט עַד מִי־לָךְ פֶּה חָתָן וּבָנֶיךָ וּבָנוֹתֶיךָ וְכָל אֲשֶׁר־לָךְ בְּעִיר הַזֶּה הוֹצֵא מִן־הַמָּקוֹם:

און די מענער האָבן געזאָגט צו לוט: וועמען נאָך האָסטו דאָ? אָן איידים אָדער דינע זין און דינע טעכטער, אָדער וועמען נאָר דו האָסט אין דער שטאָט, פֿיר אַרויס פֿון דעם אָרט;

יג כִּי־מִשְׁחָתִים אָנְחָנוּ אֶת־הַמָּקוֹם הַזֶּה כִּי־גָדְלָה צַעֲקָתָם אֶת־פְּנֵי יְהוָה וַיִּשְׁלַחַנוּ יְהוָה לְשַׁחֲתָהּ:

וואָרום מיר צעשטערן דעם דאָזיקן אָרט, ווייל דאָס געשריי וועגן זיי איז גרויס פֿאַר גאָט, און גאָט האָט אונדז געשיקט זי צו צעשטערן.

יד וַיֵּצֵא לוֹט וַיְדַבֵּר אֶל־חֲתָנָיו לֵקְחֵי בָנוֹתָיו וַיֹּאמֶר קוּמוּ צֵאוּ מִן־הַמָּקוֹם הַזֶּה כִּי־מִשְׁחִית יְהוָה אֶת־הָעִיר וַיְהִי כַמִּצְחָק בְּעֵינֵי חֲתָנָיו:

איז לוט אַרויסגעגאַנגען, און האָט גערעדט צו זיינע איידים, די וואָס האָבן גענומען זיינע טעכטער, און ער האָט געזאָגט: שטייט אויף, גייט אַרויס פֿון דעם דאָזיקן אָרט, וואָרום גאָט צעשטערט די שטאָט. און ער איז געווען ווי איינער וואָס מאַכט שפּאַס אין די אויגן פֿון זיינע איידים.

- 15 A když zasvitávalo, nutili andělé Lota, řkouce: Vstaň, vezmi ženu svou a dvě dcery své, kteréž tu jsou, abys nezahynul v pomstě města.

A zaledwie zorza wzeszła, nalegali aniołowie na Lota, mówiąc: "Wstań, zabierz żonę twoję i dwie córki twoje obecne tu, abys nie zginął za winę tego miasta."

- 16 A když prodléval, chopili muži ruku jeho, a ruku ženy jeho, a ruku dvou dcer jeho, nebo se slitoval nad ním Hospodin; i vyvedli jej, a pustili za městem.

Gdy się jednak ociągał, uchwycili mężowie owi za rękę jego, i za rękę żony jego, i za rękę dwóch córek jego w miłosierdziu Wiekuistego nad nim, i wyprowadzili go, i zostawili go po za miastem.

- 17 A stalo se, když je vedli ven, řekl *jeden*: Zachovejž život svůj, neohlédej se zpět, ani se zastavuj na vši této rovině; ujdí na horu, abys nezahynul.

A gdy wyprowadzili ich precz, rzekł jeden: "Uchodź z życiem twojém; nie oglądaj się za siebie, a nie zatrzymuj się w całej tej okolicy; w góry uchodź, abys nie zginął."

טו וְכִמּוֹ הַשָּׁחַר עָלָה וַיֹּאצִּיזוּ הַמַּלְאָכִים בְּלוֹט לֵאמֹר קוּם קַח אֶת־אִשְׁתְּךָ וְאֶת־שְׁתֵּי בְנֹתֶיךָ הַנִּמְצָאֹת פֶּן־תִּסָּפֶה בְּעֹן הָעִיר:

און ווי דער פֿרימאָרגן איז אויפֿגעגאַנגען, אזוי האָבן די מלאַכים געאַלט לוטן, אזוי צו זאָגן: שטיי אויף, נעם דיין ווייב, און דינע צוויי טעכטער וואָס געפֿינען זיך דאָ, כדי זאָלסט ניט אומגעבראַכט ווערן דורך דער זינד פֿון דער שטאָט.

טז וַיְתִמְהָמָה וַיַּחֲזְקוּ הָאֲנָשִׁים בְּיָדוֹ וּבִיד־אִשְׁתּוֹ וּבִיד שְׁתֵּי בְנֹתָיו בְּחֻמַּלֹּת יְהוָה עָלָיו וַיִּצְאָהוּ וַיִּנְחָהוּ מִחוּץ לָעִיר:

און אז ער האָט געזאַמט, האָבן די מענער אָנגענומען זיין האַנט, און די האַנט פֿון זיין ווייב, און די האַנט פֿון זינע צוויי טעכטער; פֿון וועגן גאָטס דערבאַרימונג אויף אים. און זיי האָבן אים אַרויסגעפֿירט, און האָבן אים געלאָזט אויסן שטאָט.

יז וַיְהִי כְּהוֹצִיאָם אֹתָם הַחוּצָה וַיֹּאמֶר הַמָּלֵט עַל־נַפְשֶׁךָ אֶל־תִּבְטֵ אַחֲרֶיךָ וְאַל־תַּעֲמֹד בְּכָל־הַפֶּכֶר הַהָרָה הַמָּלֵט פֶּן־תִּסָּפֶה:

און עס איז געווען, ווי זיי האָבן אים אַרויסגעפֿירט דרויסן, אזוי האָט ער געזאָגט: אַנטרין מיט דיין לעבן; זאָלסט זיך ניט אומקוקן הינטער דיר, און זיך ניט אָפשטעלן אין דער גאַנצער געגנט; אַנטרין צום באָרג, כדי זאָלסט ניט אומגעבראַכט ווערן.

18 I řekl jim Lot: Ne tak, prosím, páni moji.

I rzekł Lot do nich: "O nie, panie!

19 Aj, nyní nalezl služebník tvůj milost před očima tvýma, a veliké jest milosrdenství tvé, kteréž jsi učinil se mnou, když jsi zachoval duši mou; ale jáť nebudu moci ujíti na tu horu, aby mne nepostihlo to zlé, a umřel bych.

Otóż znalazł sługa twój łaskę w oczach twoich, i uczyniłeś wielkiem miłosierdzie, któreś okazał mi, ocalając życie moje; ale ja nie zdążę ujść w te góry, bo i tak dościgło by mnie nieszczęście, i umarłbym.

20 Hle, teď jest toto město blízko, do něhož bych utekl, a toť jest malé; prosím, nechť tam ujdu; však pak neveliké jest, a živa bude duše má.

Otóż miasto to jest blizkiem, by uciec tam, i małym ono; ujdę raczej tam, wszakże małym ono, a niechaj żyje dusza moja."

21 I řekl k němu: Aj, uslyšel jsem žádost tvou i v této věci, abych nepodvrátil města toho, o němž jsi mluvil.

I rzekł do niego: "Oto uwzględnię cię i w tej mierze, abym nie spustoszył miasta, o którym mówisz.

יח וַיֹּאמֶר לוֹט אֲלֵהֶם אֶל־נָא אֲדֹנָי:

הָאֵט לוֹט צו זיי געזאָגט: ניט אזוי, איך בעט איך, מײַנע האַרן.

יט הִנֵּה־נָא מָצָא עֲבָדְךָ חַן בְּעֵינֶיךָ וַתַּגְדֵּל חֶסֶדְךָ אֲשֶׁר עָשִׂיתָ עִמָּדִי לְהַחְיֹת אֶת־נַפְשִׁי וְאֲנִכִּי לֹא אוֹכַל לְהַמְלִיט הָהָרָה פֶּן־תִּדְבַּקְנִי הָרָעָה וּמָתִי:

זע, איך בעט דיך, דיין קנעכט האָט געפֿונען ליטזעליקייט אין דינע אויגן, און האָסט געגרייסט דיין חסד וואָס דו האָסט געטאָן מיט מיר, צו לאָזן לעבן מײַן נפֿש; אָבער איך קען ניט אַנטרינען צום באָרג, וואָרום דאָס בייז וועט מיך נאָך אַניאָגן, און איך וועל שטאַרבן.

כ הִנֵּה־נָא הָעִיר הַזֹּאת קְרִיבָה לָנוּם שָׁמָּה וְהִיא מְצֻעֶר אִמְלָטָה נָא שָׁמָּה הֲלֹא מְצֻעֶר הוּא וַתַּחֲי נַפְשִׁי:

אַן, איך בעט דיך, איז יענע שטאָט, נאָנט אַהין צו אַנטלויפֿן, און זי איז אַ קליינס; לאָמיר, איך בעט דיך, אַהין אַנטרינען – זי איז דאָך אַ קליינס – און מײַן נפֿש וועט בלייבן לעבן.

כא וַיֹּאמֶר אֵלָיו הִנֵּה נִשְׁאַתִּי פָּנֶיךָ גַם לְדַבֵּר הַזֶּה לְבִלְתִּי הַפְּכִי אֶת־הָעִיר אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ:

הָאֵט ער צו אים געזאָגט: זע, איך שוין דיין פנים אויך אין דער דאָזיקער זאך, איך זאָל ניט איבערקערן די שטאָט וואָס דו האָסט געזאָגט.

- 22 Pospěšiž, ujdí tam; neboť nebudu moci učiniti ničehož, dokudž tam nedojdeš. A z té příčiny nazváno jest jméno města toho Ségor.
- כב מֵהָרַם הַמִּלֵּט שָׁמָּה כִּי לֹא אוֹכֵל לַעֲשׂוֹת דְּבַר עַד-בֹּאֶיךָ שָׁמָּה עַל-כֵּן קָרָא שְׁמֵהָ עִיר צוּעֵר:
- Prędzej zatem, uchodź tam, bo nie mogę dokonać dzieła, póki nie zajdziesz tam." Przeto nazwano imię miasta tego: Coar.
- כג הַשָּׁמַשׁ יָצָא עַל-הָאָרֶץ וְלוֹט בָּא צִעְרָה:
- Slunce vzcházelo nad zemi, když Lot všel do Ségor.
- די זון איז געווען אויפגעגאנגען אויף דער ערד, ווען לוט איז אָנגעקומען קיין צוער.
- Słońce wzeszło nad ziemią, gdy Lot przybył do Coaru.
- 24 A Hospodin dštil na Sodomu a na Gomoru si-rou a ohněm od Hospodina s nebe.
- כד וַיְהִי הָהֵמָּה הַמִּטִּיר עַל-סֹדֶם וְעַל-עֲמֹרָה גִפְרִית וָאֵשׁ מֵאֵת יְהוָה מִן-הַשָּׁמַיִם:
- A Hospodin zaś spuścił na Sedom i Amore deszcz siarki i ognia, od Wiekuistego z nieba.
- און גאָט האָט געמאַכט רעגענען אויף סדום און אויף עמורה שוועבל און פֿייער, פֿון גאָט, פֿון הימל.
- 25 A podvrátil ta města i všecku tu rovinu, všecky také obyvatele těch měst, i všechno, což roste z země.
- כה וַיַּהֲפֹךְ אֶת-הָעָרִים הָאֵל וְאֵת כָּל-הַכֶּכֶר וְאֵת כָּל-יֹשְׁבֵי הָעָרִים וְצִמָּח הָאֲדָמָה:
- A podvrátil ta města i všecku tu rovinu, všecky také obyvatele těch měst, i všechno, což roste z země.
- און ער האָט איבערגעקערט די דאָזיקע שטעט, און די גאַנצע געגנט, און אַלע באַווינער פֿון די שטעט, און די שפראַצונג פֿון דער ערד.
- I zniżył miasta te, i całą ową okolicę, i wszystkich mieszkańców tych miast, i roślinność ziemi.
- 26 I ohlédla se žena jeho, jduc za ním, a obrácena jest v sloup solný.
- כו וַתִּבֶּט אִשְׁתּוֹ מֵאַחֲרָיו וַתְּהִי נָצִיב מֶלֶח:
- I ohlédla se žena jeho, jduc za ním, a obrácena jest v sloup solný.
- און זיין ווייב האָט זיך אומגעקוקט פֿון הינטער אים, און איז געוואָרן אַ זייל זאַלץ.
- I ogłądała się żona jego za nim, i stała się słupem soli.

- 27 Vstav pak Abraham ráno, *pospíšil* k místu tomu, kdež byl stál před Hospodinem.
- I wstał Abraham rano, spiesząc na miejsce, kiedy stanął przed obliczem Wiekuistego.
- 28 A pohleděv k Sodomě a Gomoře, i na všecku zemi té roviny, uzřel, a aj, vystupoval dým z země té, jako dým z vápenice.
- I spojrzal na powierzchnię Sedomu i Amory, i na całą powierzchnię ziemi owej okolicy, i zobaczył, a oto wznosił się dym z ziemi, jako dym z topielni!
- 29 Stalo se tedy, když kazil Bůh města té roviny, že se rozpomenul Bůh na Abrahama, a vytrhl Lota z prostředku podvrácení, když podvracel města, v nichž bydlil Lot.
- I tak stało się, gdy zburzył Bóg miasta owej okolicy, że wspomniął Bóg na Abrahama, i wysłał Lota z pośród zniszczenia, niszcząc owe miasta, w których mieszkał był Lot.
- 30 Potom vyšel Lot z Ségor, a bydlil na hoře té, a obě dvě dcery jeho s ním; nebo nesměl bydliti v Ségor. I bydlil v jeskyni s oběma dcerami svými.
- Lot zaś wyszedł z Coaru, i zamieszkał w górach, a dwie córki jego z nim; gdyż obawiał się pozostać w Coarze; i zamieszkał w jaskini, on i dwie córki jego.
- כז וַיִּשְׁכֶּם אַבְרָהָם בִּבְקֶר אֱלֹהֵי־מָקוֹם
אֲשֶׁר־עָמַד שָׁם אֶת־פָּנָיו יְהוָה:
- און אברהם האט זיך געפֿעדערט אין דער פֿרי צו דעם אָרט וואָס ער איז דאָרטן געשטאַנען פֿאַר גאָט.
- כח וַיִּשְׁקֹף עַל־פָּנָיו סְדוֹם וְעִמּוֹרָה וְעַל־כָּל־פָּנָיו אֶרֶץ הַכֶּכֶר וַיֵּרָא וְהִנֵּה עָלָה קִיטָר הָאֶרֶץ כְּקִיטָר הַכִּבְשָׁן:
- און ער האָט אַראָפּגעקוקט אויף סדום און עמורָה, און אויף דעם גאַנצן לאַנד פֿון דער געגנט, און ער האָט געזען, ערשט דער רויך פֿון לאַנד גייט אויף אַזוי ווי דער רויך פֿון אַ קאַלכאָוון.
- כט וַיְהִי בַשָּׁחַת אֱלֹהִים אֶת־עָרֵי הַכֶּכֶר וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת־אַבְרָהָם וַיִּשְׁלַח אֶת־לוֹט מִתּוֹךְ הַהִפְכָּה בְּהַפֹּךְ אֶת־הָעָרִים אֲשֶׁר־יָשָׁב בָּהֶן לוֹט:
- אַזוי איז געשען, ווען גאָט האָט צעשטערט די שטעט פֿון דער געגנט, אַז גאָט האָט געדאַכט אָן אברהמען, און האָט אַרויסגעשיקט לוטן פֿון מיטן פֿון דער איבערקערעניש בײַם איבערקערן די שטעט וואָס לוט איז אין זיי געזעסן.
- ל וַיֵּצֵל לוֹט מִצוּעַר וַיֵּשֶׁב בְּהָר וּשְׁתֵּי בָנָתָיו עִמּוֹ כִּי יָרָא לְשִׁבְתָּ בְּצוּעַר וַיֵּשֶׁב בַּמְעָרָה הוּא וּשְׁתֵּי בָנָתָיו:
- און לוט איז אַרויפֿגעגאַנגען פֿון צווער, און האָט זיך באַזעצט אויפֿן באַרג, און זײַנע צוויי טעכטער מיט אים; וואָרום ער האָט מורא געהאַט צו זיצן אין צווער; און ער איז געזעסן אין אַ הייל, ער און זײַנע צוויי טעכטער.

- 31 I řekla prvorozená k mladší: Otec náš jest již starý, a není žádného muže na zemi, ješto by všel k nám podlé obyčeje vší země.
- I rzekła starsza do młodszej: "Ojciec nasz starym, a mężczyzny nie ma na ziemi, któryby przyszedł do nas zwyczajem całej ziemi.
- 32 Pod', dejme pítí otci našemu vína, a spěme s ním, abychom zachovaly z otce našeho símě.
- Chodź, upoim ojca naszego winem, i położym się z nim, a zachowamy z ojca naszego potomstwo.
- 33 I daly pítí otci svému vína té noci; a všedši prvorozená, spala s otcem svým, kterýžto necítí, ani když lehla, ani když vstala.
- I upoily ojca swojego winem nocy onej, i poszła starsza i położyła się przy ojcu swoim; a nie wiedział on kiedy się układała, i kiedy wstała.
- 34 Nazejtří pak řekla prvorozená k mladší: Aj, spala jsem včerejší noci s otcem svým; dejme mu pítí vína ještě této noci; potom vejduc, spí s ním, a zachovejme símě z otce našeho.
- I stało się nazajutrz, że rzekła starsza do młodszej: "oto leżałam wczoraj przy ojcu moim, upoim go winem i tej nocy, a pójdziesz i położysz się przy nim, i zachowamy z ojca naszego potomstwo."
- לא ותאמר הבכירה אלה הצעירה אבינו זקן ואיש אין בארץ לבוא עלינו כדרך כל־הארץ:
- האט די עלטערע געזאגט צו דער יינגערער: אונדזער פאטער איז אלט, און קיין מאן איז נישטא אויף דער ערד צו קומען צו אונדז, אזוי ווי דער שטייגער פון דער גאנצער ערד.
- לב לכה נשקה את־אבינו יין ונשכבה עמו ונחיה מאבינו זרע:
- קום, לאמיר אנטרינקען אונדזער פאטער מיט ווין, און מיר וועלן ליגן מיט אים, און מיר וועלן אויפהאלטן פון אונדזער פאטער א זאמען.
- לג ותשקין את־אביהן יין בלילה הוא ותבא הבכירה ותשכב את־אביה ולא־ידע בשכבה ובקומה:
- האבן זיי אנגעטרונקען זייער פאטער מיט ווין אין יענער נאכט, און די עלטערע איז געקומען און איז געלעגן מיט איר פאטער; און ער האט נישט געוואסט פון איר לייגן זיך אדער פון איר אויפשטיין.
- לד ויהי ממחרת ותאמר הבכירה אלה הצעירה הן־שכבתי אמש את־אבי נשקנו יין גם־הלילה ובאי שכבי עמו ונחיה מאבינו זרע:
- און עס איז געווען אויף מארגן, האט די עלטערע געזאגט צו דער יינגערער: זע, נעכטן בין איך געלעגן מיט מיין פאטער; לאמיר אים אנטרינקען מיט ווין אויך די נאכט, און קום דו ליג מיט אים, און מיר וועלן אויפהאלטן פון אונדזער פאטער א זאמען.

35 I daly píti ještě té noci otci svému vína; a vstala ta mladší, a spala s ním; on pak necítil, ani když ona lehla, ani když vstala.

I upoily i noci onej ojca swojego winem, i wstała młodsza, i położyła się przy nim; a nie wiedział on, kiedy się układała i kiedy wstała.

36 A tak počaly obě dcery Lotovy z otce svého.

I poczęły dwie córki Lota od ojca swojego.

37 I porodila prvorozená syna, a nazvala jméno jeho Moáb; onť jest otec Moábských až do dnešního dne.

I urodziła starsza syna, i nazwała imię jego Moab: on to ojciec Moabitów, po dziś dzień.

38 I mladší také porodila syna, a nazvala jméno jeho Ben Ammon; onť jest otcem Ammonitských až do dnešního dne.

A młodsza również urodziła syna, i nazwała imię jego Ben-Ammi: On to ojciec Ammonitów, po dziś dzień.

לֶחֶם וַתִּשְׁקֶינָה גַם בַּלַּיְלָה הַהוּא אֶת־אָבִיהָן
זֵינן וַתִּקֶּם הַצֶּעִירָה וַתִּשְׁכַּב עִמּוֹ
וְלֹא־יָדַע בְּשֹׁכְבָהּ וּבִקְמָהּ:

הָאָבִן זֵי אוֹיֵךְ אִין יַעֲנַעַר נֹאכַט
אָנְגַּעֲטֻרֻנְקֶען זייער פֿאַטער מיט ווײַן,
און די יינגערע איז אויפֿגעשטאַנען און
איז געלעגן מיט אים; און ער האָט נישט
געוואוסט פֿון איר לייגן זיך אָדער פֿון
איר אויפֿשטיין.

לֹחַ וַתְּהִינן שְׁתֵּי בָנוֹת־לוֹט מֵאֲבִיהֶן:
און ביידע טעכטער פֿון לוטן זיינען
טראָגעדיק געוואָרן פֿון זייער פֿאַטער.

לֹחַ וַתֵּלֶד הַבְּכִירָה בֶן וַתִּקְרָא שְׁמוֹ מוֹאָב
הוּא אָבִי־מוֹאָב עַד־הַיּוֹם:

און די עלטערע האָט געבאָרן אַ זון, און
זי האָט גערופֿן זיין נאָמען מוֹאָב; דאָס
איז דער פֿאַטער פֿון דעם היינטיקן
מוֹאָב.

לֹחַ וַהֲצִעִירָה גַם־הוּא יֶלֶדָה בֶן וַתִּקְרָא
שְׁמוֹ בֶן־עַמִּי הוּא אָבִי בְנֵי־עַמּוֹן
עַד־הַיּוֹם:

און די יינגערע, זי אויך האָט געבאָרן אַ
זון, און זי האָט גערופֿן זיין נאָמען
בן־עַמִּי; דאָס איז דער פֿאַטער פֿון די
היינטיקע קינדער פֿון עַמּוֹן.

בראשית כ : 20

- א וַיֵּסַע מִשָּׁם אַבְרָהָם אֶרְצָה הַנִּגָּב וַיָּשָׁב בֵּין־קְדֵשׁ וּבֵין שׁוּר וַיָּגֵר בְּגֵרָר:
- און אַבְרָהָם הָאָט אָוועקגעצויגן פֿון דאָרטן צום לאַנד פֿון דרום, און ער האָט זיך באַזעצט צווישן קְדֵשׁ און צווישן שׁוּר, און האָט געווינט אין גֵרָר.
- ב וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אֶל־שָׂרָה אִשְׁתּוֹ אַחֲתִי הִוא וַיִּשְׁלַח אַבְיִמֶלֶךְ מֶלֶךְ גֵּרָר וַיִּקַּח אֶת־שָׂרָה:
- און אַבְרָהָם האָט געזאָגט אויף זײַן ווייב שָׂרָה: זי איז מײַנע אַ שוועסטער. האָט געשיקט אַבְיִמֶלֶךְ דער מלך פֿון גֵּרָר, און האָט צוגענומען שָׂרָה.
- ג וַיְבֹא אֱלֹהִים אֶל־אַבְיִמֶלֶךְ בַּחֲלוֹם הַלֵּילָה וַיֹּאמֶר לוֹ הֲנִיָּה מֵת עַל־הָאִשָּׁה אֲשֶׁר־לָקַחְתָּ וְהִוא בָּעֵלָת בָּעַל:
- איז גאָט געקומען צו אַבְיִמֶלֶךְ אין אַ חלום פֿון דער נאַכט, און האָט צו אים געזאָגט: זע, וועסט שטאַרבן פֿון וועגן דער פֿרוי וואָס דו האָסט גענומען, וואָרום זי איז די ווייב פֿון אַ מאַן.
- ד וַאֲבִימֶלֶךְ לֹא קָרַב אֵלֶיהָ וַיֹּאמֶר אֲדֹנָי הִגִּיוֹי גַּם־צָדִיק תִּהְיֶה:
- און אַבְיִמֶלֶךְ האָט צו איר ניט גענענט און ער האָט געזאָגט: גאָט, ווילסטו אויך אומשולדיק פֿאַלק הרגען?
- 1 Odtud bral se Abraham do země polední, aby bydlil mezi Kádes a Sur; i byl pohostinu v Gerar;
- I wyruszył ztamtąd Abraham do ziemi ku południowi, i osiadł między Kadesz a Szur, i przebywał w Gerar.
- 2 Kdežto pravil Abraham o Sáře manželce své: Sestra má jest. Tedy poslav Abimelech, král Gerarský, vzal Sáru.
- I mówił Abraham o Sarze żonie swojej: "Siostra to moja." I posłał Abimelech, król Geraru, i wziął Sarę.
- 3 Ale přišel Bůh k Abimelechovi ve snách v noci, řekl jemu: Aj, ty již umřeš pro ženu, kterouž jsi vzal, poněvadž jest vdaná za muže.
- Ale przyszedł Bóg do Abimelecha we śnie nocnym, i powiedział mu: "Oto umrzesz z powodu niewiasty, którąś wziął, bo ona zamężna.
- 4 Abimelech pak nepřiblížil se k ní; protož řekl: Pane, zdaž také spravedlivý národ zabiješ?
- A Abimelech nie zbliżył się był do niej i rzekł: "Panie! alboż i naród niewinny zatracasz?"

5 Zdaliž mi sám nepravil: Sestra má jest? A ona též pravila: Bratr můj jest. V upřímnosti srdce svého a v nevinnosti rukou svých učinil jsem to.

Wszakże sam powiedział mi: Siostra to moja, i ona sama też mówiła: Brat to mój. W prostocie serca mojego i w czystości rąk moich uczyniłem to."

6 I řekl jemu Bůh ve snách: Jáť také vím, že v upřímnosti srdce svého učinil jsi to, a já také zdržel jsem tě, abys nezhřešil proti mně; protož nedalt jsem se jí dotknouti.

I rzekł do niego Bóg we śnie: "I ja wiem, żeś w prostocie serca to uczynił; to też powstrzymałem cię, abys nie grzeszył przeciw Mnie, i przeto niedopuszcilem, abys jej dotknął.

7 Nyní tedy, navrať ženu muži tomu; nebo prorok jest, a modliti se bude za tebe, a živ budeš. Pakli *jí* nenavrátíš, věz, že smrtí umřeš ty i všecko, což tvého jest.

A teraz wróć żonę tego męża, a będąc prorokiem, pomodli się za ciebie, i będziesz żył; jeżeli zaś nie wrócisz, wiedz, że umrzesz, ty i wszyscy twoi."

ה הֲלֹא הוּא אָמַר-לִי אֲחִתִּי הוּא
וְהִיא-גַם-הוּא אָמְרָה אָחִי הוּא
בְּתֵם-לִבִּי וּבְנִקִּין כִּפִּי עָשִׂיתִי זֹאת:

הָאֵט עַר מִיר נִיט אַלִּין גַּעזָאגט: זי איז
מײַנע אַ שוועסטער? און זי, אויך זי
הָאֵט גַּעזָאגט: ער איז מײַנער אַ
ברודער. אין דער ערלעכקייט פֿון מײַן
האַרצן און אין דער ריינקייט פֿון מײַנע
הענט האָב איך דאָס געטאָן.

ו וַיֹּאמֶר אֵלָיו הָאֱלֹהִים בְּחֶלֶם גַּם אֲנֹכִי
יָדַעְתִּי כִּי בְתֵם-לִבִּי עָשִׂיתָ זֹאת
וְאֲחִשָּׁף גַּם-אֲנֹכִי אוֹתָךְ מִחֲטוּלִי
עַל-כֵּן לֹא-נִתְּתִיךָ לְנִגְעַע אֵלֶיָּהּ:

הָאֵט גאָט צו אים גַּעזָאגט אין חלום:
יא, איך ווייס אַז אין דער ערלעכקייט
פֿון דיין האַרצן האָסטו דאָס געטאָן, און
איך האָב דיך אויך געוואָלט פֿאַרמײַדן
פֿון זינדיקן צו מיר, דרום האָב איך דיך
ניט געלאָזט זיך צורירן צו איר.

ז וְעַתָּה הָשִׁב אִשְׁתְּ-הָאִישׁ כִּי-נָבִיא
הוּא וַיִּתְּפֹלל בַּעֲדָךְ וַחַיָּה וְאִם-אֵינֶךָ
מֵשִׁיב דָּע כִּי-מוֹת תָּמוּת אֶתָּה
וְכָל-אֲשֶׁר-לָךְ:

און אַצונד, קער אום די ווייב פֿון דעם
מאַן, וואָרום ער איז אַ נביא, און ער
וועט מתפלל זײַן פֿאַר דיר, און וועסט
בלייבן לעבן; אויב אָבער דו קערסט זי
ניט אום, זײַ וויסן אַז שטאַרבן וועסטו
שטאַרבן, דו און אַלע וואָס געהערן צו
דיר.

8 A vstav Abimelech ráno, svolal všechny služebníky své, a vypravoval všechna slova ta v uši jejich. I báli se ti muži velmi.

I wstał Abimelech rano, i zwołał wszystkie służby swoje, i opowiedział wszystkie rzeczy te w uszy ich; i zlekli się ludzie owi bardzo.

9 Potom povolav Abimelech Abrahama, řekl jemu: Co jsi nám *to* učinil? A co jsem zhřešil proti tobě, že jsi uvedl na mne a na království mé hřích veliký? Učinils mi, čehož jsi učiniti neměl.

I zawezwał Abimelech Abrahama i rzekł mu: "Cóżeś narobił nam, i czymże zgrzeszyłem przeciw tobie, żeś prawie przywiódł na mnie i na królestwo moje grzech wielki? Czyny, których się nie czyni, uczyniłeś względem mnie."

10 A řekl opět Abimelech Abrahamovi: Cos myslil, žes takovou věc učinil?

I rzekł Abimelech do Abrahama: "Cóżeś miał na widoku, gdyś uczynił rzecz tę?"

ח וַיִּשְׁכֶּם אַבְיִמֶלֶךְ בַּבֹּקֶר וַיִּקְרָא
לְכָל־עֲבָדָיו וַיְדַבֵּר אֶת־כָּל־הַדְּבָרִים
הָאֵלֶּה בְּאָזְנֵיהֶם וַיִּירָאוּ הָאֲנָשִׁים
מְאֹד:

הָאֵט אַבְיִמֶלֶךְ זִיד גַּעֲפַע־דַּעַרְט אִין דַּעַר
פֶּרִי, און הָאֵט צונוי־פֶּגְרוֹפֶן אֶלֶע זַינע
קנעכט, און הָאֵט גַּערעדט אֶלֶע די
דאָזיקע ווערטער אִין זַייערע אויערן,
און די מענטשן הָאָבן זַייער מורא
גַּעהאַט.

ט וַיִּקְרָא אַבְיִמֶלֶךְ לְאַבְרָהָם וַיֹּאמֶר לוֹ
מָה־עָשִׂיתָ לָּנוּ וּמָה־חָטָאתִי לָךְ
כִּי־הִבֵּאתָ עָלַי וְעַל־מַמְלַכְתִּי חֲטָאָה
גְּדֹלָה מֵעַשִׂים אֲשֶׁר לֹא־יַעֲשׂוּ עָשִׂיתָ
עִמָּדִי:

און אַבְיִמֶלֶךְ הָאֵט גַּערופֿן אַבְרָהָמֶען,
און הָאֵט צו אים גַּעזאָגט: וואָס הָאָסטו
אונדז גַּעטאָן? און וואָס הָאָב אִיד
גַּעזינדיקט אַקעגן דִיר, וואָס דו הָאָסט
גַּעבראַכט אויף מִיר און אויף מִיין
קִיניגרייך אַזאַ גרויסע זינד? מַעשִׂים
וואָס ווערן נִיט גַּעטאָן, הָאָסטו גַּעטאָן
צו מִיר.

י וַיֹּאמֶר אַבְיִמֶלֶךְ אֶל־אַבְרָהָם מָה
רְאִיתָ כִּי עָשִׂיתָ אֶת־הַדְּבָר הַזֶּה:
און אַבְיִמֶלֶךְ הָאֵט גַּעזאָגט צו
אַבְרָהָמֶען: וואָס הָאָסטו אַינגעזען, אַז
דו הָאָסט גַּעטאָן די דאָזיקע זאַך?

11 Odpověděl Abraham: Řekl jsem: Jistě že není bázně Boží na místě tomto, a zabijí mne pro ženu mou.

I odpowiedział Abraham: "Mniemałem: za-pewne nie ma bojaźni Bożej na tém miejscu i zabiją mnie z powodu żony mojej.

יא וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם כִּי אֲמַרְתִּי רַק
אֵין-יִרְאַת אֱלֹהִים בַּמָּקוֹם הַזֶּה
וְהִרְגוּנִי עַל-דְּבַר אִשְׁתִּי:

הָאֵט אַבְרָהָם גַּעֲזָאָגט: ווייל איך האָב
געקלערט: פֿאַר וואָר, קיין מורא פֿאַר
גאָט איז נישט אין דעם דאָזיקן אָרט,
און זיי וועלן מיר הרגען פֿון וועגן מיין
ווייב.

12 A také v pravdě jest sestra má, dcera otce mého, však ne dcera matky mé; a pojal jsem ji sobě za manželku.

I też w istocie siostrą moją, córką ojca mojego jest, choć nie córką matki mojej, i została żoną moją.

יב וְגַם-אֶמְנָה אַחְתִּי בֶת-אָבִי הִוא אֵף
לֹא בֶת-אִמִּי וְתַהֲיִלִּי לְאִשָּׁה:

און זי איז אויך אין דער אמתן מיינע א
שוועסטער, די טאכטער פֿון מיין
פֿאָטער, נאָר נישט די טאכטער פֿון מיין
מוטער; דרום איז זי מיר געוואָרן פֿאַר
א ווייב.

13 Když pak vyvedl mne Bůh z domu otce mého, abych pohostinu bydlil, tedy řekl jsem jí: Toto mi dobrodiní učiníš: Na každém místě, kamž půjdeme, prav o mně: Bratr můj jest.

I było, gdy wywiódł mnie Bóg na tułactwo z domu ojca mojego, rzekłem wtedy do niej: Oto łaska, którą wyświadczysz mi: Do którego-gokolwiek miejsca przyjdziemy, powiedz o mnie: brat to mój."

יג וַיְהִי כַּאֲשֶׁר הִתְעוּ אֹתִי אֱלֹהִים מִבֵּית
אָבִי וַאֲמַר לָהּ זֶה חֶסֶדְךָ אֲשֶׁר תַּעֲשִׂי
עִמָּדִי אֵל כָּל-הַמָּקוֹם אֲשֶׁר נָבֹא
שָׁמָּה אֲמַרְיִלִּי אָחִי הִוא:

און עס איז געווען, אז גאָט האָט מיר
פֿאַרוואָגלט פֿון מיין פֿאָטערס הויז,
האָב איך צו איר געזאָגט: דאָס זאָל זיין
דיין חסד וואָס דו זאָלסט טאָן מיט
מיר: אין איטלעכן אָרט, וואָס מיר
וועלן אָהין קומען, זאָג אויף מיר: ער
איז מיינער אַ ברודער.

14 Tedy vzav Abimelech ovce a voly, služebníky také a děvky, dal je Abrahamovi; a navrátil mu Sáru manželku jeho.

I wzięł Abimelech trzody i rogaciznę, i sługi, i służebnice, i dał Abrahamowi, i zwrócił mu Sarę, żonę jego.

יד וַיִּקַּח אַבְיִמֶלֶךְ צֹאן וּבָקָר וְעֶבְדִּים
וְשִׁפְחֹת וַיִּתֵּן לְאַבְרָהָם וַיָּשֹׁב לוֹ אֵת
שָׂרָה אִשְׁתּוֹ:

הָאֵט אַבְיִמֶלֶךְ גַּענומען שאָף און
רינדער, און קנעכט און דינסטן, און
הָאֵט געגעבן אַבְרָהָמען, און ער האָט
אים אומגעקערט זיין ווייב שָׂרָה.

15 A řekl Abimelech: Aj, země má před tebou; kdežť se koli příhodné býti vidí, *tu* přebývej.

I rzekł Abimelech: "Oto ziemia moja przed tobą; gdziekolwiek ci się spodoba, osiadź."

טו וַיֹּאמֶר אֲבִימֶלֶךְ הִנֵּה אֶרְצִי לְפָנֶיךָ
בְּטוֹב בְּעֵינֶיךָ שָׁב:

און אַבִּימֶלֶךְ האָט געזאָגט: אָט איז מײַן
לאַנד פֿאַר דיר; וווּ עס איז גוט אין
דינע אויגן, באַזעץ זיך.

16 Sáře pak řekl: Aj, dal jsem tisíc stříbrných bratru tvému, hle, onť jest tobě zástěrou očí *u* všech, kteříž *jsou* s tebou. A všemi těmito věcmi *Sára* poučena byla.

A do Sary rzekł: Oto dałem tysiąc srebrników bratu twemu; niech to będzie dla ciebie pokryciem pozoru przed wszystkimi, którzy z tobą są, a wobec wszystkich jesteś usprawiedliwiona.

טז וְלִשְׂרָה אָמַר הִנֵּה נָתַתִּי אֵלַיךָ כֶּסֶף
לְאַחֶיךָ הִנֵּה הוּא־לְךָ כְּסוּת עֵינִים
לְכָל אֲשֶׁר אִתָּךְ וְאֵת כָּל וְנִכְחַת:

און צו שָׂרָה האָט ער געזאָגט: אָט
האָב איך געגעבן דיין ברודער טויזנט
זילבערשטיק; זע, דאָס איז דיר אַ
צודעק פֿאַר די אויגן אַקעגן אַלע וואָס
מיט דיר; און פֿאַר אַלעמען ביסטו
גערעכטפֿאַרטיקט.

17 I modlił se Abraham Bohu, a uzdravił Bůh Abimelecha, a ženu jeho, a dívky jeho; i rodily.

I pomodlił się Abraham do Boga i uzdrowił Bóg Abimelecha, i żonę jego, i służebnice jego, że rodzić mogły.

יז וַיִּתְפַּלֵּל אֲבִרָהָם אֶל־הָאֱלֹהִים וַיִּרְפָּא
אֱלֹהִים אֶת־אֲבִימֶלֶךְ וְאֶת־אִשְׁתּוֹ
וְאֶמְהֶתִּיו וַיֵּלֶדוּ:

און אַבְרָהָם האָט מתפלל געווען צו
גאָט, און גאָט האָט געהיילט אַבִּימֶלֶךְ,
און זײַן ווייב, און זײַנע דינסטן, און זײ
האָבן געבאָרן.

18 Nebo byl zavřel Hospodin každý život ženský v domě Abimelechově, pro Sárů manželku Abrahamovu.

Albowiem zupełnie zawarł był Wiekuisty każdy żywot domu Abimelecha, z powodu Sary, żony Abrahama.

יח כִּי־עָצַר עָצַר יְהוָה בְּעַד כָּל־רָחֶם
לְבֵית אֲבִימֶלֶךְ עַל־דְּבַר שְׂרָה אִשְׁתּוֹ
אֲבִרָהָם:

וואָרום פֿאַרשלאָסן האָט גאָט געהאָט
פֿאַרשלאָסן יעדעוועדער טראַכט פֿון
אַבִּימֶלֶכס הויז פֿון וועגן שָׂרָה,
אַבְרָהָםס ווייב.

בראשית כא : 21

- א וַיְהִיָּה פָקֵד אֶת־שָׂרָה כַּאֲשֶׁר אָמַר
וַיַּעַשׂ יְהוָה לְשָׂרָה כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר:
און גאָט האָט געדאַכט אָן שָׂרָה, אַזוי
ווי ער האָט געזאָגט, און גאָט האָט
געטאָן צו שָׂרָה אַזוי ווי ער האָט
גערעדט.
- ב וַתֵּהֶר וַתֵּלֵד שָׂרָה לְאַבְרָהָם בֶּן
לְזִקְנָיו לְמוֹעֵד אֲשֶׁר־דִּבֶּר אֹתוֹ
אֱלֹהִים:
און שָׂרָה איז טראָגעדיק געוואָרן, און
האָט געבאָרן אַבְרָהָם אַ זון אויף זײַן
עלטער, צו דער צײַט וואָס גאָט האָט
אים אָנגעזאָגט.
- ג וַיִּקְרָא אַבְרָהָם אֶת־שֵׁם־בְּנוֹ הַנּוֹלָד־לּוֹ
אֲשֶׁר־יָלְדָהּ־לּוֹ שָׂרָה יִצְחָק:
און אַבְרָהָם האָט גערופֿן דעם נאָמען
פֿון זײַן זון וואָס איז אים געבאָרן
געוואָרן, וואָס שָׂרָה האָט אים געבאָרן,
יִצְחָק.
- ד וַיִּמַּל אַבְרָהָם אֶת־יִצְחָק בְּנוֹ
בֶּן־שְׁמֹנֶת יָמִים כַּאֲשֶׁר צִוָּה אֹתוֹ
אֱלֹהִים:
און אַבְרָהָם האָט געמלט זײַן זון יִצְחָק
צו אַכט טעג, אַזוי ווי גאָט האָט אים
באָפֿוילן.
- ה וַאֲבְרָהָם בֶּן־מֵאָת שָׁנָה בִּהְיוֹלָד לּוֹ
אֵת יִצְחָק בְּנוֹ:
און אַבְרָהָם איז געווען הונדערט יאָר
אַלט, ווען זײַן זון יִצְחָק איז אים
געבאָרן געוואָרן.
- 1 Navštívil pak Hospodin Sáru, tak jakž byl řekl;
a učinil Hospodin Sáře, jakož byl mluvil.
A Wiekuisty pomnił na Sarę, jako rzekł; i uczy-
nił Wiekuisty Sarze, jako był powiedział.
- 2 Nebo počala a porodila Sára Abrahamovi syna
v starosti jeho, v ten čas, kterýž předpověděl
Bůh.
I poczęła, i urodziła Sara Abrahamowi syna
w starości jego, w oznaczonym czasie, o któ-
rym mówił mu Bóg.
- 3 A nazval Abraham jméno syna svého, kterýž se
mu narodil, jehož porodila Sára, Izák.
I nazwał Abraham imię syna swojego, który
mu się urodził, którego urodziła mu Sara:
Ic'hak.
- 4 A obřezal Abraham syna svého Izáka, když byl
v osmi dnech, tak jakž mu byl přikázal Bůh.
I obrzezał Abraham Ic'haka, syna swego, gdy
miał ośm dni, jak przykazał mu Bóg.
- 5 Byl pak Abraham ve stu letech, když se mu na-
rodil Izák syn jeho.
A Abraham był w wieku stu lat, gdy urodził
mu się Ic'hak, syn jego.

- 6 I řekla Sára: Radost mi učinil Bůh; kdokoli uslyší, radovati se bude spolu se mnou.
- I rzekła Sara: "śmiechu nabawił mnie Bóg; kto-kolwiek usłyszy, wyśmiej mnie."
- 7 A přídala: Kdo by byl řekl Abrahamovi, že bude Sára děti kojiti? A však jsem porodila syna v starosti jeho.
- I rzekła: "Któżby przepowiedział Abrahamowi: Karmić będzie dzieci Sara; jednak urodzi-łam syna w starości jego!"
- 8 I rostlo dítě a ostaveno jest. Tedy učinil Abraham veliké hody v ten den, v němž osta-ven byl Izák.
- I podrošlo dítě, i zostało odstawioném; i wyprawil Abraham ucztę wielką w dzień od-stawienia Ic'haka.
- 9 Viděla pak Sára, že syn Agar Egyptské, kte-réhož porodila Abrahamovi, jest posměvač.
- I ujrzała Sara syna Hagary, Micrejki, którego urodziła Abrahamowi, szydzącego.
- 10 I řekla Abrahamovi: Vyvrz děvku tuto i syna jejího; neboť nebude dědicem syn dívky té s synem mým Izákem.
- I rzekła do Abrahama: "Wypędź służebnicę tę i syna jej; bo nie ma dziedziczyć syn służebnicy tej z synem moim, z Ic'hakiem."
- וַתֹּאמֶר שָׂרָה צָחֵק עָשָׂה לִי אֱלֹהִים כָּל־הַשְׁמִיעַ יִצְחָק־לִי:
- און שרה האט געזאגט: א געלעכטער האט מיר גאט געמאכט; איטלעכער וואס הערט עס, וועט לאַכן וועגן מיר.
- וַתֹּאמֶר מִי מָלִל לְאַבְרָהָם הַיְנִיקָה בָנִים שָׂרָה כִּי־יִלְדָתִי בֶן לְזִקְנָיו:
- און זי האט געזאגט: ווער וואלט געזאגט אברהמען: שרה וועט קינדער זייגן? אז איך וועל געבערן א זון אויף זיין עלטער?
- ח וַיִּגְדַּל הַיֶּלֶד וַיִּגְמַל וַיַּעַשׂ אַבְרָהָם מִשְׁתָּה גָדוֹל בְּיוֹם הַגְּמִל אֶת־יִצְחָק:
- און דאס קינד איז געוואקסן, און איז אַנטוויינט געוואָרן, און אברהם האט געמאכט א גרויסן מאַלצייט אין דעם טאָג וואָס יצחק איז אַנטוויינט געוואָרן.
- ט וַתֵּרָא שָׂרָה אֶת־בֶּן־הָגָר הַמִּצְרִית אֲשֶׁר־יִלְדָה לְאַבְרָהָם מִצְחָק:
- און שרה האט געזען דעם זון פֿון הָגָר דער מִצְרִית, וואָס זי האט געבאָרן אברהמען, ווי ער שפילט זיך.
- י וַתֹּאמֶר לְאַבְרָהָם גֵּרֶשׁ הָאֵמָה הַזֹּאת וְאֶת־בְּנָהּ כִּי לֹא יִירָשׁ בֶּן־הָאֵמָה הַזֹּאת עִם־בְּנֵי עַם־יִצְחָק:
- און זי האט געזאגט צו אברהמען: טרייב אַרויס די דאָזיקע דינסט און איר זון, וואָרום דער זון פֿון דער דאָזיקער דינסט וועט ניט ירשען מיט מײַן זון, מיט יצחקן.

- 11 Ale Abraham velmi těžce nesl tu řeč, pro syna svého.
- I przykrą była rzecz ta wielce w oczach Abrahama, z powodu syna jego.
- 12 I řekl Bůh Abrahamovi: Nestěžuj sobě o dítěti a o děvce své; cožkoli řekla tobě Sára, povol řeči její, nebo v Izákovi nazváno bude tobě símě.
- I rzekł Bóg do Abrahama: "Niechaj to przykrém nie będzie w oczach twoich z powodu chłopca i służebnicy twojej; cokolwiek powie ci Sara słuchaj głosu jej, gdyż po Ic'haku nazwaném będzie potomstwo twoje.
- 13 A však i syna děvky učiním v národ; nebo tvé símě jest.
- Wszakże i syna służebnicy, naród zeń uczynię, przeto iż nasieniem twojém jest."
- 14 Vstal tedy Abraham velmi ráno, a vzav chléb a láhvici vody, dal Agar a vložil na rameno její, a pustil ji *od sebe* i s dítětem. Kterážto odešla a chodila po poušti Bersabé.
- I wstał Abraham rano i wzięwszy chléb i łagiew wody dał Hagarze, kładąc na barki jej, a także dziecko, i odprawił ją. I poszła, i tułała się w pustyni Beer-Szeba.
- יא וירע הדבר מאד בעיני אברהם על אודת בנו:
- און די זאך איז געווען זייער שלעכט אין די אויגן פֿון אברהמען פֿון וועגן זיין זון.
- יב ויאמר אלהים אל־אברהם אל־ירע בעיניו על־הנער ועל־אמתו כל אשר תאמר אליך שרה שמע בקלה כי ביצחק יקרא לה זרע:
- האָט גאָט געזאָגט צו אברהמען: זאָל נישט שלעכט זיין אין דינע אויגן איבער דעם יינגל, און איבער דער דינסט; אַלץ וואָס שרה זאָגט דיר, הער זיך אַיין צו איר קול, וואָרום אויף יצחקן וועט גערופֿן ווערן דיין זאָמען.
- יג וגם את־בן־האמה לגוי אשימנו כי זרעה הוא:
- אַבער אויך דעם זון פֿון דער דינסט וועל איך מאַכן פֿאַר אַ פֿאַלק, ווייל ער איז דיין זאָמען.
- יד וישכם אברהם בבקר ויקח־להם וַחֲמַת מִים ויתן אֶל־הגר שם על־שכמה ואת־הילד וישלחה ויתלה ויתתע במדבר באר שבע:
- האָט אברהם זיך געפֿעדערט אין דער פֿרי, און ער האָט גענומען ברויט און אַ לאָגל וואָסער, און געגעבן צו הָגֶרן – אַרױפֿגעטאָן אויף איר אַקסל – און אויך דאָס קינד, און האָט זי אַװעקגעשיקט; און זי איז אַװעקגעגאַנגען, און האָט אומגעבלאַנדזשעט אין דעם מדבר פֿון באַר־שבע.

15 A když nebylo vody v láhvi, povrhla dítě pod jedním stromem.

I nie stało wody w łagwi; i rzuciła dziecię pod jeden z krzaków.

16 A odšedši, sedla naproti tak daleko, jako by mohl z lučičtě dostřeliti; nebo pravila: Nebudu se dívati na smrt dítěte. Seděla tedy naproti, a pozdvihši hlasu svého, plakala.

I poszła, i usiadła sobie zdala, w odległości strzału z łuku; bo mówiła: "niechaj nie zobaczę śmierci dziecka." I siedziała zdala, i podniosła głos swój, i płakała.

17 I uslyšel Bůh hlas dítěte; a anděl Boží s nebe zavolał na Agar, a řekl jí: Coť *jest*, Agar? Neboj se; nebo Bůh uslyšel hlas dítěte z *místa*, na kterémž jest.

I usłyszał Bóg głos chłopca, i zawołał anioł Boży na Hagarę z nieba, i rzekł do niej: "Co ci Hagaro? Nie obawiaj się, bo usłyszał Bóg głos chłopca, tam kędy jest.

18 Vstaň, vezmi dítě, a ujmi je rukou svou; nebo v národ veliký učiním je.

Wstań, podnieś chłopca, a ujmij go ręką twoją; gdyż naród wielki uczynię zeń."

טו וַיִּכְלוּ הַמַּיִם מִן־הַחֶמֶת וַתְּשַׁלֵּךְ
אֶת־הַיֶּלֶד תַּחַת אֶחָד הַשִּׁיחִים:

איז דאָס וואָסער אויסגעגאָנגען פֿון
לאַגל, און זי האָט אַוועקגעוואָרפֿן דאָס
קינד אונטער איינעם פֿון די ביימלעך,

טז וַתֵּלֶךְ וַתָּשֶׁב לָהּ מִנֶּגֶד הַרְחֵק
כַּמֶּטְחָי קֶשֶׁת כִּי אִמְרָה אֶל־אֶרְאָה
בְּמוֹת הַיֶּלֶד וַתָּשֶׁב מִנֶּגֶד וַתִּשָּׂא
אֶת־קֶלֶה וַתִּבְכֶּה:

און זי איז אַוועק און האָט זיך געזעצט
אַקעגנאיבער פֿאַר אַ בויגנשאַס ווייט,
וואָרום זי האָט געזאָגט: לאַמִּיך ניט זען
ווי דאָס קינד שטאַרבט. און זי איז
געזעסן אַקעגנאיבער, און האָט
אויפֿגעהויבן איר קול און האָט
געוויינט.

יז וַיִּשְׁמַע אֱלֹהִים אֶת־קוֹל הַנֶּעֱר וַיִּקְרָא
מִלֵּאךְ אֱלֹהִים אֶל־הָגָר מִן־הַשָּׁמַיִם
וַיֹּאמֶר לָהּ מַה־לָּךְ הָגָר אֶל־תִּירָאִי
כִּי־שָׁמַע אֱלֹהִים אֶל־קוֹל הַנֶּעֱר
בְּאֲשֶׁר הוּא־שָׁם:

האָט גאָט געהערט דעם קול פֿון דעם
״נגל, און אַ מלאַך פֿון גאָט האָט
גערופֿן צו הָגָרן פֿון הימל, און האָט צו
איר געזאָגט: וואָס איז דיר, הָגָר?
זאָלסט ניט מורא האָבן, וואָרום גאָט
האָט צוגעהערט צו דעם קול פֿון דעם
״נגל אַווער און דאָרט.

יח קוּמִי שְׂאִי אֶת־הַנֶּעֱר וְהִחַזִּיקִי
אֶת־יָדָךְ בּוֹ כִּי־לְגוֹי גָּדוֹל אֶשְׁמְנֶנּוּ:

שטיי אויף, הייב אויף דעם ״נגל, און
האַלט אים צו מיט דיין האַנט; וואָרום
פֿאַר אַ גרויס פֿאָלק וועל איך אים
מאַכן.

- 19 A otevřel Bůh oči její, aby uzřela studnici vody. I šla a naplnila láhvi vodou, a napojila dítě.
- I otvorzył Bóg oczy jej, i ujrzała studnię wody, i poszła i napełniła łagiew wodą, i napoiła chłopca.
- 20 A Bůh byl s dítětem, kteréžto zrostlo a bydlilo na poušti, a byl z něho střelec.
- I byl Bóg z chłopcem; a podrośl i osiadł w pustyni i stał się strzelcem, łucznikiem.
- 21 Bydlil pak na poušti Fáran; i vzala mu matka jeho ženu z země Egyptské.
- I osiadł w pustyni Paran; i wzięła mu matka jego żonę z ziemi Micraim.
- 22 Stalo se pak toho času, že mluvil Abimelech a Fikol, kníže vojska jeho, k Abrahamovi těmito slovy: Bůh s tebou *jest* ve všech věcech, kteréž ty činíš.
- I stało się onegoż czasu, rzekł Abimelech wobec Pichola, dowódcy wojsk swoich, do Abrahama jak następuje: "Bóg z tobą we wszystki-ém co czynisz.
- יט ויפקח אֱלֹהִים אֶת־עֵינֶיהָ וַתֵּרָא בְּאֵר מַיִם וַתֵּלֶךְ וַתִּמְלֵא אֶת־הַחֶמֶת מַיִם וַתִּשְׁק אֶת־הַנֶּעֶר:
- און גאָט האָט אויפֿגעעפֿנט אירע אויגן, און זי האָט דערזען אַ ברונעם וואַסער, און זי איז געגאָנגען און האָט אָנגעפֿילט דעם לאָגל מיט וואַסער, און געגעבן טרינקען דעם יינגל.
- כ וַיְהִי אֱלֹהִים אֶת־הַנֶּעֶר וַיִּגְדַּל וַיִּשָּׁב בַּמִּדְבָּר וַיְהִי רֹכֵה קִשָּׁת:
- און גאָט איז געווען מיטן יינגל, און ער איז אויפֿגעוואַקסן, און איז געזעסן אין מדבר, און איז געווען אַ בויגנשיסער.
- כא וַיֵּשֶׁב בַּמִּדְבָּר פָּאָרָן וַתִּקַּח־לּוֹ אִמּוֹ אִשָּׁה מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם:
- און ער איז געזעסן אין מדבר פָּאָרָן; און זיין מוטער האָט אים גענומען אַ ווייב פֿון לאַנד מִצְרַיִם.
- כב וַיְהִי בַּעֵת הַהוּא וַיֹּאמֶר אַבְיִמֶלֶךְ וּפִיכֹל שַׂר־צָבָאוֹ אֶל־אַבְרָהָם לֵאמֹר אֱלֹהִים עִמָּךְ בְּכֹל אֲשֶׁר־אַתָּה עֹשֶׂה:
- און עס איז געווען אין יענער צײַט, האָט אַבְיִמֶלֶךְ און פִּיכֹל דער האַר פֿון זײַן חיל געזאָגט צו אַבְרָהָם, אַזוי צו זאָגן: גאָט איז מיט דיר אין אַלץ וואָס דו טוסט;

23 Protož nyní, přísáhní mi teď skrze Boha: *Toto at' se stane*, jestliže mi sklamáš, neb synu mému, aneb vnuku mému; vedlé milosrdenství, kteréž jsem *já* učinil s tebou, *i ty že* učiníš se mnou a s zemí, v níž jsi byl pohostinu.

A przeto przysięgnij mi na Boga tutaj, że nie przeniewierzysz się ani mnie, ani synowi mojemu, ani wnukowi mojemu; wedle łaski, którą wyświadczyłem tobie, wyświadczysz mnie, i ziemi co gościłeś w niej."

24 I řekl Abraham: *A* já přísáhnu.

I rzekł Abraham: "Przysięgnę".

25 (*A přitom domlouval se Abraham na Abimelecha o studnici vody, kterouž mu mocí odjali služebníci Abimelechovi.*

Ale przymawiał Abraham Abimelechowi względem studni z wodą, którą przemocą zawładnęli studzy Abimelecha.

26 I řekl Abimelech: Nevím, kdo by učinil takovou věc; a aniž jsi ty mi oznámil, aniž jsem já také *co* slyšel, až dnes.)

I rzekł Abimelech: "Nie wiem kto to uczynił; aniś ty mi o tém oznajmił, anim ja o tém slysział, wyjąwszy dzisiaj."

כג וְעַתָּה הַשְׁבֵּעָה לִּי בְּאֱלֹהִים הַנָּה אִם־תִּשְׁקֹר לִי וּלְנִינִי וּלְנִכְדֵי כָחֶסֶד אֲשֶׁר־עָשִׂיתִי עִמָּךְ תַּעֲשֶׂה עִמָּדִי וְעַם־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־גִּרְתָּהּ בָּהּ:

דרום שווער מיר דא אַצונד ביי גאט, אויב דו וועסט פֿעלשן אָן מיר, אָדער אָן מיין זון, אָדער אָן מיין אייניקל; אזוי ווי דער חסד וואָס איך האָב געטאָן מיט דיר, זאָלסטו טאָן מיט מיר, און מיט דעם לאַנד וואָס דו האָסט זיך אויפֿגעהאַלטן דרינען.

כד וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אֲנֹכִי אֶשְׁבַּע: הָאֵט אַבְרָהָם גַּעזָאגט: אִיךְ וועל שווערן.

כה וְהוֹכַח אַבְרָהָם אֶת־אַבְיִמֶלֶךְ עַל־אֲדֹת בָּאָר הַמִּים אֲשֶׁר גָּזְלוּ עִבְדֵי אַבְיִמֶלֶךְ:

אַבער אַבְרָהָם האָט פֿאַרגעהאַלטן אַבְיִמֶלֶךְ וועגן דעם ברונעם וואָסער, וואָס די קנעכט פֿון אַבְיִמֶלֶךְ האָבן געגולט.

כו וַיֹּאמֶר אַבְיִמֶלֶךְ לֹא יָדַעְתִּי מִי עָשָׂה אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה וְגַם־אַתָּה לֹא־הִגַּדְתָּ לִּי וְגַם אֲנֹכִי לֹא שָׁמַעְתִּי בְלִתי הַיּוֹם:

הָאֵט אַבְיִמֶלֶךְ גַּעזָאגט: אִיךְ ווייס נישט ווער עס האָט געטאָן די דאָזיקע זאַך; וואָרום נישט דו האָסט מיר צו מאָל דערציילט, און נישט איך האָב עס צו מאָל געהערט אַחוץ הײַנט.

27 Vzav tedy Abraham ovce i voly dal Abimele-
chovi; a vešli oba dva v smlouvu.

I wziął Abraham trzody i rogaciznę, i dał Abi-
melechowi; i zawarli obaj przymierze.

28 A postavil Abraham sedm jehnic stáda ob-
zvlášť.

Postawił zaś Abraham siedmioro jagniąt
z trzody oddzielnie.

29 I řekl Abimelech Abrahamovi: K čemu jest
těchto sedm jehnic, kteréž jsi postavil obzvlášť?

I rzekł Abimelech do Abrahama: "Na cóż te
siedmioro jagniąt, które postawiłeś oddziel-
nie?"

30 Odpověděl: Že sedm těch jehnic vezmeš z ruky
mé, aby mi *to* bylo na svědectví, že jsem kopal
studnici tuto.

I rzekł: Siedmioro tych jagniąt przyjmiesz z rę-
ki mojej, aby było mi to świadectwem, żem
wykopał studnię tę."

31 Pročež nazváno jest to místo Bersabé, že tu
oba dva přísáhli.

Przeto nazwano miejsce ono: Beer-Szeba; albo-
wiem tam przysięgli obaj.

כז וַיִּקַּח אַבְרָהָם צֹאן וּבָקָר וַיִּתֵּן
לְאַבְיִמֶלֶךְ וַיִּכְרְתוּ שְׁנֵיהֶם בְּרִית:

הָאֵט אַבְרָהָם גַּענוֹמַעַן שְׂאָף אוֹן רִינְדֶּעֶר,
אוֹן גַּעגַּעבֹן אַבִּימֶלֶךְ, אוֹן זִי הָאָבִן
בִּידֵעַ גַּעשִׁלְאָסֵן אַ בּוֹנֵד.

כח וַיִּצַּב אַבְרָהָם אֶת־שִׁבְעַת כִּבְשֹׁת הַצֹּאן
לְבִדְהָן:

אוֹן אַבְרָהָם הָאֵט אוֹועקֶגעשטעלט זיבן
לעמער פֿון די שְׂאָף באַזונדער.

כט וַיֹּאמֶר אַבְיִמֶלֶךְ אֶל־אַבְרָהָם מָה הֵנָּה
שִׁבְעַת כִּבְשֹׁת הָאֵלֶּה אֲשֶׁר הִצַּבְתָּ
לְבִדְהָנָה:

הָאֵט אַבִּימֶלֶךְ גַּעזאָגט צו אַבְרָהָם:
וואָס זײַנען די דאָזיקע לעמער, וואָס דו
הָאָסט אוֹועקֶגעשטעלט באַזונדער?

ל וַיֹּאמֶר כִּי אֶת־שִׁבְעַת כִּבְשֹׁת תִּקַּח
מִיָּדִי בַּעֲבוּר תְּהִיָּה־לִּי לְעֵדָה כִּי
חִפְרָתִי אֶת־הַבָּאָר הַזֹּאת:

הָאֵט ער גַּעזאָגט: פֿאַר וואָר, די זיבן
לעמער מוסטו נעמען פֿון מיין האַנט,
כדי דאָס זאָל מיר זײַן צום עדות, אַז
איך האָב געגראָבן דעם דאָזיקן ברונעם.

לא עַל־כֵּן קָרָא לַמָּקוֹם הַהוּא בָּאָר שִׁבְעַת
כִּי שָׁם נִשְׁבָּעוּ שְׁנֵיהֶם:

דרום הָאֵט מען גערופֿן יענעם אָרט
בָּאָר־שִׁבְעַת, ווייל דאָרטן האָבן זיי בִּידֵעַ
זיך געגעבן אַ שבועה.

32 A tak učinili smlouvu v Bersabé. Vstav pak Abimelech a Fikol, kníže vojska jeho, navrátili se do země Filistinské.

I zawarli przymierze w Beer-Szeba. I powstał Abimelech i Pichol, dowódca wojsk jego, i wrócili do ziemi Pelisztów.

33 I nasázal stromoví v Bersabé, a vzýval tam jméno Hospodina, *Boha* silného, věčného.

I zasadził tamaryskę w Beer-Szeba, i wzywał tam imienia Wiekuistego, Boga Przedwiecznego.

34 A bydlil Abraham v zemi Filistinské za mnoho dní.

I przebywał Abraham w ziemi Pelisztów przez czasy długie.

לב וַיִּכְרְתוּ בְרִית בִּבְאֵר שָׁבַע וַיָּקָם
אֲבִימֶלֶךְ וּפִיכֹל שַׂר־צְבָאוֹ וַיָּשָׁבוּ
אֶל־אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים:

אָזוּי הָאָבֵן זַי גַּעֲשֵׁלְאָסֵן אַ בּוֹנֵד אִין
בְּאֵר-שָׁבַע; און אַבִּימֶלֶךְ און פִּיכֹל דער
הָאָר פֿון זַיִן חֵיל זַינען אויפֿגעשטאַנען,
און הָאָבֵן זיך אומגעקערט אין לאַנד פֿון
די פֿלִשְׁתִּים.

לג וַיֵּטַע אֲשֵׁל בִּבְאֵר שָׁבַע וַיִּקְרָא־שֵׁם
בְּשֵׁם יְהוָה אֵל עוֹלָם:

און ער האָט געפֿלאַנצט אַ
טאַמאַריסקנבוים אין בְּאֵר-שָׁבַע, און
הָאָט דאָרטן גערופֿן צו דעם נאָמען פֿון
יהוה, דעם אייביקן גאָט.

לד וַיֵּגֶר אַבְרָהָם בְּאֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים יָמִים
רַבִּים:

און אַבְרָהָם האָט זיך אויפֿגעהאַלטן אין
לאַנד פֿון די פֿלִשְׁתִּים פֿיל טעג.

בראשית כב : 22

- 1 Když pak ty věci pominuly, zkusil Bůh Abrahama, a řekl k němu: Abrahame! Kterýž-to odpověděl: Teď jsem.

I stało się po wypadkach tych, że Bóg doświadczył Abrahama, i rzekł do niego: "Abrahamie!" a rzekł: "Oto jestem!"

- 2 I řekl: Vezmi nyní syna svého, toho jediného svého, kteréhož miluješ, Izáka, a jdi do země Moria; a obětuj ho tam v obět zápalnou na jedné hoře, o níž povím tobě.

I rzekł: "Weźże syna twojego, jedynaka twojego, którego miłujesz, Ic'haka, a idź do ziemi Moria, i złóż go tam jako całopalenie, na jednej z gór, którą wskażę tobie."

- 3 Tedy vstav Abraham velmi ráno, osedlal osla svého a vzal dva služebníky své s sebou, a Izáka syna svého; a nasekav dříví k oběti zápalné, vstal a bral se k místu, o němž pověděl mu Bůh.

I wstał Abraham rano, i osiodłał osła swojego, i zabrał dwóch pachołków swoich z sobą, i Ic'haka, syna swego, i narąbał drew dla całopalenia, i powstał i poszedł na miejsce, o którym powiedział im Bóg.

א וַיְהִי אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַהֲאֱלֹהִים
נִסָּה אֶת־אַבְרָהָם וַיֹּאמֶר אֵלָיו
אַבְרָהָם וַיֹּאמֶר הִנְנִי:

און עס איז געווען נאך די דאזיקע
געשעענישן, האָט גאָט געפרוּווט
אַבְרָהָם, און האָט צו אים געזאָגט:
אַבְרָהָם! האָט ער געענטפֿערט: דאָ בין
איך.

ב וַיֹּאמֶר קַח־נָא אֶת־בְּנֶךָ אֶת־יִחִידְךָ
אֲשֶׁר־אַהֲבָתָ אֶת־יִצְחָק וְלֶךְ־לְךָ
אֶל־אֶרֶץ הַמֹּרְיָה וְהַעֲלֵהוּ שָׁם לְעֹלָה
עַל אֶחָד הַהָרִים אֲשֶׁר אֹמַר אֵלֶיךָ:

האָט ער געזאָגט: נעם דיין זון, דיין
איינאַיינציקן, וואָס דו האָסט ליב,
יצחקן, און גיי דיר קיין לאַנד מורְיָה,
און ברענג אים אויף דאָרטן פֿאַר אַ
בראַנדאָפֿער אויף איינעם פֿון די בערג
וואָס איך וועל דיר זאָגן.

ג וַיִּשְׁכֶּם אַבְרָהָם בֶּבֶקֶר וַיַּחֲבֹשׁ
אֶת־חֲמֹרֹו וַיִּקַּח אֶת־שְׁנֵי נָעָרָיו אִתּוֹ
וְאֵת יִצְחָק בְּנוֹ וַיִּבְקַע עֵצִי עֹלָה וַיָּקָם
וַיֵּלֶךְ אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־אָמַר־לּוֹ
הָאֱלֹהִים:

האָט אַבְרָהָם זיך געפֿעדערט אין דער
פֿרי, און ער האָט אָנגעזאַטלט זיין
אייזל, און גענומען מיט זיך זיינע צוויי
יונגען, און זיין זון יצחקן; און ער האָט
צעהאַקט דאָס האַלץ פֿאַרן
בראַנדאָפֿער, און ער איז
אויפֿגעשטאַנען, און איז געגאַנגען צו
דעם אָרט וואָס גאָט האָט אים געזאָגט.

- 4 Třetího *pak* dne pozdvihl Abraham oči svých, a užířel to místo zdaleka.

Dnia trzeciego, podniósł Abraham oczy swoje, i ujrzał miejsce ono zdaleka.

- 5 A řekl Abraham služebníkům svým: Pozůstaňte vy tuto s oslem, já pak a dítě půjdeme tamto; a pomodlíce se, navrátíme se k vám.

I řekl Abraham do pacholkůw swoich: "Zostańcie wy tu przy osle; a ja i chłopię pójdziemy do onąd, i pokłonim się, i powrócim do was."

- 6 Tedy vzal Abraham dříví k zápalné oběti, a vložil *je* na Izáka syna svého; sám pak nesl v ruce své oheň a meč. I šli oba spolu.

I wzięł Abraham drwa na całopalenie, i włożył je na Ic'haka, syna swego; i wziął w rękę swoją ogień i nóż; i poszli obaj razem.

- 7 Mluvě pak Izák Abrahamovi otci svému, řekl: Otče můj! Kterýž odpověděl: Co chceš, synu můj? A řekl: Aj, teď oheň a dříví, a kdež hovádko k zápalné oběti?

I řekl Ic'hak do Abrahama, ojca swojego, i powiedział: "Ojcze mój!" I řekl: "Oto jestem, synu mój!" I řekl: "Oto ogień i drwa, a gdzież jagnię na całopalenie?"

ד ביום השלישי וישא אברהם

את־עיניו וירא את־המקום מרחק:

אויפֿן דריטן טאָג האָט אַברהם אויפֿגעהויבן זײַנע אויגן, און האָט דערזען דעם אָרט פֿון ווײַטן.

ה ויאמר אברהם אל־נעריו שבו־לכם

פה עם־החמור ואני והנער נלכה

עד־פה ונשתחוה ונשובה אליכם:

און אַברהם האָט געזאָגט צו זײַנע יונגען: בלייבט אײַך דאָ מיטן אייזל, און אײַך און דער ייִנגל וועלן גיין ביז אַהײן, און מיר וועלן זיך בוקן, און זיך אומקערן צו אײַך.

ו ויקח אברהם את־עצי העלה וישם

על־יצחק בנו ויקח בידו את־האש

ואת־המאכלת וילכו שניהם יחדו:

און אַברהם האָט גענומען דאָס האַלץ פֿאַרן בראַנדאָפֿער, און אַרױפֿגעטאָן אויף זײַן זון יצחק, און ער האָט גענומען אין זײַן האַנט דאָס פֿײַער און דעם שלאַכטמעסער, און זײַ זײַנען בײַדע געגאַנגען באַנאַנד.

ז ויאמר יצחק אל־אברהם אבי

וִיאמר אבי ויאמר הנני בני ויאמר

הנה האש והעצים ואיה הששה

לעלה:

האָט יצחק זיך אָפֿגערופֿן צו זײַן פֿאַטער אַברהמען, און האָט געזאָגט: מײַן פֿאַטער! האָט ער געענטפֿערט: דאָ בין אײַך, מײַן זון. האָט ער געזאָגט: אָט איז דאָס פֿײַער און דאָס האַלץ, און וווּ איז דאָס לאַם פֿאַר אַ בראַנדאָפֿער?

8 Odpověděl Abraham: Bůh opatří sobě hovádko k oběti zápalné, synu můj. A šli předce oba spolu.

I rzekł Abraham: "Bóg upatrzy sobie jagnię na całopalenie, synu mój!" i szli obaj razem.

9 A když přišli k místu, o němž mu byl mluvil Bůh, udělal tu Abraham oltář, a srovnal dříví; a svázav syna svého, vložil ho na oltář na dříví.

I przybyli do miejsca, o którym mówił mu Bóg; i zbudował tam Abraham ofiarnicę, i ułożył drwa, i związał Ic'haka, syna swego, i położył go na ofiarnicę, ponad drwami.

10 I vztáhl Abraham ruku svou, a vzal meč, aby zabil syna svého.

I wyciągnął Abraham rękę swoją, i wziął nóż, by zarznąć syna swego.

11 Tedy zavolał na něho anděl Hospodinův s nebe a řekl: Abrahame, Abrahame! Kterýžto odpověděl: Aj, já.

Ale zawołał nań anioł Wiekuistego z nieba, i rzekł: "Abrahamie! Abrahamie!" a rzekł: "Oto jestem!"

ח וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אֱלֹהִים יִרְאֶה־לּוֹ הַשָּׁה לְעֹלָה בְּנִי וַיֵּלְכוּ שְׁנֵיהֶם יַחְדָּו:

הָאָט אַבְרָהָם גַּעזָאגט: גאָט וועט זיך שוין זען אַ לאַם פֿאַר אַ בראַנדאָפֿפֿער, מײַן זון. און זיי זײַנען בײַדע געגאַנגען באַנאַנד.

ט וַיָּבֹאוּ אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אָמַר־לּוֹ הָאֱלֹהִים וַיָּבֶן שָׁם אַבְרָהָם אֶת־הַמִּזְבֵּחַ וַיַּעֲרֹךְ אֶת־הָעֵצִים וַיַּעֲקֹד אֶת־יִצְחָק בְּנוֹ וַיִּשֶׂם אֹתוֹ עַל־הַמִּזְבֵּחַ מִמַּעַל לָעֵצִים:

און זיי זײַנען געקומען צו דעם אָרט וואָס גאָט האָט אים געזאָגט; און אַבְרָהָם האָט דאָרטן געבויט אַ מזבח, און האָט אויסגעלייגט דאָס האָלץ, און ער האָט געבונדן זײַן זון יצחק, און אים אַרויפֿגעטאָן אויפֿן מזבח, איבערן האָלץ.

י וַיִּשְׁלַח אַבְרָהָם אֶת־יָדוֹ וַיִּקַּח אֶת־הַמֶּאֱכָלֶת לְשַׁחַט אֶת־בְּנוֹ:

און אַבְרָהָם האָט אויסגעשטרעקט זײַן האַנט, און האָט גענומען דעם שלאַכטמעסער צו שעכטן זײַן זון.

יא וַיִּקְרָא אֱלֹוֹ מִלֶּאדָּה יְהוָה מִן־הַשָּׁמַיִם וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אַבְרָהָם וַיֹּאמֶר הִנְנִי:

הָאָט אַ מלאך פֿון גאָט גערופֿן צו אים פֿון הימל, און האָט געזאָגט: אַבְרָהָם! אַבְרָהָם! האָט ער געענטפֿערט: דאָ בין איך.

12 I řekl *jemu*: Nevztahuj ruky své na dítě, aniž mu co čín; neboť jsem již poznal, že se Boha bojíš, když jsi neodpustil synu svému, jediněmu svému pro mne.

I řekl: "Nie wyciągaj ręki twojej na chłopca i nie czyn' mu nic; gdyż teraz wiem, że bogobojnym jesteś, a nie oszczędzałeś syna twego, jedynaka twojego, dla Mnie."

13 A pozdvih Abraham očí svých, viděl, a hle, skopec za ním vĕzel v trní za rohy své. I šel Abraham a vzal skopce toho, a obĕtoval jej v obĕť zápalnou místo syna svého.

I podniósł Abraham oczy swoje, i spojrział, a oto baran, który potem uwiązł w gęstwinie rogami swojemi. I poszedł Abraham, i wziąwszy barana, złożył go na całopalenie, miasto syna swojego.

14 A nazval Abraham jméno místa toho: Hospodin opatří. Odkudž říká se do dnes: Na hoře Hospodinově opatří se.

I nazwał Abraham imię miejsca onego: "Wiekuisty upatrzy; ztąd mówią po dziś dzień: na górze Wiekuistego ukaże się."

15 Zvolal pak anděl Hospodinův na Abrahama podruhé s nebe,

I zawołał anioł Wiekuistego na Abrahama po raz wtóry z nieba.

יב וַיֹּאמֶר אֶל־תְּשַׁלַּח יָדְךָ אֶל־הַנֶּעֱר
וְאַל־תַּעַשׂ לוֹ מְאוּמָה כִּי עֵתָה יָדַעְתִּי
כִּי־יִירָא אֱלֹהִים אֶתָּה וְלֹא חֲשַׁכְתָּ
אֶת־בְּנֶךָ אֶת־יְחִידְךָ מִמֶּנִּי:

הָאֵט ער געזאָגט: זאָלסט נישט
אויסשטרעקן דיין האַנט אויפֿן יינגל,
און זאָלסט אים גאַרנישט טאָן; וואָרום
אַצונד ווייס איך אַז דו ביסט
גאָטספֿאַרכטיק, אַז דו האָסט נישט
פֿאַרמיטן דיין זון, דיין איינאַינציקן, פֿון
מיר.

יג וַיֵּשָׂא אַבְרָהָם אֶת־עֵינָיו וַיִּרְא
וְהִנֵּה־אֵיל אַחֵר נֹאֲחָז בְּסֶבֶךְ בְּקִרְנָיו
וַיִּלֶּךְ אַבְרָהָם וַיִּקַּח אֶת־הָאֵיל וַיַּעֲלֵהוּ
לְעֹלָה תַּחַת בְּנוֹ:

הָאֵט אַבְרָהָם אויפֿגעהויבן זײַנע אויגן,
און האָט דערזען ערשט הינטן האָט אַ
ווידער זיך אַינגעדרייט אין אַ געצווייג
מיט זײַנע הערנער. איז אַבְרָהָם
געגאַנגען, און האָט גענומען דעם
ווידער, און האָט אים אויפֿגעבראַכט
פֿאַר אַ בראַנדאָפֿער אָנשטאַט זײַן זון.

יד וַיִּקְרָא אַבְרָהָם שֵׁם־הַמָּקוֹם הַהוּא
יְהוָה יִרְאֶה אֲשֶׁר יֹאמַר הַיּוֹם בְּהָר
יְהוָה יִרְאֶה:

און אַבְרָהָם האָט גערופֿן דעם נאָמען
פֿון יענעם אָרט יְהוָה־יִרְאֶה; אַזוי ווי עס
ווערט נאָך היינט געזאָגט: אויף דעם
באַרג פֿון יְהוָה ווערט געזען.

טו וַיִּקְרָא מֵלֶאךָ יְהוָה אֶל־אַבְרָהָם שְׁנִית
מִן־הַשָּׁמַיִם:

און דער מלאך פֿון גאָט האָט גערופֿן צו
אַבְרָהָמען אַ צווייט מָאַל פֿון הימל,

16 A řekl: Skrze sebe samého přísáhl jsem, praví Hospodin, poněvadž jsi učinil tu věc, že jsi neodpustil synu svému, jedinému svému:

I rzekł: "Na Siebie przysięgam, rzecze Wiekuisty, że ponieważ uczyniłeś to, a nie oszczędzałeś syna twojego, jednaka twojego:

17 Požehnám velmi tobě, a velice rozmnožím símě tvé jako hvězdy nebeské, a jako písek, kterýž jest na břehu mořském; nadto dědičně vládnouti bude símě tvé branami nepřátel svých.

Že pobłogosławię cię, i rozmnożę potomstwo twoje, jako gwiazdy nieba, i jako piasek, co na brzegu morza; a zdobędzie ród twój bramy wrogów swoich;

18 Ano požehnání budou v semeni tvém všickni národové země, proto že jsi uposlechl hlasu mého.

I błogosławić się będą potomstwem twojém wszystkie narody ziemi, w nagrodę tego, żeś usłuchał głosu Mojego."

19 Tedy navrátíl se Abraham k služebníkům svým; a vstavše, šli spolu do Bersabé; nebo bydlil Abraham v Bersabé.

I wrócił Abraham do pacholków swoich; i powstali, i poszli razem do Beer-Szeba; i osiadł Abraham w Beer-Szeba.

טז וַיֹּאמֶר בִּי נִשְׁבַּעְתִּי נָא־יְהוָה כִּי יַעַן אֲשֶׁר עָשִׂיתָ אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה וְלֹא חָשַׁכְתָּ אֶת־בְּנִי אֶת־יְחִידְךָ:

און האָט געזאָגט: איך שווער ביי זיך, זאָגט גאָט, אַז ווילל דו האָסט געטאָן די דאָזיקע זאַך, און האָסט נישט פֿאַרמיטן דין זון, דין איינאיינציקן,

יז כִּי־בָרַךְ אֲבָרְכָךָ וְהִרְבָּה אֲרָבָה אֶת־זַרְעֲךָ כְּכֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם וְכַחֹל אֲשֶׁר עַל־שֹׁפֶת הַיָּם וִירֶשׁ זָרְעֲךָ אֶת שְׁעַר אֹיְבָיו:

איז, בענטשן וועל איך דיך בענטשן, און מערן וועל איך מערן דין זאָמען אַזוי ווי די שטערן פֿון הימל, און אַזוי ווי דער זאָמד וואָס אויפֿן ברעג פֿון ים; און דין זאָמען וועט אַרבן דעם טויער פֿון זיינע פֿיינט.

יח וְהִתְבָּרְכוּ בְּזַרְעֲךָ כָּל־גּוֹיֵי הָאָרֶץ עִקָּב אֲשֶׁר שָׁמַעְתָּ בְּקוֹלִי:

און בענטשן וועלן זיך מיט דין זאָמען אַלע פֿעלקער פֿון דער ערד, דערפֿאַר וואָס דו האָסט צוגעהערט צו מײַן קול.

יט וַיָּשָׁב אַבְרָהָם אֶל־נַעֲרָיו וַיָּקָמוּ וַיֵּלְכוּ יַחְדָּו אֶל־בְּאֵר שָׁבַע וַיָּשָׁב אַבְרָהָם בְּבֵאֵר שָׁבַע:

און אַברהם האָט זיך אומגעקערט צו זיינע יונגען, און זיי זיינען אויפֿגעשטאַנען, און זיינען געגאַנגען באַנאַנד קיין באַר־שָׁבַע. און אַברהם איז געבליבן אין באַר־שָׁבַע.

- 20 A když se tyto věci staly, zvěstováno jest Abrahamovi v tato slova: Aj, porodila také Melcha syny Náchorovi, bratru tvému:
- I stało się po wypadkach tych, że doniesiono Abrahamowi, co następuje: "Otóż urodziła i Milka synów, Nachorowi bratu twojemu:
- 21 Husa prvorozeného svého, a Buza bratra jeho, a Chamuele, otce Aramova;
- Uca, pierworodnego jego, i Buza, brata jego i Kemuela, ojca Aramu.
- 22 A Kazeda a Azana, a Feldasa, a Jidlafa i Bathuele.
- I Keseda, i Chazoa, i Pildosza, i Idlafa, i Betuela.
- 23 Bathuel pak zplodil Rebeku. Osm těchto porodila Melcha Náchorovi, bratru Abrahamovu.
- A Betuel spłodził Ribkę. Ośmiu tych urodziła Milka Nachorowi, bratu Abrahama.
- 24 Ale i ženina jeho, jejíž jméno bylo Réma, porodila také ona Tábe a Gahama, Thása a Máchu.
- A nałożnica jego, imieniem Reuma, urodziła również: Tebacha i Gachama, i Tachasza i Macha.
- כ וַיְהִי אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיִּגָּד לְאַבְרָהָם לֵאמֹר הִנֵּה יִלְדָּה מְלָכָה גַּם־הִוא בָּנִים לְנָחוֹר אָחִיו:
- און עס איז געווען נאך די דאזיקע געשעענישן, איז אָנגעזאָגט געוואָרן אַבְרָהָמֵעֵן, אַזוֹי צו זאָגן: זע, מְלָכָה, זי אויך האָט געבאָרן זין צו זײַן ברודער נַחוֹר:
- כא אֶת־עוֹץ בְּכֹרוֹ וְאֶת־בּוּז אָחִיו וְאֶת־קִמּוּאֵל אָבִי אָרָם:
- עוֹץ זײַן בכור, און בּוּז זײַן ברודער, און קִמּוּאֵל דעם פֿאָטער פֿון אָרָם, און
- כב וְאֶת־כְּפֻזֹּד וְאֶת־חִזּוֹ וְאֶת־פִּלְדָּשׁ וְאֶת־יִדְלָף וְאֵת בְּתוּאֵל:
- כְּפֻזֹּד, און חִזּוֹ, און פִּלְדָּשׁ, און יִדְלָפֹן, און בְּתוּאֵל.
- כג וּבְתוּאֵל יָלַד אֶת־רִבְקָה שְׁמִנָּה אֵלֶּה יִלְדָּה מְלָכָה לְנָחוֹר אָחִי אַבְרָהָם:
- און בְּתוּאֵל האָט געבאָרן רִבְקָה. די דאזיקע אַכט האָט מְלָכָה געבאָרן צו נַחוֹר, אַבְרָהָמֵס ברודער.
- כד וּפִילִגְשׁוֹ וְשָׁמָּה רְאוּמָה וַתֵּלֶד גַּם־הִוא אֶת־טָבַח וְאֶת־גַּחַם וְאֶת־תַּחַשׁ וְאֶת־מַעֲכָה:
- און זײַן קעפּסווייב וואָס איר נאָמען איז געווען רְאוּמָה, זי אויך האָט געבאָרן טָבַח, און גַּחַמֵעֵן, און תַּחַשׁ, און מַעֲכָה.

בראשית כג : 23

- א וַיְהִי חַיֵּי שָׂרָה מֵאָה שָׁנָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה וְשִׁבְעַת שָׁנִים שָׁנֵי חַיֵּי שָׂרָה:
און דאָס לעבן פֿון שָׂרָה איז געווען הונדערט און זיבן יאָר און צוואַנציק יאָר; דאָס זינען געווען די יאָרן פֿון שָׂרָהס לעבן.
- 1 Živa pak byla Sára sto a sedmmecítma let; *ta jsou léta života Sároy.*
I trvalo žycie Sary sto dwadzieścia i siedm lat, - lata życia Sary.
- ב וַתָּמָת שָׂרָה בְּקִרְיַת אַרְבֶּע הוּא חֶבְרוֹן בְּאֶרֶץ כְּנָעַן וַיָּבֹא אַבְרָהָם לִסְפֹּד לְשָׂרָה וּלְבִכְתָּהּ:
און שָׂרָה איז געשטאָרבן אין קִרְיַת-אַרְבֶּע, דאָס איז חֶבְרוֹן, אין לאַנד כְּנָעַן. און אַבְרָהָם איז געקומען צו קלאָגן אויף שָׂרָה און זי צו באַוויינען.
- 2 A umřela v městě Arbe, kteréž *slove* Hebron, v zemi Kananejské. I přišel Abraham, aby kvílil nad Sárrou, a plakal jí.
I umarła Sara w Kirjat-Arba, to jest w Chebronie, w ziemi Kanaan. I przybył Abraham, by ubolewać nad Sárą, i by opłakiwać ją.
- ג וַיָּקָם אַבְרָהָם מֵעַל פְּנֵי מֶתוֹ וַיְדַבֵּר אֶל-בְּנֵי-חֵת לֵאמֹר:
און אַבְרָהָם איז אויפֿגעשטאַנען פֿון פֿאַר זײַן טױטן, און ער האָט גערעדט צו די קינדער פֿון חֵת, אַזױ צו זאָגן:
- 3 Potom vstav Abraham od mrtvého svého, mluvil k synům Het, řka:
I powstał Abraham z przed oblicza zmarłej swojej, i rzekł do synów Cheta, jak następuje:
- ד גֵּרֹתִי וְשָׁב אֲנֹכִי עִמָּכֶם תָּנוּ לִי אֶחָדָת-קֶבֶר עִמָּכֶם וְאֶקְבְּרָהּ מִתִּי מִלְּפָנַי:
אָ פֿרעמדער אָבער אַ תּוֹשֵׁב בֵּין אִיד בֵּי אֲיִךְ, גִּיט מִיר אַ קֶבֶר-אַײַגנטום בֵּי אֲיִךְ, און אִיד וועל באַגראָבן מִיין טױטן פֿון פֿאַר מִיר.
- 4 Hostem a přichozím jsem u vás; dejte mi místo ku pohřbu u vás, abych pochoval mrtvého svého od tváři své.
"Pielgrzymem i osiedleńcem jestem u was; dajcie mi dziedziczny grób wpośród was, abym pochował zmarłą moję z przed oblicza mego."
- ה וַיַּעֲנוּ בְנֵי-חֵת אֶת-אַבְרָהָם לֵאמֹר לוֹ:
האָבן די קינדער פֿון חֵת געענטפֿערט אַבְרָהָמען, אִים אַזױ צו זאָגן:
- 5 A odpovídající synové Het Abrahamovi, řekli jemu:
I odpowiedzieli synowie Cheta Abrahamowi, mówiąc mu:

6 Slyš nás, pane milý! Kníže Boží jsi u prostřed nás, v nejpřednějších hrobích našich pochovej mrtvého svého; žádný z nás hrobu svého nebude zbraňovati tobě, abys neměl pochovati v něm mrtvého svého.

"Słuchaj nas, panie nasz; księciem Bożym ty wpośród nas; w najprzedniejszym z grobów naszych pochowaj zmarłą twoję; nikt z nas grobu swojego nie wzbroni tobie, abys nie pochował zmarłej twojej."

7 Abraham pak vstav, poklonil se lidu země té, totiž synům Het.

I wstał Abraham, i pokłonił się ludowi kraju, synom Cheta.

8 A mluvil s nimi, řka: Jestliže se vám líbí, abych pochoval mrtvého svého od tváři své, slyšte mne, a přimluvte se za mne k Efronovi synu Sohar,

I mówił z nimi, jak następuje: "Jeżeli jest wola waszą pochować zmarłą moję z przed oblicza mojego, posłuchajcie mnie, a przyczyńcie się za mną u Efrona, syna Cochara.

9 Ať mi dá jeskyni Machpelah, kterouž má na konci pole svého; za slušné peníze ať mi ji dá u prostřed vás, k dědičnému pohřbu.

Aby mi ustąpił jaskinię w Machpela, którą posiada, która na końcu pola jego; za cenę pełną niech ją ustąpi mi, wpośród was, na dziedziczny grób."

ו שְׁמַעְנוּ אֲדֹנָי נְשִׂיא אֱלֹהִים אַתָּה
בְּתוֹכֵנוּ בְּמִבְחָר קְבָרֵינוּ קֹבֵר
אֶת־מֵתְךָ אִישׁ מִמָּנוּ אֶת־קִבְרוֹ
לֹא־יִכְלֶה מִמָּךְ מִקְבֵּר מֵתְךָ:

הער אונדז צו, מיין האר, א געטלעכער
פֿירשט ביסטו צווישן אונדז; אין דעם
געקליבנסטן פֿון אונדזערע קברים
באגראב דיין טויט; קיינער פֿון אונדז
וועט נישט פֿארמיידן זיין קבר פֿון דיר,
אויף צו באגראבן דיין טויטן.

ו וַיָּקָם אַבְרָהָם וַיִּשְׁתַּחוּ לְעַם־הָאָרֶץ
לְבָנֵי־חֵת:

איז אברהם אויפגעשטאנען, און האָט
זיך געבוקט צו דעם פֿאלק פֿון לאַנד,
צו די קינדער פֿון חֵת.

ח וַיְדַבֵּר אֹתָם לֵאמֹר אִם־יֵישׁ
אֶת־נַפְשְׁכֶם לְקַבֵּר אֶת־מֵתִי מִלְּפָנַי
שְׁמַעֲנוּנִי וּפְגַעֲנוּ־לִי בְּעֶפְרוֹן בֶּן־צֹחָר:

און ער האָט צו זיי גערעדט, אזוי צו
זאָגן: אויב עס איז אייער ווילן צו
באגראבן מיין טויטן פֿון פֿאר מיר,
הערט מיך צו, און בעט פֿאר מיר ביי
עפֿרון דעם זון פֿון צוחרן,

ט וַיִּתֵּן־לִי אֶת־מַעְרַת הַמְּכַפְּלָה אֲשֶׁר־לוֹ
אֲשֶׁר בְּקִצֵּה שְׂדֵהוּ בְּכֶסֶף מָלֵא
יְתֻנָּה לִי בְּתוֹכְכֶם לְאַחֲזֹת־קֹבֶר:

ער זאל מיר געבן די הייל פֿון מכפֿלה
וואָס געהערט צו אים, וואָס אין עק פֿון
זיין פֿעלד; אין פֿולן געלט זאל ער עס
מיר געבן צווישן אייך פֿאר א
קבר-אייגנטום.

- 10 (*Ten pak Efron seděl u prostřed synů Het.*) Tedy odpověděl Efron Hetejský Abrahamovi při přítomnosti synů Het, přede všemi, kteříž vcházejí do brány města jeho, řka:

A Efron zasiadal wpośród synów Cheta; i odpowiedział Efron Chitejczyk Abrahamowi w uszy synów Cheta, w obec wszystkich wstępujących w bramę miasta jego, jak następuje:

- 11 Nikoli, pane můj, *ale* slyš mne: Pole to dávám tobě, dávámť také i jeskyni, kteráž na něm jest; před očima synů lidu svého dávám ji tobě; pochovejž mrtvého svého.

"Nie, panie mój, słuchaj mnie! Pole to oddam tobie, i jaskinię, która w niém jest, tobie oddam ją; w oczach synów ludu mojego oddam ją tobie; pochowaj zmarłą twoję."

- 12 Tedy poklonil se Abraham před lidem země té, I poklonil się Abraham przed ludem tego kraju.

- 13 A mluvil k Efronovi v přítomnosti lidu země, řka: A však jestliže ty *jsi ten*, prosím, vyslyš mne! Dámť stříbro za pole, vezmi *je* ode mne, a pochovám mrtvého svého tam.

I rzekł do Efrona w uszy ludu owego kraju jak następuje: "Gdybyś mnie tylko posłuchać zechciał! Dam pieniądze za to pole, przyjm ode mnie, a wtedy pochowam zmarłą moję tam."

- 14 A odpovídaje Efron Abrahamovi, řekl jemu:

I odpowiedział Efron Abrahamowi, mowiąc mu:

י' וְעָפְרוֹן יָשָׁב בְּתוֹךְ בְּנֵי־חֵת וַיַּעַן עָפְרוֹן הַחִתִּי אֶת־אַבְרָהָם בְּאָזְנֵי בְנֵי־חֵת לְכָל בָּאֵי שַׁעַר־עִירוֹ לֵאמֹר:

און עֶפְרוֹן איז געזעסן צווישן די קינדער פֿון חֵת; האָט עֶפְרוֹן דער חִתִּי געענטפֿערט אַבְרָהָם'ס אין די אויערן פֿון די קינדער פֿון חֵת, פֿאַר אַלע אַינגלייט אין דעם טויער פֿון זײַן שטאָט, אַזוי צו זאָגן:

י"א לֹא־אֲדֹנִי שְׁמַעֲנִי הַשָּׂדֶה נְתַתִּי לָךְ וְהַמְעָרָה אֲשֶׁר־בּוֹ לָךְ נְתַתִּיהָ לְעֵינֵי בְנֵי־עַמִּי נְתַתִּיהָ לָךְ קֶבֶר מֵתָהּ:

נײַן, מײַן האָר, הער מײַך צו: דאָס פֿעלד שענק איך דיר, אויך די הייל וואָס דרינען שענק איך דיר; פֿאַר די אויגן פֿון די קינדער פֿון מײַן פֿאַלק שענק איך עס דיר; באַגראָב דײַן טויטן.

י"ב וַיִּשְׁתַּחוּ אַבְרָהָם לִפְנֵי עַם הָאָרֶץ: הָאֵט אַבְרָהָם זֶיך געבוקט פֿאַר דעם פֿאַלק פֿון לאַנד,

י"ג וַיְדַבֵּר אֶל־עָפְרוֹן בְּאָזְנֵי עַם־הָאָרֶץ לֵאמֹר אֶף אִם־אַתָּה לוֹ שְׁמַעֲנִי נְתַתִּי כֶסֶף הַשָּׂדֶה קח מִמֶּנִּי וְאֶקְבְּרָה אֶת־מֵתִי שָׁמָּה:

און ער האָט גערעדט צו עֶפְרוֹנען אין די אויערן פֿון דעם פֿאַלק פֿון לאַנד, אַזוי צו זאָגן: ווען דו וואָלסט מײַך נאָר צוהערן! איך גיב דאָס געלט פֿאַרן פֿעלד, נעם עס פֿון מיר, און איך וועל דאָרטן באַגראָבן מײַן טויטן.

י"ד וַיַּעַן עָפְרוֹן אֶת־אַבְרָהָם לֵאמֹר לוֹ: הָאֵט עָפְרוֹן געענטפֿערט אַבְרָהָם'ס אים אַזוי צו זאָגן:

15 Můj pane, poslechni mne: Země *ta* za čtyři sta lotů stříbrných jest; *ale* mezi mnou a tebou co jest o to? Mrtvého svého pochovej.

"Panie mój, posłuchaj mnie: ziemia za cztery-sta szeklów srebra, między mną a tobą, cóż znaczy to? I tak pochowaj zmarłą twoję."

16 I uposlechl Abraham Efrona, a odvážil mu stříbra, jakž oznámil při přítomnosti synů Het, čtyři sta lotů stříbrných, běžných mezi kupci.

I usłuchał Abraham Efrona; i odważył Abraham Efronowi to srebro, o którym mówił, w przytomności synów Cheta: Czterysta szeklów srebra, obiegającego u kupców.

17 A odvedeno jest pole Efronovo, kteréž *bylo* v Machpelah, proti Mamre, pole a jeskyně na něm, a všecko stromoví, což ho na tom poli i na všech mezích jeho vůkol,

I dostało się pole Efrona, co w Machpela na-przeciw Mamre, - pole i jaskinia, która w ni-ém, i wszystkie drzewa, które na polu były, na całej jego przestrzeni, w około,

18 Abrahamovi v držení, před očima synů Het, a všech, kteříž vcházejí do brány města toho.

Abrahamowi, jako nabytek, w oczach synów Cheta, wobec wszystkich wstępujących w bramę miasta jego.

טו אֲדֹנִי שְׁמַעֲנִי אֶרֶץ אַרְבַּע מֵאָה שְׁקֶל-כֶּסֶף בֵּינִי וּבֵינָהּ מֵהָהוּא וְאֶת־מֵתָהּ קָבֵר:

הער מיד צו, מִיָּן הָאָר, לֹאנֵד אִין פִּיר הונדערט שְׁקֶל זילבער, וואָס איז דאָס צווישן מיר און צווישן דיר? און דִּין טויטן באַגראָב.

טז וַיִּשְׁמַע אַבְרָהָם אֶל־עֶפְרוֹן וַיִּשְׁקַל אַבְרָהָם לְעֶפְרוֹן אֶת־הַכֶּסֶף אֲשֶׁר דִּבֶּר בְּאֲזְנֵי בְנֵי־חֵת אַרְבַּע מֵאוֹת שְׁקֶל כֶּסֶף עֹבֵר לְסֹחֵר:

הָאָט אַבְרָהָם צוגעהערט צו עֶפְרוֹנען, און אַבְרָהָם הָאָט אָפּגעוויגן עֶפְרוֹנען דאָס זילבער, וואָס ער הָאָט געזאָגט אִין די אויערן פֿון די קינדער פֿון חֵת, פִּיר הונדערט שְׁקֶל זילבער, גאַנגבאַר בײַם סוחר.

יז וַיָּקָם שָׂדֵה עֶפְרוֹן אֲשֶׁר בְּמַכְפֶּלָה אֲשֶׁר לִפְנֵי מִמְּרָא הַשָּׂדֵה וְהַמְּעָרָה אֲשֶׁר־בוֹ וְכָל־הָעֵץ אֲשֶׁר בַּשָּׂדֵה אֲשֶׁר בְּכָל־גְּבֻלוֹ סָבִיב:

אָזוי איז געבליבן דאָס פֿעלד פֿון עֶפְרוֹנען, וואָס אִין מַכְפֶּלָה, וואָס פֿאַר מִמְּרָא, דאָס פֿעלד מיט דער הייל וואָס דרינען, און אַלע ביימער וואָס אויפֿן פֿעלד, וואָס אִין זײַן גאַנצן געמאַרק רונד אַרום,

יח לְאַבְרָהָם לְמִקְנָה לְעֵינֵי בְנֵי־חֵת בְּכָל בָּאֵי שַׁעַר־עִירוֹ:

דער אַינקויף פֿון אַבְרָהָמען, פֿאַר די אויגן פֿון די קינדער פֿון חֵת, פֿאַר אַלע אַינגייער אִין דעם טויער פֿון זײַן שטאָט.

19 A potom pochoval Abraham Sáru, manželku svou, v jeskyni pole Machpelah, proti Mamre, (to slove Hebron), v zemi Kananejské.

יט וְאַחֲרֵי־כֵן קָבַר אַבְרָהָם אֶת־שָׂרָה אִשְׁתּוֹ אֶל־מְעֵרַת שָׂדֵה הַמְּכַפְלָה עַל־פְּנֵי מְמָרָא הוּא חֶבְרוֹן בְּאֶרֶץ כְּנָעַן:

A następnie pochował Abraham Sarę, żonę swoją, w jaskini w Machpela, naprzeciw Mamre, czyli Chebronu, w ziemi Kanaan.

און דערנאך האָט אַבְרָהָם באַגראָבן זײַן ווייב שָׂרָה אין דער הייל פֿון דעם פֿעלד פֿון מְכַפְלָה פֿאַר מְמָרָא, דאָס איז חֶבְרוֹן, אין לאַנד כְּנָעַן.

20 Protož odevzdáno jest pole to i jeskyně, kteráž byla na něm, Abrahamovi k dědičnému pohřbu od synů Het.

כ וַיָּקָם הַשָּׂדֶה וְהַמְעָרָה אֲשֶׁר־בּוֹ לְאַבְרָהָם לְאַחֲזֹת־קָבֶר מֵאֵת בְּנֵי־חֵת:

I tak dostało się pole, i jaskinia, która w niém, Abrahamowi, jako dziedziczny grób od synów Cheta.

אַזוי איז געבליבן דאָס פֿעלד, און די הייל וואָס דרינען, בײַ אַבְרָהָם פֿאַר אַ קָבֶר־אייגנטום, פֿון די קינדער פֿון חֵת.

בראשית כד : 24

- א וְאַבְרָהָם זָקֵן בָּא בַּיָּמִים וַיהוָה בֵּרַךְ אֶת־אַבְרָהָם בְּכָל:
- 1 Abraham pak *již byl* starý a sešlého věku; a Hospodin požehnal mu ve všech věcech.
- און אַבְרָהָם איז געוואָרן אַלט און באַטאַגט; און גאָט האָט געבענטשט אַבְרָהָם מיט אַלצדינג.
- ב וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אֶל־עֲבָדוֹ זָקֵן בֵּיתוֹ הַמֵּשִׁל בְּכָל־אַשְׁרֵלֹו שְׁיִם־נָא יָדֶךָ מִתַּחַת יְרֵכִי:
- 2 Tedy řekl Abraham služebníku svému staršímu v domě svém, kterýž spravoval všechny věci jeho: Vlož nyní ruku svou pod bedro mé,
- וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם גְּעוֹזָאגט צו זַיִן קנעכט, דעם עלטסטן פֿון זַיִן הויז, וואָס האָט געוועלטיקט איבער אַלץ וואָס ער האָט געהאַט: טו, איך בעט דיר, דיין האַנט אונטער מיין דיר,
- ג וְאַשְׁבִּיעָהּ בַּיהוָה אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם וְאֱלֹהֵי הָאָרֶץ אֲשֶׁר לֹא־תִקַּח אִשָּׁה לְבָנִי מִבְּנוֹת הַכְּנַעֲנִי אֲשֶׁר אֲנֹכִי יוֹשֵׁב בְּקִרְבּוֹ:
- 3 Abych tě zavázal přísahou skrze Hospodina, Boha nebe a Boha země, abys nebral manželky synu mému ze dcer Kananejských, mezi nimiž já bydlím.
- און איך וועל דיר באַשווערן בייַ יהוה דעם גאָט פֿון הימל און דעם גאָט פֿון דער ערד, אַז דו זאָלסט נישט נעמען אַ ווייב פֿאַר מיין זון פֿון די טעכטער פֿון דעם כְּנַעֲנִי וואָס איך זײַ צווישן אים.
- ד כִּי אֶל־אַרְצִי וְאֶל־מוֹלַדְתִּי תֵלֶךְ וְלִקְחַתָּ אִשָּׁה לְבָנִי לִיצְחָק:
- 4 Ale půjdeš do země mé a příbuznosti mé; a *odtud* vezmeš manželku synu mému Izákovi.
- נייערט צו מיין לאַנד און צו מיין אָפּשטאַם זאָלסטו גיין, און נעמען אַ ווייב פֿאַר מיין זון, פֿאַר יצחקן.
- A zaklnę cię na Wiekuistego, Boga nieba i Boga ziemi, żebyś nie brał żony dla syna mojego z pomiędzy cór Kanaanejczyka, w pośród którego ja mieszkam;
- Lecz do ziemi mojej, i do rodzinnego miejsca mojego pójdiesz, i weźmiesz żonę dla syna mojego, dla Ic'haka."

- 5 I řekl jemu služebník ten: Kdyby pak nechtěla žena ta se mnou jíti do země této, mám-li zase uvéstí syna tvého do země, z níž jsi vyšel?

I řekl do niego sluga: "Może nie zechce ta niewiasta pójść za mną do kraju tego, czyż mam wtedy zaprowadzić syna twojego do kraju, z któregoś wyszedł?"

- 6 Kterýžto odpověděl: Hleď, abys zase neuvodil syna mého tam.

I řekl do niego Abraham: "Strzeż się, abyś nie zaprowadził syna mojego tam!"

- 7 Hospodin Bůh nebe, kterýž vzal mne z domu otce mého a z vlasti mé, a mluvil mi, a kterýž mi přísáhl, řka: Semeni tvému dám zemi tuto, onť pošle anděla svého před tebou, a vezmeš manželku synu mému odtud.

Wiekuisty Bóg nieba, który wziął mnie z domu ojca mojego i z ziemi rodzinnej mojej, który przyrzekł mi, i który zaprzysiągł mi, w słowach: Potomstwu twojemu oddam ziemię tę, On poszle anioła swojego przed tobą, i weźmiesz żonę dla syna mojego ztamtąd.

ה וַיֹּאמֶר אֵלָיו הָעֶבֶד אוֹלִי לֹא־תֵאבְדָה
הָאִשָּׁה לָלֶכֶת אַחֲרִי אֶל־הָאָרֶץ
הַזֹּאת הַהֵשֵׁב אֲנִישִׁיב אֶת־בְּנִי
אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־יָצֵאתָ מִשָּׁם:

הָאֵט דער קנעכט צו אים געזאָגט:
טאַמער וועט די פֿרוי ניט וועלן גיין נאָך
מיר אין דעם היגן לאַנד; זאָל איך ניט
אַנדערש אומקערן דין זון צו דעם
לאַנד וואָס דו ביסט פֿון דאָרטן
אַרויסגעגאַנגען?

ו וַיֹּאמֶר אֵלָיו אַבְרָהָם הַשְׁמֵר לָךְ
פֶּן־תָּשִׁיב אֶת־בְּנִי שָׁמָּה:

הָאֵט אַברָהָם צו אים געזאָגט: היט דיר,
זאָלסט ניט אומקערן מײַן זון אַהײַן.

ז יְהוָה אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם אֲשֶׁר לְקַחְנִי
מִבֵּית אָבִי וּמֵאָרֶץ מוֹלַדְתִּי וְאֲשֶׁר
דִּבֶּר־לִי וְאֲשֶׁר נִשְׁבַּע־לִי לֵאמֹר
לְזָרְעָךָ אֶתֵּן אֶת־הָאָרֶץ הַזֹּאת הוּא
יִשְׁלַח מִלֶּאכֹּו לְפָנֶיךָ וְלִקְחָתָּ אִשָּׁה
לְבָנִי מִשָּׁם:

יְהוָה דער גאָט פֿון הימל, וואָס האָט
מײַך אַרויסגענומען פֿון דעם הויז פֿון
מײַן פֿאַטער, און פֿון דעם לאַנד פֿון מײַן
געבורט, און וואָס האָט צו מיר
גערעדט, און וואָס האָט מיר געשוואָרן,
אַזוי צו זאָגן: צו דײַן זאַמען וועל איך
געבן דאָס דאָזיקע לאַנד — ער וועט
שיקן זײַן מלאַך דיר פֿאַרויס, און וועסט
קריגן אַ ווייב פֿאַר מײַן זון פֿון דאָרטן.

- 8 Jestliže by pak žena ta nechtěla jíti s tebou, svoboděn budeš od této přísahy mé; toliko syna mého neuvoď tam zase.

ח ואם-לא תאבה האשה ללכת אחריך ונקית משבעתי זאת רק את-בני לא תשב שמה:

A gdyby nie zechciała niewiasta owa pójść za tobą, zwolnionym będziesz z tej klątwy mojej. Tylko syna mojego nie zaprowadzaj tam!"

און אויב די פרוי וועט ניט וועלן גיין נאך דיר, וועסטו זיין פריי פֿון דער דאזיקער שבועה מינער; אבער זאלסט ניט אומקערן מיין זון אהין.

- 9 Tedy włożył słужebnik ten ruku svou pod bedro Abrahama, pána svého, a přísáhl jemu na tu řeč.

ט וישם העבד את-ידו תחת ירך אברהם אֲדָנָיו וישבע לו על-הדבר הזה:

I položyl sluga rękę swoją pod biodro Abrahama, pana swojego, i zaprzysiągl mu to.

האָט דער קנעכט געטאָן זיין האַנט אונטער דעם דיך פֿון זיין האַר אברהמען, און ער האָט אים געשוואָרן אויף דער דאזיקער זאך.

- 10 A vzal služebník ten deset velbloudů z velbloudů pána svého, aby se bral; (*nebo měl všecken statek pána svého v rukou svých.*) I vstav, bral se k Aram Naharaim do města Náchor.

י ויקח העבד עשרה גמלים מגמלי אֲדָנָיו וילך וכל-טוב אֲדָנָיו בידו ויקם וילך אל-אֶרֶם נַהֲרַיִם אל-עיר נַחוּר:

I wzięł sluga dziesięć wielbłądów, z wielbłądów pana swojego, i poszedł; a wszelakie kosztowności pana swojego w ręku swoim, i powstał i wyruszył do Aram-Naharaim, do miasta Nachora.

און דער קנעכט האָט גענומען צען קעמלען פֿון די קעמלען פֿון זיין האַר, און איז אַוועקגעגאַנגען מיט אַלעם בעסטן פֿון זיין האַר אין זיין האַנט; און ער איז אויפֿגעשטאַנען, און איז געגאַנגען קיין אַרם-נַהֲרַיִם, צו דער שטאָט פֿון נַחוּר.

- 11 A zastavil se s velbloudy před městem, u studnice vody k večerou, času toho, když vycházejí vážití vody.

יא ויבַרַךְ הַגַּמְלִים מַחוּץ לְעִיר אֶל-בְּאֵר הַמַּיִם לַעֲת עָרֵב לַעֲת צֵאת הַשָּׁאֲבֹת:

I rozložyl wielbłądy po za miastem u krynicy wody, pod wieczór, gdy zwykły wychodzić wodziarki,

און ער האָט געמאַכט קניען די קעמלען אויסן שטאָט ביים ברונעם וואָסער, אין אַוונט-צייט, אין דער צייט וואָס די שעפערניס גייען אַרויס.

12 A řekl: Hospodine, Bože pána mého Abrahama, dejž, prosím, ať se potká se mnou dnes *to, čehož hledám*; a učíň milosrdenství se pánem mým Abrahamem.

I rzekł: "Wiekuisty, Boże pana mojego Abrahama! zdarzże przedemną dzisiaj, i uczynź łaskę panu mojemu Abrahamowi!

13 Aj, já stojím u studnice vody, a dcery mužů města tohoto vycházejí, aby vážily vodu.

Otóż stoję u źródła wody, a córki mieszkańców tego miasta wychodzą, by czerpać wodę.

14 Děvečka tedy, kteréž bych řekl: Nachyl medle věderce svého, ať se napiji, a ona by řekla: Pí, také i velbloudy tvé napojím, ta aby byla, *kte-rouž* jsi způsobil služebníku svému Izákovi; a po tomť poznám, že jsi milosrdenství učinil se pánem mým.

Tak niechaj stanie się, żeby dziewczica do której powiem: Nachylże dzban twój, a napiję się, a powie: pij, a wielbłądy twoje napoję, - była tą, którą przeznaczyłeś dla sługi Twojego, dla Ic'haka; a potem poznam, żeś uczynił łaskę panu mojemu."

יב וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהֵי אֲדֹנִי אַבְרָהָם
הַקְרֵה־נָּא לִפְנֵי הַיּוֹם וַעֲשֵׂה־חֶסֶד עִם
אֲדֹנִי אַבְרָהָם:

און ער האָט געזאָגט: יהוה, גאָט פֿון
מיין האָר אַברהמען, שיק מיר צו
היינט, איך בעט דיך, אַ טראָף, און טו
חסד מיט מיין האָר אַברהמען.

יג הִנֵּה אֲנֹכִי נֹצֵב עַל־עֵין הַמַּיִם וּבָנוֹת
אֲנָשִׁי הָעִיר יֵצְאֹת לְשָׂאֵב מַיִם:

אָט שטיי איך בײַם קוואַל וואַסער, און
די טעכטער פֿון די שטאָטלײַט קומען
אַרויס שעפֿן וואַסער;

יד וְהָיָה הַנֶּעֱרָר אֲשֶׁר אָמַר אֱלֹהֵי הַטִּיבָנָא
כִּדְּךָ וְאַשְׁתָּה וְאַמָּרָה שְׁתֵּה
וְגַם־גַּמְלִיךָ אֲשָׁקָה אֹתָהּ הַכֹּחֶת
לְעַבְדְּךָ לְיִצְחָק וְבָהּ אֵדַע כִּי־עָשִׂיתָ
חֶסֶד עִם־אֲדֹנִי:

זאָל זײַן, אַז די מיידל וואָס איך וועל
צו איר זאָגן: «בייג אײַן, איך בעט דיך,
דײַן קרוג, און לאָמיר טרינקען», און זי
וועט זאָגן: «טרינק, און אויך דײַנע
קעמלען וועל איך אָנטרינקען», האָסטו
זי באַשערט פֿאַר דײַן קנעכט יצחקן,
און דערמיט וועל איך וויסן אַז דו
האָסט געטאָן חסד מיט מיין האָר.

15 I stalo se prvé, než on přestal mluvit, aj, Rebeka, kteráž se narodila Bathuelovi, synu Melchy, manželky Náchora bratra Abrahamova, vycházela, a věderce její *bylo* na rameni jejím.

I stało się, że zaledwie przestał mówić, a oto Ribka wyszła, która zrodzona była Betuelowi, synowi Milki, żony Nachora, brata Abrahama, a dzban jej na ramieniu jej.

16 A *byla* děvčečka na pohledění velmi krásná, panna, a muž nepoznal jí; kterážto sešla k studnici té, a naplnivši věderce své, šla vzhůru.

A była to panna pięknego wielce wejrzenia, dziewczica, której mężczyzna nie poznał; i zesłała do źródła, i napełniła dzban swój, i wracała.

17 Tedy běžel služebník ten proti ní, a řekl: Dej mi píti, prosím, maličko vody z věderce svého.

I pobiegł sługa naprzeciw niej, i rzekł: "Pozwólże mi łyknąć nieco wody z dzbanu twojego."

18 I řekla: Napí se, pane můj. A rychle složila věderce své na ruku svou a dala mu píti.

I rzekła: "Pij panie mój!" i prędko spuściła dzban swój na rękę swoją, i dala mu pić.

טו וַיְהִי־הוּא טָרַם כָּלָה לְדַבֵּר וְהָיָה רִבְקָה יֵצֵאת אֲשֶׁר יָלְדָה לְבְתוּאֵל בֶּן־מִלְכָּה אִשְׁתּוֹ נָחוֹר אָחִי אֲבִרָהָם וְכֵדָה עַל־שִׁכְמָהּ:

און עס איז געווען, איידער נאך ער האָט געענדיקט רעדן, ערשט רבקה קומט אַרויס — די וואָס איז געבאָרן געוואָרן בײַ בתוּאַל דעם זון פֿון מִלְכָּה, דער ווייב פֿון נָחוֹר, אַבְרָהָם'ס ברודער — מיט איר קרוג אויף איר אַקסל.

טז וְהַנַּעֲרָ טִבַּת מְרֹאֶה מְאֹד בְּתוּלָהּ וְאִישׁ לֹא יָדָעָה וַתֵּרֶד הָעֵינָה וַתִּמְלֵא כֵדָה וַתַּעֲלֶה:

און די מיידל איז געווען זייער שיין פֿון אויסזען, אַ יונגפֿרוי וואָס קיין מאַן האָט נאָך זי ניט געקענט; און זי האָט אַראָפּגענידערט צום קוואַל, און האָט אָנגעפֿילט איר קרוג, און איז אַרויפֿגעקומען.

יז וַיֵּרֶץ הָעֶבֶד לְקִרְאָתָהּ וַיֹּאמֶר הֲגַמְיָאֲנִי נָא מִעֵט־מַיִם מִכֵּידָךְ:

איז דער קנעכט איר געלאָפֿן אַנטקעגן, און האָט געזאָגט: לאָז מיר אַ זופ טאָן, איך בעט דיר, אַ ביסל וואַסער פֿון דיין קרוג.

יח וַתֹּאמֶר שִׁתָּה אֲדֹנִי וַתַּמְהִיר וַתֵּרֶד כֵּדָה עַל־יָדָהּ וַתִּשְׁקֶהוּ:

האָט זי געזאָגט: טרינק מײַן האָר; און זי האָט אויף גיך אַראָפּגעלאָזט איר קרוג אויף איר האַנט, און האָט אים געגעבן טרינקען.

- 19 A davši mu píti, řekla: Také velbloudům tvým navážím, dokudž se nenapijí.
- A gdy dała mu się napić, rzekła: "I dla wielbłądów twoich czerpać będę, póki się nie napiją."
- 20 Tedy rychle vylila z věderce svého do koryta, a běžela ještě k studnici, aby vážila *vodu*; a vážila všechněm velbloudům jeho.
- I pospieszyła, i wypróżniła dzban swój do koryta, i pobiegła znowu do krynicy, by czerpać, i naczepała dla wszystkich wielbłądów jeho.
- 21 Muž pak ten s užasnutím divil se jí mlče, rozjímaje, aby zvěděl, zdařil-li Hospodin cestu jeho, čili nic.
- A człowiek ten, zdumiewając się nad nią, milczał jeszcze, aby poznać, czy poszczęścił Wiekuisty drodze jego, czy nie.
- 22 I stalo se, když přestali píti velbloudové, vyňav muž náušnici zlatou, ztíží půl lotu, a dvě náramnice, *dal* na ruce její, kteréž vážily deset lotů zlata.
- Ale gdy przestały wielbłądy pić, wyjął ów człowiek kolczyk złoty, pół szekla wagi, i dwa naramienniki - na ręce jej - dziesięciu złotych wagi.
- יט וְתָכַל לְהַשְׁקֵתוֹ וְתֹאמַר גַּם לְגַמְלֵיךְ אֶשָּׂאב עַד אִם-כָּלוּ לְשִׁתָּת: און אז זי האָט געענדיקט אים געבן טרינקען, האָט זי געזאָגט: אויך פֿאַר דינע קעמלען וועל איך אָנשעפן, ביז זיי האָבן געענדיקט טרינקען.
- כ וְתִמְהָר וְתַעַר כְּדֵה אֶל־הַשְׁקֵת וְתָרַץ עוֹד אֶל־הַבְּאֵר לְשָׂאב וְתִשָּׂאב לְכָל־גַּמְלֵיו: וְתִמְהָר וְתַעַר אויף גיך אויסגעליידיקט איר קרוג אין דער קאַריטע, און איז ווידער געלאָפֿן צום ברונעם אָנשעפן, ביז זי האָט אָנגעשעפט פֿאַר אַלע זיינע קעמלען.
- כא וְהָאִישׁ מִשְׁתַּאֲה לָהּ מִחֲרִישׁ לְדַעַת הַהֲצִלִּיחַ יְהוָה דְּרָכּוֹ אִם-לֹא: און דער מאַן קוקט זי אָן שווייגעדיק, צו וויסן אויב גאָט האָט באַגליקט זיין וועג אָדער ניט.
- כב וַיְהִי כֹאֲשֶׁר כָּלוּ הַגַּמְלִים לְשִׁתּוֹת וַיִּקַּח הָאִישׁ נָזֶם זָהָב בְּקַע מִשְׁקָלוֹ וּשְׁנֵי צְמִידִים עַל־יָדֶיהָ עֲשָׂרָה זָהָב מִשְׁקָלָם: און עס איז געווען, ווי די קעמלען האָבן געענדיקט טרינקען, אזוי האָט דער מאַן גענומען אַ גילדערנעם נאָזרינג וואָס זיין וואָג איז געווען אַ בקע, און צוויי אַרעמבענדער פֿאַר אירע הענט, וואָס זייער וואָג איז געווען צען גאָלדשטיק.

- 23 A řekl: Čí jsi dcera? Pověz mi, prosím, jest-li v domě otce tvého nám místo, kdež bychom přes noc zůstali?
I řekl: "Czyją córką jesteś, powiedz że mi? Czy jest w domu ojca twojego miejsce dla nas, dla przenocowania?"
- 24 Jemužto odpověděla: Dcera jsem Bathuele, syna Melchy, kteréhož porodila Náchorovi.
I rzekła do niego: "Córką Betuela jestem, syna Milki, którego urodziła Nachorowi."
- 25 Řekla ještě k němu: Slámy také a potravý hojně u nás jest, ano i místo, kdež byste přes noc zůstali.
I rzekła do niego: "I słomy, i paszy dość u nas, i miejsce dla przenocowania."
- 26 Tedy skloniv hlavu, poklonu učinil Hospodinu.
I pokłonił się ów człowiek, i ukorzył się przed Wiekuistym.
- 27 A řekl: Požehnaný Hospodin, Bůh pána mého Abrahama, kterýž neodjal milosrdenství svého a pravdy své od pána mého, mne *také* na cestě vedl Hospodin k domu bratří pána mého.
I řekl: "Błogosławiony Wiekuisty, Bóg pana mojego Abrahama, który nie pominął łaski i rzetelności Swojej panu mojemu! Jestem na drodze, którą poprowadził mnie Wiekuisty do domu krewnych pana mojego!"
- כג וַיֹּאמֶר בֶּת־מִי אֶת הַגִּידִי נָא לִי הָיִשׁ בֵּית־אָבִיךָ מָקוֹם לָנוּ לָלֵין:
און ער האָט געזאָגט: וועמעס טאָכטער ביסטו? זאָג מיר, איך בעט דיר, איז דאָ אין דיין פֿאָטערס הויז אַן אָרט פֿאַר אונדז צום נעכטיקן?
- כד וַתֹּאמֶר אֱלֹיו בֶּת־בְּתוּאֵל אֲנֹכִי בִן־מִלְכָּה אֲשֶׁר יָלְדָה לְנָחוֹר:
האָט זי צו אים געזאָגט: איך בין די טאָכטער פֿון בתוואַל דעם זון פֿון מלכָה, וואָס זי האָט געבאַרן נַחור.
- כה וַתֹּאמֶר אֱלֹיו גַּם־תֶּבֶן גַּם־מִסְּפּוֹא רַב עִמָּנוּ גַּם־מָקוֹם לָלוּן:
און זי האָט צו אים געזאָגט: אי שטרוי אי פוטער אַ סך איז דאָ ביי אונדז, אי אַן אָרט צום נעכטיקן.
- כו וַיִּקַּד הָאִישׁ וַיִּשְׁתַּחוּ לַיהוָה:
האָט דער מאַן זיך געניגט און זיך געבוקט צו גאָט.
- כז וַיֹּאמֶר בָּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵי אֲדֹנָי אַבְרָהָם אֲשֶׁר לֹא־עָזַב חֶסְדּוֹ וְאֶמְתּוֹ יַעֲמֵם אֲדֹנָי אֲנֹכִי בַּדֶּרֶךְ נָחֲנִי יְהוָה בֵּית אַחֵי אֲדֹנָי:
און ער האָט געזאָגט: געלויבט איז יְהוָה דער גאָט פֿון מײַן האַר אַבְרָהָמָען, וואָס האָט נישט פֿאַרלאָזן זײַן חסד און זײַן טרײַשאַפֿט צו מײַן האַר; מײַך האָט גאָט געפֿירט אויף דעם וועג צו דעם הויז פֿון מײַן האַרס ברידער.

28 I běžela děvče, a oznámila v domě matky své tak, jakž se stalo.

Dziewica zaś pobiegła, i opowiedziała w domu matki swojej o rzeczach tych.

29 A měla Rebeka bratra, jménem Lábana; ten běžel k muži tomu ven k studnici.

A miała Ribka brata, imieniem Laban; i wybiegł Laban do owego człowieka na drogę, do źródła.

30 Nebo uzřev náušnici a náramnice na rukou sestry své, a slyšev slova Rebeky sestry své, ana praví: Tak mluvil ke mně člověk ten, přišel k muži, a on stál při velbloudích u studnice.

A stało się to, gdy ujrzał kolczyk i naramienniki na rękach siostry swojej, i gdy usłyszał słowa Ribki siostry swojej, która mówiła: "Tak rzekł do mnie człowiek ów." I przyszedł do owego człowieka, a oto stał przy wielbłądach u źródła.

31 Jemuž řekl: Vejdi, požehnaný Hospodinův. Proč bys stál vně, když jsem připravil dům a místo velbloudům?

I rzekł: "Wnijdź, błogosławiony Wiekuistego! Czemuż stoisz na dworze? A jam wyprzątnął dom, i miejsce dla wielbłądów."

כח וַתֵּרֶץ הַנַּעֲרָה וַתֵּגֵד לְבֵית אִמָּהּ
כְּדִבְרֵים הָאֵלֶּה:

און די מיידל איז געלאָפֿן, און האָט דערציילט אין איר מוטערס הויז די דאָזיקע זאַכן.

כט וּלְרֵבְקָה אָח וּשְׁמוֹ לָבָן וַיֵּרֶץ לָבָן
אֶל־הָאִישׁ הַחוּצָה אֶל־הָעֵין:

און רבקה האָט געהאַט אַ ברודער וואָס זײַן נאָמען איז געווען לָבָן; איז לָבָן אַרויסגעלאָפֿן צו דעם מאַן דרויסן צום קוואַל.

ל וַיְהִי כִּרְאֹת אֶת־הַנָּזִם וְאֶת־הַצִּמְדִּים
עַל־יָדֶי אַחֲתוֹ וּכְשֶׁמָּעוּ אֶת־דִּבְרֵי
רֵבְקָה אַחֲתוֹ לֵאמֹר כֹּה־דִבֶּר אֵלַי
הָאִישׁ וַיָּבֹא אֶל־הָאִישׁ וְהָיָה עִמָּד
עַל־הַגְּמֵלִים עַל־הָעֵין:

און עס איז געווען, ווי ער האָט דערזען דעם נאָזרינג, און די אָרעמבענדער אויף די הענט פֿון זײַן שוועסטער, און ווי ער האָט געהערט די ווערטער פֿון זײַן שוועסטער רבקה, אַזוי צו זאָגן: אַזוי און אַזוי האָט דער מאַן צו מיר גערעדט — איז ער געקומען צו דעם מאַן ווי ער שטייט בײַ די קעמלען לעבן קוואַל,

לא וַיֹּאמֶר בּוֹא בְּרוּךְ יְהוָה לָמָּה תַעֲמִיד
בַּחוּץ וְאַנְכִי פְּנִיתִי הַבַּיִת וּמְקוֹם
לְגִמְלִים:

און ער האָט געזאָגט: קום, געבענטשטער פֿון גאָט, פֿאַר וואָס שטייסטו דרויסן? איך האָב דאָך אויפֿגעראַמט דאָס הויז, און אַן אָרט פֿאַר די קעמלען.

- 32 Tedy všel muž ten do domu, a odsedlal velbloudy, a dal *Lában* slámy a potravu velbloudům, i vody k umytí noh jeho a noh mužů těch, kteří s ním *byli*.
- I wszedł ów człowiek do domu, i odkiełznał wielbłądy; on zaś dał słomy i paszy wielbłądom, i wody dla umycia nóg jego, i nóg ludzi, którzy byli z nim.
- 33 A položil předeň *chléb*, aby jedl. Ale on řekl: Nebudu jísti, dokudž nevypravím řečí svých. I řekl *Lában*: Mluv.
- I postawiono przed nim, żeby jadł; ale rzekł: "Nie będę jadł, póki nie wypowiem rzeczy mojej." A rzekł: "Mów!"
- 34 Tedy řekl: Služebník Abrahamův jsem já.
- I rzekł: "sługą Abrahama jestem.
- 35 A Hospodin požehnal pánu mému velice, tak že veliký učiněn jest; nebo dal mu ovce a voly, stříbro a zlato, služebníky a děvky, velbloudy a osly.
- A Wiekuisty pobłogosławił pana mojego bardzo, że stał się możliwym; i dał mu trzody i rogaciznę, i srebro i złoto, i sługi i służebnice, i wielbłądy i osły.
- לֵב וַיָּבֹא הָאִישׁ הַבֵּיתָה וַיִּפְתַּח הַגְּמָלִים וַיִּתֵּן תָּבֵן וּמִסְפּוֹא לַגְּמָלִים וּמִים לְרַחֵץ רַגְלָיו וְרַגְלֵי הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר אִתּוֹ:
- איז דער מאן אַרײַנגעגאַנגען אין הויז; און ער האָט אָפּגעבונדן די קעמלען, און האָט דערלאָנגט שטרוי און פֿוטער פֿאַר די קעמלען, און וואָסער צו וואַשן זײַנע פֿיס, און די פֿיס פֿון די מענטשן וואָס מיט אים.
- לג וַיֵּשֶׁם וַיִּשֶׂם לְפָנָיו לֶאֱכֹל וַיֹּאמֶר לֹא אֲכַל עַד אִם־דִּבַּרְתִּי דְּבָרִי וַיֹּאמֶר דִּבֶּר:
- און עס איז געשטעלט געוואָרן פֿאַר אים צום עסן, אָבער ער האָט געזאָגט: איך וועל ניט עסן, ביז איך האָב גערעדט מײַנע רײַד. האָט ער געזאָגט: רעד.
- לד וַיֹּאמֶר עֶבֶד אַבְרָהָם אֲנִכִּי:
- האָט ער געזאָגט: דער קנעכט פֿון אַבְרָהָם בין איך.
- לה וַיְהִי בֵּרֶךְ אֶת־אֲדֹנֵי מֶאֶד וַיִּגְדַּל וַיִּתֵּן־לּוֹ צֹאן וּבָקָר וְכֶסֶף וְזָהָב וַעֲבָדִם וּשְׁפָחֹת וּגְמָלִים וַחֲמֹרִים:
- און גאָט האָט זייער געבענטשט מײַן האַר, און ער איז געוואָרן רײַך; און ער האָט אים געגעבן שאָף און רינדער, און זילבער און גאָלד, און קנעכט און דינסטן, און קעמלען און אייזלען.

- 36 A porodila Sára, manželka pána mého, pánu mému v starosti své syna, jemuž dal, cožkoli má.
- I urodziła Sara, żona pana mojego, syna panu mojemu w starości swojej, któremu oddał wszystko co posiada.
- 37 I zavažal mne přísahou pán můj, řka: Nevezmeš manželky synu mému ze dcer Kanaaněských, v jejichž zemi já bydlím.
- I zaklął mnie pan mój w słowach: "Nie weźmiesz żony dla syna mojego z córek Kanaanejczyka, w którego ziemi mieszkam.
- 38 Ale k domu otce mého půjdeš, a k rodině mé, a *odtud* vezmeš manželku synu mému.
- Lecz do domu ojca mojego pójdziesz, i do rodziny mojej, a weźmiesz żonę dla syna mojego."
- 39 A když jsem řekl pánu svému: Snad nepůjde žena ta se mnou?
- I rzekłem do pana mojego: "Może nie pójdzie niewiasta ta za mną?"
- 40 Odpověděl mi: Hospodin, před jehož obličejem ustavičně jsem chodil, pošle anděla svého s tebou, a šťastnou způsobí cestu tvou, a vezmeš manželku synu mému z rodiny mé, a z domu otce mého.
- I odpowiedział mi: "Wiekuiŝty, co postępowaleł przed Nim, poszle aniola swojego z tobą, i poszczęści drodze twojej, a weźmiesz żonę dla syna mojego, z rodziny mojej, i z domu ojca mojego.
- לו ותלד שרה אשת אדני בן לאדני אחרי זקנתה ויתן-לו את-כל-אשר-לו:
- און שרה, מין הארס ווייב, האט געבאָרן א זון צו מין האר אויף איר עלטער; און ער האט אים אוועקגעגעבן אלץ וואס ער האט געהאט.
- לו וישבעני אדני לאמר לא-תקח אשה לבני מבנות הכנעני אשר אנכי יושב בארצו:
- און מין האר האט מיך באַשוואַרן, אזוי צו זאָגן: זאָלסט ניט נעמען א ווייב פֿאַר מין זון פֿון די טעכטער פֿון דעם כנעני וואָס איך זיין אין זיין לאַנד.
- לח אם-לא אל-בית-אבי תלך ואל-משפחתי ולקחת אשה לבני:
- ניט אַנדערש נאָר צו מין פֿאַטערס הויז זאָלסטו גיין, און צו מין משפּחה, און נעמען א ווייב פֿאַר מין זון.
- לט ואמר אל-אדני אלי לא-תלך האשה אחרי:
- האָב איך געזאָגט צו מין האַר: טאָמער וועט די פֿרוי ניט וועלן גיין מיט מיר?
- מ ויאמר אלי יהוה אשר-התהלכתי לפניו ישלח מלאכו אתך והצליח דרכך ולקחת אשה לבני ממשפחתי ומבית אבי:
- האָט ער צו מיר געזאָגט: יהוה וואָס איך בין געגאַנגען פֿאַר אים, וועט שיקן זיין מלאך מיט דיר, און וועט באַגליקן דיין וועג, און וועסט קריגן א ווייב פֿאַר מין זון, פֿון מין משפּחה און פֿון מין פֿאַטערס הויז.

- 41 A budeš svoboden od přísahy mé, když bys přišel k rodině mé; a jestliže by nedali tobě, budeš prost od přísahy mé.
- מא אז תנקה מאלתי כי תבוא אל-משפחתי ואם-לא יתנו לך והיית נקי מאלתי:
- Wtedy tylko zwolnionym będziesz z zaklęcia mojego, gdy przyjdiesz do rodziny mojej; a nawet jeżeli nie dadzą ci, zwolnionym będziesz z zaklęcia mojego!"
- דענצמאל וועסטו פריי זיין פון מיין שבועה, אז דו וועסט קומען צו מיין משפחה; און אויב זיי וועלן דיר ניט געבן, וועסטו אויך פריי זיין פון מיין שבועה.
- 42 Protož dnes přišel k studnici, řekl jsem: Hospodine, Bože pána mého Abrahama, jestliže ty nyní šťastně spravuješ cestu mou, po níž já jdu,
- מב ואבא היום אל-העין ואמר יהוה אלהי אדני אברהם אם-ישד-נא מצליח דרכי אשר אנכי הליך עליה:
- I przybyłem dzisiaj do źródła; i rzekłem: Wiekuisty, Boże pana mojego Abrahama, gdybyś raczył też poszczęścić drodze mojej, po której idę!
- בין איך געקומען הינט צום קוואל, און האב געזאגט: יהוה, גאט פון מיין האר אברהמען, אויב דו ווילסט, איך בעט דיר, באגליקן מיין וועג וואס איך גיי אויף אים:
- 43 Aj, já stojím u studnice vody; protož, nechť panna, kteráž vyjde vážiti vody, když bych jí řekl: Dej mi píti nyní maličko vody z věderce svého,
- מג הנה אנכי נצב על-עין המים והיה העלמה היצאת לשאב ואמרתי אליה השקיני-נא מעט-מים מכידך:
- Oto stoję u źródła wody, - i niechaj stanie się, iż dziewczica, która wyjdzie czerpać, i do której powiem: Dozwól mi też napić się nieco wody z dzbana twojego.
- אט שטיי איך ביים קוואל וואסער; און עס זאל זיין, אז די מיידל וואס קומט ארויס שעפן, און איך וועל זאגן צו איר: «גיב מיר טרינקען, איך בעט דיר, א ביסל וואסער פון דין קרוג»,
- 44 A ona by mi odpověděla: I ty pí, i velbloudům tvým také navážím, ta ať jest manželka, kterouž způsobil Hospodin synu pána mého.
- מד ואמרה אלי גם-אתה שתה וגם לגמליך אשאב הוא האשה אשר-הכית יהוה לבן-אדני:
- A powie mi: I ty się napij, a i dla wielbłądów twoich nacerpię - ta to będzie żona, którą przeznaczył Wiekuisty dla syna pana mojego.
- און זי וועט זאגן צו מיר: «אי דו טרינק, אי פאר דינע קעמלען וועל איך אָנשעפן», זאל זי זיין די ווייב, וואס גאט האט באשערט פאר מיין הארס זון.

45 Prvé pak než jsem já přestal mluvit v srdci svém, aj, Rebeka vycházela mající věderce své na rameni svém, a sšedši k studnici, vážila. I řekl jsem jí: Prosím, dej mi pít.

Ja zaś, zaledwie przestałem to mówić w sercu swoim, - a oto Ribka wychodzi, a dzban jej na ramieniu jej, i zstąpiła do źródła, i naczepnęła; i rzekłem do niej: "Daj mi też się napić."

46 Ona pak rychle složila věderce své s sebe, a řekla: Pí, také i velbloudy tvé napojím. Tedy pil jsem, a napojila také velbloudy.

I prędko spuściła dzban swój z siebie, i rzekła: "Pij, a i wielbłądy twoje napoję". I piłem, a i wielbłądy napoiła.

47 I ptal jsem se jí, a řekl jsem: Čí jsi dcera? Ona odpověděla: Dcera Bathuele, syna Náchorova, jehož mu porodila Melcha. Tedy dal jsem náušnici na tvář její, a náramnice na ruce její.

I zapytałem się jej i rzekłem: "Czyją córką jesteś?" I rzekła: "córką Betuela, syna Nachora, którego urodziła mu Milka." Wtedy włożyłem kolczyk na nos jej, a naramienniki na ręce jej.

מֵה אָנִי טָרָם אֲכַלָּה לְדַבֵּר אֶל־לִבִּי וְהִנֵּה רִבְקָה יֵצֵאת וְכֹדֶה עַל־שִׁכְמָהּ וְתוֹרֵד הָעֵינָה וְתִשָּׂאבּ וְאָמַר אֵלֶיהָ הֲשָׁקִינִי נָא:

נָאךְ אֵיידער אִיךְ ענדיק רעדן צו מִין האַרצן, ערשט רבקה קומט אַרויס מיט איר קרוג אויף איר אַקסל; און זי האָט אַראָפּגענידערט צום קוואַל און האָט אָנגעשעפט. האָב אִיךְ צו איר געזאָגט: גיב מיר טרינקען, אִיךְ בעט דִּיך.

וְתִמְהָר וְתוֹרֵד כֹּדֶה מַעֲלֶיהָ וְתֹאמַר שִׁיתָה וְגַם־גַּמְלֶיךָ אֲשָׁקָה וְאַשְׁתִּי וְגַם הַגַּמְלִים הַשִּׁקְתָּהּ:

הָאָט זי אויף גיך אַראָפּגעלאָזט איר קרוג פֿון זיך, און האָט געזאָגט: טרינק, און אויך דינע קעמלען וועל אִיךְ אָנטרינקען. האָב אִיךְ געטרונקען, און אויך די קעמלען האָט זי אָנגעטרונקען.

וְאַשְׁאֵל אֹתָהּ וְאָמַר בֶּת־מִי אַתְּ וְתֹאמַר בֶּת־בְּתוּאֵל בֶּן־נָחוֹר אֲשֶׁר יִלְדָה־לּוֹ מִלְכָּה וְאַשֶׁם הַנָּזֶם עַל־אַפָּהּ וְהַצִּמִּידִים עַל־יָדֶיהָ:

הָאָב אִיךְ זי געפרעגט און האָב געזאָגט: וועמעס טאָכטער ביסטו? האָט זי געזאָגט: די טאָכטער פֿון בתוואַל דעם זון פֿון נָחור, וואָס מִלְכָּה האָט געבאָרן צו אים. און אִיךְ האָב אָנגעטאָן דעם נאָזרינג אויף איר נאָז, און די אַרעמבענדער אויף אירע הענט.

48 A skloniv hlavu, poklonu jsem učinil Hospodinu, a dobrořečil jsem Hospodina, Boha pána mého Abrahama, kterýž vedl mne po cestě přímé, abych dceru bratra pána svého vzal synu jeho.

I poklonilem się, i ukorzyłem przed Wiekuistym i błogosławiłem Wiekuistemu, Bogu pana mojego Abrahama, który poprowadził mnie drogą prawdziwą, abym wzięła córkę brata pana mojego dla syna jego.

49 Protož nyní, činite-li milosrdenství, a pravdu se pánem mým, oznamte mi; pakli nic, *také* mi oznamte, a obrátím se na pravo neb na levo.

A teraz, jeżeli chcecie wyświadczyć łaskę i wierność panu mojemu, powiedzcie mi; a jeżeli nie, powiedzcie mi też, abym się zwrócił na prawo albo na lewo."

50 Tedy odpověděli Lában a Bathuel, řkouce: Od Hospodina vyšla jest věc tato; nemůžemeť odepříti v ničemž.

I odpowiedzieli Laban i Betuel i rzekli: "od Wiekuistego wyszła ta rzecz; nie możemy ci powiedzieć ani źle, ani dobrze.

51 Aj, Rebeka před tebou, vezmiž ji a jed'; a nechť jest manželkou synu pána tvého, jakož mluvil Hospodin.

Oto Ribka przed tobą, zabierz ją, a idź, a niech będzie żoną syna pana twojego, jako wyrzekł Wiekuisty."

מח וְאָקֵד וְאַשְׁתַּחֲוֶה לַיהוָה וְאֶבְרָךְ
אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵי אֲדֹנִי אֲבִרָהם אֲשֶׁר
הִנְחֵנִי בְּדֶרֶךְ אֱמֶת לְקַחַת
אֶת־בֵּת־אָחִי אֲדֹנִי לְבָנוֹ:

און איד האב מיך גענייגט און מיך
געבוקט צו יהוה, און איד האב
געלויבט יהוה דעם גאט פֿון מיין האר
אברהמען, וואס האט מיך געפירט
אויפֿן ריכטיקן וועג צו קריגן די
טאכטער פֿון מיין הארס אן אייגענעם
פֿאר זיין זון.

מט וְעַתָּה אִם־יִשְׁכַּם עֲשִׂים חֶסֶד וְאֱמֶת
אֶת־אֲדֹנִי הַגִּידוּ לִי וְאִם־לֹא הַגִּידוּ לִי
וְאִפְנֶה עַל־יְמִין אוֹ עַל־שְׂמָאל:

און אַצונד, אויב איר ווילט טאן אַ חסד
און אַ טריששאַפֿט מיט מיין האר, זאגט
מיר; און אויב ניט, זאגט מיר; און איד
וועל מיך קערן אויף רעכטס אָדער
אויף לינקס.

נ וַיַּעַן לָבָן וּבְתוּאֵל וַיֹּאמְרוּ מִיְּהוָה יֵצֵא
הַדָּבָר לֹא נוֹכַל דִּבֵּר אֵלָיָה רַע
אוֹ־טוֹב:

האָט געענטפֿערט לָבָן און בתּוּאֵל, און
זיי האָבן געזאָגט: די זאך איז אַרויס פֿון
גאָט; מיר קענען ניט רעדן צו דיר
שלעכטס אָדער גוטס.

נא הִנֵּה־רִבְקָה לְפָנֶיךָ קַח וְלֶךְ וְתָהִי
אִשָּׁה לְבֶן־אֲדֹנֶיךָ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה:

אַט איז רבקה פֿאַר דיר, נעם און גיי,
און זאָל זי זיין אַ ווייב צו דעם זון פֿון
דיין האר, אַזוי ווי גאָט האָט גערעדט.

52 I stalo se, že jakž uslyšel služebník Abrahamův slova jejich, poklonil se Hospodinu až k zemi.

I stało się, gdy usłyszał sługa Abrahama słowa ich, ukorzył się do ziemi Wiekuistemu.

נב וַיְהִי כִּאֲשֶׁר שָׁמַע עֶבֶד אֲבְרָהָם
אֶת־דְּבָרֵיהֶם וַיִּשְׁתַּחוּ אֶרְצָה לַיהוָה:

און עס איז געווען, ווי דער קנעכט פֿון
אַבְרָהָמ'ען האָט געהערט זייערע
ווערטער, אַזוי האָט ער זיך געבוקט צו
דער ערד פֿאַר גאָט.

53 A vyňav služebník ten nádoby stříbrné a nádoby zlaté a oděv, dal Rebecce; drahé také *dary* dal bratru jejímu a matce její.

I wyjął sługa klejnoty srebrne i klejnoty złote i szaty i dał Ribce; inne też kosztowności dał bratu jej i matce jej.

נג וַיּוֹצֵא הָעֶבֶד כְּלֵי־כֶסֶף וְכְלֵי זָהָב
וּבגָדִים וַיִּתֵּן לְרִבְקָה וּמַגִּדָּת נָתַן
לְאָחִיהָ וּלְאִמָּהּ:

און דער קנעכט האָט אַרויסגענומען
זילבערנע זאַכן, און גילדערנע זאַכן, און
קליידער, און געגעבן רבקה; אויך איר
ברודער און איר מוטער האָט ער
געגעבן טייערע מתנות.

54 Tedy jedli a pili, on i muži, kteříž byli s ním, a zůstali tu přes noc. Ráno pak když vstali, řekl: Propusťte mne ku pánu mému.

I jedli i pili, on i ludzie, którzy z nim byli, i przenocowali. A gdy wstali z rana, rzekł: "Puśćcie mnie do pana mojego!"

נד וַיֹּאכְלוּ וַיִּשְׁתּוּ הוּא וְהָאֲנָשִׁים
אֲשֶׁר־עִמּוֹ וַיֵּלִינוּ וַיִּקְוִמוּ בִּבְקֶר וַיֹּאמֶר
שְׁלַחֲנִי לְאִדְנִי:

און זיי האָבן געגעסן און געטרונקען,
ער און די מענטשן וואָס מיט אים; און
זיי האָבן איבערגענעכטיקט; און זיי
זינען אויפֿגעשטאַנען אין דער פֿרי, און
ער האָט געזאָגט: שיקט מיך אַוועק צו
מײַן האַר.

55 I odpověděl bratr její a matka: Nechat pozůstane děvče s námi *za některý* den, aspoň za deset; potom půjdeš.

I rzekł brat jej, i matka jej: "Niech pobędzie dziewczica z nami dni kilka albo dziesięć, a po-tém pójdzie."

נה וַיֹּאמֶר אָחִיהָ וְאִמָּהּ תֵּשֵׁב הַנֶּעֱר
אִתָּנוּ יָמִים אוֹ עָשׂוֹר אַחֵר תֵּלָךְ:

האָט געזאָגט איר ברודער און איר
מוטער: זאָל די מיידל בלייבן בײַ אונדז
אַ יאָר אָדער צען חדשים, דערנאָך
וועט זי גיין.

- 56 On pak řekl jim: Nezdružte mne, poněvadž Hospodin šťastnou způsobil cestu mou; propusťtež mne, ať jdu ku pánu svému.
I řekl do nich: "Nie zatrzymujcie mnie, skoro Wiekuisty poszczęścił drodze mojej; puśćcie mnie, abym poszedł do pana mojego."
- 57 I řekli: Zavolejme děvečky a zeptejme se, co dí k tomu.
I rzekli: "Zawołamy dziewicę, i zapytamy się ust jej."
- 58 Tedy zavolali Rebeky, a řekli jí: Chceš-li jíti s mužem tímto? I řekla: Půjdu.
I zawołali Ribkę, i rzekli do niej: "Czy pójdziesz z mężem tym? A odpowiedziała: "Pójdę."
- 59 A propouštějíce Rebeku sestru svou a chovačku její, služebníka také Abrahamova s muži jeho,
I tak puścili Ribkę, siostrę swoją i karmicielkę jej, i sługę Abrahama i ludzi jego.
- 60 Požehnali Rebeky a mluvili jí: Sestro naše, ty buď v tisíce tisíců, a símě tvé dědičně obdrž brány nepřátel svých.
I pobłogosławili Ribkę, i rzekli do niej: "Siostró nasza! od ciebie niech powstaną tysiące myriadów, a niech zdobędzie ród twój bramę wrogów swoich!"
- וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם אֶל־תֵּאַחֲרוּ אִתִּי וַיהוָה הַצְלִיחַ דַּרְכִּי שְׁלַחוּנִי וְאַלְכֶּה לְאֲדֹנִי:
הָאֵט עַר צו זיי געזאָגט: האַלט מיך נישט אויף, אַז גאָט האָט באַגליקט מיין וועג. שיקט מיך אַוועק, און לאַמיר גיין צו מיין האַר.
- וַיֹּאמְרוּ נִקְרָא לְנַעֲרָ וְנִשְׁאַלְהָ אֶת־פִּיהָ:
הָאָבִן זיי געזאָגט: מיר וועלן רופֿן די מיידל, און מיר וועלן פֿרעגן איר מויל.
- וַיִּקְרָאוּ לְרִבְקָה וַיֹּאמְרוּ אֵלֶיהָ הֲתֵלְכִי עִם־הָאִישׁ הַזֶּה וַתֹּאמֶר אֵלֶיהָ:
הָאָבִן זיי גערופֿן רבקה, און הָאָבִן צו איר געזאָגט: ווילסטו גיין מיט דעם דאָזיקן מאַן? האָט זי געזאָגט: איך וויל גיין.
- וַיִּשְׁלְחוּ אֶת־רִבְקָה אֶחָתָם וְאֶת־מִנְקָתָהּ וְאֶת־עֶבֶד אַבְרָהָם וְאֶת־אֲנָשָׁיו:
הָאָבִן זיי אַרויסבאַלייט זייער שוועסטער רבקה, און איר אַם, און אַבְרָהָם'ס קנעכט, און זיינע מענטשן.
- וַיְבָרְכוּ אֶת־רִבְקָה וַיֹּאמְרוּ לָהּ אַחֲתָנוּ אֵת הָיִי לְאֵלֶיךָ רִבְבָּה וַיִּירֶשׁ זֶרְעֶךָ אֵת שַׁעַר שׁוֹנְאָיו:
און זיי הָאָבִן געבענטשט רבקה, און הָאָבִן צו איר געזאָגט: אונדזער שוועסטער, דו ווער טויזנטער מאָל צען טויזנט, און דיין זאַמען זאָל אַרבעטן דעם טויער פֿון זיינע פֿיינט.

61 Tedy vstała Rebeka a dēvečky její, a vsedše na velbloudy, jely za mužem tím. A tak vzal služebník ten Rebeku, a odjel.

I powstała Ribka i służebne jej, i wsiadły na wielbłądy, i poszły za owym człowiekiem. I tak wziął sługa ów Ribkę i poszedł.

62 Izák pak šel, navracuje se od studnice Živého vidoucího mne; nebo bydlil v zemi polední.

A Ic'hak wracał właśnie z wycieczki do studni Lachaj-Roi, gdyż mieszkał w ziemi południowej.

63 A vyšel Izák k přemýšlování na pole, když se chýlilo k večerou; a pozdvih očí svých, uzřel, an velbloudové jdou.

I wyszedł Ic'hak, by przechadzać się w polu pod wieczór, i podniósł oczy swoje, i spojrzął, a oto wielbłądy nadciągają.

64 Pozdvihla také Rebeka očí svých, a uzřevši Izáka, ssedla s velblouda.

I podniosła też Ribka oczy swoje, i ujrzała Ic'haka i spuściła się z wielbłąda;

סא וְתָקָם רִבְקָה וְנַעֲרֹתֶיהָ וַתִּרְכַּבְנָה עַל־הַגְּמֵלִים וַתֵּלַכְנָה אַחֲרֵי הָאִישׁ וַיָּקַח הָעֶבֶד אֶת־רִבְקָה וַיֵּלֶךְ:

און רבקה איז אויפגעשטאנען מיט אירע מיידלעך, און זיי האבן זיך ארויפגעזעצט אויף די קעמלען, און זיינען געגאנגען נאך דעם מאן. און דער קנעכט האט גענומען רבקה, און איז אוועקגעגאנגען.

סב וַיֵּצֵק בָּא מִבּוֹא בְּאֵר לְחֵי רֹאִי וְהוּא יוֹשֵׁב בְּאֶרֶץ הַנֶּגֶב:

און יצחק איז אָנגעקומען פֿון וווּ מע גייט קיין באַר-לֵחֵי-רֹאִי, וואָרום ער איז געזעסן אין לאַנד פֿון דרום —

סג וַיֵּצֵא יִצְחָק לְשׁוּחַ בַּשָּׂדֶה לְפָנוֹת עָרֵב וַיִּשָּׂא עֵינָיו וַיֵּרָא וְהִנֵּה גְמֵלִים בָּאִים:

און יצחק איז אַרויסגעגאנגען זיך דורכצוגיין אין פֿעלד אַקעגן אַוונט — האָט ער אויפֿגעהויבן זיינע אויגן און האָט אַ קוק געטאָן, ערשט קעמלען קומען אָן.

סד וַתִּשָּׂא רִבְקָה אֶת־עֵינֶיהָ וַתֵּרָא אֶת־יִצְחָק וַתִּפֹּל מֵעַל הַגְּמֵל:

און רבקה האָט אויפֿגעהויבן אירע אויגן, און האָט דערזען יצחקן, און זי האָט זיך אַראָפֿגעלאָזט פֿון קעמל.

65 (*Nebo řekla byla služebníku: Kdo jest ten muž, kterýž jde po poli proti nám? Odpověděl služební: To jest pán můj.*) I vzala rouchu, a přistřela se.

I rzekła do sługi: "Któż to ów człowiek, który idzie po polu naprzeciw nam?" I rzekł sługa: "To pan mój." I wzięła zasłonę i zakryła się.

66 Tedy vypravoval služebník Izákovi vše, což působil.

I opowiedział sługa Ic'hakowi wszystkie rzeczy, które spełnił.

67 I uvedl ji Izák do stanu Sáry matky své, a vzal Rebeku, a měl ji za manželku, a miloval ji. I potěšil se Izák po smrti matky své.

I wprowadził ją Ic'hak do namiotu Sary, matki swojej, i pojął Ribkę, i stała się jego żoną; i pokochał ją, i pocieszył się Ic'hak po matce swojej.

סו וַתֹּאמֶר אֶל־הַעֲבָד מִי־הָאִישׁ הַלְזֶה הֵהָלֵךְ בַּשָּׂדֶה לְקִרְאֵתָנוּ וַיֹּאמֶר הַעֲבָד הוּא אֲדֹנִי וַתִּקַּח הַצִּעִיף וַתִּתְּכָס׃

און זי האָט געזאָגט צו דעם קנעכט: ווער איז יענער מאַן וואָס גייט אין פֿעלד אונדז אַנטקעגן? האָט דער קנעכט געזאָגט: דאָס איז מײַן האַר. האָט זי גענומען דעם שלייער, און האָט זיך פֿאַרדעקט.

סו וַיְסַפֵּר הַעֲבָד לִיצְחָק אֶת כָּל־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר עָשָׂה׃

און דער קנעכט האָט דערציילט יצחקן אַלע זאַכן וואָס ער האָט געטאָן.

סו וַיְבִאֶהָ יִצְחָק הָאֵלֶּלָה שָׂרָה אִמּוֹ וַיִּקַּח אֶת־רִבְקָה וַתְּהִי־לּוֹ לְאִשָּׁה וַיֵּאָהֲבָהּ וַיִּנָּחֶם יִצְחָק אַחֲרֵי אִמּוֹ׃

און יצחק האָט זי אַרײַנגעבראַכט אין דעם געצעלט פֿון זײַן מוטער שָׂרָה. און ער האָט גענומען רבקה, און זי איז אים געוואָרן פֿאַר אַ ווייב; און ער האָט זי ליב געהאַט. און יצחק האָט זיך געטרייסט נאָך זײַן מוטער.

בראשית כה : 25

- א וַיִּסַּף אַבְרָהָם וַיִּקַּח אִשָּׁה וְשִׁמָּה קְטוּרָה:
- 1 Abraham pak opět pojal ženu jménem Ceturu.
און אברהם האט ווידער גענומען אַ ווייב, און איר נאָמען איז געווען קטורה.
- ב וַתֵּלֶד לוֹ אֶת־זִמְרָן וְאֶת־יֶקֶשׁן וְאֶת־מֶדָן וְאֶת־יִשְׁבָּק וְאֶת־שׁוּחַ:
- 2 Kterážto porodila jemu Zamrana, a Jeksana, a Madana, a Madiana, Jezbocha a Suecha.
און זי האט אים געבאָרן זמֶרנען, און יקֶשנען, און מֶדנען, און יִשבֶקן, און שׁוּחַן.
- ג וַיִּקְשֵׁן יֶלֶד אֶת־שָׁבָא וְאֶת־דָּדָן וּבָנֵי דָדָן הָיוּ אַשּׁוּרִים וְלָטוּשִׁים וְלָאֳמִים:
- 3 Jeksan potom zplodil Sábu a Dedana. Synové pak Dedanovi byli: Assurim, a Latuzim, a Lao-min.
און יקֶשן האט געבאָרן שָׁבָא, און דָדנען. און די קינדער פֿון דָדנען זיינען געווען אַשּׁוּרִים, און לָטוּשִׁים, און לָאֳמִים.
- ד וּבָנֵי מֶדָן עֵיפָה וְעֶפְרָי וְחִנּוֹךְ וְאַבִּידָע וְאַלְדָּעָה כָּל־אֵלֶּה בְּנֵי קְטוּרָה:
- 4 Ale synové Madianovi: Efa, a Efer, a Enoch, a Abida, a Helda; všickni ti synové byli Cetury.
און די זין פֿון מֶדנען זיינען געווען: עֵיפָה, און עֶפְרָי, און חִנּוֹךְ, און אַבִּידָע, און אַלְדָּעָה, די אַלע זיינען געווען די קינדער פֿון קטורהן.
- ה וַיִּתֵּן אַבְרָהָם אֶת־כָּל־אֲשֶׁר־לוֹ לִיצְחָק:
- 5 I dal Abraham Izákovi všechno, což měl.
און אברהם האט אוועקגעגעבן אַלץ וואָס ער האט געהאַט צו יצחקן.
- און אברהם האט גענומען אַ ווייב, און איר נאָמען איז געווען קטורה.
- און זי האט אים געבאָרן זמֶרנען, און יקֶשנען, און מֶדנען, און יִשבֶקן, און שׁוּחַן.
- און יקֶשן האט געבאָרן שָׁבָא, און דָדנען. און די קינדער פֿון דָדנען זיינען געווען אַשּׁוּרִים, און לָטוּשִׁים, און לָאֳמִים.
- און די זין פֿון מֶדנען זיינען געווען: עֵיפָה, און עֶפְרָי, און חִנּוֹךְ, און אַבִּידָע, און אַלְדָּעָה, די אַלע זיינען געווען די קינדער פֿון קטורהן.
- און אברהם האט אוועקגעגעבן אַלץ וואָס ער האט געהאַט צו יצחקן.

- 6 Synům pak ženin svých dal Abraham dary, a odeslal je od Izáka syna svého, ještě živ jsa, k východu do země východní.

A synom nałożnic, które miał Abraham, dał Abraham upominki, i wyprawił ich od Ic'ha-ka, syna swego, jeszcze za życia swojego, ku wschodowi, do krainy wschodniej.

- 7 Tito pak *jsou* dnové let života Abrahamova, v nichž byl živ: Sto sedmdesáte a pět let.

A oto dni lat żywota Abrahama, które przeżył: sto siedmdziesiąt i pięć lat.

- 8 I skonal a umřel Abraham v starosti dobré, stár jsa a plný *dnů*; a připojen jest k lidu svému.

I skończył, i umarł Abraham w sędziwości szczęśliwej, stary i syt życia, i przyłączon został do ludu swojego.

- 9 Tedy pochovali ho Izák a Izmael synové jeho v jeskyni Machpelah, na poli Efrona, syna Sohar Hetejského, naproti Mamre,

I pochowali go Ic'hak i Iszmael, synowie jego, w jaskini w Machpela, na polu Efrona, syna Cochara, co naprzeciw Mamre.

וְלִבְנֵי הַפִּילִגְשִׁים אֲשֶׁר לְאַבְרָהָם נָתַן
אַבְרָהָם מִתְּנַת וַיִּשְׁלַחם מֵעַל יִצְחָק
בָּנָו בְּעוֹדָנָו חַי קִדְמָה אֶל־אֶרֶץ קְדָם:

און צו די זין פֿון די קעפסווייבער וואָס
אַב־רהם האָט געהאַט, האָט אַב־רהם
געגעבן מתנות, און האָט זיי
אוועקגעשיקט פֿון זיין זון יצחק, ווען
ער האָט נאָך געלעבט, קיין מזרח אין
מזרח-לאַנד.

וְאַלֶּה יְמֵי שְׁנֵי־חַיֵּי אַבְרָהָם אֲשֶׁר־חַי
מֵאֵת שָׁנָה וְשִׁבְעִים שָׁנָה וְחָמֵשׁ
שָׁנִים:

און דאָס זינען די טעג פֿון די יאָרן פֿון
אַב־רהםס לעבן וואָס ער האָט געלעבט:
הונדערט יאָר און פינף יאָר און זיבעציק
יאָר.

וַיָּגוּעַ וַיָּמָת אַבְרָהָם בְּשִׁיבָה טוֹבָה
זָקֵן וְשִׁבְעַ וַיֵּאָסֶף אֶל־עַמּוּיוֹ:

און אַב־רהם איז פֿאַרגאַנגען און איז
געשטאַרבן אין אַ גוטער עלטער, אַלט
און זאַט מיט יאָרן ; און ער איז
איינגעזאַמלט געוואָרן צו זיין פֿאַלק.

וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ יִצְחָק וַיְשָׁמְעָאֵל בְּנָיו
אֶל־מַעֲרַת הַמַּכְפֵּלָה אֶל־שְׂדֵה עֶפְרָן
בֶּן־צֹחַר הַחֲתִי אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי מַמְרָא:

און יצחק און ישמעאל, זינע זין, האָבן
אים באַגראָבן אין דער הייל פֿון
מַכְפֵּלָה, אין דעם פֿעלד פֿון עֶפְרוֹן דעם
זון פֿון צֹחַר דעם חֲתִי, וואָס פֿאַר
מַמְרָא;

10 Na tom poli, kteréž byl koupil Abraham od synů Het; tu pochován jest Abraham i Sára manželka jeho.

Na polu, które nabył był Abraham od synów Cheta, tam pochowany został Abraham i Sara żona jego.

11 Po smrti pak Abrahamově požehnal Bůh Izákovi synu jeho, a bydlil Izák u studnice Živého vidoucího mne.

I stało się po śmierci Abrahama, pobłogosławił Bóg Ic'haka, syna jego, i osiadł Ic'hak u źródła Lachaj-Roi.

12 Tito jsou pak rodové Izmaele syna Abrahamova, jehož porodila Agar Egypťská, děvka Sářina, Abrahamovi.

A oto rodowód Iszmaela, syna Abrahama, którego zrodziła Hagar, Micrejka, służebnica Sary, Abrahamowi.

13 A tato jsou jména synů Izmaelových, jimiž se jmenují po rodech svých: Prvorozený Izmaelův Nabajot, po něm Cedar, a Adbeel a Mabsan,

Oto imiona synów Iszmaela podług nazw i rodowodów ich: Pierworodny Iszmaela Nebajot; po nim Kedar, i Adbeel i Mihsam;

14 A Masma, a Dumah a Massa,
I Mizma, i Duma i Massa;

י' הַשָּׂדֶה אֲשֶׁר־קָנָה אַבְרָהָם מֵאֵת
בְּנֵי־חֵת שָׁמָּה קָבַר אַבְרָהָם וְשָׂרָה
אִשְׁתּוֹ:

דָּאָס פֿעלד וואָס אַבְרָהָם האָט
אָפּגעקויפֿט פֿון די קינדער פֿון חֵת,
דאָרטן איז באַגראָבן געוואָרן אַבְרָהָם,
און זײַן ווייב שָׂרָה.

יא' וַיְהִי אַחֲרֵי מוֹת אַבְרָהָם וַיְבָרֶךְ
אֱלֹהִים אֶת־יִצְחָק בְּנוֹ וַיֵּשֶׁב יִצְחָק
עַם־בְּאֵר לַחֵי־רֹאִי:

און עס איז געווען נאָך דעם טויט פֿון
אַבְרָהָם, האָט גאָט געבענטשט זײַן
זון יצחק. און יצחק איז געזעסן בײַ
בְּאֵר־לַחֵי־רֹאִי.

יב' וְאֵלֶּה תְּלֹדֹת יִשְׁמָעֵאל בֶּן־אַבְרָהָם
אֲשֶׁר יָלְדָה הָגָר הַמִּצְרִית שְׁפָחַת
שָׂרָה לְאַבְרָהָם:

און דָּאָס זײַנען די געבורטן פֿון
יִשְׁמָעֵאל, אַבְרָהָם'ס זון, וואָס הָגָר די
מִצְרִית, די דינסט פֿון שָׂרָה, האָט
געבאָרן אַבְרָהָם'ס.

יג' וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׁמָעֵאל בְּשֵׁמֹתָם
לְתוֹלְדֹתָם בְּכֹר יִשְׁמָעֵאל נָבִית וְקָדָר
וְאַדְבֵּאֵל וּמִבְשָׁם:

און דָּאָס זײַנען די נעמען פֿון יִשְׁמָעֵאל'ס
זין, נאָך זייערע נעמען, לויט זייערע
געבורטן: דער בְּכֹר פֿון יִשְׁמָעֵאל,
נָבִית, און קָדָר, און אַדְבֵּאֵל, און
מִבְשָׁם;

יד' וּמִשְׁמַע וְדוּמָה וּמִשָּׂא:

און מִשְׁמַע, און דוּמָה, און מִשָּׂא;

- 15 Hadar a Tema, Jetur, Nafis a Cedma.
Chadad, i Tema, Jetur, Nafisz i Kedma;
- 16 Ti jsou synové Izmaelovi, a ta jména jejich, po všech jejich, a po městech jejich, dvanáctero knížat po čeledech jejich.
- 17 *(Bylo pak života Izmaelova sto třidceti a sedm let, i skončil; a umřev, připojen jest k lidu svému.)*
- 18 A bydlili od Hevilah až do Sur, jenž jest proti Egyptu, když jdeš do Assyrie; před tváří všech bratří svých položil se.
- 19 Tito jsou také rodové Izáka syna Abrahamova: Abraham zplodil Izáka.
- טו חָדָד וְתִמָּא יִטּוֹר נָפִישׁ וְקֶדְמָה:
חֲדָר, און תִּמָּא, איטור, נָפִישׁ און קֶדְמָה.
- טז אֵלֶּה הֵם בְּנֵי יִשְׁמָעֵאל וְאֵלֶּה שְׁמֹתָם בְּחֻצֵּיהֶם וּבְטִירָתָם שְׁנִים-עָשָׂר נָשִׂיָאם לְאִמָּתָם:
דאָס זײנען די זין פֿון יִשְׁמָעֵאל, און דאָס זײנען זייערע נעמען אין זייערע דערפֿער, און אין זייערע לאַגערן; צוועלף פֿירשטן לויט זייערע פֿעלקער.
- יז וְאֵלֶּה שְׁנֵי חַיֵּי יִשְׁמָעֵאל מֵאֵת שָׁנָה וּשְׁלֹשִׁים שָׁנָה וְשִׁבְעַת שָׁנִים וַיָּגַע וַיָּמָת וַיֵּאָסֶף אֶל-עַמּוּיוֹ:
און דאָס זײנען די יאָרן פֿון יִשְׁמָעֵאלס לעבן: הונדערט יאָר און זיבן יאָר און דרײַסיק יאָר. און ער איז פֿאַרגאַנגען און איז געשטאַרבן; און ער איז אײנגעזאַמלט געוואָרן צו זײן פֿאָלק. —
- יח וַיִּשְׁכְּנוּ מִחֻלָּה עַד-שׁוּר אֲשֶׁר עַל-פְּנֵי מִצְרַיִם בְּאֶרֶץ אַשּׁוּרָה עַל-פְּנֵי כָל-אַחֵיו נִפְלָה:
און זיי האָבן געווינט פֿון חֻלָּה ביז שׁוּר וואָס פֿאַר מִצְרַיִם, ווי דו גײסט קיין אַשּׁוּר; אין געזיכט פֿון אַלע זײנע ברידער האָט ער זיך באַזעצט.
- יט וְאֵלֶּה תּוֹלְדֹת יִצְחָק בֶּן-אַבְרָהָם אַבְרָהָם הוֹלִיד אֶת-יִצְחָק:
און דאָס איז די געשיכטע פֿון יצחק, אַבְרָהָםס זון: אַבְרָהָם האָט געבאָרן יצחקן.

20 Był pak Izák ve čtyřicíti letech, když sobě vzal za manželku Rebeku, dceru Bathuele Syrského, z Pádan Syrské, sestru Lámana Syrského.

A miał Ic'hak czterdzieści lat, gdy pojął Ribkę, córkę Bethuela, Aramejczyka, z Paddan-Aram, siostrę Labana Aramejczyka, sobie za żonę.

21 I modlił se Izák pokorně Hospodinu za manželku svou; nebo byla neplodná. A uslyšel jej Hospodin; a tak počala Rebeka manželka jeho.

I błagał Ic'hak Wiekuistego za żoną swoją, gdyż nieplodną była; i dał mu się ubłagać Wiekuisty, i poczęła Ribka, żona jego,

22 A když se děti potiskali v životě jejím, řekla: Má-liť tak býti, proč jsem já *počala*? Šla tedy, aby se otázala Hospodina.

I trącały się dzieci w łonie jej, i rzekła: "Jeżeli tak, na cóż tedy jestem?" I poszła dopytywać się u Wiekuistego.

23 I řekl jí Hospodin: Dva národové jsou v životě tvém, a dvůj lid z života tvého se rozdělí; lid pak jeden nad druhý bude silnější, a větší sloužiti bude menšímu.

I řekl Wiekuisty do niej: "Dwa narody w żywocie twoim, i dwa plemiona z wnętrza twego się rozejdą, a jedno plemię nad drugie się wzmoże, a starsze służyć będzie młodszemu."

כ וַיְהִי יִצְחָק בֶּן־אַרְבָּעִים שָׁנָה בְּקָחָתוֹ אֶת־רֵבְקָה בַּת־בְּתוּאֵל הָאֲרָמִי מִפָּדָן אֶרֶם אֲחֹת לָבָן הָאֲרָמִי לֹאֲשֶׁה:

און יצחק איז געווען פֿערציק יאָר אַלט, ווען ער האָט זיך גענומען רבקה, די טאכטער פֿון בתואל דעם אַרמי פֿון פֿדן-אַרם, די שוועסטער פֿון לָבָן דעם אַרמי, פֿאַר אַ ווייב.

כא וַיַּעֲתֵר יִצְחָק לַיהוָה לְנִכַח אִשְׁתּוֹ כִּי עֲקָרָה הִוא וַיַּעֲתֵר לֹאֲ יְהוָה וַתֵּהֶר רֵבְקָה אִשְׁתּוֹ:

און יצחק האָט געבעטן צו גאָט פֿון וועגן זײַן ווייב, וואָרום זי איז געווען אַן עקרה; און גאָט האָט זיך געלאָזט דערבעטן פֿון אים, און רבקה זײַן ווייב איז טראַגעדיק געוואָרן.

כב וַיִּתְרָצוּ הַבָּנִים בְּקֶרְבָּה וַתֹּאמֶר אִם־כֵּן לָמָּה זֶה אֲנֹכִי וַתִּלְךְ לְדָרֹשׁ אֶת־יְהוָה:

און די קינדער האָבן זיך געשטויסן אין איר, און זי האָט געזאָגט: אויב אַזוי, נאָך וואָס דען לעב איך? און זי איז געגאַנגען פֿרעגן בײַ גאָט.

כג וַיֹּאמֶר יְהוָה לָהּ שְׁנֵי גֵוִים בְּבֶטֶןךָ וּשְׁנֵי לְאָמִים מִמֶּעֶיךָ יִפְרְדּוּ וְלֹאֹם מִלֹּאֹם יֵאָמֵר וְרַב יַעֲבֹד צָעִיר:

און גאָט האָט צו איר געזאָגט: צוויי אומות זײַנען אין דײַן לײב, און צוויי פֿעלקער וועלן זיך פֿון דײַנע אינגעווייד צעשײדן, און אַ פֿאַלק פֿון אַ פֿאַלק וועט זײַן שטאַרקער, און דער עלטערער וועט דײַנען דעם ייִנגערן.

24 A když se naplnili dnové její, aby porodila, a aj, blíženci *byli* v životě jejím.

A gdy nastał czas jej, aby rodziła, a oto - bliźnięta w żywocie jej.

25 I vyšel první ryšavý všecken, a jako oděv chlupatý; i nazvali jméno jeho Ezau.

I wyszedł pierwszy, czerwonawy, cały niby szuba włosista. I nazwali imię jego Esaw.

26 Potom pak vyšel bratr jeho, a rukou svou držel Ezau za patu; pročez nazváno jest jméno jeho Jákob. A byl Izák v šedesáti letech, když ona je porodila.

A następnie wyszedł brat jego, ręką swą trzymając się pięty Esawa; i nazwano imię jego Jakób. A Ic'hak miał sześćdziesiąt lat gdy się narodzili.

27 A když dorostli ti děti, byl Ezau lovec umělý, chodě po polích; Jákob pak byl muž prostý a v staních bydlil.

I podrastali chłopczy; i stał się Esaw mężem biegłym w myśliwstwie, mężem pola, a Jakób mężem skromnym, przebywającym w namiotach.

28 I byl Izák laskav na Ezau, proto že z lovu jeho míval pokrm; ale Rebeka laskava byla na Jáko-ba.

I umiłowal Esawa, bo łowy na ustach jego; a Ribka miłowała Jakóba.

כד וַיִּמָּלְאוּ יָמֶיהָ לֵלֶדֶת וְהִנֵּה תוֹמָם בְּבֶטְנָהּ:

און אז אירע טעג זינען פֿול געוואָרן צום געווינען, ערשט אַ צווילינג איז אין איר ליב.

כה וַיֵּצֵא הָרִאשׁוֹן אֲדָמוּנִי כָּלוֹ כְּאֶדְרֶת שֵׁעָר וַיִּקְרְאוּ שְׁמוֹ עֵשָׂו:

און דער ערשטער איז אַרויסגעקומען אַ רויטער, אין גאַנצן אַזוי ווי אַ האַריקער מאַנטל; און מע האָט גערופֿן זיין נאָמען עֵשָׂו.

כו וְאַחֲרֵי־כֵן יָצָא אָחִיו וַיְדוֹ אֶחָזֶת בְּעֵקֶב עֵשָׂו וַיִּקְרָא שְׁמוֹ יַעֲקֹב וַיִּצְחָק בֶּן־שָׁשִׁים שָׁנָה בְּלֶדֶת אֹתָם:

און דערנאָך איז אַרויסגעקומען זיין ברודער, און זיין האַנט האָט צוגעהאַלטן דעם טריט פֿון עֵשָׂו; און מע האָט גערופֿן זיין נאָמען יַעֲקֹב. און יצחק איז געווען זעכציק יאָר אַלט ביי זייער געבאָרן ווערן.

כז וַיִּגְדְּלוּ הַנְּעָרִים וַיְהִי עֵשָׂו אִישׁ יָדַע צִיד אִישׁ שֹׁדָה וַיַּעֲקֹב אִישׁ תָּם יֹשֵׁב אֹהֲלִים:

און די יינגלעך זינען אויפֿגעוואַקסן; און עֵשָׂו איז געווען אַ מענטש געניט אין געיעג, אַ פֿעלדמענטש, און יעקב איז געווען אַ שטילער מענטש וואָס זיצט אין געצעלטן.

כח וַיְאָהֵב יִצְחָק אֶת־עֵשָׂו כִּי־צִיד בְּפִיו וְרִבְקָה אֹהֶבֶת אֶת־יַעֲקֹב:

און יצחק האָט ליב געהאַט עֵשָׂו, ווייל דאָס געפֿאַנג איז אים געווען צום מויל; און רבקה האָט ליב געהאַט יעקבן.

- 29 Uvařil pak Jákob krmičku. Tedy Ezau přišel z pole zemdlený, והוא עיף: כט
- I uwarzył Jakób warzywo, a przyszedł Esaw z pola znużony. האט יעקב איין מאָל געקאכט אַ געקעכטס, און עָשָׂו איז אָנגעקומען פֿון פֿעלד, און ער איז געווען פֿאַרשמאַכט.
- 30 A řekl Jákobovi: Dej mi, prosím, jísti *krmě* té červené, nebo jsem umdlel. (*Protož nazváno jest jméno jeho Edom.*) וַיֹּאמֶר עֲשֹׂו אֶל־יַעֲקֹב הֲלָעִיטֵנִי נָא מִן־הָאֵדָם הָאֵדָם הִזֶּה כִּי עֵיפָ אָנֹכִי ל ז
- I řekl Esaw do Jakóba: "Daj mi też łyknąć z czerwonego, czerwonego tego, bo znużony jestem!" Przeto nazwano imię jego: Edom. האט עָשָׂו געזאָגט צו יעקבן: לאָז מיר אַ שלונג טאָן, איך בעט דיר, פֿון דעם דאָזיקן רויטן-רויטן, וואָרום איך בין פֿאַרשמאַכט; דרום האט מען גערופֿן זיין נאָמען אָדום.
- 31 Odpověděl Jákob: Prodej mi dnes hned prvo-rozenství své. וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב מִכְרָה כִּיּוֹם אֶת־בְּכֹרְתְךָ לִי: לא
- I řekl Jakób: "Sprzedajże mi zaraz pierwo-rodztwo twoje." האט יעקב געזאָגט: פֿאַרקויף מיר אַקאָרשט דין בכורה.
- 32 I řekl Ezau: Aj, já k smrti se blíží, k čemuž mi tedy to prvorozenství? וַיֹּאמֶר עֲשֹׂו הִנֵּה אָנֹכִי הוֹלֵךְ לָמוּת וְלָמָּה־זֶּה לִּי בְכֹרָה: לב
- I řekl Esaw: "Wszak ja idę na śmierć, i cóż mi po pierworodztwie?" האט עָשָׂו געזאָגט: זע, איך גיי צום שטאַרבן, און צו וואָס מיר דען בכורה?
- 33 Dí Jákob: Přisáhni mi dnes hned. I přisáhl mu, a prodal prvorozenství své Jákobovi. וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב הִשָּׁבְעָה לִּי כִּיּוֹם וַיִּשָּׁבַע לוֹ וַיִּמָּכֶר אֶת־בְּכֹרְתּוֹ לְיַעֲקֹב: לג
- I řekl Jakób: "Przysięgnijże mi zaraz!" I przysiął mu, i sprzedał pierworodztwo swoje Jakóbowi. האט יעקב געזאָגט: שווער מיר אַקאָרשט. האט ער אים געשוואָרן, און ער האט פֿאַרקויפֿט זיין בכורה צו יעקבן.

34 Tedy Jákob dal Ezauchovi chleba a *té* krmě z šocovice. Kterýžto jedl a pil, a vstav, odšel; a *tak* pohrdl Ezau prvorozenstvím.

I podal Jakób Esawowi chleba i warzywo z so-
czewicy; i zjadł i wypil, i powstał, i poszedł;
i pogardził Esaw pierworodztwem.

לד וַיַּעֲקֹב נָתַן לְעֵשָׂו לֶחֶם וַיִּזֵּד עַדְשִׁים
וַיֹּאכַל וַיִּשְׂתֵּי וַיָּקָם וַיֵּלֶךְ וַיִּבֹּז עֵשָׂו
אֶת־הַבְּכֹרָה:

און יעקב האָט געגעבן עֵשָׂו ברויט און
געקעכטס פֿון לינדזן; און ער האָט
געגעסן און געטרונקען, און איז
אויפֿגעשטאַנען און אַוועקגעגאַנגען.
אַזוי האָט עֵשָׂו פֿאַראַכט די בכֹּרָה.

- 1 Był pak *opět* hlad na zemi, mimo hlad první, kterýž byl za dnů Abrahamových. Tedy odebral se Izák k Abimelechovi králi Filistinskému do Gerar.

I był głód w kraju, mimo głodu pierwszego, który był za czasów Abrahama; i poszedł Ic'hak do Abimelecha, króla Pelisztów, do Gerar.

א וַיְהִי רָעָב בְּאֶרֶץ מִלְכָּד הָרָעָב
הָרִאשׁוֹן אֲשֶׁר הָיָה בְּיָמֵי אַבְרָהָם
וַיֵּלֶךְ יִצְחָק אֶל־אֲבִימֶלֶךְ
מֶלֶךְ־פְּלִשְׁתִּים גֶּרָרָה:

און עס איז געוואָרן אַ הונגער אין
לאַנד, אַחוץ דעם פֿריערדיקן הונגער,
וואָס איז געווען אין די טעג פֿון
אַברהמען; און יצחק איז געגאַנגען צו
אַבִּימֶלֶךְ דעם מלך פֿון די פֿלשתיים, קיין
גרר.

- 2 Nebo ukázal se jemu Hospodin a řekl: Nesstupuj do Egypta; *ale* bydlí v zemi, kterouž oznámím tobě.

I ukazał mu się Wiekuisty i rzekł: "Nie zstępuj do Micraim! Zamieszkaj w kraju, o którym powiem tobie.

ב וַיֵּרָא אֵלָיו יְהוָה וַיֹּאמֶר אֶל־תֵּרֵד
מִצְרַיִם שָׁכֵן בְּאֶרֶץ אֲשֶׁר אֹמַר
אֵלֶיךָ:

און גאָט האָט זיך באַוויזן צו אים, און
האָט געזאָגט: זאָלסט נישט נידערן קיין
מצרים, ווױן אין דעם לאַנד וואָס איך
וועל דיר זאָגן.

- 3 Budiž tedy pohostinu v zemi této, a budu s tebou, a požehnám tobě; nebo tobě a semeni tvému dám všechny země tyto, a utvrdím přísahu, kterouž jsem přísáhl Abrahamovi, otci tvému.

Przebywaj w kraju tym, a będę z tobą, i pobłogosławię cię; albowiem tobie i potomstwu twojemu oddam wszystkie kraje te, i stwierdzę przysięgę, którą zaprzysiągłem Abrahamowi ojcu twojemu.

ג גֹּר בְּאֶרֶץ הַזֹּאת וְאֵהְיָ עִמָּךְ
וְאֲבָרְכְּךָ כִּי־לֹךְ וְלִוְרָעָה אָתָּן
אֶת־כָּל־הָאָרֶץ הַזֹּאת וְהִקְמַתִּי
אֶת־הַשְּׁבָעָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי לְאַבְרָהָם
אָבִיךָ:

האַלט זיך אויף אין דעם דאָזיקן לאַנד,
און איך וועל זיין מיט דיר, און וועל דיר
בענטשן; וואָרום צו דיר און צו דיין
זאָמען וועל איך געבן אַלע די דאָזיקע
לענדער, און איך וועל מקיים זיין די
שבועה וואָס איך האָב געשוואָרן צו
דיין פֿאַטער אַברהמען.

4 Rozmnożím také símě tvé jako hvězdy nebeské, a dám semeni tvému všechny země tyto, a požehnání budou v semeni tvém všickni národové země;

I rozmnožę potomstwo twoje, jako gwiazdy nieba, i oddam potomstwu twojemu wszystkie kraje te, a błogosławić się będą potomstwem twojém wszystkie narody ziemi.

5 Protože uposlechl Abraham hlasu mého, a ostříhal nařízení mých, příkázání mých, ustanovení mých a zákonů mých.

Przeto że usłuchał Abraham głosu Mojego a przestrzegał przestrzeżenia Mojego, - przykazań Moich, ustaw Moich, i nauk Moich."

6 Bydlil tedy Izák v Gerar.

I osiadł Ic'hak w Gerar.

7 Ptali se pak muži místa toho o manželce jeho. Kterýžto odpověděl: Sestra má jest; nebo nesměl říci: Manželka má jest, *mysle sobě*: Aby mne nezabili muži místa toho pro Rebeku. Nebo byla krásná na pohledění.

I pytali się mieszkańcy tego miejsca o żonę jego, i powiedział: "Siostra to moja;" bo obawiał się mówić: żona moja: "żeby nie zabili mnie mieszkańcy miejsca tego z powodu Ribki", gdyż była piękna z wejrzenia.

ד וְהִרְבֵּיתִי אֶת־זַרְעֲךָ כְּכּוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם וְנָתַתִּי לְזַרְעֲךָ אֶת כָּל־הָאָרֶץ הַזֹּאת וְהִתְבָּרְכוּ בְּזַרְעֲךָ כָּל גּוֹיֵי הָאָרֶץ:

און איך וועל מערן דיין זאמען אזוי ווי די שטערן פֿון הימל, און וועל געבן צו דיין זאמען אלע די דאזיקע לענדער; און בענטשן וועלן זיך מיט דיין זאמען אלע פֿעלקער פֿון דער ערד;

ה עֵקֶב אֲשֶׁר־שָׁמַע אַבְרָהָם בְּקוֹלִי וַיִּשְׁמַר מִשְׁמַרְתִּי מִצְוֹתַי חֻקֹּתַי וְתוֹרוֹתַי:

דערפֿאר וואָס אַברהם האָט צוגעהערט צו מײַן קול, און האָט געהיט מײַן היטונג, מײַנע געבאָט, מײַנע געזעצן, און מײַנע לערנונגען.

ו וַיָּשָׁב יִצְחָק בְּגֵרָר:

און יצחק האָט זיך באַזעצט אין גרר.

ז וַיִּשְׁאַלוּ אַנְשֵׁי הַמָּקוֹם לְאִשְׁתּוֹ וַיֹּאמֶר אַחֲתִי הִוא כִּי יִרְא לֵאמֹר אִשְׁתִּי פֶן־יַהַרְגֵנִי אַנְשֵׁי הַמָּקוֹם עַל־רִבְקָה כִּי־טוֹבַת מְרָאָה הִיא:

האַבן די מענטשן פֿון דעם אָרט געפֿרעגט וועגן זײַן ווייב, און ער האָט געזאָגט: זי איז מײַנע אַ שוועסטער; וואָרום ער האָט מורא געהאַט צו זאָגן «מײַן ווייב»; «טאָמער וועלן די מענטשן פֿון דעם אָרט מײַך הרגען איבער רבקהן, וויל זי איז שיין פֿון אויסזען».

8 I přihodilo se, když již čas nějaký tam bydlil, že vyhlédal Abimelech král Filistinský z okna a uzřel Izáka, an pohrává s Rebekou manželkou svou.

Ale gdy przeżył tam już dłuższy czas, wyjrzał Abimelech, król Pelisztów, oknem, i spostrzegł, a oto Ic'hak bawi się z Ribką, żoną swoją.

9 Protož povolav Abimelech Izáka, řekl: Aj, v pravdě manželka tvá to jest. Jakž to, že jsi pravil: Sestra má jest? I odpověděl jemu Izák: Nebo jsem řekl *sám u sebe*: Abych snad neu-mřel pro ni.

I zawezwał Abimelech Ic'haka, i rzekł: "Ależ to żona twoja; i jakżeś powiadał: "Siostra to moja?" I rzekł doń Ic'hak: "ponieważ myśla-łem: czy nie umrę z jej przyczyny."

10 I řekl Abimelech: Což jsi to učinil nám? O málo, že by byl spal někdo z lidu s manželkou tvou, a ty byl bys uvedl na nás vinu.

I rzekł Abimelech: "Cóżeś to uczynił nam? Le-dwie nie położył się który z ludu z żoną twoją, i przywiódłbyś na nas grzech."

11 I přikázal Abimelech všemu lidu, řka: Kdo by se dotkl člověka toho, aneb manželky jeho, smrtí umře.

I rozkazał Abimelech całemu ludowi mówiąc: "Ktoby się dotknął męża tego, lub żony jego, ulegnie śmierci."

ח וַיְהִי כִּי אֶרְכוּ-לוֹ שָׁם הַיָּמִים וַיִּשְׁקֹף אֲבִימֶלֶךְ מֶלֶךְ פְּלִשְׁתִּים בְּעַד הַחֲלוֹן וַיֵּרָא וְהִנֵּה יֹצֵחַק מְצַחֵק אֶת רֵבְקָה אִשְׁתּוֹ:

און עס איז געווען, אז ער איז דארטן אָפּגעווען אַ לאַנגע צײַט, האָט אַבִּימֶלֶךְ דער מלך פֿון די פֿלשתיים אַרויסגעקוקט דורכן פֿענצטער, און געזען, ערשט יצחק שטיפט מיט זײַן ווייב רבקה.

ט וַיִּקְרָא אֲבִימֶלֶךְ לְיֹצֵחַק וַיֹּאמֶר אֵד הִנֵּה אִשְׁתְּךָ הוּא וְאִידָּךְ אִמְרַתְּ אַחֲתִי הוּא וַיֹּאמֶר אֵלָיו יֹצֵחַק כִּי אִמְרַתִּי פֶּן-אָמוֹת עָלַיהָ:

האָט אַבִּימֶלֶךְ גערופֿן יצחק, און האָט געזאָגט: זי איז דאָךְ גאָר דיין ווייב, און ווי אַזוי האָסטו געזאָגט: זי איז מײַנע אַ שוועסטער? האָט יצחק צו אים געזאָגט: ווײַל איך האָב געקלערט: איך וועל נאָך אומקומען איבער איר.

י וַיֹּאמֶר אֲבִימֶלֶךְ מֶה-זֹּאת עָשִׂיתָ לָנוּ כִּמְעַט נָשָׁכָב אֶחָד הָעָם אֶת-אִשְׁתְּךָ וְהִבַּאתָ עָלֵינוּ אָשָׁם:

האָט אַבִּימֶלֶךְ געזאָגט: וואָס האָסטו דאָ געטאָן צו אונדז? שיר-שיר וואָלט אײַנער פֿון פֿאָלק געלעגן מיט דיין ווייב, און וואָסלט געבראַכט אויף אונדז אַ שולד.

יא וַיֵּצֵא אֲבִימֶלֶךְ אֶת-כָּל-הָעָם לֵאמֹר הַנִּגַּע בְּאִישׁ הַזֶּה וּבְאִשְׁתּוֹ מוֹת יוּמָת:

און אַבִּימֶלֶךְ האָט באַפוֹילן דעם גאַנצן פֿאָלק, אַזוי צו זאָגן: דער וואָס רירט אָן דעם דאָזיקן מאַן אָדער זײַן ווייב, וועט טײַטן געטײט ווערן.

- 12 Sel pak Izák v zemi té, a shledal v tom roce sto měř; nebo požehnal mu Hospodin.
- יב וַיִּזְרַע יִצְחָק בְּאֶרֶץ הַהוּא וַיִּמָּצָא בַשָּׁנָה הַהוּא מֵאָה שְׁעָרִים וַיְבָרֶכְהוּ יְהוָה:
- I siał Ic'hak w ziemi onej, i zebrał roku tego stokrotne plony i błogosławił mu Wiekuisty.
- און יצחק האט געזיית אין יענעם לאַנד, און האט געקריגן אין יענעם יאָר הונדערט מאל אזוי פיל; און גאט האט אים געבענטשט.
- 13 I rostl muž ten, a prospíval vždy více v zrostu, až i zrostl velmi.
- יג וַיִּגְדַּל הָאִישׁ וַיֵּלֶךְ הָלוֹךְ וַיִּגְדַּל עַד כִּי־גָדַל מְאֹד:
- I wzmógł się on mąż, i stał się coraz możniejszym, aż został możliwym bardzo.
- און דער מאַן איז געוואָרן ריך, און איז נאָכאַנאָנד ריכער געוואָרן, ביז ער איז געוואָרן זייער ריך.
- 14 Nebo měl stáda ovčí i stáda volů, a čeledi mnoho; pročez záviděli mu Filistinští.
- יד וַיְהִי־לּוֹ מִקְנֵה־צֹאן וּמִקְנֵה בָקָר וַעֲבָדָה רַבָּה וַיִּקְנְאוּ אֹתוֹ פְּלִשְׁתִּים:
- I miał stada owiec, i stada wołów, i czeladź liczną; i zazdrościli mu Pelisztyni.
- און ער האט געהאט סטאַדעס שאָף, און סטאַדעס רינדער, און פיל קנעכט; און די פלשתיים האָבן אים מקנא געווען.
- 15 A všechny studnice, kteréž vykopali služebníci otce jeho za dnů Abrahama otce jeho, zařítili Filistinští, zasypavše je prstí.
- טו וְכָל־הַבְּאֵרֹת אֲשֶׁר חָפְרוּ עֲבָדֵי אָבִיו בְּיָמֵי אַבְרָהָם אָבִיו סָתְמוּם פְּלִשְׁתִּים וַיִּמְלְאוּם עָפָר:
- A wszystkie studnie, które wykopali byli słudzy ojca jego za dni Abrahama, ojca jego, zasypali Pelisztyni, i napełnili je ziemią.
- און אַלע ברונעמער וואָס די קנעכט פֿון זיין פֿאָטער האָבן געגראָבן אין די טעג פֿון זיין פֿאָטער אַברהמען, האָבן די פלשתיים זיי פֿאַרשטאַפט, און זיי אָנגעפֿילט מיט ערד.
- 16 I řekl Abimelech Izákovi: Odejdi od nás; nebo mnohem mocnější jsi než my.
- טז וַיֹּאמֶר אַבְיִמֶלֶךְ אֶל־יִצְחָק לֵךְ מֵעִמָּנוּ כִּי־עֲצָמָתָ־מִמָּנוּ מְאֹד:
- I rzekł Abimelech do Ic'haka: "Oddal się od nas, boś wzmógł się nad nas wielce."
- און אַבִּימֶלֶךְ האט געזאָגט צו יצחק: גיי אַוועק פֿון אונדז, וואָרום ביסט פֿיל מאַכטיקער פֿון אונדז.

17 Tedy odšel odtud Izák, a rozbil stany v údolí Gerar, a bydlil tu.

I wydalił się ztamtąd Ic'hak, i rozłożył się w dolinie Gerar, i osiadł tam.

18 A kopal zase Izák studnice vod, kteréž byli vykopali za dnů Abrahama otce jeho, a kteréž zařítily Filistiňští po smrti Abrahamově; a nazval je těmi jmény, kterýmiž je jmenoval otec jeho.

I na novo rozkopál Ic'hak studnie vody, které wykopali byli za dni Abrahama, ojca jeho, a které zasypali Pelisztyni po smierci Abrahama, i nadał im nazwy, podług nazw, które był nadał im ojciec jego.

19 I kopali služebníci Izákovi v tom údolí, a našli tam studnici vody živé.

I kopali tež slůdzy Ic'haka w dolinie, i našli tam zdrojlo wód żywych.

20 Vadili se pak pastýři Gerarští s pastýři Izákovými, pravíce: Naše jest voda. Pročež nazval jméno studnice té Esek, že se vadili s ním.

I spierali się pasterze Gerarscy z pasterzami Ic'haka, mówiąc: "Naszą ta woda!" I nazwał imię studni tej Esek (*swar*), bo poswarzyli się z nim.

יז וַיֵּלֶךְ מִשָּׁם יִצְחָק וַיַּחַן בְּנִחַל-גֶּרָר וַיֵּשֶׁב שָׁם:

איז יצחק אוועקגעגאנגען פֿון דאָרטן, און האָט געלאָגערט אין טאָל פֿון גרר, און האָט זיך דאָרטן באַזעצט.

יח וַיֵּשֶׁב יִצְחָק וַיַּחְפֹּר אֶת-בְּאֵרֵת הַמַּיִם אֲשֶׁר חָפְרוּ בִּימֵי אֲבִרְהָם אָבִיו וַיִּסְתְּמוּם פְּלִשְׁתִּים אַחֲרֵי מוֹת אֲבִרְהָם וַיִּקְרָא לָהֶן שְׁמוֹת כְּשֵׁמֹת אֲשֶׁר-קָרָא לָהֶן אָבִיו:

און יצחק האָט ווידער אויפֿגעגראָבן די וואַסערברונעמער וואָס מע האָט געגראָבן אין די טעג פֿון זײַן פֿאָטער אַבְרָהָמֶען, און די פֿלִשְׁתִּים האָבן זיי פֿאַרשטאַפֿט נאָך דעם טויט פֿון אַבְרָהָמֶען; און ער האָט זיי גערופֿן מיט נעמען אַזוי ווי די נעמען וואָס זײַן פֿאָטער האָט זיי גערופֿן.

יט וַיַּחְפְּרוּ עֲבָדֵי-יִצְחָק בְּנִחַל

וַיִּמְצְאוּ-שָׁם בְּאֵר מַיִם חַיִּים:

און די קנעכט פֿון יצחקן האָבן געגראָבן אין טאָל, און האָבן דאָרטן געפונען אַ ברונעם לעבעדיקע וואַסער.

כ וַיִּרְיבוּ רֹעֵי גֶרָר עִם-רֹעֵי יִצְחָק לֵאמֹר לָנוּ הַמַּיִם וַיִּקְרָא שֵׁם-הַבְּאֵר עֵשֶׂק כִּי הִתְעַשְּׂקוּ עִמּוֹ:

האָבן זיך געקריגט די פֿאַסטוכער פֿון גרר מיט די פֿאַסטוכער פֿון יצחקן, אַזוי צו זאַגן: אונדז געהערט דאָס וואַסער. און ער האָט גערופֿן דעם נאָמען פֿון דעם ברונעם עֵשֶׂק, ווייל זיי האָבן זיך געעַסֶקט מיט אים.

21 Vykopali také jinou studnici, a nesnáz byla i o tu; pročez dal jí jméno Sitnah.

I wykopali studnię inną, ale spierali się również o nią; i nazwał imię jej Sytna (*zwada*).

22 I hnul se odtud, a kopal jinou studnici, o kterouž se nevadili; protož nazval jméno její Rehobot. Nebo řekl: Nyní uprostrannil nám Hospodin, a vzrostli jsme na zemi.

I przeniósł się ztamtąd, i wykopał studnię inną, i nie spierali się o nią, - i nazwał imię jej Rechoboth i rzekł: "Bo teraz rozprzestrzenił Wiekuisty nam, i rozplenim się na tej ziemi."

23 Vstoupil pak odtud do Bersabé.

I wyruszył ztamtąd do Beer-Szeba.

24 A ukázal se mu Hospodin v tu noc, a řekl: Já jsem Bůh Abrahama otce tvého; neboj se, nebo s tebou já jsem, a požehnám tobě, a rozmnožím símě tvé pro Abrahama služebníka svého.

I ukazał mu się Wiekuisty nocy tej, i rzekł: "Jam Bóg Abrahama, ojca twego; nie obawiaj się, bo z tobą Ja; i pobłogosławię cię, i rozmnożę potomstwo twoje, dla Abrahama sługi Mojego."

כא וַיִּחְפְּרוּ בְּאֵר אַחֶרֶת וַיְרִיבוּ גַם-עָלֶיהָ וַיִּקְרָא שְׁמָהּ שִׁטְנָה:

און זיי האָבן געגראָבן אַן אַנדער ברונעם, און האָבן זיך איבער אים אויך געקריגט. און ער האָט גערופֿן זיין נאָמען שִׁטְנָה.

כב וַיַּעֲתֶק מִשָּׁם וַיִּחְפֹּר בְּאֵר אַחֶרֶת וְלֹא רָבוּ עָלֶיהָ וַיִּקְרָא שְׁמָהּ רְחֹבוֹת וַיֹּאמֶר כִּי-עָתָה הִרְחִיב יְהוָה לָנוּ וּפָרִינוּ בָאָרֶץ:

און ער האָט זיך איבערגעטראָגן פֿון דאָרטן, און האָט געגראָבן אַן אַנדער ברונעם; און זיי האָבן זיך איבער אים נישט געקריגט. האָט ער גערופֿן זיין נאָמען רחובות, ווייל ער האָט געזאָגט: אַצונד האָט אונדז גאָט געגעבן רחבות, און מיר וועלן וואַקסן אין לאַנד.

כג וַיַּעַל מִשָּׁם בְּאֵר שָׁבַע: און ער איז אַרױפֿגעגאַנגען פֿון דאָרטן קיין באַר-שָׁבַע.

כד וַיֵּרָא אֵלָיו יְהוָה בַּלַּיְלָה הַהוּא וַיֹּאמֶר אֲנֹכִי אֱלֹהֵי אֲבֹרָהָם אָבִיךָ אֶל-תִּירָא כִּי-אַתָּה אֲנֹכִי וּבִרְכָתִיךָ וְהִרְבִּיתִי אֶת-זֶרְעֶךָ בְּעִבּוֹר אֲבֹרָהָם עִבְדִּי:

און גאָט האָט זיך באַוויזן צו אים אין יענער נאַכט, און האָט געזאָגט: איך בין דער גאָט פֿון דיין פֿאָטער אַברהמען; זאָלסט נישט מורא האָבן, וואָרום איך בין מיט דיר, און איך וועל דיר בענטשן, און וועל מערן דיין זאָמען, פֿון מײַן קנעכט אַברהמס וועגן.

25 I vzdělal tu oltář, a vzýval jméno Hospodino, a rozbil tu stan svůj; a služebníci Izákovi vykopali tam studnici.

I zbudował tam ofiarnicę, i wzywał imienia Wiekuistego, - i rozbił tam namiot swój. I wykopali tam słudzy Ic'haka studnię.

26 Abimelech pak přijel k němu z Gerar, a Ochozat, přítel jeho, a Fikol, kníže vojska jeho.

I przybył do niego Abimelech z Gerar, i Achuzath, przyjaciel jego, i Pichol, dowódzca wojsk jego.

27 I řekl jim Izák: Z jaké příčiny přišli jste ke mně? Poněvadž vy nenáviděli jste mne, a vybyli jste mne od sebe.

I rzekł do nich Ic'hak: "Pocóżście przybyli do mnie; wszak wy nienawidzicie mnie, i oddaliliście mnie od siebie?"

28 Kteřížto odpověděli: Patrně jsme to shledali, že jest Hospodin s tebou, i řekli jsme: Učinme nyní přísahu mezi sebou, mezi námi a mezi tebou; a učiníme smlouvu s tebou:

I odpowiedzieli: "Widzieliśmy, że był Wiekuisty z tobą, i rzekliśmy: niechaj też będzie przysięga między nami, między nami a tobą, a zawrzymy przymierze z tobą.

כה ויבן שם מזבח ויקרא בשם יהוה ויט־שם אהלֹו ויכרו־שם עבדי־יצחק באר:

הָאָט ער דאַרטן געבויט אַ מזבח, און ער האָט גערופֿן צו דעם נאָמען יהוה; און ער האָט דאַרטן אויפֿגעשטעלט זײַן געצעלט. און די קנעכט פֿון יצחקן האָבן דאַרטן געגראָבן אַ ברונעם.

כו ואבימלך הלך אליו מגרר ואחוזת מירעהו ופכיל שר־צבאו:

און אבימלך איז געגאָנגען צו אים פֿון גרר, מיט אחוזת זײַן גוטן פֿרײַנט, און פֿיכול דעם האָר פֿון זײַן חיל.

כז ויאמר אליהם יצחק מדוע באתם אלי ואתם שנאתם אתי ותשלחוני מאתכם:

הָאָט יצחק צו זיי געזאָגט: נאָך וואָס זײַט איר געקומען צו מיר, אַז איר זײַט מיר שוֹנאים, און האָט מיר אַרויסגעשיקט פֿון אײַך?

כח ויאמרו ראו ראינו כי־היה יהוה עמך ונאמר תהי נא אלה בינותינו בינינו ובינך ונקרתה ברית עמך:

האָבן זיי געזאָגט: זען האָבן מיר געזען אַז גאָט איז מיט דיר, און מיר האָבן געזאָגט: זאָל-זשע זײַן אַ שבועה צווישן אונדז, צווישן אונדז און צווישן דיר, און לאָמיר שליסן אַ בונד מיט דיר.

29 Že neučiníš nám *nic* zlého, jako i *my* nedotkli jsme se tebe, a jakž jsme *my* toliko dobře činili tobě, a propustili jsme tě v pokoji; ty nyní tedy *povol tomu*, požehnaný Hospodinův.

Abyś nie uczynił nam złego, jakośmy też ciebie się nie tykali, i jakośmy czynili tobie tylko dobrze, a puściliśmy cię w pokój; a tyś i teraz błogosławiony od Wiekuistego."

30 Tedy učinil jim hody, i jedli a pili.

I wyprawil im ucztę, i jedli i pili.

31 A vstavše velmi ráno, přísáhli jeden druhému. I propustil je Izák, a oni odešli od něho v pokoji.

A powstawszy z rana, przysięgli jeden drugiemu; i odprowadził ich Ic'hak, i poszli od niego w pokój.

32 Toho dne přišli služebníci Izákovi, a oznámili mu o studnici, kterouž kopali, řkouce: Nalezli jsme vodu.

I stało się dnia tego, że przyszli słudzy Ic'haka, i donieśli mu w przedmiocie studni, którą kopali, i rzekli mu: "Znaleźliśmy wodę."

כט אם־תַּעֲשֶׂה עִמָּנוּ רָעָה כַּאֲשֶׁר לֹא נִגְעָנוּךָ וְכַאֲשֶׁר עָשִׂינוּ עִמָּךָ רַק־טוֹב וְנִשְׁלַחְךָ בְּשָׁלוֹם אֹתָהּ עִתָּהּ בְּרוּךְ יְהוָה:

אויב דו וועסט טאן מיט אונדז ביז! אזוי ווי מיר האָבן דיר נישט אָנגערירט, און אזוי ווי מיר האָבן מיט דיר רק גוטס געטאָן, און מיר האָבן דיר אַוועקגעלאָזט בשלום. אַצונד ביסטו אַ געבענטשטער פֿון גאָט.

ל וַיַּעַשׂ לָהֶם מִשְׁתֶּה וַיֹּאכְלוּ וַיִּשְׂתּוּ: הָאֵט עַר גַּעמָאכט פֿאַר זיי אַ מאָלצייט, און זיי האָבן געגעסן און געטרונקען.

לא וַיִּשְׁכִּימוּ בִבְקֹר וַיִּשָּׁבְעוּ אִישׁ לְאָחִיו וַיִּשְׁלַחֵם יִצְחָק וַיֵּלְכוּ מֵאֹתוֹ בְּשָׁלוֹם:

און זיי האָבן זיך געפֿעדערט אין דער פֿרי, און זיי האָבן געשוואָרן איינער דעם אַנדערן, און יצחק האָט זיי אַרויסבאַלייט, און זיי זיינען אַוועקגעגאַנגען פֿון אים בשלום.

לב וַיְהִי בַיּוֹם הַהוּא וַיָּבֹאוּ עֲבָדֵי יִצְחָק וַיַּגִּדוּ לוֹ עַל־אֲדוֹת הַבְּאֵר אֲשֶׁר חָפְרוּ וַיֹּאמְרוּ לוֹ מִצְאָנוּ מַיִם:

און עס איז געווען אין יענעם טאָג, זיינען געקומען די קנעכט פֿון יצחק, און האָבן אים דערציילט וועגן אַ ברונעם וואָס זיי האָבן געגראָבן, און זיי האָבן צו אים געזאָגט: מיר האָבן געפֿונען וואַסער.

- 33 I nazwał ji Seba. Protož jméno města toho *jest* לג וַיִּקְרָא אֹתָהּ שְׁבַעָה עַל־כֵּן שֵׁם־הָעִיר
Bersabé až do dnešního dne. בְּאֵר שָׁבַע עַד הַיּוֹם הַזֶּה:
- I nazwał ją: Szybea. Ztąd nazwa miasta: Beer- הָאֵט עַר אִים גַּעְרוּפֹן שְׁבַעָה. דְּרוֹם אִיז
Szeba, po dziś dzień. דְּעַר נֶאֱמַעַן פֿון דער שטאָט בְּאֵר-שָׁבַע
בִּיז אויף הַיִּנְטִיקן טאַג.
- 34 Ezau pak jsa v letech čtyřicíti, pojal ženu Ju- לד וַיְהִי עָשׂוּ בֶן־אַרְבָּעִים שָׁנָה וַיִּקַּח
dit, dceru Béry Hetejského, a Bazematu, dceru אִשָּׁה אֶת־יְהוּדִית בֶּת־בְּאֵרִי הַחֲתִי
Elona Hetejského. וְאֶת־בְּשִׁמַּת בֶּת־אֵילֹן הַחֲתִי:
- Esaw zaś miał czterdzieści lat, gdy pojął żonę און אַז עָשׂוּ אִיז גַּעווען פֿערצִיק יאָר
Jehudytę, córkę Beerī Chittejczyka, również אַלט, הָאֵט עַר גַּענוּמַעַן פֿאַר אַ ווייב
i Bosmatę, córkę Elona Chittejczyka. יְהוּדִית דִּי טאַכטער פֿון בְּאֵרִי דַעם חֲתִי,
און בְּשִׁמַּת דִּי טאַכטער פֿון אֵילֹן דַעם
חֲתִי.
- 35 A kormoutily Izáka a Rebeku. לה וַתִּהְיֶינָּה מֵרַת רוּחַ לְיִצְחָק וּלְרֵבְקָה:
- Ale były one umartwieniem ducha dla Ic'haka און זײ זײַנען גַעווען אַ האַרצבֿיטערניש
i Ribki. פֿאַר יצחקן און פֿאַר רבקהן.

- 1 Když se pak sstaral Izák, a pošly byly oči jeho, tak že neviděl, povolal Ezau syna svého staršího, a řekl jemu: Synu můj. Kterýžto odpověděl: Aj, teď jsem.
- I stało się, gdy się zestarzał Ic'hak, a przytępiły się oczy jego, że widzieć nie mógł, zawezwał tedy Esawa syna swego starszego, i rzekł doń: "Synu mój!" a odpowiedział mu: "Oto jestem."
- א ויהי כִּי־זָקַן יִצְחָק וַתִּכְהֶינּוּ עֵינָיו מֵרֹאשׁ וַיִּקְרָא אֶת־עֶשָׂו בְּנוֹ הַגָּדֹל וַיֹּאמֶר אֵלָיו בְּנִי וַיֹּאמֶר אֵלָיו הִנְנִי:
- און עס איז געווען, אז יצחק איז אלט געוואָרן, און זינע אויגן זינען געוואָרן צו טונקל צו זען, האָט ער גערופֿן זיין עלטערן זון עֶשָׂו, און האָט צו אים געזאָגט: מײַן זון! האָט ער צו אים געזאָגט: דאָ בין איך.
- 2 I dí: Aj, já jsem se již sstaral, a nevím dne smrti své.
- I rzekł: "Otóż zestarzałem się, nie znam dnia śmierci mojej.
- ב וַיֹּאמֶר הִנֵּה־נָא זָקַנְתִּי לֹא יָדַעְתִּי יוֹם מוֹתִי:
- האָט ער געזאָגט: זע נאָר, איך בין אלט, איך ווייס נישט דעם טאָג פֿון מײַן טויט.
- 3 Protož nyní vezmi medle nástroje své, toul svůj a lučistě své, a vyjda do pole, ulov mi zvěřinu.
- A teraz weźże broń twoję, kołczan twój i łuk twój, a wyjdź w pole, i nałów mi zwierzyny.
- ג וַעֲתָה שְׂאֵנָא כִּלְיָהּ תִּלְיָהּ וְקִשְׁתָּהּ וַצֵּא הַשָּׂדֶה וְצוּדָה לִי צִידָה צִידָה:
- דרום נעם אַצונד, איך בעט דיך, דינע וואָפֿן, דיין פֿילבֿייטל און דיין בויגן, און גיי אַרויס אין פֿעלד, און פֿאַנג מיר אַ געפֿאַנג;
- 4 A přistroj mi krmi chutnou, jakž já rád jídám, a přines mi, a budu jísti, atby požehnala duše má, první než umru.
- I przyrządź mi przysmaki, jak to lubię, i przynieś mi, abym jadł, aby pobłogosławiła cię dusza moja, zanim umrę."
- ד וַעֲשֵׂה־לִּי מִטְעָמִים כַּאֲשֶׁר אֶהְבֵּתִי וְהָבִיָּאָה לִּי וְאָכְלָה בְּעִבּוּר תְּבָרֵכָה נַפְשִׁי בְּטָרֶם אָמוּת:
- און מאַך מיר אַ מאכל אַזוי ווי איך האָב ליב, און ברענג מיר, און איך וועל עסן; פֿדי מײַן זעל זאָל דיך בענטשן איידער איך שטאַרב.

5 (Slyšela pak Rebeka, když mluvil Izák s Ezau synem svým.) I odšel Ezau na pole, aby ulovil zvěřinu a přinesl.

A Ribka slyšela, gdy to mówił Ic'hak do Esawa, syna swego; i wyszedł Esaw na pole, aby ułowił zwierzynę i przyniósł.

6 Tedy řekla Rebeka Jákobovi synu svému takto: Aj, slyšela jsem, když otec tvůj mluvil k Ezau bratru tvému, a pravil:

I rzekła Ribka do Jakóba, syna swego, tak: "Otom slyšela ojca twojego rozmawiającego z Esawem, bratem twoim, mówiąc:

7 Přines mi něco z lovu, a přistroj mi krmě chutné, abych jedl, a požehnámť před Hospodinem, prvé než umru.

Przynieś mi zwierzyny, a przyrządź mi przysmaki, abym jadł, i pobłogosławił cię w obliczu Wiekuistego przed śmiercią moją.

8 Nyní tedy, synu můj, poslechni hlasu mého v tom, což já příkazuji tobě.

A teraz synu mój, posłuchaj głosu mojego w tém, co ci rozkazuję.

9 Jdi medle k stádu, a odtud mi vezmi dva kozelce výborné, abych přistrojila z nich krmě chutné otci tvému, jakž on rád jídá.

Zajdźże do trzody, i przynieś mi ztamtąd dwie kozłat dobrych, a przyrządź z nich przysmaki dla ojca twego, jak to lubi.

ה וְרִבְקָה שָׁמְעַת בְּדִבֵּר יִצְחָק אֶל־עֵשָׂו בְּנוֹ וַיֵּלֶךְ עֵשָׂו הַשָּׂדֶה לְצוּד צִיד לְהָבִיא:

און רבקה האָט געהערט ווי יצחק רעדט צו זיין זון עשׂון. און עשׂו איז אוועקגעגאנגען אין פֿעלד, צו פֿאנגען אַ געפֿאנג אויף צו ברענגען.

ו וְרִבְקָה אָמְרָה אֶל־יַעֲקֹב בְּנֶה לְאֹמֶר הִנֵּה שָׁמְעִי אֶת־אָבִיךָ מְדַבֵּר אֶל־עֵשָׂו אָחִיךָ לְאֹמֶר:

האָט רבקה געזאָגט צו איר זון יעקבן, אזוי צו זאָגן: זע, איך האָב געהערט דײַן פֿאטער רעדן צו דײַן ברודער עשׂון, אזוי צו זאָגן:

ז הָבִי־אָה לִי צִיד וְעֲשֵׂה־לִי מִטְעָמִים וְאֹכְלָה וְאַבְרַכְכָּה לְפָנַי יְהוָה לְפָנַי מוֹתִי:

ברענג מיר אַ געפֿאנג, און מאַך מיר אַ מאכל, און איך וועל עסן, און איך וועל דיך בענטשן פֿאַר גאט פֿאַר מײַן טויט.

ח וְעַתָּה בְּנִי שָׁמַע בְּקוֹלִי לְאֲשֶׁר אָנִי מְצַוָּה אֹתָךְ:

איז אַצונד, מײַן זון, הער צו מײַן קול לויט ווי איך באַפֿעל דיר.

ט לֶךְ־נָא אֶל־הַצֹּאן וְקַח־לִי מִשָּׁם שְׁנֵי גִדְיֵי עִזִּים טְבִים וְאַעֲשֵׂה אֹתָם מִטְעָמִים לְאָבִיךָ כַּאֲשֶׁר אָהֵב:

גיי אַקאָרשט צו די שאף, און ברענג מיר פֿון דאָרטן צוויי גוטע ציגנבעקלעך, און איך וועל פֿון זיי מאַכן אַ מאכל פֿאַר דײַן פֿאטער, אזוי ווי ער האָט ליב.

10 A přineseš otci svému, a *on* jísti bude, na to, aby požehnal tobě, prvé než umře.

I zaniesiesz ojcu twemu, a będzie jadł, aby błogosławił cię przed śmiercią swoją."

11 I řekl Jákob Rebecce matce své: Víš, že Ezau bratr můj jest člověk chlupatý, a já *jsem* člověk hladký.

I rzekł Jakób do Ribki, matki swojej: "Wszak Esaw, brat mój, człowiek kosmaty, a ja człowiekiem gładkim.

12 Jestliže omaká mne otec můj, tedy zůstanu u něho za podvodného; a tak uvedu na sebe zlořečenství, a ne požehnání.

Može pomaca mnie ojciec mój, a byłbym w oczach jego jako szalbierz, a przywiódłbym na siebie przekleństwo, a nie błogosławieństwo."

13 Jemužto odpověděla matka: *Necht' jest* na mne zlořečenství tvé, synu můj; jen ty poslechni hlasu mého, a jdi, přines mi.

I rzekła doń matka jego: "Na mnie przekleństwo twoje, synu mój; tylko posłuchaj głosu mojego, a idź, przynieś mi!"

14 Tedy odšed, vzal, a přinesl matce své. I připravila matka jeho krmě chutné, jakž otec jeho rád jídal.

I poszedł, i wziął, i przyniósł matce swojej; i przyrządziła matka jego przysmaki, jak to lubił ojciec jego.

י' וַהֲבֵאתָ לְאָבִיךָ וְאָכַל בְּעֶבֶר אֲשֶׁר יְבָרְכֶךָ לִפְנֵי מוֹתוֹ:

און וועסט ברענגען צו דיין פֿאָטער, ער זאל עסן, כדי ער זאל דיך בענטשן פֿאר זיין טויט.

יא וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל־רִבְקָה אִמּוֹ הֵן עֹשֶׂה אֹחִי אִישׁ שָׂעֵר וְאֹנְכִי אִישׁ חָלָק:

האָט יעקב געזאָגט צו זיין מוטער רבקה: זע, מיין ברודער עֹשֶׂה איז אַ מענטש אַ האַריקער, און איך בין אַ מענטש אַ גלאַטער.

יב אוֹלִי יִמְשְׁנִי אָבִי וְהָיִיתִי בְּעֵינָיו כְּמַתְעֵתֶּנּוּ וַהֲבֵאתִי עָלַי קָלָלָה וְלֹא בְרָכָה:

טאַמער וועט מיך מיין פֿאָטער אָנטאַפֿן, וועל איך זיין אין זיינע אויגן אַזוי ווי אַן אָפּנאַרער, און איך וועל ברענגען אויף מיר אַ קללה, און ניט אַ ברכה.

יג וַתֹּאמֶר לוֹ אִמּוֹ עָלַי קָלָלְתָּךְ בְּנִי אֵף שָׁמַע בְּקֻלִּי וְלֹךְ קַח־לִי:

האָט זיין מוטער צו אים געזאָגט: אויף מיר דיין קללה, מיין זון! נאָר הער צו מיין קול, און גיי ברענג מיר.

יד וַיֵּלֶךְ וַיִּקַּח וַיָּבֵא לְאִמּוֹ וַתַּעַשׂ אִמּוֹ מִטְעָמִים כַּאֲשֶׁר אָהָב אָבִיו:

איז ער געגאַנגען, און האָט גענומען און געבראַכט צו זיין מוטער, און זיין מוטער האָט געמאַכט אַ מאכל אַזוי ווי זיין פֿאָטער האָט ליב געהאַט.

15 A vzala Rebeka nejlepší šaty Ezau syna svého staršího, kteréž měla u sebe v domě, a oblékla Jákoba, syna svého mladšího.

I wzięła Ribka szaty Esawa, syna swego starszego, lepsze, będące u niej w domu, i przyodziała Jakóba, syna swego młodszego.

16 A kůžkami kozelčími obvinula ruce jeho, a díł hladký hrdla jeho.

A skórkami kozłat obložyla ręce jeho, i gładkość szyi jego.

17 I dala chléb a krmě chutné, kteréž připravila, v ruce Jákoba syna svého.

I zložyla przysmaki i chléb, který przygotowała w ręce Jakóba, syna swego.

18 A on přišed k otci svému, řekl: Otče můj! Kterýžto odpověděl: Aj, ted' jsem. Kdož jsi ty, synu můj?

I wszedł do ojca swego, i rzekł: "Ojcze mój!" I odpowiedział: "oto jestem; któżes ty, synu mój?"

19 I dí Jákob otci svému: Já jsem Ezau, prvorozený tvůj. Učinil jsem, jakž jsi mi poručil. Vstaň, prosím, sedni a jez z lovu mého, aby mi požehnala duše tvá.

I rzekł Jakób do ojca swego: "Jam Esaw, pierworodny twój; uczynilem jakoś mówił mi; powstańże, siądź, a jedz ze zwierzyny mojej, aby pobłogosławiła mnie dusza twoja."

טו ותקח רבקה את־בגדי עֶשָׂו בְּנֵה הגֹּדֵל הַחֲמֹלֶת אֲשֶׁר אֶתָּה בְּבֵית ותִּלְבֹּשׁ אֶת־יַעֲקֹב בְּנֵה הַקָּטָן:

און רבקה האָט גענומען די שענסטע בגדים פֿון איר עלטערן זון עֶשָׂו, וואָס זינען געווען ביי איר אין הויז, און זי האָט אָנגעטאָן איר יינגערן זון יעקבן.

טז וְאֵת עֹרֹת גִּדְּי הָעֹזִים הִלְבִּישָׁה עַל־יָדָיו וְעַל חֻלְקֵת צִנּוֹרָיו:

און די פֿעלכלעך פֿון די ציגנבעקלעך האָט זי אָנגעטאָן אויף זינע הענט און אויף זיין גלאַטן האַלדז.

יז ותתן אֶת־הַמִּטְעָמִים וְאֶת־הַלֶּחֶם אֲשֶׁר עָשָׂתָה בְּיַד יַעֲקֹב בְּנֵה:

און זי האָט געגעבן דעם מאַכל און דאָס ברויט וואָס זי האָט געמאַכט, אין דער האַנט פֿון איר זון יעקבן.

יח וַיָּבֹא אֶל־אָבִיו וַיֹּאמֶר אָבִי וַיֹּאמֶר הֲנִי מִי אַתָּה בְּנִי:

און ער איז געקומען צו זיין פֿאָטער, און האָט געזאָגט: פֿאָטער מינער! האָט ער געזאָגט: דאָ בין איך; ווער ביסטו מיין זון?

יט וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל־אָבִיו אָנֹכִי עֶשָׂו בְּכֹרֶךָ עָשִׂיתִי כְּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ אֵלַי קוּם־נָא שָׁבָה וְאָכְלָה מִצִּידִי בַּעֲבוּר תְּבָרַכְנִי נַפְשֶׁךָ:

האָט יעקב געזאָגט צו זיין פֿאָטער: איך בין עֶשָׂו דײַן בכֹּר; איך האָב געטאָן אַזוי ווי דו האָסט מיר געהייסן. הייב דיך אויף, איך בעט דיך, זעץ דיך, און עס פֿון מיין געפֿאָנג, כדי דײַן זעל זאָל מיך בענטשן.

20 Tedy řekl Izák synu svému: Což to? Brzys to nalezl, synu můj. A *on* dí: Nebo Hospodin Bůh tvůj způsobil to, aby mi se *pojednou* nahodilo.

I řekl Ic'hak do syna swego: "Jakže tak předly znalazłeś, synu mój?" I řekl: "Tak już zdarzył Wiekuisty, Bóg twój przedemną."

21 I řekl Izák Jákobovi: Přistupiž, ať omakám tě, synu můj, ty-li jsi syn můj Ezau, či nejsi.

I řekl Ic'hak do Jakóba: "Przystąpcze, a pomacam cię, synu mój: czyż to ty syn mój Esaw, czy nie?"

22 Tedy přistoupil Jákob k Izákovi otci svému; a *on* omakal ho, i řekl: Hlas *jest* hlas Jákobův, ale ruce tyto ruce Ezau.

I przystąpił Jakób do Ic'haka, ojca swego, i pomacał go, i řekl: "Głos, głosem Jakóba; ale ręce, ręce Esawa!"

23 A nepoznal ho; nebo byly ruce jeho, jako ruce Ezau bratra jeho, chlupaté. I požehnal mu.

I nie poznał go; albowiem były ręce jego jako ręce Esawa, brata jego, kosmate; i pobłogosławił go,

24 A řekl: Ty-liž jsi pak syn můj Ezau? Odpověď: Já.

I řekl: "Tyś to syn mój Esaw?" i odpowiedział: "Ja."

כ וַיֹּאמֶר יִצְחָק אֶל-בְּנוֹ מִהֲזֶה מְהֵרָה לְמִצָּא בְּנִי וַיֹּאמֶר כִּי הִקְרָה יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְפָנַי:

הָאֵט יִצְחָק גִּעְזָאָגַט צו זַיִן זון: ווי הָאָסְטוּ עִפְעַס אַזוי גיך געפֿונען, מַיִן זון? הָאֵט ער גִּעְזָאָגַט: ווייל יהוה דיין גאָט הָאֵט מיר צוגעשיקט אַ טראָף.

כא וַיֹּאמֶר יִצְחָק אֶל-יַעֲקֹב גִּשָּׂה-נָּא וְאַמְשֶׁךָ בְּנִי הֲאֵתָה זֶה בְּנִי עֲשׂוֹ אִם-לֹא:

הָאֵט יִצְחָק גִּעְזָאָגַט צו יַעֲקֹב: גענען, אײַךְ בעט דיך, און לאָמײַךְ דיך אָנטאַפֿן, מַיִן זון, אויב דו ביסט דאָס מַיִן זון עֲשׂוֹ, אָדער ניט.

כב וַיִּגַּשׁ יַעֲקֹב אֶל-יִצְחָק אָבִיו וַיִּמָּשְׁהוּ וַיֹּאמֶר הִקְלָ קוֹל יַעֲקֹב וְהִידִים יָדָי עֲשׂוֹ:

הָאֵט יַעֲקֹב גִּעְנענט צו זַיִן פֿאַטער יִצְחָק, און ער הָאֵט אים אָנגעטאַפֿט, און הָאֵט גִּעְזָאָגַט: דער קוֹל איז דער קוֹל פֿון יַעֲקֹב, אָבער די הענט זײַנען די הענט פֿון עֲשׂוֹן.

כג וְלֹא הִכִּירוֹ כִּי-הָיוּ יָדָיו כִּיְדֵי עֲשׂוֹ אָחִיו שְׁעֵרֶת וַיְבָרְכֶהוּ:

און ער הָאֵט אים ניט דערקענט, ווייל זײַנע הענט זײַנען געווען האַריק, אַזוי ווי די הענט פֿון זַיִן ברודער עֲשׂוֹן; און ער הָאֵט אים געבענטשט.

כד וַיֹּאמֶר אֵתָה זֶה בְּנִי עֲשׂוֹ וַיֹּאמֶר אָנִי:

און ער הָאֵט גִּעְזָאָגַט: דו ביסט דאָס מַיִן זון עֲשׂוֹ? הָאֵט ער גִּעְזָאָגַט: אײַךְ בין עס.

25 I řekl: Podejž mi, ať jím z lovu syna svého, aby tobě požehnala duše má. Tedy podal mu, a *on* jedl. Přinesl mu také vína, a on pil.

I řekl: "Podaj mi, abym jadt z lovu syna mo-
jeho, žeby błogosławiła cię dusza moja!" I po-
dał mu, i jadt; przynióśł mu też wina i pił.

26 I řekl jemu Izák otec jeho: Přistupiž nyní, a po-
lib mne, synu můj.

I řekl do niego Ic'hak, ojciec jeho: "Przystąpcze
a pocałuj mnie, synu mój!"

27 I přistoupil a políbil ho. A jakž ucítil *Izák* vůni
roucha jeho, požehnal mu, řka: Pohled', vůně
syna mého *jest* jako vůně pole, jemuž požehnal
Hospodin.

I przystąpił, i ucałował go, a skoro poczuł woń
szat jego, pobłogosławił go, i řekl: "oto woń
syna mojego, jako woń pola, któremu błogo-
sławił Wiekuisty.

28 Dejž tobě Bůh z rosy nebeské, a z tučnosti
zemské, i hojnost obilé a vína.

I tak niechaj da ci Bóg z rosy niebios, i żyzno-
ści ziemi, i obfitość zboża i moszczu!

כה וַיֹּאמֶר הַגִּישָׁה לִּי וְאֶכְלָה מִצֵּיד בְּנִי
לְמַעַן תְּבָרְכֶנּוּ נַפְשִׁי וַיִּגְשֵׁהוּ וַיֹּאכַל
וַיִּבֶא לוֹ יַיִן וַיִּשְׁתְּ:

הָאֵט ער געזאגט: דערלאנג מיר, און
איך וועל עסן פֿון מיין זונס געפֿאנג, כדי
מיין זעל זאל דיר בענטשן. האָט ער
אים דערלאנגט, און ער האָט געגעסן;
און ער האָט אים געבראַכט וויין, און
ער האָט געטרונקען.

כו וַיֹּאמֶר אֱלֹהֵי יִצְחָק אֲבִיו גִּישָׁה־נָּא
וְשָׁקֵה־לִּי בְּנִי:

און זיין פֿאטער יצחק האָט געזאָגט צו
אים: גענען, איך בעט דיר, און טו מיך
אַ קוש, מיין זון.

כז וַיִּגַּשׁ וַיִּשָּׁקֵהוּ וַיֵּרַח אֶת־רִיחַ בְּגָדָיו
וַיְבָרְכֵהוּ וַיֹּאמֶר רְאֵה רִיחַ בְּנִי כְרִיתַח
שָׂדֶה אֲשֶׁר בְּרַכּוֹ יְהוָה:

הָאֵט ער גענענט, און האָט אים אַ קוש
געטאָן. און ער האָט געשמעקט דעם
ריח פֿון זיינע בגדים, און האָט אים
געבענטשט, און געזאָגט: זע, דער ריח
פֿון מיין זון איז ווי דער ריח פֿון אַ
פֿעלד וואָס גאָט האָט עס געבענטשט.

כח וַיִּתֵּן־לָהּ הָאֱלֹהִים מְטֵל הַשָּׁמַיִם
וּמִשְׁמַנֵּי הָאָרֶץ וְרֹב דָּגָן וְתִירֹשׁ:

און גאָט זאל דיר געבן פֿון דעם טוי פֿון
הימל, און פֿון די פֿעטקייטן פֿון דער
ערד, און פֿיל תבואה און וויין.

29 Nechažt slouží tobě lidé, a sklánějí se před tebou národové. Budiž pánem bratří svých, a ať se sklánějí před tebou synové matky tvé. Kdož by zlořečili tobě, *necht' jsou* zlořečení, a kdo by dobrořečili tobě, požehnání.

Niechaj służyć ci ludy, a korzą się tobie plemiona; bądź panem braci twojej, a niech się korzą tobie synowie matki twojej; przeklinający cię niechaj będą przeklęci, a błogosławiający cię, błogosławieni!"

30 A když přestal Izák požehnání dávati Jákobovi, a sotva že vyšel Jákob od Izáka otce svého, Ezau bratr jeho přišel z lovu svého.

I stało się, gdy skończył Ic'hak błogosławić Jákobowi, i gdy zaledwie odszedł Jákob z przed oblicza Ic'haka, ojca swego, że przybył Esaw, brat jego, z łowu swojego.

31 A připraviv i on krmě chutné, přinesl otci svému a řekl mu: Nechžt vstane otec můj, a jí z lovu syna svého, aby mi požehnala duše tvá.

I przyrządził i on przysmaki, i przyniósł ojcu swojemu, i rzekł do ojca swojego: "Niech wstanie ojciec mój, i niech je z łowu syna swego, aby pobłogosławiła mnie dusza twoja."

32 I řekl jemu Izák otec jeho: Kdo jsi ty? Dí on: Já jsem syn tvůj, prvorozený tvůj Ezau.

I rzekł doń Ic'hak, ojciec jego: "Któżeś ty?" I odpowiedział: "Jam syn twój, pierworodny twój, Esaw."

כט יַעֲבֹדוּךָ עַמִּים וַיִּשְׁתַּחֲוּ וַיִּשְׁתַּחֲוּ לְאֲמִים הָיָה גִבִּיר לְאָחִיךָ וַיִּשְׁתַּחֲוּ לְךָ בְּנֵי אִמְךָ אֲרֵרִיךָ אֲרֹר וּמְבָרְכֶיךָ בָּרוּךְ:

פֻּעַלְקֶער זאָלן דיר דינען, און אומות זאָלן זיך בוקן צו דיר. זי אַ האַר איבער דינע ברידער, און די זין פֿון דיין מוטער זאָלן זיך בוקן צו דיר. פֿאַרשאַלטן די וואָס שילטן דיר, און געבענטשט די וואָס בענטשן דיר!

ל וַיְהִי כַּאֲשֶׁר כָּלָה יִצְחָק לְבָרֶךְ אֶת־יַעֲקֹב וַיְהִי אֵף יֵצָא יֵצָא יַעֲקֹב מֵאֵת פְּנֵי יִצְחָק אָבִיו וַעֲשׂוֹ אָחִיו בָּא מִצִּידוֹ:

און עס איז געווען, אז יצחק האָט געענדיקט בענטשן יעקב, איז ווי נאָר יעקב איז אַרויסגעגאַנגען פֿון פֿאַר זיין פֿאַטער יצחק, אזוי איז זיין ברודער עֲשׂוֹ אָנגעקומען פֿון זיין געיעג.

לא וַיַּעַשׂ גַּם־הוּא מְטַעַמִּים וַיָּבֵא לְאָבִיו וַיֹּאמֶר לְאָבִיו יָקָם אָבִי וַיֹּאכֵל מִצִּיד בְּנוֹ בַּעֲבוּר תְּבָרְכֵנִי נְפִשָּׁךְ:

און ער אויך האָט געמאַכט אַ מאַכל און געבראַכט צו זיין פֿאַטער; און ער האָט געזאָגט צו זיין פֿאַטער: זאָל מיין פֿאַטער אויפֿשטיין, און עסן פֿון זיין זונס געפֿאַנג, כדי דיין זעל זאָל מיך בענטשן.

לב וַיֹּאמֶר לוֹ יִצְחָק אָבִיו מִי־אַתָּה וַיֹּאמֶר אֲנִי בְנֶךָ בְּכֹרֶךָ עֲשׂוֹ:

האָט זיין פֿאַטער יצחק צו אים געזאָגט: ווער ביסטו? האָט ער געזאָגט: איך בין דיין זון, דיין בכֹּר עֲשׂוֹ.

33 Tedy zhrozil se Izák hrůzou velikou náramně, a řekl: Kdo *pak a* kde jest ten, ješto uloviv zvěřinu, přinesl mi? A já jsem jedl ze všeho, prvé než jsi *ty* přišel, a požehnal jsem mu, a budeť požehnaným.

I zatrwožil się Ic'hak trwogą wielką bardzo, i rzekł: "Któż zatém ten, co ulowił zwierzynę, i przyniósł mi, zem jadł z wszystkiego, zanim przybyłeś, i błogosławiłem mu? A też błogosławionym będzie!"

34 Uslyšev Ezau slova otce svého, zkríkl hlasem velikým, a hořkostí naplněn jest náramně, a řekl otci svému: Požehnejž mně, i mně také, můj otče!

Gdy usłyszał Esaw słowa ojca swojego, krzyknął krzykiem wielkim, i gorzkim niezmiernie, i rzekł do ojca swojego: "Pobłogosław i mnie, ojcze mój!"

35 Kterýžto řekl: Přišel bratr tvůj podvodně a uchvátil požehnání tvé.

On zaś rzekł: "Przyszedł brat twój chytrze, i wziął błogosławieństwo twoje."

לג וַיִּחְרַד יִצְחָק חֲרָדָה גְּדֹלָה עַד־מָאד וַיֹּאמֶר מִי־אֵפוֹא הוּא הַצֹּדֶצִיד וַיָּבֵא לִי וְאָכַל מְכַל בְּטֶרֶם תָּבוֹא וְאַבְרָכָהּ גַּם־בְּרוּךְ יִהְיֶה:

הָאֵט יִצְחָק גַּעֲצִיטֶערט זייער אַ גרויס ציטערניש און ער הָאָט געזאָגט: היינט ווער איז דער וואָס הָאָט געפֿאַנגען אַ געפֿאַנג און מיר געבראַכט, און איך הָאָב געגעסן פֿון אַלץ איידער דו ביסט געקומען, און איך הָאָב אים געבענטשט? ער וועט אויך זיין געבענטשט.

לד כְּשָׁמַע עֵשָׂו אֶת־דִּבְרֵי אָבִיו וַיִּצְעַק צָעָקָה גְּדֹלָה וּמָרָה עַד־מָאד וַיֹּאמֶר לְאָבִיו בְּרַכְנִי גַם־אֲנִי אָבִי:

ווי עֵשָׂו הָאָט געהערט די ווערטער פֿון זיין פֿאָטער, אַזוי הָאָט ער אויסגעשריען אַ זייער גרויס און ביטער געשריי, און ער הָאָט געזאָגט צו זיין פֿאָטער: בענטש מיך אויך, מײַן פֿאָטער.

לה וַיֹּאמֶר בָּא אַחִיךָ בְּמַרְמָה וַיִּקַּח בְּרַכְתְּךָ:

הָאָט ער געזאָגט: דיין ברודער איז געקומען מיט באַטרוג, און הָאָט צוגענומען דיין ברכה.

- 36 Tedy řekl: Právěťe nazváno jméno jeho Jákob; nebo již po dvakráte mne podvedl, prvorozenství mé odjal, a teď nyní uchvátil požehnání mé. Řekl ještě: Zdali jsi nezachoval i mně požehnání?
- I řekl: "Czyż nie dla tego nazwano imię jego Jakób! I podszedł mnie już dwukrotnie: pierworodztwo moje odebrał, a oto teraz odebrał i błogosławieństwo moje!" I řekl: "Czyś nie zachował dla mnie błogosławieństwa?"
- 37 Odpověděl Izák a řekl k Ezau: Aj, ustavil jsem ho pánem nad tebou, a všechny bratří jeho dal jsem mu za služebníky; obilím také a vínem opatřil jsem ho. Což tedy již tobě učiniti mohu, synu můj?
- I odpowiedział Ic'hak, i řekl do Esawa: "Oto panem postanowiłem go nad tobą, a wszystkich braci jego oddałem mu za sługi, a o zboże i moszcz upewniłem go, - a tobie, cóż teraz uczynię, synu mój?"
- 38 I řekl Ezau otci svému: Zdaliž to jedno *toliko* máš požehnání, otče můj? Požehnejž mně, i mně také, můj otče! I povýšil Ezau hlasu svého a plakal.
- I řekl Esaw do ojca swojego: "Czyżbyś błogosławieństwo jedno tylko miał, ojcze mój? Po-błogosław też i mnie, ojcze mój!" I podniósł Esaw głos swój i zapłakał.
- לֹא וַיֹּאמֶר הָכִי קָרָא שְׁמוֹ יַעֲקֹב וַיַּעֲקֹבֵנִי
זֶה פַעַמִּים אֶת־בְּכֹרְתִי לָקַח וְהִנֵּה
עַתָּה לָקַח בְּרֹכְתִי וַיֹּאמֶר הֲלֹא־אֵצְלָתָ
לִי בְרָכָה:
- הָאֵט ער געזאגט: צי דען רופט מען זיין
נאָמען יעקב, ווייל ער האָט מיר שוין
צוויי מאל אויסגענאַרט? מיין בכורה
האָט ער צוגענומען, און אָט האָט ער
אַצונד צוגענומען מיין ברכה. און ער
האָט געזאגט: האָסטו נישט באַהאַלטן
פֿאַר מיר אַ ברכה?
- לֹא וַיַּעַן יִצְחָק וַיֹּאמֶר לְעֵשָׂו הֵן גִּבִּיר
שְׁמִתִּיו לָךְ וְאֶת־כָּל־אֶחָיו נָתַתִּי לּוֹ
לְעַבְדִּים וְדָגָן וְתִירָשׁ סִמְכִתִּיו וְלֶכָּה
אִפּוֹא מָה אֶעֱשֶׂה בְּנִי:
- הָאֵט יצחק געענטפֿערט און האָט
געזאגט צו עֵשָׂו: זע, איך האָב אים
געמאַכט פֿאַר אַ האַר איבער דיר, און
אַלע זינע ברידער האָב איך אים
געגעבן פֿאַר קנעכט, און מיט תבואה
און וויין האָב איך אים פֿאַרוואָרגט, און
פֿאַר דיר, וואָס קען איך דען טאָן, מיין
זון?
- לח וַיֹּאמֶר עֵשָׂו אֶל־אָבִיו הַבְּרָכָה אַחַת
הִוא־לִּךְ אָבִי בְּרֹכֵנִי גַם־אֲנִי אָבִי
וַיִּשָּׂא עֵשָׂו קְלוֹ וַיִּבֶּךְ:
- הָאֵט עֵשָׂו געזאגט צו זיין פֿאַטער: איז
דאָס די איינציקע ברכה ביי דיר, מיין
פֿאַטער? בענטש מיר אויך, מיין
פֿאַטער. און עֵשָׂו האָט אויפֿגעהויבן זיין
קול און האָט געוויינט.

39 Tedy odpověděl Izák otec jeho, a řekl k němu: Aj, v tučnostech země bude bydlení tvé a v rose nebeské s hůry;

I odpowiedział Ic'hak, ojciec jego, i rzekł doń: "Oto zdala od żyzności ziemi będzie siedlisko twoje, i od rosy niebios z góry.

40 A v meči svém živ budeš, a bratru svému sloužiti budeš; ale přijde čas, že budeš panovati a svržeš jho jeho s šíje své.

A z miecza twojeho będziesz żył, i bratu twojemu będziesz służył. Ale, gdy swobodnie się tułasz, zrzucisz jarzmo jeho z karku twojeho."

41 Protož v nenávisti měl Ezau Jákoba pro požehnaní, jímž požehnal mu otec jeho, a řekl v srdci svém: Přiblížit se dnové smutku otce mého, a zabiji Jákoba, bratra svého.

I znienawidził Esaw Jakóba z powodu błogosławieństwa, kterém pobłogosławił go ojciec jeho; i rzekł Esaw w sercu swoim: "Przybliżą się dni żałoby po ojcu moim, a wtedy zabiję Jakóba, brata mego!"

לֹט וַיַּעַן יִצְחָק אָבִיו וַיֹּאמֶר אֵלָיו הֲיֵה מְשֻׁמֵּי הָאָרֶץ יִהְיֶה מוֹשְׁבָךָ וּמִטָּל הַשָּׁמַיִם מֵעַל:

הָאָט זײַן פֿאַטער יצחק זיך אָפּגערוּפֿן און האָט צו אים געזאָגט: זע, ווייט פֿון די פֿעטקייטן פֿון דער ערד וועט זײַן דיין וווינונג, און אָן דעם הימלס טוי פֿון אויבן; און אויף דיין שווערד וועסטו לעבן, און דיין ברודער וועסטו דינען;

מ וְעַל־חֶרֶבְךָ תַּחֲיֶה וְאֶת־אֶחִיךָ תַּעֲבֹד וְהָיָה כְּאִשֶּׁר תִּרְיֹד וּפָרַקְתָּ עָלָיו מֵעַל צִוְיָךְ:

און עס וועט זײַן, אַז דו וועסט זיך אָפּרייסן, וועסטו אַראָפּוואַרפֿן זײַן יאָך פֿון דיין האַלדז.

מא וַיִּשְׂטֹם יַעֲשֹׂו אֶת־יַעֲקֹב עַל־הַבְּרָכָה אֲשֶׁר בֵּרַכּוּ אָבִיו וַיֹּאמֶר יַעֲשֹׂו בְּלִבּוֹ יִקְרְבוּ יָמֵי אָבִל אָבִי וְאֶהְרֹגָה אֶת־יַעֲקֹב אָחִי:

און יַעֲשֹׂו האָט פֿיינט געקריגן יעקבן איבער דער ברכה וואָס זײַן פֿאַטער האָט אים געבענטשט, און יַעֲשֹׂו האָט געזאָגט בײַ זיך אין האַרצן: זאָלן אַנקומען די טרויערטעג נאָך מײַן פֿאַטער, און איך וועל הרגען מײַן ברודער יעקבן.

42 I oznámena jsou Rebece slova Ezau, staršího syna jejího. Pročež ona poslavši, povolala Jáko-ba syna svého mladšího, a řekla jemu: Hle, Ezau bratr tvůj těší se tím, že tě zabije.

I doniesiono Ribce słowa Esawa, syna jej star-szego, i posłała i wezwała Jakóba, syna swego młodszego, i rzekła mu: "Oto Esaw, brat twój, pociesza się tém, że cię zabije.

43 Protož nyní, synu můj, poslechni hlasu mého, a vstana, utec k Lábanovi, bratru mému do Cháran.

A teraz synu mój, posłuchaj głosu mojego: wstań, uciekaj do Labana, brata mego, do Charanu.

44 A pobud' s ním za některý čas, až by se odvráti-la prchlivost bratra tvého,

I pobądź przy nim czas niejaki, aż uśmierzy się zapalczywość brata twojego.

45 A přestalo rozhněvání bratra tvého na tebe, a zapomenul by na to, což jsi mu učinil. Potom já pošli a vezmu tě odtud. Proč mám zbavena býti obou synů jednoho dne?

Až odvróci się gniew brata twojego od ciebie, i zapomni coś uczynił mu; wtedy poszlę i za-biorę cię ztamtąd; czemuż mam być pozbawio-ną obu was dnia jednego!"

מב וַיִּגְדַּל לְרִבְקָה אֶת־דְּבָרֵי עֵשָׂו בְּנָהּ הַגָּדֹל וַתִּשְׁלַח וַתִּקְרָא לְיַעֲקֹב בְּנָהּ הַקָּטָן וַתֹּאמֶר אֵלָיו הִנֵּה עֹשֶׂה אָחִיךָ מַתְנַחֵם לְךָ לְהָרְגֶךָ:

זינען דערציילט געוואָרן רבקה די ווערטער פֿון איר עלטערן זון עשָׂו, און זי האָט געשיקט און האָט גערופֿן איר יינגערן זון יעקב, און האָט צו אים געזאָגט: זע, דיין ברודער עשָׂו טרייסט זיך וועגן דיר, אַז ער וועט דיך הרגען.

מג וַעֲתָה בְּנִי שְׁמַע בְּקוֹלִי וְקוּם בְּרַח־לָךְ אֶל־לָבָן אָחִי חָרָנָה:

און אַצונד, מײן זון, הער צו מײן קול, און שטײ אויף, אַנטלויף דיר צו מײן ברודער לָבֶנען קײן חָרָן.

מד וַיִּשְׁבֹּת עִמּוֹ יָמִים אַחָדִים עַד אֲשֶׁר־תָּשׁוּב חֲמַת אָחִיךָ:

און וועסט זיצן בײַ אים עטלעכע יאָר, ביז וואַנען דער גרימצאָרן פֿון דיין ברודער וועט אָפּגיין;

מה עַד־שׁוּב אֶף־אָחִיךָ מִמֶּךָ וְשָׁכַח אֶת אֲשֶׁר־עָשִׂיתָ לוֹ וְשָׁלַחְתִּי וּלְקַחְתִּיךָ מִשָּׁם לָמָּה אֲשַׁכַּל גַּם־שְׁנֵיכֶם יוֹם אֶחָד:

ביז דער כּעס פֿון דיין ברודער וועט זיך אָפּקערן פֿון דיר, און ער וועט פֿאַרגעסן וואָס דו האָסט אים געטאָן; און איד וועל שיקן, און וועל דיך אָפּנעמען פֿון דאָרטן. נאָך וואָס זאָל איד אָנווערן אייך ביידן אין איין טאָג?

46 I řekla Rebeka Izákovi: Stýště mi se živu býti pro dcery Het. Vezme-li Jákob ženu ze dcer Het, jako tyto jsou ze dcer země této, k čemu mi život?

I rzekła Ribka do Ic'haka: "Obmierzło mi życie z powodu córek Cheta. Jeżeli pojmie Jakób żonę z pomiędzy córek Cheta, jakie są te, z córek tego kraju, pocóż mi życie?"

מו וַתֹּאמֶר רִבְקָה אֶל־יִצְחָק קַצְתִּי בְּחַיִּי
מִפְּנֵי בָנוֹת חֵת אִם־לִקַּח יַעֲקֹב אִשָּׁה
מִבָּנוֹת־חֵת כִּי־אֵלֶּה מִבָּנוֹת הָאָרֶץ
לְמָה לִּי חַיִּים:

און רבקה האָט געזאָגט צו יצחקן: מײַן
לעבן איז מיר נמאס פֿון וועגן די
טעכטער פֿון חֵת; אויב יעקב נעמט אַ
ווייב פֿון די טעכטער פֿון חֵת, אַזוי ווי
די דאָזיקע, פֿון די טעכטער פֿון לאַנד,
וואָס טויג מיר דאָס לעבן?

- 1 Povolal pak Izák Jákoba, a požehnal jemu, a přikázal mu, řka: Nepojímej ženy ze dcer Kananejských.

I wezwał Ic'hak Jakóba, i pobłogosławił go, i przykazał mu, i rzekł do niego: "Nie pojmiesz żony z pośród córek Kanaanu.

- 2 Ale vstana, jdi do Pádan Syrské do domu Bathuele, otce matky své, a pojmi sobě odtud manželku ze dcer Lámana uje svého.

Powstań, idź do Paddan-Aram, do domu Bethuela, ojca matki twojej, a pojmij sobie ztamtąd żonę, z pośród córek Labana, brata matki twojej.

- 3 A Bůh silný všemohoucí požehnejž tobě, a dejžt' zrůst, a rozmnožíž tě, abys byl v zástup mnohého lidu.

A Bóg wszechpotężny niechaj błogosławi tobie, i rozpleni cię i rozmnoży cię, aby powstał z ciebie zbór ludów.

- 4 A dejž tobě požehnání Abrahamovo, tobě i semeni tvému s tebou, abys dědičně obdržel zemi, v níž pohostinu jsi, kterouž dal Bůh Abrahamovi.

I niechaj da ci błogosławieństwo Abrahama, tobie i potomstwu twojemu z tobą, abyś posiadał ziemię pobytu twojego, którą oddał Bóg Abrahamowi!"

א ויקרא יצחק אל-יעקב ויברך אותו ויצוהו ויאמר לו לא-תקח אשה מבנות כנען:

האט יצחק גערופן יעקב, און האט אים געבענטשט, און האט אים באפוילן, און האט צו אים געזאגט: זאלסט נישט נעמען א ווייב פון די טעכטער פון כנען.

ב קום לך פדנה ארם ביתה בתואל אבי אמה וקח-לך משם אשה מבנות לבן אחי אמה:

שטיי אויף, גיי קיין פדן-ארם, צו דעם הויז פון בתואל, דיין מוטערס פאטער, און נעם דיר פון דארטן א ווייב פון די טעכטער פון לבן, דיין מוטערס ברודער.

ג ואל שדי יברך אתך ויפרך ויברך והיית לקהל עמים:

און גאט שדי וועט דיר בענטשן, און וועט דיר פרוכפערן און דיר מערן, און וועסט ווערן א געזעמל פֿעלקער.

ד ויתן-לך את-ברכת אברהם לך ולזרעך אתך לרשתך את-ארץ מגריך אשר-נתן אלהים לאברהם:

און ער וועט דיר געבן די ברכה פון אברהמען, דיר און דיין זאמען מיט דיר, כדי זאלסט ארבעטן דאס לאנד פון דיין ווינישאפט, וואס גאט האט געגעבן צו אברהמען.

- 5 I odeslal Izák Jákoba, kterýžto šel do Pádan Syrské k Lábanovi synu Bathuele Syrského, bratru Rebeky matky Jákobovy a Ezau.

I wyprawil Ic'hak Jakóba i poszedł do Paddan-Aram do Labana, syna Bethuela Aramejczyka, brata Ribki, matki Jakóba i Esawa.

- 6 Vida pak Ezau, že požehnání dal Izák Jákobovi, a že ho odeslal do Pádan Syrské, aby sobě odtud vzal manželku, *a že*, když mu požehnání dával, přikázal mu, řka: Nepojmeš ženy ze dcer Kananejských;

A widząc Esaw, że pobłogosławił Ic'hak Jakóba, i że go wysłał do Paddan-Aram, aby pojął sobie z tamtąd żonę, i że pobłogosławiwszy go, przykazał mu mówiąc: Nie pojmiesz żony z pośród cór Kanaanu, -

- 7 *A že by* uposlechl Jákob otce svého a matky své a odšel do Pádan Syrské;

I že usłuchał Jakób ojca swojego, i matkę swoją, i poszedł do Paddan-Aram, -

- 8 Vida také Ezau, že dcery Kananejské těžké byly v očích Izákovi otci jeho:

Widząc też Esaw, że nie mają upodobania córki Kanaanu w oczach Ic'haka, ojca jego:

ה וַיִּשְׁלַח יִצְחָק אֶת־יַעֲקֹב וַיֵּלֶךְ פְּדֻנָּה אֲרָם אֶל־לָבָן בֶּן־בְּתוּאֵל הָאֲרָמִי אֲחֵי רִבְקָה אִם יַעֲקֹב וַעֲשׂוּ:

און יצחק האט אוועקגעשיקט יעקבן, און ער איז געגאנגען קיין פֿדן-אַרם, צו לָבָן דעם זון פֿון בתואל דעם אַרמי, דעם ברודער פֿון רבקה, דער מוטער פֿון יעקבן און עֲשׂוּן.

ו וַיֵּרָא עֲשׂוּ בִּיְבֶרֶךְ יִצְחָק אֶת־יַעֲקֹב וַשְּׁלַח אֹתוֹ פְּדֻנָּה אֲרָם לְקַחַת־לּוֹ מִשָּׁם אִשָּׁה בְּבָרְכוֹ אֹתוֹ וַיֵּצֵו עָלָיו לֵאמֹר לֹא־תִקַּח אִשָּׁה מִבְּנוֹת כְּנָעַן:

און עֲשׂוּ האט געזען אַז יצחק האט געבענטשט יעקבן, און האט אים אוועקגעשיקט קיין פֿדן-אַרם, זיך צו נעמען אַ ווייב פֿון דאָרטן; אַז ווען ער האט אים געבענטשט, האט ער אים באַפֿוילן, אַזוי צו זאָגן: זאַלסט נישט נעמען אַ ווייב פֿון די טעכטער פֿון כְּנָעַן;

ז וַיִּשְׁמַע יַעֲקֹב אֶל־אָבִיו וְאֶל־אִמּוֹ וַיֵּלֶךְ פְּדֻנָּה אֲרָם:

און יעקב האט צוגעהערט צו זיין פֿאָטער און צו זיין מוטער, און איז געגאנגען קיין פֿדן-אַרם.

ח וַיֵּרָא עֲשׂוּ כִּי רָעוֹת בָּנוֹת כְּנָעַן בְּעֵינָיו יִצְחָק אָבִיו:

און עֲשׂוּ האט געזען אַז די טעכטער פֿון כְּנָעַן זינען שלעכט אין די אויגן פֿון זיין פֿאָטער יצחקן,

- 9 Tedy odšel Ezau k Izmaelovi, a mimo *prvnější* ženy své, pojal sobě za ženu Mahalat, dceru Izmaele, syna Abrahamova, sestru Nabajotovu.
- Poszedł tedy Esaw do Iszmaela, i pojął sobie Machalatę, córkę Iszmaela, syna Abrahama, siostrę Nebajota, oprócz żon swoich, za żonę.
- 10 Vyšed pak Jákob z Bersabé, šel do Cháran.
- I wyruszył Jakób z Beer-Szeba, i udał się do Charanu.
- 11 I trefil na jedno místo, na kterémžto zůstal přes noc, (*nebo slunce již bylo zapadlo,*) a nabrav kamení na místě tom, položil pod hlavu svou, a spal na témž místě.
- I natrafil na pewne miejsce, i przenocował tam, gdyż zaszło było słońce; i wziął jeden z kamieni tego miejsca, i umieścił go w głowach swoich, i położył się na tém miejscu.
- 12 I viděl ve snách, a *aj*, žebřík stál na zemi, jehožto vrch dosahal nebe; a *aj*, andělé Boží vstupovali a sstupovali po něm.
- I sniło mu się, a oto drabina postawiona na ziemi, a wierzch jej sięgał nieba, a oto aniołowie Boży wstępują i zstępują po niej.
- ט וַיֵּלֶךְ עֵשָׂו אֶל-יִשְׁמָעֵאל וַיִּקַּח אֶת-מַחֲלַת בַּת-יִשְׁמָעֵאל בֶּן-אֲבִרְהָם אַחֹת נְבִיּוֹת עַל-נָשָׁיו לוֹ לְאִשָּׁה:
- און עֵשָׂו איז געגאנגען צו יִשְׁמָעֵאל, און האָט, צו זײנע אַנדערע ווייבער, זיך גענומען פֿאַר אַ ווייב מַחֲלַת די טאָכטער פֿון יִשְׁמָעֵאל, אַבְרָהָם'ס זון, די שוועסטער פֿון נְבִיּוֹת.
- י וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּעַר שָׁבַע וַיֵּלֶךְ חָרָן:
- און יַעֲקֹב איז אַרויסגעגאנגען פֿון בְּעַר-שָׁבַע, און איז געגאנגען קיין חָרָן.
- יא וַיִּפְגַּע בַּמָּקוֹם וַיֵּלֶן שָׁם כִּי-בֹא הַשָּׁמַשׁ וַיִּקַּח מֵאֲבָנֵי הַמָּקוֹם וַיִּשָּׂם מִרְאֲשֵׁיתוֹ וַיִּשְׁכַּב בַּמָּקוֹם הַהוּא:
- און ער האָט געטראָפֿן אַן אָרט, און איז דאָרטן געבליבן נעכטיקן, וואָרום די זון איז אונטערגעגאנגען; און ער האָט גענומען פֿון די שטיינער פֿון דעם אָרט, און געמאַכט פֿאַר זײַן צוקאַפֿנס, און האָט זיך געלייגט אין יענעם אָרט.
- יב וַיַּחְלֶם וַהֲגִה סֹלָם מִצֵּב אֲרָצָה וַרְאִשׁוּ מִגִּיעַ הַשָּׁמַיְמָה וַהֲגִה מִלְּאֲכֵי אֱלֹהִים עֲלֵימ וַיֵּרְדִּים בּוֹ:
- האָט זיך אים געחלומט, ערשט אַ לײטער שטייט אויף דער ערד, און זײַן שפּײַץ גרייכט ביזן הימל, און זע, מלאַכִּים פֿון גאָט גײען אַרויף און נידערן אַראָפּ אויף אים.

13 A aj, Hospodin stál nad ním, a řekl: Já jsem Hospodin, Bůh Abrahama otce tvého, a Bůh Izákův; zemi tu, na kteréž ty spíš, tobě dám a semeni tvému.

A oto Wiekuisty stanął przy nim i rzekł: "Jam Wiekuisty, Bóg Abrahama, ojca twojego, i Bóg Ic'haka! Ziemia na której leżysz, tobie oddam ją, i potomstwu twojemu.

14 A bude símě tvé jako prach země; nebo rozmůžeš se k západu, i k východu, na půlnoci, i ku poledni; nad to požehnány budou v tobě všechny čeledi země, a v semeni tvém.

I będzie potomstwo twoje, jako proch ziemi, i rozprzestrzenisz się ku zachodowi, i ku wschodowi, i ku północy, i ku południowi; a błogosławić się będą tobą wszystkie plemiona ziemi i potomstwem twojém.

15 A aj, já jsem s tebou, a ostríhati tě budu, kamžkoli půjdeš, a přivedu tě zase do země této; nebo neopustím tebe, až i učiním, což jsem mluvil tobě.

A oto, Ja z tobą, i strzedz cię będę, gdziekolwiek pójdiesz, i przywrócę cię do ziemi tej; gdyż nie opuszczę cię, aż spełnię to, com przyrzekł tobie."

יג וַהֲנֵה יְהוָה נֹצֵב עָלָיו וַיֹּאמֶר אָנֹכִי
יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבֹרָהָם אָבִיךָ וְאֱלֹהֵי
יִצְחָק הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתָּה שֹׁכֵב עָלֶיהָ
לְךָ אֶתְנַנָּה וְלִזְרַעֲךָ:

און אָט שטייט גאָט איבער אים, און ער
זאָגט: איך בין יְהוָה דער גאָט פֿון דיין
פֿאָטער אַבְרָהָמֶען, און דער גאָט פֿון
יִצְחָק. דאָס לאַנד וואָס דו ליגסט
דערויף, צו דיר וועל איך עס געבן, און
צו דיין זאָמען.

יד וַהֲנֵה זֶרְעֲךָ כֹּעֶפֶר הָאָרֶץ וּפְרָצְתָּ יָמָה
וְקִדְמָה וּצְפֹנָה וְנִגְבָּה וְנִבְרַכְוּ בְּךָ
כָּל־מִשְׁפַּחַת הָאֲדָמָה וּבְזֶרְעֲךָ:

און דיין זאָמען וועט זיין אַזוי ווי שטויב
פֿון דער ערד, און וועסט זיך
אויסשפּרייטן קיין מערב און קיין מזרח
און קיין צפֿון און קיין דרום, און
בענטשן וועלן זיך מיט דיר און מיט דיין
זאָמען אַלע משפּחות פֿון דער ערד.

טו וַהֲנֵה אֲנֹכִי עֹמֵךְ וְשִׁמְרְתִּיךָ בְּכָל
אֲשֶׁר־תֵּלֵךְ וְהִשְׁבֹּתִיךָ אֶל־הָאֲדָמָה
הַזֹּאת כִּי לֹא אֶעֱזָבְךָ עַד אֲשֶׁר
אִם־עָשִׂיתִי אֵת אֲשֶׁר־דִּבַּרְתִּי לְךָ:

און זע, איך וועל זיין מיט דיר, און איך
וועל דיך היטן אומעטום וווּ דו וועסט
גיין, און איך וועל דיך אומקערן צו דער
דאָזיקער ערד, וואָרום איך וועל דיך נישט
פֿאַרלאָזן, ביז וואָנען איך האָב געטאָן
וואָס איך האָב דיר צוגעזאָגט.

16 Procítiv pak Jákob ze sna svého, řekl: V pravdě Hospodin jest na místě tomto, a já jsem nevěděl.

I przebudził się Jakób ze snu swojego, i rzekł: "Zaprawdę, jest Wiekuisty na miejscu tém, a jam nie wiedział!"

17 (*Nebo zhroziv se, řekl: Jak brozné jest místo to! Není jiného, jediné dům Boží, a tu jest brána nebeská.*)

I uląkł się i rzekł: "Jak groźném miejsce to! nic to innego, a tylko dom Boży; to brama niebios!"

18 Vstav pak Jákob ráno, vzal kámen, kterýž byl podložil pod hlavu svou, a postavil jej na znamení pamětné, a polil jej svrchu olejem.

I wstał Jakób rano, i wziął kamień, który był położył w głowach swoich, i postawił go jako pomnik, i rozlał olej na wierzch jego.

19 Protož nazval jméno místa toho Bethel, ješto prvé to město sloulo Lůza.

I nazwał imię miejsca tego Beth-El; wszakże było Luz imię miasta tego przedtém.

טז וַיִּקְרָא יַעֲקֹב מִשְׁנָתוֹ וַיֹּאמֶר אֶכֶן יֵשׁ יְהוָה בַּמָּקוֹם הַזֶּה וְאֵנֹכִי לֹא יָדַעְתִּי:

הָאֵט יַעֲקֹב זִיךְ אויפֿגעכאַפֿט פֿון זײַן שלאָף, און ער האָט געזאָגט: פֿאַר וואָר, גאָט איז פֿאַראַן אין דעם דאָזיקן אָרט, און איך האָב נישט געוויסט.

יז וַיִּירָא וַיֹּאמֶר מֵהַנּוֹרָא הַמָּקוֹם הַזֶּה אֵין זֶה כִּי אִם־בֵּית אֱלֹהִים וְזֶה שַׁעַר הַשָּׁמַיִם:

און ער האָט מורא געהאַט, און האָט געזאָגט: ווי מוראדיק איז דער דאָזיקער אָרט! דאָס איז נישט אַנדערש ווי דאָס הויז פֿון גאָט, און דאָס איז דער טויער פֿון הימל.

יח וַיִּשָּׁכֶם יַעֲקֹב בַּבֹּקֶר וַיִּקַּח אֶת־הָאֶבֶן אֲשֶׁר־שָׁם מֵרֵאשִׁיתוֹ וַיִּשֶׁם אֹתָהּ מִצִּבְהָ וַיִּצֹק שָׁמָן עַל־רֹאשָׁהּ:

און יַעֲקֹב האָט זיך געפֿעדערט אין דער פֿרי, און ער האָט גענומען דעם שטיין וואָס ער האָט געמאַכט פֿאַר זײַן צוקאַפֿנס, און האָט אים געמאַכט פֿאַר אַ זיילשטיין, און ער האָט אַרויפֿגעגאָסן אייל אויף זײַן שפיץ.

יט וַיִּקְרָא אֶת־שֵׁם־הַמָּקוֹם הַהוּא בֵּית־אֵל וְאוֹלָם לוֹז שֵׁם־הָעִיר לְרֵאשִׁנָּה:

און ער האָט גערופֿן דעם נאָמען פֿון יענעם אָרט בית־אֵל, אָבער לוז איז געווען דער נאָמען פֿון דער שטאָט צוערשט.

20 Zavázal se také Jákob slibem, řka: Jestliže Bůh bude se mnou, a ostříhati mne bude na cestě této, kterouž já jdu; a dá-li mi chléb ku pokrmu a roucho k oděvu,

I ślubował Jakób ślub, i rzekł: "Jeżeli będzie Bóg ze mną, a strzedz mnie będzie na drodze tej, którą idę, i da mi chléb na pokarm i suknię na odzienie,

21 A navrátím-li se v pokoji do domu otce svého, a bude mi Hospodin za Boha:

A powrócę w pokoju do domu ojca mojego: to będzie Wiekuisty Bogiem moim.

22 Kámen tento, kterýž jsem postavil na památku, bude domem Božím; a ze všech věcí, kteréž mi dáš, desátky spravedlivě tobě dám.

A kamień ten, który postawiłem jako pomnik, będzie domem Bożym; a z wszystkiego co mi dasz, dziesięcinę zaofiaruję Tobie."

כ וַיִּדַּר יַעֲקֹב נָדָר לֵאמֹר אִם־יְהִיָּה אֱלֹהִים עִמָּדִי וְשָׁמְרָנִי בַדֶּרֶךְ הַזֶּה אֲנֹשֶׁר אֲנִכִּי הוֹלֵךְ וְנָתַן־לִי לֶחֶם לֶאֱכֹל וּבִגְד לְלַבֵּשׁ:

און יעקב האָט אַ נדר געטאָן, אזוי צו זאָגן: אויב גאָט וועט זיין מיט מיר, און וועט מיך היטן אויף דעם דאָזיקן וועג וואָס איך גיי, און ער וועט מיר געבן ברויט צום עסן, און אַ בגד אָנצוטאָן,

כא וְשָׁבֹתִי בְּשָׁלוֹם אֶל־בֵּית אָבִי וְהָיָה יְהוָה לִי לֵאלֹהִים:

און איך וועל מיך אומקערן בשלום צו מיין פאָטערס הויז, וועט יהוה מיר זיין צום גאָט.

כב וְהָאֶבֶן הַזֹּאת אֲשֶׁר־שָׁמַתִּי מִצְבָּה יְהִיָּה בֵּית אֱלֹהִים וְכָל אֲשֶׁר תִּתֶּן־לִי עֲשֹׂר אֶעֱשְׂרֶנּוּ לָךְ:

און דער דאָזיקער שטיין וואָס איך האָב געמאַכט פֿאַר אַ זיילשטיין, וועט זיין אַ הויז פֿון גאָט; און פֿון אַלץ וואָס דו וועסט מיר געבן, וועל איך מעשרן מעשר צו דיר.

1 Tedy Jákob vstav, odšel do země východní.

א וַיָּשָׂא יַעֲקֹב רַגְלָיו וַיָּלֶךְ אֶרְצָה
בְּנִי־קָדֵם:

I powstał Jakób, i poszedł do ziemi synów
Wschodu.

און יעקב האט אויפֿגעהויבן זײַנע פֿיס,
און איז געגאנגען צו דעם לאַנד פֿון די
קינדער פֿון מזרח.

2 A pohleděv, uzřel studnici v poli a tři stáda ov-
cí, ana se složila při ní; nebo z té studnice na-
pájeli stáda; a kámen veliký *byl* navrchu
studnice.

ב וַיֵּרָא וְהִנֵּה בְּאֵר בְּשָׂדֶה וְהִנֵּה־שָׁם
שְׁלֹשָׁה עֶדְרֵי־צֹאן רֹבְצִים עָלֶיהָ כִּי
מִן־הַבְּאֵר הָהִוא יִשְׁקוּ הָעֶדְרִים
וְהָאָבֶן גָּדֹלָה עַל־פִּי הַבְּאֵר:

I spojrzal, a oto studnia na polu, a tam trzy
stada owiec rozłożone przy niej, bo ze studni
tej zwykle pojono stada; a kamień był ogrom-
ny nad otworem studni.

און ער האט אַ קוק געטאָן, ערשט אַ
ברונעם איז אין פֿעלד, און זע, דרײַ
סטאַדעס שאָף הויערן דאָרטן בײַ אים;
וואָרום פֿון יענעם ברונעם פֿלעגט מען
אַנטרינקען די סטאַדעס, און דער שטיין
אויפֿן מויל פֿון ברונעם איז געווען
גרויס.

3 Shánívána pak tam bývala všechna stáda, a *tepru*
odvalovali kámen ten od vrchu té studnice, a
napájeli dobytky; potom zas přivalovali kámen
na vrch studnice, na místo jeho.

ג וַנֹּאסְפוּ־שָׁמָּה כָּל־הָעֶדְרִים וַיִּגְלְלוּ
אֶת־הָאָבֶן מֵעַל פִּי הַבְּאֵר וְהִשְׁקוּ
אֶת־הַצֹּאן וְהָשִׁיבוּ אֶת־הָאָבֶן עַל־פִּי
הַבְּאֵר לְמַקְמָהּ:

A gdy zgromadzone tam były wszystkie stada,
stoczyli kamień z nad otworu studni, i napoili
trzody, i złożyli napowrót kamień nad otwór
studni, na miejsce swoje.

און אַז דאָרטן האָבן זיך צונויפֿגעזאַמלט
אַלע סטאַדעס, האָט מען
אַראָפֿגעקײַקלט דעם שטיין פֿון דעם
מויל פֿון ברונעם, און מע האָט
אַנגעטרונקען די שאָף, און אומגעקערט
דעם שטיין אויפֿן מויל פֿון דעם ברונעם
אויף זײַן אָרט.

- 4 Tedy řekl jim Jákob: Bratří moji, odkud jste? וַיֹּאמֶר לָהֶם יַעֲקֹב אֲחֵי מֵאֵין אַתֶּם
Kteřížto odpověděli: Jsme z Cháran. וַיֹּאמְרוּ מִחָרָן אֲנַחְנוּ:
- I řekl do nich Jakób: "Bracia moi, zkad wy?" הָאֵט יַעֲקֹב צו זיי געזאָגט: פֿון וואָנען
I odpowiedzieli: "Z Charanu jesteśmy." זייט איר, מײַנע ברידער? האָבן זיי
געזאָגט: פֿון חָרָן זײַנען מיר.
- 5 I řekl jim: Znáte-li Lámana, syna Náchorova? וַיֹּאמֶר לָהֶם הֲיִדְעֶתֶם אֶת־לָבָן
A oni řekli: Známe. בֶּן־נָחֹר וַיֹּאמְרוּ יֵדְעֵנוּ:
- I řekl do nich: "Czy znacie Labana, syna Na- הָאֵט ער צו זיי געזאָגט: קענט איר לָבָן
chora?" I odpowiedzieli: "Znamy." דעם זון פֿון נָחֹר? האָבן זיי געזאָגט:
מיר קענען.
- 6 I dí *opět* k nim: Dobře-li se má? Odpověděli: וַיֹּאמֶר לָהֶם הַשְּׁלוֹם לוֹ וַיֹּאמְרוּ
Dobře, a aj, Ráchel dcera jeho *tamto* jde s do- שְׁלוֹם וְהִנֵּה רָחֵל בְּתוּ בָּאָה
bytkem. עִם־הַצֹּאן:
- I řekl do nich: "Czy dobrze się miewa?" I od- הָאֵט ער צו זיי געזאָגט: איז פֿריד צו
powiedzieli: "Dobrze; a oto Rachel, córka jeho, אים? האָבן זיי געזאָגט: פֿריד; און אָן
nadchodzi z trzodą!" קומט זײַן טאָכטער רחל מיט די שאָף.
- 7 Tedy řekl: Však ještě daleko do večera, aniž וַיֹּאמֶר הֵן עוֹד הַיּוֹם גָּדוֹל לֹא־עֵת
ještě čas, aby dobytek byl sehnán; napojte stá- הָאֵסָף הַמִּקְנֶה הַשִּׁקּוֹ הַצֹּאן וּלְכוּ
da, a jděte, paste. רְעוּ:
- I řekl: "Wszak jeszcze dnia dosyć, nie czas za- הָאֵט ער צו זיי געזאָגט: זעט, דער טאָג
pędzać stada; napójdzie trzodę, a idźcie po- איז נאָך גרויס, נאָך ניט צײַט דאָס פֿי
paść." זאָל אײַנגעזאַמלט ווערן; טרינקט אָן די
שאָף, און גײט פֿיטערט.
- 8 A oni odpověděli: Nemůžeme, než až se všecka וַיֹּאמְרוּ לֹא נוֹכֵל עַד אֲשֶׁר יֵאָסְפוּ
stáda seženou, a odvalen bude kámen od כָּל־הָעֲדָרִים וְגִלְלוּ אֶת־הָאָבִן מֵעַל פִּי
svrchku studnice, abychom napojili ovce. הַבָּאָר וְהִשְׁקִינוּ הַצֹּאן:
- I odpowiedzieli: "Nie możemy, póki zgroma- האָבן זיי געזאָגט: מיר קענען ניט, ביז
dzone nie będą wszystkie trzody, i nie stoczą וואָנען אַלע סטאַדעס וועלן זיך
kamienia z nad otworu studni, a wtedy napo- צונויפֿזאַמלען, און מע וועט
im trzodę." אַראָפֿקײַקלען דעם שטיין פֿון דעם מויל
פֿון ברונעם; און מיר וועלן אָנטרינקען
די שאָף.

- 9 Když on ještě mluvil s nimi, přišla k tomu Ráchel s stádem otce svého; neb ona pásla stádo.

Jeszcze rozmawiał z nimi, - a Rachel nadeszła z trzodą ojca swego, bo pasterką była.

ט עֹדְנָו מְדַבֵּר עִמָּם וְרָחֵל בָּאָה
עִם־הַצֹּאֵן אֲשֶׁר לְאָבִיהָ כִּי רָעָה הָוָא:
ווי ער רעדט נאך מיט זיי, אזוי איז
רחל אונטערגעקומען מיט איר פֿאטערס
שאף; וואָרום זי איז געווען אַ
פֿאסטוכערין.

- 10 Tedy Jákob uzřev Ráchel, dceru Lámana ujce svého, a stádo jeho, přistoupil a odvalil ten kámen od vrchu studnice, a napojil stádo Lámana ujce svého.

I stało się, gdy ujrzał Jakób Rachelę, córkę Labana, brata matki swojej, i trzodę Labana, brata matki swojej, że przystąpił Jakób, i stoczył kamień z nad otworu studni, i napoił trzodę Labana, brata matki swojej.

י וַיְהִי כֹאֲשֶׁר רָאָה יַעֲקֹב אֶת־רָחֵל
בַּת־לָבָן אַחִי אִמּוֹ וְאֶת־צֹאֵן לָבָן אַחִי
אִמּוֹ וַיֵּגֶשׁ יַעֲקֹב וַיְגֹל אֶת־הָאֶבֶן מֵעַל
כִּי הַבְּאֵר וַיִּשְׁק אֶת־צֹאֵן לָבָן אַחִי
אִמּוֹ:

און עס איז געווען, ווי יעקב האָט
דערזען רחלען, די טאכטער פֿון לָבָן,
זיין מוטערס ברודער, און די שאף פֿון
לָבָן, זיין מוטערס ברודער, אזוי האָט
יעקב גענענט, און האָט אַראָפֿגעקײַקלט
דעם שטיין פֿון דעם מויל פֿון ברונעם,
און האָט אָנגעטרונקען די שאף פֿון
לָבָן, זיין מוטערס ברודער.

- 11 A políbil Jákob Ráchel, a povýřiv hlasu svého, plakal.

I ucałował Jakób Rachelę, i podniósł głos swój, i zapłakał.

יא וַיִּשָּׁק יַעֲקֹב לְרָחֵל וַיִּשָּׂא אֶת־קֻלּוֹ
וַיִּבְךְּ:

און יעקב האָט געקושט רחלען, און
האָט אויפֿגעהויבן זיין קול און האָט
געוויינט.

- 12 Oznámil jí pak byl Jákob, že jest bratr otce jejího, a že jest syn Rebeky; a ona přiběhši, oznámila to otci svému.

I oznajmil Jakób Racheli, že jest siostrzeńcem ojca jej, i že jest synem Ribki; i pobiegła, i opowiedziała to ojcu swojemu.

יב וַיַּגֵּד יַעֲקֹב לְרָחֵל כִּי אָחִי אָבִיהָ הָוָא
וְכִי בֹן־רִבְקָה הָוָא וַתָּרֶץ וַתֵּגֵד
לְאָבִיהָ:

און יעקב האָט דערציילט רחלען אז ער
איז איר פֿאטערס אָן אייגענער, און אז
ער איז רבקהס אַ זון; און זי איז
געלאָפֿן, און האָט אָנגעזאָגט איר
פֿאטער.

13 I stalo se, když Lában uslyšel pověst o Jákovovi, synu sestry své, že vyběhl proti němu, a objav ho, políbil, a uvedl do domu svého; on pak vypravoval Lábanovi o všech těch věcech.

I stało się, gdy usłyszał Laban wiadomość o Jakóbie, synu siostry swojej, pobiegł na spotkanie jego, i uściskał go, i ucałował go, i wprowadził go do domu swojego; a wtedy opowiedział Labanowi o wszystkim tém.

14 Jemužto odpověděl Lában: Jistě kost má a tělo mé jsi. I zůstal s ním přes celý měsíc.

I řekl do niego Laban: "Wszak kością i ciałem mojem ty!" I zamieszkał u niego przez miesiąc czasu.

15 Tedy řekl Lában Jákovovi: Zdali proto, že jsi bratr můj, darmo mi sloužiti budeš? Pověz mi, jaká *má býti* mzda tvá?

Wtedy řekl Laban do Jakóba: "Czyż dla tego, żeś bratem moim, masz mi służyć darmo? Powiedzże mi jakie ma być wynagrodzenie twoje?"

16 (*Měl pak Lában dvě dcery; jméno starší Líá, a jméno mladší Ráchel.*

A miał Laban dwie córki; imię starszej: Lea, a imię młodszej: Rachel.

יג וַיְהִי כַשְׁמֶע לָבָן אֶת־שִׁמְעַע יַעֲקֹב בֶּן־אָחִיתוֹ וַיֵּרֶץ לְקָרְאָתוֹ וַיַּחֲבֹק־לּוֹ וַיִּנְשָׁק־לּוֹ וַיְבִיֵּאֵהוּ אֶל־בֵּיתוֹ וַיְסַפֵּר לָלָבָן אֶת כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה:

און עס איז געווען, ווי לָבָן האָט געהערט די הערונג וועגן יעקב, זיין שוועסטערס זון, אַזוי איז ער אים געלאָפֿן אַנטקעגן, און ער האָט אים געהאַלדוט און אים געקושט, און האָט אים אַרײַנגעבראַכט אין זײַן הױז. און ער האָט דערציילט לָבָנען אַלע יענע געשעענישן.

יד וַיֹּאמֶר לוֹ לָבָן אַף עֲצָמִי וּבִשְׁרִי אָתָּה וַיָּשָׁב עִמּוֹ חֹדֶשׁ יָמִים:

און לָבָן האָט צו אים געזאָגט: פֿאַר וואָר, מײַן בײַן און מײַן פֿלײש בײַסטו. און ער איז געזעסן בײַ אים אַ חודש צײַט.

טו וַיֹּאמֶר לָבָן לְיַעֲקֹב הֲכִי־אַחִי אָתָּה וְעַבַּדְתָּנִי חֲנָם הַגִּידָה לִּי מַה־מְשַׁכְּרֶתָּךְ:

האָט לָבָן געזאָגט צו יעקבן: צי וויל דו בײַסט מײַנער אָן אײַגענער, זאָסלטו מיר דינען אומזיסט? זאָג מיר וואָס איז דיין לױן.

טז וַלָּבָן שְׁתֵּי בָנוֹת שֵׁם הַגְּדֹלָה לֵאָה וְשֵׁם הַקְּטָנָה רָחֵל:

און לָבָן האָט געהאַט צוויי טעכטער; דער נאָמען פֿון דער עלטערער איז געווען לאה, און דער נאָמען פֿון דער יונגערער רחל.

- 17 Než Lía měla oči mdlé, ale Ráchel byla pěkné postavy a krásné tváři. יז וְעֵינֵי לֵאָה רַכּוֹת וְרַחֵל הָיְתָה יִפְתָּתָאֵר וַיִּפֹּת מִרְאָה:
- A oczy Lei były mdłe; Rachel zaś była pięknej postawy i pięknego wejścia. און לאהס אויגן זינען געווען שלאָפֿע, און רחל איז געווען שיין אויפֿן געשטאַלט, און שיין אויפֿן פנים,
- 18 I miloval Jákob Ráchel.) Řekl tedy: Buduť sloužiti sedm let za Ráchel, dceru tvou mladší. יח וַיֹּאֲהֵב יַעֲקֹב אֶת־רַחֵל וַיֹּאמֶר אֶעֱבֹדָה שְׁבַע שָׁנִים בְּרַחֵל בְּתוּךְ הַקָּטָנָה:
- I pokochał Jakób Rachelę, i rzekł: "Będę ci służył siedm lat o Rachelę, córkę twoją młodszą." און יעקב האָט ליב געקריגן רחלען; און ער האָט געזאָגט: איך וועל דיר דינען זיבן יאָר פֿאַר זיין יינגערער טאָכטער רחלען.
- 19 Odpověděl Lában: Lépeť jest, abych ji tobě dal, nežli bych ji dal muži jinému; zůstaniž se mnou. יט וַיֹּאמֶר לָבָן טוֹב תְּתִי אֹתָהּ לָךְ מִתְּתִי אֹתָהּ לְאִישׁ אֲחֵר שְׁבָה עִמָּדִי:
- I rzekł Laban: "Lepiej, że dam ją tobie, niżbym miał oddać ją mężowi innemu; pozostań u mnie." האָט לָבָן געזאָגט: בעסער איך זאָל זי דיר געבן, איידער איך זאָל זי געבן צו אַן אַנדער מאַן; בלייב בײַ מיר.
- 20 Takž Jákob sloužil za Ráchel sedm let; a bylo před očima jeho jako něco málo dnů, proto že laskav byl na ni. כ וַיַּעֲבֹד יַעֲקֹב בְּרַחֵל שְׁבַע שָׁנִים וַיְהִי כְּעֵינָיו כִּיָּמִים אַחָדִים בְּאַהֲבָתוֹ אֹתָהּ:
- I tak służył Jakób o Rachelę siedm lat; a zdawały się w oczach jego jako dni kilka w miłości jego ku niej. און יעקב האָט געדינט פֿאַר רחלען זיבן יאָר, און זיי זינען געווען אין זינע אויגן אַזוי ווי עטלעכע טעג, פֿון זיין ליבשאַפֿט צו איר.
- 21 Potom řekl Jákob k Lábanovi: Dejž mi ženu mou; nebo vyplnění jsou dnové moji, abych všel k ní. כא וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל־לָבָן הִבָּה אֶת־אִשְׁתִּי כִּי מָלְאוּ יָמִי וְאֲבֹאָה אֵלֶיהָ:
- I rzekł Jakób do Labana: "Daj mi żonę moję, bo spełniony czas mój, a pójdę do niej." און יעקב האָט געזאָגט צו לָבָנען: גיב מיר מיין ווייב, וואָרום מינע טעג זינען דערפֿילט געוואָרן; און איך וועל קומען צו איר.

- 22 Tedy sezval Lában všechny muže místa toho, a učinil hody. כב וַיֵּאסֹף לָבָן אֶת־כָּל־אֲנָשֵׁי הַמָּקוֹם וַיַּעַשׂ מִשְׁתֶּה:
- I zgromadził Laban wszystkich ludzi miejscowych, i wyprawił ucztę. הָאֵט לָבָן אֵינגעזאַמלט אַלע מענטשן פֿון דעם אָרט, און ער האָט געמאַכט אַ מאַלצייט.
- 23 U večer pak vzav Líu, dceru svou, uvedl ji k němu; a *on* všel k ní. כג וַיְהִי בָעֶרֶב וַיִּקַּח אֶת־לֵאָה בִּתּוֹ וַיָּבֵא אֹתָהּ אֵלָיו וַיָּבֵא אֵלֶיהָ:
- I było wieczorem, wziął Leę, córkę swoją, i wprowadził ją do niego; i poszedł do niej. און עס איז געווען אין אָוונט, האָט ער גענומען זיין טאכטער לאה, און האָט זי געבראַכט צו אים, און ער איז געקומען צו איר.
- 24 Dal také Lában Zelfu děvku svou Lیه, dceři své, za služebnici. כד וַיִּתֵּן לָבָן לָהּ אֶת־זִלְפָּה שְׁפָחָתוֹ לֵלֵאָה בִּתּוֹ שְׁפָחָהּ:
- A dał jej Laban Zylpę, służebnicę swoją, - Lei córce swej, za służebnicę. און לָבָן האָט איר געגעבן זיין דינסט זלפֿהן – פֿאַר אַ דינסט צו זיין טאכטער לאה.
- 25 A když bylo ráno, poznal, že jest Lía. I řekl k Lábanovi: Což jsi mi to učinil? Zdaliž jsem za Ráchel nesloužil u tebe? Pročežs mne tedy oklamal? כה וַיְהִי בִבְקֹר וַהֲנִיָּה־הוּא לֵאָה וַיֹּאמֶר אֶל־לָבָן מַה־זֹּאת עָשִׂיתָ לִּי הֲלֹא בְרַחֵל עַבְדָּתִי עִמָּךְ וְלָמָּה רָמִיתָנִי:
- I okazało się z rana, a oto była - Lea! I rzekł do Labana: "Cóż mi to uczynił? Alboż nie o Rachelę służyłem tobie, - i dla czegoż mnie oszukałeś?" און עס איז געווען אין דער פֿרי, ערשט דאָס איז לאה. האָט ער געזאָגט צו לָבָנען: וואָס האָסטו מיר דאָ געטאָן? האָב איך נישט געדינט ביי דיר פֿאַר רחלען, און פֿאַר וואָס האָסטו מיך גענאָרט?
- 26 Odpověděl Lában: Nebývá toho v kraji našem, aby vdávána byla mladší dříve, než prvorozená. כו וַיֹּאמֶר לָבָן לֹא־יַעֲשֶׂה כֵן בְּמָקוֹמֵנוּ לִיתֵת הַצְעִירָה לְפָנֵי הַבְּכִירָה:
- I rzekł Laban: "Nie zwykło się tak czynić w miejscu naszym, aby wydawać młodszą przed starszą." הָאֵט לָבָן געזאָגט: עס ווערט נישט געטאָן אַזוי אין אונדזער מקום, אויסצוגעבן די יינגערע פֿאַר דער עלטערער.

27 Vyplň týden této; dámeť potom i tuto za službu, kterouž sloužiti budeš u mne ještě sedm let jiných.

Dopełnij tydzień tej, a damy ci i tę drugą, za służbę, którą pełnić będziesz u mnie jeszcze siedm lat innych.

28 I udělal tak Jákob, a vyplnil týden její. Potom dal mu Ráchel dceru svou za manželku.

I uczynił Jakób tak, i dopełnił tydzień tej; i dał mu Rachelę, córkę swoją, za żonę.

29 Dal také Lában Ráchel, dceři své, Bálu, děvku svou za služebnici.

I dał Laban Racheli, córce swojej, Bilhę, służę swoją, za służebnicę.

30 Tedy všel také k Ráchel, a miloval ji více než Lúu; i sloužil u něho ještě sedm let jiných.

I poszedł też do Racheli, i kochał Rachelę bardziej, niż Leę; i służył u niego jeszcze siedm lat innych.

31 Vida pak Hospodin, že Lía nemá lásky, otevřel život její; a Ráchel *nechal* neplodné.

A widząc Wiekuisty, że nienawidzona Lea, otworzył łono jej; Rachel zaś była nieplodną.

כו מלא שבוע זאת ונתנה לך
גם-את-זאת בעבדה אשר תעבד
עמדי עוד שבוע-שנים אחרות:

דערפיל די וואך פון דער, און מיר וועלן
דיר אויך יענע געבן, פאר דעם דינסט
וואס דו וועסט דינען ביי מיר נאך זיבן
אנדערע יאר.

כח ויעש יעקב כן וימלא שבוע זאת
וינתן-לו את-רחל בתו לו לאשה:

האט יעקב אזוי געטאן, און ער האט
דערפילט די וואך פון דער; און ער האט
אים געגעבן זיין טאכטער רחלען, אים
פאר א ווייב.

כט ויתן לבן לרחל בתו את-בילה
שפחתו לה לשפחה:

און לבן האט געגעבן צו זיין טאכטער
רחלען זיין דינסט בלהען פאר א דינסט
צו איר.

ל ויבא גם אל-רחל ויאבה
גם-את-רחל מלאה ויעבד עמו עוד
שבוע-שנים אחרות:

און ער איז געקומען אויך צו רחלען.
און ער האט רחלען אויך מער ליב
געהאט פון לאה; און ער האט געדינט
ביי אים נאך זיבן אנדערע יאר.

לא וירא יהוה כי-שנואה לאה ויפתח
את-רחמה ורחל עקרה:

און גאט האט געזען אז לאה איז
אומבאליבט, און ער האט געעפנט איר
טראכט; און רחל איז געווען אן עקרה.

32 Tedy počala Lía a porodila syna, a nazvala jméno jeho Ruben; nebo řekla: Jistě viděl Hospodin trápení mé; jižt' nyní milovati mne bude muž můj.

I poczęła Lea, i urodziła syna, i nazwała imię jego: Reuben, bo rzekła: "Wejrzał Wiekuisty na niedolę moję, gdyż teraz pokocha mnie mąż mój."

33 I počala opět a porodila syna, a řekla: Jistě uslyšel Hospodin, že jsem v nenávisti, protože dal mi i tohoto. A nazvala jméno jeho Simeon.

I poczęła znowu, i urodziła syna, i rzekła: "Ponieważ usłyszał Wiekuisty, że nienawidzoną bylam, dał mi i tego;" i nazwała imię jego: Simeon.

34 A opět počala a porodila syna, a řekla: Již nyní připojím se ke mně muž můj, nebo jsem mu porodila tři syny. Z té příčiny nazváno jest jméno jeho Lévi.

I poczęła znowu, i urodziła syna, i rzekła: "Oto tym razem przyłgnie mąż mój do mnie, gdyż urodziłam mu trzech synów;" przeto nazwano imię jego Lewi.

לב וַתֵּהָרֵא לְאֵה וַתֵּלֶד בֶּן וַתִּקְרָא שְׁמוֹ רְאוּבֵן כִּי אָמְרָה יְהוָה יְהוּה בְּעֵינַי כִּי עָתָה יִאָּהֲבֵנִי אִישִׁי:

און לאה איז טראָגעדיק געוואָרן, און האָט געבאָרן אַ זון, און זי האָט גערופֿן זיין נאָמען רְאוּבֵן, ווייל זי האָט געזאָגט: יאָ, גאָט האָט געזען מײַן פּײַן, וואָרום אַצונד וועט מײַך מײַן מאַן לײב האָבן.

לג וַתֵּהָרֵא עוֹד וַתֵּלֶד בֶּן וַתֹּאמֶר כִּי־שָׁמַע יְהוָה כִּי־שָׁנוּאָה אֲנִכִּי וַיִּתֶּן־לִי גַם־אֶת־זֶה וַתִּקְרָא שְׁמוֹ שִׁמְעוֹן:

און זי איז ווידער טראָגעדיק געוואָרן, און האָט געבאָרן אַ זון, און זי האָט געזאָגט: ווייל גאָט האָט געהערט אַז איך בין אומבאַליבט, דרום האָט ער מיר געגעבן אויך דעם דאָזיקן; און זי האָט גערופֿן זיין נאָמען שִׁמְעוֹן.

לד וַתֵּהָרֵא עוֹד וַתֵּלֶד בֶּן וַתֹּאמֶר עָתָה הַפֶּעַם יִלּוּהּ אִישִׁי אֵלַי כִּי־יִלְדָתִי לוֹ שְׁלֹשָׁה בָּנִים עַל־כֵּן קָרָא־שְׁמוֹ לֵוִי:

און זי איז ווידער טראָגעדיק געוואָרן, און האָט געבאָרן אַ זון, און זי האָט געזאָגט: אַצונד דאָס מאָל וועט מײַן מאַן ווערן צוגעטאָן צו מיר, ווייל איך האָב אים געבאָרן דריי זין; דרום האָט מען גערופֿן זיין נאָמען לֵוִי.

35 I počala ještě a porodila syna, a řekla: Již nyní chváliti budu Hospodina. Pročež nazvala jméno jeho Juda; i přestala roditi.

I počela jeszcze, i urodziła syna, i rzekła: "Tym razem słauić będę Wiekuistego;" przeto nazwała imię jego: Jehuda. I przestała rodzić.

לה וְתֵהָר עוֹד וְתֵלֵד בֶּן וְתֹאמַר הַפֶּעַם
אוֹדָה אֶת־יְהוָה עַל־כֵּן קָרָאָה שְׁמוֹ
יְהוּדָה וְתַעֲמֹד מִלֵּדָת:

און זי איז ווידער טראָגעדיק געוואָרן,
און האָט געבאָרן אַ זון, און זי האָט
געזאָגט: דאָס מאָל טו איך לויבן גאָט;
דרום האָט זי גערופֿן זיין נאָמען יהוּדָה.
און זי האָט אויפֿגעהערט געבערן.

בראשית ל : 30

- 1 Viduci pak Ráchel, že by nerodila Jákobovi, záviděla sestře své, a řekla Jákobovi: Dej mi syny; pakli nedáš, umru.

I widziała Rachel, że nie rodziła Jakóbowi, - i zazdrościła Rachel siostrze swojej, i rzekła do Jakóba: "Daj mi dzieci; a jeżeli nie, umrę!"

- 2 Pročež rozhněval se velmi Jákob na Ráchel, a řekl: Zdali já jsem za Boha, kterýžt nedal plodu života?

I wspanął gniew Jakóba na Rachelę, i rzekł: "Alboż ja na miejscu Boga, który odmówił ci płodu żywota?"

- 3 Řekla ona: Hle, děvka má Bála; vejdi k ní, aby rodila na kolena má, a budu míti já také syny z ní.

I rzekła: "Oto służebnica moja Bilha, pójdź do niej, aby urodziła na kolanach moich, a zbudowaną była i ja od niej!"

- 4 I dala mu Bálu děvku svou za ženu; a všel k ní Jákob.

I dała mu Bilhę, służebnicę swoją, za żonę; i poszedł do niej Jakób.

- 5 Tedy počavši Bála, porodila Jákobovi syna.

I poczęła Bilha, i urodziła Jakóbowi syna.

א וַתֵּרָא רָחֵל כִּי לֹא יֵלְדָה לְיַעֲקֹב
וַתִּקְנֶא רָחֵל בְּאַחֲתָהּ וַתֹּאמֶר
אֶל־יַעֲקֹב הִבֵּה־לִּי בָנִים וְאִם־אֵין
מִתָּה אָנֹכִי:

און אז רחל האט געזען אז זי געבערט
ניט פֿון יעקב, האט רחל מקנא געווען
איר שוועסטער, און זי האט געזאגט צו
יעקב: גיב מיר קינדער, אָניט שטאַרב
איד.

ב וַיִּחַר־אַף יַעֲקֹב בְּרָחֵל וַיֹּאמֶר הֲתַחַת
אֱלֹהִים אָנֹכִי אֲשֶׁר־מַנֶּע מִמֶּנּוּ
פְּרִי־בֶטֶן:

האט דער צאָרן פֿון יעקבן געגרימט
אויף רחלען, און ער האט געזאגט: בין
איד דען אויף דעם אָרט פֿון גאָט, וואָס
האט פֿאַרמיטן פֿון דיר פֿרוכט פֿון ליב?

ג וַתֹּאמֶר הִנֵּה אֲמַתִּי בְלָהָה בְּאֵ אֱלֹיָהּ
וְתִלְדַּעַל־בְּרָכִי וְאֶבְנָה גַם־אָנֹכִי
מִמֶּנָּה:

האט זי געזאגט: אָט איז מִיין דינסט
בלָהָה, קום צו איר, און זי וועט געבערן
אויף מינע קני, און אויך איד וועל
אויפֿגעריכט ווערן פֿון איר.

ד וַתִּתֵּן־לוֹ אֶת־בְּלָהָה שְׁפָחָתָהּ לְאִשָּׁה
וַיָּבֹא אֵלֶיהָ יַעֲקֹב:

און זי האט אים געגעבן איר דינסט
בלָהָה פֿאַר אַ ווייב, און יעקב איז צו
איר געקומען.

ה וַתֵּהָר בְּלָהָה וַתֵּלְדַּעַל־יַעֲקֹב בֶּן:

און בלָהָה איז טראָגעדיק געוואָרן, און
האט יעקבן געבאָרן אַ זון.

- 6 I řekla Ráchel: Soudil Bůh při mou, a uslyšel také hlas můj, a dal mi syna. Protož nazvala jméno jeho Dan.
- I rzekła Rachel: "Osądził mnie Bóg i usłyszał głos mój, i dał mi syna;" przeto nazwała imię jego: Dan.
- 7 Opět počavši Bála, děvka Ráchel, porodila syna druhého Jákobovi.
- I poczęła znowu, i urodziła Bilha, służebnica Racheli, syna drugiego Jakóbowi.
- 8 I řekla Ráchel: Tuhé jsem odpory měla s sestrou svou, a všakt jsem přemohla. A nazvala jméno jeho Neftalím.
- I rzekła Rachel: "Zapasy potężnymi pasowałam się z siostrą moją, a przemogłam;" i nazwała imię jego: Naftali.
- 9 Viduci pak Lía, že by přestala roditi, vzala Zelfu děvku svou, a dala ji Jákobovi za ženu.
- A widząc Lea, że przestała rodzić, wzięła Zylpę służebnicę swoją, i dała ją Jakóbowi za żonę.
- 10 A porodila Zelfa, děvka Líe, Jákobovi syna.
- I urodziła Zylpa, służebnica Lei, Jakóbowi syna.
- וַתֹּאמֶר רָחֵל דָּנָנִי אֱלֹהִים וְגַם שָׁמַע בְּקוֹלִי וַיֵּתֶן-לִי בֶן עַל-כֵּן קָרָאָה שְׁמוֹ דָּן:
- און רחל האט געזאגט: גאט האט זיך פֿאַר מיר אָנגענומען, און האט אויך מיין קול צוגעהערט, און מיר געגעבן אַ זון; דרום האט זי גערופֿן זיין נאָמען דן.
- וַתֵּהָר עוֹד וַתֵּלֶד בְּלֶהָה שְׁפָחַת רָחֵל בֶּן שְׁנֵי לִיעֶקֶב:
- און בלהֶה, רחלס דינסט, איז ווידער טראָגעדיק געוואָרן, און האט יעקבן געבאָרן אַ צווייטן זון.
- וַתֹּאמֶר רָחֵל נִפְתּוּלִי אֱלֹהִים נִפְתַּלְתִּי עִם-אֲחֹתִי גַם-יָכַלְתִּי וַתִּקְרָא שְׁמוֹ נִפְתָּלִי:
- און רחל האט געזאגט: שטאַרקע ראַנגלענישן האָב איך זיך געראַנגלט מיט מיין שוועסטער, און איך בין בייגעקומען; דרום האט זי גערופֿן זיין נאָמען נִפְתָּלִי.
- וַתֵּרָא לֵאָה כִּי עֲמָדָה מְלֵדֶת וַתִּקַּח אֶת-זֵלְפָּה שְׁפָחַתָּה וַתֵּתֶן אֹתָהּ לִיעֶקֶב לְאִשָּׁה:
- און לאה האט געזען אַז זי האט אויפֿגעהערט געבערן, האט זי גענומען איר דינסט זלֶפֶה, און זי געגעבן יעקבן פֿאַר אַ ווייב.
- וַתֵּלֶד זֵלְפָּה שְׁפָחַת לֵאָה לִיעֶקֶב בֶּן:
- און זלֶפֶה, לאהס דינסט, האט יעקבן געבאָרן אַ זון.

- 11 Protož řekla Lía: *Již* přišel zástup. A nazvala jméno jeho Gád. יא ותאמר לאה בגד בא גר ותקרא את־שמו גָד:
- I rzekła Lea: "Przyszło szczęście!" I nazwała imię jego: Gad. הָאֵט לאה געזאָגט: מזל איז געקומען; און זי האָט גערופֿן זיין נאָמען גָד.
- 12 Porodila také Zelfa děvka Líe syna druhého Jákobovi. יב ותלד זלפה שפּחת לאה בן שני ליעקב:
- I urodziła Zylpa, służebnica Lei, syna drugiego Jakóbowi. און זלפּה, לאהס דינסט, האָט יעקבן געבאָרן אַ צווייטן זון.
- 13 A řekla Lía: To na mé štěstí; nebo šťastnou mne nazývati budou ženy. A nazvala jméno jeho Asser. יג ותאמר לאה באַשרי כי אֲשֶׁרוֹנִי בָנוֹת ותקרא את־שמו אָשֵׁר:
- I rzekła Lea: "Na szczęście moje! bo szczęśliwą nazywać mnie będą niewiasty." I nazwała imię jego: Aszer. הָאֵט לאה געזאָגט: אויף מיין גליק! וואָרום די טעכטער וועלן מיר שאַצן גליקלעך; און זי האָט גערופֿן זיין נאָמען אָשֵׁר.
- 14 Vyšel pak Ruben v čas žně pšeničné, a našel pěkná jablečka na poli, a přinesl je Líe matce své. I řekla Ráchel Líe: Dej mi, prosím, těch jableček syna svého. יד וַיֵּלֶךְ רְאוּבֵן בְּיָמֵי קְצִיר־חֹטִים וַיִּמָּצֵא דוֹדָאִים בַּשָּׂדֶה וַיָּבֵא אֹתָם אֶל־לֵאָה אָמֹו ותאמר רָחֵל אֶל־לֵאָה תִּנִּינָא לִי מִדּוֹדָאִי בְּנֶה:
- I wyszedł Reuben w czasie sprzętu pszenicy, i znalazł pokrzyki na polu, i przyniósł je Lei, matce swojej; i rzekła Rachel do Lei: "Dajże mi pokrzyków syna twego." און ראובן איז געגאַנגען אין די טעג פֿון ווייצשניט, און האָט געפֿונען ליבעפעלעך אין פֿעלד, און האָט זיי געבראַכט צו זיין מוטער לאהן. האָט רחל געזאָגט צו לאהן: גיב מיר, איך בעט דיר, פֿון דיין זונס ליבעפעלעך.

15 Jížto ona odpověděla: Máloť se snad zdá, že jsi vzala muže mého; chceš také užívatí jableček syna mého? I řekla Ráchel: Nechažť tedy spí s tebou této noci za jablečka syna tvého.

A rzekła do niej: "Czyż mało, żeś wzięła męża mojego, że chcesz wziąć i pokrzyki syna mego?" I rzekła Rachel: "Niechajże śpi z tobą tej nocy za pokrzyki syna twego."

16 Když pak navracoval se Jákob s pole večer, vyšla Lía proti němu, a řekla: Ke mně vejdeš; nebo ze mzdy najala jsem tě za jablečka syna svého. I spal s ní té noci.

A gdy przyszedł Jakób z pola wieczorem, wyszła Lea naprzeciw niego, i rzekła: "Do mnie zajdziesz, gdyż najęłam cię za pokrzyki syna mego;" I spał z nią onej nocy.

17 A uslyšel Bůh Líu; kterážto počala a porodila Jákobovi syna pátého.

I wysłuchał Bóg Leę, i poczęła, i urodziła Jakóbowi syna piątego.

18 I řekla Lía: Dal *mi* Bůh mzdu mou, i potom, když jsem dala děvku svou muži svému. Pročež nazvala jméno jeho Izachar.

I rzekła Lea: "Dał mi Bóg wynagrodzenie, iż oddałam służebnicę moję mężowi mojemu." I nazwała imię jego Issachar.

טו וַתֹּאמֶר לָהּ הַמַּעַט קָחְתִּיךָ אֶת־אִישִׁי וְלָקַחְתָּ גַם אֶת־דִּוְדָאִי בְנִי וַתֹּאמֶר רָחֵל לָכֵן יִשְׁכַּב עִמָּךְ הַלַּיְלָה תַּחַת דִּוְדָאִי בְנִי:

הָאֵט זי געזאָגט צו איר: ווינציק וואָס דו האָסט צוגענומען מײן מאַן, ווילסטו נאָך צונעמען מײן זונס ליבעפעלעך? האָט רחל געזאָגט: דערפֿאַר זאָל ער ליגן מיט דיר היינטיקע נאַכט, פֿאַר די ליבעפעלעך פֿון דײן זון.

טז וַיָּבֹא יַעֲקֹב מִן־הַשָּׂדֶה בַּעֲרֵב וַתֵּצֵא לָאָה לִקְרֹאתוֹ וַתֹּאמֶר אֵלַי תָּבוֹא כִּי שָׂכָר שְׂכָרְתִּיךָ בְּדִוְדָאִי בְנִי וַיִּשְׁכַּב עִמָּה בַּלַּיְלָה הַזֶּה:

און ווי יעקב איז געקומען פֿון פֿעלד אין אָוונט, אַזוי איז לאה אים אַרויסגעגאַנגען אַנטקעגן, און האָט געזאָגט: צו מיר מוזטו קומען, וואָרום אַפּדינגען האָב איך דיר אַפּגעדונגען פֿאַר די ליבעפעלעך פֿון מײן זון. און ער איז מיט איר געלעגן אין יענער נאַכט.

יז וַיִּשְׁמַע אֱלֹהִים אֶל־לָאָה וַתֵּהָר וַתֵּלֶד לַיעֲקֹב בֶּן חַמִּישִׁי:

און גאָט האָט צוגעהערט צו לאה, און זי איז טראָגעדיק געוואָרן, און האָט יעקבן געבאָרן אַ פֿינפֿטן זון.

יח וַתֹּאמֶר לָאָה נָתַן אֱלֹהִים שְׂכָרִי אֲשֶׁר־נָתַתִּי שְׂפָחָתִי לְאִישִׁי וַתִּקְרָא שְׁמוֹ יִשָּׁשכָר:

און לאה האָט געזאָגט: גאָט האָט געגעבן מײן שָׂכָר פֿאַר וואָס איך האָב געגעבן מײן דינסט צו מײן מאַן; און זי האָט גערופֿן זײן נאָמען יִשָּׁשכָר.

- 19 A počala opět Lía, a porodila šestého syna Jákobovi. יט ותהר עוד לאה ותלד בן־ששִׁי ליעקב:
- I poczęła znowu Lea, i urodziła syna szóstego Jakóbowi. און לאה איז ווידער טראָגעדיק געוואָרן, און האָט יעקבן געבאָרן אַ זעקסטן זון.
- 20 I řekla Lía: Obdařil mne Bůh darem dobrým; již nyní bydliti bude se mnou muž můj, nebo porodila jsem mu šest synů. A nazvala jméno jeho Zabulon. כ ותאמר לאה זבדני אלהים אתי זבד טוב הפעם יזבלני אישי כִּי־ילדתי לוֹ שִׁשָּׁה בָּנִים ותקרא את־שמוֹ זבולון:
- I rzekła Lea: "Udarował mnie Bóg darem pięknym, tym razem przytuli mnie do siebie mąż mój, gdyż urodziłam mu sześciu synów!" I nazwała imię jego: Zebulun. און לאה האָט געזאָגט: גאָט האָט מיר באַשאַנקען מיט אַ גוטן געשאַנק; דאָס מאָל וועט מײַן מאַן וווינען מיט מיר, ווייל איך האָב אים געבאָרן זעקס זין; און זי האָט גערופֿן זײַן נאָמען זבולון.
- 21 Potom porodila dceru; a nazvala jméno její Dína. כא ואחר ילדה בת ותקרא את־שמהּ דינה:
- A następnie urodziła córkę, i nazwała imię jej: Dina. און דערנאָך האָט זי געבאָרן אַ טאָכטער, און זי האָט גערופֿן איר נאָמען דינה.
- 22 A rozpomenuv se Bůh na Ráchel, uslyšel jí, a otevřel život její. כב ויזכר אלהים את־רחל וישמע אליה אלהים ויפתח את־רחמהּ:
- I wspomniął Bóg na Rachelę, i wysłuchał ją Bóg, i otworzył łono jej. און גאָט האָט געדאַכט אָן רחלען, און גאָט האָט צוגעהערט צו איר, און האָט געעפֿנט איר טראַכט.
- 23 Tedy počala a porodila syna, a řekla: Odjal Bůh pohanění mé. כג ותהר ותלד בן ותאמר אֶסָף אלהים את־חַרְפָּתִי:
- I poczęła, i urodziła syna, i rzekła: "Zdjął Bóg hańbę moję!" און זי איז טראָגעדיק געוואָרן, און האָט געבאָרן אַ זון; און זי האָט געזאָגט: גאָט האָט אָפּגעטאָן מײַן חרפהּ.
- 24 A nazvala jméno jeho Jozef, řkuci: Přidejš mi Hospodin syna jiného. כד ותקרא את־שמוֹ יוסף לאמר יוסף יהוה לי בן אחר:
- I nazwała imię jego: Josef, mówiąc: "Oby dodał mi Wiekuisty syna drugiego." און זי האָט גערופֿן זײַן נאָמען יוסף, אַזוי צו זאָגן: גאָט זאָל מיר צוגעבן נאָך אַן אַנדער זון.

25 Stalo se pak, když porodila Ráchel Jozefa, řekl Jákob Lábanovi: Propust' mne, ať odejdu na místo své a do země své.

A gdy urodziła Rachel Josefa, rzekł Jakób do Labana: "Puść mnie, abym wrócił do miejsca mojego, i do ziemi mojej.

26 Dej mi ženy mé a dítky mé, za kteréž jsem sloužil tobě, ať odejdu; nebo ty znáš službu mou, kterouž jsem sloužil tobě.

Daj mi ženy i děti moje, za které ci sloužilem, a pójde; když znasz službę moję, jaką ci sloužilem."

27 I řekl mu Lában: Jestliže nyní nalezl jsem milost před očima tvýma, *zůstaň se mnou, nebo* v skutku jsem poznal, že požehnal mi Hospodin pro tebe.

I řekl do niego Laban: "Gdybym też znalazł łaskę w oczach twoich! Mam dobrą wróżbę... a błogosławił mi Wiekuisty gwoli tobie."

28 Řekl také: Oznam mi ze jména mzdu svou a dámť ji.

I rzekł: "Oznacz mi wynagrodzenie twoje, a dam ci."

29 Jemužto odpověděl: Ty víš, jak jsem sloužil tobě, a jaký byl dobytek tvůj při mně.

I rzekł do niego: "Tobie wiadomo, jakom ci służył, i czém się stał dobytek twój przy mnie.

כה ויהי כאשר ילדה רחל את־יוסף
ויאמר יעקב אל־לָבָן שְׁלַחֲנִי ואלֶכָה
אל־מְקוֹמִי וְלְאֶרְצִי:

און עס איז געווען, אז רחל האט
געבארן יוסף, האט יעקב געזאגט צו
לָבָנען: לאז מיר אוועק, און איך וועל
גיין צו מיין ארט און צו מיין לאנד.

כו תְּנֵה אֶת־נָשָׁי וְאֶת־יְלָדֵי אֲשֶׁר עֲבַדְתִּי
אִתָּךְ בָּהֶן וְאֶלְכָה כִּי אֶתָּה יָדַעְתָּ
אֶת־עֲבַדְתִּי אֲשֶׁר עֲבַדְתִּיךָ:

גיב מיר מינע וויבער און מינע
קינדער, וואס איך האב דיר פֿאר זיי
געדינט, און איך וועל גיין; ווארום דו
וויסט מיין דינסט וואס איך האב דיר
געדינט.

כז וַיֹּאמֶר אֵלָיו לָבָן אִם־נָא מָצָאתִי חֵן
בְּעֵינֶיךָ נַחֲשֵׁתִי וַיְבָרְכֵנִי יְהוָה בְּגִלְגָּלָהּ:

האט לָבָן צו אים געזאגט: אויב, איך
בעט דיר, איך האב געפֿונען
לייטזעליקייט אין דינע אויגן; — איך
האב געמערקט אז גאט האט מיר
געבענטשט פֿון דינעטוועגן.

כח וַיֹּאמֶר נָקֶבֶה שְׁכָרְךָ עָלַי וְאֶתְנָה:

און ער האט געזאגט: זאג מיר דיין לוי, און איך וועל געבן.

כט וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֶתָּה יָדַעְתָּ אֶת אֲשֶׁר
עֲבַדְתִּיךָ וְאֶת אֲשֶׁר־הָיָה מִקְנֶה אֹתִי:

האט ער צו אים געזאגט: דו וויסט ווי
איך האב דיר געדינט, און וואס דיין פֿי
איז געווארן אונטער מיר;

30 Nebo to málo, kteréž jsi měl přede mnou, zrostlo velmi, a požehnalť Hospodin, jakž jsem k tobě nohou vkročil. A nyní, kdy pak já své hospodářství opatrovati budu?

Bo nieliczném było, coś miał przedemną, a rozmnożyło się w mnóstwo, i błogosławił ci Wiekuisty z przyjściem mojem; a teraz, kiedyż popracować i mnie dla domu mojego?"

31 A řekl: Coť mám dáti? Odpověděl Jákob: Ne-dávej mi nic. Jestliže mi učiníš toto, zase pásti budu a ostříhati dobytka tvého:

I rzekł: "Cóż ci mam dać?" I odpowiedział Jákob: "Nie dasz mi nic, skoro uczynisz mi rzecz tę; wtedy znowu będę pasł trzodę twoję, i strzegł:

32 Projdu skrze všechna stáda tvá dnes, vyměšuje z nich každé dobytče peřesté a strakaté, a každé dobytče načernalé mezi ovce, a strakaté a peřesté mezi kozami; a *takové* budou mzda má.

Przejdę całą trzodę twoję dzisiaj, i oddzielę z niej każde jagnię nakrapiane i pstre; a każde jagnię płowe między owcami, a pstre i nakrapiane między kozami, niechaj będzie wynagrodzeniem mojem.

ל כי מעט אשר-היה לה לפני ויפריץ
לרב ויברך יהוה אתה לרגלי ועתה
מתי אעשה גם-אנכי לביתי:

ווארום ווינציק-וואס האסטו געהאט
פאר מיר, און עס האט זיך פארמערט
לרוב, און גאט האט דיך געבענטשט
אין מינע טריט. און אצונד, ווען וועל
איך אויך טאן פאר מין הויזגעזינט?

לא ויאמר מה אתן-לה ויאמר יעקב
לא-תתן-לי מאומה אם-תעשה-לי
הדבר הזה אשובה ארעה צאנה
אשמר:

האט ער געזאגט: וואס זאל איך דיר
געבן? האט יעקב געזאגט: זאלסט מיר
גארנישט געבן; אויב דו וועסט מיר טאן
די דאזיקע זאך, וועל איך ווידער
פֿיטערן דינע שאף, און היטן:

לב אעבר בכל-צאנה היום הסר משם
כל-שה נקד וטלוא וכל-שה-חום
בפשבים וטלוא ונקד בעזים והיה
שכרי:

איך וועל דורכגיין היינט דורך אלע
דינע שאף, אפצוטאן פֿון דארטן
איטלעך געשפרענקלט און געפֿלעקט
לאם, און איטלעך טונקל לאם צווישן
די שעפסן, און געפֿלעקט און
געשפרענקלט צווישן די ציגן; און
אזוינס זאל זיין מין לויין.

33 A osvědčena potom bude spravedlnost má před tebou, když přijde na mzdu mou: Cožkoli nebude peřestého, neb strakatého mezi kozami, a načernalého mezi ovcemi, za krádež bude mi to počteno.

I świadczyć będzie za mną prawość moja w dzień przyszły, gdy przyjdiesz, by mieć wynagrodzenie moje przed sobą: wszystko, coby nie było nakrapianém i pstrém między kozami, a płowém między ovcami, kradzioném to będzie przy mnie."

34 I řekl Lában: Hle, ó by tak bylo, jakž jsi mluvil.

I rzekł Laban: "Oto niechaj będzie podług słów twoich!"

35 A odloučil toho dne kozly přepásané na nohách a strakaté, a všechny kozy peřesté a strakaté, všecko, na čemž *byla* místa bílá, všecko také načernalé mezi dobyt看, a dal v ruce synů svých.

I oddzielił dnia tegoż kozły pręgowate i pstre, i wszystkie kozy nakrapiane i pstre, wszystko, na czém coś białego było, i wszystko płowe między ovcami, - i oddał w ręce synów swoich.

36 Uložil pak mezi sebou a Jákobem *místo vzdálí* tří dní cesty; a Jákob pásł ostatek dobytka Lábanova.

I nazначyl odległość trzech dni drogi między sobą a Jakóбem; a Jakóб pasł trzodę Labana pozostałą.

לג וְעִנְתָּה־בִּי צְדָקָתִי בְּיוֹם מָחָר
כִּי־תָבוֹא עַל־שְׂכָרִי לְפָנֶיךָ כֹּל
אֲשֶׁר־אֵינְנוּ נִקְדֹּ וְטָלוּא בְּעֵזִים וְחוּם
בְּכֻשָּׁבִים גָּנוּב הוּא אֹתִי:

און עדות זאָגן וועט אויף מיר מײן
ערלעכקייט פֿאַר דיר, אין אַ
שפּעטערדיקן טאָג, אַז דו וועסט קומען
איבערקוקן מײן לויז: איטלעכס וואָס
איז נישט געשפרענקלט און געפֿלעקט
צווישן די ציגן און טונקל צווישן די
שעפסן, איז דאָס אַ געגנבעטס בײַ מיר.

לד וַיֹּאמֶר לָבָן הֵן לוֹ יְהִי כְדָבְרְךָ:
הָאֵט לָבָן גַּעזָאגט: יֶאֱ, זָאָל זֵינן אַזוי ווי
דֵינן וואָרט.

לה וַיִּסַּר בְּיוֹם הַהוּא אֶת־הַתִּישִׁים
הָעֲקָדִים וְהַטְּלָאִים וְאֵת כָּל־הָעֵזִים
הַנִּקְדוֹת וְהַטְּלָאֵת כֹּל אֲשֶׁר־לָבָן בּוֹ
וְכָל־חוּם בְּכֻשָּׁבִים וַיִּתֵּן בְּיַד־בָּנָיו:

און ער האָט אָפּגעטאָן אין יענעם טאָג
די געשטרײַפֿטע און געפֿלעקטע בעק,
און אַלע געשפרענקלטע און געפֿלעקטע
ציגן, איטלעכס וואָס האָט אויף זיך
ווייס, און איטלעך טונקלס צווישן די
שעפסן, און ער האָט זיי איבערגעגעבן
אין דער האַנט פֿון זײַנע זין.

לו וַיִּשֶׂם דָּרֶךְ שְׁלֹשֶׁת יָמִים בֵּינוֹ וּבֵין
יַעֲקֹב וְיַעֲקֹב רָעָה אֶת־צֹאן לָבָן
הַנוֹתָרֶת:

און ער האָט געמאַכט דרײַ טעג וועגס
צווישן זיך און צווישן יעקבן. און יעקב
האָט געפֿיטערט לָבָנס איבעריקע שאָף.

37 Nabral pak sobě Jákob prutů topolových zelených, a lískových a kaštanových; a poobloupil s nich *po místech* kůru až do bělosti, kteráž *byla* na prutech.

I nabral sobie Jakób prętów topoli białej, świeżych, i migdałowych i jaworowych, i ostrugał na nich pasy białe, odsłaniając białość, która na prętach była.

38 A nakladl těch prutů tak obloupených do žlábků a koryt, (*v nichž bývá voda, k nimž přicházel dobytek, aby pil*), proti dobytku, aby počínaly, když by přicházely pít.

I postawił pręty, które ostrugał, u żłobów, u koryt wody, gdzie przychodzą trzody pić, przed trzody, a gdzie grzały się, przychodząc pić.

39 I počínaly ovce, *hledíce* na ty pruty, a rodily jehňata přepásaná na nohách, a peřestá i strakatá.

I grzały się trzody wobec prętów, i rodziły trzody, pręgowate, nakrapiane i pstre.

לז וַיִּקַּח-לוֹ יַעֲקֹב מִקֵּל לְבִנְיָה לָח וְלוֹז
וְעַרְמוֹן וַיַּפְצֵל בָּהֶן פְּצָלוֹת לְבָנוֹת
מִחֹשֶׁף הַלָּבָן אֲשֶׁר עַל-הַמִּקְלוֹת:

הָאֵט יַעֲקֹב זִיךְ גַּענוֹמַעַן פֿייכטע
שטעקלעך פֿון טאַפּאַל, און מאַנדלבוים,
און פלאַטאַנענבוים, און ער האָט
אויסגעשיילט אויף זיי ווייסע
אויסשיילונגען, אַפּדעקנדיק דאָס ווייסע
וואָס אויף די שטעקלעך.

לח וַיַּצֵּג אֶת-הַמִּקְלוֹת אֲשֶׁר פָּצַל
בְּרֶהָטִים בְּשִׁקְתוֹת הַמַּיִם אֲשֶׁר תָּבֵאן
הַצֹּאן לְשִׁתּוֹת לְנֹכַח הַצֹּאן וַיִּחַמְנָה
בְּבֹאֵן לְשִׁתּוֹת:

און ער האָט אַרײַנגעשטעלט די
שטעקלעך וואָס ער האָט
אַרומגעשיילט, אין די קאַריטעס, אין די
וואָסעררינעס וווּ די שאָף קומען
טרינקען, אַקעגן די שאָף; און זיי האָבן
זיך געפֿאַרט אַז זיי זײַנען געקומען
טרינקען.

לט וַיִּחַמּוּ הַצֹּאן אֶל-הַמִּקְלוֹת וַתֵּלְדִן
הַצֹּאן עֲקָדִים נֶקְדִּים וּטְלָאִים:

און די שאָף האָבן זיך געפֿאַרט פֿאַר די
שטעקלעך, און די שאָף האָבן געבאַרן
געשטרײַפטע, געשפרענקלטע, און
געפלעקטע.

40 Potom ta jehňata odloučil Jákob, a dobytek stáda Lábanova obrátil tváří k těm přepásaným na nohách, a ke všemu načernalému; a své stádo postavil obzvlášť, a neobrátil ho k stádu Lábanovu.

A jagnięta te oddzielił Jakób, i ustawiał trzody wejrzeniem ku pręgowatym i wszelkim płowym w trzodach Labana, i trzymał sobie stada osobno, a nie przyłączał ich do trzód Labana.

41 A bylo, že kdyžkoli silnější připouštíny bývaly, kladl Jákob ty pruty před oči ovcem do koryt, aby počínaly, *hledíce* na pruty.

I bywało ile razy grzały się owce silne, ustawiał Jakób pręty przed oczy trzody u koryt, aby się rozgrzewały wobec prętów.

42 Když pak pozdní dobytek připouštíň býval, nekladl jich; a tak býval pozdní Lábanův a ranný Jákobův.

Ale gdy owce słabe były, nie ustawiał ich; i tak zostały słabe dla Labana, a silne dla Jakóba.

43 Vzrostl tedy muž ten náramně velmi, a měl dobytka mnoho, děvek i služebníků, velbloudů i oslů.

I wzmógł się mąż ów bardzo a bardzo, i miał trzody liczne, i służebnice, i sługi, i wielbłądy i osły.

מ וְהַפְּשָׁבִים הִפְרִיד יַעֲקֹב וַיִּתֵּן פָּנָיו
הַצֹּאן אֶל-עֶקֶד וְכָל-חֹם בְּצֹאן לָבָן
וַיִּשְׁתַּלּוּ עֲדָרִים לְבָדּוֹ וְלֹא שָׂתָם
עַל-צֹאן לָבָן:

און די לעמער האָט יעקב אָפּגעשיידט
— און ער האָט צוגעקערט די פּנימער
פֿון די שאָף אין לָבָנ'ס שאָף צו די
געשטרעפֿטע און אַלע טונקעלע — און
האָט זיך געמאַכט סטאַדעס באַזונדער,
און האָט זיי נישט געשטעלט מיט לָבָנ'ס
שאָף.

מא וְהָיָה בְּכָל-יְיָחִם הַצֹּאן הַמִּקְשָׁרוֹת
וְשֵׁם יַעֲקֹב אֶת-הַמִּקְלוֹת לְעֵינֵי הַצֹּאן
בְּרֹהֲטִים לְיַחְמָנָה בַּמִּקְלוֹת:

און עס איז געווען, ווען נאָר די
שטאַרקע שאָף האָבן זיך געפֿאַרט, אַזוי
פֿלעגט יעקב אַרײַנטאָן די שטעקלעך
פֿאַר די אויגן פֿון די שאָף אין די
קאַריטעס, כּדי זיי זאָלן זיך פֿאַרן בײַ די
שטעקלעך;

מב וּבְהֶעֱטִיף הַצֹּאן לֹא יִשִּׁים וְהָיָה
הָעֲטָפִים לְלָבָן וְהַקְשָׁרִים לְיַעֲקֹב:

אַבער אַז די שאָף זײַנען געווען
שוואַכע, פֿלעגט ער נישט אַרײַנטאָן; אַזוי
פֿלעגן די שוואַכע אָנקומען לָבָנען, און
די שטאַרקע יעקבן.

מג וַיִּפְרֹץ הָאִישׁ מְאֹד מְאֹד וַיְהִי-לּוֹ צֹאן
רַבּוֹת וּשְׁפָחוֹת וַעֲבָדִים וּגְמָלִים
וַחֲמֹרִים:

און דער מאַן איז געוואָרן זייער זייער
רײַך, און ער האָט געהאַט פֿיל שאָף,
און דינסטן און קנעכט, און קעמלען און
אייזלען.

בראשית לא : 31

- א וישמע את־דברי בני־לָבָן לאמר
לָקַח יַעֲקֹב אֶת כָּל־אֲשֶׁר לְאָבִינוּ
וּמֵאֲשֶׁר לְאָבִינוּ עָשָׂה אֶת כָּל־הַכָּבֹד
הַזֶּה:
- 1 Když pak uslyšel Jákob slova synů Lá-
banových, ani praví: Pobral Jákob všechno, co
měl otec náš, a z těch věcí, kteréž byly otce na-
šeho, způsobil sobě tu všechnu slávu;
- I usłyszał słowa synów Labana mówiących:
"Zabrał Jakób wszystko, co miał ojciec nasz,
i z mienia ojca naszego utworzył sobie całe
to bogactwo."
- און ער האָט געהערט די ווערטער פֿון
לָבָנ'ס זין, אַזוי צו זאָגן: יַעֲקֹב האָט
צוגענומען אַלץ וואָס אונדזער פֿאָטער
האָט געהאַט, און פֿון אונדזער פֿאָטערס
האַב האָט ער געמאַכט די דאָזיקע
גאַנצע רייכקייט.
- ב וַיֵּרָא יַעֲקֹב אֶת־פָּנֵי לָבָן וְהָיָה אֵינָנּוּ
עִמּוֹ כְּתִמּוֹל שְׁלֹשׁוֹם:
- 2 A viděl tvář Lábanovu, a aj, nebyla k němu tak
jako prvé:
- Widział też Jakób oblicze Labana, a oto - nie
był dlań jak wczoraj i onegdaj.
- און יַעֲקֹב האָט געזען אָן לָבָנ'ס פנים,
ערשט ער איז נישט צו אים ווי
נעכטן-אייערנעכטן.
- ג וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־יַעֲקֹב שׁוּב אֶל־אֶרֶץ
אָבוֹתֶיךָ וְלִמְנוּלָתָהּ וְאֶהְיֶה עִמָּךְ:
- 3 I řekl mu Hospodin: Navrať se do země otců
svých, a k příbuznosti své, a budu s tebou.
- I rzekł Wiekuisty do Jakóba: "Wróć do ziemi
ojców twoich, i do miejsca urodzenia twego,
- a będę z tobą!"
- און גאָט האָט געזאָגט צו יַעֲקֹב: קער
זיך אום צו דעם לאַנד פֿון דינע
עלטערן, און צו דיין אָפּשטאַם, און איך
וועל זיין מיט דיר.
- ד וַיִּשְׁלַח יַעֲקֹב וַיִּקְרָא לְרָחֵל וּלְלֵאָה
הַשָּׂדֶה אֶל־צֹאנָיו:
- 4 Protož poslav Jákob, vyvolal Ráchele a Lée na
pole k stádu svému.
- I poslal Jakób, i wezwał Rachelę i Leę na pole
do trzody swojej,
- האָט יַעֲקֹב געשיקט און האָט גערופֿן
רחלען און לאהן אין פֿעלד, צו זיינע
שאָף.

- 5 A řekl jim: Vidím tvář otce vašeho, že není ke mně tak jako prvé, ješto Bůh otce mého byl se mnou.
- I rzekł do nich: "Widzę ja po obliczu ojca waszego, iż nie jest dla mnie jak wczoraj i onegdaj; ale Bóg ojca mojego był ze mną.
- 6 A vy samy víte, že vši svou silou sloužil jsem otci vašemu.
- Wy też same wiecie, że z całych sił moich służyłem ojcu waszemu.
- 7 Ale otec váš oklamal mne, a na desetkrátě změnil mzdu mou; však nedopustil mu Bůh, aby mi zle učinil.
- A ojciec wasz urągał mi, i zmieniał wynagrodzenie moje po dziesięćkroć; ale nie dozwolił mu Bóg szkodzić mi.
- 8 Když takto řekl: Co *bude* peřestého, *to* nechť jest mzda tvá, tedy všecy ovce rodily peřestý *plod*. Když pak takto řekl: Co přepásaného na nohách, *to* bude mzda tvá, tedy všecy ovce rodily přepásané na nohách.
- Gdy tak mował: Nakrapiane będą wynagrodzeniem twojém, rodily tedy wszystkie trzody nakrapiane; gdy zaś tak mował: Pręgowate będą wynagrodzeniem twojém, - rodily tedy wszystkie trzody pręgowate.
- ה וַיֹּאמֶר לָהֶן רֹאֶה אָנֹכִי אֶת־פְּנֵי אָבִיכֶן כִּי־אֵינָנוּ אֵלַי כְּתָמָל שְׁלֹשָׁם וְאֵלֶּהִי אָבִי הִיא עִמָּדִי:
- און ער האָט צו זיי געזאָגט: איך זע אָן אײער פֿאַטערס פנים, אַז ער איז נישט צו מיר ווי נעכטן-אײערנעכטן; אָבער דער גאָט פֿון מײן פֿאַטער איז געווען מיט מיר.
- ו וְאַתְּנָה יָדַעְתֶּן כִּי בְּכָל־כֹּחִי עָבַדְתִּי אֶת־אָבִיכֶן:
- און איר ווייסט אַז מיט מײן גאַנצן כּוֹחַ האָב איך געדינט אײער פֿאַטער.
- ז וְאַבִּיכֶן הִתֵּל בִּי וְהִחֲלָף אֶת־מִשְׁכָּרְתִּי עֲשֶׂרֶת מָנִים וְלֹא־נָתַנוּ אֱלֹהִים לְהָרַע עִמָּדִי:
- און אײער פֿאַטער האָט געמאַכט געשפּעט פֿון מיר, און האָט געביטן מײן לוינ צען מאָל, נאָר גאָט האָט אים נישט געלאָזן שלעכטס טאָן מיט מיר.
- ח אִם־כֹּה יֹאמַר נְקֻדִּים יְהִיָּה שְׁכָרְךָ וַיֵּלְדוּ כָּל־הַצֹּאן נְקֻדִּים וְאִם־כֹּה יֹאמַר עֲקֻדִּים יְהִיָּה שְׁכָרְךָ וַיֵּלְדוּ כָּל־הַצֹּאן עֲקֻדִּים:
- אַז ער האָט אַזוי געזאָגט: געשפּרענקלטע זאָלן זײַן דיין לוינ, האָבן אַלע שאָף געבאָרן געשפּרענקלטע; און אַז ער האָט אַזוי געזאָגט: געשטרײפּטע זאָלן זײַן דיין לוינ, האָבן אַלע שאָף געבאָרן געשטרײפּטע.

9 A tak odjal Bůh stádo otce vašeho a dal mně.

ט וַיֵּצֵל אֱלֹהִים אֶת־מִקְנֵה אָבִיכֶם
וַיִּתֵּן־לִי:

I oddzielił Bóg z dobytku ojca waszego, a oddał mnie.

און גאָט האָט אַוועקגענומען פֿון איינער
פֿאַטערס פֿי, און געגעבן מיר.

10 Nebo *takto* bylo: Tehdáž, když se dobytek běžel, já jsem pozdvihl očí svých, a viděl jsem ve snách, a aj, berani scházející se s ovцами *byli* přepásaní na nohách, peřestí a skropení.

י וַיְהִי בַּעֲת יַחַם הַצֹּאֵן וְאִשָּׁא עֵינַי
וְאָרָא בַּחֲלֹם וְהִנֵּה הָעֶתְדִים הָעֲלִים
עַל־הַצֹּאֵן עֲקָדִים וְנָקָדִים וּבָרָדִים:

Stało się bowiem podczas grzania się trzody, żem podniósł oczy swe, i widziałem we śnie, a oto barany, pokrywające trzodę, były pręgowate, nakrapiane i pstre.

און עס איז געווען אין דער צײַט ווען די
שאָף האָבן זיך געפֿאַרט, האָב איך
אויפֿגעהויבן מײַנע אויגן, און האָב
געזען אין חלום, ערשט די בעק וואָס
שפּרינגען אויף די שאָף זײַנען
געשטרײַפֿטע, געשפּרענקלטע, און
געפֿלעקטע.

11 Tedy řekl mi anděl Boží ve snách: Jákobe! A já jsem odpověděl: Ted' jsem.

יא וַיֹּאמֶר אֵלַי מַלְאָךְ הָאֱלֹהִים בַּחֲלֹם
יַעֲקֹב וַאֲמַר הִנְנִי:

I řekl do mnie anioł Boży we śnie: "Jakóbie!" A rzekłem: Oto jestem.

און אַ מלאך פֿון גאָט האָט געזאָגט צו
מיר אין חלום: יעקב! און איך האָב
געזאָגט: דאָ בין איך.

12 I řekl: Pozdvihni nyní očí svých a pohled', že všickni berani scházející se s ovцами *jsou* přepásaní na nohách, peřestí a skropení; nebo jsem viděl všechno, co tobě Lában dělá.

יב וַיֹּאמֶר שָׂאֲנָא עֵינֶיךָ וּרְאֵה
כָּל־הָעֶתְדִים הָעֲלִים עַל־הַצֹּאֵן עֲקָדִים
וְנָקָדִים וּבָרָדִים כִּי רָאִיתִי אֶת
כָּל־אֲשֶׁר לָבָן עֹשֶׂה לָּךְ:

I řekl: "Podniešže oczy tve, a obacz: wszystkie barany, pokrywające trzodę, pręgowate są, nakrapiane i pstre; gdyż widziałem wszystko, co Laban czyni tobie.

האָט ער צו מיר געזאָגט: הייב
אַקאַרשט אויף דינע אויגן און זע, אַלע
בעק וואָס שפּרינגען אויף די שאָף
זײַנען געשטרײַפֿטע, געשפּרענקלטע,
און געפֿלעקטע; וואָרום איך האָב געזען
אַלץ וואָס לָבָן טוט צו דיר.

13 Já jsem ten silný Bůh, *kterýž jsem se ukázal tobě v Bethel*, kdež jsi pomazal kamene, kdež jsi mi se slibem zavázal; vstaniž nyní, vyjdi z země této, a navrať se do země příbuznosti své.

Jam Bóg Bet-Ela, gdzie namaściłeś pomnik, gdzie ślubowałeś mi ślub; teraz powstań, wyjdź z ziemi tej, a wróć do ziemi rodzinnej twojej!"

14 Tedy odpověděly mu Ráchel a Lía, řkouce: Zdaž ještě máme díl *jaký* a dědictví v domě otce našeho?

I odpowiedziały Rachel i Lea, i rzekły do niego: "Albož mamy jeszcze udział i dziedzictwo w domu ojca naszego?

15 Zdaliž nejsme počteny před ním za cizí? Nebo prodal nás, ano i peníze naše do čista utratil.

Albož nie jako obce poczytane byliśmy u niego, skoro sprzedał nas, a spożył także i pieniądze nasze?

16 Všecko zajisté bohatství, kteréž odjal Bůh otci našemu, naše jest a synů našich; protož nyní učiň vše, což mluvil tobě Bůh.

Zaprawdę, całe bogactwo, które oddzielił Bóg od ojca naszego, naszym jest i synów naszych. A teraz wszystko, co rozkazał Bóg tobie, uczyn!"

ג אֲנֹכִי הָאֵל בֵּית-אֵל אֲשֶׁר מָשַׁחְתָּ שָׁם מִצְבֵּה אֲשֶׁר נָדַרְתָּ לִּי שָׁם נָדַר עֲתָה קוּם צֵא מִן-הָאָרֶץ הַזֹּאת וְשׁוּב אֶל-אָרֶץ מוֹלְדְּתְךָ:

איך בין דער גאט פֿון בית-אל וואָס דו האָסט דאָרטן געזאָלט אַ זיגלשטיין, וואָס דו האָסט דאָרטן געטאָן אַ נדר צו מיר. און אַצונד שטיי אויף, גיי אַרויס פֿון דעם היגן לאַנד, און קער זיך אום צו דעם לאַנד פֿון דיין געבורט.

יד וַתַּעַן רָחֵל וְלֵאָה וַתֹּאמְרָנָה לוֹ הֲעוֹד לָנוּ חֵלֶק וְנַחֲלָה בְּבֵית אָבִינוּ:

האָבן רחל און לאה געענטפֿערט און געזאָגט צו אים: האָבן מיר דען נאָך אַ חלק אָדער אַ ירושה אין אונדזער פֿאָטערס הויז?

טו הֲלוֹא נִכְרִיּוֹת נִחְשָׁבֵנוּ לוֹ כִּי מִכְרָנוּ וַיֹּאכַל גַּם-אֶכּוֹל אֶת-כֶּסֶּפֵּנוּ:

זינען מיר ניט אַזוי ווי פֿרעמדע פֿאַררעכנט בײַ אים? וואָרום ער האָט אונדז פֿאַרקויפֿט, און אויפֿעסן אויך אויפֿגעגעסן דאָס געלט פֿאַר אונדז.

טז כִּי כָל-הָעֶשֶׂר אֲשֶׁר הִצִּיל אֱלֹהִים מֵאֲבִינוּ לָנוּ הוּא וּלְבָנֵינוּ וְעַתָּה כָּל אֲשֶׁר אָמַר אֱלֹהִים אֵלֶיךָ עֲשֵׂה:

וואָרום די גאַנצע עשירות וואָס גאָט האָט אוועקגענומען פֿון אונדזער פֿאָטער, דאָס איז אונדזערס און אונדזערע קינדערס. און אַצונד, אַלץ וואָס גאָט האָט דיר געהייסן, טו.

- 17 Vstav tedy Jákob, vsadil syny své a ženy své na velbloudy.
 Powstał tedy Jakób, i wsadził synów swoich, i żony swe na wielbłądy.
- 18 A pobral všecken dobytek svůj, a všecko jmění své, kteréhož byl dosáhl, dobytek svého vychování, kteréhož nabyl v Pádan Syrské, aby se navrátil k Izákovi otci svému do země Kananejské.
 I uprowadził wszystkie stada swoje, i cały dorobek swój, którego się dorobił, - dobytek własny swój, który nabył w Paddan-Aram, - aby wrócić do Ic'haka, ojca swojego, do ziemi Kanaan.
- 19 (*Lában pak byl odšel, aby stríhl ovce své. V tom ukradla Ráchel modly, kteréž měl otec její.*
Laban zaś poszedł był strzydz owce swoje, i ukradła Rachel bożki ojca swego.
- 20 I ušel Jákob tajně od Lábanu Syrského, neoznámiv mu, že jde pryč.)
 A Jakób wkradł się w zaufanie u Labana, Aramejczyka, nie dając mu miarkować, że uchodzi.
- 21 Takž ušel se vším, což měl; a vstav, přepravil se přes řeku, a bral se přímo k hoře Galádské.
 I tak uszedł on, i wszystko co doń należało, i wybrał się i przeprawił się przez rzekę, i zwrócił oblicze swoje ku górze Gilead.
- יז וַיָּקָם יַעֲקֹב וַיֵּשָׂא אֶת־בָּנָיו וְאֶת־נָשָׁיו עַל־הַגְּמָלִים:
 איז יעקב אויפגעשטאנען, און האָט אַרויפגעזעצט זײַנע קינדער און זײַנע ווייבער אויף קעמלען;
- יח וַיִּנְהֶג אֶת־כָּל־מִקְנֵהוּ וְאֶת־כָּל־רֶכֶשׁוֹ אֲשֶׁר רָכַשׁ מִקְנֵה קִנְיָנוֹ אֲשֶׁר רָכַשׁ בְּפֶדֶן אָרֶם לָבוֹא אֶל־יִצְחָק אָבִיו אֶרְצָה כְּנָעַן:
 און ער האָט אַוועקגעפֿירט דאָס גאַנצע פֿי זײַנס, און זײַן גאַנצן פֿאַרמעג וואָס ער האָט אָנגעקליבן, דאָס פֿי פֿון זײַן אייגנס וואָס ער האָט אָנגעקליבן אין פֿדן־אַרם — כּדי צו גיין צו זײַן פֿאַטער יצחקן, קיין כּנען.
- יט וְלָבָן הָלַךְ לִגְזֹז אֶת־צֹאֲנוֹ וַתִּגְנֹב רָחֵל אֶת־הַתְּרָפִים אֲשֶׁר לְאִבֶּיהָ:
 און לָבָן איז געווען אַוועקגעגאַנגען שערן זײַנע שאָף. האָט רחל אַרויסגעגנבעט דעם תְּרָפִים פֿון איר פֿאַטער.
- כ וַיִּגְנֹב יַעֲקֹב אֶת־לֵב לָבָן הָאָרָמִי עַל־בְּלִי הַגִּיד לוֹ כִּי בָרַח הוּא:
 און יעקב האָט געגנבעט דאָס האָרץ פֿון לָבָן דעם אַרמי מיט וואָס ער האָט אים נישט געלאָזט מערקן אַז ער אַנטלויפֿט.
- כא וַיִּבָּרַח הוּא וְכָל־אֲשֶׁר־לוֹ וַיָּקָם וַיַּעֲבֹר אֶת־הַנָּהָר וַיֵּשֶׁם אֶת־פָּנָיו הָר הַגִּלְעָד:
 און ער איז אַנטלאָפֿן מיט אַלץ וואָס ער האָט געהאַט, און ער איז אַרויפגעשטאַנען און אַריבערגעגאַנגען דעם טײַך, און האָט געקערט זײַן פנים צום באָרג גלעד.

22 I povědíno jest Lábanovi dne třetího, že utekl Jákob.

I doniesiono Labanowi dnia trzeciego, iż uszedł Jakób.

23 Tedy *on* vzav bratří své s sebou, honil ho za dnů sedm; a postihl ho na hoře Galádské.

Zabrał wtedy krewnych swoich z sobą, i ścigał za nim siedm dni drogi, i doścignął go u góry Gilead.

24 (*Přišel pak Bůh k Lábanovi Syrskému ve snách noci té, řekl mu: Varuj se, abys nemluvil s Jákobem nic jináč než přátelsky.*)

I przyszedł Bóg do Labana, Aramejczyka, we śnie nocy i rzekł do niego: "Strzeż się, abyś się nie rozmówił z Jakóbem, ani w dobrém ani w złém!"

25 Dohonil tedy Lában Jákoba; a Jákob již byl rozbil stan svůj na té hoře; Lában také položil se s bratřími svými na *též* hoře Galádské.

I tak doścignął Laban Jakóba; a Jakób rozbil był namiot swój na górze; Laban zaś rozbil go z krewnymi swoimi przy górze Gilead.

כב וַיֵּגַד לְלָבָן בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי כִּי בָרַח יַעֲקֹב:

איז אנגעזאגט געוואָרן לָבָנען אויפֿן דריטן טאָג אז יעקב איז אַנטלאָפֿן.

כג וַיִּקַּח אֶת־אָחִיו עִמּוֹ וַיִּרְדּוּ אַחֲרָיו דֶּרֶךְ שְׁבַע־יָמִים וַיִּדְּבַק אֹתוֹ בְּהַר הַגִּלְעָד:

האַט ער גענומען זײַנע ברידער מיט זיך, און האָט אים נאָכגעיאָגט זיבן טעג וועגס, און ער האָט אים אַנגעיאָגט אויפֿן באָרג גלעד.

כד וַיָּבֹא אֱלֹהִים אֶל־לָבָן הָאֲרָמִי בַּחֲלֹם הַלַּיְלָה וַיֹּאמֶר לוֹ הִשָּׁמֶר לָךְ פֶּן־תִּדְּבַר עִם־יַעֲקֹב מִטּוֹב עַד־רָע:

איז גאָט געקומען צו לָבָן דעם אַרמִי אין אַ חלום פֿון דער נאַכט, און האָט צו אים געזאָגט: היט דיר, זאָלסט נישט רעדן מיט יעקבן פֿון גוטס ביז שלעכטס.

כה וַיֵּשֶׁג לָבָן אֶת־יַעֲקֹב וַיַּעֲקֹב תָּקַע אֶת־אָהֳלֹו בְּהָר וּלָבָן תָּקַע אֶת־אָחִיו בְּהָר הַגִּלְעָד:

און לָבָן האָט אַנגעיאָגט יעקבן. און יעקב האָט אויפֿגעשטעלט זײַן געצעלט אויפֿן באָרג; אויך לָבָן און זײַנע ברידער האָבן אויפֿגעשטעלט אויפֿן באָרג גלעד.

26 I řekl Lában k Jákobovi: Cos to učinil? Nebo jsi ušel tajně, a odvedls dcery mé jako zjímáné mečem.

I rzekł Laban do Jakóba: "Cóżeś uczynił, żeś podszedł mnie, a uprowadził córki moje jako branki wojenne?

27 Proč jsi tajně utekl, a vykradl se ode mne, a nepovědels mi, ješto bych tě byl vesele sprovodil s zpěvy, s bubnem a s harfou?

Czemu potajemnie uciekleś, a wykradłeś się odemnie, i nie mówiłeś mi nic, abym mógł puścić cię z radością i pieśniami, z bębnami i z cytrami?

28 A nedopustils mi, abych políbil synů svých a dcer svých? Nemoudřes jistě udělal, čině tak.

Ani dozwoliłeś mi ucałować wnuki moje i córki moje? Otóż nierozsądnie postąpiłeś.

29 Mělt bych dosti s to moci, abych vám zle učinil, ale Bůh otce vašeho mluvil mi noci pomínulé, řka: Hleď, abys nemluvil s Jákobem nic jináč, než přátelsky.

Jest w mocy mojej czynić wam źle, ale Bóg ojca waszego wczorajszej nocy rzekł do mnie, mówiąc: Strzeż się, abyś się nie rozmówił z Jákobem ani w dobrém ani w złém.

כו וַיֹּאמֶר לָבָן לְיַעֲקֹב מָה עָשִׂיתָ וַתִּגְנוֹב אֶת-לְבָבִי וַתִּנְהַג אֶת-בָּנֹתַי כְּשִׁבְיֹת חָרָב:

הָאֵט לָבָן גַּעְזָאגט צו יַעֲקֹב: וואָס האָסטו געטאָן וואָס דו האָסט געגנבעט מײַן האַרץ, און האָסט אַוועקגעפֿירט מײַנע טעכטער אַזוי ווי געפֿאַנגענע פֿון שווערד?

כו לָמָּה נִחַבְתָּ לְבָרַח וַתִּגְנוֹב אֹתִי וְלֹא-הִגַּדְתָּ לִּי וְאַשְׁלַחְךָ בְּשִׂמְחָה וּבְשִׁירִים בְּתֹף וּבְכִנּוֹר:

פֿאַר וואָס ביסטו אַנטלאָפֿן באַהאַלטענערהײַט, און האָסט זיך אַוועקגעגנבעט פֿון מיר, און האָסט מיר נישט אויסגעזאָגט, אַז איך זאָל דיך באַלייטן מיט שִׂמְחָה און מיט געזאַנגען, מיט פֿויק און מיט האַרף?

כח וְלֹא נִשְׁתַּנִּי לְנִשְׁק לְבָנִי וּלְבָנֹתַי עֲתָה הִסְפַּלְתָּ עִשּׂוֹ:

און האָסט מיר נישט געלאָזן קושן מײַנע זין און מײַנע טעכטער. נאַריש האָסטו אַצונד געטאָן.

כט יֵשׁ-לְאֵל יָדַי לַעֲשׂוֹת עִמָּכֶם רָע וְאֱלֹהֵי אֲבִיכֶם אָמַשׁ אָמַר אֵלַי לֵאמֹר הַשְׁמֶר לָךְ מִדִּבֵּר עִם-יַעֲקֹב מְטֹב עַד-רָע:

מײַן האַנט האָט בפֿוח צו טאָן מיט אײַך שלעכטס, נאָר דער גאָט פֿון אײַער פֿאַטער האָט נעכטן בײַ נאַכט געזאָגט צו מיר, אַזוי צו זאָגן: היט דיך פֿון צו רעדן מיט יַעֲקֹב פֿון גוטס ביז שלעכטס.

- 30 Ale již *to tam*, *poněvadž* jsi předce odšel, roz-
touživ se po domu otce svého; *než* proč jsi
ukradl bohy mé?
I tak poszedłeś sobie, boś tęsknił bardzo za do-
mem ojca twojego; ale czemu skradłeś bogi
moje?"
- 31 Tedy Jákob odpovídaje Lábanovi, řekl: *Ušel*
jsem tajně; nebo jsem se bál a řekl jsem, že bys
snad mocí odjal dcery své.
I odpowiedział Jakób, i rzekł do Labana: "Bo
obawiałem się, bo sądziłem, że może wydrzesz
mi córki twoje.
- 32 Nalezneš-li pak u koho bohy své, nechať ten
umře; před bratřími našimi ohledej sobě, jest-li
co u mne *tvého*, a vezmi sobě. Ale nevěděl
Jákob, že Ráchel je ukradla.
Ten zaś, u którego znajdziesz bogi twoje, żyć
nie będzie; wobec krewnych naszych rozpo-
znawaj, co jest u mnie, i zabierz sobie!" A nie
wiedział Jakób, iż Rachel je skradła.
- ל וַעֲתָה הָלַךְ הַלֵּכֶת כִּי־נִכְסֶה נִכְסֵּי הָאֱלֹהִים לְבֵית אָבִיו לָמָּה גִנַּבְתָּ אֶת־אֱלֹהֵי:
און אַצונד, אַוועקגיין ביסטו
אַוועקגעגאַנגען, וויל בענקען האָסטו
זיך פֿאַרבענקט נאָך דיין פֿאַטערס הויז,
אַלמאָי אָבער האָסטו געגנבעט מיין
גאָט?
לא וַיַּעַן יַעֲקֹב וַיֹּאמֶר לְלָבָן כִּי יֵרָאִתִּי כִי
אָמַרְתִּי כִּן־תִּגְזֹל אֶת־בָּנוֹתַי מֵעַמִּי:
הָאֵט יַעֲקֹב געענטפֿערט און האָט
געזאָגט צו לָבָנען: וויל איך האָב מורא
געהאַט, וואָרום איך האָב געקלערט:
טאַמער וועסטו אַוועקרויבן דינע
טעכטער פֿון מיר.
לב עַם אֲשֶׁר תִּמְצָא אֶת־אֱלֹהֵי לֹא
יִחְיֶה נֶגֶד אֶחָיו הַכֹּרֶלֶךְ מָה עָמְדִי
וְקַח־לָךְ וְלֹא־יָדַע יַעֲקֹב כִּי רָחֵל
גִּנַּבְתָּם:
בִּי וועמען אָבער דו וועסט געפֿינען דיין
גאָט, דער זאָל ניט לעבן. פֿאַר
אונדזערע ברידער דערקען וואָס איז
דינס בִּי מיר, און נעם דיר צו. און
יעקב האָט ניט געוויסט אַז רחל האָט
עס געגנבעט.

33 Všet tedy Lában do stanu Jákobova, a do stanu Líe, a do stanu obou děvek, *nic* nenalezl. A vyšel z stanu Líe, všel do stanu Ráchel.

I wszedł Laban do namiotu Jakóba, i do namiotu Lei, i do namiotu dwu służebnic, ale nie znalazł; i wyszedł z namiotu Lei, i wszedł do namiotu Racheli.

34 Ráchel pak vzavši modly, vložila je pod sedlo, kteréž na velbloudu bývá, a sedla na ně. I přemetal Lában všecken stan, ale *nic* nenalezl.

A Rachel wzięła bożki, i włożyła je pod siodło wielbłąda, i usiadła na nich; i przerzucił Laban cały namiot, ale nie znalazł.

35 A ona řekla otci svému: Necht' to není proti mysli, pane můj, že nemohu povstati proti tobě; nebo vedlé běhu ženského nyní mi se přihodilo. A *všecko* přehledav, nenalezl modl.

I rzekła do ojca swojego: "Niechaj się nie gniewa pan mój, że nie mogę powstać przed tobą; bo właściwość kobiet mam." I tak szukał, a nie znalazł bożków.

לג וַיָּבֹא לָבָן בְּאֶהֱלֵי יַעֲקֹב וּבְאֶהֱלֵי לֵיָּא וּבְאֶהֱלֵי שְׁתֵּי הָאִמָּהֹת וְלֹא מָצָא וַיֵּצֵא מֵאֶהֱלֵי לֵיָּא וַיָּבֹא בְּאֶהֱלֵי רָחֵל:

איז לָבָן אַרײַנגעגאַנגען אין דעם געצעלט פֿון יעקבן, און אין דעם געצעלט פֿון לאה, און אין דעם געצעלט פֿון די צוויי דינסטן, און ער האָט נישט געפֿונען; און ער איז אַרויסגעגאַנגען פֿון לאהס געצעלט, און איז אַרײַנגעגאַנגען אין דעם געצעלט פֿון רחלען.

לד וְרָחֵל לָקְחָה אֶת־הַתְּרָפִים וַתְּשִׂמֶם בְּכֹר הַגָּמֶל וַתָּשֶׁב עֲלֵיהֶם וַיִּמָּשֶׁשׁ לָבָן אֶת־כָּל־הָאֶהֱלֵי וְלֹא מָצָא:

און רחל האָט גענומען דעם תְּרָפִים, און האָט אים אַרײַנגעטאָן אין זאָטלקישן פֿון דעם קעמל, און האָט זיך געזעצט דערויף; און לָבָן האָט אַרומגעטאַפט דאָס גאַנצע געצעלט, און האָט נישט געפֿונען.

לה וַתֹּאמֶר אֶל־אָבִיהָ אֱלִיָּיִחָר בְּעֵינַי אֲדֹנָי כִּי לֹא אוֹכַל לָקוּם מִפְּנֵיךְ כִּי־דָרְךָ נָשִׁים לִי וַיַּחֲפֹשׂ וְלֹא מָצָא אֶת־הַתְּרָפִים:

האָט זי געזאָגט צו איר פֿאַטער: זאָל נישט פֿאַרדריסן אין די אויגן פֿון מײַן האָר, וואָס איך קען נישט אויפֿשטיין פֿאַר דיר, ווייל דער שטייגער פֿון ווייבער איז בײַ מיר. און ער האָט געזוכט, און האָט נישט געפֿונען דעם תְּרָפִים.

36 Protož rozhněvav se Jákob, tuze se domlouval na Lábana. I odpověděl Jákob, a řekl Lábánovi: Jaké jest přestoupení mé? Jaký hřích můj, že rozpáliv se, honíš mne?

I rozgniewał się Jakób i złąał Labana; i zaczął Jakób i rzekł do Labana: "Jakiż występpek mój, i jakiż grzech mój, że ścigałeś mnie?

37 Nu již jsi přemetal všechny mé věci, *a* cos nalezl ze všech věcí domu svého? Polož teď před bratřími mými a bratřími svými, nechť rozeznají mezi námi dvěma.

Gdyś przerzucił wszystkie sprzęty moje, cóżeś znalazł ze wszystkich sprzętów domu twójego? Połóż tu przed bracią moją i bracią twoją, a niech roztrzygną między nami dwoma.

38 Byl jsem již dvadcti let s tebou; ovce tvé ani kozy tvé nikdy nezmetaly; a skopců stáda tvého nejedl jsem.

Oto dwadzieścia lat ja u ciebie; owce twoje i kozy twoje nie roniły, a baranów trzody twojej nie jadałem.

39 Co *od zvěři* roztrháno, toho jsem neodvodil tobě; sám jsem tu škodu nahražoval, *a ty* jsi z ruky mé vyhledával toho, *jako i toho*, co bylo ukradeno ve dne aneb v noci.

Rozszarpanego nie przynosiłem tobie; jam za nie odpowiadał; z ręki mojej poszukiwałeś go, czy skradzione było dniem, czy skradzione nocą.

לֹא וַיַּחֲרֹ לַיַּעֲקֹב וַיַּרְבּ בְּלִבּוֹ וַיַּעַב וַיֹּאמֶר לְלָבָן מַה־פְּשָׁעִי מַה חַטָּאתִי כִּי דֹלָקָתְךָ אַחֲרַי:

הָאֵט יַעֲקֹבן פֶּאָרדראָסן, און ער האָט זיך געקריגט מיט לָבָנען. און יַעֲקֹב האָט זיך אָפּגערוּפֿן און האָט געזאָגט צו לָבָנען: וואָס איז מײַן פֶּאָרברעך, וואָס איז מײַן חטא, וואָס דו האָסט מײַן נאַכגעיאָגט?

לֹא כִּי־מִשְׁשָׁתָּךְ אֶת־כָּל־כְּלִי מַה־מָּצָאתָ מִכָּל כְּלִי־בֵיתְךָ שִׁים כָּה נֶגֶד אָחִי וְאַחֲיָיִךְ וַיֹּכִיחוּ בֵּין שְׁנֵינוּ:

אַז דו האָסט דורכגעטאַפט אַלע מײַנע זאַכן, וואָס האָסטו געפֿונען פֿון אַלע דײַנע כְּלִי־בֵית? לײַג עס דאָ פֶּאָר מײַנע ברידער און דײַנע ברידער, און זאָלן זײַ אַנטשײַדן צווישן אונדז ביידן.

לֹא זֶה עֲשָׂרִים שָׁנָה אָנֹכִי עִמָּךְ רִחֲלִיךָ וְעִזֶּיךָ לֹא שִׁכְּלוּ וְאַיִלִּי צֹאנֶךָ לֹא אָכְלָתִי:

פֶּאָר די צוואַנציק יאָר וואָס איך בין געווען מיט דיר, האָבן דײַנע שעפּסן און דײַנע ציגן נײַט פֶּאָר וואָרפֿן, און די ווידערס פֿון דײַנע שאָף האָב איך נײַט געגעסן.

לֹא טָרְפָּה לֹא־הִבֵּאתִי אֵלֶיךָ אָנֹכִי אַחַטְשָׁנָה מִיָּדִי תִּבְקָשָׁנָה גִּנְבָּתִי יוֹם וּגְנִבְתִּי לַיְלָה:

אַ פֶּאָרצוקטע האָב איך נײַט געבראַכט צו דיר; איך פֿלעג לײַדן איר שאָדן; פֿון מײַן האַנט פֿלעגסטו עס אויפֿמאַנען, געגנבעט בײַ טאָג, צי געגנבעט בײַ נאַכט.

- 40 Bývalo *tak*, že ve dne trápilo mne horko, a v noci mráz, tak že odcházal i sen můj od očí mých.
 Bywało we dnie pożerał mnie upał, a mróz w nocy, i odbiegał sen od oczu moich.
- 41 Již dvadcti let, jakž jsem v domě tvém; sloužil jsem tobě čtrnácte let za dvě dcery tvé, a šest let za dobytek tvůj, a změnils mzdu mou na desetkrát.
 Takie to moje dwadzieścia lat w domu twoim. Służyłem ci czternaście lat za dwie córki twoje, a sześć lat za trzodę twoję; a odmieniałeś wynagrodzenie moje po dziesięćkroć.
- 42 A kdyby Bůh otce mého, Bůh Abrahamův, a strach Izákův nebyl se mnou, jistě bys ty byl nyní pustil mne prázdného; *ale* trápení mé, a práci rukou mých viděl Bůh, protož tě pomínulé noci trestal.
 Gdyby Bóg ojca mojego, Bóg Abrahama i Bojażń Ic'haka, nie był ze mną, tobyś teraz z niczém mnie puścił. Nędzę moję i pracę rąk moich widział Bóg i rozstrzygnął wczoraj!"
- מִהָיִיתִי בַיּוֹם אֲכַלְנִי חֶרֶב וְקָרָח בַּלַּיְלָה וַתִּדְד שְׁנָתִי מֵעֵינַי:
 בִּי טָאָג פֿלעגט מיך אויפֿעסן די היץ, און דער פֿראָסט בִּי נאַכט; און מײַן שלאָף האָט געוויכט פֿון מײַנע אויגן.
- מֵאֵז־הָלִי עֲשָׂרִים שָׁנָה בְּבֵיתְךָ עֲבָדְתִּיךָ אַרְבַּע־עֶשְׂרֵה שָׁנָה בְּשֵׁתִי בְּנִתְיָךְ וְשֵׁשׁ שָׁנִים בְּצֹאנְךָ וַתַּחֲלֵךְ אֶת־מִשְׁכָּרְתִּי עֶשְׂרֵת מָנִים:
 פֿאַר צוואַנציק יאָר בין איך געווען אין דײַן הויז: פֿערצן יאָר האָב איך דיר געדינט פֿאַר דײַנע צוויי טעכטער, און זעקס יאָר פֿאַר דײַנע שאָף; און דו האָסט געביטן מײַן לוינ צען מאָל.
- מֵבִלּוּלִי אֱלֹהֵי אָבִי אֱלֹהֵי אַבְרָהָם וַפָּחַד יִצְחָק הָיָה לִּי כִּי עָתָה רִיקָם שְׁלַחְתָּנִי אֶת־עֲנָנִי וְאֶת־יָגִיעַ כִּפִּי רָאָה אֱלֹהִים וַיּוֹכַח אֹמֶשׁ:
 ווען ניט דער גאָט פֿון מײַן פֿאָטער, דער גאָט פֿון אַבְרָהָמען און די פֿאַרכט פֿון יצחקן, וואָלט געווען מיט מיר, וואָלסטו מיך אַצונד אוועקגעשיקט מיט ליידיקן. גאָט האָט געזען מײַן פֿיין און די מאַטערניש פֿון מײַנע הענט, און ער האָט אַנטשיידט נעכטן בִּי נאַכט.

43 Odpovídá pak Lában, dí Jákobovi: Dcery ty-
to *jsou* dcery mé a synové tito *jsou* synové moji,
i dobytek tento můj dobytek *jest*, ano cokoli
vidíš, mé jest; ale což mám již učiniti dcerám
těmto svým aneb synům jich, kteréž zrodily?

I odpověděl Laban, i řekl do Jakóba: "Cór-
ki - córki to moje, a synowie - synowie to moi,
a trzoda, - trzoda to moja, a wszystko, co wi-
dzisz, mojm to; ale córkom moim, což uczy-
nię im dzisiaj, albo synom ich, których urodzi-
ły?

44 Protož pod', vejďme v smlouvu já a ty, aby by-
la na svědectví mezi mnou a tebou.

A teraz pójdź, a zawrzemy przymierze ja i ty;
a niechaj będzie to świadectwem między mną
a tobą."

45 Tedy Jákob vzal kámen, a postavil jej vzhůru
na znamení.

I wzięł Jakób kamień i postawił go jako po-
mnik.

46 A řekl bratřím svým: Nasbírejte kamení. A
nabравše kamení, udělali hromadu, a jedli tu
na té hromadě.

I řekl Jakób do braci swojej: "Nazbierajcie ka-
mieni!" I wzięli kamienie, i zrobili kopiec i jedli
tam na kopcu.

47 I nazval ji Lában Jegar Sahadutha, a Jákob na-
zval ji Gál Ed.

I nazwał go Laban: Jegar-Sahadutha, a Jakób
nazwał go: Galed.

מג וַיַּעַן לָבָן וַיֹּאמֶר אֶל־יַעֲקֹב הַבָּנוֹת
בָּנֹתִי וְהַבָּנִים בְּנֵי וְהַצֹּאן צֹאנִי וְכָל
אֲשֶׁר־אַתָּה רֹאֶה לִי־הוּא וְלִבְנֹתַי
מִה־אֶעֱשֶׂה לְאֵלֶּה הַיּוֹם אוֹ לְבָנֶיהֶן
אֲשֶׁר יִלְדוּ:

הָאֵט לָבָן גַּעַנְטֶפֶרְט און הָאָט גַּעַזְאָגט
צו יַעֲקֹב; די טַעכטער זײַנען מײַנע
טַעכטער, און די קינדער מײַנע קינדער,
און די שְׂאָף מײַנע שְׂאָף, און אַלץ וואָס
דו זעסט איז מײַנס; און וואָס קען איד
הײַנט טאָן צו די דאָזיקע טַעכטער
מײַנע, אָדער צו זייערע קינדער וואָס
זיי האָבן געבאָרן?

מד וַעֲתָה לָכֶּה נַכְרָתָה בְּרִית אֲנִי וְאַתָּה
וְהָיָה לְעֵד בֵּינִי וּבֵינָךְ:

און אַצונד, קום לאָמיר שליסן אַ בונד,
איד און דו, און זאָל עס זײַן צום עדות
צווישן מיר און צווישן דיר.

מה וַיִּקַּח יַעֲקֹב אֶבֶן וַיְרִימֶהָ מִצְבָּה:

הָאָט יַעֲקֹב גַּעַנּוּמַען אַ שטיין, און הָאָט
אים אויפֿגעשטעלט פֿאַר אַ זיילשטיין.

מו וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב לְאַחֵיו לָקְטוּ אַבָּנִים
וַיִּקְחוּ אַבָּנִים וַיַּעֲשׂוּ־גָל וַיֹּאכְלוּ שָׁם
עַל־הַגָּל:

און יַעֲקֹב הָאָט גַּעַזְאָגט צו זײַנע
ברידער: קלייבט אָן שטיינער. האָבן זיי
גענומען שטיינער, און געמאַכט אַ
הויפֿן, און זיי האָבן געגעסן דאָרטן
אויפֿן הויפֿן.

מז וַיִּקְרָא־לוֹ לָבָן יָגֵר שְׂהָדוּתָא וַיַּעֲקֹב
קָרָא לוֹ גָּל־עֵד:

און לָבָן הָאָט אים גערופֿן יָגֵר־שְׂהָדוּתָא,
און יַעֲקֹב הָאָט אים גערופֿן גָּל־עֵד.

- 48 Nebo řekl Lában: Tato hromada *nechžt jest* svědkem od dnešku mezi mnou a tebou. Protož nazval jméno její Gál Ed,
I rzekł Laban: "Kopiec ten świadkiem między mną a tobą dzisiaj!" Przeto nazwano imię jego: Galed.
- 49 A Mispah; nebo řekl *Lában*: Nechať Hospodin hledí na mne a na tebe, když se rozejdeme od sebe.
Micpą zaś, ponieważ mówił: "Niechaj wejrzy Wiekuisty między mną a tobą, gdy rozstaniem się jeden z drugim!
- 50 Jestliže bys trápil dcery mé, a uvedl bys *jiné* ženy na dcery mé, žádného člověka není s námi; hleď, Bůh jest svědek mezi mnou a tebou.
Jeżeli byś dręczył córki moje, albo brał żony prócz córek moich: to choć nie ma człowieka między nami, ale patrz, Bóg świadkiem między mną a tobą!"
- 51 A řekl ještě Lában Jákobovi: Aj, hromada tato, a aj, sloup, kterýž jsem postavil mezi sebou a tebou,
I rzekł Laban do Jakóba: "Oto kopiec ten i oto pomnik, który postawiłem między mną a tobą;
- מח וַיֹּאמֶר לָבָן הֲגַל הַזֶּה עֵד בֵּינִי וּבֵינָךְ הַיּוֹם עַל־כֵּן קָרָא שְׁמוֹ גָּלְעָד:
און לָבָן הָאֵט גַּעזָאגט: דער דאָזיקער הויפֿן איז אַן עדות צווישן מיר און צווישן דיר היינט. דרום הָאֵט מען גערופֿן זיין נאָמען גלעד;
- מט וְהַמִּצְפָּה אֲשֶׁר אָמַר יִצְחָק יְהוָה בֵּינִי וּבֵינָךְ כִּי נִסְתַּר אִישׁ מִרְעֵהוּ:
און אויך מצפה, ווייל ער הָאֵט גַּעזָאגט: גאָט זאָל אַראָפֿקוקן צווישן מיר און צווישן דיר, ווען מיר וועלן זיין פֿאַרהוילן איינער פֿון אַנדערן,
- נ אִם־תַּעֲנֶה אֶת־בְּנֹתַי וְאִם־תִּקַּח נָשִׁים עַל־בְּנֹתַי אֵין אִישׁ עִמָּנוּ רְאֵה אֱלֹהִים עֵד בֵּינִי וּבֵינָךְ:
אויב דו וועסט פֿיניקן מינע טעכטער, און אויב דו וועסט צונעמען אַנדערע ווייבער צו מינע טעכטער, בעת קיין מענטש איז נישטאָ לעבן אונדז; זע, גאָט איז אַן עדות צווישן מיר און צווישן דיר.
- נא וַיֹּאמֶר לָבָן לְיַעֲקֹב הִנֵּה הֲגַל הַזֶּה וְהִנֵּה הַמִּצְבָּה אֲשֶׁר יָרִיתִי בֵּינִי וּבֵינָךְ:
און לָבָן הָאֵט גַּעזָאגט צו יעקבן: אָט איז דער דאָזיקער הויפֿן, און אָט איז דער זיילשטיין, וואָס איך האָב אויפֿגעשטעלט צווישן מיר און צווישן דיר.

52 Svědkem *at' jest* hromada tato, svědkem také sloup tento, já že nepůjdu dále k tobě za hromadu tuto, a ty *tolikéž* že nepůjdeš dále ke mně za hromadu tuto a sloup tento, k *činění* zlého.

Świadkiem kopiec ten, i świadkiem ten pomnik, że ja nie przejdę do ciebie mimo kopca tego, ani ty nie przejdiesz do mnie mimo kopca tego i mimo pomnika tego, na złe.

53 Bůh Abrahamův, a Bůh Náchorův, Bůh otce jejich nechť soudí mezi námi. Přisáhl tedy Jákob skrze strach otce svého Izáka.

Bóg Abrahama, i Bóg Nachora, niechaj rozszadzą między nami, - bogi ojców ich!" I przysiągł Jakób na Bojaźń ojca swojego, Ic'haka.

54 Nabil také Jákob hovad na té hoře, a pozval bratří svých, aby hodovali; i hodovali a zůstali přes noc na též hoře.

I zarznął Jakób ofiary na górze, i zaprosił brać swoją, aby spożyli chléb; i spożyli chléb, i przenocowali na górze.

נב יַעֲד הַגִּל הַזֶּה וְעֵדָה הַמַּצֵּבָה אִם־אֲנִי
לֹא־אָעֵבֶר אֵלַיָּךְ אֶת־הַגִּל הַזֶּה
וְאִם־אֵתָּה לֹא־תֵעֵבֶר אֵלַי אֶת־הַגִּל
הַזֶּה וְאֶת־הַמַּצֵּבָה הַזֹּאת לְרָעָה:

אן עדות איז דער דאזיקער הויפן, און
אן עדות דער זיילשטיין, אז איך וועל
ניט אריבערגיין דעם דאזיקן הויפן צו
דיר, און אז דו וועסט ניט אריבערגיין
דעם דאזיקן הויפן און דעם דאזיקן
זיילשטיין צו מיר, צום ביזן.

נג אֱלֹהֵי אַבְרָהָם וְאֱלֹהֵי נָחוֹר יִשְׁפֹּטוּ
בֵּינֵינוּ אֱלֹהֵי אֲבִיהֶם וַיִּשָּׁבַע יַעֲקֹב
בְּפֶחַד אָבִיו יִצְחָק:

זאל דער גאט פון אברהמען, און דער
גאט פון נחורן, דער גאט פון זייער
פאטער, משפטן צווישן אונדז. און
יעקב האט געשווארן ביי דער פארכט
פון זיין פאטער יצחקן.

נד וַיִּזְבַּח יַעֲקֹב זֶבַח בְּהָר וַיִּקְרָא לְאָחָיו
לְאָכֹל־לֶחֶם וַיֹּאכְלוּ לֶחֶם וַיְלִינוּ בְּהָר:

און יעקב האט געשלאכט
שלאכטאפפער אויפן בארג, און ער
האט גערופן זינע ברידער צו עסן
ברויט; און זיי האבן געגעסן ברויט, און
האבן גענעכטיקט אויפן בארג.

בראשית לב : 32

- 1 I vstal Lában velmi ráno, a políbil synů svých a dcer svých, požehnal jich; i odšel a navrátil se k místu svému.
- א וַיִּשָּׁכֶם לָבָן בִּבְקָר וַיִּנָּשֶׁק לְבָנָיו וּלְבָנוֹתָיו וַיְבָרֶךְ אֹתָהֶם וַיֵּלֶךְ וַיָּשָׁב לָבָן לְמָקוֹמוֹ:
- I wstał Laban z rana, i ucałował synów swoich i córki swoje, i pobłogosławił ich, i poszedł; i wrócił Laban do miejsca swojego.
- און לָבָן הָאֵט זיך געפֿעדערט אין דער פֿרי, און ער הָאֵט געקושט זינע זין און זינע טעכטער, און הָאֵט זיי געבענטשט; און לָבָן איז אוועקגעגאנגען, און הָאֵט זיך אומגעקערט צו זיין אָרט.
- 2 Jákob pak odšel cestou svou, a potkali se s ním andělé Boží.
- ב וַיַּעֲקֹב הָלַךְ לְדַרְכּוֹ וַיִּפְגְּעוּ-בּוֹ מַלְאָכֵי אֱלֹהִים:
- I Jakób też poszedł drogą swoją, i spotkali go aniołowie Boga.
- און יעקב איז געגאנגען אויף זיין וועג, און מלאכים פֿון גאָט האָבן אים באַגעגנט.
- 3 I řekl Jákob, když je viděl: Vojsko Boží *jest* toto. A nazval jméno místa toho Mahanaím.
- ג וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב כְּאֲשֶׁר רָאָם מַחֲנֵה אֱלֹהִים זֶה וַיִּקְרָא שְׁם-הַמָּקוֹם הַהוּא מַחֲנֵי:
- I rzekł Jakób gdy ich spostrzegł: "Obóz to Boży!" i nazwał imię miejsca tego: Machnaim.
- און יעקב הָאֵט געזאָגט, אַז ער הָאֵט זיי דערזען: גאָטס מחנה איז דאָס; און ער הָאֵט גערופֿן דעם נאָמען פֿון יענעם אָרט מחנֵים.
- 4 Poslal pak Jákob posly před sebou k bratru svému Ezau, do země Seir, *do* kraje Idumejského.
- ד וַיִּשְׁלַח יַעֲקֹב מַלְאָכִים לְפָנָיו אֶל-עֵשָׂו אָחִיו אֲרֻצָּה שְׁעִיר שְׂדֵה אֲדוֹם:
- I wysłał Jakób posłańców przed sobą do Esawa, brata swego, do ziemi Seir, do dziedziny Edomu.
- און יעקב הָאֵט געשיקט שלוחים פֿאַרויס פֿאַר זיך צו זיין ברודער עֵשָׂו קיין לאַנד שְׁעִיר, אין פֿעלד פֿון אֲדוֹם.

5 A přikázal jim, řka: Takto povězte pánu mému Ezau: Totot vzkazuje služebník tvůj Jákob: U Lábara jsem byl pohostinu, a zůstával až do tohoto času.

I rozkázal im, i rzeł: "Tak powiecie panu mojemu, Esawowi: tak rzecze słuęa twój Jakób: u Labana gościłem, i bawiłem dotąd.

6 A mám voly a osly, ovce, a služebníky i děvky; a poslal jsem, abych se ohlásil pánu svému, a našel milost před očima tvýma.

Ale nagromadziły się u mnie woły i osły, trzody, słuęi i słuęebnice; a posyłam oznajmić to panu mojemu, by znaleźć łaskę w oczach twoich."

7 I navrátili se poslové k Jákobovi, řkouce: Přišli jsme k bratru tvému Ezau, kterýž také jde proti tobě, a čtyři sta mužů s ním.

I wrócili wysłańcy do Jakóba i rzekli: "Przybyliśmy do brata twojego, do Esawa, a on również idzie na spotkanie twoje, a czterysta ludzi z nim."

8 Jákob pak bál se velmi, a rmoutil se náramně. Tedy rozdělil lid, kterýž s sebou měl, ovce také a voly, a velbloudy na dva houfy.

I ulął się Jakób bardzo, i strwożył się; i rozdzielił ludzi, którzy z nim byli, i trzody, i bydło, i wielbłądy, na dwa hufce.

ה וַיֵּצֵא אֹתָם לֵאמֹר כֹּה תֹאמְרוּן לְאֹדְנִי לַעֲשׂוֹ כֹּה אָמַר עֲבָדְךָ יַעֲקֹב עִם-לָבָן גִּרְתִּי וְאַחֲרָ עַד-עֲתָה:

און ער האָט זיי באַפֿוילן, אַזוי צו זאָגן: אַזוי זאָלט איר זאָגן צו מײַן האַר, צו עֲשׂוֹן: אַזוי האָט געזאָגט דײַן קנעכט יעקב: בײַ לָבָנען האָב איך געווינט, און איך האָב זיך אויפֿגעהאַלטן ביז אַצונד.

ו וַיְהִי-לִי שׂוֹר וַחֲמֹר צֹאן וְעֶבֶד וְשִׁפְחָה וְאֶשְׁלָחָה לְהַגִּיד לְאֹדְנִי לְמִצְאֵתוֹן בְּעֵינָיָה:

און איך האָב אָקסן און אייזלען, שאַף, און קנעכט און דינסטן; האָב איך געשיקט אָנזאָגן מײַן האַר, כּדי צו געפֿינען לײַטזעליקייט אין דײַנע אויגן.

ז וַיָּשָׁבוּ הַמַּלְאָכִים אֶל-יַעֲקֹב לֵאמֹר בָּאנוּ אֶל-אַחֶיךָ אֶל-עֲשׂוֹ וְגַם הִלֵּךְ לְקָרְאָתָךְ וְאַרְבַּע-מֵאוֹת אִישׁ עִמּוֹ:

האַבן די שלוחים זיך אומגעקערט צו יעקבן, אַזוי צו זאָגן: מיר זײַנען געקומען צו דײַן ברודער, צו עֲשׂוֹן, און ער גייט דיר אויך אַנטקעגן, און פֿיר הונדערט מאַן מיט אים.

ח וַיִּירָא יַעֲקֹב מְאֹד וַיֵּצֵר לוֹ וַיַּחֲץ אֶת-הָעֶם אֲשֶׁר-אִתּוֹ וְאֶת-הַצֹּאן וְאֶת-הַבָּקָר וְהַגְּמָלִים לְשְׁנֵי מַחֲנוֹת:

האַט יעקב זייער מורא געקריגן, און ער איז געווען באַקלעמט. און ער האָט צעטיילט דאָס פֿאלק וואָס מיט אים, און די שאַף און די רינדער און די קעמלען, אין צוויי מחנות.

9 Nebo řekl: Jestliže by přišel Ezau k houfu jednomu, a pobil by jej, bude *aspoň* zadní houf zachován.

I rzekł: "Jeżeliby napadł Esaw na jeden hufiec, a poraził go, wtedy hufiec pozostały ocaleje."

10 I řekl Jákob: Bože otce mého Abrahama, a Bože otce mého Izáka, Hospodine, kterýž jsi mi řekl: Navrať se do země své, a k příbuznosti své, a dobře učiním tobě,

I rzekł Jakób: "Bože ojca mojego Abrahama, i Bože ojca mojego Ic'haka, Wiekuisty, któryś rzekł do mnie: wróć do ziemi twojej i do ojczyzny twojej a uszczęśliwię cię.

11 Menší jsem všech milosrdenství a vší pravdy, kterouž jsi učinil s služebníkem svým; nebo s holí svou přešel jsem Jordán tento, nyní pak dva houfy mám.

Niegodny jestem wszystkich łask i wszelkiego dotrwania, któreś wyświadczył słudze twojemu; gdyż o kiju swoim przepравиłem się przez Jarden ten, a teraz stanowią dwa hufce.

ט וַיֹּאמֶר אִם־יָבוֹא עֲשׂוֹ אֶל־הַמַּחֲנֶה הָאַחַת וְהַכָּהוּ וְהָיָה הַמַּחֲנֶה הַנִּשְׁאָר לְפָלִיטָה:

און ער האָט געזאָגט: אויב עֲשׂוֹ וועט קומען אויף איין מחנה, און וועט זי שלאָגן, וועט די איבעריקע מחנה אנטרונען ווערן.

י וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֱלֹהֵי אָבִי אַבְרָהָם וְאֱלֹהֵי אָבִי יִצְחָק יְהוָה הָאֵלֶּם שׁוּב לְאַרְצָךָ וּלְמוֹלַדְתְּךָ וְאִיטִיבָה עִמָּךְ:

און יעקב האָט געזאָגט: גאָט פֿון מײַן פֿאָטער אַבְרָהָמָען, און גאָט פֿון מײַן פֿאָטער יִצְחָק, יְהוָה, וואָס האָט געזאָגט צו מיר: קער זיך אום צו דײַן לאַנד און צו דײַן אָפּשטאַם, און איך וועל גוטס טאָן מיט דיר;

יא קָטַנְתִּי מִכָּל הַחֲסָדִים וּמִכָּל־הָאַמֶּת אֲשֶׁר עָשִׂיתָ אֶת־עַבְדְּךָ כִּי בַמִּקְלִי עָבַרְתִּי אֶת־הַיַּרְדֵּן הַזֶּה וְעַתָּה הֵייתִי לְשְׁנֵי מַחֲנֹת:

איך בין צו קליין פֿאַר אַלע חסדים און פֿאַר אַלדער טרײַשאַפֿט וואָס דו האָסט געטאָן מיט דײַן קנעכט; וואָרום מיט מײַן שטעקן בין איך אַריבערגעגאַנגען דעם דאָזיקן יַרְדֵּן, און אַצונד בין איך געוואָרן צוויי מחנות.

- 12 Vytrhni mne, prosím, z ruky bratra mého, z ruky Ezau; nebt' se ho bojím, aby přijda, nepohubil mne i matky s dětmi.
- Ocal mnie téż z ręki brata mojego, z ręki Esawa!... gdyż obawiam się go, aby nie przyszedł, i nie pobił mnie, matki wraz z dziećmi.
- 13 Však jsi ty řekl: Dobře učiním tobě, a rozmnožím símě tvé jako písek mořský, kterýžto pro množství sečten býti nemůže.
- A Tyś rzekł: Dobrze świadczyć ci będę, i uczy-nię ród twój jako piasek morski, którego się nie zliczy dla mnóstwa."
- 14 I zůstal tu noci té; a vzal z toho, což bylo před rukama, poctu bratru svému Ezau:
- I przenocował tam tejże nocy, i wziął z tego, co miał pod ręką swoją, jako podarek dla Esawa, brata swego,
- 15 *Totíž* dvě stě koz, a kozlů dvadceť, ovec dvě stě, a beranů dvadceť,
- Kóz dvěście, i kozlów dwadzieścia; owiec dwieście, i baranów dwadzieścia,
- יב הַצִּילַנִי נָא מִיַּד אָחִי מִיַּד עֵשָׂו
כִּי־יָרָא אָנֹכִי אֹתוֹ פֶּן־יָבֹוא וְהִכָּנִי אִם
עַל־בָּנִים:
- זי מיד מציל, איך בעט דיר, פֿון דער
האַנט פֿון מיין ברודער, פֿון דער האַנט
פֿון עֵשָׂו, וואָרום איך האָב מורא פֿאַר
אים, ער זאָל ניט קומען און מיד שלאָגן
מוטער מיט קינדער.
- יג וְאַתָּה אָמַרְתָּ הֵיטֵב אֵיטִיב עִמָּךְ
וְשִׁמְתִּי אֶת־זֶרְעֶךָ כְּחוֹל הַיָּם אֲשֶׁר
לֹא־יִסָּפֵר מֵרֹב:
- דו האָסט דאָךְ געזאָגט: גוטס טאָן וועל
איך גוטס טאָן מיט דיר, און איך וועל
מאַכן דיין זאַמען אַזוי ווי דער זאַמד פֿון
ים, וואָס קען ניט געציילט ווערן פֿון
פֿילקייט.
- יד וַיֵּלֶן יָשָׁם בְּלִילָה הֵהוּא וַיִּקַּח מִן־הַבָּא
בְּיָדוֹ מִנְחָה לְעֵשָׂו אָחִיו:
- און ער האָט דאָרטן גענעכטיקט יענע
נאַכט; און ער האָט גענומען פֿון וואָס
אים איז געקומען צו דער האַנט, אַ
מתנה פֿאַר זיין ברודער עֵשָׂו:
- טו עֲזִים מְאֹתִים וַתִּישִׁים עֶשְׂרִים רְחִלִּים
מְאֹתִים וַאִילִים עֶשְׂרִים:
- צוויי הונדערט ציגן, און צוואַנציק בעק,
צוויי הונדערט שעפסן, און צוואַנציק
ווידערס,

- 16 Velbloudů s mladými jich třidceti, krav čtyřidceti, volů deset, oslic dvadceti, a oslátek deset.

Wielbłądzic dojnych wraz ze źrebiętami ich trzydzieści; krów czterdzieści i wołów dziesięć; oslic dwadzieścia i osłat dziesięć.

- 17 A poručil je služebníkům svým, každé stádo obzvláštně, a řekl služebníkům svým: Jděte přede mnou, a stádo od stáda ať jde opodál.

I oddał w ręce sług swoich, każde stado z osobna, i rzekł do sług swoich: "Postępujcie przedemną, a przestrzeń zostawiajcie między stadem a stadem."

- 18 I poručil přednímu, řka: Když se potká s tebou Ezau bratr můj, a optá se tebe, řka Čí jsi? a kam jdeš? a čím jest to *stádo* před tebou?

I polecil pierwszemu mówiąc: "Jeżeli spotka cię Esaw, brat mój, a zapyta się ciebie i powie: Czyj ty, i dokąd idziesz, a czyje te przed tobą?"

- 19 Řekneš: Jsem služebníka tvého Jákoba, a dar tento jest poslán pánu mému Ezau; a teď i sám *jde* za námi.

Tedy odpowiesz: sługi twojego Jakóba; podarunek to posłany panu mojemu Esawowi; a oto i on sam za nami."

טז גמלים מיניקות ובניהם שלשים פרות ארבעים ופרים עשרה אהנת עשרים ועשרם עשרה:

דריסיק קעמלען זייגעדיקע מיט זייערע יונגע, פערציק קי, און צען אַקסן, צוואַנציק אייזעלינס, און צען יונגע אייזלען.

יז ויתן ביד-עבדיו עדר עדר לבדו ויאמר אל-עבדיו עברו לפני ורוח תשימו בין עדר ובין עדר:

און ער האָט איבערגעגעבן אין דער האַנט פֿון זײַנע קנעכט, צו סטאַדע, צו סטאַדע באַזונדער; און ער האָט אָנגעזאָגט זײַנע קנעכט: גייט מיר פֿאַרויס, און וואַרע זאָלט איר מאַכן צווישן סטאַדע און סטאַדע.

יח ויצו את-הראשון לאמר כי יפגשך יעשו אחי ושאלך לאמר למי-אתה ואנה תלך ולמי אלה לפניך:

און ער האָט באַפֿוילן דעם ערשטן, אזוי צו זאָגן: אַז דײַך וועט באַגעגענען יעשו מײַן ברודער, און וועט דײַך פֿרעגן, אזוי צו זאָגן: וועמעס ביסטו? און וווּהין גייסטו? און וועמעס זײַנען די דאָזיקע פֿאַר דיר?

יט ואמרת לעבדך ליעקב מנחה הוא שלוחה לאדני לעשו והנה גם-הוא אחרינו:

זאָלסטו זאָגן: דײַן קנעכט יעקבס; אַ מתנה איז דאָס געשיקט צו מײַן האַר, צו יעשו; און אַן איז ער אויך הינטער אונדז.

20 Poručil také druhému i třetímu, a všechněm jdoucím za těmi stády, řka: V táž slova mluvte k Ezau, když byste naň trefili.

I polecil též i druhému i trzeciemu, i wszystkim, którzy szli za stadami mówiąc: "Słowy temi przemówicie do Esawa, gdy go spotkacie,

21 A díte také: Aj, služebník tvůj Jákob za námi; nebo řekl: Ukrotím tvář jeho darem, kterýž jde přede mnou, a potom uzřím tvář jeho; snad přijme tvář mou.

I powiecie: "Oto též i sługa twój Jakób za nami." Rzekł bowiem: "Prześlągam oblicze jego podarkiem, który idzie przedemną, a następnie obaczę oblicze jego, może przyjmie mnie łaskawie."

22 A tak předšel dar před ním; on pak zůstal tu noc při houfu.

I przeciągnął podarek przed obliczem jego; sam zaś nocował onej nocy w taborze.

23 A vstav ještě v noci, vzal obě ženy své, a dvě dívky své, a jedenácte synů svých, a přešel přes brod Jabok.

I wstał tejże nocy, i zabrał obie żony swoje i obie służebnice swoje, i jedenaścioro dzieci swoich, i przeprawił się przez bród Jabboka.

כ וַיִּצְוֵה גַם אֶת־הַשְּׂנִי גַם אֶת־הַשְּׁלִישִׁי גַם אֶת־כָּל־הַהֹלְכִים אַחֲרַי הָעֹדְדִים לֵאמֹר כַּדְּבַר הַזֶּה תִּדְּבְרוּן אֶל־עֲשׂו בְּמִצְאָכֶם אֹתוֹ:

און ער האָט באַפּוילן אויך דעם צווייטן און דעם דריטן, און אַלע וואָס זינען געגאַנגען הינטער די סטאַדעס, אַזוי צו זאָגן: אַזוי ווי די דאָזיקע רייד זאָלט איר רעדן צו עֲשׂו, אַז איר טרעפֿט אים;

כא וְאֶמְרָתֶם גַּם הִנֵּה עֹבֵדְךָ יַעֲקֹב אַחֲרֵינוּ כִּי־אָמַר אֲכַפְּרָה פָּנָיו בַּמִּנְחָה הַהִלַּכְתָּ לִפְנָי וְאַחֲרֵי־כֵן אֶרְאֶה פָּנָיו אוֹלִי יִשָּׂא פָנָי:

און איר זאָלט זאָגן: אָן איז אויך דיין קנעכט יעקב הינטער אונדז. וואָרום ער האָט געזאָגט: לאָמִיד אים איבערבֿעטן מיט דער מתנה וואָס גייט מיר פֿאַרויס, און דערנאָך וועל איך זען זיין פנים, אפֿשר וועט ער מיך אויפֿנעמען.

כב וַתַּעֲבֵר הַמִּנְחָה עַל־פָּנָיו וְהוּא לֹן בְּלִילָה־הַהוּא בַּמִּחָנָה:

איז די מתנה אַוועק אים פֿאַרויס, און ער האָט גענעכטיקט יענע נאַכט אין לאַגער.

כג וַיָּקָם בְּלִילָה הוּא וַיִּקַּח אֶת־שְׁתֵּי נָשָׁיו וְאֶת־שְׁתֵּי שִׁפְחֹתָיו וְאֶת־אֶחָד עָשָׂר יְלָדָיו וַיַּעֲבֵר אֶת מַעְבַּר יַבֹּק:

און ער איז אויפֿגעשטאַנען אין יענער נאַכט, און האָט גענומען זינע צוויי ווייבער, און זינע צוויי דינסטן, און זינע עלף קינדער, און ער איז אַריבערגעפֿאַרן דעם איבערפֿאַר פֿון יבֿוק.

24 Vzav tedy je, přepravil je přes tu řeku; přepravil také *i vše*, což měl.

I wziął je, i przesadził je przez ten potok, i przeprawił też wszystko, co posiadał.

25 A zůstal Jákob sám; a *tu* zápasil s ním muž až do svitání.

I został Jakób sam jeden, i pasował się ktoś z nim aż do wzejścia jutrzeńki;

26 A vida, že ho nepřemůže, obrazil jej v příhbi vrchní stehna jeho; i vyvinulo se příhbi stehna Jákobova, když zápasil s ním.

A widział, že nie podoła mu, - a dotknął był stawu biodra jego, i zwichnął się staw biodra Jakóba podczas pasowania się z nim, -

27 A řekl: Pust' mne, nebt' zasvitává. I řekl: Ne-pustím tě, leč mi požehnáš.

I rzekł: "Puść mnie, bo wzeszła jutrzeńka!" I odpowiedział: "Nie puszczę cię, póki nie błogosławisz mnie!"

28 I řekl jemu: Jaké jest jméno tvé? Odpověděl: Jákob.

I rzekł do niego: "Jakie imię twoje?" I odpowiedział: "Jakób."

כד וַיִּקַּח וַיַּעְבֵּר אֶת־הַנָּחַל וַיַּעְבֵּר אֶת־אֲשֶׁר־לוֹ:

ער האָט זיי גענומען, און האָט זיי אַריבערגעפֿירט איבערן טײַך, און האָט אַריבערגעפֿירט וואָס ער האָט געהאַט.

כה וַיֵּתֶר יַעֲקֹב לְבִדּוֹ וַיֵּאָבֶק אִישׁ עִמּוֹ עַד עֲלֹת הַשָּׁחַר:

און אַז יעקב איז געבליבן אליין, האָט אַ מאַן זיך געראַנגלט מיט אים ביז דער פֿרימאָרגן איז אויפֿגעגאַנגען.

כו וַיֵּרָא כִּי לֹא יָכֹל לוֹ וַיִּגַע בְּכַף־יָרְכּוֹ וַתִּקַּע כַּף־יָרֵךְ יַעֲקֹב בְּהֶאָבֶקוֹ עִמּוֹ:

און אַז ער האָט געזען אַז ער קען אים נישט בייקומען, האָט ער אָנגערירט דאָס לעפֿל פֿון זײַן דיך; און דאָס לעפֿל פֿון יעקבס דיך איז אויסגעלונקען געוואָרן אין זײַן ראַנגלען זיך מיט אים.

כז וַיֹּאמֶר שְׁלַחֲנִי כִּי עָלָה הַשָּׁחַר וַיֹּאמֶר לֹא אֲשַׁלְּחֶךָ כִּי אִם־יִבְרַכְתָּנִי:

האָט ער געזאָגט: לאַז מיר אַוועק, וואָרום דער פֿרימאָרגן איז אויפֿגעגאַנגען. האָט ער געזאָגט: איך וועל דיך נישט אַוועקלאָזן, סײַדן וועסט מיר בענטשן.

כח וַיֹּאמֶר אֵלָיו מַה־שְּׁמֶךָ וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב:

האָט ער צו אים געזאָגט: וואָס איז דײַן נאָמען? האָט ער געזאָגט: יעקב.

- 29 I dí: Nebude více nazýváno jméno tvé *toliko* Jákob, ale *take* Izrael; nebo jsi statečně zacházel s Bohem i lidmi, a přemohls.
- I rzekł: "Nie Jakób będzie nazywane odtąd imię twoje, ale Israel; gdyż walczyłeś z istotą boską i z ludźmi, i przemogłeś."
- 30 I otázal se Jákob, řka: Oznam, prosím, jméno své. Kterýžto odpověděl: Proč se ptáš na jméno mé? I dal mu tu požehnání.
- I zapytał Jakób i rzekł: "Powiedz mi též imię twoje!" I odpowiedział: "Czemu to pytasz o imię moje?" I błogosławił mu tamże.
- 31 Tedy nazval Jákob jméno místa toho Fanuel; nebo jsem *prý* viděl Boha tváří v tvář, a zachována jest duše má.
- I nazwał Jakób imię miejscowości tej: Peniel: "gdyż widziałem bóstwo twarzą w twarz, a ocalała dusza moja."
- 32 I vzešlo mu slunce, když pominul *místa toho* Fanuel, a kulhal na nohu svou.
- I wszedło mu słońce, gdy minął Peniel; ale chromał on na biodro swoje.
- כט וַיֹּאמֶר לֹא יַעֲקֹב יֵאמָר עוֹד שְׁמִי כִי אִם־יִשְׂרָאֵל כִּי־שָׁרִיתָ עִם־אֱלֹהִים וְעִם־אֲנָשִׁים וַתּוֹכַל:
- הָאֵט עַר גַּעזָאגט: נִיט מַעַר זָאָל יַעֲקֹב גַּערוֹפֹן ווערן דִּין נאָמען, נִיעַרֶט יִשְׂרָאֵל, וואַרום הָאֵסט גַּעשטריטן מִיט גאָט און מִיט מַענטשן, און בִּיסט בִּיגעקומען.
- ל וַיִּשְׂאֵל יַעֲקֹב וַיֹּאמֶר הֲגִידָה־נָא שְׁמִי וַיֹּאמֶר לָמָּה זֶה תִּשְׂאֵל לְשְׁמִי וַיְבָרֶךְ אֹתוֹ שָׁם:
- הָאֵט יַעֲקֹב גַּעפֿרעגט און הָאֵט גַּעזָאגט: זָאג מִיר, אִיךְ בעט דִּךְ, דִּין נאָמען. הָאֵט עַר גַּעזָאגט: נאָךְ וואָס דען פֿרעגסטו אויף מִין נאָמען? און עַר הָאֵט אים דאָרטן גַּעבענטשט.
- לא וַיִּקְרָא יַעֲקֹב שֵׁם הַמָּקוֹם פְּנִיָּאל כִּי־רָאִיתִי אֱלֹהִים פָּנִים אֶל־פָּנִים וַתִּנָּצַל נַפְשִׁי:
- און יַעֲקֹב הָאֵט גַּערוֹפֹן דעם נאָמען פֿון דעם אָרט פֿניאַל, ווִיל: אִיךְ הָאָב גַּעזען גאָט פֿנים אֶל פֿנים, און מִין זעל אִיז נִיצול געוואָרן.
- לב וַיִּזְרַח־לּוֹ הַשֶּׁמֶשׁ כַּאֲשֶׁר עָבַר אֶת־פְּנוּאֵל וְהוּא צֹלַע עַל־יָרְכוֹ:
- און די זון איז אים אויפֿגעגאָנגען ווי עַר איז אַריבערגעגאָנגען פֿניאַל. און עַר הָאֵט געהונקען אויף זײַן דִּיך.

33 Protož nejedí synové Izraelští až do tohoto dne *té* žily krátké, kteráž jest v vrchním příhbi stehna, proto že obrazil příhbi stehna Jákobova na žile krátké.

Przeto nie jadają synowie Israela żyły skurczonej, co na stawie biodra, po dziś dzień, ponieważ dotknął na stawie biodra Jakóba żyły skurczonej.

דרום עסן ניט די קינדער פֿון ישראל
דעם שפּרינגאָדער וואָס אויפֿן לעפֿל פֿון
דיך, ביז אויף היינטיקן טאָג; וויל ער
האַט אָנגערירט דאָס לעפֿל פֿון יעקבס
דיך, דעם שפּרינגאָדער.

בראשית לג : 33

- 1 א עַל־כֵּן לֹא־יֵאָכְלוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־גִּיד
הַנֶּזֶשׁה אֲשֶׁר עַל־כַּף הַיָּרֵךְ עַד הַיּוֹם
הַזֶּה כִּי נָגַע בְּכַף־יָרֵךְ יַעֲקֹב בְּגִיד
הַנֶּזֶשׁה:
- I podniósł Jakób oczy swoje, i spojrział, a oto Esaw nadciaga, a z nim czterysta ludzi. I rozdzielił Jakób dzieci między Leę, Rachelę i dwie służebnice.
- 2 ב וַיֵּשָׂא יַעֲקֹב עֵינָיו וַיֵּרָא וְהִנֵּה עֹשֹׂו בָּא
וְעִמּוֹ אַרְבַּע מֵאוֹת אִישׁ וַיַּחֲזֵץ
אֶת־הַיְלָדִים עַל־לְאָה וְעַל־רָחֵל וְעַל
שְׁתֵּי הַשִּׁפְחוֹת:
- Pozdvih pak očí svých Jákob, uzřel, an Ezau jde, a čtyři sta mužů s ním; i rozdělil syny Lée zvlášť a Ráchele zvlášť, a obou děvek zvlášť.
- I umieścił służebnice i dzieci ich na przedzie, a Leę i dzieci jej w tyle; Rachelę zaś i Josefa na ostatku.
- 3 ג וַיֵּשֶׂם אֶת־הַשִּׁפְחוֹת וְאֶת־יְלָדֵיהֶן
רֵאשִׁנָּה וְאֶת־לְאָה וַיְלִידָהּ אַחֲרָנִים
וְאֶת־רָחֵל וְאֶת־יוֹסֵף אַחֲרָנִים:
- Postavil, pravím, děvky s syny jejich napřed, potom Líu s syny jejími za nimi, Ráchel pak a Jozefa nejzáze.
- A sam szedł przed niemi, i kłaniał się ku ziemi siedm razy, zanim przystąpił do brata swojego.
- 4 ד וְהוּא עָבַר לִפְנֵיהֶם וַיִּשְׁתַּחוּ אַרְצָה
שָׁבַע פְּעָמִים עַד־גֻּשְׁתּוֹ עַד־אֶחָיו:
- A sám šel před nimi, a poklonil se až k zemi po sedmkrát, až právě přišel k bratru svému.
- I pobiegł Esaw naprzeciw niemu, i objął go, i padł na szyję jego, i ucałował go; i płakali.
- איז עֹשֹׂו אים געלאָפֿן אַנטקעגן, און ער האָט אים אַרומגענומען, און איז אים געפֿאלן אויפֿן האַלדז, און האָט אים געקושט, און זיי האָבן געוויינט.

5 I běžel Ezau proti němu, a objal ho; a pad na šíji jeho, líbal ho. I plakali.

I podniósł oczy swe i spostrzegł kobiety i dzieci, i rzekł: "Czyjeż te przy tobie?" I odpowiedział: "To dzieci, któremi obdarzył Bóg służę twójego."

6 Pozdvih pak očí svých, a spatřiv ženy s dětmi, řekl: Kdo jsou onino s tebou? Odpověděl: *Jsou* děti, kteréž Bůh dal z milosti služebníku tvému.

I przystąpiły służebnice, one i dzieci ich, i pokłoniły się.

7 Mezi tím přiblížily se děvky s syny svými, i poklonili se.

Przystąpiła też Lea i dzieci jej, i pokłoniły się; a nareszcie przystąpił Josef i Rachel, i poklonili się.

8 Přiblížila se také Lía s syny svými, a poklonili se; a potom přiblížil se Jozef a Ráchel, a také se poklonili.

I rzekł: "Na cóż ci cały ten tabor, który spotkałem?" I odpowiedział: "Aby znaleźć łaskę w oczach pana mojego."

9 I řekl *Ezau*: K čemu jest všecken ten houf, kterýž jsem potkal? Odpověděl: Abych našel milost před očima pána mého.

I rzekł Esaw: "Posiadam ja dosyć, bracie mój; niechaj pozostanie twojém, co twoje!"

ה וַיֵּרֶץ עֵשָׂו לְקִרְאָתוֹ וַיַּחְבְּקֵהוּ וַיִּפֹּל
עַל-צוּאָרָו וַיִּשָּׁקֵהוּ וַיִּבְכּוּ:

און ער האָט אויפֿגעהויבן זײַנע אויגן,
און האָט געזען די ווייבער און די
קינדער, און ער האָט געזאָגט: ווער
זײַנען די דאָזיקע ביי דיר? האָט ער
געזאָגט: די קינדער מיט וואָס גאָט
האָט געלייטזעליקט דיין קנעכט.

ו וַיִּשָּׂא אֶת-עֵינָיו וַיִּרְא אֶת-הַנָּשִׁים
וְאֶת-הַיָּלָדִים וַיֹּאמֶר מִי־אֵלֶּה לָּךְ
וַיֹּאמֶר הַיָּלָדִים אֲשֶׁר־חָנַן אֱלֹהִים
אֶת-עַבְדְּךָ:

האָבן גענענט די דינסטן, זיי און זייערע
קינדער, און האָבן זיך געבוקט.

ז וַתִּגְשֵׁן הַשְּׁפָחוֹת הַנָּה וַיִּלְדִּיָּהֶן
וַתִּשְׁתַּחֲוּיֶינָן:

און אויך לאה און אירע קינדער האָבן
גענענט, און האָבן זיך געבוקט; און
דערנאָך האָבן גענענט יוסף און רחל,
און האָבן זיך געבוקט.

ח וַתִּגַּשׁ גַּם־לֵאָה וַיִּלְדִּיָּהּ וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ וְאַחֲרָיָהּ
נִגְשׁ יוֹסֵף וְרָחֵל וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ:

האָט ער געזאָגט: וואָס איז ביי דיר די
דאָזיקע גאַנצע מחנה וואָס איך האָב
באַגעגנט? האָט ער געזאָגט: צו געפֿינען
לייטזעליקייט אין די אויגן פֿון מײַן
האַר.

ט וַיֹּאמֶר מִי לָךְ כָּל־הַמַּחֲנֶה הַזֶּה אֲשֶׁר
פָּגַשְׁתִּי וַיֹּאמֶר לְמַצְאֹתִי בְעֵינֵי אֲדֹנָי:

האָט עֵשָׂו געזאָגט: איך האָב גענוג,
מײַן ברודער, זאל בלייבן ביי דיר וואָס
ביי דיר.

- 10 Tedy řekl Ezau: Mám hojně, bratře můj; nech sobě, což tvého jest. י' וַיֹּאמֶר עֵשָׂו יִשְׁלִי רֶב אָחִי יְהִי לְךָ אֲשֶׁר-לְךָ:
- I rzeł Jakób: "Nie, proszę; jeżelim téż znalazł łaskę w oczach twoich, przyjmiesz podarunek mój z ręki mojej; gdyż oto ujrzałem oblicze twoje, jak gdyby się ujrzało oblicze anioła, a przyjąłeś mnie przychylnie! הָאֵט יַעֲקֹב גַּעֲזָאָגַט: נִיין, אִיךְ בַּעַט דִּיךְ; אויב, אִיךְ בַּעַט דִּיךְ, אִיךְ הָאָב גַּעֲפֹנֶען לַיִטְזֶעליקייט אין דײַנע אויגן, זאָלסטו אָננעמען מײַן מתנה פֿון מײַן האַנט, וואָרום אִיךְ הָאָב גַּעֲזָען דײַן פנים, אַזוי ווי מע זעט דעם פנים פֿון גאָט, און דו האָסט מיך באַווייליקט.
- 11 I řekl Jákob: *Nezbraňuj se*, prosím; jestliže jsem nyní našel milost před očima tvýma, přijmi dar můj z ruky mé, poněvadž jsem viděl tvář tvou, jako bych viděl tvář Boží, a laskavě jsi mne přijal. יא' וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל-נָא אִם-נָא מִצָּאתִי חַן בְּעֵינֶיךָ וְלִקְחַת מִנְחָתִי מִיָּדִי כִי עַל-כֵּן רָאִיתִי פָנֶיךָ כְּרֹאת פְּנֵי אֱלֹהִים וְתִרְצֵנִי:
- Przyjmijże dar mój, który złożonym ci został; gdyż obdarzył mnie Bóg, a mam wszystko!" I nalegał nań, i przyjął. נעם אָן, אִיךְ בַּעַט דִּיךְ, מײַן גַּעֲשָׂאָנִק וואָס איז דיר געבראַכט געוואָרן, ווייל גאָט האָט מיך געלייטזעליקט, און ווייל בײַ מיר איז דאָ פֿון אלעם. און ער איז צוגעשטאַנען צו אים, ביז ער האָט אָנגענומען.
- 12 Přijmi, prosím, dar můj obětovaný tobě, poněvadž štědře obdařil mne Bůh, a mám všeho dosti. Takž ho přinutil, a *on* vzal. יב' קַח-נָא אֶת-בְּרִכָּתִי אֲשֶׁר הִבָּאת לְךָ כִּי-חַנְנִי אֱלֹהִים וְכִי יִשְׁלִי-כָל וַיִּפְצֹר-בּוֹ וַיִּקַּח:
- I rzeł: "Zabierzmy się a idźmy; a ja pójdę przy tobie." הָאֵט ער גַּעֲזָאָגַט: לאָמיר ציען און גיין, און אִיךְ וועל גיין לעבן דיר.
- 13 I dí: Pod', a jděme; *já* půjdu s tebou. יג' וַיֹּאמֶר נִסְעָה וְנִלְכָּה וְאֵלְכָה לְנִגְדָּךָ:
- I odpowiedział mu: "Panu memu wiadomo, że dzieci wątle są, a trzody i bydło dojne u mnie; a jeżeli je popędzą dzień jeden, wyrze cała trzoda. הָאֵט ער צו אים גַּעֲזָאָגַט: מײַן האָר מערקט אַז די קינדער זײַנען יונג, און די שאָף און די רינדער זײַנען בײַ מיר זייגעדיקע, און אַז מע וועט זיי צוטרעבן איין טאָג, וועלן אויסשטאַרבן אלע שאָף.

14 I řekl k němu *Jáko*b: Ví pán můj, že děti jsou outlí, a mám s sebou ovce i krávy březí; kteréžto budou-li hnány přes moc jeden den, pomře mi všecken dobytek.

Niechajże pójdzie pan mój przed służą swoim, a ja postępować będę powoli, jako nadaży bydło, które przedemną, i jako nadażą dzieci, póki nie dojdę do pana mojego do Seiru.

15 Nechžt medle jde pán můj před služebníkem svým, já pak poznenáhlu se poberu, tak jakž bude moci jíti stádo, kteréž před sebou mám, a jakž postačiti budou moci děti, až tak dojdu ku pánu svému do Seir.

I řekl Esaw: "Niechaj tedy pozostawię przy tobie kilku ludzi, którzy przy mnie są." I řekl: "Po co to? - Obym tylko znalazł łaskę w oczach pana mojego!"

16 I řekl Ezau: Necht ale pozůstavím něco lidu, kterýž mám s sebou. I odpověděl: K čemu to? Necht *toliko* naleznu milost před očima pána svého.

I tak wrócił dnia tegoż Esaw drogą swą do Seiru.

17 Tedy Ezau toho dne navrátil se cestou svou do Seir.

A Jakób wyruszył do Sukoth, i zbudował sobie dom, a dla stad swoich wystawił szałas; przeto nazwano imię miejscowości tej: Sukoth.

י' וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲדֹנָי יְדַע כִּי־הַיְלָדִים רַבִּים וְהֵצֵאן וְהִבָּקֶר עָלֹת עָלַי וּדְפָקוּם יוֹם אֶחָד וּמָתוּ כָּל־הֵצֵאן:

זאל, איך בעט דיך, מין האר אוועקגיין פֿאַרויס פֿאַר זיין קנעכט, און איך וועל מיר ציען פֿאַמעלעך נאָך די טריט פֿון דעם פֿי וואָס פֿאַר מיר, און נאָך די טריט פֿון די קינדער, ביז וואַנען איך וועל קומען צו מין האר קיין שַׁעִיר.

טו וַיַּעֲבֹר־נָא אֲדֹנָי לִפְנֵי עַבְדּוֹ וְאָנִי אֶתְנַהֶלָה לְאִטִּי לְרֶגֶל הַמְּלָאכָה אֲשֶׁר־לִפְנֵי וּלְרֶגֶל הַיְלָדִים עַד אֲשֶׁר־אָבֵא אֶל־אֲדֹנָי שְׁעִירָה:

האַט עָשׂו געזאָגט: לאָמִיד אָפּשטעלן בִּי דיר פֿון דעם פֿאַלק וואָס מיט מיר. האָט ער געזאָגט: נאָך וואָס גאָר זאָל איך געפֿינען לֵיטזעליקייט אין די אויגן פֿון מין האַר?

טז וַיֹּאמֶר עָשׂו אֶצִּיגֶה־נָא עִמָּךְ מִן־הָעָם אֲשֶׁר אֵתִי וַיֹּאמֶר לָמָּה זֶה אֲמַצֶּה־חַן בְּעֵינֵי אֲדֹנָי:

און עָשׂו האָט זיך אומגעקערט אין יענעם טאָג אויף זיין וועג קיין שַׁעִיר.

יז וַיָּשָׁב בַּיּוֹם הַהוּא עָשׂו לְדֶרֶכּוֹ שְׁעִירָה:

און יעקב האָט אוועקגעצויגן קיין סוכות, און ער האָט געבויט פֿאַר זיך אַ הויז, און פֿאַר זיינע פֿי האָט ער געמאַכט בִּידלעך; דרום האָט מען גערופֿן דעם נאָמען פֿון דעם אָרט סוכות.

- 18 Jákob pak bral se do Sochot, a ustavěl sobě dům, a dobytku svému zdělal stáje; protož nazval jméno místa toho Sochot.
- יח וַיַּעֲקֹב נָסַע סֹכֶתָה וַיְבִין לּוֹ בַּיִת וַלְמִקְנֵהוּ עָשָׂה סֹכֶת עַל־כֵּן קָרָא שְׁם־הַמָּקוֹם סֹכּוֹת:
- I przybył Jakób szczęśliwie do miasta Szechem, co w ziemi Kanaan, po powrocie z Paddan-Aram, i rozłożył się przed miastem.
- און יעקב איז געקומען בשלום אין דער שטאָט שָׁכֵם וואָס אין לאַנד פֿונען, ווען ער איז געקומען פֿון פֿדן-אַרם; און ער האָט געלאָגערט פֿאַר דער שטאָט.
- 19 A tak Jákob navracuje se z Pádan Syrské, přišel ve zdraví k městu Sichem, kteréž *jest* v zemi Kananejské, a položil se před městem.
- יט וַיָּבֹא יַעֲקֹב שָׁלֵם עִיר שָׁכֵם אֲשֶׁר בְּאַרְץ כְּנַעַן בָּבֹאוּ מִפֶּדֶן אֶרֶם וַיַּחֲנוּ אֶת־פָּנָיו הָעִיר:
- I nabył kawał pola, na którym rozbił namiot swój, od synów Chamora, ojca Szechema, za sto kesytów.
- און ער האָט אָפּגעקויפֿט דאָס שטיק פֿעלד וואָס ער האָט דאָרטן אויפֿגעשטעלט זײַן געצעלט, פֿון דער האַנט פֿון די קינדער פֿון חָמוֹר דעם פֿאַטער פֿון שָׁכְמֶען, פֿאַר הונדערט קשִׁטָּה.
- 20 I koupil díl pole toho, na němž byl rozbil stan svůj, od synů Emora, otce Sichemova, za sto ovec.
- כ וַיִּקֶן אֶת־חֶלְקֵת הַשָּׂדֶה אֲשֶׁר נָטָה־שָׁם אֱהֱלֹו מִיד בְּנֵי־חָמוֹר אָבִי שָׁכֵם בַּמָּאָה קֶשֶׁטָה:
- I postawił tam ofiarnicę, i nazwał ją: moc Boga Israela.
- און ער האָט דאָרטן אויפֿגעשטעלט אַ מזבֿח, און האָט אים גערופֿן אל-אַלֹהֵי-יִשְׂרָאֵל.
- 21 A postavil tu oltář, kterémužto dal jméno *Bůh* silný, Bůh Izraelský.
- כא וַיַּצֵּב־שָׁם מִזְבֵּחַ וַיִּקְרָא־לוֹ אֵל אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל:

בראשית לד : 34

- 1 Vyšla pak Dína, dcera Lée, kterouž porodila Jákobovi, aby se dívala na dcery té země.
- א וַתֵּצֵא דִּינָה בַת־לֵאָה אֲשֶׁר יָלְדָה לְיַעֲקֹב לְרֹאוֹת בְּבָנוֹת הָאָרֶץ:
- I wyszła Dina, córka Lei, którą urodziła była Jákobowi, aby rozejrzeć się między dziewczynami owej ziemi.
- און דינה די טאכטער פֿון לאה, וואָס זי האָט געבאָרן יעקבן, איז אַרויסגעגאַנגען זען די טעכטער פֿון לאַנד.
- 2 Kteroužto uzřev Sichem, syn Emora Hevejského, knížete v krajině té, vzal ji, i ležel s ní, a ponížil jí.
- ב וַיֵּרָא אֹתָהּ שָׁכֶם בֶּן־חֲמוֹר הַחִוִּי נָשִׂיא הָאָרֶץ וַיִּקַּח אֹתָהּ וַיִּשְׁכַּב אִתָּהּ וַיַּעֲנֶה:
- I ujrział ją Szechem, syn Chamora, Chiwejczyka, księcia owej ziemi, i porwał ją, i położył się przy niej, i zgwałcił ją.
- האָט שָׁכֶם דער זון פֿון חמור דעם חוי, דעם פֿירשט פֿון לאַנד, זי דערזען, און ער האָט זי גענומען, און איז געלעגן מיט איר, און האָט זי געפֿיניקט.
- 3 I připojila se duše jeho k Díně, dceři Jákobově; a zamilovav děvčeku, mluvil k srdci jejímu.
- ג וַתִּדְבֹק נַפְשׁוֹ בְּדִינָה בַת־יַעֲקֹב וַיֵּאָהֱב אֶת־הַנַּעֲרָ וַיְדַבֵּר עִלֵּיב הַנַּעֲרָ:
- I przylgnęła dusza jego do Diny, córki Jakóba, i pokochał tę dziewczę, i przemawiał do serca dziewczicy.
- און זיין זעל האָט זיך באַהעפֿט אָן יעקבס טאכטער דינה, און ער האָט ליב געקריגן די מיידל, און ער האָט גערעדט צום האַרצן פֿון דער מיידל.
- 4 Mluvil potom Sichem k Emorovi, otci svému, těmito slovy: Vezmi mi děvčeku tuto za manželku.
- ד וַיֹּאמֶר שָׁכֶם אֶל־חֲמוֹר אָבִיו לֵאמֹר קַח־לִי אֶת־הַיְלָדָה הַזֹּאת לְאִשָּׁה:
- I rzekł Szechem do Chamora, ojca swojego, mówiąc: "Weź mi dziewczę to za żonę!"
- און שָׁכֶם האָט געזאָגט צו זיין פֿאָטער חמורן, אַזוי צו זאָגן: נעם מיר די דאָזיקע מיידל פֿאַר אַ ווייב.

- 5 Uslyšev pak Jákob, že poškrvnil Díny dcery jeho, (*a synové jeho byli s stádem na poli,*) mlčel, až oni přišli.

A Jakób uslyšal, že zhaňbil Dinę, córku jeho; gdy jednak synowie jego byli z bydłem jeho na polu, zamilczal Jakób až do ich przybycia.

- 6 Tedy vyšel Emor, otec Sichemův, k Jákobovi, aby mluvil s ním *o to*.

Tedy wyszedł Chamor, ojciec Szechema, do Jakóba, aby rozmówić się z nim.

- 7 *A v tom* synové Jákobovi přišli s pole; a uslyšavše *o tom*, bolestí naplnění jsou muži ti, a rozhněvali se velmi, proto že hanebnou věc učinil v Izraeli, ležav se dcerou Jákobovou, čehož činiti nenáleželo.

A synowie Jakóba przyszedli z pola, uslyszawszy o tém; i zasmucili się mężowie ci, i gniewało ich bardzo, że bezceństwo spełnił w Israelu, leżąc przy córce Jakóba; a tak się nie czyni.

- 8 I mluvil Emor s nimi na tento způsob: Sichechem, syn můj, hoří milostí k vaší dceři; prosím, dejte mu ji za manželku.

I mówił Chamor z nimi w te słowa: "Szechem, syn mój, - zapragnęła dusza jego córki waszej; dajcież mu ją za żonę.

ה וַיַּעֲקֹב שָׁמַע כִּי טָמְא אֶת־דִּינָה בָתּוֹ וּבָנָיו הָיוּ אֶת־מְקַנְהוּ בַשָּׂדֶה וְהֶחָרָשׁ יַעֲקֹב עַד־בָּאֵם:

און יעקב האָט געהערט אז ער האָט פֿאַראומרייניקט זיין טאכטער דינה, ווען זינע זין זינען געווען מיט זיין פֿי אין פֿעלד; האָט יעקב געשוויגן ביז זיי זינען געקומען.

ו וַיֵּצֵא חֲמוֹר אֲבִי־שָׁכֶם אֶל־יַעֲקֹב לֵדַבֵּר אִתּוֹ:

און חמור דער פֿאטער פֿון שַׁכְמֶען איז אַרויסגעקומען צו יעקב, צו רעדן מיט אים.

ז וּבְנֵי יַעֲקֹב בָּאוּ מִן־הַשָּׂדֶה כְּשִׁמְעָם וַיִּתְעַצְבוּ הָאָנָשִׁים וַיַּחַר לָהֶם מְאֹד כִּי־נִבְלָה עָשָׂה בְּיִשְׂרָאֵל לְשָׁכֵב אֶת־בִּת־יַעֲקֹב וְכֵן לֹא יַעֲשֶׂה:

און די זין פֿון יעקבן זינען געקומען פֿון פֿעלד, ווי זיי האָבן עס געהערט; און די מענער האָבן זיך געקלעמט, און זיי האָט שטאַרק געברענט וואָס ער האָט באַגאַנגען אַ נבלה אַקעגן ישראל, צו ליגן מיט דער טאכטער פֿון יעקבן, וואָס אַזוי-וואָס טאַר ניט געטאָן ווערן.

ח וַיְדַבֵּר חֲמוֹר אֲתָם לֵאמֹר שָׁכֶם בְּנֵי חֲשִׁיקָה נַפְשׁוֹ בְּבִתְכֶם תָּנוּ נָא אֹתָהּ לֹו לְאִשָּׁה:

און חמור האָט גערעדט מיט זיי, אַזוי צו זאָגן: די זעל פֿון מײַן זון שַׁכְמֶען גלוסט נאָך אײַער טאכטער. גיט זי אים, איך בעט אײַך, פֿאַר אַ ווייב.

- 9 A sprízněte se s námi: Dcery své dávejte nám, a naše dcery pojímejte sobě.

A spowinowacćie się z nami: córki wasze oddacie nam, a córki nasze weźmiecie sobie.

ט וְהִתְחַתְּנוּ אִתָּנוּ בְּנֹתֵיכֶם תְּתַנּוּ-לָנוּ
וְאֶת-בְּנֹתֵינוּ תִקְחוּ לָכֶם:

און זיט זיך מתחתן מיט אונדז; אייערע טעכטער וועט איר אונדז געבן, און אונדזערע טעכטער וועט איר אייך נעמען.

- 10 A bydlete s námi, nebo *všecka* země bude před vámi; osad'te se a obchod ved'te v ní, a vládněte jí.

A z nami zamieszkacie; a ziemia stanie otworem przed wami; osiadźcie i zawiążcie stosunki w niej, i utwierdzajcie się na niej."

י וְאִתָּנוּ יִשְׁבוּ וְהָאָרֶץ תִּהְיֶה לְפָנֵיכֶם
שְׁבוּ וּסְחָרוּהָ וְהֶאָחֲזוּ בָּהּ:

און איר וועט זיך באזעצן ביי אונדז, און דאס לאנד וועט ליגן פאר אייך; זיצט און פארקערט דרינען און באפעסטיקט אייך אין איר.

- 11 Mluvil i Siche m otci jejímu, a bratřím jejím: Necht' naleznu milost před očima vašima, dám, co mi koli díte.

I rzekł Szechem do ojca i do braci jej: "Obym tylko znalazł łaskę w oczach waszych, a cokolwiek mi powiecie, dam.

יא וַיֹּאמֶר שִׁכֶם אֶל-אָבִיהָ וְאֶל-אֶחָיהָ
אֲמַצְאֶחֶן בְּעֵינֵיכֶם וְאֲשֶׁר תֹּאמְרוּ
אֵלַי אֶתֵּן:

און שכם האט געזאגט צו איר פאטער און צו אירע ברידער: לאמיר געפינען לייטזעליקייט אין אייערע אויגן, און וואס איר וועט מיר זאגן, וועל איך געבן.

- 12 Jmenujte mi věno i dary *jak chcete* veliké, dám, jak mi koli řeknete; jen mi tu děvčeku dejte za manželku.

Nałóżcie na mnie największe wiano i dary, a dam, ile naznaczycie mi: - tylko dajcie mi tę dziewczycę za żonę!"

יב הָרְבוּ עָלַי מָאֵד מְהֵרָ וּמִתֵּן וְאֶתְנָה
כְּאֲשֶׁר תֹּאמְרוּ אֵלַי וְתַנּוּ-לִּי
אֶת-הַנְּעָרָה לְאִשָּׁה:

מערט אויף מיר נדן און מתנות ביז גאר, און איך וועל געבן אזוי ווי איר וועט מיר זאגן, נאר גיט מיר די מיידל פאר א ווייב.

- 13 Odpovídající pak synové Jákobovi Sichemovi a Emorovi, otci jeho, lstivě mluvili, proto že poškvrnil Díny sestry jich. יג וַיַּעֲנוּ בְנֵי־יַעֲקֹב אֶת־שִׁכְמָה וְאֶת־חַמֹּר אָבִיו בְּמַרְמָה וַיִּדְּבְרוּ אֲשֶׁר טִמְאָה אֶת דִּינָה אֲחֹתָם:

I odpowiedzieli synowie Jakóba Schechemowi i Chamorowi, ojcu jego, podstępnie; a mówili tak dla tego, że shańbił Dinę, siostrę ich.

הָאָבִן דִּי זִין פֿון יַעֲקֹבן געענטפֿערט שְׁכֶמֶען און זײַן פֿאַטער חַמֹּרן מיט ליסטיקייט, און זײַ האָבן גערעדט – ווײַל ער האָט פֿאַראומרייניקט זייער שוועסטער דינאָה –

- 14 A řekli jim: Nemůžeme učiniti toho, abychom dali sestru svou za muže neobřezaného; nebo to ohavnost jest u nás.

I rzekli do nich: "Nie możemy tego uczynić, abyśmy wydali siostrę naszą za człowieka nieobrzezanego; bo hańbą by to było dla nas.

יד וַיֹּאמְרוּ אֲלֵיהֶם לֹא נוּכַל לַעֲשׂוֹת הַדָּבָר הַזֶּה לָתֵת אֶת־אֲחֹתֵנוּ לְאִישׁ אֲשֶׁר־לוֹ עֶרְלָה כִּי־חֲרָפָה הוּא לָנוּ:

און זײַ האָבן צו זײַ געזאָגט: מיר קענען נישט טאָן די דאָזיקע זאַך, צו געבן אונדזער שוועסטער צו אַ מאַן וואָס איז אומבאַשניטן, וואָרום דאָס איז אַ חרפה פֿאַר אונדז.

- 15 Než na tento způsob vám povolíme: Jestliže se chcete srovnati s námi, aby obřezán byl každý z vás pohlaví mužského:

Wszakże pod tym warunkiem będziemy wam powolnić, jeżeli staniecie się podobni do nas, aby obrzezany był u was każdy mężczyzna.

טו אַף־בְּזֹאת נֹאֲוֹת לָכֶם אִם תִּהְיוּ כָּמֹנוּ לְהַמְלִל לָכֶם כָּל־זָכָר:

נאָר מיט דעם באַדינג וועלן מיר אײַנוויליקן צו אײַך: אויב איר וועט ווערן אַזוי ווי מיר, אַז בײַ אײַך זאָל געמײַט ווערן אײַטלעכער מאַנספֿאַרשױן.

- 16 Tedy budeme dávatí dcery své vám, a dcery vaše brátí sobě; a budeme bydliti s vámi, a budeme lid jeden.

A wtedy oddamy córki nasze wam, a córki wasze pojmiemy sobie, i zamieszkamy przy was, a staniem się ludem jednym.

טז וְנָתַנוּ אֶת־בָּנֹתֵינוּ לָכֶם וְאֶת־בָּנֹתֵיכֶם נִקַּח־לָנוּ וַיֵּשְׁבוּ אִתְּכֶם וְהָיִינוּ לְעַם אֶחָד:

דענצמאָל וועלן מיר אײַך געבן אונדזערע טעכטער, און אײַערע טעכטער וועלן מיר אונדז נעמען, און מיר וועלן זיך באַזעצן בײַ אײַך, און ווערן אײַן פֿאָלק.

- 17 **יז** וְאִם-לֹא תִשְׁמָעוּ אֵלֵינוּ לְהַמּוֹל
וְלִקְחָנוּ אֶת-בִּתְּנוּ וְהָלַכְנוּ:
17 Pakli neuposlechnete nás, abyste se obřezali,
vezmeme zase dceru svou a odejdeme.
אָבֵעַר אַז אִיר וועט ניט צוהערן צו
אונדז, זיך צו מלן, וועלן מיר נעמען
אונדזער טאכטער, און מיר וועלן
אָוועקגיין.
- 18 **יח** וַיִּטְבוּ דְבָרֵיהֶם בְּעֵינֵי חָמוֹר וּבְעֵינֵי
שָׁכֶם בֶּן-חָמוֹר:
18 Tedy líbila se řeč jejich Emorovi i Sichemovi,
synu Emorovu.
און זייערע ווערטער זינען וויל געפֿעלן
אין די אויגן פֿון חמורן, און אין די אויגן
פֿון שָׁכֶם דעם זון פֿון חמורן.
- 19 **יט** וְלֹא-אַחֵר הִנָּעַר לַעֲשׂוֹת הַדָּבָר כִּי
חָפֵץ בְּבִת-יַעֲקֹב וְהוּא נִכְבָּד מְכֹל
בֵּית אָבִיו:
19 A nemeškal mládenec učiniti toho; nebo se
mu zalíbila dcera Jákobova. A on byl nej-
vzácnější ze všech v domě otce svého.
און דער יונג האָט ניט געזאָמט צו טאָן
די זאך, וואָרום ער האָט געגאָרט נאָך
דער טאכטער פֿון יעקבן; און ער איז
געווען דער אָנגעזענסטער פֿון דעם
גאָנצן הויז פֿון זיין פֿאָטער.
- 20 **כ** וַיָּבֹא חָמוֹר וּשְׁכֶם בְּנוֹ אֶל-שָׁעַר
עִירָם וַיְדַבְּרוּ אֶל-אַנְשֵׁי עִירָם לֵאמֹר:
20 I přišel Emor a Sichem, syn jeho, k bráně
města svého; a mluvili mužům města svého,
řkouce:
און חמור און זיין זון שָׁכֶם זינען
געקומען צום טויער פֿון זייער שטאָט,
און האָבן גערעדט צו די מענטשן פֿון
זייער שטאָט, אַזוי צו זאָגן:
- I przyszedł Chamor i Szechem, syn jego,
do bramy swego miasta, i przedstawili ludziom
miasta swego, i rzekli:

21 Muži tito pokojně se mají k nám, nechť tedy bydlí v zemi této, a obchod vedou v ní, *(nebo země jest dosti široká a prostranná před nimi;)* dcery jejich budeme sobě bráti za manželky, a dcery své budeme dávati jim.

"Ludzie ci są pokojowo usposobieni dla nas, osiedliby na tej ziemi, i zawiązaliby stosunki w niej, bo ziemia oto przestronna przed nimi; córki ich bralibyśmy sobie za żony, a córki nasze oddalibyśmy im.

22 Než na tento způsob přivolí nám ti muži k tomu, aby bydlili s námi, a abychom byli jeden lid: Jestliže obřezán bude každý pohlaví mužského mezi námi, tak jako oni jsou obřezáni.

Wszakże pod tym jedynie warunkiem zgodzą się ci ludzie zamieszkać z nami, i być ludem jednym, - jeżeli obrzezanym będzie u nas każdy mężczyzna, tak jako oni są obrzezani.

23 Dobytek jejich a statek jejich, i všecka hovada jejich, zdaliž nebudou naše? Toliko *v tom* jim povolme, a budou bydliti s námi.

Stada ich i dobytek ich, i wszelkie bydło ich, czyż nie naszym będzie? Tylko bądźmy im powolni, i niech zamieszkają z nami."

כא הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה שְׁלָמִים הֵם אִתָּנוּ וַיָּשְׁבוּ בָאָרֶץ וַיִּסְחָרוּ אִתָּהּ וְהָאָרֶץ הַזֶּה רַחֲב־יָדַיִם לִפְנֵיהֶם אֶת־בָּנֹתָם נִקַּח־לָנוּ לְנָשִׁים וְאֶת־בָּנֹתֵינוּ נָתַן לָהֶם:

די דאָזיקע מענטשן זינען אין שלום מיט אונדז; זאָלן זיי זיך באַזעצן אין לאַנד, און פֿאַרקערן דרינען; וואַרום זעט, דאָס לאַנד ליגט געראָם אין אָרט פֿאַר זיי. זייערע טעכטער וועלן מיר אונדז נעמען פֿאַר וויבער, און אונדזערע טעכטער וועלן מיר זיי געבן.

כב אַךְ־בְּזֹאת יֵאָתוּ לָנוּ הָאֲנָשִׁים לְשֹׁכֵת אִתָּנוּ לְהִיּוֹת לָעַם אֶחָד בְּהַמּוֹל לָנוּ כָּל־זָכָר כַּאֲשֶׁר הֵם נִמְלִים:

אַבער נאָר מיט דעם באַדינג וועלן די מענטשן איינוויליקן צו אונדז זיך צו באַזעצן בײַ אונדז, צו ווערן איין פֿאָלק, אַז בײַ אונדז זאָל געמלט ווערן איטלעכער מאַנספֿאַרשוי, אַזוי ווי זיי זינען געמלט.

כג מְקִנָּהֶם וְקִנְיָנָם וְכָל־בְּהֶמְתָּם הֵלֹא לָנוּ הֵם אִךְ נְאוֹתָהּ לָהֶם וַיָּשְׁבוּ אִתָּנוּ:

זייער פֿי, און זייער אייגנס, און אַלע זייערע בהמות, וועלן דאָך זיין אונדזערע; זאָלן מיר נאָר איינוויליקן צו זיי, און זיי זאָלן זיך באַזעצן בײַ אונדז.

24 I uposlechli Emora a Sichema, syna jeho, všickni vycházející branou města jeho; a obřezali se všickni pohlaví mužského, což jich koli vycházelo z brány města jeho.

I usłuchali Chamora i Szechema, syna jeho, wszyscy, wychodzący z bram miasta jego; i dał się obrzezać każdy mężczyzna, wszyscy, wychodzący z bram miasta jego.

25 A toť dne třetího, když *oni největší* bolest měli, dva synové Jákobovi, Simeon a Léví, bratři Díny, vzav každý z nich meč svůj, vpadli do města směle, a pomordovali všechny pohlaví mužského.

I stało się dnia trzeciego, gdy byli w bólu, wzięli wtedy dwaj synowie Jakóba, Szymeon i Lewi, bracia Diny, każdy miecz swój, i napadli na miasto śmiało, i wymordowali wszystkich płci męskiej.

26 Emora také a Sichema, syna jeho, zamordovali mečem, a vzavše Dínu z domu Sichemova, odešli.

I Chamora i Szechema, syna jeho, zabili ostrzem miecza, i zabrali Dinę z domu Szechema i odeszli.

27 Potom synové Jákobovi přišedše na zbité, vzebrali město, proto že poškrvnili sestry jejich.

Synowie zaś Jakóba naszli na zabitych, i zrabowali miasto, w którym zhańbili siostrę ich.

כד וַיִּשְׁמְעוּ אֶל־חֲמוֹר וְאֶל־שָׁכֶם בְּנוֹ
כָּל־יִצְאָי שְׁעַר עִירוֹ וַיַּמְלֻוּ כָּל־זָכָר
כָּל־יִצְאָי שְׁעַר עִירוֹ:

הָאָבִן אֶל־עַ אַרוֹס־גִּיעֵר פֶּן דַּעַם טוֹיעֵר
פֶּן זֵין שְׁטאַט צוגעהערט צו חֲמוֹר און
צו זֵין זון שְׁכָמֶען, און אֶל־עַ
מאַנספֿאַרשוינען זײַנען געמלֶט געוואָרן,
אֶל־עַ אַרוֹס־גִּיעֵר פֶּן דַּעַם טוֹיעֵר פֶּן זֵין
שְׁטאַט.

כה וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי בַּהֲיוֹתָם כְּאָבִים
וַיִּקְחוּ שְׁנֵי־בְנֵי־יַעֲקֹב שְׁמָעוֹן וְלֵוִי אֶחָי
דִּינָה אִישׁ חֶרְבּוֹ וַיָּבֹאוּ עַל־הָעִיר
בְּטַח וַיַּהַרְגוּ כָּל־זָכָר:

און עס איז געווען אויפֿן דריטן טאָג,
ווען זיי זײַנען געווען אין ווייטאָק, הָאָבִן
יעקבס צוויי זין, שמעון און לֵוִי, די
ברידער פֿון דינה, גענומען איטלעכער
זײַן שווערד, און זיי זײַנען געקומען
זיכערערהייט אויף דער שְׁטאַט, און
הָאָבִן אויסגעהרגעט
מאַנספֿאַרשוינען.

כו וְאֶת־חֲמוֹר וְאֶת־שָׁכֶם בְּנוֹ הָרָגוּ
לְפִי־חֶרֶב וַיִּקְחוּ אֶת־דִּינָה מִבֵּית שָׁכֶם
וַיֵּצְאוּ:

אויך חֲמוֹר און זֵין זון שְׁכָמֶען הָאָבִן זיי
געהרגעט מיטן שאַרף פֿון שווערד; און
זיי הָאָבִן צוגענומען דינה פֿון שְׁכָמס
הויז, און זײַנען אַרויסגעגאַנגען.

כז בְּנֵי יַעֲקֹב בָּאוּ עַל־הַחֲלָלִים וַיַּבְזּוּ
הָעִיר אֲשֶׁר טָמְאוּ אֲחֹתָם:

זײַנען די זין פֿון יעקבן געקומען אויף די
דערשלאָגענע, און הָאָבִן אויסגערויבט
די שְׁטאַט, ווייל זיי הָאָבִן
פֿאַראומרייניקט זייער שוועסטער;

- 28 Stáda jejich, a voly i osly jejich, a což bylo v městě i po poli, pobrali. כח אֶת־צֹאֲנָם וְאֶת־בָּקָרָם וְאֶת־חֲמֹרֵיהֶם וְאֵת אֲשֶׁר־בְּעִיר וְאֶת־אֲשֶׁר בַּשָּׂדֶה לָקְחוּ:
- Trzody ich, rogaciznę ich, i osły ich, i co było w mieście i co na polu, zabrali. זִיּעָרַע שֶׂאָף און זִיּעָרַע רִינְדֶּער און זִיּעָרַע אֵיזלען, סײַ וואָס אין שטאָט, סײַ וואָס אין פֿעלד, האָבן זיי צוגענומען;
- 29 K tomu i všechno jmění jejich, a všechny malé *dítky* jejich, a ženy jejich zajali, a vybrali, co kde v domích *bylo*. כט וְאֶת־כָּל־חֵילָם וְאֶת־כָּל־טַפָּם וְאֶת־נְשֵׁיהֶם שָׁבוּ וַיִּבְזּוּ וְאֵת כָּל־אֲשֶׁר בַּבַּיִת:
- I całe mienie ich, i wszystką dziatwę ich, i kobiety ich zabrali w niewolę, i zrabowali też wszystko, co w domach było. און זִיּעָר גאַנצן פֿאַרמעג, און אַלע זִיּעָרַע קליינע קינדער און זִיּעָרַע ווייבער, האָבן זיי געפֿאַנגען און אוועקגערויבט — אַלץ וואָס אין הויז.
- 30 Řekl pak Jákob Simeonovi a Léví: Zkormoutili jste mne, a zošklivili jste mne u obyvatelů krajiny této, u Kananejských a Ferezejských, a já jsem s malým počtem lidí. Seberou-li se na mne, zbijí mne, a *tak* vyhlazen budu já i dům můj. ל וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל־שִׁמְעוֹן וְאֶל־לֵוִי עֲכָרְתֶּם אֹתִי לְהַבְאִישְׁנִי בְיָשֵׁב הָאָרֶץ בְּכַנְעֲנִי וּבְפָרְזִי וְאֲנִי מְתִי מִסֶּפֶר וְנֶאֱסָפוּ עָלַי וְהַכּוּנִי וְנִשְׁמַדְתִּי אֲנִי וּבַיִתִּי:
- I rzekł Jakób do Szymeona i Lewiego: "Wprowadziliście mnie w biedę, poróżniwszy mnie z mieszkańcami tej ziemi, z Kanaanejczykiem i Peryzejczykiem! A stanowią ja garstkę nieliczną: gdy zgromadzą się przeciwko mnie, porażą mnie, i wytępionym będę ja i dom mój." הָאָט יַעֲקֹב געזאָגט צו שמעונען און צו לֵוִי: איר האָט מיר פֿאַראומגליקט, מיר צו פֿאַרמיאוסן בײַ דעם באַווינער פֿון לאַנד, בײַ דעם כַּנְעָנִי און בײַ דעם פֿרָזִי; וואָרום איד בין אַ הַפֿֿל מענטשן, און זיי וועלן זיך אויפֿקלייבן אַקעגן מיר, און וועלן מיר שלאָגן, און איד און מײַן הויז וועלן פֿאַרטיליקט ווערן.
- 31 A *oni* odpověděli: A což měli jako nevěstky zle užívati sestry naší? לא וַיֹּאמְרוּ הַכּוֹזְנָה יַעֲשֶׂה אֶת־אֲחֻתָּנוּ:
- I rzekli: "Czyż jako z wszetecznicą postępować można z siostrą naszą?" הָאָבן זיי געזאָגט: זאָל מען אַזוי ווי מיט אַ זונה זיך באַגײן מיט אונדזער שוועסטער?

בראשית לה : 35

- 1 Potom mluvil Bůh k Jákobovi: Vstana, vstup do Bethel, a bydli tam; a udělej tam oltář *Bohu* silnému, kterýž se ukázal tobě, kdyžs utíkal před Ezau bratrem svým.

I rzekł Bóg do Jakóba: "Wstań, udaj się do Beth-el, a osiądź tam, i wystaw tam ofiarnicę Bogu, który ukazał się tobie, gdyś uchodził przed Esawem, bratem twoim!"

- 2 Tedy řekl Jákob čeládce své, a všechněm, kteříž s ním *byli*: Odvrzte bohy cizí, kteréž máte mezi sebou, a očistte se, a změňte roucha svá.

I rzekł Jakób do domowników swoich, i do wszystkich, którzy z nimi byli: "Usuńcie bogi obce, co wpośród was, a oczyśćcie się, i zmieńcie szaty wasze.

- 3 A vstanouce, vstupme do Bethel, a udělám tam oltář silnému *Bohu*, kterýž vyslyšel mne v den ssoužení mého, a byl se mnou na cestě, kterouž jsem šel.

A wstaniem, i pójdziem do Beth-el, i wystawię tam ofiarnicę Bogu, który mnie wysłuchał w dniu niedoli mojej, i był ze mną na drodze, którą chodziłem!"

א ויאמר אלהים אל־יעקב קום עֲלֵה בֵּית־אֵל וְשַׁב־שָׁם וַעֲשֵׂה־שָׁם מִזְבֵּחַ לְאֵל הַנִּרְאָה אֵלֶיךָ בְּבָרְחֶךָ מִפְּנֵי עֲשׂוֹ אָחִיךָ:

און גאָט האָט געזאָגט צו יעקבן: שטיי אויף, גיי אַרויף קיין בית-אֵל און זיין דאָרטן, און מאַך דאָרטן אַ מזבח צו דעם גאָט וואָס האָט זיך באַוויזן צו דיר ביי דיין אַנטלויפֿן פֿון דיין ברודער עֲשׂוֹן.

ב ויאמר יעקב אל־ביתו ואל כל־אִשְׁרֵי עַמּוֹ הִסְרוּ אֶת־אֱלֹהֵי הַנִּכָּר אֲשֶׁר בְּתֻכְכֶם וְהַטְּהֵרוּ וְהַחֲלִיפוּ שְׂמֹלֹתֵיכֶם:

האָט יעקב געזאָגט צו זיין הויזגעזינט, און צו אַלע וואָס מיט אים: טוט אָפּ די פֿרעמדע געטער וואָס צווישן אייך, און רייניקט אייך, און בייט איבער אייערע קליידער.

ג ונקומה ונעלה בֵּית־אֵל וְאֶעֱשֶׂה־שָׁם מִזְבֵּחַ לְאֵל הָעֲנָה אֲתִי בַיּוֹם צִרְתִּי וְיְהִי עִמָּדִי בַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר הָלַכְתִּי:

און לאָמיר אויפֿשטיין און אַרויפֿגיין קיין בית-אֵל, און איך וועל דאָרטן מאַכן אַ מזבח צו דעם גאָט וואָס האָט מיר געענטפֿערט אין טאָג פֿון מײַן נויט, און איז געווען מיט מיר אויף דעם וועג וואָס איך בין געגאַנגען.

4 Tedy dali Jákobovi všechny bohy cizí, kteréž měli, i náušnice, kteréž *byly* na uších jejich; i zakopal je Jákob pod tím dubem, kterýž byl u Sichem.

I oddali Jákobowi wszystkie bogi obce, które były w ich ręku, i kolczyki, które mieli w uszach swoich; i zakopał je Jakób pod dębem, co przy Szechem,

5 I brali se *odtud*. (*A byl strach Boží na městech, kteráž byla vůkol nich, a nehonili synů Jákobových.*)

I wyruszyli. I padł postrach Boży na miasta w okolo nich, i nie ścigali synów Jakóba.

6 Tedy přišel Jákob do Lůz, kteréž jest v zemi Kananejské, (*to již slove Bethel,*) on i všecken lid, kterýž *byl* s ním.

I przybył Jakób do Luz, co w ziemi Kanaan, to jest do Beth-el, on i wszystek lud, który z nim był.

7 I vzdělal tu oltář, a nazval to místo *Bůh* silný Bethel; nebo tu se mu byl zjevil Bůh, když utíkal před bratrem svým.

I zbudował tam ofiarnicę i nazwał miejscowość tę: El Beth-el; gdyż tam objawił mu się Bóg, gdy uchodził przed bratem swoim.

ד וַיִּתְּנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב אֶת כָּל־אֱלֹהֵי הַנִּכָּר אֲשֶׁר בְּיָדָם וְאֶת־הַנִּזְמִים אֲשֶׁר בְּאָזְנוֹתָם וַיִּטְמֵן אֹתָם יַעֲקֹב תַּחַת הָאֵלֶּה אֲשֶׁר עִם־שָׁכֶם:

הָאָבִן זֶה אֶפְגַּעְגַּעְבֵּן יַעֲקֹבֵן אֶלֶּה פֶּרַעַמְדַּע גַּעַטְעַר וּוָאס אִין זִיעַר הָאָנֶט, אֹון דִּי אֹוירִינְגַען וּוָאס אִין זִיעַרֶע אֹויעַרן; אֹון יַעֲקֹב הָאָט זִי בְּאֶהֱאֶלְטֵן אֹונטֶער דַּעם אִיכְנַבּוּיִם וּוָאס בִּי שָׁכֶם.

ה וַיִּסְעוּ וַיְהִי חֲתַת אֱלֹהִים עַל־הָעָרִים אֲשֶׁר סְבִיבֹתֵיהֶם וְלֹא רָדְפוּ אַחֲרֵי בְנֵי יַעֲקֹב:

אֹון זִי הָאָבִן אֹוועקְגַעצֹוּיגן; אֹון אַ שְׂרַעַק פֿון גָּאָט אִיז גַּעווען אֹויף דִּי שְׂטַעט וּוָאס אַרום זִי, אֹון זִי הָאָבִן נִיט נֶאָכְגַּעִיאָט דִּי זִין פֿון יַעֲקֹבֵן.

ו וַיָּבֹא יַעֲקֹב לִוְזָה אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ כְּנַעַן הוּא בֵּית־אֵל הוּא וְכָל־הָעָם אֲשֶׁר־עִמּוֹ:

אֹון יַעֲקֹב אִיז גַּעקֹומַען קִיין לֹוּ וּוָאס אִין לֶאָנֶד כְּנַעַן – דָּאָס אִיז בֵּית־אֵל – עַר אֹון דָּאָס גֶּאָנְצַע פֿאָלק וּוָאס מִיט אִים.

ז וַיִּבֶן שָׁם מִזְבֵּחַ וַיִּקְרָא לְמָקוֹם אֵל בֵּית־אֵל כִּי שָׁם נִגְלוּ אֱלֹוֵי הָאֱלֹהִים בְּבָרְחוֹ מִפְּנֵי אָחִיו:

אֹון עַר הָאָט דָּאָרטֵן גַּעבּוּיט אַ מִזְבֵּחַ, אֹון הָאָט גַּערוּפֿן דַּעם אָרט אֵל־בֵּית־אֵל, וּוָאָרום דָּאָרטֵן הָאָט זִיךְ גָּאָט אַנטפֿלַעקט צו אִים בִּי זִיין אַנטלֹוּפֿן פֿון זִיין בְּרוּדַער.

8 Tehdy umřela Debora, chovačka Rebeky, a pochována jest pod Bethel, pod dubem; i nazval jméno jeho Allon Bachuth.

I umarła Debora, karmicielka Ribki; i pochowaną została poniżej Beth-el, pod dębem, i nazwano imię jego: Dąb płaczu.

9 Ukázal se pak opět Bůh Jákobovi, když se navracoval z Pádan Syrské, a požehnal mu.

I ukazał się Bóg Jakóbowi raz jeszcze, po powrocie jego z Paddan-Aram, i pobłogosławił go.

10 I řekl jemu Bůh: Jméno tvé *jest* Jákob. Nebude více nazýváno jméno tvé *toliko* Jákob, ale Izrael *také* bude jméno tvé. Protož nazval jméno jeho Izrael.

I rzekł do niego Bóg: "Imię twoje - Jakób; ale nie będzie nazwaném odtąd imię twoje: Jakób, lecz Israel będzie imię twoje." I nazwał imię jego: Israel.

11 Řekl ještě Bůh jemu: Já jsem *Bůh* silný všemohoucí; rostiž a množ se; národ, nýbrž množství národů bude z tebe, i králové z bedr tvých vyjdou.

I rzekł doń Bóg: "Jam Bóg Wszechpotężny; rozpleniaj się i rozmnażaj; národ i zbór národów powstanie z ciebie, a królowie z bioder twoich wyjdą.

ח ותָּמַת דְּבִרָה מִיִּנְקַת רִבְקָה וַתִּקָּבֶר מִתַּחַת לְבֵית-אֵל תַּחַת הָאֵלֹן וַיִּקְרָא שְׁמוֹ אֵלֹן בְּכוֹת:

און דבורה, רבקהס אם, איז געשטארבן, און זי איז באגראבן געווארן אונטער בית-אל, אונטער דעם אייכנבוים; און ער האט גערופן זיין נאמען אלון-בכות.

ט וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶל-יַעֲקֹב עוֹד בָּבֹאוֹ מִפָּדֹן אֲרָם וַיְבָרֶךְ אֹתוֹ:

און גאט האט זיך ווידער באוויזן צו יעקבן ביי זיין קומען פון פדון-ארם, און ער האט אים געבענטשט.

י וַיֹּאמֶר-לוֹ אֱלֹהִים שְׁמִי יַעֲקֹב לֹא-יִקְרָא שְׁמִי עוֹד יַעֲקֹב כִּי אִם-יִשְׂרָאֵל יִהְיֶה שְׁמִי וַיִּקְרָא אֶת-שְׁמוֹ יִשְׂרָאֵל:

און גאט האט צו אים געזאגט: דיין נאמען איז יעקב; זאל מער נישט גערופן ווערן דיין נאמען יעקב, נישט ישראל זאל זיין דיין נאמען; און ער האט גערופן זיין נאמען ישראל.

יא וַיֹּאמֶר לוֹ אֱלֹהִים אֲנִי אֵל שְׁדֵי פְרָה ורְבֵה גוי וקהל גוים יִהְיֶה מִמֶּךָ וּמְלָכִים מִחֻלְצֵיָהּ יֵצְאוּ:

און גאט האט צו אים געזאגט: איך בין גאט שדי, פרוכפער דיך און מער דיך; א פאלק און א געזעמל פֿעלקער זאל ווערן פון דיר, און מלכים זאלן ארויסגיין פון דינע לענדן.

12 A zemi tu, kterouž jsem dal Abrahamovi a Izákovi, tobě ji dám; semeni také tvému po tobě dám tu zemi.

A zemi, którą dałem Abrahamowi i Ic'hakowi, tobie ją oddam, i potomstwu twojemu po tobie oddam ziemię tę."

13 I vstoupil od něho Bůh z místa, na kterémž mluvil s ním.

I wzniósł się od niego Bóg, z miejsca, na którym mówił z nim.

14 Jákob pak vyzdvihl znamení pamětné na místě tom, na kterémž mluvil s ním, sloup kamenný; a pokropil ho skropením, a svrchu polil jej olejem.

I postawił Jakób pomnik na miejscu, na którym mówił z nim, pomnik kamienny; i wylał nań zalewkę, i polał go olejem.

15 A nazval Jákob jméno místa toho, na kterémž mluvil s ním Bůh, Bethel.

I nazwał Jakób imię miejsca, na kterém mówił z nim Bóg: Beth-el.

16 I brali se z Bethel, a bylo již nedaleko do Efraty. I porodila Ráchel, a těžkosti trpěla roděci.

I wyruszyli z Beth-el, a pozostała jeszcze przestrzeń ziemi, aby przybyć do Efraty, gdy urodziła Rachel; a miała ciężki poród.

יב וְאֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַתִּי לְאַבְרָהָם וְלִיצְחָק לָךְ אֶתְנַנָּה וְלִזְרַעְךָ אַחֲרַיִךְ אֶתֵּן אֶת־הָאָרֶץ:

און דאס לאנד וואס איך האב געגעבן אברהמען און יצחקן, דיר וועל איך עס געבן, און דיין זאמען נאך דיר וועל איך געבן דאס לאנד.

יג וַיַּעַל מַעְלֵיו אֱלֹהִים בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר־דִּבֶּר אֹתוֹ:

און גאט האט זיך אויפגעהויבן פון איבער אים אין דעם ארט ווו ער האט מיט אים גערעדט.

יד וַיִּצַב יַעֲקֹב מִצְבָּה בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר־דִּבֶּר אֹתוֹ מִצְבַּת אֲבָן וַיִּסֹּךְ עָלֶיהָ נֶסֶךְ וַיִּצַק עָלֶיהָ שֶׁמֶן:

און יעקב האט אויפגעשטעלט א זייל אויף דעם ארט ווו ער האט מיט אים גערעדט, א זייל פון שטיין, און ער האט ארויפגעגאסן אויף אים א גיסאפפער, און געגאסן אויף אים אייל.

טו וַיִּקְרָא יַעֲקֹב אֶת־שֵׁם הַמָּקוֹם אֲשֶׁר דִּבֶּר אֹתוֹ שֵׁם אֱלֹהִים בֵּית־אֵל:

און יעקב האט גערופן דעם נאמען פון דעם ארט וואס גאט האט גערעדט מיט אים דארטן, בית-אל.

טז וַיִּסְעוּ מִבֵּית אֵל וַיְהִי־עוֹד כְּבָרַת־הָאָרֶץ לְבוֹא אֶפְרָתָה וְתֵלֵד רָחֵל וַתִּקַּשׁ בְּלִדְתָּהּ:

און זיי האבן אוועקגעצויגן פון בית-אל. און ווען עס איז נאך געווען א שטרעק לאנד צו קומען קיין אפרת, איז רחל געגאנגען צו קינד, און זי האט געהאט א שווערע געבורט.

17 A když s těžkostí rodila, řekla jí baba: Neboj se, nebo také tohoto syna míti budeš.

A gdy ciężko rodziła, rzekła do niej położniczka: "Nie obawiaj się, gdyż i ten tobie synem!"

יז וַיְהִי בְּהִקְשָׁתָהּ בְּלִדְתָּהּ וַתֹּאמֶר לָהּ הַמִּלֵּדֶת אֶל־תִּירָאִי כִּי־גַם־זֶה לְךָ בֵּן:

און עס איז געווען, אין איר שווערער געבורט, האָט די הייבין צו איר געזאָגט: זאָלסט ניט מורא האָבן, וואָרום אויך דאָס איז דיר אַ זון.

18 I stalo se, když k smrti pracovala, (*nebo umřela,*) nazvala jméno jeho Ben Oni; ale otec jeho nazval ho Beniaminem.

I stało się to, gdy uchodziła dusza jej, bo umierała; i nazwała imię jego: Ben-oni. Lecz ojciec jego nazwał go: Binjamin.

יח וַיְהִי בְּצֵאת נַפְשָׁהּ כִּי מָתָה וַתִּקְרָא שְׁמוֹ בֶּן־אוֹנִי וְאָבִיו קָרָא־לוֹ בְּנִימִין:

און עס איז געווען, ווען איר נשמה איז אויסגעגאנגען, בעת זי איז געשטראָבן, האָט זי גערופֿן זיין נאָמען בן־אוֹנִי; אָבער זיין פֿאָטער האָט אים גערופֿן בְּנִימִין.

19 I umřela Ráchel, a pochována jest na cestě k Efratě, jenž jest Betlém.

I umarła Rachel, i pochowaną została na drodze do Efraty, czyli Beth-Lechem.

יט וַתָּמָת רָחֵל וַתִּקָּבֶר בְּדֶרֶךְ אֶפְרָתָה הוּא בֵּית לָחֶם:

און רחל איז געשטאָרבן, און זי איז באַגראָבן געוואָרן אויפֿן וועג קיין אַפֿרָת, דאָס איז בית־לָחֶם.

20 A postavil Jákob znamení pamětné nad hrobem jejím; toť jest znamení hrobu Ráchel až do dnešního dne.

I postavil Jakób pomník na grobie jej; jest to pomník grobu Racheli, po dziś dzień.

כ וַיַּצַּב יַעֲקֹב מִצְבֵּה עַל־קִבְרָתָהּ הוּא מִצְבֵּת קִבְרַת־רָחֵל עַד־הַיּוֹם:

און יעקב האָט געשטעלט אַ מִצְבֵּה אויף איר קבר; דאָס איז די מִצְבֵּה פֿון רחלס קבר ביז אויף הייַנט.

21 I odebral se odtud Izrael, a rozbil stan svůj za věží Eder.

I wyruszył Israel, i rozbił namiot swój po za wieżą Eder.

כא וַיֵּסַע יִשְׂרָאֵל וַיֵּט אֹהֶלָה מִהָלָאָה לַמַּגְדֵּל־עֶדֶר:

און ישראל האָט אוועקגעצויגן, און ער האָט אויפֿגעשטעלט זיין געצעלט פֿון יענער זייט מגדל־עֶדֶר.

- 22 Stalo se pak také, když bydlil Izrael v té krajině, že Ruben šel, a spal s Bálou, ženinou otce svého; o čemž uslyšel Izrael. Bylo pak synů Jákových dvanácte.
- I stało się, gdy mieszkał Israel w owej krainie, że poszedł Reuben, i obcował z Bilhą, nałożnicą ojca swojego. I usłyszał to Israel. - A synów Jakóba było dwunastu:
- 23 Synové pak Lée: Prvorozený Jákobův Ruben, potom Simeon, a Léví, a Juda, a Izachar, a Zabulon.
- Synowie Lei: Pierworodny Jakóba - Reuben, i Szymeon, i Lewi, i Jehuda, i Issachar, i Zebulun.
- 24 Synové Ráchel: Jozef a Beniamin.
- Synowie Racheli: Josef i Binjamin.
- 25 A synové Bály, děvky Ráchel: Dan a Neftalím.
- A synowie Bilhy, służebnicy Racheli: Dan i Naftali.
- 26 A synové Zelfy, děvky Lée: Gád a Asser. Tiť jsou synové Jákobovi, kteříž mu zrozeni jsou v Pádan Syrské.
- A synowie Zylpy, służebnicy Lei: Gad i Aszer. Ci są synowie Jakóba, którzy mu się urodzili w Paddan-Aram.
- כב וַיְהִי בְשָׁכֵן יִשְׂרָאֵל בְּאֶרֶץ הַהוּא וַיֵּלֶךְ רְאוּבֵן וַיִּשְׁכַּב אֶת־בִּלְהָה פִּילְגֶשֶׁת אָבִיו וַיִּשְׁמַע יִשְׂרָאֵל וַיְהִי בְנֵי־יַעֲקֹב שְׁנַיִם עָשָׂר:
- און עס איז געווען ווען ישראל האָט געווינט אין יענעם לאַנד, איז געגאַנגען ראובן און איז געלעגן מיט בלָהָה, זיין פֿאַטערס קעפסווייב; און ישראל האָט עס געהערט. און די זין פֿון יעקבן זיינען געווען צוועלף:
- כג בְּנֵי לֵאָה בְּכוֹר יַעֲקֹב רְאוּבֵן וְשִׁמְעוֹן וְלֵוִי וַיְהוּדָה וִישָׁשׁכָר וַזְּבוּלֹן:
- די זין פֿון לאה: יעקבס בְּכוֹר ראובן, און שמעון, און לֵוִי, און יהודה, און ישָשׁכָר, און זבולון;
- כד בְּנֵי רָחֵל יוֹסֵף וּבִנְיָמִן:
- די זין פֿון רחלען: יוסף און בנימין;
- כה וּבְנֵי בִלְהָה שְׁפָחַת רָחֵל דָּן וְנַפְתָּלִי:
- און די זין פֿון בלָהָה, רחלס דינסט: דָּן און נַפְתָּלִי;
- כו וּבְנֵי זֵלְפָה שְׁפָחַת לֵאָה גָד וְאַשֵּׁר אֵלֶּה בְנֵי יַעֲקֹב אֲשֶׁר יָלְדוּ־לּוֹ בְּפָדָן אֲרָם:
- און די זין פֿון זֵלְפָה, לאהס דינסט: גָד און אֲשֶׁר. דאָס זיינען די זין פֿון יעקבן, וואָס זיינען אים געבאָרן געוואָרן אין פֿדן־אַרָם.

27 Tedy přišel Jákob k Izákovi otci svému do Mamre, do města Arbe, jenž jest Hebron, kdežto bydlil pohostinu Abraham a Izák.

I przybył Jakób do Ic'haka, ojca swojego, do Mamre, do Kirjath-Arba, to jest Chebron, gdzie przebywał Abraham i Ic'hak.

28 A bylo dnů Izákových sto osmdesáte let.

A byly dni Ic'haka sto osmdziesiąt lat.

29 I dokonal Izák, a umřel, a připojen jest k lidu svému, stár jsa a plný dnů; i pochovali ho Ezau a Jákob, synové jeho.

I skonał Ic'hak i umarł, i przyłączon został do ludu swojego, stary i syt dni. I pochowali go Esau i Jakób, synowie jego.

כז וַיָּבֹא יַעֲקֹב אֶל־יִצְחָק אָבִיו מִמְּרָא
קִרְיַת הָאֲרֵבֶּעַ הוּא חֶבְרוֹן
אֲשֶׁר־גֵּר־שָׁם אַבְרָהָם וַיִּצְחָק:

און יעקב איז געקומען צו זיין פֿאטער
יצחקן קיין מִמְּרָא, קיין קִרְיַת־אַרְבַּע –
דאָס איז חֶבְרוֹן – וואָס דאָרטן האָט
געווינט אַבְרָהָם און יצחק.

כח וַיְהִי יְמֵי יִצְחָק מֵאָת שָׁנָה וּשְׁמֹנִים
שָׁנָה:

און די טעג פֿון יצחקן זינען געווען
הונדערט יאָר און אַכציק יאָר.

כט וַיָּגֹעַ יִצְחָק וַיָּמָת וַיֵּאָסֶף אֶל־עַמּוּי זָקֵן
וּשְׁבַע יָמִים וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ עֵשָׂו וַיַּעֲקֹב
בָּנָיו:

און יצחק איז פֿאַרגאַנגען און איז
געשטאַרבן, און ער איז אַינגעזאַמלט
געוואָרן צו זיין פֿאָלק, אַלט און זאַט
מיט טעג. און עֵשָׂו און יעקב זינע זין
האַבן אים באַגראָבן.

בראשית לו : 36

- א וְאֵלֶּה תִּלְדוֹת עֵשָׂו הוּא אֲדָוִם:
- 1 Tito jsou pak rodové Ezau, kterýž *měl přijmí* Edom.
- A oto rodowód Esawa, czyli Edomu.
- און דאס זינען די געבורטן פֿון עֵשָׂו, דאס איז אֲדָוִם.
- ב עֵשָׂו לָקַח אֶת־נָשָׁיו מִבְּנוֹת כְּנָעַן אֶת־עֲדָה בַּת־אֵילֹן הַחֲתִי וְאֶת־אֵהָלִיבָמָה בַּת־עֲנָה בַּת־צִבְעֹן הַחִוִּי:
- 2 Ezau pojal sobě ženy ze dcer Kananejských, Adu, dceru Elona Hetejského, a Olibamu, dceru Anovu, dceru Sebeona Hevejského,
- Esaw pojął był żony swoje z pośród cór Kanaanu: Adę, córkę Elona, Chitejczyka i Oholibamę, córkę Any, córkę Cybeona, Chiwejczyka.
- עֵשָׂו האָט גענומען זינע ווייבער פֿון די טעכטער פֿון כְּנָעַן: עֲדָה די טאָכטער פֿון אֵילֹן דעם חֲתִי, און אֵהָלִיבָמָה די טאָכטער פֿון עֲנָה, די טאָכטער פֿון צִבְעֹן דעם חִוִּי;
- ג וְאֶת־בְּשֵׁמֶת בַּת־יִשְׁמָעֵאל אָחוֹת נַבְיֹת:
- 3 A Bazematu, dceru Izmaelovu, sestru Nabajotovu.
- I Bosmatę, córkę Iszmuela, siostrę Nebajota.
- און בשֵׁמֶת די טאָכטער פֿון יִשְׁמָעֵאל, די שוועסטער פֿון נַבְיֹת.
- ד וַתֵּלֶד עֲדָה לְעֵשָׂו אֶת־אֵלִיפֹז וּבְשֵׁמֶת יִלְדָה אֶת־רְעוּאֵל:
- 4 I porodila Ada Ezauchovi Elifaza, a Bazemat porodila Rahuele.
- I urodziła Ada Esawowi Elifaza, a Bosmath urodziła Reuela.
- און עֲדָה האָט עֵשָׂו געבאָרן אֵלִיפֹז; און בשֵׁמֶת האָט געבאָרן רְעוּאֵל;
- ה וְאֵהָלִיבָמָה יִלְדָה אֶת־יְעִישׁ וְיַעֲלָמָה וְאֶת־קָרַח אֵלֶּה בְּנֵי עֵשָׂו אֲשֶׁר יִלְדוּלוּ בְּאֶרֶץ כְּנָעַן:
- 5 Olibama pak porodila Jehusa, a Jheloma, a Koré. Ti jsou synové Ezau, kteříž se mu zrodili v zemi Kananejské.
- A Oholibama urodziła Jeusza, i Jaelama i Koracha. Oto synowie Esawa, którzy mu się urodzili w ziemi Kanaan.
- און אֵהָלִיבָמָה האָט געבאָרן יְעִישׁ, און יַעֲלָמָה, און קָרַח. דאָס זינען די זין פֿון עֵשָׂו, וואָס זינען אים געבאָרן געוואָרן אין לאַנד כְּנָעַן.

6 I pobral Ezau ženy své, i syny své, a dcery své, a všecku čeled' svou, i dobytek svůj, a všechna hovada svá, i všechno jmění své, kteréhož nabyl v zemi Kananejské, a odebral se do země *Seir*, před *příchodem* Jákoba bratra svého.

I zabrať Esaw žony svoje, i synůw swoich, i córki swe, i wszystkich ludzi domu swego, i stada svoje, które nabyl w ziemi Kanaan, i udał się do ziemi zdala od Jakóba, brata swego.

7 Nebo zboží jejich bylo *tak* veliké, že nemohli bydliti spolu; aniž *ta* země, v níž oni pohostinu byli, mohla jich snést, pro dobytky jejich.

Gdyż mienie ich było za wielkie, aby mogli mieszkać razem, i nie mogła ziemia ich pobytu pomieścić ich z powodu stad ich.

8 Protož bydlil Ezau na hoře Seir; Ezau *pak* ten jest Edom.

I osiadł Esaw na górze Seir: Esaw, czyli Edom.

9 A tak tito jsou rodové Ezau, otce Idumejských, na hoře Seir.

A oto rodowód Esawa, ojca Edomitów, na górze Seir.

וַיִּקַּח עֵשָׂו אֶת-נָשָׁיו וְאֶת-בָּנָיו
וְאֶת-בָּנָתָיו וְאֶת-כָּל-נַפְשֹׁתַי בֵּיתוֹ
וְאֶת-מִקְנֵהוּ וְאֶת-כָּל-בְּהֶמְתּוֹ וְאֶת
כָּל-קִנְיָנוֹ אֲשֶׁר רָכַשׁ בְּאֶרֶץ כְּנָעַן
וַיֵּלֶךְ אֶל-אֶרֶץ מִפְּנֵי יַעֲקֹב אָחִיו:

און עֵשָׂו האָט גענומען זיינע ווייבער,
און זיינע זין און זיינע טעכטער, און
אַלע נפשות פֿון זיין הויזגעזינט, און זיין
פי, און אַלע זיינע בהמות, און זיין גאַנץ
אייגנס וואָס ער האָט אָנגעקליבן אין
לאַנד כְּנָעַן, און ער איז אַוועקגעגאַנגען
אין אַ לאַנד, אַוועק פֿון זיין ברודער
יעקב.

ז כִּי-הָיָה רְכוּשָׁם רַב מִשָּׁבֶת יִחְדּוֹ וְלֹא
יָכְלָה אֶרֶץ מְגֹרֵיהֶם לִשְׂאת אֹתָם
מִפְּנֵי מִקְנֵיהֶם:

וואָרום זייער פֿאַרמעג איז געווען צו
גרויס אויף צו זיצן באַנאַנד, און דאָס
לאַנד פֿון זייער וווינשאַפט האָט זיי נישט
געקענט טראָגן פֿון וועגן זייער פי.

ח וַיֵּשֶׁב עֵשָׂו בְּהָר שְׁעִיר עֵשָׂו הוּא
אֱדוֹם:

האָט עֵשָׂו זיך באַזעצט אויפֿן באַרג
שְׁעִיר; עֵשָׂו דאָס איז אֱדוֹם.

ט וְאֵלֶּה תִּלְדֹּת עֵשָׂו אָבִי אֱדוֹם בְּהָר
שְׁעִיר:

און דאָס זיינען די געבורטן פֿון עֵשָׂו
דעם פֿאַטער פֿון אֱדוֹם אויפֿן באַרג
שְׁעִיר.

10 Tato byla jména synů Ezau: Elifaz, syn Ady, ženy Ezau; Rahuel, syn Bazematy, ženy Ezau.

Oto imiona synów Esawa: Elifaz, syn Ady, żony Esawa; Reuel, syn Bosmaty, żony Esawa.

11 Synové pak Elifazovi byli: Teman, Omar, Sefo, a Gatam a Kenaz.

I byli synowie Elifaza: Theman, Omar, Cefo, i Gaetam i Kenaz.

12 Tamna pak byla ženina Elifaza, syna Ezau. Ta porodila Elifazovi Amalecha. Ti jsou synové Ady, ženy Ezau.

A Thimna byla nałożnicą Elifaza, i urodziła Elifazowi Amaleka. Oto synowie Ady, żony Esawa.

13 Synové pak Rahuelovi tito: Nahat, Zára, Samma a Méza. To byli synové Bazematy, ženy Ezau.

A oto synowie Reuela: Nachath i Zerach, Szamma i Mizza. Ci byli synowie Bosmaty, żony Esawa.

14 A tito byli synové Olibamy, dcery Anovy, dcery Sebeonovy, ženy Ezau, kteráž porodila Ezauchovi Jehusa, Jheloma a Koré.

A oto synowie Oholibamy, córki Any, córki Cybeona, żony Esawa: urodziła ona Esawowi Jeusza, i Jaelama i Koracha.

י אֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי־עֵשָׂו אֲלִיפֹז בֶּן־עֲדָה
אִשָּׁת עֵשָׂו רְעוּאֵל בֶּן־בְּשֶׁמֶת אִשָּׁת
עֵשָׂו:

דאָס זינען די נעמען פֿון עֵשָׂו זין:
אֲלִיפֹז דער זון פֿון עֵשָׂו ווייב עֲדָה,
רְעוּאֵל דער זון פֿון עֵשָׂו ווייב בְּשֶׁמֶת.

יא וְהָיוּ בְנֵי אֲלִיפֹז תִּמָּן אוֹמֵר צֶפֶו
וְגַעְתָּם וְקִנָּז:

און די זין פֿון אֲלִיפֹז זינען געווען:
תִּמָּן, אוֹמֵר, צֶפֶו, און גַּעְתָּם, און קִנָּז.

יב וְתִמְנַע הָיְתָה פִּילְגֶשׁ לְאֵלִיפֹז בֶּן־עֵשָׂו
וְתֵלֵד לְאֵלִיפֹז אֶת־עַמְלָק אֵלֶּה בְנֵי
עֲדָה אִשָּׁת עֵשָׂו:

און תִּמְנַע איז געווען אַ קעפסווייב פֿון
עֵשָׂו זון אֲלִיפֹז, און זי האָט אֲלִיפֹז
געבאַרן עַמְלָק. דאָס זינען די זין פֿון
עֵשָׂו ווייב עֲדָה.

יג וְאֵלֶּה בְנֵי רְעוּאֵל נַחַת וְזֶרַח שָׁמָה
וּמִזָּה אֵלֶּה הָיוּ בְנֵי בְּשֶׁמֶת אִשָּׁת
עֵשָׂו:

און דאָס זינען די זין פֿון רְעוּאֵל: נַחַת,
און זֶרַח, שָׁמָה, און מִזָּה. דאָס זינען
געווען די זין פֿון עֵשָׂו ווייב בְּשֶׁמֶת.

יד וְאֵלֶּה הָיוּ בְנֵי אֵהֶלִיבָמָה בַּת־עֲנָה
בַּת־צִבְעוֹן אִשָּׁת עֵשָׂו וְתֵלֵד לְעֵשָׂו
אֶת־יַעֲיִשׁ יַעֲוִשׁ וְאֶת־יַעְלָם וְאֶת־קֶרַח:

און דאָס זינען געווען די זין פֿון עֵשָׂו
ווייב אֵהֶלִיבָמָה דער טאכטער פֿון עֲנָה,
דער טאכטער פֿון צִבְעוֹן; זי האָט
עֵשָׂו געבאַרן יַעֲוִשׁ, און יַעְלָם, און
קֶרַח.

15 Tito *všickni byli* knížata synů Ezau. Synové Elifaza prvorozeného Ezau: Kníže Teman, kníže Omar, kníže Sefo, kníže Kenaz,

Oto książęta synów Esawa: synowie Elifaza, pierworodnego Esawa: książę Theman, książę Omar, książę Cefo, książę Kenaz.

16 Kníže Koré, kníže Gatam, kníže Amalech. Ta jsou knížata *poslá* z Elifaza v zemi Idumejské; ti jsou synové Ady.

Książę Korach, książę Gaetam, książę Amalek. Oto książęta z Elifaza na ziemi Edomitów; oto synowie Ady.

17 Tito pak jsou synové Rahuele, syna Ezau: Kníže Nahat, kníže Zára, kníže Samma, kníže Méza. Ta knížata *posla* z Rahuele, v zemi Idu-mejské; to jsou synové Bazematy, ženy Ezau.

A oto synowie Reuela, syna Esawa: książę Nachath, książę Zerach, książę Szamma, książę Mizza. Oto są książęta z Reuela na ziemi Edomitów: oto synowie Bosmaty, żony Esawa.

טו אֱלֹהֵי אֱלֹהִי בְנֵי־עֵשָׂו בְּנֵי אֱלִיפַז
בְּכוֹר עֵשָׂו אֱלֹהֵי תִימָן אֱלֹהֵי אוֹמֶר
אֱלֹהֵי צֶפֶוֹ אֱלֹהֵי קִנְזִי:

דאָס זיינען די פירשטן פֿון די קינדער
פֿון עֵשָׂו: די קינדער פֿון עֵשָׂו'ס בְּכוֹר
אֱלִיפַז: דער פירשט פֿון תִּימָן, דער
פירשט פֿון אוֹמֶר, דער פירשט פֿון צֶפֶוֹ,
דער פירשט פֿון קִנְזִי,

טז אֱלֹהֵי־קָרַח אֱלֹהֵי גַעֲתָם אֱלֹהֵי עֶמְלָק
אֱלֹהֵי אֱלֹהִי אֱלִיפַז בְּאֶרֶץ אֲדוֹם אֱלֹהֵי
בְּנֵי עֲדָה:

דער פירשט פֿון קָרַח, דער פירשט פֿון
גַעֲתָם, דער פירשט פֿון עֶמְלָק. דאָס
זיינען די פירשטן פֿון אֱלִיפַז אין לאַנד
אֲדוֹם. דאָס זיינען די קינדער פֿון עֲדָה.

יז וְאֵלֶּה בְּנֵי רְעוּאֵל בֶּן־עֵשָׂו אֱלֹהֵי נַחַת
אֱלֹהֵי זָרַח אֱלֹהֵי שָׁמָּה אֱלֹהֵי מִזָּה
אֱלֹהֵי אֱלֹהִי רְעוּאֵל בְּאֶרֶץ אֲדוֹם
אֱלֹהֵי בְּנֵי בִשְׁמַת אִשְׁתּוֹ עֵשָׂו:

און דאָס זיינען די קינדער פֿון עֵשָׂו'ס זון
רְעוּאֵל: דער פירשט פֿון נַחַת, דער
פירשט פֿון זָרַח, דער פירשט פֿון שָׁמָּה,
דער פירשט פֿון מִזָּה. דאָס זיינען די
פירשטן פֿון רְעוּאֵל אין לאַנד אֲדוֹם.
דאָס זיינען די קינדער פֿון עֵשָׂו'ס ווייב
בִּשְׁמַת.

- 18 A synové Olibamy, ženy Ezau, tito jsou: Kníže Jehus, kníže Jhelom, kníže Koré. To jsou knížata z Olibamy, dcery Anovy, ženy Ezau.
- A oto synowie Oholibamy, żony Esawa: książę Jeusz, książę Jaelam, książę Korach. Oto książęta z Oholibamy, córki Any, żony Esawa.
- 19 Tiť jsou synové Ezau, a ta knížata jejich; ont' jest Edom.
- Oto synowie Esawa, i oto książęta ich, mianowicie Edomitów.
- 20 Tito *pak jsou* synové Seir, totiž Horejští, obyvatelé země té: Lotan, Sobal, Sebeon a Ana,
- Oto synowie Seira, Chorejczyka, zamieszkali w tym kraju: Lotan i Szobal, i Cybeon i Ana.
- 21 A Dison, Eser a Dízan. Ta *jsou* knížata Horejská, synové Seir, v zemi Idumejské.
- I Diszon, i Ecer i Diszan. Oto książęta Chorejczyków, synów Seira, na ziemi Edomitów.
- 22 Synové Lotanovi byli: Hori a Hemam; a sestra Lotanova Tamna.
- A byli synowie Lotana: Chori i Hemam; a siostrą Lotana: Thimna.
- יח וְאֵלֶּה בְּנֵי אֶהְלִיבָמָה אִשְׁתּוֹ עֵשָׂו
אֱלוֹף יַעֲוֹשׁ אֱלוֹף יַעֲלֹם אֱלוֹף קָרַח
אֵלֶּה אֱלוֹפֵי אֶהְלִיבָמָה בַּת־עֲנָה
אִשְׁתּוֹ עֵשָׂו:
און דאָס זינען די קינדער פֿון עֵשָׂו
ווייב אֶהְלִיבָמָה: דער פֿירשט פֿון יַעֲוֹשׁ,
דער פֿירשט פֿון יַעֲלֹם, דער פֿירשט פֿון
קָרַח; דאָס זינען די פֿירשטן פֿון עֵשָׂו
ווייב אֶהְלִיבָמָה דער טאָכטער פֿון עֲנָה.
- יט אֵלֶּה בְּנֵי־עֵשָׂו וְאֵלֶּה אֱלוֹפֵיהֶם הוּא
אֱדוֹם:
דאָס זינען די קינדער פֿון עֵשָׂו, און
דאָס זינען זייערע פֿירשטן; דאָס איז
אֱדוֹם.
- כ אֵלֶּה בְּנֵי־שַׁעִיר הַחֲרִי יִשְׁבִּי הָאָרֶץ
לוֹטָן וְשׁוּבָל וְצִבְעוֹן וְעֲנָה:
דאָס זינען די זין פֿון שַׁעִיר דעם חֲרִי,
די באַווינער פֿון לאַנד: לוֹטָן, און
שׁוּבָל, און צִבְעוֹן, און עֲנָה,
- כא וְדִשׁוֹן וְאַצָּר וְדִישָׁן אֵלֶּה אֱלוֹפֵי הַחֲרִי
בְּנֵי שַׁעִיר בְּאָרֶץ אֱדוֹם:
און דִּשׁוֹן, און אַצָּר, און דִּישָׁן, דאָס
זינען די פֿירשטן פֿון די חֲוֹרִים, די
קינדער פֿון שַׁעִיר אין לאַנד אֱדוֹם.
- כב וַיְהִי בְּנֵי־לוֹטָן חֲרִי וְהִימָם וְאַחֹת
לוֹטָן תַּמְנָע:
און די זין פֿון לוֹטָנען זינען געווען חֲוִיר
און הִימָם. און לוֹטָנִס שוועסטער איז
געווען תַּמְנָע.

- 23 Synové pak Sobalovi tito: Alvan, Manáhat, Ebal, Sefo a Onam. כג וְאַלֶּה בְּנֵי שׁוּבָל עֲלֹן וּמִנַּחַת וְעֵיבָל שְׁפֹו וְאוֹנָם:
- A oto synowie Szobala: Alwan, i Manachath, i Ebal, Szefo, i Onam. און דאָס זינען די זין פֿון שׁוּבָל: עֲלֹן, און מִנַּחַת, און עֵיבָל, שְׁפֹו, און אוֹנָם.
- 24 A tito synové Sebeonovi: Aia a Ana. To jest ten Ana, kterýž nalezl mezky na poušti, když pásł osly Sebeona otce svého. כד וְאַלֶּה בְּנֵי־צִבְעֹון וְאַיָּה וְעֵנָה הוּא עֵנָה אֲשֶׁר מָצָא אֶת־הַיָּמָם בַּמִּדְבָּר בְּרַעֲתוֹ אֶת־הַחֲמָרִים לְצִבְעֹון אָבִיו:
- A oto synowie Cybeona: Aja i Ana. Tenże to Ana, który odkrył gorące źródła w pustyni, pasąc osły Cybeona, ojca swojego. און דאָס זינען די זין פֿון צִבְעֹונען: אֵיָּה און עֵנָה. דאָס איז דער עֵנָה וואָס האָט געפֿונען די הייסע קוואַלן אין דער מדבר, ווען ער האָט געפֿיטערט די אייזלען פֿון זיין פֿאָטער צִבְעֹונען.
- 25 Tito pak děti Anovi: Dison a Olibama, dcera Anova. כה וְאַלֶּה בְּנֵי־עֵנָה דִּשׁוֹן וְאַהֲלִיבָמָה בִּת־עֵנָה:
- A oto dzieci Any: Diszon i Oholibama, córka Any. און דאָס זינען די קינדער פֿון עֵנָה: דִּשׁוֹן, און אַהֲלִיבָמָה די טאָכטער פֿון עֵנָה.
- 26 A synové Dízanovi tito: Hamdan, Eseban, Jetran a Charan. כו וְאַלֶּה בְּנֵי דִישׁוֹן חֲמָדָן וְאַשְׁבָּן וִיתְרָן וְכָרָן:
- A oto synowie Diszona: Chemdan, i Eszban, i Ithran i Cheran. און דאָס זינען די זין פֿון דִּשׁוֹנען: חֲמָדָן, און אַשְׁבָּן, און יִתְרָן, און כָּרָן.
- 27 Synové Eser tito: Balaan, Závan a Achan. כז אֵלֶּה בְּנֵי־אַצָּר בִּלְהָן וְזַעֲוֹן וְעֶקָן:
- Oto synowie Ecera: Bilhan i Zaawan i Akan. דאָס זינען די זין פֿון אַצָּר: בִּלְהָן, און זַעֲוֹן, און עֶקָן.
- 28 Tito synové Dízanovi: Hus a Aran. כח אֵלֶּה בְּנֵי־דִישׁוֹן עׁוֹץ וְאַרָן:
- Oto synowie Diszana: Uc i Aran. דאָס זינען די זין פֿון דִּישׁנען: עׁוֹץ און אַרָן.
- 29 Tato jsou knížata Horejská: Kníže Lotan, kníže Sobal, kníže Sebeon, kníže Ana, כט אֵלֶּה אֱלֹופֵי הַחֲרִי אֱלֹוֹף לוֹטָן אֱלֹוֹף שׁוּבָל אֱלֹוֹף צִבְעֹון אֱלֹוֹף עֵנָה:
- Oto książęta Chorejczyków: książę Lotan, książę Szobal, książę Cybeon, książę Ana. דאָס זינען די פֿירשטן פֿון דעם חורִי: דער פֿירשט פֿון לוֹטָן, דער פֿירשט פֿון שׁוּבָל, דער פֿירשט פֿון צִבְעֹון, דער פֿירשט פֿון עֵנָה,

- 30 Kníže Dison, kníže Eser, kníže Dízan. To byla knížata Horejská, po knížetstvích svých v zemi Seir.
- 31 Tito pak byli králové, kteříž kralovali v zemi Idumejské, prvé než kraloval král nad syny Izraelskými.
- 32 Kraloval tedy v Edom Béla, syn Beorův, a jméno města jeho Denaba.
- 33 I umřel Béla, a kraloval místo něho Jobab, syn Záre z Bozra.
- 34 I umřel Jobab, a kraloval na místě jeho Husam z země Temanské.
- ל אֱלוֹף דִּשֹׁן אֱלוֹף אֶצֶר אֱלוֹף דִּישָׁן
אֵלֶּה אֱלוֹפֵי הַחֲרִי לְאַלְפֵיהֶם בְּאֶרֶץ
שְׁעִיר:
- דער פירשט פֿון דִּשֹׁן, דער פירשט פֿון
אַצֶר, דעם פירשט פֿון דִּישָׁן. דאָס זײַנען
די פירשטן פֿון די חֲרִים, לויט זייערע
פירשטן אין לאַנד שְׁעִיר.
- לֹא וְאֵלֶּה הַמְּלָכִים אֲשֶׁר מָלְכוּ בְּאֶרֶץ
אֱדוֹם לִפְנֵי מֶלֶךְ-מֶלֶךְ לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל:
- און דאָס זײַנען די מלכים וואָס האָבן
געקײניגט אין לאַנד אֱדוֹם, אײדער עס
האַט געקײניגט אַ קײניג בײַ די קינדער
פֿון יִשְׂרָאֵל.
- לֵב וַיְמָלֶךְ בְּאֱדוֹם בִּלְע בֶּן-בְּעוֹר וְשֵׁם
עִירוֹ דִּנְהָבָה:
- עס האָט געקײניגט אין אֱדוֹם בִּלְע דער
זון פֿון בעֹר; און דער נאָמען פֿון זײַן
שטאָט איז געווען דִּנְהָבָה.
- לג וַיָּמָת בִּלְע וַיְמָלֶךְ תַּחֲתָיו יוֹבָב בֶּן-יֹרָח
מִבְּצָרָה:
- איז בִּלְע געשטאַרבן, און אויף זײַן אָרט
האַט געקײניגט יוֹבָב דער זון פֿון יֹרָח,
פֿון בצָרָה.
- לד וַיָּמָת יוֹבָב וַיְמָלֶךְ תַּחֲתָיו חֻשָּׁם
מֵאֶרֶץ הַתִּמָּנִי:
- איז יוֹבָב געשטאַרבן, און אויף זײַן אָרט
האַט געקײניגט חֻשָּׁם פֿון לאַנד פֿון דעם
תִּמָּנִי.

35 Umřel i Husam, a kraloval místo něho Adad, syn Badadův, kterýž porazil Madianské v krajině Moábské; a jméno města jeho Avith.

I umarł Chuszam, a panował miasto niego Hadad, syn Bedada, który poraził Midjanitów na błoniach Moabu; a nazwa miasta jego Awith.

36 Když pak umřel Adad, kraloval místo něho Semla z Masreka.

I umarł Hadad, a panował miasto niego Samla z Masreka.

37 A po smrti Semlově kraloval na místě jeho Saul z Rohobot *od* řeky.

I umarł Samla, a panował miasto niego Szaul z Rechoboth, co nad strumieniem.

38 Umřel i Saul, a kraloval místo něho Bálanan, syn Achoborův.

I umarł Szaul, a panował miasto niego Baal-Chanan, syn Achbora.

39 A když i Bálanan umřel, syn Achoborův, kraloval na místě jeho Adar; a jméno města jeho Pahu; jméno pak ženy jeho Mehetabel, dcera Matredy, dcery Mezábovy.

I umarł Baal-Chanan, syn Achbora, a panował miasto niego Hadar; a nazwa miasta jego: Pau; a imię żony jego: Mehetabel, córka Matredy, córka Me-Zahaba.

לֵה וַיָּמָת חֻשָּׁם וַיִּמְלֹךְ תַּחְתָּיו הָדָד
בֶּן־בְּדָד הַמִּכָּה אֶת־מְדִיָּן בְּשָׂדֵה
מוֹאָב וְשֵׁם עִירוֹ עֻיִּית:

איז חושם געשטארבן, און אויף זיין
ארט האט געקניגט הַדָּד דער זון פֿון
בְּדָד, וואָס האָט געשלאָגן מְדִיָּן אין
פעלד פֿון מוֹאָב; און דער נאָמען פֿון זיין
שטאָט איז געווען עֻיִּית.

לו וַיָּמָת הָדָד וַיִּמְלֹךְ תַּחְתָּיו שִׁמְלָה
מִמַּסְרֵקָה:

איז הָדָד געשטארבן, און אויף זיין אָרט
האָט געקניגט שִׁמְלָה פֿון מַסְרֵקָה.

לז וַיָּמָת שִׁמְלָה וַיִּמְלֹךְ תַּחְתָּיו שָׁאוּל
מִרְחֹבוֹת הַנָּהָר:

איז שִׁמְלָה געשטארבן, און אויף זיין
אָרט האָט געקניגט שָׁאוּל פֿון רְחֹבוֹת
בְּיַם סִינַי.

לח וַיָּמָת שָׁאוּל וַיִּמְלֹךְ תַּחְתָּיו בַּעַל חָנָן
בֶּן־עֲכָבֹר:

איז שָׁאוּל געשטארבן, און אויף זיין
אָרט האָט געקניגט בַּעַל־חָנָן דער זון
פֿון עֲכָבֹר.

לט וַיָּמָת בַּעַל חָנָן בֶּן־עֲכָבֹר וַיִּמְלֹךְ
תַּחְתָּיו הָדָר וְשֵׁם עִירוֹ פָּעוֹ וְשֵׁם
אִשְׁתּוֹ מְהִיטָבָאֵל בַּת־מִטְרַד בַּת מִי
זָהָב:

איז בַּעַל־חָנָן דער זון פֿון עֲכָבֹר
געשטארבן, און אויף זיין אָרט האָט
געקניגט הָדָד; און דער נאָמען פֿון זיין
שטאָט איז געווען פָּעוֹ; און דער נאָמען
פֿון זיין ווייב איז געווען מְהִיטָבָאֵל דִּי
מִי־זָהָב.

- 40 Ta jsou jména knížat *poslých* z Ezau, po čeledech jejich, po místech jejich, vedlé jmen jejich: Kníže Tamna, kníže Alva, kníže Jetet,
- A oto imiona książąt Esawa podług plemion ich, podług miejscowości ich, podług nazw ich: książę Thimna, książę Alwa, książę Jetheth;
- 41 Kníže Olibama, kníže Ela, kníže Finon.
- Książę Oholibama, książę Ela, książę Pinon;
- 42 Kníže Kenaz, kníže Teman, kníže Mabsar.
- Książę Kenaz, książę Theman, książę Mibcar;
- 43 Kníže Magdiel, kníže Híram. Tať jsou knížata Idumejská, tak jakž kteří bydlili v zemi dědictví svého. Toť jest ten Ezau, otec Idumejských.
- Książę Magdiel, książę Iram. Oto książęta Edomu podług siedzib ich, w ziemi dziedzictwa ich. Oto Esaw, ojciec Edomitów.
- מ וְאֵלֶּה שְׁמוֹת אֲלוּפֵי עֲשׂוֹ לְמִשְׁפַּחְתָּם
לְמַקְמָתָם בְּשִׁמְתָּם אֲלוּף תַּמְנָע
אֲלוּף עֵלְוָה אֲלוּף יֵתֶת:
- און דאָס זײנען די נעמען פֿון די פֿירשטן
פֿון עֲשׂוֹ, לויט זייערע משפחות, לויט
זייערע ערטער, מיט זייערע נעמען: דער
פֿירשט פֿון תַּמְנָע, דער פֿירשט פֿון
עֵלְוָה, דער פֿירשט פֿון יֵתֶת,
- מא אֲלוּף אָה־לִּיבָמָה אֲלוּף אֵלָה אֲלוּף
פִּינוֹן:
- דער פֿירשט פֿון אָה־לִּיבָמָה, דער פֿירשט
פֿון אֵלָה, דער פֿירשט פֿון פִּינוֹן,
- מב אֲלוּף קִנּוֹ אֲלוּף תִּימָן אֲלוּף מִבְּצָר:
- דער פֿירשט פֿון קִנּוֹ, דער פֿירשט פֿון
תִּימָן, דער פֿירשט פֿון מִבְּצָר,
- מג אֲלוּף מַגְדִּיאל אֲלוּף עִירָם אֵלָה
אֲלוּפֵי אֲדוֹם לְמִשְׁבֹּתָם בְּאֶרֶץ
אֲחֻזָּתָם הוּא עֲשׂוֹ אָבִי אֲדוֹם:
- דער פֿירשט פֿון מַגְדִּיאל, דער פֿירשט
פֿון עִירָם. דאָס זײנען די פֿירשטן פֿון
אֲדוֹם לויט זייערע וווינערטער, אין דעם
לאַנד פֿון זייער אייגנטום. דאָס איז עֲשׂוֹ
דער פֿאָטער פֿון אֲדוֹם.

בראשית לו : 37

- א וַיָּשָׁב יַעֲקֹב בְּאֶרֶץ מִגְרִי אָבִיו בְּאֶרֶץ
כְּנָעַן:

און יעקב איז געזעסן אין דעם לאַנד פֿון
זײַן פֿאָטערס ווײַנשאַפֿט, אין לאַנד
כְּנָעַן.

- ב אֵלֶּה תְּלֻדֹת יַעֲקֹב יוֹסֵף
בֶּן־שִׁבְע־עָשָׂרָה שָׁנָה הָיָה רָעָה
אֶת־אָחִיו בְּצֹאן וְהוּא נָעַר אֶת־בְּנֵי
בְּלָהָה וְאֶת־בְּנֵי זִלְפָּה נְשֵׁי אָבִיו וַיָּבֵא
יוֹסֵף אֶת־דִּבְתָּם רָעָה אֶל־אֲבִיהֶם:

דאָס איז די געשיכטע פֿון יעקבן: יוֹסֵף
צו זיבעצן יאָר איז געווען אַ פֿאַסטוּד
מיט זײַנע ברידער בײַ די שאַף; און ער
איז געווען אַ ייִגל אַקעגן די זין פֿון
בְּלָהָה, און אַקעגן די זין פֿון זִלְפָּה, די
ווייבער פֿון זײַן פֿאָטער; און יוֹסֵף האָט
געבראַכט בייזע רייד אויף זיי צו זייער
פֿאָטער.

- ג וַיִּשְׂרָאֵל אֶהָב אֶת־יוֹסֵף מִכָּל־בְּנָיו
כִּי־בֶן־זִקְנִים הוּא לוֹ וַעֲשָׂה לוֹ כְּתֹנֶת
פָּסִים:

און ישראל האָב ליב געהאַט יוֹסֵף
מער פֿון אַלע זײַנע זין, ווייל ער איז בײַ
אים געווען אַ בן־זקונים. און ער האָט
אים געמאַכט אַ געשטרײַפֿט העמדל.

Oto rodzinne dzieje Jakóba. Josef w wieku
siedmnastu lat był wraz z bracią swoją paste-
rzem trzód - on to młodzieniec - z synami Bil-
hy i Zylpy, żon ojca swojego. I donosił Josef
oszczerstwa ich złośliwe ojcu ich.

A Israel miłował Josefa nad wszystkich synów
swoich, gdyż synem starości jego był; i sprawił
mu płaszcz strojny.

- 4 A když spatřili bratří jeho, že ho miluje otec jejich nad všechny bratří jeho, nenáviděli ho, aniž mohli pokojně k němu promluvit.
- A widząc bracia jego, iż go miłował ojciec ich nad wszystkich braci jego, - znienawidzili go, i nie mogli mówić z nim uprzejmie.
- און אז זינע ברידער האבן געזען אז זייער פאטער האט אים ליבער פון אלע זינע ברידער, האבן זיי אים פינט געקריגן, און ניט געקענט רעדן צו אים פרידלעך.
- 5 Měl pak Jozef sen, a vypravoval jej bratřím svým; pročez v větší nenávisti ho měli.
- I śnił się Josefowi sen, i opowiedział braciom swoim; - i znienawidzili go jeszcze bardziej.
- ה ויחלם יוסף חלום ויגד לאחיו ויוספו עוד שנה אתו:
- און יוספֿן האָט זיך געחלומט אַ חלום, און ער האָט דערציילט זינע ברידער, און זיי האָבן אים נאָך מער פינט געקריגן.
- 6 Nebo pravil jim: Slyšte, prosím, sen, kterýž jsem měl.
- Rzekł bowiem do nich: "Posłuchajcież sen ten, który mi się przyśnił.
- וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם שְׁמַעוּנָא הַחֵלֹם הַזֶּה אֲשֶׁר חָלַמְתִּי:
- און ער האָט צו זיי געזאָגט: הערט אַקאַרשט דעם דאָזיקן חלום וואָס מיר האָט זיך געחלומט:
- 7 Hle, vázali jsme snopy na poli, a aj, povstal snop můj, a stál. Vůkol také stáli snopové vaši, a klaněli se snopu mému.
- Oto wiązem snopy wśród pola; a oto powstał snop mój, i stanął; a oto otoczyły go snopy wasze, i kłaniały się snopowi mojemu."
- וְהִנֵּה אֲנַחְנוּ מְאֻלְמִים אֻלְמִים בְּתוֹךְ הַשָּׂדֶה וְהִנֵּה קָמָה אֻלְמָתִי וְגַם־נִצְבָּה וְהִנֵּה תִסְבִּינָה אֻלְמַתִּיכֶם וְתִשְׁתַּחֲוּוּ לְאֻלְמָתִי:
- מיר בינדן אזוי גאַרבן אין פעלד, ערשט מײַן גאַרב האָט זיך אויפֿגעהויבן, און איז אויך געבליבן שטיין; און זע, אייערע גאַרבן האָבן זיך אַרומגעשטעלט, און האָבן זיך געבוקט צו מײַן גאַרב.

8 Jemužto odpověděli bratří jeho: Zdaliž kralovati budeš nad námi, aneb pánem naším budeš? Z té příčiny ještě více nenáviděli ho pro sny jeho, a pro slova jeho.

I rzekli mu bracia jeho: "Albož jako król królować chcesz nad nami? Albož jako władca władać chcesz nami?" - I zaczęli go jeszcze bardziej nienawidzieć za sny jego, i za słowa jego.

9 Potom ještě měl jiný sen, a vypravoval jej bratřím svým, řka: Hle, opět jsem měl sen, a aj, slunce a měsíc, a jedenácte hvězd klanělo mi se.

I snił mu się jeszcze sen inny, i opowiedział go braciom swoim, i rzekł: "Oto przyśnił mi się znowu sen; a oto słońce i księżyc i jedenaście gwiazd kłaniają mi się."

10 I vypravoval otci svému a bratřím svým. A domlouval mu otec jeho, a řekl jemu: Jakýž jest to sen, kterýž jsi měl? Zdaliž přijdeme, já a matka tvá i bratří tvoji, abychom se klaněli před tebou až k zemi?

I opowiedział to i ojcu swojemu, jak i braciom swoim; i zgromił go ojciec jego, i rzekł doń: "Cóż to za sen, co ci się przyśnił? Czyliż mamy przyjść ja, i matka twoja, i bracia twoi, aby ci się pokłonić ku ziemi?"

ח וַיֹּאמְרוּ לוֹ אָחָיו הַמֶּלֶךְ תִּמְלֹךְ עָלֵינוּ
אִם־מָשׁוּל תִּמְשָׁל בָּנוּ וַיֹּסְפוּ עוֹד
שָׂנְאָה אֹתוֹ עַל־חֲלֻמֹּתָיו וְעַל־דְּבָרָיו:

הָאָבִן זַיִנַע בְּרִידְעָר צוֹ אִים גַּעְזָאָגֵט:
קִינִיגֵן ווִילְסְטוּ קִינִיגֵן אִיבַעַר אֹנֶדֶז?
אָדַעַר גַּעְוועלְטִיקֵן ווִילְסְטוּ גַעְוועלְטִיקֵן
אִיבַעַר אֹנֶדֶז? און זיי הָאָבִן אִים נָאָךְ
מַעַר פֿיינֶט גַּעקִּירִיגֵן פֿאַר זַיִנַע חֲלוֹמוֹת,
און פֿאַר זַיִנַע רִייד.

ט וַיְחַלֵּם עוֹד חֲלוֹם אַחֵר וַיְסַפֵּר אֹתוֹ
לְאָחָיו וַיֹּאמֶר הִנֵּה חֲלֻמֹּתַי חֲלוֹם עוֹד
וְהִנֵּה הַשֶּׁמֶשׁ וְהַיָּרֵחַ וְאַחַד עָשָׂר
כּוֹכָבִים מִשְׁתַּחֲוִים לִי:

און אִים הָאָט זיך ווידַעַר גַּעחֲלוֹמֵט אָן
אַנדַעַר חֲלוֹם, און עַר הָאָט דַּעַרצִיילֵט
זַיִנַע בְּרִידְעָר, און הָאָט גַּעזָאָגֵט: אָט
הָאָט זיך מִיר ווידַעַר גַּעחֲלוֹמֵט אַ חֲלוֹם:
עַרשֶׁט די זון און די לבִּנָּה און די עֶלְף
שְׂטַעַרֵן בּוֹקֵן זיך צו מִיר.

י וַיְסַפֵּר אֶל־אָבִיו וְאֶל־אָחָיו וַיַּגֵּד־בּוֹ
אָבִיו וַיֹּאמֶר לוֹ מָה הַחֲלוֹם הַזֶּה
אֲשֶׁר חֲלַמְתָּ הֲבֹא נִבֹּא אָנִי וְאִמִּי
וְאָחִיךָ לְהִשְׁתַּחֲוֹת לָךְ אֶרְצָה:

און ווי עַר הָאָט עַס דַּעַרצִיילֵט זַיִן
פֿאַטַעַר און זַיִנַע בְּרִידְעָר, הָאָט זַיִן
פֿאַטַעַר אָנגַעשְׂרִיעַן אויף אִים, און הָאָט
צו אִים גַּעזָאָגֵט: וואָס איז דאָס פֿאַר אַ
חֲלוֹם וואָס דִיר הָאָט זיך גַּעחֲלוֹמֵט?
זאָל איך און דַיִן מוֹטַעַר און דַיִנַע
בְּרִידְעָר גאָר קוֹמַעַן זיך בּוֹקֵן פֿאַר דִיר
צו דַּעַר עַרד?

- יא וַיִּקְנְאוּ-בּוֹ אָחָיו וְאָבִיו שָׁמַר אֶת-הַדָּבָר:
- 11 Tedy záviděli mu bratří jeho; ale otec jeho měl pozor na tu věc.
- און די ברידער האָבן אים מקנא געווען; אָבער זיין פאָטער האָט די זאך געהאַלטן אין זינען.
- יב וַיֵּלְכוּ אָחָיו לְרֻעוֹת אֶת-צֹאן אֲבִיהֶם בְּשָׂכָם:
- 12 Odešli pak bratří jeho, aby pásli dobytek otce svého v Sichem.
- און זיינע ברידער זיינען געגאַנגען פיטערן די שאף פֿון זייער פאָטער אין שָׂכָם.
- יג וַיֹּאמֶר יִשְׂרָאֵל אֶל-יוֹסֵף הֲלוֹא אָחִיךָ רָעִים בְּשָׂכָם לָכֵה וְאַשְׁלַחְךָ אֲלֵיהֶם וַיֹּאמֶר לוֹ הִנְנִי:
- 13 A řekl Izrael Jozefovi: Zdaliž nepasou bratří tvoji v Sichem? Pod', a pošli tě k nim. Kterýžto odpověděl: Aj, teď jsem.
- הָאָט יִשְׂרָאֵל געזאָגט צו יוֹסֵף: דיינע ברידער פיטערן דאָך אין שָׂכָם; קום און איך וועל דיר שיקן צו זיי. הָאָט ער צו אים געזאָגט: דאָ בין איך.
- יד וַיֹּאמֶר לוֹ לָךְ-נָא רְאֵה אֶת-שְׁלֹם אָחִיךָ וְאֶת-שְׁלֹם הַצֹּאן וְהַשְׁבִּנִי דָבָר וַיִּשְׁלַחְהוּ מֵעֵמֶק חֶבְרֹן וַיָּבֹא שָׂכָמָה:
- 14 I řekl jemu: Jdi nyní, zvěz, jak se mají bratří tvoji, a co se děje s dobytkem; a zase mi povíš o tom. A tak poslal ho z údolí Hebron, a on přišel do Sichem.
- הָאָט ער צו אים געזאָגט: גיי אַקאַרשט זע אויב פריד איז צו דיינע ברידער, און פריד צו די שאף, און ברענג מיר אַן ענטפער. און ער הָאָט אים אַוועקגעשיקט פֿון דעם טאַל פֿון חֶבְרֹן, און ער איז געקומען קיין שָׂכָם.
- טו וַיִּמְצְאוּהוּ אִישׁ וְהִנֵּה תַּעֲהָ בַּשָּׂדֶה וַיִּשְׁאַלְהוּ הָאִישׁ לֵאמֹר מַה-תִּבְקֹשׁ:
- 15 Našel ho pak muž nějaký, an bloudí po poli. I zeptal se ho muž ten, řka: Čeho hledáš?
- הָאָט אים געפונען אַ מאַן, ערשט ער בלאַנדזשעט אום אין פעלד; און דער מאַן הָאָט אים געפרעגט, אַזוי צו זאָגן: וואָס זוכסטו?
- I spotkal go ktoś, gdy błąkał się po polu; i zapytał się go ów człowiek mówiąc: "Czego szukasz?"

- 16 Odpověďel: Bratří svých hledám; pověz mi,
prosím, kde oni pasou?
I rzekł: "Braci moich szukam; powiedzże mi
gdzie oni pasą?"
- 17 I řekl muž ten: Odešli odsud; nebo slyšel jsem
je, ani praví: Podme do Dothain. Tedy šel Jo-
zef za bratřími svými, a našel je v Dothain.
I odpowiedział ów człowiek: "Wyruszyli ztąd;
a slyszalem ich mowiących: pójdźmy do Do-
than." I poszedł Josef za braćmi swoimi, i spo-
tkał ich w Dothanie.
- 18 Kterřížto, jakž ho uzřeli zdaleka, prvé než k nim
došel, ukládali o něm, aby jej zahubili.
I spostrzegli go z daleka; zanim zaś zbliżył się
do nich, uknuli przeciw niemu, aby go zabić.
- 19 Nebo řekli jeden druhému: Ej, mistr snů ted'
jde.
I rzekli jeden do drugiego: "Oto snowidz ów
idzie!"
- 20 Nyní tedy podte, a zabíme jej, a uvržeme ho
do některé čisterny, a díme: Zvěř lita sežrala jej.
I uzříme, nač *jemu* vyjdou snové jeho.
A teraz pójdźmy, a zabijmy go, - wrzućmy go
w jaki dół, a powiemy: Zwierz dziki pożarł go;
a zobaczmy co się stanie ze snów jeho!"
- טז וַיֹּאמֶר אֶת־אֶחָיו אֲנֹכִי מִבִּקֵּשׁ
הַגִּידָה־נָא לִּי אֵיפֹה הֵם רֹעִים:
הָאֵט עַר גַּעזָאגט: מַינע בִּרִידער זיך
איך; זאָג מיר, איך בעט דיך, ווי פֿיטערן
זיי?
- יז וַיֹּאמֶר הָאִישׁ נָסְעוּ מִזֶּה כִּי שָׁמַעְתִּי
אֲמָרִים גְּלֻכָּה דַתִּינָה וַיֵּלֶךְ יוֹסֵף אַחֵר
אָחָיו וַיִּמָּצְאֵם בְּדוֹתָן:
הָאֵט דער מאַן גַּעזָאגט: זיי האָבן
אָוועקגעצויגן פֿון דאָנען, וואָרום איך
הָאָב געהערט ווי זיי זאָגן: לאָמיר גיין
קיין דוֹתָן. איז יוֹסֵף געגאנגען נאָך זײַנע
בִּרִידער, און ער האָט זיי געפונען אין
דוֹתָן.
- יח וַיֵּרְאוּ אֹתוֹ מֵרֶחֶק וּבִטְרֵם יִקְרַב
אֲלֵיהֶם וַיִּתְנַכְּלוּ אֹתוֹ לְהַמִּיתוֹ:
און ווי זיי האָבן אים דערזען פֿון ווייטן,
און איידער נאָך ער האָט גענענט צו
זיי, האָבן זיי זיך געקליגט קעגן אים,
אים צו טייטן.
- יט וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל־אָחָיו הִנֵּה בַעַל
הַחַלְמוֹת הֵלֵךְ בָּא:
און זיי האָבן געזאָגט איינער צום
אַנדערן: אָן קומט דער דאָזיקער
בעל-חלומות.
- כ וַעֲתָה לָכּוּ וְנַהַרְגֵהוּ וְנִשְׁלַכְהוּ בְּאַחַד
הַבְּרוֹת וְאָמַרְנוּ חַיָּה רָעָה אֲכָלְתָּהוּ
וְנִרְאָה מִה־יְהִי חֵלְמָתוֹ:
און אַצונד, קומט, און לאָמיר אים
הרגען, און אים אַרײַנוואַרפֿן אין איינער
פֿון די גריבער, און מיר וועלן זאָגן: אַ
בייזע חיה האָט אים אויפֿגעגעסן; און
מיר וועלן זען וואָס וועט ווערן פֿון זײַנע
חלומות.

21 A uslyšev to Ruben, aby ho vytrhl z ruky jejich, *(nebo řekl: Neodjímejte mu hrdla,)*

I uslyšal to Reuben, i ocalil go z ręki ich, i rzekł: "Nie zabijajmy go!"

22 Řekl jim Ruben: Nevylévejte krve. Vrzte jej do této čisterny, kteráž jest na poušti, a nevztahujte ruky na něj. Ale *on* chtěl vysvoboditi ho z ruky jejich, a pomoci mu, aby se navrátil k otci svému.

I rzekł do nich Reuben: "Nie rozlewajcie krwi; wrzućcie go do dołu owego, co na puszczy, a ręki nie podnieście nań!" Aby ocalić go z ręki ich, aby go zwrócić ojcu swemu.

23 A když přišel Jozef k bratrům svým, strhli s něho sukni jeho, sukni proměnných barev, kterouž měl na sobě.

I stało się, gdy przyszedł Josef do braci swoich, że ściągnęli z Josefa płaszcz jego, płaszcz strojny, co na nim był.

24 A pochopivše, uvrhli jej do čisterny. Čisterna pak ta *byla* prázdná, v níž *nebylo* vody.

I wzięli go, i wrzucili do dołu; a dół ten był próżny: nie było w nim wody.

כא וַיִּשְׁמַע רְאוּבֵן וַיַּצִּלְהוּ מִיָּדָם וַיֹּאמְרוּ
לֹא נִכְנֹס נַפְשׁוֹ:

הָאֵט רֵאוּבֵן דַּעְרָהֶערט, און ער האָט אים געזוכט מציל צו זיין פֿון זייער האַנט, און האָט געזאָגט: לאָמיר אים ניט נעמען דאָס לעבן.

כב וַיֹּאמֶר אֶלֶהֶם רְאוּבֵן אַל־תִּשְׁפְּכוּ־דָם הַשְּׁלִיכוּ אֹתוֹ אֶל־הַבּוֹר הַזֶּה אֲשֶׁר בַּמִּדְבָּר וַיֵּד אַל־תִּשְׁלַחוּ־בּוֹ לְמַעַן הַצִּיל אֹתוֹ מִיָּדָם לְהַשִּׁיבוֹ אֶל־אָבִיו:

און רֵאוּבֵן האָט צו זיי געזאָגט: איר זאָלט ניט פֿאַרגיסן קיין בלוט; וואָרפט אים אַרײַן אין יענער גרוב וואָס אין מדבר, אָבער אַ האַנט זאָלט איר ניט אויסשטרעקן אויף אים — פֿדי אים מציל צו זיין פֿון זייער האַנט, אים אומצוקערן צו זיין פֿאָטער.

כג וַיְהִי כַּאֲשֶׁר־בָּא יוֹסֵף אֶל־אָחָיו וַיִּפְשְׁטוּ אֶת־יוֹסֵף אֶת־כְּתָנָתוֹ אֶת־כְּתָנֹת הַפָּסִים אֲשֶׁר עָלָיו:

און עס איז געווען, ווי יוסף איז צוגעקומען צו זינע ברידער, אַזוי האָבן זיי אויסגעטאָן יוספֿן זיין העמדל, דאָס געשטרעפֿטע העמדל וואָס אויף אים.

כד וַיִּקְחוּהוּ וַיִּשְׁלְכוּ אֹתוֹ הַבֶּרֶה וְהַבּוֹר
רַק אֵין בּוֹ מַיִם:

און זיי האָבן אים גענומען, און האָבן אים אַרײַנגעוואָרפֿן אין דער גרוב. און די גרוב איז געווען ליידיק, קיין וואַסער איז אין איר ניט געווען.

25 I usadili se, aby jedli chléb. A pozdvihše očí svých, uzřeli, a aj, množství Izmaelitských přicházejících z Galád, kteřížto na velbloudích svých nesli vonné věci a kadidlo a mirru do Egypta.

I zasiedli jeść chleb, - i podnieśli oczy swoje i spostrzegli, a oto - karawana Iszmaelitów przybywa z Gilead; a wielbłądy ich niosły korzenie, i balsam i lotus; a szły, aby sprowadzić to do Micraim.

26 I řekl Juda bratřím svým: Jaký zisk *míti bude-me*, zabijeme-li bratra svého, a zatajíme-li krev jeho?

I rzekł Jehuda do braci swoich: "Jakaż korzyść, że zabijemy brata naszego, a zataim krew jego?"

27 Podťe, prodejme ho Izmaelitským, a nevztahujme na něj rukou svých, nebo bratr náš, tělo naše jest. I uposlechli ho bratří jeho.

Pójdźcie, a sprzedajmy go Iszmaelitom, a ręka nasza niech nie będzie na nim; gdyż bratem naszym, ciałem naszym on!" I usłuchali bracia jego.

כה וַיָּשְׁבוּ לֶאֱכֹל־לֶחֶם וַיִּשְׂאוּ עֵינֵיהֶם וַיֵּרְאוּ וְהִנֵּה אֲרֻחַת יִשְׁמַעְאֵלִים בָּאָה מִגְּלָעָד וּגְמָלֵיהֶם נֹשְׂאִים נִכְאֹת וְצָרִי וְלֹט הוֹלְכִים לְהוֹרִיד מִצְרַיִם:

און זיי האָבן זיך געזעצט עסן ברויט. און זיי האָבן אויפֿגעהויבן זייערע אויגן, און האָבן אַ קוק געטאָן, ערשט אַ קאַראַוואַן יִשְׁמַעְאֵלִים קומט אָן פֿון גלעד, און זייערע קעמלען טראָגן געווייזן און באַלזאַם און לאַדאַן וואָס זיי גייען אַראָפֿנידערן קיין מִצְרַיִם.

כו וַיֹּאמֶר יְהוּדָה אֶל־אֶחָיו מַה־בְּצַע כִּי נִהְרַג אֶת־אֶחֱיוֹ וְכִסִּינוּ אֶת־דָּמּוֹ:

האַט יהודה געזאָגט צו זײַנע ברידער: וואָס וועט אַרויסקומען, אַז מיר וועלן הרגען אונדזער ברודער, און מיר וועלן פֿאַרדעקן זײַן בלוט?

כז לָכוּ וְנִמְכְּרֵנוּ לְיִשְׁמַעְאֵלִים וַיִּדְּנוּ אֶל־תְּהֵי־יָבוּ כִּי־אֶחֱיוֹ בְּשָׁרֵנוּ הוּא וַיִּשְׁמְעוּ אֶחָיו:

קומט, און לאַמיר אים פֿאַרקויפֿן צו די יִשְׁמַעְאֵלִים, און אונדזער האַנט זאָל ניט זײַן אויף אים; וואָרום אונדזער ברודער, אונדזער פֿלייש איז ער. און זײַנע ברידער האָבן צוגעהערט.

28 Když pak mimo ně jeli muži ti, kupci Madianští, vytáhli a vyvedli Jozefa z té čisterny, a prodali jej Izmaelitským za dvadceť stříbrných. Ti zavedli Jozefa do Egypta.

A gdy przechodzili mężowie Midjaniccy, kupcy, wyciągnęli i wyjęli Josefa z dołu, i sprzedali Josefa Izmaelitom za dwadzieścia srebrników; a ci sprowadzili Josefa do Micraim.

29 A navrátil se Ruben k čisterně, a aj, již *nebylo* Jozefa v ní. I roztrhl roucha svá.

Reuben zaś wrócił do dołu, a oto nie było już Josefa w dole! I rozdarł szaty swoje.

30 A navrátil se k bratřím svým, řekl: Pacholetenín, a já kam se mám podíti?

I wrócił do braci swoich, i rzekł: "Chłopca nie-masz! A ja, gdzież się schronię?"

31 Tedy vzali sukni Jozefovu, a zabivše kozla, smočili sukni tu ve krvi.

I wzięli płaszcz Josefa, i zarznąli kozłą, i umoczyli płaszcz we krwi.

כח וַיַּעֲבְרוּ אַנְשֵׁים מִדְּיָנִים סוֹחָרִים
וַיִּמְשְׁכוּ וַיַּעֲלוּ אֶת־יוֹסֵף מִן־הַבּוֹר
וַיִּמְכְּרוּ אֶת־יוֹסֵף לִישְׁמַעֲאֵלִים
בְּעֶשְׂרִים כֶּסֶף וַיְבִיאוּ אֶת־יוֹסֵף
מִצְרָיִם:

און ווי די מדינישע לייט, די סוחרים,
זינען פֿאַרבייגעגאַנגען, אזוי האָבן זיי
אַרויסגעצויגן און אַרויפגעבראַכט יוספֿן
פֿון דער גרוב, און זיי האָבן פֿאַרקויפט
יוספֿן צו די ישמעאָלים פֿאַר צוואַנציק
זילבערשטיק; און די האָבן
אַוועקגעפירט יוספֿן קיין מִצְרַיִם.

כט וַיָּשָׁב רְאוּבֵן אֶל־הַבּוֹר וְהִנֵּה אֵין־יוֹסֵף
בַּבּוֹר וַיִּקְרַע אֶת־כְּגָדָיו:

און ראובן האָט זיך אומגעקערט צו
דער גרוב, ערשט יוסף איז נישט אין
דער גרוב; האָט ער צעריסן זינע
קליידער.

ל וַיָּשָׁב אֶל־אֶחָיו וַיֹּאמֶר הֵילֵךְ אֵינֶנִּי
וְאֲנִי אָנֹכָה אֲנִי־בָא:

און ער האָט זיך אומגעקערט צו זינע
ברידער, און האָט געזאָגט: דער יינגל
איז נישט, און איך, וווּ טו איך מיך
אַהיין?

לא וַיִּקְחוּ אֶת־כְּתָנֵת יוֹסֵף וַיִּשְׁחָטוּ שְׂעִיר
עִזִּים וַיִּטְבְּלוּ אֶת־הַכְּתָנֵת בַּדָּם:

און זיי האָבן גענומען יוספס העמדל,
און האָבן געשאַכטן אַ ציגנבאַק, און
האָבן אַינגעטונקט דאָס העמדל אין
דעם בלוט.

32 A poslali sukni tu proměnných barev, a dali ji donést k otci svému, aby řekli: Tuto jsme našli; pohleď nyní, jest-li sukně syna tvého, či není?

I poslali płaszcz strojny, - zanieśli ojcu swojemu i rzekli: "Tośmy znaleźli; rozpoznajże, czy to płaszcz syna twojego, czy nie."

33 A on poznáv ji, řekl: Sukně syna mého jest; zvěř lítá sežrala jej, konečně roztrhán jest Jozef.

A on poznal go, i rzekł: "To płaszcz syna mego! Zwierz dziki pożarł go! Rozszarpany, rozszarpany Josef!"

34 I roztrhl Jákob roucha svá, a vloživ žíni na bedra svá, zámutek nesl po synu svém za mnoho dní.

I rozdarł Jakób szaty swoje, i włożył wór na biodra swoje, i oplakiwał syna swego przez dlougi czas.

35 Sešli se pak všickni synové jeho, a všechny dcery jeho, aby ho těšili. Ale on nedal se potěšiti, a řekl: Nýbrž já tak v zámutku sstoupím za synem svým do hrobu. A plakal ho otec jeho.

I powstali wszyscy synowie jego, i wszystkie córki jeho, aby go pocieszyć; ale nie dał się pocieszyć, i rzekł: "Tak już zstąpię za synem moim w żałobie do grobu!" I oplakiwał go ojciec jego.

לב וַיִּשְׁלְחוּ אֶת־כְּתָנֵת הַפָּסִים וַיָּבִיאוּ
אֶל־אָבִיהֶם וַיֹּאמְרוּ זֹאת מָצָאנוּ
הַכְּרִנָּא הַכְּתָנֶת בְּנֶךָ הֲוֹא אִם־לֹא:

און זיי האבן אוועקגעשיקט דאס
געשטרעפטע העמדל, און געלאזט
ברענגען צו זייער פאטער, און געלאזט
זאגן: דאס האבן מיר געפונען; דערקען
אקארשט אויב דאס איז דיין זונס
העמדל אדער ניט.

לג וַיִּכְּרָה וַיֹּאמֶר כְּתָנֶת בְּנֵי חַיָּה רָעָה
אֶכְלָתָהּ טָרֶף טָרֶף יוֹסֵף:

האט ער עס דערקענט, און ער האט
געזאגט: מײן זונס העמדל; אַ ביזע
חיה האט אים אויפגעגעסן, פֿארצוקן
פֿארצוקט געווארן איז יוסף.

לד וַיִּקְרַע יַעֲקֹב שְׂמֹלֹתָיו וַיִּשֶׂם שָׁק
בְּמִתְּנָיו וַיִּתְאַבֵּל עַל־בְּנוֹ יָמִים רַבִּים:

און יעקב האט צעריסן זיינע קליידער,
און אָנגעטאָן זאק אויף זיינע לענדן, און
ער האט געטרויערט אויף זײן זון פיל
טעג.

לה וַיָּקֻמוּ כָּל־בָּנָיו וְכָל־בָּנוֹתָיו לְנַחֲמוֹ
וַיִּמָּאן לְהַתְנַחֵם וַיֹּאמֶר כִּי־אֶרֶד
אֶל־בְּנֵי אָבִי אֲבֹל שְׂאֵלָה וַיִּבֶן אֹתוֹ אָבִיו:

און אַלע זיינע זין און אַלע זיינע
טעכטער זיינען אויפגעשטאַנען אים צו
טרייסטן, אָבער ער האט זיך ניט
געוואלט טרייסטן; און ער האט
געזאגט: פֿאַר וואָר, אַן אָבֹל וועל איך
נידערן צו מײן זון אין קבר. און זײן
פאטער האט אים באוויינט.

36 Mezi tím Madianští prodali Jozefa do Egypta Putifarovi, dvořeninu Faraonovu, hejtmanu žoldnéřů.

A Midjanici sprzedali go w Micraim Potifarowi, dworzaninowi Faraona, naczelnikowi straży przybocznej. -

לו וְהַמְדִּינִים מָכְרוּ אֶת־יֹסֵף אֶל־מִצְרַיִם
לְפוֹטִיפָר סָרִיס פֶּרְעָה שֶׁר הַטְּבָחִים:

און די מדינים האָבן אים פֿאַרקויפט אין
מִצְרַיִם צו פּוֹטִיפָר, אַ הויפדינער פֿון
פֶּרְעָה, דעם אויבערלעבועכטער.

בראשית לח : 38

- א וַיְהִי בַּעֲת הַהוּא וַיֵּרֶד יְהוּדָה מֵאֵת
אָחִיו וַיֵּט עַד־אִישׁ עַדְלָמִי וּשְׁמוֹ
חִירָה:
- און עס איז געווען אין יענער צײַט,
האָט יהודה אַראָפּגענידערט פֿון זײַנע
ברידער, און ער האָט אײַנגעקערט צו אַ
מאַן פֿון עדולם, וואָס זײַן נאָמען איז
געווען חירה.
- ב וַיֵּרָא־שָׁם יְהוּדָה בַּת־אִישׁ כְּנַעֲנִי
וּשְׁמוֹ שׁוּעַ וַיִּקְחָהּ וַיָּבֵא אֵלֶיהָ:
- און יהודה האָט דאָרטן געזען די
טאָכטער פֿון אַ מאַן אַ כְּנַעֲנִי, וואָס זײַן
נאָמען איז געווען שוע, און ער האָט זי
גענומען, און איז געקומען צו איר.
- ג וַתֵּהָר וַתֵּלֶד בֶּן וַיִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ עֵר:
- און זי איז טראָגעדיק געוואָרן, און האָט
געבאָרן אַ זון; און ער האָט גערופֿן זײַן
נאָמען ער.
- ד וַתֵּהָר עוֹד וַתֵּלֶד בֶּן וַתִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ
אוֹנָן:
- און זי איז ווידער טראָגעדיק געוואָרן,
און האָט געבאָרן אַ זון; און זי האָט
גערופֿן זײַן נאָמען אוֹנָן.
- ה וַתִּסֶּף עוֹד וַתֵּלֶד בֶּן וַתִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ
שִׁלָּה וְהָיָה בְּכֹזִיב בְּלִדְתָּהּ אֹתוֹ:
- און זי האָט ווידער געבאָרן אַ זון; און זי
האָט גערופֿן זײַן נאָמען שִׁלָּה. און ער
איז געווען אין כּוֹזִיב, אַז זי האָט אים
געבאָרן.
- 1 Stalo se pak v ten čas, že sstupuje Juda od bratří svých, uchýlil se k muži Odolamitskému, jehož jméno bylo Híra.
- I stalo się onego czasu, iż odszedł Jehuda od braci swoich, i zaszedł do pewnego Adullamity, imieniem Chira.
- 2 I uzřel tam Juda dceru muže Kananejského, kterýž sloul Sua; a pojav ji, všel k ní.
- I ujrzał tam Jehuda córkę pewnego Kanaanejczyka, imieniem Szua; i pojął ją, i poszedł do niej.
- 3 Kterážto počala a porodila syna; i nazval jméno jeho Her.
- I poczęła, i urodziła syna; i nazwał imię jego: Er.
- 4 A počavši opět, porodila syna; a nazvala jméno jeho Onan.
- I poczęła znowu, i urodziła syna; i nazwała imię jego: Onan.
- 5 Porodila pak ještě syna, jehož jméno nazvala Séla. A byl *Juda* v Chezib, když ona jej porodila.
- I nad to jeszcze urodziła syna, i nazwała imię jego: Szela. On zaś był w Kezybie, gdy go urodziła.

- 6 I dal Juda Herovi prvorozenému svému
manželku, jménem Tamar. וַיִּקַּח יְהוּדָה אִשָּׁה לְעֵר בְּכוֹרוֹ וּשְׁמָהּ
תָמָר:
- I wziął Jehuda żonę Erowi, pierworodnemu
swojemu, imieniem Tamar. און יהודה האָט גענומען אַ ווייב פֿאַר
ער זיין בכור, וואָס איר נאָמען איז
געווען תָמָר.
- 7 A byl Her, prvorozený Judův, zlý před očima
Hospodina; i zabil jej Hospodin. ז וַיְהִי עֵר בְּכוֹר יְהוּדָה רָע בְּעֵינֵי יְהוָה
וַיָּמִתְהוּ יְהוָה:
- A byl Er, pierworodny Jehudy, zły w oczach
Wiekuiстого, i uśmiercił go Wiekuiсты. און ער, יהודהס בכור, איז געווען
שלעכט אין די אויגן פֿון גאָט, און גאָט
האָט אים געטייט.
- 8 Tedy řekl Juda Onanovi: Vejdi k ženě bratra
svého, a podle příbuznosti pojmi ji, abys vzbu-
dil símě bratru svému. ח וַיֹּאמֶר יְהוּדָה לְאוֹנָן בֶּא-אִשְׁתִּי
אֲחִיקָה וַיִּבֶם אֹתָהּ וְהָקָם זֶרַע לְאֲחִיקָה:
- Tedy rzekł Jehuda do Onana: "Idź do żony
brata twojego, a spowinować się z nią, i usta-
nów potomstwo bratu twojemu." האָט יהודה געזאָגט צו אָננען: קום צו
דיין ברודערס ווייב, און באַשוועגער זי,
און שטעל אויף אַ זאָמען נאָך דיין
ברודער.
- 9 Věděl pak Onan, že to símě nebude jeho. Pro-
tož kdykoli vcházal k ženě bratra svého, vy-
pouštěl símě na zem, aby nezlodil synů brat-
ru svému. ט וַיֵּדַע אוֹנָן כִּי לֹא לוֹ יְהִיָּה הַזֶּרַע וְהָיָה
אִם-בָּא אֶל-אִשְׁתִּי אֲחִיו וְשָׁחַת אֶרְצָהּ
לְבִלְתִּי נָתֹן-זֶרַע לְאֲחִיו:
- Lecz wiedział Onan, iż nie jego będzie to nasie-
nie; i bywało, ile razy wchodził do żony brata
swojego, marnował je na ziemię, aby nie dać
potomstwa bratu swojemu. און אזוי ווי אָנן האָט געוואוסט אז דער
זאָמען וועט ניט געהערן צו אים, איז,
אז ער איז געקומען צו זיין ברודערס
ווייב, האָט ער אויסגעבראַכט צו דער
ערד, פֿדי ניט צו געבן אַ זאָמען צו זיין
ברודער.
- 10 I nelíbilo se Hospodinu to, co dělal Onan;
protož ho také zabil. י וַיֵּרַע בְּעֵינֵי יְהוָה אֲשֶׁר עָשָׂה וַיָּמִת
גַּם-אֹתוֹ:
- I złem było w oczach Wiekuiстого, to co czy-
nił; i uśmiercił go także, איז געווען שלעכט אין די אויגן פֿון גאָט
וואָס ער האָט געטאָן, און ער האָט אים
אויך געטייט.

11 Tedy řekl Juda k Tamar nevěstě své: Pobud' v domě otce svého vdovou, dokudž nedoroste Séla, syn můj. (*Nebo řekl: Aby on také neumřel, jako i bratři jeho.*) I odešla Tamar, a bydlila v domě otce svého.

I rzekł Jehuda do Thamary, synowej swojej: "Pozostań wdową w domu ojca twojego, aż podrośnie Szela, syn mój;" bo myślał: może umarłby i on, jak bracia jego. I poszła Thamar, i zamieszkała w domu ojca swego.

12 A po mnohých dnech umřela dcera Suova, manželka Judova. Kterýžto potěšiv se *zas*, šel do Tamnas k těm, kteříž stříhli ovce jeho, a s *ním* Híra Odolamitský, přítel jeho.

I upłynęło wiele dni, i umarła córka Szuego, żona Jehudy. A pocieszywszy się Jehuda, poszedł do postrzygaczy owiec swoich, on i Chira, przyjaciel jego, Adullamita - do Thimny.

13 I oznámeno jest Tamar těmito slovy: Aj, tchán tvůj vstupuje do Tamnas, aby stříhl ovce své.

I doniesiono Thamarze, mówiąc: "Oto teść twój udaje się do Thimny, aby strzydz owce swoje."

יא וַיֹּאמֶר יְהוּדָה לְתָמָר כִּלְתּוֹ שְׁבִי
אֶל־מְנָה בֵּית־אָבִיךָ עַד־יִגְדֹּל שְׁלָה בְנִי
כִּי אָמַר פֶּן־יָמוּת גַּם־הוּא כְּאָחִיו
וַתֵּלֶךְ תָּמָר וַתֵּשֶׁב בֵּית אָבִיהָ:

הָאֵט יְהוּדָה גַּעֲזָאָגַט צו זַיִן שְׁנוֹר תָּמָר:
זַיִן אֵן אֶל־מְנָה אֵין דַּיִן פֶּאָטֶערס הוּיז,
בִּיז מִיִּין זון שְׁלָה וועט אויפֿוואַקסן;
וואָרום ער הָאָט גַּעקלֶערט: טאַמער
וועט ער אויך שטאַרבן אַזוי ווי זַינע
ברידער. איז תָּמָר אַוועקגעגאַנגען, און
איז געזעסן אֵין איר פֿאָטֶערס הוּיז.

יב וַיָּרְבוּ הַיָּמִים וַתָּמָת בֶּת־שׁוּעַ
אִשְׁת־יְהוּדָה וַיִּנָּחַם יְהוּדָה וַיַּעַל
עַל־גִּזְזֵי צֹאֲנוֹ הוּא וְחִירָה רֵעֵהוּ
הָעֹדֵלָמִי תְּמָנָתָה:

האַבן זיך געמערט די טעג, און שוועס
טאַכטער, די ווייב פֿון יהודה, איז
געשטאַרבן. און אז יהודה האָט זיך
געהאַט געטרייסט, איז ער
אַרויפגעגאַנגען צו די שערער פֿון זַינע
שאָף קיין תְּמָנָה, ער און זַיִן גוטער
פֿריינט חִירָה פֿון עֲדוּלָם.

יג וַיִּגַּד לְתָמָר לֵאמֹר הִנֵּה חָמִיךָ עֹלָה
תְּמָנָתָה לָגֹז צֹאֲנוֹ:

איז אָנגעזאַגט געוואָרן תָּמָר, אַזוי צו
זאָגן: זע, דַּיִן שווער גייט אַרויף קיין
תְּמָנָה, צו שערן זַינע שאָף.

14 Tedy ona słożivši s sebe šaty své vdovské, zavila se v rouchu, a oděla se a seděla na rozcestí, kudy se jde do Tamnas. Nebo viděla, že Séla do-rostl, a že není dána jemu za manželku.

I zložyla szaty wdowieństwa swego z siebie, i okryła się zasłoną, a otuliwszy się siadła u wrót Enaimu, co na drodze do Thimna; wi-działa bowiem, že wyrósł Szela, a ona nie od-dana mu za żonę.

15 Kteroužto uzřev Juda, za to měl, že jest ne-věstka; nebo zakryla tvář svou.

I ujrzał ją Jehuda, i poczytał ją za nierządnicę, gdyż zakryła była twarz swoją.

16 Protož uchýliv se k ní s cesty, řekl: Dopust' medle, ať vejdu k tobě. (*Nebo nevěděl, aby ne-věsta jeho byla.*) I řekla: Co mi dáš, jestliže vej-deš ke mně?

I zvrócił się ku niej ku drodze, i rzekł: "Po-zwólże, pójdę do ciebie!" Gdyż nie wiedział, że to synowa jego. I rzekła: "Co mi dasz, jeżeli pójdiesz do mnie?"

יד ותָסַר בְּגָדֵי אִלְמָנוּתָהּ מֵעָלֶיהָ וַתִּכְסַּם
בְּצַעֲרֶיהָ וַתִּתְעַלֶּף וַתָּשֵׁב בְּפֶתַח עֵינַיִם
אֲשֶׁר עַל־דֶּרֶךְ תַּמְנָה כִּי רָאָתָהּ
כִּי־גָדַל שְׁלָה וְהוּא לֹא־נָתַןָּהּ לוֹ
לְאִשָּׁה:

הָאֵט זִי אויסגעטאָן אירע
אַלמנה-קליידער פֿון זיך, און האָט זיך
פֿאַרדעקט מיט אַ שליער, און זיך
אַינגעוויקלט, און זי האָט זיך געזעצט
בײַם אײַנגאַנג פֿון עײַנים, וואָס אויפֿן
וועג קיין תַּמְנָה; וואָרום זי האָט געזען
אַז שְׁלָה איז אויפֿגעוואַקסן, און זי איז
ניט געגעבן געוואָרן צו אים פֿאַר אַ
ווייב.

טו וַיִּרְאֶה יְהוּדָה וַיִּחְשְׁבֶּהָ לְזוֹנָה כִּי
כִסְתָּהּ פָּנֶיהָ:

און יהודה האָט זי געזען, און ער האָט
זי גערעכנט פֿאַר אַ זונה, ווייל זי האָט
פֿאַרדעקט איר פנים.

טז וַיֵּט אֵלֶיהָ אֶל־הַדֶּרֶךְ וַיֹּאמֶר הֲבֵנָּה
אָבוֹא אֵלָיָךְ כִּי לֹא יָדַע כִּי כִלְתּוֹ הִוא
וַתֹּאמֶר מַה־תִּתֶּן־לִי כִּי תָבוֹא אֵלַי:

הָאֵט ער פֿאַרקערט צו איר בײַם וועג,
און האָט געזאָגט: קום, איך בעט דיר,
לאָמיר קומען צו דיר; וואָרום ער האָט
ניט געוואוסט אַז זי איז זײַן שנור. האָט
זי געזאָגט: וואָס וועסטו מיר געבן, אַז
דו וועסט קומען צו מיר?

17 Odpověděl: Pošlit kozelce z stáda. Dí ona:
Kdybys něco zastavil, dokavadž nepošleš.

יז וַיֹּאמֶר אֲנֹכִי אֲשַׁלַּח גְּדִי־עִזִּים
מִן־הַצֹּאן וַתֹּאמֶר אִם־תִּתֶּן עֲרֹבֹן עַד
שְׁלָחָהּ:

I rzekł: "Poszlę ci kozłátko z trzody." I rzekła:
"Czy dasz zastaw, aż przyszlesz."

הָאֵט עַר גַּעזֹאגֶט: אִיךְ וועל שיקן אַ
ציגנבעקל פֿון די שאַף. הָאֵט זי געזֹאגט:
סײַדן וועסט מיר געבן אַ משכון ביז דו
שיקסט.

18 I řekl: Cožt mám dáti v zástavě? Odpověděla
ona: Pečetní prsten svůj, a halži svou, a hůl
svou, kterouž *máš* v ruce své. I dal jí, a všel k
ní; a počala z něho.

יח וַיֹּאמֶר מָה הָעֲרֹבֹן אֲשֶׁר אֶתֶּן־לָךְ
וַתֹּאמֶר חֲתָמָהּ וּפְתִילָהּ וּמִטָּהּ אֲשֶׁר
בְּיָדָהּ וַיִּתֶּן־לָהּ וַיָּבֹא אֵלֶיהָ וַתֵּהָר לּוֹ:

I rzekł: "Jakiż zastaw ci mam dać?" I odpowie-
działa: "Pieczętkę twoję, sznur twój, i laskę, co
w ręku twoim." I dał jej, i poszedł do niej; i po-
częła z niego.

הָאֵט עַר גַּעזֹאגֶט: וואָס פֿאַר אַ משכון
זאָל אִיךְ דיר געבן? הָאֵט זי געזֹאגט:
דיין זיגלרינג, און דיין שנור, און דיין
שטעקן וואָס אין דיין האַנט. הָאֵט ער
עס איר געגעבן, און ער איז צו איר
געקומען, און זי איז טראָגעדיק געוואָרן
פֿון אים.

19 Tedy vstavši, odešla, a sňavši rouchu svou s se-
be, oblékla se v šaty své vdovské.

יט וַתָּקֶם וַתֵּלֶךְ וַתִּסֶּר צְעִיפָהּ מֵעָלֶיהָ
וַתִּלְבַּשׁ בְּגָדֵי אֶלְמָנוּתָהּ:

I wstała i odeszła; a zdjawszy zasłonę swoją
z siebie, włożyła szaty wdowieństwa swojego.

און זי איז אויפֿגעשטאַנען און איז
אוועקגעגאַנגען, און זי האָט אויסגעטאָן
פֿון זיך איר שלייער, און האָט אָנגעטאָן
אירע אַלמנה-קליידער.

20 I poslal Juda kozelce po příteli svém Odolami-
tském, aby vzal zase základ od ženy. A nenalezl
jí.

כ וַיִּשְׁלַח יְהוּדָה אֶת־גְּדִי הָעִזִּים בְּיַד
רֵעֵהוּ הָעֶדְלָמִי לְקַחַת הָעֲרֹבֹן מִיַּד
הָאִשָּׁה וְלֹא מָצָאָהּ:

Jehuda zaś posłał kozłátko przez przyjaciela
swego Adullamyjskiego, aby odebrać zastaw
z ręki kobiety; ale nie znalazł jej.

און יהודה האָט געשיקט דאָס
ציגנבעקל דורך דער האַנט פֿון זײַן גוטן
פֿרײַנט פֿון עדולם, כדי אָפּצונעמען דעם
משכון פֿון דער פֿרויס האַנט; אָבער ער
הָאָט זי ניט געפֿונען.

- 21 I ptał se mužů toho místa, řka: Kde jest ta nevěstka, *kteráž seděla* na rozcestí této cesty? Řekli oni: Nebylotě zde nevěstky.
- I pytał się ludzi miejscowości tej, mówiąc: "Gdzież ta wszetecznicca, co była w Enaim nad drogą?" I rzekli: "Nie było tu wszeteczniccy".
- 22 Tedy navrátil se k Judovi, řekl: Nenašel jsem jí; a také muži místa toho pravili: Nebylo zde nevěstky.
- I wrócił do Jehudy i rzekł: "Nie znalazłem jej, a także ludzie miejscowi mówili: "Nie było tu wszeteczniccy."
- 23 I řekl Juda: Necht sobě *to* má, abychom nevedli se v lehkost. Jáť jsem poslal toho kozelce, ale tys jí nenalezl.
- I rzekł Jehuda: "Niechaj zatrzyma sobie, abyśmy tylko nie stali się pośmiewiskiem! Otom posyłał to kozłatko, a tyś nie znalazł jej!"
- כא וַיִּשְׁאַל אֶת־אֲנָשֵׁי מְקוֹמָהּ לֵאמֹר אֵיךְ הַקַּדְשָׁה הוּא בְּעֵינֵינוּ עַל־הַדֶּרֶךְ וַיֹּאמְרוּ לֹא־הָיְתָה בָּזֶה קַדְשָׁה:
- הָאֵט עַר גַּעֲפֻרַעֲגַט דִּי מַעֲנַטְשֵׁן פֿון אִיר אָרט, אַזוי צו זאָגן: ווי איז די זונה וואָס איז געווען אין עֵינִים בײַם וועג? האָבן זיי געזאָגט: דאָ איז נישט געווען קיין זונה.
- כב וַיָּשָׁב אֶל־יְהוּדָה וַיֹּאמֶר לֹא מָצָאתִיהָ וְגַם אֲנָשֵׁי הַמָּקוֹם אָמְרוּ לֹא־הָיְתָה בָּזֶה קַדְשָׁה:
- הָאֵט עַר זיך אומגעקערט צו יהודה, און הָאֵט געזאָגט: איך האָב זי נישט געפונען. און אויך די מענטשן פֿון דעם אָרט האָבן געזאָגט: דאָ איז נישט געווען קיין זונה.
- כג וַיֹּאמֶר יְהוּדָה תִּקַּח־לָהּ פֶּן נִהְיֶה לְבוֹז הַנֶּה שְׁלַחְתִּי הַגִּדִי הַזֶּה וְאֶתָּה לֹא מָצָאתָה:
- הָאֵט יהודה געזאָגט: זאל זי עס האַלטן פֿאַר זיך, פֿדי מיר זאָלן נישט ווערן צו שפּאַט; איך האָב דאָך געשיקט דאָס דאָזיקע ציקעלע, און דו האָסט זי נישט געפונען.

24 I stalo se okolo tří měsíců, že oznámili Judovi, řkouce: Dopustila se smilství Tamar nevěsta tvá, a jest již i těhotná z smilství. I řekl Juda: Vyvedte ji, aby byla upálena.

A gdy upłynęło około trzech miesięcy, doniesiono Jehudzie mówiąc: "Dopuściła się nierządu Thamar, synowa twoja, a już oto brzemienna z nierządu." I rzekł Jehuda: "Wyprowadźcie ją, a niech będzie spalona!"

25 Když pak vedena byla, poslala k tchánu svému, řkuci: Z muže, jehož tyto věci jsou, těhotná jsem. A při tom řekla: Pohled', prosím, čím jsou tyto věci, pečetní prsten, halže a hůl tato?

Lecz gdy wyprowadzono ją, posłała do teścia swojego, by mu powiedzieć: "Od męża, do którego to należy, brzemienna jestem." I rzekła: "Rozpoznajże czyja ta pieczętka, i te sznury, i ta laska?"

26 Tedy pohleděv *na to* Juda, řekl: Spravedlivější jest než já, poněvadž jsem nedal jí Sélovi synu svému. A více jí nepoznával.

I poznał Jehuda i rzekł: "Sprawiedliwsza ona odemnie, ponieważ nie oddałem jej Szelemu, synowi mojemu." I nie poznawał jej więcej.

כד וַיְהִי כְּמִשְׁלָשׁ חֳדָשִׁים וַיִּגַּד לַיהוּדָה
לֵאמֹר זָנְתָה תָמָר כַּלְתְּךָ וְגַם הֵנָּה
הָרָה לְזָנוּנִים וַיֹּאמֶר יְהוּדָה הוֹצִיאוּהָ
וּתְשָׂרֶף:

און עס איז געווען אין אַרום דריי
חדשים, איז אָנגעזאָגט געוואָרן יהודה,ן
אַזוי צו זאָגן: דין שנור תָּמָר האָט
מִזְנָה געווען, און אָט איז זי אויך
טראָגעדיק פֿון זנות. האָט יהודה
געזאָגט: פירט זי אַרויס, און זאָל זי
פֿאַרברענט ווערן.

כה הוּא מוֹצֵאת וְהִיא שְׁלָחָה אֶל־חַמִּיהָ
לֵאמֹר לְאִישׁ אֲשֶׁר־אֵלֶּה לוֹ אֲנֹכִי
הָרָה וְתֹאמַר הַכֹּרֶנָּה לְמִי הַחֲתָמָה
וְהַפְתִּילִים וְהַמָּטָה הָאֵלֶּה:

ווי זי איז אַרויסגעפירט געוואָרן, אַזוי
האָט זי געשיקט זאָגן צו איר שווער:
פֿון דעם מאַן וואָס די דאָזיקע געהערן
צו אים, בין איך טראָגעדיק. און זי האָט
געזאָגט: דערקען אַקאָרשט וועמעס איז
דער דאָזיקער זיגלרינג, און די שנורן,
און דער שטעקן?

כו וַיִּכַּר יְהוּדָה וַיֹּאמֶר צִדְקָה מִמֶּנִּי
כִּי־עַל־כֵּן לֹא־נִתְּתִיהָ לְשָׁלָה בְנִי
וְלֹא־יִסֹּף עוֹד לְדַעְתָּהּ:

האָט יהודה דערקענט, און ער האָט
געזאָגט: זי איז גערעכטער פֿון מיר,
דערפֿאַר וויל איך האָב זי ניט געגעבן
צו מיין זון שָׁלָהן. אָבער ער האָט מער
ווידער ניט פֿאַרקערט מיט איר.

27 Stalo se pak, že když přišel čas porodu jejího, aj, bliženci v životě jejím.

I okazało się w czasie porodu jej, a oto - bliżnięta w jej łonie.

28 A když rodila, *jeden z nich* vyskytl ruku, kteroužto chytivši baba, uvázala na ni červenou nitku, řkuci: Ten vyjde první.

A gdy rodziła, wysunął jeden rękę; i wzięła położniczka, i uwiązała u ręki jego nić purpurową, mówiąc: "Ten wyszedł pierwszy!"

29 Když pak vtáhl ruku svou zase, hle, vyšel bratr jeho. I řekla: Jak jsi protrhl? Tvůj jest protržení. I nazváno jest jméno jeho Fáres.

Lecz gdy wciągnął rękę swoją, a oto wyszedł brat jego, i rzekła: "Cóż to, przełamałeś sobie ten przełom?" I nazwano imię jego: Perek.

30 A potom vyšel bratr jeho, kterýž měl na ruce nitku červenou. I nazváno jest jméno jeho Zá-
ra.

A następnie wyszedł brat jego, na którego rękę była nić purpurowa. I nazwano imię jego: Zerah.

כז וַיְהִי בַּעֲת לִדְתָּהּ וַהֲנִה תְּאוֹמִים
בְּבֶטְנָהּ:

און עס איז געווען אין דער צייט פֿון
איר געבערן, ערשט אַ צוויילינג איז אין
איר ליב.

כח וַיְהִי בְּלִדְתָּהּ וַיִּתְּנֶיָּד וַתִּקַּח הַמִּלֶּדֶת
וַתִּקְשֹׁר עַל־יָדוֹ שְׁנֵי לֵאמֹר זֶה יֵצֵא
רִאשׁוֹנָה:

און עס איז געווען, אַז זי האָט געבאַרן,
האָט איינער אַרויסגעשטעקט זיין
האַנט, און די הייבין האָט גענומען און
האָט אָנגעבונדן אָן זיין האַנט אַ רויטן
פּאָדים, אַזוי צו זאָגן: דער דאָזיקער איז
אַרויסגעקומען צוערשט.

כט וַיְהִי כַּמִּשְׁיב יָדוֹ וַהֲנִה יֵצֵא אָחִיו
וַתֹּאמֶר מִה־פֶּרֶצַת עָלֶיךָ פֶּרֶץ וַיִּקְרָא
שְׁמוֹ פֶּרֶץ:

און עס איז געווען, ווי ער ציט צוריק
זיין האַנט, ערשט זיין ברודער איז
אַרויסגעקומען; האָט זי געזאָגט: וואָס
האָסטו זיך געריסן מיט אַזאַ רײַסעניש?
און מע האָט גערופֿן זיין נאָמען פֿרֶץ.

ל וַאֲחֵר יֵצֵא אָחִיו אֲשֶׁר עַל־יָדוֹ הַשְּׁנִי
וַיִּקְרָא שְׁמוֹ זֶרַח:

און דערנאָך איז אַרויסגעקומען זיין
ברודער, וואָס אויף זיין האַנט איז
געווען דער רויטער פּאָדים; און מע
האָט גערופֿן זיין נאָמען זֶרַח.

בראשית לט : 39

- 1 Jozef pak doveden byl do Egypta; a koupil ho Putifar, dvořenin Faraonův, nejvyšší nad drabanty, muž Egyptský, od Izmaelitských, kteříž ho tam dovedli.
- א וְיוֹסֵף הוּרַד מִצְרַיִם וַיְקַנְהוּ פוֹטִיפָר סָרִיס פְּרֹעֶה עַל הַטַּבָּחִים אִישׁ מִצְרִי מִיד הַיִּשְׁמְעֵאלִים אֲשֶׁר הוּרְדָהוּ שָׁמָּה:

Josef zaś sprowadzony został do Micraim; i kupił go Potifar, dworzanin Faraona, naczelnik przybocznej straży, Micrejczyk, od Iszmaelitów, którzy sprowadzili go tam.

און יוסף איז אַראָפּגענידערט געוואָרן קיין מצרים, און פוטיפר, אַ הויפדינער פֿון פֿרעהן, דער אויבערלעבועכטער, אַ מצרישער מאַן, האָט אים אָפּגעקויפט פֿון דער האַנט פֿון די ישמעאליים וואָס האָבן אים אַהין אַראָפּגענידערט.

- 2 Byl pak Hospodin s Jozefem, a všecko se mu šťastně vedlo, a bydlil v domě pána svého *toho* Egyptského.
- ב וַיְהִי יְהוָה אֶת־יוֹסֵף וַיְהִי אִישׁ מַצְלִיחַ וַיְהִי בְּבֵית אֲדֹנָיו הַמִּצְרִי:

I był Wiekuisty z Jozefem, a był mężem szczęśliwym; i zostawał w domu pana swojego, Micrejczyka.

און גאָט איז געווען מיט יוספֿן, און ער איז געווען אַ באַגליקטער מענטש; און ער איז געווען אין הויז פֿון זײַן האַר דעם מצרי.

- 3 A viděl pán jeho, že Hospodin *byl* s ním, a že všecko, což činil, Hospodin k prospěchu přivedl v rukou jeho.
- ג וַיֵּרָא אֲדֹנָיו כִּי יְהוָה אִתּוֹ וְכָל אֲשֶׁר־הוּא עֹשֶׂה יְהוָה מַצְלִיחַ בְּיָדוֹ:

A widząc pan jego, że Wiekuisty z nim, i że wszystkiemu, co czyni, Wiekuisty szczęści w ręku jego;

און זײַן האַר האָט געזען, אַז גאָט איז מיט אים, און אַלץ וואָס ער טוט, באַגליקט גאָט אין זײַן האַנט;

- 4 Tedy nalezl Jozef milost před očima jeho, a sloužil mu. I představil ho domu svému, a všecko, což měl, dal v ruku jeho.
- ד וַיִּמָּצֵא יוֹסֵף חֵן בְּעֵינָיו וַיִּשְׁתָּר אִתּוֹ וַיַּקְדֵּהוּ עַל־בֵּיתוֹ וְכָל־יִשְׁלֹוֹ נָתַן בְּיָדוֹ:

Znalazł wtedy Josef łaskę w oczach jego, i służył mu. I ustanowił go nad domem swoim, a wszystko, co posiadał, oddał w ręce jego.

האָט יוסף געפונען חן אין זײַנע אויגן, און ער האָט אים באַדינט. און ער האָט אים אויפֿגעזעצט איבער זײַן הויז, און אַלץ וואָס ער האָט געהאָט, האָט ער איבערגעגעבן אין זײַן האַנט.

- 5 A hned, jakž ustanovil ho nad domem svým, a nade vším, což měl, požehnal Hospodin domu Egyptského toho pro Jozefa. A bylo požehnaní Hospodinovo na všech věcech, kteréž měl doma i na poli.

I bylo od času, gdy go ustanovil nad domem swoim i nad wszystkiém, co posiadał, błogosławił Wiekuisty domowi Micrejczyka gwoli Josefowi, i było błogosławieństwo Wiekuistego nad wszystkiém, co posiadał w domu i na polu.

- 6 Všech tedy věcí, kteréž měl, zanechal v ruku Jozefových; aniž o čem, tak jako on, věděl, jediné o chlebě, kterýž jedl. Byl pak Jozef ušlechtilé postavy a krásného vzezření.

I zostawił wszystko, co posiadał, w rękę Josefa, i nie troszczył się przy nim o nic, wyjąwszy o chleb, który pożywał. A był Josef pięknej postaci, i pięknego wejrzenia.

- 7 I stalo se potom, že vzhledala žena pána jeho očima svýma na Jozefa, a řekla: Spi se mnou.

I stało się po zdarzeniach tych, iż zwróciła żona pana jego oczy swe na Josefa, i rzekła: "Połóż się zemną!"

ה וַיְהִי מֵאִזְ הַפְּקִיד אֹתוֹ בְּבֵיתוֹ וְעַל כָּל־אֲשֶׁר יִשְׁלֹוּ וַיְבָרֶךְ יְהוָה אֶת־בֵּית הַמִּצְרִי בְּגִלְל יוֹסֵף וַיְהִי בְרַכַּת יְהוָה בְּכָל־אֲשֶׁר יִשְׁלֹוּ בְּבֵית וּבְשָׂדֶה:

און עס איז געווען, פֿון זינט ער האָט אים אויפֿגעזעצט איבער זיין הויז, און איבער אַלץ וואָס ער האָט געהאַט, האָט גאָט געבענטשט דעם מַצְרִי'ס הויז פֿון יוספּס וועגן, און אַ ברכה פֿון גאָט איז געווען אויף אַלץ וואָס ער האָט געהאַט אין הויז און אין פעלד.

ו וַיַּעֲזֹב כָּל־אֲשֶׁר־לּוֹ בְּיַד־יוֹסֵף וְלֹא־יָדַע אֹתוֹ מֵאִמָּה כִּי אִם־הִלָּחֶם אֲשֶׁר־הוּא אוֹכֵל וַיְהִי יוֹסֵף יָפֶה־תָּאֵר וַיְפֶה מְרָאֶה:

האָט ער איבערגעלאָזן אַלץ וואָס ער האָט געהאַט אין יוספּס האַנט, און ער האָט לעבן אים נײַט געוואָסט פֿון קײַן זאך, אַחוץ דעם ברויט וואָס ער האָט געגעסן. און יוספּ איז געווען שײַן אויפֿן געשטאַלט, און שײַן אויפֿן פנים.

ז וַיְהִי אַחֲרֵ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַתִּשָּׂא אִשְׁת־אֲדֹנָיו אֶת־עֵינֶיהָ אֶל־יוֹסֵף וַתֹּאמֶר שְׁכָבָה עִמִּי:

און עס איז געווען נאָך די דאָזיקע געשעענישן, האָט זיין האַרס ווייב אויפֿגעהויבן אירע אויגן אויף יוספּ, און זי האָט געזאָגט: ליג מיט מיר.

- 8 Kterýžto odpíraje, řekl ženě pána svého: Aj, pán můj neví tak jako já, co *jest* v domě, a všecko, což má, dal v ruce mé.

Ale on wzbraniał się, i rzekł do żony pana swojego: "Oto pan mój nie troszczy się przy mnie o nic, co w domu, a wszystko, co posiada, oddał w ręce moje.

- 9 Není žádného přednějšího nade mne v domě tomto, aniž co vyňal z správy mé, kromě tebe, jelikož jsi ty manželka jeho. Jak bych tedy učinil takovou nešlechtnost, a hřešil i proti Bohu?

Niema wyższego w domu tym nademnie, a nie odmówił mi niczego prócz ciebie, przeto żeś ty żoną jego; i jakże miałbym spełnić tę niegodziwość wielką, i zgrzeszyć przeciw Bogu!?"

- 10 A když mluvila ona Jozefovi den po dni, nepovolil jí, aby spal s ní, *ani* aby býval s ní.

I stało się, że choć namawiała Josefa codziennie, nie usłuchał jej, by położyć się przy niej i być z nią.

- 11 Tedy dne jednoho, když přišel do domu k práci své, a nebylo tu žádného z domácích v domě,

I zdarzyło się dnia pewnego, że wszedł do domu, by załatwić sprawę swoją; a nikogo z domowników tam w domu nie było.

ח וַיִּמָּאן וַיֹּאמֶר אֶל־אִשְׁתּוֹ אֲדֹנָיו הֵן אֲדֹנִי לֹא־יָדַע אֵתִי מִה־בֵּית וְכָל אֲשֶׁר־יִשְׁלֹוּ נָתַן בְּיָדִי:

הָאֵט עַר עַר נִיט גַּעוּוֹאָלֶט, און עַר הָאֵט גַּעזאָגט צו זײַן הָאָרס ווייב: זע, מײַן הָאָר ווייס נִיט לעבן מיר וואָס אין הויז טוט זיך, און אַלץ וואָס עַר הָאֵט, הָאֵט עַר איבערגעגעבן אין מײַן הָאַנט.

ט אֵינָנוּ גָדוֹל בְּבֵית הַזֶּה מִמֶּנִּי וְלֹא־חָשִׁף מִמֶּנִּי מְאוּמָה כִּי אִם־אוֹתָךְ בְּאִשֶּׁר אֶת־אִשְׁתּוֹ וְאִידָא אֶעֱשֶׂה הָרָעָה הַגְּדֹלָה הַזֹּאת וְחָטֵאתִי לֵאלֹהִים:

עַר אִיז אין דעם דאָזיקן הויז נִיט גרעסער פֿון מיר, און עַר הָאֵט נִיט פֿאַרמיטן פֿון מיר קיין זאך, נאָר בלויז דיר, ווייל דו ביסט זײַן ווייב. היינט ווי קען איד טאָן דאָס דאָזיקע גרויסע בייד, און זינדיקן צו גאָט?

י וַיְהִי כַּדְּבָרָה אֶל־יוֹסֵף יוֹם יוֹם וְלֹא־שָׁמַע אֲלֶיהָ לְשֹׁכֵב אֶצְלָהּ לְהִיּוֹת עִמָּהּ:

און עס אִיז געווען, אַז זי הָאֵט גערעדט צו יוספֿן טאָג פֿאַר טאָג, און עַר הָאֵט נִיט צוגעהערט צו איר, צו ליגן מיט איר, צו זײַן מיט איר,

יא וַיְהִי כִּהְיוּם הַזֶּה וַיָּבֹא הַבַּיִתָּה לַעֲשׂוֹת מְלָאכְתּוֹ וְאִין אִישׁ מֵאֲנָשֵׁי הַבַּיִת שָׁם בְּבֵית:

אִיז, אִיין טאָג ווען עַר אִיז אַרײַנגעקומען אין הויז צו טאָן זײַן אַרבעט, און קיין מענטש פֿון די הויזלײַט אִיז דאָרטן נִיט געווען אין הויז,

- 12 Chytila jej ona za roucho jeho, řkuci: Lež se mnou. On pak nechav roucha svého v rukou jejích, utekl, a vyšel ven.
- I pochwyciła go za szatę jego, i rzekła: "Połóż się ze mną!" Lecz on zostawił szatę swą w ręku jej, - uciekł, i wyszedł na ulicę.
- 13 A ona viduci, že nechav roucha svého v rukou jejích a vyběhl ven,
- I stało się, - gdy zobaczyła, że zostawił szatę swą w ręku jej, a uciekł na ulicę:
- 14 Svolala domácí své, a řekla k nim takto: Pohledte, přivedl nám muže Hebrejského, kterýž by měl posměch z nás; *nebo* přišel ke mně, aby ležel se mnou; i křičela jsem hlasem velikým.
- Že zawołała na domowników swoich, i rzekła do nich, mówiąc: "Patrzcie, sprowadził nam Ibreczyka, by swawolić z nami! Przyszedł do mnie, aby położyć się ze mną; lecz zawołałam głosem wielkim;
- 15 A když uslyšel, že jsem hlasu svého pozdvihla a křičela, nechav roucha svého u mne, utekl a vyšel ven.
- I było, gdy usłyszał, że podniosłam głos mój i zawołałam, zostawił szatę swą u mnie i uciekł, i wyszedł na ulicę."
- יב וַתִּתְּפֹשֶׁהוּ בְּבִגְדוֹ לֵאמֹר שְׁכָבָה עִמִּי וַיַּעֲזֹב בְּגָדוֹ בְּיָדָהּ וַיָּנֶס וַיֵּצֵא הַחוּצָה:
- הָאֵט זֵי אִים אָנְגַּעַכְאָפֶט פֶּאָר זַיִן קַלִּיד, אַזּוֹי צו זאָגן: לִיג מִיט מִיר. הָאֵט עַר אִיבֶעֱרַגְעֶלְאָזֶן זַיִן קַלִּיד אִין אִיר הָאָנֶט, און אִיז אָנְטֶלְאָפֶן און אַרוֹיס דְּרוֹיסֶן.
- יג וַיְהִי כִּפְּרָאוֹתָהּ כִּי־עָזַב בְּגָדוֹ בְּיָדָהּ וַיָּנֶס הַחוּצָה:
- און עס אִיז געווען, ווי זֵי הָאֵט געזען, אַז עַר הָאֵט אִיבֶעֱרַגְעֶלְאָזֶן זַיִן קַלִּיד אִין אִיר הָאָנֶט, און אִיז אָנְטֶלְאָפֶן דְּרוֹיסֶן,
- יד וַתִּקְרָא לְאַנְשֵׁי בֵּיתָהּ וַתֹּאמֶר לָהֶם לֵאמֹר רְאוּ הֵבִיא לָנוּ אִישׁ עִבְרִי לְצַחֵק בָּנוּ כֹּא אֵלֵי לְשָׁכַב עִמִּי וְאֶקְרָא בְּקוֹל גָּדוֹל:
- אַזּוֹי הָאֵט זֵי גערופֿן צו אִירַע הוִיזֶלֶיט, און הָאֵט צו זײ געזאָגט, אַזּוֹי צו זאָגן: זעט, מַע הָאֵט אונדז געבראַכט אַ מאַן אַ עִבְרִי, צו מאַכן געשפּעט פֿון אונדז; עַר אִיז געקומען צו מִיר צו לִיגן מִיט מִיר, און אִיךְ הָאָב גערופֿן אויף אַ הוִיכֶן קוֹל.
- טו וַיְהִי כִשְׁמָעוֹ כִּי־הִרְיַמְתִּי קוֹלִי וְאֶקְרָא וַיַּעֲזֹב בְּגָדוֹ אֶצְלִי וַיָּנֶס וַיֵּצֵא הַחוּצָה:
- אִיז, ווי עַר הָאֵט געהערט, אַז אִיךְ הָאָב אויפֿגעהויבן מִיין קוֹל און הָאָב גערופֿן, אַזּוֹי הָאֵט עַר אִיבֶעֱרַגְעֶלְאָזֶן זַיִן קַלִּיד בײַ מִיר, און אִיז אָנְטֶלְאָפֶן און אַרוֹיס דְּרוֹיסֶן.

16 Tedy schovala roucho jeho u sebe, až přišel pán jeho do domu svého.

I zostawiła szatę jego u siebie, do przybycia pana jego do domu.

17 K němuž mluvila v tato slova, řkuci: Přišel ke mně služebník ten Hebrejský, kteréhožs přivedl nám, aby mi lehkost učinil.

I opowiedziała mu w tych samych słowach, mówiąc: "Przyszedł do mnie ten sługa, Ibreczyk, którego sprowadziłeś nam, - aby swawolił ze mną.

18 A když jsem hlasu svého pozdvihla a křičela, tedy nechal roucha svého u mne, a utekl ven.

Lecz gdy podniosłam głos mój, i krzyknęłam, - zostawił szatę swą u mnie, i uciekł na ulicę."

19 I stalo se, že, když uslyšel pán jeho slova ženy své, kteráž mluvila mu, pravěci: Tak mi učinil služebník tvůj, rozhněval se velmi.

I stało się, - gdy usłyszał pan jego słowa żony swojej, które opowiadała mu mówiąc: "W podobny sposób postąpił ze mną sługa twój;" - że вспłonął gniew jego.

טז וַתִּנַּח בְּגָדוֹ אֶצְלָהּ עַד־בּוֹא אֲדֹנָיו אֶל־בֵּיתוֹ:

און זי האָט אַוועקגעלייגט זיין קלייד בײַ זיך, ביז זיין האַר איז געקומען אַהיים.

יז וַתְּדַבֵּר אֵלָיו כְּדִבְרֵים הָאֵלֶּה לֵאמֹר בְּאֶ־אֱלִי הָעֶבֶד הָעִבְרִי אֲשֶׁר־הֵבֵאתָ לָנוּ לְצַחֵק בִּי:

און זי האָט גערעדט צו אים אַזוי ווי די דאָזיקע ווערטער, אַזוי צו זאָגן: דער קנעכט דער עֶבְרִי וואָס דו האָסט אונדז געבראַכט, איז געקומען צו מיר צו מאַכן געשפּעט פֿון מיר.

יח וַיְהִי כִּהְרִימִי קוֹלִי וְאֶקְרָא וַיַּעֲזֹב בְּגָדוֹ אֶצְלִי וַיָּנֶס הַחוּצָה:

און עס איז געווען, ווי איך האָב אויפֿגעהויבן מײַן קול און האָב גערופֿן, אַזוי האָט ער איבערגעלאָזן זיין קלייד בײַ מיר, און איז אַנטלאָפֿן דרויסן.

יט וַיְהִי כַשֶּׁמַּע אֲדֹנָיו אֶת־דִּבְרֵי אִשְׁתּוֹ אֲשֶׁר דִּבְרָה אֵלָיו לֵאמֹר כְּדִבְרֵים הָאֵלֶּה עָשָׂה לִי עֶבְדְּךָ וַיַּחַר אָפוֹ:

און עס איז געווען, ווי זיין האַר האָט געהערט די ווערטער פֿון זיין ווייב, וואָס זי האָט צו אים גערעדט, אַזוי צו זאָגן: אַזעלכע זאַכן האָט געטאַן צו מיר דײַן קנעכט, האָט זיין צאָרן געגרימט.

20 Protož vzal ho pán jeho, a dal jej do věže žalárné, v to místo, kdež věžňové královští seděli; i byl tam v žaláři.

I wziął go pan Josefa, i oddał go do więzienia, do miejsca, gdzie więźnie króla więzieni byli. I był on tam w więzieniu.

21 Byl pak Hospodin s Jozefem, a naklonil se k němu milosrdenstvím; a dal jemu milost u vladaře nad žalářem.

Ale byl Wiekuiesty z Josefem, i zvrátil naň przychylnosc, i užyczyl mu łaski w oczach przełożonego więzienia.

22 I dal vladař žaláře v moc Jozefovi všecy vězně, kteříž *byli* v věži žalárné; a cožkoli tam činiti měli, on to spravoval.

I oddał przełożony więzienia w moc Josefa wszystkich więźniów będących w więzieniu; a wszystkiém, co tam robić mieli, on rozporządzał.

23 Aniž vladař žaláře k čemu dohlídal, což jemu svěřil; proto že Hospodin byl s ním, a což on činil, Hospodin tomu prospěch dával.

Przełożony więzienia nie wglądał w nic, co pod ręką jego było; gdyż był Wiekuiesty z nim, a cokolwiek czynił, Wiekuiesty poszczęścił.

כ וַיִּקַּח אֲדֹנָי יוֹסֵף אֹתוֹ וַיְתִיבֵהוּ אֶל־בֵּית הַסֵּהר מְקוֹם אֲשֶׁר־אֲסוּרֵי הַמֶּלֶךְ אֲסוּרִים וַיְהִי־שָׁם בְּבֵית הַסֵּהר:

און יוספס האר האט אים גענומען, און האט אים אריינגעזעצט אין געפענקעניש, אין דעם ארט ווו דעם מלכס געפאנגענע זינען איינגעשפארט; און ער איז דארטן געווען אין געפענקעניש.

כא וַיְהִי יְהוָה אֶת־יוֹסֵף וַיְטֵ אֵלָיו חֶסֶד וַיִּתֵּן חֲנוּ בְּעֵינָי שָׁר בֵּית־הַסֵּהר:

און גאט איז געווען מיט יוספן, און ער האט געניגט צו אים גענאד, און אים געגעבן חן אין די אויגן פון דעם האר פון געפענקעניש.

כב וַיִּתֵּן שָׁר בֵּית־הַסֵּהר בְּיַד־יוֹסֵף אֶת כָּל־הָאֲסִירִם אֲשֶׁר בְּבֵית הַסֵּהר וְאֶת כָּל־אֲשֶׁר עֹשִׂים שָׁם הוּא הָיָה עֹשֶׂה:

און דער האר פון געפענקעניש האט איבערגעגעבן אויף דער האנט פון יוספן אלע געפאנגענע וואס אין געפענקעניש; און אלץ וואס מע האט דארטן געטאן, האט ער אויפגעטאן.

כג אֵין שָׁר בֵּית־הַסֵּהר רָאָה אֶת־כָּל־מְאוּמָה בְּיָדוֹ בְּאֲשֶׁר יְהוָה אִתּוֹ וְאֲשֶׁר־הוּא עֹשֶׂה יְהוָה מִצְּלִיחַ:

דער האר פון געפענקעניש האט ניט נאכגעקוקט קיין שום זאך אונטער זיין האנט, ווייל גאט איז געווען מיט אים, און וואס ער האט געטאן, האט גאט באגליקט.

בראשית מ : 40

- 1 Stalo se potom, že šenkýř krále Egyptského a pekař provinili proti pánu svému, králi Egyptskému.

I stało się po zdarzeniach tych, że przewinili podczaszy króla Micraim, i piekarz przeciw panu swojemu, królowi Micraim.

- 2 I rozhněval se Faraon na oba úředníky své, na vládaře nad šenkýři, a na vládaře nad pekaři.

I rozgniewał się Faraon na obu dworzan swoich: na przełożonego podczaszych, i przełożonego piekarzy.

- 3 A dal je do vězení v domě nejvyššího nad drabanty, do věže žalářné, v místo, v němž Jozef vězněm byl.

I oddał ich pod straż, do domu naczelnika straży przybocznej, do więzienia, do miejsca, gdzie osadzony był Josef.

- 4 I postavil jim nejvyšší nad drabanty Jozefa k službě; a byli *drahně* dní u vězení.

I ustanowił naczelnik straży przybocznej Josefa przy nich, i posługiwał im. I przebyli przez niejaki czas pod strażą.

א וַיְהִי אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה חֲטְאוּ
מִשְׁקָה מֶלֶךְ־מִצְרַיִם וְהָאֶפֶה
לְאֹדְנֵיהֶם לְמֶלֶךְ מִצְרַיִם:

און עס איז געווען נאך די דאזיקע
געשעענישן, האָט דער טראַנקמײַסטער
פֿון דעם מלך פֿון מצרים, און דער
בעקער, זיך פֿאַרזינדיקט אַקעגן זייער
האַר, דעם מלך פֿון מצרים.

ב וַיִּקְצֹף פַּרְעֹה עַל שְׁנֵי סְרִיסָיו עַל שֵׁר
הַמִּשְׁקִים וְעַל שֵׁר הָאֹפִים:

און פֿרעה האָט געצערנט אויף זיינע
צוויי הויפֿדינער, אויף דעם
אויבערטראַנקמײַסטער און אויף דעם
אויבערבעקער.

ג וַיִּתֵּן אֹתָם בְּמִשְׁמַר בֵּית שֵׁר הַטְּבָחִים
אֶל־בֵּית הַסֵּהר מְקוֹם אֲשֶׁר יוֹסֵף
אָסוּר שָׁם:

און ער האָט זיי אַרײַנגעזעצט אין דער
וואַך פֿון דעם אויבערלײַבוועכטערס
הויז, אין געפֿענקעניש, אין דעם אָרט
וואָס יוסף איז דאָרטן געווען
אײַנגעשפֿאַרט.

ד וַיִּפְקֹד שֵׁר הַטְּבָחִים אֶת־יוֹסֵף אֹתָם
וַיִּשְׁרֹת אֹתָם וַיְהִיו יָמִים בְּמִשְׁמַר:

און דער אויבערלײַבוועכטער האָט
געשטעלט יוספֿן לעבן זיי, און ער האָט
זיי באַדינט; און זיי זיינען געווען אַ צײַט
אין וואַך.

- 5 I měli sen oba dva, každý z nich sen svůj noci jedné, každý podle vyložení sna svého, šenkýř i pekař krále Egyptského, kteříž seděli v věži.

I sniř si sen im obu, - kařdemu sen swřj jednej nocy, kařdemu innego znaczenia sen, - podczasu i piekarzowi krřla Micraim, ktřrzy osadzeni byli w więzieniu.

- 6 Tedy přišel k nim Jozef ráno, a hleděl na ně; a aj, byli smutní.

I przyszedř do nich Josef z rana, i ujrzał ich, a oto byli zaszępieni.

- 7 I optal se těch řředníků Faraonových, kteříž s nřm byli v vězení v domě pana jeho, řka: Proč jsou dnes tvářř vaše smutnější?

I zapytał się dworzan Faraona, będařych z nim pod strażę, w domu pana jego, mřwiąc: "Czemu to lica wasze tak ponure dzisiaj?"

- 8 Kteřřžto odpověděli jemu: Měli jsme sen, a nemáme, kdo by jej vyložil. I řekl jim Jozef: Zdaliř Bořř nejsou výkladové? Pravte mi medle.

I odpowiedzieli mu: "Sen řniř si nam, a wytłomaczyć go niema komu." I rzekř do nich Jozef: "Wszak od Boga wytłomaczenia! Chciejcie mi opowiedzieć!"

ה וַיִּחְלְמוּ חֲלוֹם שְׁנֵיהֶם אִישׁ חֲלֹמוֹ בְּלֵילָה אֶחָד אִישׁ כְּפִתְרוֹן חֲלֹמוֹ הַמְשָׁקָה וְהָאָפָה אֲשֶׁר לְמֶלֶךְ מִצְרַיִם אֲשֶׁר אֲסוּרִים בְּבֵית הַסֵּהר:

האט זיך ביידן געחלומט אַ חלום אין איין נאַכט, איטלעכן זיין חלום, איטלעכן לויט דעם פיתרון פֿון זיין חלום – דעם טראַנקמיסטער און דעם בעקער פֿון דעם מלך פֿון מִצְרַיִם, וואָס זינען געווען אינגעשפֿאַרט אין געפֿענקעניש.

ו וַיָּבֹא אֲלֵיהֶם יוֹסֵף בִּבְקָר וַיֵּרָא אֹתָם וְהָנֶם זַעֲפִים:

און יוסף איז געקומען צו זיי אין דער פֿרי, און האָט זיי אָנגעקוקט, ערשט זיי זינען צעטראָגן.

ז וַיִּשְׁאַל אֶת־סֹרִיסֵי פֶרְעָה אֲשֶׁר אֹתוֹ בַּמִּשְׁמֶר בֵּית אֲדֹנָיו לֵאמֹר מַדּוּעַ פְּנִיכֶם רָעִים הַיּוֹם:

האָט ער געפֿרעגט די הויפֿדינער פֿון פֿרעהן וואָס מיט אים אין דער וואַך פֿון זיין האַרס הויז, אַזוי צו זאָגן: פֿאַר וואָס זינען אייערע פֿנימער הינט פֿאַרערגערט?

ח וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו חֲלוֹם חֲלַמְנוּ וּפִתָּר אֵין אֹתוֹ וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם יוֹסֵף הֲלוֹא לֵאלֹהִים פִּתְרָנִים סִפְרוּ־נָא לִי:

האָבן זיי צו אים געזאָגט: אונדז האָט זיך געחלומט אַ חלום, און ניטאָ ווער זאָל אים פֿותר זיין. האָט יוסף צו זיי געזאָגט: פֿיתרונים זינען דאָך פֿון גאָט; דערציילט מיר, איך בעט אייך.

- ט וַיִּסְפֹּר שְׂרָה־מִשְׁקִים אֶת־חֲלֹמוֹ לְיוֹסֵף
וַיֹּאמֶר לוֹ בְּחִלּוּמֵי וְהִנֵּה־גֶפֶן לְפָנַי:
- הָאֵט דער אויבערטראַנקמייסטער
דערציילט זײַן חלום צו יוסף, און ער
הָאֵט צו אים געזאָגט: מיר חלומט זיך,
ערשט פֿאַר מיר איז אַ ווינשטאַק,
י וּבְגֶפֶן שְׁלֹשָׁה שָׂרִיגִם וְהִיא כְּפֶרֶת
עָלְתָה נֹצֶה הַבָּשִׁילוֹ אֲשַׁכְּלֶתֶיהָ
עֲנָבִים:
- 10 A na *tom* kmenu tři ratolesti; a ten *kmen* jako
by pupence pouštěl, a vycházel květ jeho, až k
sezrání přišli hroznové jeho.
- און אויפֿן ווינשטאַק דרײַ צווייגן; און
ווי ער בליט, איז אויפֿגעגאַנגען זײַן
בליעכץ, האָבן זײַנע הענגלעך
געצײטיקט ווינטרויבן.
- יא וְכֹס פֶּרֶעָה בְּיָדִי וָאָקַח אֶת־הָעֲנָבִים
וָאֲשַׁחַט אֹתָם אֶל־כֹּס פֶּרֶעָה וָאֲתַן
אֶת־הַכֹּס עַל־כַּף פֶּרֶעָה:
- און פֿרעהס בעכער איז געווען אין מיין
האַנט; האָב איך גענומען די
ווינטרויבן, און האָב זיי
אויסגעקוועטשט אין פֿרעהס בעכער,
און דערלאָנגט דעם בעכער אין פֿרעהס
האַנט.
- יב וַיֹּאמֶר לוֹ יוֹסֵף זֶה פְּתָרְנוֹ שְׁלֹשֶׁת
הַשָּׂרָגִים שְׁלֹשֶׁת יָמִים הֵם:
- הָאֵט יוסף צו אים געזאָגט: דאָס איז
דער פֿיתרון דערפֿון: די דרײַ צווייגן
דאָס זײַנען דרײַ טעג.
- 9 Tedy správce nad šěňkýři vypravoval sen svůj
Jozefovi, a řekl jemu: Zdálo se mi ve snách, že
jsem viděl před sebou vinný kmen,
I opowiedział przełożony podczaszych sen
swój Josefowi, i rzekł mu: "We śnie moim,
- a oto winorośl przedemną;
- 11 A *já maje* koflík Faraonův v ruce své, bral jsem
hrozny, a vytlačoval je do koflíka Faraonova, a
podával jsem koflíka Faraonovi do rukou.
- און פֿאַר אַ פּוּהאַר פֿאַראָנאָס
אין מיין הענט. איך האָב גענומען
די גרונט, און גענומען זיי
אין פֿאַר אַ פּוּהאַר פֿאַראָנאָס
אין מיין הענט.
- 12 I řekl jemu Jozef: Toto jest vyložení jeho: Ti tři
révové jsou tři dnové.
- און פֿאַר אַ פּוּהאַר פֿאַראָנאָס
אין מיין הענט. איך האָב גענומען
די גרונט, און גענומען זיי
אין פֿאַר אַ פּוּהאַר פֿאַראָנאָס
אין מיין הענט.
- I rzekł doń Josef: "Oto wykład jego: trzy gałązki,
- to - trzy dni:

- 13 Po třech dnech povýší Faraο hlavy tvé, a k úřadu tvému tě navrátí; i budeš podávati koflíka Faraοnova do ruky jeho podle obyčeje prvního, když jsi byl šenkyřem jeho.

Za trzy dni wywyższy Faraon głowę twoją, a przywróci cię na stanowisko twoje, i będziesz podawał puhar Faraona do ręki jego, zwyczajem dawnym, gdy byłeś podczaszym jego.

- 14 Ale měžž mne v své paměti, kdyžt se dobře povede; a učin, prosím, se mnou *to* milosrdenství, abys zmínku učinil o mně před Faraοnem, a vysvobodil mne z domu tohoto.

Jeżeli przypominisz mnie sobie, gdy dobrze ci będzie, to wyświadczyć ze mi tę łaskę, i napomknij o mnie przed Faraonem, i wyprowadź mnie z domu tego.

- 15 Nebo kradmo jsem vzat z země Židovské; a zde jsem ničeho neučinil, pročez by mne do tohoto vězení dali.

Gdyż po złodziejsku, wykradziono mnie z ziemi Ibreczyków, a także i tu nie uczyniłem nic takiego, żeby wtrącono mnie do lochu".

- 16 Vida pak správce nad pekaři, že dobře vyložil, řekl Jozefovi: Mně také zdálo se ve snách, ano tři košové pletení na hlavě mé.

Widząc zaś przełożony piekarzy, że dobrze wytłumaczył, rzekł do Josefa: "A ja we śnie moim: a oto trzy kosze białego pieczywa na głowie mojej,

יג בְּעוֹד שְׁלֹשֶׁת יָמִים יִשָּׂא פָרְעָה
אֶת־רֹאשׁוֹ וְהִשִּׁיבָה עַל־כִּנּוֹ וְנָתַתָּ
כּוֹס־פָּרְעָה בְּיָדוֹ כַּמִּשְׁפָּט הָרָאוּן
אֲשֶׁר הָיִיתָ מִשְׁקֵהוּ:

אין דריי טעג אַרום וועט פֿרעה
אויפֿנעמען דיין קאָפּ, און וועט דיך
אומקערן אויף דיין שטאַנד, און וועסט
דערלאַנגען פֿרעהס בעכער אין זיין
האַנט, לויטן פֿריערדיקן שטייגער, ווען
דו ביסט געווען זיין טראַנקמייסטער.

יד כִּי אִם־זִכְרָתִי אַתָּה כְּאֲשֶׁר יִיטֵב לָךְ
וַעֲשִׂיתָ־נָא עִמָּדִי חֶסֶד וְהִזְכַּרְתָּנִי
אֶל־פָּרְעָה וְהוֹצֵאתָנִי מִן־הַבַּיִת הַזֶּה:

אַבער זאָלסט מיך געדענקען ביי זיך,
אַז דיר וועט גוט זיין, און זאָלסט טאָן,
איך בעט דיך, אַ חסד מיט מיר, און
מיך דערמאָנען פֿאַר פֿרעהן, און מיך
אַרויסציען פֿון דעם דאָזיקן הויז.

טו כִּי־גָנַב גָּנַבְתִּי מֵאֶרֶץ הָעִבְרִים
וְגַם־פֹּה לֹא־עָשִׂיתִי מְאוּמָה כִּי־שָׂמוּ
אֹתִי בַּבּוֹר:

וואָרום געגנבעט בין איך געגנבעט
געוואָרן פֿון לאַנד פֿון די עברים; און דאָ
אויך האָב איך קיין זאך ניט געטאָן,
וואָס מע האָט מיך אַרײַנגעזעצט אין
תּפֿיסה.

טז וַיֵּרָא שַׂר־הָאֹפִים כִּי טוֹב פָּתָר וַיֹּאמֶר
אֶל־יוֹסֵף אֶף־אַנִי בְּחִלּוּמִי וְהִנֵּה
שְׁלֹשָׁה סָלִי חָרִי עַל־רֹאשִׁי:

האָט דער אויבערבעקער געזען אַז ער
האָט צום גוטן פֿותר געווען, און ער
האָט געזאָגט צו יוספֿן: מיר אויך האָט
זיך געחלומט, ערשט דריי געפֿלאַכטענע
קערב זײַנען אויף מיין קאָפּ;

17 A v koši vrchním *byli* všelijací pokrmové Faraonovi dílem pekařským *strojení*, a ptáci jedli je z koše nad hlavou mou.

A w koszu wierzchnim wszelaka żywność Faraona, wyrobu piekarskiego; ale ptactwo wyjadało ją z kosza z ponad głowy mojej".

18 I odpověděl Jozef a řekl: Toto jest vyložení jeho: Tři košové jsou tři dnové.

I odpowiedział Josef i rzekł: "Oto wykład jego: trzy kosze - to - trzy dni:

19 Po třech dnech odejme tobě Faraó hlavu tvou, a oběsí tě na dřevě; i budou jísti ptáci maso tvé s tebe.

Za trzy dni zdejmie Faraon głowę twoję z ciebie, i powiesi cię na drzewie; a zjadać będzie ptactwo ciało twoje z ciebie."

20 Tedy stalo se v den třetí, v den pamatný narození Faraonova, že učinil hody všem služebníkům svým; i počítal hlavu vladaře nad šeňky, i hlavu vladaře nad pekaři, mezi služebníky svými.

I stało się dnia trzeciego, dnia urodzin Faraona, że wyprawil ucztę dla wszystkich sług swoich, i policzył głowę przełożonego podczaszycy i głowę przełożonego piekarzy między sługami swoimi.

יז וּבִסֵּל הָעֶלְיוֹן מִכָּל מֵאֲכָל פֶּרֶעָה מַעֲשֵׂה אָפֶה וְהָעוֹף אָכַל אֹתָם מִן־הַסֵּל מֵעַל רֹאשִׁי:

און אין דעם אויבערשטן קארב איז פֿון אלערליי עסנווארג פֿאַר פֿרעהן, געבעקזאכן, און די פֿויגלען עסן זיי פֿון דעם קארב איבער מיין קאָפּ.

יח וַיַּעַן יוֹסֵף וַיֹּאמֶר זֶה פֶּתְרֹנוֹ שְׁלֹשֶׁת הַסֵּלִים שְׁלֹשֶׁת יָמִים הֵם:

האַט יוסף געענטפֿערט און האָט געזאָגט: דאָס איז דער פֿיתרון דערפֿון: די דריי קערב דאָס זינען דריי טעג.

יט בְּעוֹד שְׁלֹשֶׁת יָמִים יֵשָׂא פֶּרֶעָה אֶת־רֹאשׁוֹ מֵעֵלְיָהּ וְתָלָהּ אוֹתָהּ עַל־עֵץ וְאָכַל הָעוֹף אֶת־בְּשָׂרָהּ מֵעֵלְיָהּ:

אין דריי טעג אַרום וועט פֿרעה אַראָפֿנעמען דיין קאָפּ פֿון דיר, און וועט דיך אויפֿהענגען אויף אַ בּוים, און די פֿויגלען וועלן עסן דיין פֿלייש פֿון דיר.

כ וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי יוֹם הַלֵּדָת אֶת־פֶּרֶעָה וַיַּעַשׂ מִשְׁתֶּה לְכָל־עֲבָדָיו וַיֵּשֶׂא אֶת־רֹאשׁ שֹׁר הַמִּשְׁקִים וְאֶת־רֹאשׁ שֹׁר הָאֲפִים בְּתוֹךְ עֲבָדָיו:

און עס איז געווען אויפֿן דריטן טאָג, אין פֿרעהס געבורטסטאָג, האָט ער געמאַכט אַ מאָלצייט פֿאַר אַלע זינע קנעכט, און האָט אויפֿגענומען דעם קאָפּ פֿון דעם אויבערטראַנקמיסטער, און דעם קאָפּ פֿון דעם אויבערבעקער, צווישן זינע קנעכט.

- 21 A navrátil nejvyššího nad šěňky k místu jeho, aby podával koflíku Faraonovi do ruky. כא וַיָּשָׁב אֶת־שֵׁר הַמִּשְׁקִים עַל־מִשְׁקָהוּ וַיִּתֵּן הַכֹּס עַל־כַּף פְּרֹעֶה:
- I przywrócił przełożonego podczaszych do podczastwa swego, i podawał puhar do rąk Faraona: און ער האָט אומגעקערט דעם אויבערטראַנקמײַסטער צו זײַן טראַנקמײַסטערשאַפֿט; און ער האָט דערלאָנגט דעם בעכער אין פֿרעהס האַנט.
- 22 Vladaře pak nad pekaři oběsil, tak jakž jim byl *sen* vyložil Jozef. כב וְאֵת שֵׁר הָאֲפִים תָּלָה כְּאֲשֶׁר פָּתַר לָהֶם יוֹסֵף:
- A przełożonego piekarzy powiesił, - jak był wyłożył im Josef. און דעם אויבערבעקער האָט ער אויפֿגעהאַנגען, אַזוי ווי יוסף האָט זיי פֿותר געווען.
- 23 A nezpomenul správce nad šěňky na Jozefa, ale zapomenul na něj. כג וְלֹא־זָכַר שֵׁר־הַמִּשְׁקִים אֶת־יוֹסֵף וַיִּשְׁכַּחְהוּ:
- Ale nie pamiętał przełożony podczaszych o Jozefie, i zapomniał go. אַבער דער אויבערטראַנקמײַסטער האָט נישט געדאַכט אָן יוסף, און האָט אים פֿאַרגעסן.

- א וַיְהִי מִקֵּץ שְׁנָתַיִם יָמִים וּפְרָעָה חָלָם
1 Stalo se pak po dvou letech, měl Farao sen.
Zdálo mu se, že stál nad potokem.
וְהִנֵּה עֹמֵד עַל־הַיָּאָר:
און עס איז געווען צום סוף פֿון צוויי
יאָר צײַט, האָט זיך פֿרעהן געחלומט,
ערשט ער שטייט ביים טײך.
- ב וְהִנֵּה מִן־הַיָּאָר עֹלֹת שְׁבַע פָּרוֹת יְפוֹת
2 A aj, z toho potoku vycházelo sedm krav,
pěkných na pohledění a tlustých, kteréžto
pásly se na mokřinách.
מְרֻאָה וּבְרִיאַת בָּשָׂר וַתִּרְעֶינָה בְּאַחוּ:
און אָט גייען אַרויף פֿון טײך זיבן קי,
שיין אויפֿן אויסזען און פֿעט אויפֿן לײב;
און זיי האָבן זיך געפֿיטערט אין דעם
טײכגראָז.
- ג וְהִנֵּה שְׁבַע פָּרוֹת אַחֲרוֹת עֹלֹת
אֲחֵרֵיהֶן מִן־הַיָּאָר רָעוֹת מְרֻאָה
3 A aj, sedm krav jiných vycházelo za nimi z po-
toku, šeredných na pohledění a hubených, kte-
réžto stály podlé oněch krav při břehu potoka.
וְדָקוֹת בָּשָׂר וַתַּעֲמִדְנָה אֶצֶל הַפָּרוֹת
עַל־שֹׁפֶת הַיָּאָר:
און אָט גייען אַרויף נאָך זיי פֿון טײך
זיבן אַנדערע קי, מיאוס אויפֿן אויסזען,
און מאָגער אויפֿן לײב; און זיי האָבן
זיך געשטעלט לעבן יענע קי ביים ברעג
טײך.
- ד וַתֹּאכְלֶנָה הַפָּרוֹת רָעוֹת הַמְרֻאָה
וְדָקַת הַבָּשָׂר אֶת שְׁבַע הַפָּרוֹת יְפוֹת
הַמְרֻאָה וַהֲבִיאַת וַיִּיקֶץ פְּרָעָה:
4 A ty krávy na pohledění šeredné a hubené
sežraly oněch sedm krav na pohledění pěkných
a tlustých. I procítil Farao.
און די מיאוסע אויפֿן אויסזען און
מאָגערלײביקע קי האָבן אויפֿגעגעסן די
זיבן שיינע אויפֿן אויסזען און פֿעטע קי.
און פֿרעה האָט זיך אויפֿגעכאַפט.
- I stało się po upływie dwóch lat, że Faraonowi
się śniło: a niby stanął nad rzeką:
A oto z rzeki wystąpiło siedm krów, pięknych
z wejrzenia, i zdrowych na ciele; i pasły się
na łące.
A oto, siedm krów innych wystąpiło za niemi
z rzeki, lichych z wejrzenia i wychudłych
na ciele, i stanęły obok owych krów, nad brze-
giem rzeki.
I pożarły owe krowy liche z wejrzenia, i wy-
chudłe na ciele, siedm krów pięknych z wejrze-
nia, zdrowych. I ocknął się Faraon.

- 5 A když usnul zase, zdálo se jemu podruhé. A
aj, sedm klasů vyrostlo z stébła jednoho,
plných a pěkných.
- I zasnął; i śniło mu się powtórnie: a oto siedm
kłosów wyrastało z jednego źdźbła, zdrowych
i pięknych,
- 6 A aj, sedm klasů tenkých a východním větrem
usvadlých vzcházelo za nimi.
- A oto siedm kłosów pustych i opalonych wia-
trem wschodnim, wyrastało za nimi.
- 7 A ti klasové tencí pohltili sedm oněch klasů
zdařilých a plných. I procítiv Farao, a aj, *byl*
sen.
- I połknęły te kłosy puste owe siedm kłosów
zdrowych i pełnych. I ocknął się Faraon; a to
sen.
- 8 Když pak bylo ráno, zkormoucena byla mysl
jeho; a poslav, svolal všecy hadače Egyptské, a
všecy mudrce jejich. I vypravoval jim Farao
sny své; a nebylo žádného, kdo by je vyložil Fa-
raonovi.
- I stało się zrana, zaniepokoił się duch jego;
i posłał i zwołał wszystkich wróżbitów Micra-
imu i wszystkich mędrców jego; i opowiedział
im Faraon sny swoje: lecz nie było nikogo, któ-
ryby je wytłomaczył Faraonowi.
- ה וַיֵּשְׁן וַיַּחֲלֶם שְׁנִית וְהִנֵּה שִׁבְעַת
שִׁבְלִים עֲלֹות בְּקִנְיָה אֶחָד בְּרִיאֹת
וְטֹבֹות:
- און ער איז אינגעשלאפֿן, און אים האָט
זיך געחלומט אַ צווייט מאָל, ערשט
זיבן זאַנגען גייען-אויף אויף איין
שטענגל געזונטע און גוטע.
- ו וְהִנֵּה שִׁבְעַת שִׁבְלִים דַּקֹּות וּשְׂדֹופֹת
קָדִים צִמְחֹות אַחֲרֵיהֶן:
- און אָט שפּראַצן אַרויס נאָך זיי זיבן
זאַנגען דינע און פֿאַרברענטע פֿון
מזרח-ווינט.
- ז וַתִּבְלַעְנָה הַשִּׁבְלִים הַדַּקֹּות אֶת שִׁבְעַת
הַשִּׁבְלִים הַבְּרִיאֹת וְהַמְּלֹאֹות וַיִּיקֶץ
פֶּרְעֶה וְהִנֵּה חֲלוֹם:
- און די דינע זאַנגען האָבן אינגעשלונגען
די זיבן געזונטע און פֿולע זאַנגען. און
פֿרעה האָט זיך אויפֿגעכאַפט, ערשט
עס איז אַ חלום.
- ח וַיְהִי בִבְקֹר וַתִּפָּעַם רוּחוֹ וַיִּשְׁלַח
וַיִּקְרָא אֶת-כָּל-חֲרָטְמֵי מִצְרַיִם
וְאֶת-כָּל-חֲכָמֶיהָ וַיְסַפֵּר פֶּרְעֶה לָהֶם
אֶת-חֲלָמֹו וַאֲיֵן-פֹּתֵר אוֹתָם לְפֶרְעֶה:
- און עס איז געווען אין דער פֿרי, איז זיין
געמיט געווען צערודערט, און ער האָט
געשיקט און גערופֿן אַלע חֲרָטְמִים פֿון
מִצְרַיִם, און אַלע אירע חכמים; און
פֿרעה האָט זיי דערציילט זיינע
חלומות, אָבער קיינער האָט זיי ניט
געקענט פֿותר זיין פֿאַר פֿרעהן.

- ט וַיִּדְבֹּר שָׁר הַמִּשְׁקִים אֶת־פַּרְעֹה
לֵאמֹר אֶת־חֲטָאֵי אֲנִי מִזְכִּיר הַיּוֹם:
הָאֵט דער אויבערטרָאנקמייסטער
גערעדט צו פֿרעהן, אַזוי צו זאָגן: מײַנע
זינד מוז איך הײַנט דערמאָנען.
- י פַּרְעֹה קָצַף עַל־עֲבָדָיו וַיִּתֵּן אֹתִי
בַּמִּשְׁמֶר בֵּית שָׂר הַטַּבָּחִים אֹתִי וְאֶת
שָׂר הָאֲפִים:
פֿרעה האָט געצערנט אויף זײַנע
קנעכט, און האָט מיך אַרײַנגעזעצט אין
דער וואָך פֿון דעם
אויבערלײַבוועכטערס הויז, מיך און
דעם אויבערבעקער.
- יא וַנַּחֲלֶמָה חֲלוֹם בְּלִילָה אֶחָד אֲנִי
וְהוּא אִישׁ כְּפַתְרוֹן חֲלָמוֹ חֲלָמָנוּ:
הָאֵט זיך אונדז געחלומט אַ חלום אין
אײַן נאַכט, מיר און אים; אײַטלעכן לויט
דעם פֿיתרון פֿון זײַן חלום האָט זיך
אונדז געחלומט.
- יב וְשֵׁם אֶתְנֹנוּ נֶעַר עֲבָרִי עֶבֶד לְשָׂר
הַטַּבָּחִים וְנִסְפָּר־לוֹ וַיִּפְתָּר־לָנוּ
אֶת־חֲלָמֵינוּ אִישׁ כְּחֲלָמוֹ פָּתַר:
און דאָרטן איז מיט אונדז געווען אַ
עברישער יונג, אַ קנעכט פֿון דעם
אויבערלײַבוועכטער, האָבן מיר אים
דערציילט, און ער האָט אונדז פֿותר
געווען אונדזערע חלומות; אײַטלעכן
לויט זײַן חלום האָט ער פֿותר געווען.
- 9 Tedy mluvil nejvyšší šenk Faraonovi takto: Na
provinění své rozpomínám se dnes.
I rzekł przełożony podczaszych do Faraona,
mówiąc: "Przewinienia moje wspominam ja
dzisiaj.
- 10 Farao rozhněvav se na služebníky své, dal mne
byl do vězení v domě nejvyššího nad drabanty,
mne a správce nad pekaři.
Faraon rozniewał się był na sługi swoje, oddał
mnie pod straż do domu naczelnika przybocz-
nej straży, - mnie i przełożonego piekarzy.
- 11 Měli jsme pak sen jedné noci, on i já, jeden
každý podlé vyložení snu svého.
I snil si nam sen jedné noci, mnie i jemu,
každemu innego znaczenia sen snil si nam.
- 12 A byl tam s námi mládenec Hebrejský, služeb-
ník nejvyššího nad drabanty, jemuž když jsme
vypravovali, vykládal nám sny naše; jednomu
každému podlé snu jeho vykládal.
A byl tam z nami młodzieniec Ibrejski, sługa
naczelnika przybocznej straży; i opowiedzieli-
śmy mu i wyłożył nam sny nasze, každemu we-
dle snu jego wyłożył.

- 13 A stalo se, že jakž vykládal nám, tak bylo: Já jsem navrácen k úřadu svému, a on oběšen.
 I stało się, że jako nam wyłożył, tak i było: mnie przywrócono na stanowisko moje, a jego powieszono."
- 14 Tedy poslav Farao, povolal Jozefa, a rychle vypustili ho z žaláře. Kterýžto oholiv se, a změniv roucho své, přišel k Faraonovi.
 I posłał Faraon, i zawezwał Josefa; i wyprowadzili go spiesznie z lochu. I ostrzygł się, i zmienił szaty swoje, i przyszedł do Faraona.
- 15 I řekl Farao Jozefovi: Měl jsem sen, a není, kdo by jej vyložil; o tobě pak slyšel jsem to, že když uslyšíš sen, umíš jej vyložit.
 I rzekł Faraon do Josefa: "Sen mi się śnił, a nie ma nikogo, coby go wytłomaczył; ja zaś słyszałem o tobie - mówią, że rozumiesz sen, by go wyłożyć."
- 16 Odpověděl Jozef Faraonovi, řka: Není to má věc; Bůh oznámí šťastné věci Faraonovi.
 I odpowiedział Josef Faraonowi, i rzekł: "Nie ja! Bóg objawi szczęście Faraona!"
- 17 Tedy řekl Farao Jozefovi: Zdálo mi se ve snách, že jsem stál na břehu potoka.
 I rzekł Faraon do Josefa: "We śnie moim, - niby stoję nad brzegiem rzeki.
- יג וַיְהִי כַּאֲשֶׁר פָּתַרְלֵנוּ כֵּן הָיָה אֹתִי הַשִּׁיב עַל־פְּנֵי וְאֹתוֹ תָּלָה:
 און עס איז געווען, אזוי ווי ער האָט אונדז פֿותר געווען, אזוי איז געשען: מיך האָט מען אומגעקערט אויף מיין שטאַנד, און אים האָט מען אויפֿגעהאַנגען.
- יד וַיִּשְׁלַח פַּרְעֹה וַיִּקְרָא אֶת־יוֹסֵף וַיְרִיצֵהוּ מִן־הַבּוֹר וַיְגַלַּח וַיַּחְלֶף שְׂמֻלֹתָיו וַיָּבֵא אֶל־פַּרְעֹה:
 האָט פֿרעה געשיקט און גערופֿן יוסֿפֿן, און מע האָט אים אויף גיך אַרויסגענומען פֿון תּפֿיסה. און ער האָט זיך אָפּגעגאַלט, און האָט איבערגעביטן זײַנע קליידער, און איז געקומען צו פֿרעהן.
- טו וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה אֶל־יוֹסֵף חֲלוֹם חָלַמְתִּי וּפְתֹר אֵין אֵתוֹ וְאֲנִי שָׁמַעְתִּי עֲלֶיךָ לֵאמֹר תִּשְׁמַע חֲלוֹם לְפֹתֵר אֹתוֹ:
 האָט פֿרעה געזאָגט צו יוסֿפֿן: מיר האָט זיך געחלומט אַ חלום, און נישט ווער זאָל אים פֿותר זײַן; און איך האָב געהערט זאָגן אויף דיר, אַז דו פֿאַרשטייסט אַ חלום, אים פֿותר צו זײַן.
- טז וַיַּעַן יוֹסֵף אֶת־פַּרְעֹה לֵאמֹר בְּלִעְדֵּי אֱלֹהִים יַעֲנֶה אֶת־שְׁלוֹם פַּרְעֹה:
 האָט יוסֿף געענטפֿערט פֿרעהן, אזוי צו זאָגן: נישט איך, גאָט וועט באַשיידן דעם פֿריד פֿון פֿרעהן.
- יז וַיְדַבֵּר פַּרְעֹה אֶל־יוֹסֵף בְּחֻלְמֵי הַנִּיּוֹת עֹמֵד עַל־שְׂפַת הַיָּאֵר:
 האָט פֿרעה געזאָגט צו יוסֿפֿן: מיר חלומט זיך, ערשט איך שטיי ביים ברעג טײַך.

18 A aj, z potoka toho vystupovalo sedm krav tlustých a pěkných, kteréžto pásly se na mokřinách.

A oto z rzeki wystąpiło siedm krów, zdrowych na ciele, i pięknych z kształtu, i pasły się na łące.

19 A aj, sedm jiných krav vystupovalo za nimi churavých a šeredných velmi a hubených; neviděl jsem tak šeredných ve vsí zemi Egyptské.

A oto siedm krów innych wyszło za niemi, nędznych i lichych bardzo z kształtu, i chudych na ciele; nie widziałem podobnych na całej ziemi Micraim co do lichoty.

20 A sežraly krávy ty hubené a šeredné sedm krav prvnějších tlustých.

I požarły krowy chude i liche siedm krów pierwszych zdrowych.

21 A ač dostaly se do břicha jejich, však nebylo znáti, by se dostaly v střeva jejich; nebo na pohledění byly mrzké, jako i před tím. I procítil jsem.

I weszły do wnętrza ich; a przecie znać nie było, iż weszły do wnętrza ich, a wejżenie ich pozostało lichém jak poprzędnio. I ocknąłem się. -

יח וְהָיָה מִן־הַיָּאָר עֹלֹת שְׁבַע פָּרוֹת בְּרִיאֹת בָּשָׂר וִיפֹת תֹּאֵר וְתִרְעִינָה בְּאָחוּ:

און אָט גייען אַרויף פֿון טײך זיבן קי, פֿעט אויפֿן לײב און שיין אויפֿן געשטאַלט; און זיי האָבן זיך געפֿיטערט אין גראָז.

יט וְהָיָה שְׁבַע־פָּרוֹת אַחֲרוֹת עֹלֹת אַחֲרֵיהֶן דָּלוֹת וְרַעוֹת תֹּאֵר מְאֹד וְרָקוֹת בָּשָׂר לֹא־רֵאִיתִי כְּהֵנָּה בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרַיִם לְרַע:

און אָט גייען אַרויף נאָך זיי זיבן אַנדערע קי, אָרים און זייער מיאוס אויפֿן געשטאַלט און דאַר אויפֿן לײב, וואָס אין גאַנצן לאַנד מִצְרַיִם האָב איך נישט געזען זייער גלייכן אין מיאוסקייט.

כ וְתֹאכְלָנָה הַפָּרוֹת הָרָקוֹת וְהָרַעוֹת אֶת שְׁבַע הַפָּרוֹת הָרֵאשֹׁנוֹת הַבְּרִיאֹת:

און די דאַרע און מיאוסע קי האָבן אויפֿגעגעסן די ערשטע זיבן פֿעטע קי.

כא וְתִבְאָנָה אֶל־קִרְבָּנָהּ וְלֹא נֹדַע כִּי־בָאוּ אֶל־קִרְבָּנָהּ וּמֵרֵאִיהֶן רַע כַּאֲשֶׁר בַּתְּחִלָּה וְאִיקָץ:

און זיי זינען אַרײַן אין זיי, און עס איז נישט געווען קענטיק אַז זיי זינען אין זיי אַרײַן, און זייער אויסזען איז געווען אַזוי מיאוס ווי אין אָנהייב. און איך האָב זיך אויפֿגעכאַפֿט.

22 Viděl jsem také ve snách, ano sedm klasů vyrostlo z stébla jednoho plných a pěkných.

I ujrzałem we śnie, a niby siedm kłosów wyrosło z źdźbła jednego, pełnych i pięknych.

כב וַאֲרָא בַּחֲלֹמִי וְהִנֵּה שִׁבְעַ שְׁפָלִים
עֹלֹת בְּקִנְיָה אֶחָד מִלֵּאֵת וְטִבּוֹת:

און איד האָב געזען אין מיין חלום,
ערשט זיבן זאנגען גייען-אויף אויף איין
שטענגל, פֿולע און גוטע.

23 A aj, sedm klasů drobných, tenkých a východním větrem usvadlých vycházelo za nimi.

Ale oto siedm kłosów zeschniętych, pustych i zwarzonych wiatrem wschodnim, wyrastało za nimi.

כג וְהִנֵּה שִׁבְעַ שְׁפָלִים צְנֻמוֹת דַּקּוֹת
שֹׁדְפוֹת קָדִים צִמְחוֹת אַחֲרֵיהֶם:

און אַט שפּראַצן אַרויס נאָך זיי זיבן
זאנגען אַינגעטריקנטע, דינע,
פֿאַרברענטע פֿון מזרח-ווינט.

24 I pohltili klasové ti drobní sedm klasů pěkných. Což když jsem vypravoval hadačům, nebyl, kdo by mi vyložil.

I pochłonęły kłosy puste, siedm kłosów pięknych. I opowiedziałem to wróżbitom, lecz nikt nie wyjaśnił mi.

כד וַתִּבְלָעַן הַשְּׁפָלִים הַדַּקִּת אֶת שִׁבְעַ
הַשְּׁפָלִים הַטִּבּוֹת וְאָמַר
אֶל־הַחֲרָטְמִים וְאִין מַגִּיד לִי:

און די דינע זאנגען האָבן אַינגעשלונגען
די זיבן גוטע זאנגען. האָב איד
דערציילט די חרטומים, אָבער קיינער
קען מיר ניט זאָגן.

25 Odpověděl Jozef Faraonovi: Sen Faraonův jednotejný jest. Což Bůh činiti bude, to ukázal Faraonovi.

I rzekł Josef do Faraona: «Sen Faraona jeden jest! Co Bóg uczyni, zapowiedział to Faraonowi!

כה וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל־פַּרְעֹה חֵלֹם פְּרֹעֶה
אֶחָד הוּא אֵת אֲשֶׁר הָאֱלֹהִים עָשָׂה
הַגִּיד לְפַרְעֹה:

האַט יוֹסֵף געזאָגט צו פֿרעעהן: דער
חלום פֿון פֿרעעהן איז איינער; וואָס גאַט
ווייל טאָן האָט ער אָנגעזאָגט פֿרעעהן.

26 Sedm krav pěkných jest sedm let, a sedm klasů pěkných *tolikéž* jest sedm let; sen jest jednotejný.

Siedm krów pięknych - to siedm lat; a siedm kłosów pięknych - to siedm lat; sen to jeden.

כו שִׁבְעַ פָּרֹת הַטִּבּוֹת שִׁבְעַ שָׁנִים הֵנָּה
וְשִׁבְעַ הַשְּׁפָלִים הַטִּבּוֹת שִׁבְעַ שָׁנִים
הֵנָּה חֵלֹם אֶחָד הוּא:

די זיבן גוטע קי דאָס זיינען זיבן יאָר,
און די זיבן גוטע זאנגען דאָס זיינען זיבן
יאָר; איין חלום איז דאָס.

- 27 Sedm pak hubených krav a šeredných, vystupujících za nimi, sedm let jest; a sedm klasů drobných a větrem východním usvadlých bude sedm let hladu.
- A siedm krów nędznych i lichych, które wstąpiły za nimi, - to siedm lat; a siedm kłosów czczych i zwarzonych wiatrem wschodnim, będą to siedm lat głodu.
- 28 Tot' jest, což jsem mluvil Faraonovi: Což Bůh činiti bude, ukazuje Faraonovi.
- Oto rzecz o której powiedziałem do Faraona: co Bóg uczyni, pokazał Faraonowi.
- 29 Aj, sedm let nastane, *v nichž* hojnost veliká bude ve vsí zemi Egyptské.
- Oto siedm lat nadejdzie obfitości wielkiej na całej ziemi Micraim.
- 30 A po nich nastane sedm let hladu, *v nichž* v zapomenutí přijde všecka *ta* hojnost v zemi Egyptské; a zhubí hlad zemi.
- A nastanie siedm lat głodu po nich, że zapomnianą będzie cała obfitość na ziemi Micraim, i zniszczy głód ziemię.
- 31 Aniž poznána bude hojnost ta v zemi, pro hlad, *kterýž přijde* potom; nebo velmi veliký bude.
- I znać nie będzie obfitości onej w ziemi, dla głodu tego, który nastąpi; gdyż ciężkim będzie bardzo.
- כז וְשִׁבַּע הַפָּרוֹת הָרְקוֹת וְהָרַעַת הָעֵלֶת אַחֲרֵיהֶן שִׁבַּע שָׁנִים הִנֵּה וְשִׁבַּע הַשְּׂבִילִים הָרְקוֹת שְׂדֵפוֹת הַקָּדִים יִהְיוּ שִׁבַּע שָׁנֵי רָעָב:
- און די זיבן דאָרע און מיאוסע קי, וואָס זינען אַרויפֿגעקומען נאָך זיי, דאָס זינען זיבן יאָר; און די זיבן ליידיקע זאנגען פֿאַרברענט פֿון מזרח-ווינט, דאָס וועלן זיין זיבן הונגעריאָרן.
- כח הוּא הַדָּבָר אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי אֶל־פֶּרְעָה אֲשֶׁר הָאֱלֹהִים עֲשָׂה הָרָאָה אֶת־פֶּרְעָה:
- דאָס איז די זאך וואָס איך האָב געזאָגט פֿרעעהן: וואָס גאָט וויל טאָן האָט ער באַוויזן פֿרעעהן.
- כט הִנֵּה שִׁבַּע שָׁנִים בָּאוֹת שִׁבַּע גְּדוֹל בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרַיִם:
- זע, עס קומען זיבן יאָר פֿון גרויס זעט אין גאַנצן לאַנד מִצְרַיִם.
- ל וְקָמוּ שִׁבַּע שָׁנֵי רָעָב אַחֲרֵיהֶן וְנִשְׁפַּח כָּל־הַשִּׁבַּע בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם וְכָל־הָרָעָב אֶת־הָאֶרֶץ:
- און נאָך זיי וועלן אויפֿשטײן זיבן הונגעריאָרן, און די גאַנצע זעט וועט זיין פֿאַרגעסן אין לאַנד מִצְרַיִם; און דער הונגער וועט פֿאַרלענדן דאָס לאַנד.
- לא וְלֹא־יִיָּדַע הַשִּׁבַּע בְּאֶרֶץ מִפְּנֵי הָרָעָב הֵהוּא אַחֲרֵי־כֵן כִּי־כָבֵד הוּא מְאֹד:
- און פֿון דער זעט וועט ניט זיין צו מערקן אין לאַנד, פֿון וועגן יענעם הונגער וואָס נאָכדעם; וואָרום ער וועט זיין זייער שווער.

- 32 Že pak opětován jest sen Faraonovi podvkrát, *znamená*, že jistá věc jest od Boha, a že tím spíše Bůh vykoná to.
- A ponieważ powtórzył się sen Faraonowi dwukrotnie: to postanowioną jest ta rzecz od Boga, a przyspiesza Bóg jej spełnienie.
- 33 Protož nyní ať vyhledá Farao muže opatrného a moudrého, kteréhož by ustanovil nad zemí Egyptskou.
- A teraz niech upatrzy Faraon męża rozsądnego i mądrego, a niech ustanowi go nad ziemią Micraim;
- 34 To ať učiní Farao, a postaví úředníky nad zemí, a béře pátý díl z *úrod* země Egyptské, po sedm let hojných.
- I niechaj zarządzi Faraon, aby ustanowił nadzorców nad ziemią, i zbierał piątą część urodzajów ziemi Micraim, w siedmiu latach obfitości.
- 35 Ať shromáždí všelike potrav y těch úrodných let nastávajících, a sklídí obilí k ruce Faraonovi; a potrav y v městech ať se chovají *pilně*.
- I niech nagromadzą wszelkiej żywności lat tych dobrych, które nastąpią, i składają zboże pod rękę Faraona, na żywność po miastach, i niech pilnują.
- לב וְעַל הַשָּׁנוֹת הַחֲלוֹם אֶל־פַּרְעֹה פְּעָמִים כִּי־נִכּוֹן הַדְּבָר מֵעַם הָאֱלֹהִים וּמִמֶּהָר הָאֱלֹהִים לַעֲשׂוֹתוֹ:
- און וואָס דער חלום האָט זיך איבערגעחזרט אַ צווייט מאל: ווייל די זאך איז פֿעסט פֿון גאָט, און גאָט אַיילט דאָס צו טאָן.
- לג וְעַתָּה יֵרָא פַּרְעֹה אִישׁ נָבוֹן וְחָכָם וַיִּשְׁתִּיתָהוּ עַל־אֶרֶץ מִצְרַיִם:
- און אַצונד, זאָל פֿרעה זען אַ פֿאַרשטאַנדיקן און אַ קלוגן מאַן, און אים שטעלן איבערן לאַנד מִצְרַיִם.
- לד יַעֲשֶׂה פַּרְעֹה וַיִּפְקֹד פְּקָדִים עַל־הָאָרֶץ וְחָמֵשׁ אֶת־אֶרֶץ מִצְרַיִם בְּשִׁבְעַ שָׁנֵי הַשְּׁבַע:
- זאָל פֿרעה דאָס טאָן, און זאָל ער אויפֿזעצן אויפֿזעער איבערן לאַנד, און באַוואַרענען דאָס לאַנד מִצְרַיִם אין די זיבן זאַטע יאָרן.
- לה וַיִּקְבְּצוּ אֶת־כָּל־אֹכֶל הַשָּׁנִים הַטֹּבֹת הַבָּאֹת הָאֵלֶּה וַיִּצְבְּרוּ־בָר תַּחַת יַד־פַּרְעֹה אֹכֶל בְּעָרִים וּשְׁמָרוּ:
- און זאָל מען אויפֿזאַמלען די גאַנצע שפּיז פֿון די דאָזיקע גוטע יאָרן וואָס קועמן, און זאָל מען אָנקלײַבן תבואה אונטער דער האַנט פֿון פֿרעהן, פֿאַר שפּיז אין די שטעט, און היטן.

- 36 A budou pokrmové ti za poklad zemi této k sedmi letům hladu, kteráž budou v zemi Egyptské, aby nebyla zkažena země tato hladem.
- I będzie ta żywność zapasem dla ziemi, na siedm lat głodu, które nastaną w ziemi Mi-craim, aby nie wyniszczała ziemia od głodu.»
- 37 I líbila se řeč ta Faraonovi i všechněm služeb-níkům jeho.
- I podobało się słowo to w oczach Faraona, i w oczach wszystkich sług jego.
- 38 Tedy řekl Farao služebníkům svým: Najdeme-liž podobného tomuto muži, v němž by byl Duch Boží?
- I rzekł Faraon do sług swoich: "Czyż znaj-dziem podobnego męża, w którym by był duch Boży?"
- 39 Jozefovi pak řekl: Poněvadž Bůh dal znáti tobě všecko toto, není žádného tak rozumného a moudrého, jako ty jsi.
- I rzekł Faraon do Josefa: "Skoro oznajmił ci Bóg to wszystko, to niema rozsądnego i ma-drego, równego tobie!"
- 40 Ty budeš nad domem mým, a líbati bude tvář tvou všecken lid můj; stolicí toliko *královskou* vyšší nad tebe budu.
- Ty będziesz nad domem moim, a podług sło-wa twojego rządzić się będzie cały lud mój; tyl-ko tronem wyższym będę od ciebie."
- לֹא וַהֲיָה הָאֵכָל לְפָקֶדוֹן לְאֶרֶץ לְשִׁבַּע שָׁנֵי הָרָעָב אֲשֶׁר תִּהְיֶינָה בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם וְלֹא־תִכָּרַת הָאֶרֶץ בְּרָעָב:
- און די שפּיז וועט זיין אַוועקגעלייגט פֿאַרן לאַנד, אויף די זיבן הונגעריאַרן וואָס וועלן זיין אין לאַנד מִצְרַיִם, און דאָס לאַנד וועט ניט פֿאַרשניטן ווערן פֿון הונגער.
- לֹא וַיִּיטֵב הַדָּבָר בְּעֵינֵי פֶרְעָה וּבְעֵינֵי כָל־עַבְדָּיו:
- און די זאך איז ווילגעפֿעלן אין די אויגן פֿון פֿרעהן, און אין די אויגן פֿון אַלע זינע קנעכט.
- לֹא וַיֹּאמֶר פֶּרְעָה אֶל־עַבְדָּיו הִנֵּמְצָא כָזֶה אִישׁ אֲשֶׁר רוּחַ אֱלֹהִים בּוֹ:
- און פֿרעה האָט געזאָגט צו זינע קנעכט: קענען מיר דען געפֿינען אַזאַ ווי דער דאָזיקער, אַ מאַן וואָס דער גיכט פֿון גאָט איז אין אים?
- לֹא וַיֹּאמֶר פֶּרְעָה אֶל־יֹסֵף אַחֲרֵי הוֹדִיעַ אֱלֹהִים אוֹתָהּ אֶת־כָּל־זֹאת אֵין־נִבּוֹן וַחֲכָם כָּמוֹךָ:
- און פֿרעה האָט געזאָגט צו יֹסֵף: נאָכדעם ווי גאָט האָט דִּךְ געלאָזט וויסן דאָס אַלץ, איז נִיטאַ אַ פֿאַרשטאַנדִיקער און אַ קלוגער אַזוי ווי דו.
- מ אַתָּה תִּהְיָה עַל־בֵּיתִי וְעַל־פִּיךָ יִשָּׁק כָּל־עַמִּי רַק הַפֶּסַח אֶגְדֹּל מִמֶּךָ:
- דו וועסט זיין איבער מִיין הויז, און לויט דִּיין מויל זאָל געווירטשאַפֿט ווערן מִיין גאַנץ פֿאָלק; נאָר מיטן טראָן וועל איך זיין גרעסער פֿון דיר.

- 41 **מא** וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה אֶל־יוֹסֵף רְאֵה נָתַתִּי
אתָּה עַל כָּל־אֶרֶץ מִצְרַיִם:
און פֿרעה האָט געזאָגט צו יוסף: זע,
איך האָב דיך אויפֿגעזעצט איבערן
גאַנצן לאַנד מִצְרַיִם.
- 42 **מב** וַיִּסֶּר פַּרְעֹה אֶת־טַבַּעְתּוֹ מֵעַל יָדוֹ וַיִּתֵּן
אֹתָהּ עַל־יַד יוֹסֵף וַיַּלְבֵּשׁ אֹתוֹ
בְּגָדֵי־יֵשׁ וַיַּשֶּׂם רֶבֶד הַזָּהָב
עַל־צוּאָרוֹ:
און פֿרעה האָט אַראָפֿגענומען זײַן
זיגלרינג פֿון זײַן האַנט, און האָט אים
אַנגעטאָן אויף דער האַנט פֿון יוסף, און
ער האָט אים אַנגעקליידט אין לינענע
בגדים, און אים אַנגעטאָן אַ גילדערנע
קייט אויפֿן האַלדז.
- 43 **מג** וַיַּרְכֵּב אֹתוֹ בְּמַרְכָּבַת הַמִּשָּׁנָה
אֲשֶׁר־לוֹ וַיִּקְרָאוּ לְפָנָיו אַבְרָהָ וְנָתָן
אֹתוֹ עַל כָּל־אֶרֶץ מִצְרַיִם:
און ער האָט אים געמאַכט פֿאַרן אין
זײַן צווייטן ריטוואָגן; און מע האָט
אויסגערופֿן פֿאַר אים: אַבְרָהָ! און ער
האָט אים אויפֿגעזעצט איבערן גאַנצן
לאַנד מִצְרַיִם.
- 44 **מד** וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה אֶל־יוֹסֵף אֲנִי פַרְעֹה
וּבְלִעְדִּיךָ לֹא־יָרִים אִישׁ אֶת־יָדוֹ
וְאֶת־רַגְלוֹ בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרַיִם:
און פֿרעה האָט געזאָגט צו יוסף: איך
בין פֿרעה, אָבער אַן דיר זאָל קיינער
ניט אויפֿהייבן אַ האַנט אָדער אַ פֿוס
אין גאַנצן לאַנד מִצְרַיִם.
- 41 Řekl také Farao Jozefovi: Aj, ustanovil jsem tě
nade vší zemí Egyptskou.
I rzekł Faraon do Josefa: "Patrz, postanawiam
cię nad całą ziemią Micraim!"
- 42 A sňav Farao prsten svůj s ruky své, dal jej na
ruku Jozefovu, a oblékl ho v roucho kmen-
tové, a vložil zlatý řetěz na hrdlo jeho.
I zdjál Faraon pierścień swój z ręki swojej,
i włożył go na rękę Josefa; i przyodział go
w szaty z bisioru, i zawiesił łańcuch złoty
na szyję jego.
- 43 A dal ho voziti na svém druhém voze, a volali
před ním: Klanějte se! I ustanovil ho nade vší
zemí Egyptskou.
I kazał go wozić na wozie namiestnikowskim
swoim, i wołali przed nim; "zgiąć kolana!" I tak
ustanowił go nad całą ziemią Micraim.
- 44 A řekl Farao Jozefovi: Já jsem Farao, a bez do-
puštění tvého nepozdvihne žádný ruky své ani
nohy své ve vší zemi Egyptské.
I rzekł Faraon do Josefa: "Ja Faraon; ale bez
ciebie nie podniesie nikt ani ręki, ani nogi swo-
jej, w całej ziemi Micraim".

45 A dal Farao jméno Jozefovi Safenat Paneach, a dal mu Asenat dceru Putifera, knížete On, za manželku. I vyšel Jozef na zemi Egyptskou.

I nazwał Faraon imię Josefa: Cafnath-Paneach; a dał mu Osnatę, córkę Poti-fery, kapłana Onu, za żonę. I przeszedł Josef całą ziemię Micraim.

46 (*Jozef pak byl ve třidcítí letech, když stál před Faraonem králem Egyptským.*) A vyšed od tváři Faraonovy, projel všecku zemi Egyptskou.

A Josef miał trzydzieści lat, gdy stanął przed Faraonem, królem Micraim. I wyszedł Josef z przed oblicza Faraona, i przeszedł całą ziemię Micraim.

47 A vydala země po sedm let úrodných *obilí* hojnost.

I wydała ziemia w siedmiu latach obfitości *garściami*.

48 I nahromáždil všelijakých potrav v těch sedmi letech *hojných* v zemi Egyptské, a složil potravu tu v městech; úrody polní jednoho každého města, kteréž byly okolo něho, složil v něm.

I gromadził on wszelaką żywność w siedmiu latach, które nastaly w ziemi Micraim, i składał żywność tę w miastach; żywność z pól każdego miasto otaczających, składał w niem.

מה וַיִּקְרָא פֶּרְעָה שֵׁם־יוֹסֵף צָפְנַת פַּעֲנִיחַ
וַיִּתֵּן־לוֹ אֶת־אֲסֵנַת בַּת־פּוֹטִי פֶּרַע כֵּהֵן
אֵן לְאִשָּׁה וַיֵּצֵא יוֹסֵף עַל־אֶרֶץ
מִצְרַיִם:

און פרעה האָט גערופֿן דעם נאָמען פֿון
יוסף, צָפְנַת־פַּעֲנִיחַ; און ער האָט אים
געגעבן אָסֵנַת די טאכטער פֿון
פּוֹטִי־פֶּרַע, דעם פריסטער פֿון און, פֿאַר
אַ ווייב.

מו וַיּוֹסֶף בֶּן־שְׁלֹשִׁים שָׁנָה בְּעָמְדוֹ לִפְנֵי
פֶּרְעָה מֶלֶךְ־מִצְרַיִם וַיֵּצֵא יוֹסֵף מִלִּפְנֵי
פֶּרְעָה וַיַּעֲבֹר בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרַיִם:

און יוסף איז אַרױסגעגאַנגען איבערן
לאַנד מִצְרַיִם. — און יוסף איז געווען
דרייסיק יאָר אַלט, ווען ער האָט זיך
געשטעלט פֿאַר פֿרעה דעם מלך פֿון
מִצְרַיִם. — און יוסף איז אַרױסגעגאַנגען
פֿון פֿאַר פֿרעה, און איז דורכגעגאַנגען
דורכן גאַנצן לאַנד מִצְרַיִם.

מז וַתַּעַשׂ הָאָרֶץ בְּשָׁבַע שְׁנֵי הַשָּׁבָע
לְקַמְצִים:

און דאָס לאַנד האָט געבראַכט אין די
זיבן זאַטע יאָרן הױפֿנסװײַז.

מח וַיִּקְבֹּץ אֶת־כָּל־אֹכֶל שְׁבַע שָׁנִים אֲשֶׁר
הָיוּ בָאָרֶץ מִצְרַיִם וַיִּתֵּן־אֹכֶל בְּעָרִים
אֹכֶל שְׂדֵה־הָעִיר אֲשֶׁר סְבִיבֹתֶיהָ נָתַן
בַּתּוֹכָהּ:

און ער האָט אױפֿגעזאַמלט די גאַנצע
שפּײַז פֿון די זיבן יאָר װאָס זײַנען
געווען אין לאַנד מִצְרַיִם, און האָט
אַרײַנגעטאָן די שפּײַז אין די שטעט; די
שפּײַז פֿון די פֿעלדער פֿון אַ שטאָט
װאָס אַרום איר,

49 A tak nahromáždil Jozef obilí velmi mnoho, jako *jest* písku mořského, tak že přestali počítati; nebo mu nebylo počtu.

I nagromadził Josef zboża, jako piasku morskiego, mnóstwo wielkie; tak że zaniechał liczyć, gdyż nie było liczby.

50 Jozefovi pak narodili se dva synové, prvé než přišel rok hladu, kteréž mu porodila Asenat, dcera Putifera, knížete On.

A Josefowi urodzili się dwaj synowie, zanim nastał rok głodu, których urodziła mu Osnath, córka Poti-fery, kapłana Onu.

51 A nazval Jozef jméno prvorozeného Manasses, *řka*: Nebo způsobil to Bůh, abych zapomenul na všechny práce své, a na všecken dům otce svého.

I nazwał Josef imię pierworodnego: Menasze, "gdyż - dał mi zapomnieć Bóg wszystkie nie-szczęścia moje, i cały dom ojca mojego."

52 Jméno pak druhého nazval Efraim, *řka*: Nebo dal mi Bůh zrůst v zemi trápení mého.

A imię drugiego nazwał: Efraim, "gdyż - rozmnożył mnie Bóg w ziemi niedoli mojej."

מֵט וַיִּצְבֹּר יוֹסֵף בָּר כְּחֹל הַיָּם הָרַבָּה
מֵאֵד עַד כִּי־חָדַל לִסְפֹּר כִּי־אֵין
מִסְפָּר:

הָאֵט ער אַרײַנגעטאָן אין איר. און יוסף
הָאֵט אָנגעקליבן תבואה אַזוי ווי זאָמֵד
פֿון ים, זייער פֿיל, ביז מע האָט
אויפֿגעהערט צו ציילן, ווייל עס איז
געווען אַן אַ צאָל.

נ וַלְיוֹסֵף יָלַד שְׁנֵי בָנִים בְּטָרֶם תְּבוּאָה
שְׁנַת הָרָעָב אֲשֶׁר יָלְדָה־לּוֹ אֲסֵנַת
בַּת־פּוּטִי פֶרֶע כֹּהֵן אוֹן:

און בײַ יוספֿן זײַנען געבאָרן געוואָרן,
איידער דאָס הונגעריגער איז געקומען,
צוויי זין, וואָס אָסנַת די טאָכטער פֿון
פּוטי־פֿרע דעם פּריסטער פֿון און האָט
אים געבאָרן.

נא וַיִּקְרָא יוֹסֵף אֶת־שֵׁם הַבְּכוֹר מְנַשֶּׁה
כִּי־נִשְׁנֵי אֱלֹהִים אֶת־כָּל־עַמְלִי וְאֵת
כָּל־בֵּית אָבִי:

און יוסף האָט גערופֿן דעם נאָמען פֿון
דעם בכֹּר מְנַשֶּׁה, ווייל: » גאָט האָט
מיך געמאַכט פֿאַרגעסן מײַן גאַנצע
מאַטערניש, און דאָס גאַנצע הויז פֿון
מײַן פֿאַטער.«

נב וְאֵת שֵׁם הַשֵּׁנִי קָרָא אֶפְרַיִם
כִּי־הִפְרִנִי אֱלֹהִים בְּאֶרֶץ עֲנִי:

און דעם נאָמען פֿון דעם צווייטן האָט
ער גערופֿן אֶפְרַיִם, ווייל: » גאָט האָט
מיך געפֿרוכפּערט אין דעם לאַנד פֿון
מײַן פֿײַן.«

- 53 Tedy pominulo sedm let hojnych v zemi Egyptské; גג וַתְּכַלֶּינָה שְׁבַע שָׁנֵי הַשָּׁבַע אֲשֶׁר הָיָה בָּאָרֶץ מִצְרַיִם:
- I skończyły się siedm lat obfitości, która była w ziemi Micraim. און עס האָבן זיך געענדיקט די זיבן יאָר פֿון דער זעט וואָס איז געווען אין לאַנד מִצְרַיִם.
- 54 A počalo sedm let hladu přicházeti, jakž byl předpověděl Jozef. I byl hlad po všech krajích, ale po vši zemi Egyptské byl chléb. גד וַתְּחַלֶּינָה שְׁבַע שָׁנֵי הָרָעָב לְבוֹא כָּאֲשֶׁר אָמַר יוֹסֵף וַיְהִי רָעָב בְּכָל־הָאֲרָצוֹת וּבְכָל־אֶרֶץ מִצְרַיִם הָיָה לֶחֶם:
- I zaczęły siedm lat głodu następować, jako był przepowiedział Josef. I był głód we wszystkich krajach; ale na całej ziemi Micraim był chléb. און עס האָבן אָנגעהויבן קומען די זיבן הונגעריאָרן, אַזוי ווי יוסף האָט פֿאַרויסגעזאָגט. און עס איז געווען אַ הונגער אין אַלע לענדער, נאָר אין גאַנצן לאַנד מִצְרַיִם איז געווען ברויט.
- 55 Potom *také* nedostatek trpěla všechna země Egyptská, a volal lid k Faraonovi o chléb. I řekl Farao všechněm Egyptským: Jděte k Jozefovi, což vám rozkáže, učiníte. נה וַתִּרְעַב כָּל־אֶרֶץ מִצְרַיִם וַיִּצְעַק הָעָם אֶל־פַּרְעֹה לֶלֶחֶם וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה לְכָל־מִצְרַיִם לְכוּ אֶל־יוֹסֵף אֲשֶׁר־יֹאמַר לָכֶם תַּעֲשׂוּ:
- Lecz nastał głód i w całej ziemi Micraim, a wołał lud do Faraona o chléb; rzekł tedy Faraon do wszystkich Micrejczyków: "Idźcie do Josefa, a co powie wam, uczynicie!" און אַז דאָס גאַנצע לאַנד מִצְרַיִם האָט אָנגעהויבן הונגערן, און דאָס פֿאָלק האָט געשריען צו פַּרְעֹהן אום ברויט, האָט פַּרְעֹה געזאָגט צו גאַנץ מִצְרַיִם: גייט צו יוספֿן; וואָס ער וועט אייך זאָגן, זאָלט איר טאָן.
- 56 A *byl* hlad na tváři vši země. Tedy otevřel Jozef všechny *obilnice*, v nichž *obilí* bylo, a prodával Egyptským; nebo rozmohl se hlad v zemi Egyptské. נו וַהֲרָעַב הָיָה עַל כָּל־פְּנֵי הָאֲרֶץ וַיִּפְתָּח יוֹסֵף אֶת־כָּל־אֲשֶׁר בָּהֶם וַיִּשְׁבֹּר לְמִצְרַיִם וַיַּחֲזֹק הָרָעָב בָּאָרֶץ מִצְרַיִם:
- Gdy zaś nastał głód na powierzchni całej ziemi, otworzył Josef wszystkie składy, i sprzedawał zboże Micrejczykom. A głód wzmagał się w ziemi Micraim. און דער הונגער איז געווען איבערן גאַנצן לאַנד; און יוסף האָט געעפֿנט אַלע שפּייכלערס, און האָט פֿאַרקויפֿט צו מִצְרַיִם; און דער הונגער האָט זיך געשטאַרקט אין לאַנד מִצְרַיִם.

57 A všickni *obyvatelé* země přicházeli do Egypta k Jozefovi, aby kupovali; nebo rozmohl se byl hlad po vší zemi.

I ze wszystkich krajów przybywali do Micraim, aby zakupować zboże u Josefa; gdyż wzmagał się głód na całej ziemi.

נז וְכָל־הָאָרֶץ בָּאוּ מִצְרִימָה לְשֹׁבֵר
אֶל־יוֹסֵף כִּי־חָזַק הָרָעָב בְּכָל־הָאָרֶץ:

און פֿון דער גאַנצער ערד איז מען
געקומען קיין מִצְרַיִם צו יוֹסֵף קוִיפֿן
תבואה, וואָרום דער הונגער איז געווען
שטאַרק אויף דער גאַנצער ערד.

- 1 Vida pak Jákob, že by potrava byla v Egyptě, řekl synům svým: Co hledíte jeden na druhého?
I dowiedział się Jakób, że jest zboże w Micraim, i rzekł Jakób do synów swoich: "Na co się ogładacie?"
א וַיֵּרָא יַעֲקֹב כִּי יִשְׁ-שָׁבֵר בְּמִצְרַיִם וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב לְבָנָיו לָמָּה תִּתְרָאוּ:
און יעקב האט געזען אז עס איז דא תבואה אין מצרים, און יעקב האט געזאגט צו זיינע זין: וואס קוקט איר אייך אן?
- 2 I mluvil *jim*: Aj, slyšel jsem, že mají potravu v Egyptě; jděte tam, a kupte nám odtud, abychom živi byli a nezemřeli.
I rzekł: "Oto slyszałem, że jest zboże w Micraim; znijďte tam, a zakupte nam ztamtąd, abyśmy się żywili, a nie pomarli."
ב וַיֹּאמֶר הִנֵּה שָׁמַעְתִּי כִּי יִשְׁ-שָׁבֵר בְּמִצְרַיִם רְדוֹ-שָׁמָּה וְשִׁבְרוּ-לָנוּ מִשָּׁם וְנִחְיֶה וְלֹא נָמוּת:
און ער האט געזאגט: אט האב איד געהערט, אז עס איז דא תבואה אין מצרים. נידערט אראפ אהין, און קויפט אונדז איין פון דארטן, כדי מיר זאלן לעבן און ניט שטארבן.
- 3 Tedy šlo deset bratrů Jozefových, aby nakoupili obilí v Egyptě.
Zeszło tedy dziesięciu braci Josefa zakupić zboże w Micraim.
ג וַיֵּרְדוּ אֶחָיִי-יֹסֵף עֶשְׂרֵה לְשָׁבֵר בָּר בְּמִצְרַיִם:
האבן יוספס צען ברידער אראפגענידערט קויפן תבואה פון מצרים.
- 4 Ale Beniamina, bratra Jozefova, neposlal Jákob s bratřími jeho, nebo řekl: Aby se mu tam *něco* zlého nepříhodilo.
Ale Binjamina, brata Josefa, nie posłał Jakób z braćmi jego, rzekł bowiem: "by go nie spotkała przygoda."
ד וְאֶת-בְּנֵימִין אָחִי יוֹסֵף לֹא-שָׁלַח יַעֲקֹב אֶת-אָחָיו כִּי אָמַר פֶּן-יִקְרָאנוּ אֶסּוֹן:
אבער בנימין, יוספס ברודער, האט יעקב ניט מיטגעשיקט מיט זיינע ברידער, ווייל ער האט געזאגט: טאמער וועט אים טרעפן אן אומגליק.

- 5 I šli synové Izraelovi spolu s jinými, aby kupovali; nebo byl hlad v zemi Kananejské.

I przybyli synowie Israela dla zakupienia zboża wśród przybywających; gdyż był głód w ziemi Kanaan.

- 6 Jozef pak byl nejvyšší správce v zemi té; on prodával obilí všemu lidu země. Tedy přišli bratři Jozefovi, a skláněli se před ním tváří až k zemi.

Josef zaś był władcą w kraju tym; on to sprzedawał zboże całemu ludowi kraju. I przybyli bracia Josefa, i pokłonili mu się twarzą ku ziemi.

- 7 A uzřev Jozef bratři své, poznal je; a ukázal se k nim *jako* cizí, a tvrdě mluvil k nim, řka jim: Odkud jste přišli? I odpověděli: Z země Kananejské, abychom nakoupili potrav.

I ujrzał Josef braci swoich, i poznał ich; lecz udawał obcego wobec nich, i przemówił do nich surowo, i rzekł do nich: "Zkądęście przyszli?" I odpowiedzieli: "Z ziemi Kanaan, dla zakupienia żywności."

- 8 Poznal, pravím, Jozef bratři své, ale oni nepoznali ho.

Tak poznał Josef braci swoich, oni zaś nie poznali go.

ה וַיָּבֹאוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל לְשֹׁבֵר בְּתוֹךְ

הַבָּאִים כִּי־הָיָה הָרָעָב בְּאֶרֶץ כְּנָעַן:

וַיָּבֹאוּ גַּם־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְשֹׁבֵר בְּתוֹךְ הַבָּאִים כִּי־הָיָה הָרָעָב בְּאֶרֶץ כְּנָעַן: וַיָּבֹאוּ גַּם־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְשֹׁבֵר בְּתוֹךְ הַבָּאִים כִּי־הָיָה הָרָעָב בְּאֶרֶץ כְּנָעַן:

וַיֹּסֶף הוּא הַשָּׂלִיט עַל־הָאָרֶץ הוּא הַמְּשָׁבִיר לְכָל־עַם הָאָרֶץ וַיָּבֹאוּ אָחֵי יוֹסֵף וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ־לּוֹ אַפַּיִם אָרְצָה:

און יוסף איז געווען דער געוועלטליקער איבערן לאַנד; ער איז געווען דער וואָס האָט פֿאַרקויפֿט צום גאַנצן פֿאָלק פֿון לאַנד. זײַנען געקומען יוסףס ברידער, און האָבן זיך צו אים געבוקט מיטן פנים צו דער ערד.

וַיֵּרָא יוֹסֵף אֶת־אָחֵיו וַיִּכְרַם וַיַּתְנִכֵּר אֲלֵיהֶם וַיְדַבֵּר אִתָּם קָשׁוֹת וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם מֵאֵין בָּאתֶם וַיֹּאמְרוּ מֵאֶרֶץ כְּנָעַן לְשֹׁבֵר־אֶכֶל:

און יוסף האָט געזען זײַנע ברידער, און האָט זיי דערקענט, אָבער ער האָט זיך געמאַכט פֿרעמד צו זיי, און האָט גערעדט מיט זיי האַרט, און האָט צו זיי געזאָגט: פֿון וואָנען קומט איר? האָבן זיי געזאָגט: פֿון לאַנד כְּנָעַן, איינצוקויפֿן שפּיז.

ח וַיִּכְרַם יוֹסֵף אֶת־אָחֵיו וְהֵם לֹא הִכְרָהוּ:

און יוסף האָט דערקענט זײַנע ברידער, אָבער זיי האָבן אים נישט דערקענט.

9 Tedy zpomenul Jozef na sny, kteréž měl o nich, a řekl jim: Špehéři jste, a přišli jste, abyste shlédli nepevná místa země.

I wspomniął Josef na sny, które mu się śniły o nich; i rzekł do nich: "Wyście szpiegi; by wypatrywać słabości tej ziemi, przybyliście!"

ט וַיִּזְכֹּר יוֹסֵף אֶת הַחֲלֻמוֹת אֲשֶׁר חָלַם לָהֶם וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם מְרַגְלִים אַתֶּם לָרְאוֹת אֶת-עֲרוֹת הָאָרֶץ בְּאַתָּם:

און יוסף האָט זיך דערמאָנט אָן די חלומות, וואָס האָבן זיך אים געחלומט וועגן זיי, און ער האָט צו זיי געזאָגט: אויסקוקערס זינט איר; צו זען די נאַקעטקייט פֿון לאַנד זינט איר געקומען.

10 Kteřížto odpověděli jemu: Nikoli, pane můj, ale služebníci tvoji přišli, aby nakoupili pokrmů.

I rzekli do niego: "Nie, panie; ale słudzy twoi przybyli dla zakupienia żywności.

י וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו לֹא אָדֹנִי וְעַבְדֶּיךָ בָּאוּ לְשִׁבְר־אֶכֶל:

האָבן זיי צו אים געזאָגט: ניין, מיין האַר, נייערט צו קויפֿן שפּיז זינען געקומען דינע קנעכט.

11 Všickni my synové jednoho muže jsme, upřímní jsme; nikdyť jsou nebyli služebníci tvoji špehéři.

Wszyscyśmy synowie jednego człowieka; prawi jesteśmy; nie bywali słudzy twoi szpiegami."

יא כָּלֵנוּ בְּנֵי אִישׁ-אֶחָד נָחֵנוּ כְּנִים אֲנַחְנוּ לֹא-הָיוּ עַבְדֶּיךָ מְרַגְלִים:

מיר אַלע זינען זין פֿון איין מאַן; ערלעכע מענטשן זינען מיר; דינע קנעכט זינען קיין מאַל ניט געווען קיין אויסקוקערס.

12 Jimž zase řekl: Není tak, ale přišli jste, abyste shlédli nepevná místa země.

Ale on rzekł do nich: "Nie, bo słabość tej ziemi przybyliście wypatrywać!"

יב וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם לֹא כִי-עֲרוֹת הָאָרֶץ בְּאַתָּם לָרְאוֹת:

האָט ער צו זיי געזאָגט: ניין, נייערט די נאַקעטקייט פֿון לאַנד זינט איר געקומען זען.

13 Odpověděli oni: Dvanácte nás bratří služebníků tvých bylo, synů muže jednoho v zemi Kananejské; a aj, nejmladší s otcem naším nyní jest doma, a jednoho není.

I rzekli: "Dwunastu nas braci, sług twoich; myśmy synowie jednego człowieka w ziemi Kanaan; a oto najmłodszy przy ojcu naszym dzisiaj, a jednego już niema."

14 I řekl jim Jozef: Tot jest, což jsem mluvil vám, když jsem řekl: Špeheři jste.

I řekl do nich Josef: "To właśnie i powiedziałem wam, mówiąc: wyście szpiegi!

15 Touto věci zkušeni budete: Živť jest Faraο, že nevyjdete odsud, až přijde sem bratr váš mladší.

Przez to wybadani będziecie: Na życie Faraona! nie wyjdziecie ztąd, chyba gdy przybędzie tu brat wasz najmłodszy:

16 Vyšlete z sebe jednoho, ať vezma, *přivede* bratra vašeho; vy pak u vězení zůstaňte, a zkušena budou vaše slova, pravdu-li jste mluvili. Pakli nic, živť jest Faraο, že jste špeheři.

Wyprawcie jednego z was, i niech zabierze brata waszego; a wy będziecie uwięzieni, i zbadane będą słowa wasze, - czy jest prawda przy was; a jeśli nie, na życie Faraona, żeście szpiegi!"

יג וַיֹּאמְרוּ שְׁנַיִם עָשָׂר עֲבָדֶיךָ אֲחִים
אֲנַחְנוּ בְּנֵי אִישׁ־אֶחָד בְּאֶרֶץ כְּנָעַן
וְהִנֵּה הַקָּטָן אֶת־אֲבִינוּ הַיּוֹם וְהָאֶחָד
אֵינָנוּ:

הָאֶבֶן זֶה גַּעְזָאָגֶט: צוועלף ברידער
זינען מיר, דינע קנעכט, זין פֿון איין
מאן אין לאַנד כְּנָעַן, און אָט איז דער
ײַנגסטער הינט מיט אונדזער פֿאָטער,
און איינער איז נישט געוואָרן.

יד וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם יוֹסֵף הוּא אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי
אֲלֵכֶם לֵאמֹר מְרַגְלִים אַתֶּם:

הָאָט יוֹסֵף צו זיי גַּעְזָאָגֶט: דאָס איז דאָךְ
וואָס איך האָב צו אייך גערעדט, אזוי
צו זאָגן: אויסקוקערס זיט איר.

טו בְּזֹאת תִּבְחֲנוּ חַי פַּרְעֹה אִם־תִּצְאוּ
מִזֶּה כִּי אִם־יָבֹוא אֲחִיכֶם הַקָּטָן
הִנֵּה:

דערמיט וועט איר געפרוּווט ווערן: אזוי
ווי פֿרעה לעבט, אויב איר וועט פֿון
דאָנען אַרויסגיין, סײַדן אייער ײַנגסטער
ברודער וועט קומען אָהער!

טז שְׁלְחוּ מִכֶּם אֶחָד וְיִקַּח אֶת־אֲחִיכֶם
וְאַתֶּם הֲאָסְרוּ וַיִּבְחֲנוּ דִבְרֵיכֶם הָאֵלֶּמֶת
אֲתֶכֶם וְאִם־לֹא חַי פַּרְעֹה כִּי מְרַגְלִים
אַתֶּם:

שיקט פֿון אייך איינעם, ער זאָל
ברענגען אייער ברודער, און איר
בלייבט איינגעשפּאַרט, כדי אייערע
ווערטער זאָלן אויסגעפרוּווט ווערן,
אויב דער אמת איז מיט אייך; און אויב
ניט, אזוי ווי פֿרעה לעבט, אז איר זיט
אויסקוקערס!

- 17 Tedy dal je vŝecky spolu do vĕzení za tři dni. יז וַיֹּאסֶף אֹתָם אֶל־מִשְׁמָר שְׁלִשָּׁת יָמִים:
- I oddał ich pod straż na trzy dni. און ער האָט זיי אַרײַנגענומען אין וואָךְ אויף דריי טעג.
- 18 Třetího pak dne řekl jim Jozef: Toto učiňte, abyste živi byli; *neboť* já se bojím Boha. יח וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם יוֹסֵף בְּיוֹם הַשְּׁלִישִׁי זֹאת עֲשׂוּ וְחַיּוּ אֶת־הָאֱלֹהִים אֲנִי יֵרָא:
- I rzekł do nich Josef dnia trzeciego: "Oto co wam czynić, a żyć będziecie, - Boga ja się boję: און יוסף האָט צו זיי געזאָגט אויפֿן דריטן טאָג: דאָס טוט, און איר וועט בלייבן לעבן – איך האָב מורא פֿאַר גאָט:
- 19 Jste-li šlechtní *muži*, jeden bratr váš ať jest ukován v žaláři, v němž jste byli; vy pak jděte, a odnese obilí *k zapuzení* hladu domů vašich. יט אַם־כֹּנִים אַתֶּם אַחֲיֵיכֶם אֶחָד יֵאָסֵר בְּבֵית מִשְׁמָרְכֶם וְאַתֶּם לָכוּ הִבִּיאוּ שָׁבֶר רַעְבּוֹן בְּתֵיכֶם:
- Jeżeliście wy prawi, niechaj brat wasz jeden pozostanie uwięzionym w domu, w którym jesteście strzeżeni; a wy idźcie, odwieźcie zboże wedle nedostatku rodzin waszych. אויב איר זיט ערלעכע מענטשן, זאָל איין ברודער אײַערער בלייבן אײַנגעשפּאַרט אין אײַער וואַכהױז, און איר גייט, און ברענגט תבואה פֿאַר דעם הונגער פֿון אײַערע הויזגעזינטן.
- 20 Bratra pak svého mladšího přivedete ke mně; a pravdomluvná prokázána budou vaše slova, a nezemřete. Tedy učinili tak. כ וְאֶת־אֲחֵיכֶם הַקָּטָן תָּבִיאוּ אֵלַי וַיֵּאֱמָנוּ דְּבָרֵיכֶם וְלֹא תָמוּתוּ וַיַּעֲשׂוּ־כֵן:
- A brata waszego najmłodszego przyprowadźcie do mnie, aby stwierdziły się słowa wasze, i abyście nie zginęli." I učinili tak. און אײַער ײַנגסטן ברודער זאָלט איר ברענגען צו מיר; און אײַערע ווערטער וועלן באַווערט ווערן, און איר וועט ניט שטאַרבן. האָבן זיי אַזוי געטאָן.

21 I mluvil jeden k druhému: Jistě provinili jsme proti bratru svému. Nebo viděli jsme ssoužení duše jeho, když nás pokorně prosil, a nevyslyšeli jsme *ho*; protož přišlo na nás ssoužení toto.

Ale mówili jeden do drugiego: "Zaprawdę, myśmy grzeszni ze względu na brata naszego; ponieważ widzieliśmy utrapienie duszy jego, gdy błagał nas, a nie wysłuchaliśmy; dla tego przyszło na nas utrapienie to."

22 Odpověděl pak jim Ruben, řka: Zdaliž jsem *tehdy* vám nepravil těmito slovy: Nehřešte proti pacholeti. Ale neposlechli jste; pročez také krve jeho, hle, vyhledává se.

I odpowiedział im Reuben, mówiąc: "Alboż nie mówiłem wam temi słowy: Nie grzeszcie przeciw chłopcu! Aleście nie słuchali. To też krew jego, oto poszukiwaną jest!"

23 A nevěděli oni, že by rozuměl Jozef; nebo skrze tlumače mluvil jim.

A oni nie wiedzieli, że rozumie to Josef; bo był tłumacz między nimi.

כא וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל־אָחִיו אָבֵל אֲשָׁמִים אֲנַחְנוּ עַל־אָחִינוּ אֲשֶׁר רָאִינוּ צָרָת נַפְשׁוֹ בְּהִתְחַנְּנוֹ אֵלֵינוּ וְלֹא שָׁמַעְנוּ עַל־כֵּן בָּאָה אֵלֵינוּ הַצָּרָה הַזֹּאת:

און זיי האָבן געזאָגט איינער צום אנדערן: פֿאַר וואָר, מיר זענען שולדיק וועגן אונדזער ברודער וואָס מיר האָבן צוגעזען דעם צער פֿון זיין זעל, ווען ער האָט זיך געבעטן ביי אונדז, און מיר האָבן ניט צוגעהערט. דרום איז אויף אונדז געקומען די דאָזיקע צרה.

כב וַיַּעַן רְאוּבֵן אֹתָם לֵאמֹר הֲלוֹא אָמַרְתִּי אֲלֵיכֶם לֵאמֹר אַל־תִּחַטְּאוּ בְּיָד וְלֹא שָׁמַעְתֶּם וְגַם־דָּמוֹ הִנֵּה נִדְרָשׁ:

און ראובן האָט זיך אָפּגערופֿן צו זיי, אַזוי צו זאָגן: האָב איך אײַך ניט געזאָגט, אַזוי צו זאָגן: פֿאַרזינדיקט אײַך ניט אַן דעם ייִנגל? אָבער איר האָט ניט צוגעהערט; און אָט אויך ווערט זיין בלוט אויפֿגעמאַנט.

כג וְהֵם לֹא יָדְעוּ כִּי שָׁמַע יוֹסֵף כִּי הִמְלִיץ בֵּינֵתָם:

און זיי האָבן ניט געוואוסט אַז יוֹסֵף פֿאַרשטייט וואָרום אַ טאַלמעטש איז געווען צווישן זיי.

24 A odvrátiv se od nich, plakal. Potom navrátiv se k nim, mluvil s nimi, a vzav Simeona z nich, svázal ho před očima jejich.

On zaś odszedł od nich, i zapłakał; i wrócił do nich i mówił z nimi, a wzięwszy z pośród nich Szymeona, związał go przed oczyma ich.

25 Příklad pak Jozef, aby naplnění byli pytlové jejich obilím, a navráceny peníze jejich jednomu každému do pytle jeho, a aby dána jim byla potrava na cestu. I stalo se tak.

I rozkazał Josef, by napełniono wory ich zbożem, i aby zwrócono pieniądze ich, každemu do worka jego, i żeby dano im zapasów na drogę. I uczyniono im tak.

26 A vloživše obilí svá na osly své, odešli odtud.

I włożyli zboże swe na osły swoje, i wyruszyli ztamtąd.

27 A rozvázav jeden z nich pytel svůj, aby dal obrok oslu svému v hospodě, uzřel peníze své, kteréž byly na vrchu v pytli jeho.

Ale rozwiązał jeden z nich wór swój, by dać obrok osłowi swemu w gospodzie, i spostrzegł pieniądze swoje: że oto były u otworu kieszeni jego.

כד וַיֵּסֶב מֵעֲלֵיהֶם וַיִּבֶךְ וַיָּשָׁב אֲלֵהֶם וַיְדַבֵּר אֲלֵהֶם וַיִּקַּח מֵאֲתָם אֶת־שִׁמְעוֹן וַיַּאֲסֹר אֹתוֹ לְעֵינֵיהֶם:

הָאָט ער זיך אָפּגעדרײט פֿון זײ, און הָאָט געוויינט. און ער הָאָט זיך אומגעקערט צו זײ, און הָאָט צו זײ גערעדט; און ער הָאָט גענומען פֿון זײ שמעונען, און הָאָט אים אײנגעשפֿאַרט פֿאַר זײערע אויגן.

כה וַיֵּצֵא יוֹסֵף וַיִּמְלֹא אֶת־כְּלֵיהֶם בָּר וַלְהָשִׁיב כֶּסֶפִּיהֶם אִישׁ אֶל־שִׁקּוֹ וְלָתֵת לָהֶם צֹדָה לְדֶרֶךְ וַיַּעַשׂ לָהֶם כֵּן:

און יוסף הָאָט באַפֿוילן, מע זאָל אָנפֿילן זײערע פֿלים מיט תבואה, און אומקערן זײער געלט אײטלעכן אין זײַן זאַק, און זײ געבן שפּײַז אויפֿן וועג. און מע הָאָט צו זײ אַזוי געטאָן.

כו וַיִּשְׂאוּ אֶת־שִׁבְרָם עַל־חֲמֹרֵיהֶם וַיֵּלְכוּ מִשָּׁם:

און זײ האָבן אויפֿגעלאָדן זײער תבואה אויף זײערע אײזלען, און זײנען אַוועקגעגאַנגען פֿון דאָרטן.

כז וַיִּפְתַּח הָאֶחָד אֶת־שִׁקּוֹ לָתֵת מִסֹּפֹא לְחֹמְרוֹ בַּמָּלֹן וַיֵּרָא אֶת־כֶּסֶפוֹ וַהֲנֶה־הוּא בִּפִּי אִמְתַּחַתּוֹ:

הָאָט אײנער געעפֿנט זײַן זאַק צו געבן זײַן אײזל פֿוטער אין האַרבֿעריק, און הָאָט דערזען זײַן געלט, ערשט עס איז אין מויל פֿון זײַן זאַק.

28 I řekl bratřím svým: Navráćeny jsou mi peníze mé, a aj, jsou v pytlí mém. Tedy užasli se, a předešení jsouce, mluvili jeden k druhému: Což nám to učinil Bůh?

I powiedział braciom swoim: "Zwrócono pieniądze moje, a oto są w biesadze mojej." I zatrwożyło się serce ich, i z drżeniem rzekł jeden do drugiego: "Co to nam Bóg uczynił!"

29 Navrátivše se pak k Jákobovi otci svému do země Kananejské, vypravovali jemu všechno, co se jim přihodilo, pravíce:

I przybyli do Jakóba ojca swego, do ziemi Kanaan, i opowiedzieli mu wszystko, co im się przytrafiło, mówiąc:

30 Muž ten, pán země, mluvil k nám tvrdě, a dal nás *do vězení*, jako špehéře země.

"Przemawiał do nas mąż ów, pan owej ziemi, surowo, i uważał nas za szpiegujących kraj.

31 A řekli jsme jemu: Upřímí jsme, nikdy jsme nebyli špehéři.

I rzekliśmy do niego: Myśmy prawi; nie bywaliśmy szpiegami.

כח וַיֹּאמֶר אֶל־אֶחָיו הַיּוֹשֵׁב כְּסָפִי וְגַם הִנֵּה בְּאִמְתַּחְתִּי וַיֵּצֵא לָבָם וַיַּחְרְדּוּ אִישׁ אֶל־אֶחָיו לֵאמֹר מִה־זֹּאת עָשָׂה אֱלֹהִים לָנוּ:

הָאֵט ער געזאגט צו זינע ברידער: מין געלט איז אומגעקערט געוואָרן, און אָט איז עס אויך אין מין זאָק. איז זיי אַרויסגעפֿאַלן דאָס האַרץ, און זיי האָבן ציטערנדיק געזאָגט איינער צום אַנדערן: וואָס האָט אונדז דאָ גאָט געטאָן?

כט וַיָּבֹאוּ אֶל־יַעֲקֹב אֲבִיהֶם אֶרְצָה כְּנָעַן וַיִּגִּידוּ לוֹ אֵת כָּל־הַקֶּרֶת אֲתָם לֵאמֹר:

און זיי זינען געקומען צו זייער פֿאָטער יעקבן קיין לאַנד כְּנָען, און האָבן אים דערציילט אַלץ וואָס זיי האָט געטראָפֿן, אַזוי צו זאָגן:

ל דִּבֶּר הָאִישׁ אֲדֹנֵי הָאָרֶץ אִתָּנוּ קָשׁוֹת וַיִּתֵּן אִתָּנוּ כְּמִרְגָּלִים אֶת־הָאָרֶץ:

דער מאַן, דער האַר פֿון לאַנד, האָט מיט אונדז גערעדט האַרט, און ער האָט אונדז געמאַכט פֿאַר אויסקוקערס פֿון דעם לאַנד.

לא וַנֹּאמֶר אֵלָיו כְּנִים אֲנַחְנוּ לֹא הָיינוּ מִרְגָּלִים:

האָבן מיר צו אים געזאָגט: ערלעכע מענטשן זינען מיר, מיר זינען קיין מאָל ניט געווען קיין אויסקוקערס.

32 Dvanácte bylo nás bratří, synů otce našeho, z nichž jednoho není, a mladší nyní jest s otcem naším v zemi Kananejské.

Dwunastu nas braci, synów ojca naszego; jednego już niema, a najmłodszy dziś przy ojcu naszym, w ziemi Kanaan.

33 I řekl nám muž ten, pán země té: Po tomto poznám, že upřímí jste: Bratra vašeho jednoho zanechte u mne, a *obilí k zapuzení* hladu od domů vašich vezmouce, odejděte.

I rzekł do nas mąż ów, pan owej ziemi: "Po tém poznám, żeście prawi: Brata jednego zostawcie u mnie, a dla niedostatku rodzin waszych zabierzcie i idźcie.

34 A přivedte bratra svého mladšího ke mně, abych poznal, že nejste špeheři, ale upřímí; *tedy* bratra vašeho vrátím vám, a budete moci v zemi této obchod vésti.

I sprowadźcie brata waszego najmłodszego do mnie a poznám, żeście nie szpiegami, żeście prawi; brata waszego wróćę wam, a będziecie mogli krążyć po kraju."

לב שְׁנַיִם-עָשָׂר אָנְחָנוּ אֲחִים בְּנֵי אָבִינוּ הָאֶחָד אֵינָנוּ וְהַקָּטָן הַיּוֹם אֶת-אָבִינוּ בָּאָרֶץ כְּנָעַן:

צוועלף ברידער זינען מיר, זין פֿון אונדזער פֿאטער; איינער איז ניט געוואָרן, און דער יינגסטער איז היינט מיט אונדזער פֿאטער אין לאַנד כְּנָעַן.

לג וַיֹּאמֶר אֵלֵינוּ הָאִישׁ אֲדֹנֵי הָאָרֶץ בְּזֹאת יָדַע כִּי כִנִּים אַתֶּם אֲחֵיכֶם הָאֶחָד הַנִּיחֵו אֹתִי וְאֶת-רַעְבּוֹן בְּתִיכֶם קָחוּ וְלָכוּ:

הָאָט דער מאַן, דער האַר פֿון לאַנד, צו אונדז געזאָגט: דערמיט וועל איך וויסן אַז איר זינט ערלעכע מענטשן: איין ברודער אייערן לאַזט איבער ביי מיר, און נעמט גענוג פֿאַר דעם הונגער פֿון אייערע הויזגעזינטן, און גייט.

לד וַהֲבִיאוּ אֶת-אֲחֵיכֶם הַקָּטָן אֵלַי וְיָדַעַה כִּי לֹא מְרַגְלִים אַתֶּם כִּי כִנִּים אַתֶּם אֶת-אֲחֵיכֶם אֲתֵן לָכֶם וְאֶת-הָאָרֶץ תִּסְחָרוּ:

און ברענגט אייער יינגסטן ברודער צו מיר, און איך וועל וויסן אַז איר זינט ניט קיין אויסקוקערס, נאָר איר זינט ערלעכע מענטשן; וועל איך אייך אָפגעבן אייער ברודער, און איר וועט מעגן פֿאַרקערן אין לאַנד.

35 I stalo se, že, když vyprazdňovali pytle své, a aj, jeden každý měl uzlík peněz svých v pytli svém. Vidouce pak oni i otec jejich uzlíky peněz svých, báli se.

I stało się, gdy wypróżniali wory swoje, a oto miał każdy węzelek pieniędzy swoich w worze swoim! I spostrzegli węzélki pieniędzy swoich, oni i ojciec i zatrwożyli się.

36 I řekl jim Jákob otec jejich: Mne jste zbavili synů: Jozefa není, Simeona nemám, a Beniamina vezmete. Na mneť jsou se tyto všechny věci svalily.

I rzekł do nich Jakób, ojciec ich: "Osierocicie mnie. Josefa niema, Szymeona niema, a Beniamina zabrać chcecie! na mnie spada wszystko!"

37 Tedy řekl Ruben otci svému těmito slovy: Dva syny mé zabí, jestliže ho nepřivedu zase k tobě; poruč ho v ruce mé, a já zase přivedu ho k tobě.

I rzekł Reuben do ojca swego, mówiąc: "Obu synów moich zabij, jeżeli go nie sprowadzę tobie: oddaj go na ręce moje, a ja ci go zwrócę."

לֹה וַיְהִי הֵם מְרִיקִים שְׁקִיָּהֶם וַהֲיָה־אִישׁ צֶרֶר־כֶּסֶף בְּשָׁקוֹ וַיֵּרְאוּ אֶת־צִרְרוֹת כֶּסֶף־הֶם הָמָּה וַאֲבֵיהֶם וַיִּירָאוּ:

און עס איז געווען, ווי זיי ליידיקן אויס זייערע זעק, ערשט איטלעכנס בינטל געלט איז אין זיין זאק; און ווי זיי און זייער פֿאָטער האָבן דערזען זייערע בינטלעך געלט, אזוי האָבן זיי מורא געקראָגן.

לֹה וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם יַעֲקֹב אָבִיהֶם אֲתִי שְׁכַלְתֶּם יוֹסֵף אֵינְנִי וְשִׁמְעוֹן אֵינְנִי וְאֶת־בְּנֵימִן תִּקְחוּ עָלַי הֵי כָלֵה:

און זייער פֿאָטער יעקב האָט צו זיי געזאָגט: איר האָט מיך באַרויבט פֿון מיינע קינדער; יוסף איז מער נישט, און שמעון איז נישט, און בנימיןען ווילט איר אוועקנעמען; דאָס אַלץ איז אויף מיר אויסגעגאַנגען.

לֹה וַיֹּאמֶר רְאוּבֵן אֶל־אָבִיו לֵאמֹר אֶת־שְׁנֵי בְנֵי תַמִּית אִם־לֹא אָבִיָּאֲנִי אֵלֶיךָ תִּנָּה אֹתוֹ עַל־יָדַי וְאֲנִי אֲשִׁיבֶנּוּ אֵלֶיךָ:

האָט ראובן געזאָגט צו זיין פֿאָטער, אזוי צו זאָגן: מיינע ביידע זין זאָלסטו טייטן, אויב איך וועל דיר אים נישט צוריקברענגען. גיב אים אויף מײַן האַנט, און איך וועל אים אומקערן צו דיר.

38 I řekl: Nesstoupíť syn můj s vámi. Nebo bratr jeho umřel, a on sám pozůstal; a přihodilo-li by se mu co zlého na té cestě, kterouž půjdete, uvedli byste šediny mé s bolestí do hrobu.

I rzekł: "Nie pójdzie syn mój z wami, gdyż brat jego umarł, a on sam jeden pozostał; a gdyby spotkało go nieszczęście na drodze, którą pójdziecie, to strącicie siwiznę moję z żalością do grobu."

לח וַיֹּאמֶר לֹא־יֵרֵד בְּנִי עִמָּכֶם כִּי־אֶחָיו
מֵת וְהוּא לְבִדּוֹ נִשָּׂאָר וּקְרָאָהוּ אָסוֹן
בְּדֶרֶךְ אֲשֶׁר תֵּלְכוּ־בָּהּ וְהוֹרְדָתֶם
אֶת־שִׁיבֹתִי בְּיָגוֹן שְׂאוּלָה:

הָאֵט עַר גַּעזָאגט: מִיָּן זון וועט נישט
אַראָפּנידערן מיט אַיך, וואָרום זײַן
ברודער איז טויט, און ער אַליין איז
געבליבן, און אַז אים וועט טרעפֿן אַן
אומגליק אויף דעם וועג וואָס איר וועט
גיין דערויף, וועט איר מאַכן נידערן
מײַנע גראָע האָר מיט טרויער אין קבר.

בראשית מג : 43

- א וְהָרֶעַב כָּבֵד בְּאֶרֶץ־: און דער הונגער איז געווען שווער אין לאַנד.
- 1 Był pak hlad veliký v krajině té.
A głód był ciężkim w kraju.
- ב וַיְהִי כַּאֲשֶׁר כָּלוּ לֶאֱכֹל אֶת־הַשֶּׁבֶר אֲשֶׁר הֵבִיאוּ מִמִּצְרַיִם וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם אֲבֵיהֶם שִׁבוּ שְׁבָרוֹ-לָנוּ מִעֵט־אֶכָּל: און עס איז געווען, אז זיי האָבן אויפֿגעגעסן די תבואה, וואָס זיי האָבן געבראַכט פֿון מִצְרַיִם, האָט זייער פֿאָטער צו זיי געזאָגט: גייט ווידער, קויפט אונדז אַ ביסל שפּיז.
- 2 I stalo se, když vytrávili obilí, kteréž přinesli z Egypta, že řekl k nim otec jejich: Jděte zase, a nakupte nám něco potravy.
- ג וַיֹּאמֶר אֵלָיו יְהוּדָה לֵאמֹר הֵעֵד הָעֵד בְּנוֹ הָאִישׁ לֵאמֹר לֹא־תָרֹאוּ פָנַי בְּלִתִּי אַחֲיֵכֶם אִתְּכֶם: האָט יהודה געזאָגט צו אים, אזוי צו זאָגן: וואָרענען האָט אונדז געוואָרנט דער מאַן, אזוי צו זאָגן: איר זאָלט מײַן פנים ניט זען, אויב אייער ברודער איז ניט מיט אײַך.
- 3 I mluvil k němu Juda těmito slovy: Velice se zařekl muž ten, řka: Neuzříte tváři mé, nebudeli bratr váš s vámi.
- ד אַם־יִשְׁשָׁךְ מְשַׁלַּח אֶת־אֲחֵינוּ אִתָּנוּ נִרְדָּה וְנִשְׁבְּרָה לָךְ אֶכָּל: אויב דו שיקסט אונדזער ברודער מיט אונדז, וועלן מיר אַראָפּנידערן, און וועלן דיר אײַנקויפֿן שפּיז.
- 4 Jestliže pošleš bratra našeho s námi, půjdeme a nakoupíme tobě potravy;
Jeżeli zechcesz posłać brata naszego z nami, to znijdziem, i zakupim ci żywności.

5 Pakli nepošleš, nepůjdeme. Nebo pověděl nám muž ten: Neuzříte tváři mé, nebude-li bratr váš s vámi.

A jeżeli zaś nie poszlesz, nie znijdziemy; bo mąż ów powiedział nam: Nie ujrzeć wam oblicza mojego, jeżeli nie będzie brata waszego z wami!"

6 I řekl Izrael: Proč jste mi tak zle učinili, oznámivše muži tomu, že máte ještě bratra?

I rzekł Israel: "Czemuście tak skrzywdzili mnie, mówiąc temu mężowi, że macie jeszcze brata?"

7 Odpověděli: Pilně vyptával se muž ten na nás, i na rod náš, mluvě: Jest-li živ ještě otec váš? Máte-li bratra? A dali jsme mu zprávu na ta slova. Zdaž jsme to jak věděti mohli, že dí: Přiveďte bratra svého?

I rzekli: "Wypytywał się dokładnie ów mąż o nas i o rodzinie naszej, mówiąc: Czyż jeszcze ojciec wasz żyje? Czy macie jeszcze brata? I odpowiedzieliśmy mu stosownie do pytań tych. Alboż mogliśmy wiedzieć, że powie: Sprowadźcie brata waszego?"

ה וְאִם-אֵינָהּ מְשַׁלַּח לֹא נֵירָד כִּי-הָאִישׁ
אָמַר אֵלֵינוּ לֹא-תִרְאוּ פָנַי בְּלִחְיָי
אֲחִיכֶם אִתְּכֶם:

אויב אָבער דו שיקסט ניט, וועלן מיר
ניט אַראָפּנידערן, וואָרום דער מאַן האָט
אונדז אָנגעזאָגט: איר זאָלט מײַן פנים
ניט זען, אויב אייער ברודער איז ניט
מיט אייך.

ו וַיֹּאמֶר יִשְׂרָאֵל לָמָּה הִרְעַתֶּם לִי
לְהַגִּיד לָאִישׁ הָעוֹד לָכֶם אָח:

הָאָט יִשְׂרָאֵל געזאָגט: נאָך וואָס האָט
איר מיר געטאָן די רעה, צו זאָגן דעם
מאַן, אַז איר האָט נאָך אַ ברודער?

ז וַיֹּאמְרוּ שְׂאוּל שְׂאֵל-הָאִישׁ לָנוּ
וְלְמוֹלְדֹתָנוּ לֵאמֹר הָעוֹד אֲבִיכֶם חַי
הָיִשׁ לָכֶם אָח וַנִּגְדְּלוּ עַל-פִּי
הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה הַיְדוּעַ נִדְעָ כִּי יֹאמַר
הוֹרִידוּ אֶת-אֲחִיכֶם:

האָבן זיי געזאָגט: דער מאַן האָט זיך
פֿאַנאַנדערגעפֿרעגט וועגן אונדז, און
וועגן אונדזער משפּחה, אַזוי צו זאָגן:
לעבט נאָך אייער פֿאָטער? האָט איר
נאָך אַ ברודער? און מיר האָבן אים
דערציילט לויט די דאָזיקע ווערטער.
זאָלן מיר גאָר וויסן, אַז ער וועט זאָגן:
ברענגט אַראָפּ אייער ברודער?

8 I řekl Juda Izraelovi, otci svému: Pošli to pachole se mnou, a vstanouce, půjdeme, abychom živi byli, a nezemřeli, i my, i ty, i maličci naši.

I řekl Jehuda do Israela, ojca swego: "Poszlij chłopca zemną, a wybierzem się i pójdziem, abyśmy żyli, a nie pomarli, - tak my, jako i ty i dzieci nasze!

9 Já slibuji za něj; z ruky mé vyhledávej ho. Jestliže nepřivedu ho k tobě, a nepostavím ho před tebou, vinen budu hříchem tobě po všechny dny.

Ja odpowiadam zań, z ręki mojej zażadasz go; jeżeli go nie odprowadzę do ciebie, a nie stawię przed oblicze twoje, niechaj będę grzesznym przed tobą po wszystkie dni.

10 A kdybychom byli neprodlévali, jistě již bychom se byli dvakrát vrátili.

Bo gdybyśmy nie byli zwlekali, jużbyśmy wrócili dwa razy."

ח וַיֹּאמֶר יְהוּדָה אֶל־יִשְׂרָאֵל אָבִיו
שְׁלַחָה הַנַּעַר אִתִּי וְנִקְוָמָה וְנִלְכָּה
וְנַחֲתִיה וְלֹא נָמוּת גַּם־אֲנַחְנוּ גַם־אַתָּה
גַּם־טִפְּנוּ:

און יהודה האָט געזאָגט צו זײַן פֿאַטער
ישראל: שיק דעם יינגל מיט מיר, און
מיר וועלן אויפֿשטיין און וועלן גיין, כּדי
מיר זאָלן לעבן און ניט שטאַרבן, אי
מיר, אי דו, אי אונדזערע קליינע
קינדער.

ט אֲנֹכִי אֶעֱרָבֶנּוּ מִיָּדִי תִּבְקֶשְׁנֻהוּ אִם־לֹא
הִבִּיאֹתִיו אֵלֶיךָ וְהִצַּגְתִּיו לְפָנֶיךָ
וְחָטֵאתִי לָךְ כָּל־הַיָּמִים:

איך בין עָרַב פֿאַר אים, פֿון מײַן האַנט
זאָלסטו אים מאַנען; אויב איך וועל דיר
אים ניט ברענגען און אים אַוועקשטעלן
פֿאַר דיר, זאָל איך זײַן אַ
פֿאַרזינדיקטער צו דיר אַלע טעג.

י כִּי לוֹלֵא הִתְמַהֲמָהְנוּ כִּי־עָתָה שָׁבֻנוּ
זֶה פַּעַמַּיִם:

וואָרום אַז מיר וואָלטן זיך ניט
אויפֿגעהאַלטן, וואָלטן מיר שוין אַצונד
זיך געהאַט אומגעקערט צום צווייטן
מאַל.

- 11 I řekl jim Izrael otec jejich: Jestliže tak *býti musí*, učinitež toto: Nabeřte nejvzácnějších užitků země do nádob svých, a doneste muži tomu dar, něco kadidla, a trochu strdi, a vonných věcí a mirry, daktylů a mandlů.

I řekl do nich Israel, otec ich: "Ježeli więc tak być musi, uczyńcie to; nabierzcie lepszych płodów tej ziemi w naczynia wasze, a zawieźcie mężowi owemu w darze - nieco balsamu, i nieco miodu, korzeni i lotusu, pistacy i migdałów.

- 12 Peníze také dvoje vezměte v ruce své, a peníze vložené na vrch do pytlů vašich zase doneste v rukou svých; snad z omýlení to přišlo.

Pieniędzy též w dwójnasób weźcie do rąk waszych, a pieniądze złożone napowrót w otwory biesag waszych zwróćcie rękami waszemi: może to pomyłka.

- 13 Bratra svého také vezměte, a vstanouce, jděte zase k muži tomu.

I brata waszego weźcie, i wybierzcie się, i wróćcie się do owego męża.

יא וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִשְׂרָאֵל אֲבִיהֶם אִם־כֵּן יֵאָפֹא זֹאת עָשׂוּ קָחוּ מִזִּמְרַת הָאָרֶץ בְּכֻלֵּיכֶם וְהוֹרִידוּ לְאִישׁ מִנְחָה מֵעֵט צָרִי וּמֵעֵט דָּבָשׁ נִכְאֹת וְלֵט בְּטָנִים וּשְׂקָדִים:

הָאֵט זייער פֿאַטער יִשְׂרָאֵל צו זיי געזאָגט: אויב שוין יאָ אַזוי, טוט אָט-וואָס: נעמט פֿון די בעסטע פֿרוכטן פֿון לאַנד אין אײַערע פֿלים, און ברענגט אַראָפּ צו דעם מאַן אַ מתנה, אַ ביסל באַלזאַם, און אַ ביסל האָניק, געווירן, און לאַדאַן, ניס, און מאַנדלען.

יב וְכֶסֶף מִשְׁנֶה קָחוּ בְיָדְכֶם וְאֶת־הַכֶּסֶף הַמוֹשָׁב בְּפִי אֲמַתְחִיכֶם תָּשִׁיבוּ בְיָדְכֶם אוֹלֵי מִשְׁנֶה הוּא:

און טאַפל געלט נעמט מיט אין אײַער האַנט; און דאָס געלט וואָס איז אומגעקערט געוואָרן אין מויל פֿון אײַערע זעק, זאָלט איר אומקערן מיט אײַער האַנט; אפֿשר איז דאָס געווען אַ פֿאַרזע.

יג וְאֶת־אֶחֶיכֶם קָחוּ וְקוּמוּ שׁוּבוּ אֶל־הָאִישׁ:

און נעמט אײַער ברודער, און שטייט אויף, גייט ווידער צו דעם מאַן.

14 A *Bůh* silný všemohoucí dejž vám *najíti* milost před mužem tím, ať propustí vám onoho bratra vašeho i tohoto Beniamina. Jáť pak zbaven jsa synů, jako osiřelý budu.

A Bóg wszechpotężny niechaj da wam miłosierdzie przed owym mężem, aby wypuścił wam brata waszego drugiego i Binjamina. A mnie - jeśli mi być osieroconym, niech osieroconym będę!"

15 Tedy vzali muži ti dar ten, a dvoje peníze vzali v ruce své, a Beniamina; a vstavše, sstoupili do Egypta, a postavili se před Jozefem.

I zabrali ci ludzie dary owe, i pieniędzy w dwójnasób wzięli w ręce swoje, i Binjamina, i wybrali się, i zeszli do Micraim, i stanęli przed obliczem Josefa.

16 Vida pak Jozef Beniamina s nimi, řekl tomu, kterýž spravoval dům jeho: Uved' tyto muže do domu, a zabí hovado a připrav; nebo se mnou jísti budou muži ti o poledni.

A ujrzawszy Josef Binjamina z nimi, rzekł do przełożonego domu swego: "Wprowadź tych ludzi do domu, a narznij bydła i przygotuj; gdyż zemną jeść będą ci ludzie w południe."

יד וְאֵל שְׁדֵי יִתֵּן לָכֶם רַחֲמִים לְפָנַי הָאִישׁ וְשַׁלַּח לָכֶם אֶת־אֲחֵיכֶם אַחֵר וְאֶת־בְּנִימִין וְאֲנִי כַּאֲשֶׁר שָׁכַלְתִּי שָׁכַלְתִּי:

און גאט שדי וועט איך געבן דערבארימונג ביי דעם מאן, און ער וועט איך אוועקלאזן אייער אנדער ברודער און בנימינען; און איך, אויב איך מוז אנווערן מינע קינדער, וועל איך אנווערן.

טו וַיִּקְחוּ הָאֲנָשִׁים אֶת־הַמִּנְחָה הַזֹּאת וּמִשְׁנֵה־כֶּסֶף לְקָחוּ בְיָדָם וְאֶת־בְּנִימִין וַיָּקָמוּ וַיֵּרְדּוּ מִצְרַיִם וַיַּעֲמְדּוּ לְפָנַי יוֹסֵף:

האבן די מענער גענומען די דאזיקע מתנה, און טאפל געלט האבן זיי מיטגענומען אין זייער האנט, און בנימינען, און זיי זינען אויפגעשטאנען און האבן גענידערט קיין מצרים, און האבן זיך געשטעלט פאר יוסף.

טז וַיֵּרָא יוֹסֵף אֹתָם אֶת־בְּנִימִין וַיֹּאמֶר לְאֲשֶׁר עַל־בֵּיתוֹ הֵבֵא אֶת־הָאֲנָשִׁים הַבָּיְתָה וּטְבַח טֶבַח וְהָכֵן כִּי אֲתִי יֵאָכְלוּ הָאֲנָשִׁים בַּצֹּהֲרִים:

און ווי יוסף האט דערזען בנימינען מיט זיי, אזוי האט ער געזאגט צו דעם וואס איבער זיין הויז: ברענג אריין די מענטשן אין הויז, און שעכט א שעכטונג, און גרייט צו, ווארום די מענטשן וועלן עסן מיט מיר צו מיטאג.

17 I učinil muž ten, jakž rozkázal Jozef, a uvedl ty lidi do domu Jozefova.

I uczynił mąż ów jako rozkazał Josef, i wprowadził mąż ów tych ludzi do domu Josefa.

18 Báli se pak muži ti, když uvedeni byli do domu Jozefova, a řekli: Pro ty peníze, kteréž prvé vloženy byly do pytlů našich, sem uvedeni jsme, aby obvině, obořil se na nás, a vzal nás za služebníky i osly naše.

I zlékli się ci ludzie, że zaprowadzeni zostali do domu Josefa i rzekli: "Z powodu pieniędzy zwróconych do biesag naszych poprzednio, myśmy tu wprowadzeni, aby rzucił się na nas, i napadł nas, a wziął nas za niewolników i osły nasze."

19 A přistoupivše k muži tomu, kterýž spravoval v domě Jozefově, mluvili k němu ve dveřích domu,

I przystąpili do męża owego, co przełożonym był nad domem Josefa i przemówili do niego u wnijsčia do domu.

20 A řekli: *Slyš* mne, pane můj. Přišli jsme byli ponejprvé kupovati potrav.

I rzekli: "Pozwól panie! Przychodziliśmy już poprzednio kupować żywność.

יז וַיַּעַשׂ הָאִישׁ כַּאֲשֶׁר אָמַר יוֹסֵף וַיָּבֵא הָאִישׁ אֶת־הָאֲנָשִׁים בֵּיתָהּ יוֹסֵף:

הָאָט דער מאן געטאָן אזוי ווי יוסף
הָאָט געהייסן, און דער מאן האָט
אַרײַנגעבראַכט די מענער אין יוסףס
הויז.

יח וַיִּירָאוּ הָאֲנָשִׁים כִּי הוּבָאוּ בֵּית יוֹסֵף
וַיֹּאמְרוּ עַל־דֶּבַר הַפֶּסֶף הַשֵּׁב
בְּאִמְתַּחֲתֵינוּ בַּתְּחִלָּה אֲנַחְנוּ מוֹבָאִים
לְהַתְּגַלֵּל עָלֵינוּ וּלְהַתְּנִיף עָלֵינוּ
וּלְקַחַת אֹתָנוּ לַעֲבָדִים וְאֶת־חֲמִרֵנוּ:

און די מענער האָבן מורא געהאַט, ווייל
זיי זײַנען אַרײַנגעבראַכט געוואָרן אין
יוסףס הויז, און זיי האָבן געזאָגט: פֿון
וועגן דעם געלט וואָס איז אומגעקערט
געוואָרן אין אונדזערע זעק דאָס
ערשטע מאָל, ווערן מיר
אַרײַנגעבראַכט, כדי זיך אַרױפֿצוואַרפֿן
אויף אונדז, און אָנפֿאַלן אויף אונדז,
און אונדז נעמען פֿאַר קנעכט מיט
אונדזערע אייזלען.

יט וַיִּגִּשּׁוּ אֶל־הָאִישׁ אֲשֶׁר עַל־בֵּית יוֹסֵף
וַיִּדְּבְּרוּ אֵלָיו פֶּתַח הַבַּיִת:

האָבן זיי גענענט צו דעם מאן וואָס
איבער יוסףס הויז, און האָבן גערעדט
צו אים אין אײַנגאַנג פֿון הויז.

כ וַיֹּאמְרוּ בִּי אֲדֹנָי יְרֵד יְרֵדְנוּ בַּתְּחִלָּה
לְשִׁבְר־אֶכֶל:

און זיי האָבן געזאָגט: איך בעט דיר,
מײַן האָר, מיר האָבן אַראָפֿגענידערט
דאָס ערשטע מאָל צו קויפֿן שפּײַז.

21 I přihodilo se, když jsme do hospody přišli, a rozvazovali pytle své, a aj, peníze jednoho každého *byly* svrchu v pytli jeho, peníze naše podle váhy své; a přinesli jsme je zase v rukou svých.

I stało się, gdyśmy przybyli do gospody i rozwiązali biesagi nasze, a oto pieniądze każdego u otworu biesagi jego, pieniądze nasze według wagi ich! I przywieźliśmy je napowrót w rękach naszych.

22 Jiné také peníze přinesli jsme v rukou svých, abychom nakoupili potraviny; nevíme, kdo jest zase vložil peníze naše do pytlů našich.

Pieniądze też inne sprowadziliśmy w rękach naszych, dla zakupienia żywności. Nie wiemy, kto włożył pieniądze nasze do biesag naszych."

23 A *on* odpověděl: Mějte o to pokoj, nebojte se. Bůh váš, a Bůh otce vašeho dal vám poklad do pytlů vašich; penízet jsem vaše já přijal. I vyvedl k nim Simeona.

I rzekł: "Bądźcie spokojni! Nie obawiajcie się: Bóg wasz, i Bóg ojca waszego dał wam skarb do biesag waszych; pieniądze wasze doszły mnie." I wyprowadził do nich Szymeona.

כא וַיְהִי כִּי־בָאוּ אֶל־הַמָּלֶלֶן וַנִּפְתָּחָהּ אֶת־אֲמַתְחֹתֵינוּ וְהִנֵּה כֶסֶף־אִישׁ בְּפִי אֲמַתְחֹתוֹ כִּסְפֵנוּ בְּמִשְׁקָלוֹ וַנָּשֶׁב אֹתוֹ בְּיָדֵנוּ:

און עס איז געווען, אז מיר זיינען געקומען צום האַרבֶּעֶרִיק, און האָבן געעפֿנט אונדזערע זעק, ערשט איטלעכנס געלט איז אין מויל פֿון זיין זאַק, אונדזער געלט אין זיין פֿולער וואָג; האָבן מיר עס אָפּגעבראַכט אין אונדזער האַנט.

כב וְכֶסֶף אַחֵר הוֹרְדָנוּ בְּיָדֵנוּ לְשֶׁכֶר־אֶכֶל לֹא יָדָענוּ מִי־שָׁם כִּסְפֵנוּ בְּאֲמַתְחֹתֵינוּ:

און נאך אַנדער געלט האָבן מיר אָפּגעבראַכט אין אונדזער האַנט, צו קויפֿן שפּיז. מיר ווייסן ניט ווער עס האָט אַרײַנגעטאָן אונדזער געלט אין אונדזערע זעק.

כג וַיֹּאמֶר שְׁלוֹם לָכֶם אֶל־תִּירְאוּ אֱלֹהֵיכֶם וְאֱלֹהֵי אֲבִיכֶם נָתַן לָכֶם מִטָּמוֹן בְּאֲמַתְחֹתֵיכֶם כִּסְפְּכֶם בָּא אֵלַי וַיֹּצֵא אֲלֵהֶם אֶת־שִׁמְעוֹן:

האָט ער געזאָגט: פֿריד צו אײַך! איר זאָלט ניט מורא האָבן; אײער גאָט, און דער גאָט פֿון אײער פֿאָטער, האָט אײַך געשאַנקען אַן אוצר אין אײערע זעק; אײער געלט איז מיר אַרײַנגעקומען. און ער האָט אַרויסגעבראַכט צו זיי שמעווען.

- 24 Uved tedy muž ten lidi ty do domu Jozefova, dal jim vody, aby umyli nohy své, dal také obrok oslům jejich.
- 25 Mezi tím připravili dar ten, dokudž nepřišel Jozef v poledne; nebo slyšeli, že by tu měli jísti chléb.
- 26 Tedy přišel Jozef domů. I přinesli mu dar, kterýž měli v rukou svých, a klaněli se jemu až k zemi.
- 27 I ptal se jich, jak se mají, a řekl: Zdráv-liž jest otec váš starý, o němž jste pravili? Živ-li jest ještě?
- I zapytał ich o zdrowie i rzekł: "Zdrówże ojciec wasz, starzec, o którymście mówili? Czy jeszcze żyje?"
- כד וַיָּבֵא הָאִישׁ אֶת־הָאֲנָשִׁים בֵּיתָהּ יוֹסֵף וַיִּתֶּן־מַיִם וַיְרַחֲצוּ רַגְלֵיהֶם וַיִּתֵּן מִסְּפֹא לַחֲמֹרֵיהֶם:
- און דער מאן האָט אַרײַנגעבראַכט די מענער אין יוסףס הויז, און ער האָט געגעבן וואַסער, און זיי האָבן געוואָשן זייערע פֿיס; און ער האָט געגעבן פֿוטער פֿאַר זייערע אייזלען.
- כה וַיָּכִינוּ אֶת־הַמִּנְחָה עַד־בּוֹא יוֹסֵף בְּצֹהָרִים כִּי שָׁמְעוּ כִּי־שָׁם יֵאָכְלוּ לֶחֶם:
- און זיי האָבן צוגעגרייט די מתנה איידער יוסף וועט קומען אום מיטאַג, וואָרום זיי האָבן געהערט אַז דאָרטן וועלן זיי עסן ברויט.
- כו וַיָּבֵא יוֹסֵף הַבֵּיתָה וַיָּבִיאוּ לוֹ אֶת־הַמִּנְחָה אֲשֶׁר־בְּיָדָם הַבֵּיתָה וַיִּשְׁתַּחֲווּ־לוֹ אַרְצָה:
- און ווי יוסף איז גקעומען אין הויז, אַזוי האָבן זיי אַרײַנגעבראַכט צו אים אין הויז די מתנה וואָס אין זייער האַנט, און זיי האָבן זיך געבוקט פֿאַר אים צו דער ערד.
- כז וַיִּשְׁאַל לָהֶם לְשָׁלוֹם וַיֹּאמֶר הַשָּׁלוֹם אֲבִיכֶם הַזֶּקֶן אֲשֶׁר אָמַרְתֶּם הָעוֹדְנוּ חַיִּ:
- און ער האָט זיי געפֿרעגט אויף פֿריד, און ער האָט צו זיי געזאָגט: איז פֿריד צו אַײַער אַלטן פֿאָטער, וואָס איר האָט פֿון אים דערציילט? לעבט ער נאָך?

- 28 Kteřížto odpověděli: Zdráv jest služebník tvůj
otec náš, a ještě živ jest. A sklánějíce hlavy,
poklonu mu činili.
A odpovědzieli: "Zdrów sługa twój, ojciec
nasz; jeszcze żyje." I schylili się i pokłonili.
- 29 Pozdvih pak očí svých, viděl Beniamina bratra
svého, syna matky své, a řekl: Tento-li jest bratr
váš mladší, o němž jste mi pravili? I řekl: Uči-
niž Bůh milost s tebou, synu můj!
- I podniósł oczy swoje, i spostrzegł Binjamina,
brata swego, syna matki swojej, i rzekł: "Czyż
to ten brat wasz najmłodszy, o którymście mó-
wili mi?" I rzekł: "Oby ci był Bóg miłościw, sy-
nu mój!"
- 30 Tedy pospíšil Jozef, (*nebo pohnula se střeva je-
ho nad bratrem jeho,*) a hledal, kde by mohl
plakati; a všed do pokoje, plakal tam.
- I pospieszył Josef, bo zawrzała miłość jego ku
bratu swojemu, i chciał się wypłakać; i poszedł
do komnaty, i plakał tam.
- 31 Potom umyv tvář svou, vyšel zase, a zdržoval
se, a řekl: Klad'te chléb.
- I umywszy twarz swoją wyszedł, i przewycię-
żył się i rzekł: "podajcie chléb!"
- כח וַיֹּאמְרוּ שְׁלוֹם לְעַבְדְּךָ לְאַבְיִנוּ עֹדֵנּוּ
חַי וְיָקָדוֹ וַיִּשְׁתַּחוּ וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ:
הָאָבִן זֶה גֵּעֲזָאָגֵט: פֶּרִיד אִיז צו דִּין
קִנְעֵכֵט אֹנֵדזער פֿאַטער, ער לעבט
נאָך. און זיי האָבן זיך געניגט און זיך
געבוקט.
- כט וַיִּשָּׂא עֵינָיו וַיֵּרָא אֶת־בִּנְיָמִין אָחִיו
בֶּן־אָמִו וַיֹּאמֶר הֲזֶה אֲחִיכֶם הַקָּטָן
אֲשֶׁר אָמַרְתֶּם אֵלַי וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים
יַחְדָּךְ בְּנִי:
הָאֵט ער אויפֿגעהויבן זײַנע אויגן, און
הָאֵט דערזען זײַן ברודער בנימינען, זײַן
מוטערס זון, און ער האָט געזאָגט: אִיז
דאָס אײַנער יִנגסטער ברודער, וואָס
איר האָט מיר פֿון אים דערציילט? און
ער האָט געזאָגט: זאַל דִּיך גאָט
לײַטזעליקן, מײַן זון.
- ל וַיַּמְהֵר יוֹסֵף כִּי־נִכְכְּמוּ רַחֲמָיו
אֶל־אָחִיו וַיִּבְקֹשׁ לְבָכוֹת וַיָּבֹא
הַחֲדָרָה וַיִּבֶן שָׁמָּה:
און יוסף האָט זיך געאײלט, וואָרום זײַן
האַרץ האָט אים פֿאַרקלעמט אויף זײַן
ברודער, און ער האָט זיך געוואָלט
פֿאַנאָנדערוויינען; אִיז ער אַרײַן אין
קאַמער, און האָט דאָרטן געוויינט.
- לא וַיִּרְחֹץ פָּנָיו וַיֵּצֵא וַיִּתְאַפֵּק וַיֹּאמֶר
שִׁימוּ לִחֵם:
און ער האָט אָפּגעוואָשן זײַן פנים, און
אִיז אַרויסגעגאַנגען; און ער האָט זיך
אײַנגעהאַלטן און האָט געזאָגט: לייגט
ברויט.

32 I kladli jemu zvlášť, a jim obzvlášť, Egyptským také, kteříž s ním jídali, obzvláštně; nebo nemohou Egyptští jísti s Židy chleba, proto že to ohavnost jest Egyptským.

I podali jemu osobno, i im osobno i Micrejczykom tež, którzy jadali z nim, osobno; ponieważ nie mogą Micrejczycy jeść z Ibrejczykami chleba, gdyż obrzydzeniem to dla Micrejczyków.

33 Tedy seděli proti němu, prvorozený podle prvorozenství svého, a mladší podle mladšího věku svého. I divili se muži ti vespolek.

I usiedli przed nim, - starszy po starszeństwie swoim, a młodszy po młodości swojej; i zdziwieni spoglądali jeden na drugiego.

34 A bera jídlo před sebou, podával jim; Beniaminovi pak dostalo se pětkrát více než jiným. I hodovali a hojně se s ním napili.

I wniesiono upominki z przed oblicza jego dla nich; a przewyższył upominek dla Binjamina upominki wszystkich pięciokrotnie. I pili i podpili sobie z nim.

לִב וַיִּשְׂימוּ לוֹ לְבִדּוֹ וְלָהֶם לְבָדֶם
וְלַמִּצְרִים הָאֲכָלִים אֹתוֹ לְבָדֶם כִּי לֹא
יִכְלוּן הַמִּצְרִים לֶאֱכֹל אֶת־הָעֵבְרִים
לְחֶם כִּי־תוֹעֵבָה הוּא לַמִּצְרִים:

הָאֵט מֵעַן גַּעֲלִיגַט פֶּאָר אִים בְּאֶזְנֵדֶר,
און פֶּאָר זײ בְּאֶזְנֵדֶר, און פֶּאָר די
מִצְרִים וואָס האָבן געגֶעסן בײַ אִים,
בְּאֶזְנֵדֶר, וואָרום די מִצְרִים קענען נישט
עסן ברויט מיט די עֵבְרִים, ווייל דאָס
איז אַן אומווערדיקייט בײַ די מִצְרִים.

לג וַיֵּשְׁבוּ לִפְנֵי הַבָּכָר כְּבִכְרָתוֹ וְהַצֶּעִיר
כְּצִעָרָתוֹ וַיִּתְּמֵהוּ הָאֲנָשִׁים אִישׁ
אֶל־רֵעֵהוּ:

און זײ זײנען אויסגעזעצט געוואָרן פֶּאָר
אִים, דער בָּכָר לויט זײַן בכורה־שאַפֿט,
און דער יִנגערער לויט זײַן יונגקײט;
און די מענטשן האָבן זיך געווינדערט
צווישן איינאַנדער.

לד וַיֵּשָׂא מִשָּׂאת מֵאֵת פָּנָיו אֶלֶּהֶם וְתָרַב
מִשָּׂאת בְּנִימִן מִמִּשָּׂאת כָּלֶם חֵמֶשׁ
יָדוֹת וַיִּשְׁתּוּ וַיִּשְׁכְּרוּ עִמּוֹ:

און ער האָט זײ געלאָזט צוטראָגן
חלקים פֿון פֶּאָר אִים, און בנימינס חלק
איז געווען פֿינף מאל אַזוי פיל ווי זייער
איטלעכנס חלק. און זײ האָבן
געטרונקען און זיך אָנגעטרונקען מיט
אִים.

בראשית מד : 44

- 1 Rozkázal pak tomu, kterýž spravoval dům jeho, řka: Naplň pytle mužů těch potravou, co by *jen* unésti mohli; a peníze každého polož zas do pytle jeho na vrch.
- א ויצו את־אשר על־ביתו לֵאמֹר מִלֵּא
את־אֲמָתֶחָת הָאֲנָשִׁים אֶכֶל כְּאִשֶּׁר
יוֹכֵלֹן שְׂאֵת וְשִׁים כֶּסֶף־אִישׁ בְּפִי
אֲמָתֶחָתוֹ:
- I rozkazał przełożonemu domu swojego, i rzekł: "Napełnij biesagi ludzi tych żywnością, o ile potrafią unieść, a włóż pieniądze każdego u otworu biesagi jego.
- און ער האָט באַפֿוילן דעם וואָס איבער
זיין הויז, אַזוי צו זאָגן: פֿיל אָן די זעק
פֿון די מענטשן מיט שפּיז וויפֿיל זיי
קענען טראָגן, און טו אַרײַן איטלעכנס
געלט אין מויל פֿון זיין זאַק.
- 2 A koflík můj, koflík stříbrný, vlož na vrch do pytle mladšího s penězi jeho za obilí. I učinil podle řeči Jozefovy, kterouž mluvil.
- ב וְאֶת־גְּבִיעִי גְּבִיעַ הַכֶּסֶף תָּשִׂים בְּפִי
אֲמָתֶחָת הַקָּטָן וְאֵת כֶּסֶף שְׁבָרוֹ וַיַּעַשׂ
כַּדְּבַר יוֹסֵף אֲשֶׁר דִּבֶּר:
- A kielich mój, kielich srebrny, włożysz u otworu biesagi najmłodszego, jako i pieniądze za zboże jego." I uczynił wedle słów Josefa, które wyrzekł.
- און מײַן בעכער, דעם זילבערנעם
בעכער, זאָלסטו אַרײַנטאָן אין מויל פֿון
דעם זאַק פֿון דעם ״ינגסטן, מיט דעם
געלט פֿאַר זיין תבואה. און ער האָט
געטאָן אַזוי ווי דאָס וואָרט וואָס יוֹסֵף
האָט גערעדט.
- 3 Ráno pak propuštění jsou ti muži, oni i oslové jejich.
- ג הַבֶּקֶר אֹר וְהָאֲנָשִׁים שִׁלְחוּ הֵמָּה
וְחֲמִירֵיהֶם:
- Poranek zaświecił, gdy ludzie owi wyprawieni zostali, - oni i osły ich.
- ווי דער מאָרגן האָט אויפֿגעלוכטן, אַזוי
זינען די מענער אַוועקגעשיקט געוואָרן,
זיי און זייערע אייזלען.

4 *A když vyšli z města, a nedaleko ještě byli, řekl Jozef správci domu svého: Vstaň, hoň muže ty, a dohoně se jich, mluv k nim: Pročž jste se odplatili zlým za dobré?*

Zaledwie wyszli z miasta, jeszcze nie poszli daleko, gdy Josef rzekł do przełożonego nad domem swoim: "Wstań, pogoń za tymi ludźmi, a gdy dościgniesz ich, powiedz im: "Czemuście odpłacili złem za dobre?"

5 Zdaliž to není ten *koflík*, z kteréhož pítí pán můj? A z tohoť on jistým zkušéním pozná, *jací jste vy*. Zle jste učinili, co jste učinili.

Wszakże to ten, z którego pija pan mój! I wróżyć téż wróży z niego, źleście to sobie poczęli!"

6 Tedy dohoniv se jich, mluvil jim slova ta.

I doścignął ich i powiedział im te słowa.

7 Kterížto odpověděli jemu: Proč mluví pán můj taková slova? Odstup od služebníků tvých, aby co takového učinili.

I rzekli do niego: "Czemu mówi pan nasz słowa podobne? Niegodném by to było sług twoich, uczynić rzecz taką!

ד הֵם יֵצְאוּ אֶת־הָעִיר לֹא הִרְחִיקוּ וְיוֹסֵף אָמַר לְאִשֶּׁר עַל־בֵּיתוֹ קוֹם רִדְף אַחֲרֵי הָאֲנָשִׁים וְהַשְׁגָּתָם וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם לָמָּה שָׁלַמְתֶּם רָעָה תַּחַת טוֹבָה:

זיי זינען נאָרוואָס אַרויסגעגאַנגען פֿון שטאָט, נאָך ניט געווען ווייט אַוועק, אזוי האָט יוסף געזאָגט צו דעם וואָס איבער זיין הויז: שטיי אויף, יאָג נאָך די מענטשן, און אז דו וועסט זיי אָניאָגן, זאָלסטו זאָגן צו זיי: פֿאַר וואָס האָט איר אָפּגעזאַלט אַ רעה פֿאַר אַ טוֹבָה?

ה הֲלוֹא זֶה אֲשֶׁר יִשְׁתֶּה אֶדְנִי בּוֹ וְהוּא נִחַשׁ יִנְחַשׁ בּוֹ הִרְעַתָּם אֲשֶׁר עָשִׂיתָם:

דאָס איז דאָך דער וואָס מײַן האָר טרינקט פֿון אים, און צויבערן טוט ער צויבערן מיט אים. איר האָט זיך שלעכט באַגאַנגען מיט וואָס איר האָט געטאָן.

ו וַיִּשְׁגֹּם וַיְדַבֵּר אֲלֵהֶם אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה:

און ער האָט זיי אָנגעיאָגט, און האָט צו זיי גערעדט די דאָזיקע ווערטער.

ז וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו לָמָּה יְדַבֵּר אֶדְנִי כְּדָבָרִים הָאֵלֶּה חֲלִילָה לְעַבְדֶּיךָ מַעֲשׂוֹת כְּדָבָר הַזֶּה:

האָבן זיי צו אים געזאָגט: פֿאַר וואָס רעדט מײַן האָר אַזעלכע ווערטער? באַהיט זאָלן ווערן דינע קנעכט פֿון טאָן אַזאַ זאך!

- 8 A my ty peníze, kteréž jsme našli na vrchu v pytlích svých, přinesli jsme tobě zase z země Kananejské; jakž bychom tedy krásti měli z domu pána tvého stříbro neb zlato? ח הֵן כֶּסֶף אֲשֶׁר מָצְאוּנוּ בְּפִי אִמְתַּחֲתֵינוּ הָשִׁיבֵנוּ אֵלֶיךָ מֵאֶרֶץ כְּנָעַן וְאִיךָ נִגְנוֹב מִבֵּית אֲדֹנֶיךָ כֶּסֶף אוֹ זָהָב:

Wszak pieniądze, któreśmy znaleźli u otworu biesag naszych, zwróciliśmy tobie z ziemi Kanaan, i jakże nam kraść z domu pana twojego srebro albo złoto?

זע, דאָס געלט וואָס מיר האָבן געפֿונען אין מויל פֿון אונדזערע זעק, האָבן מיר דיר אומגעקערט פֿון לאַנד כְּנָעַן, היינט ווי וועלן מיר גנבען פֿון דיין האַרס הויז זילבער אָדער גאלד?

- 9 U koho z služebníků tvých nalezeno bude, nechť umře *ten*; a my také budeme pána tvého služebníci. ט אֲשֶׁר יִמָּצָא אֹתוֹ מֵעֲבָדֶיךָ וְמֵת וְגַם־אֲנַחְנוּ נִהְיֶה לְאֲדֹנֵי לְעֲבָדִים:

U którego ze sług twoich znalezionym będzie, niechaj umrze; a my też będziemy pana naszego niewolnikami!" דער יעניקער פֿון דינע קנעכט וואָס ער וועט ביי אים געפֿונען ווערן, זאָל שטאַרבן, און אויך מיר וועלן זיין קנעכט צו מיין האַר.

- 10 I řekl: Nu dobře, nechť jest podle řeči vaší. U koho se nalezne, ten bude mým služebníkem, a vy budete bez viny. י וַיֹּאמֶר גַּם־עַתָּה כְּדִבְרֵיכֶם כֵּן־הוּא אֲשֶׁר יִמָּצָא אֹתוֹ יִהְיֶה־לִּי עֶבֶד וְאַתֶּם תִּהְיוּ נְקִיִּים:

I řekl: "Istotnie podług słów waszych być powinno! Jednak ten, u którego się znajdzie, będzie mi niewolnikiem; wy zaś będziecie niewinni. האָט ער געזאָגט: הגם געזאָלט האָט אַצונד זיין אַזוי ווי אייערע ווערטער, זאָל נאָר דער וואָס ער וועט ביי אים געפֿונען ווערן, זיין אַ קנעכט צו מיר, און איר וועט זיין ריין.

- 11 Protož rychle každý složil pytel svůj na zem, a rozvázal každý pytel svůj. יא וַיִּמָּהְרוּ וַיִּוְרְדוּ אִישׁ אֶת־אִמְתַּחְתּוֹ אַרְצָה וַיִּפְתְּחוּ אִישׁ אִמְתַּחְתּוֹ:

I spiesznie złożyli każdy biesagę swą na ziemię, i rozwiązali każdy biesagę swoją. האָבן זיי אויף גיך אַראָפּגעלאָזט איטלעכער זיין זאק אויף דער ערד, און זיי האָבן געעפֿנט איטלעכער זיין זאק.

12 I přehledával, od staršího počal, a na mladším přestal; i nalezen jest koflík v pytlí Beniaminovu.

I szukał; od najstarszego zaczął, a na najmłodszym skończył; i znalazł się kielich w biesadze Benjamina.

13 Tedy oni roztrhše roucha svá, vložil každý brímě na osla svého, a vrátili se do města.

Tedy rozdarli szaty swoje, i objuczywszy każdy osła swojego, wrócili do miasta.

14 I přišel Juda s bratřími svými do domu Jozefova, (*on pak ještě tam byl,*) a padli před ním na zemi.

I przyszedł Jehuda i bracia jego do domu Josefa, który jeszcze tam był, i padli przed nim na ziemię.

15 I dí jim Jozef: Jakýž jest to skutek, který jste učinili? Zdaž nevíte, že takový muž, jako jsem já, umí poznati?

I rzekł do nich Josef: "Cóżto za czyn, któryście popelnili? Alboście nie wiedzieli, że odgadywać może człowiek mnie podobny?"

יב וַיַּחְפֹּשׂ בַּגְדוֹל הַחֵל וּבַקָּטָן כָּלָה וַיִּמָּצֵא הַגְּבִיעַ בְּאַמְתַּחַת בְּנִימִן:

און ער האָט געזוכט; מיטן עלטסטן האָט ער אָנגעהויבן, און מיטן יינגסטן האָט ער געענדיקט. און דער בעכער איז געפֿונען געוואָרן אין בנימינס זאַק.

יג וַיִּקְרְעוּ שְׂמֹלֹתָם וַיַּעֲמִס אִישׁ עַל־חֲמֹרוֹ וַיָּשֻׁבוּ הָעִירָה:

האַבן זיי צעריסן זייערע קליידער, און איטלעכער האָט אויפֿגעלאָדן זיין אייזל, און זיי האָבן זיך אומגעקערט אין שטאָט.

יד וַיָּבֹא יְהוּדָה וְאָחָיו בֵּיתָה יוֹסֵף וְהוּא עוֹדְנוֹ שָׁם וַיִּפְּלוּ לְפָנָיו אֲרָצָה:

און יהודה איז געקומען מיט זיינע ברידער אין יוספֿס הויז; און ער איז נאָך דאָרטן געווען. און זיי זיינען געפֿאלן פֿאַר אים צו דער ערד.

טו וַיֹּאמֶר לָהֶם יוֹסֵף מָה־הַמַּעֲשֶׂה הַזֶּה אֲשֶׁר עָשִׂיתֶם הֲלוֹא יָדַעְתֶּם כִּי־נִחַשׁ נִחַשׁ אִישׁ אֲשֶׁר כָּמֹנִי:

האָט יוסף צו זיי געזאָגט: וואָס איז דאָס פֿאַר אַ טואונג וואָס איר האָט געטאָן? האָט איר ניט געוואוסט אַז צויבערן טוט צויבערן אַזאַ מאַן ווי איד?

16 Tedy řekl Juda: Což díme pánu svému? co mluvíti budeme? a čím se ospravedlníme? Bůhť jest našel nepravost služebníků tvých. Aj, služebníci jsme pána svého, i my i ten, u něhož nalezen jest koflík.

I řekl Jehuda: "Cóż mam powiedzieć panu naszemu? Cóż mówić, i czém się usprawiedliwiać? Bóg wynalazł grzech sług twoich! Otośmy niewolnikami pana naszego - i my, i ten, w którego ręku kielich znaleziony!"

17 Odpověděl Jozef: Odstup ode mne, abych to učinil. Muž, u něhož nalezen jest koflík, ten bude mým služebníkem; vy pak jděte u pokoji k otci svému.

I řekl: "Dalekiém odemnie, abym to uczynił; ten w którego ręku kielich znaleziony, ten będzie mi niewolnikiem; wy zaś idźcie w pokoji do ojca waszego!"

18 I přistoupil k němu Juda a řekl: *Slyš* mne, pane můj. Prosím, nechažť promluví služebník tvůj slovo v uši pána svého, a nehněvej se na služebníka svého; nebo jsi ty jako sám Farao.

I przystąpił doń Jehuda, i řekl: "Proszę, panie mój! Dozwólże słudze twojemu powiedzieć słowo w uszy pana mojego, a niech się nie zapali gniew twój na sługę twojego; gdyżeś ty jako sam Faraon!

טז וַיֹּאמֶר יְהוּדָה מֶה־נֹּאמַר לַאֲדֹנָי
מֶה־נִּדְבֹר וּמֶה־נִּצְטַדֵּק הָאֱלֹהִים
מִצָּא אֶת־עֵוֹן עַבְדֶּיךָ הִנֵּנוּ עֲבָדִים
לַאֲדֹנָי גַּם־אֲנַחְנוּ גַּם אֲשֶׁר־נִמְצָא
הַגִּבִּיעַ בִּידּוֹ:

הָאֵט יהודה געזאגט: וואָס זאָלן מיר
זאָגן צו מײַן האַר, וואָס זאָלן מיר
רעדן, און וואָס זאָלן מיר זיך
פֿאַרענטפֿערן? גאָט האָט געפֿונען די
זינד פֿון דינע קנעכט. אָט זינען מיר
קנעכט צו מײַן האַר, אי מיר, אי דער
וואָס דער בעכער איז געפֿונען געוואָרן
אין זײַן האַנט.

יז וַיֹּאמֶר חֲלִילָה לִּי מַעֲשׂוֹת זֹאת הָאִישׁ
אֲשֶׁר נִמְצָא הַגִּבִּיעַ בִּידּוֹ הוּא
יְהִי־לִי עֶבֶד וְאַתֶּם עָלוּ לְשָׁלוֹם
אֶל־אֲבִיכֶם:

הָאֵט ער געזאגט: חלילה מיר דאָס צו
טאָן! דער מאַן וואָס דער בעכער איז
געפֿונען געוואָרן אין זײַן האַנט, ער זאָל
זײַן אַ קנעכט צו מיר, און איר גייט
אַרויף בשלום צו אייער פֿאָטער.

יח וַיֵּגֶשׂ אֵלָיו יְהוּדָה וַיֹּאמֶר בִּי אֲדֹנָי
יְדַבֵּר־נָא עִבְדְּךָ דָּבָר בְּאָזְנֵי אֲדֹנָי
וְאַל־יַחַר אַפֶּךָ בְּעַבְדְּךָ כִּי כַּמּוֹד
כְּפָרְעָה:

הָאֵט יהודה גענענט צו אים; און האָט
געזאגט: איך בעט דיר, מײַן האַר, זאָל
אַקאַרשט דיין קנעכט רעדן אַ וואָרט
אין די אויערן פֿון מײַן האַר, און זאָל
דיין צאָרן ניט גרימען אויף דיין קנעכט;
וואָרום דו ביסט אַזוי ווי פֿרעה.

- 19 Pán můj ptal se služebníků svých, řka: Máte-li otce, neb bratra? יט אֲדֹנִי שָׁאַל אֶת־עֲבָדָיו לֵאמֹר הֲיִשְׁלַכְּכֶם אָב אוֹ-אָח:
- Pan mój pytał sług swoich, mówiąc: Czyż macie ojca albo brata? מִינן הָאֵר הָאֵט גַּעֲפֹרְעָט זַינע קנעכט, אַזוי צו זאָגן: הָאֵט איר אַ פֿאַטער אָדער אַ ברודער?
- 20 A odpověděli jsme pánu mému: Máme otce starého, a pachole v starosti *jeho zplozené* malé, jehož bratr umřel, a on sám pozůstal po mateři své, a otec jeho miluje jej. כ וַנֹּאמֶר אֶל־אֲדֹנִי יִשְׁלָנוּ אָב זָקֵן וַיֵּלֶד זְקִנִּים קָטָן וְאָחִיו מֵת וַיִּתֵּר הוּא לְבִדּוֹ לְאִמּוֹ וְאָבִיו אָהָבוּ:
- I odpowiedzieliśmy panu naszemu: Mamy ojca starego, i chłopię starości młode; brat zaś jego umarł, a został sam po matce swojej, a ojciec jego pokochał go. און מיר האָבן געזאָגט צו מיין האָר: מיר האָבן אַן אַלטן פֿאַטער, און אַ קליינעם בן-זקונים, וואָס זיין ברודער איז טויט, און ער אַליין איז געבליבן פֿון זיין מוטער, און זיין פֿאַטער האָט אים ליב.
- 21 I řekl jsi služebníkům svým: Přiveďte ho ke mně, a pohledím na něj. כא וַתֹּאמֶר אֶל־עֲבָדֶיךָ הוֹרְדֵהוּ אֵלַי וְאֲשִׁימָה עֵינַי עָלָיו:
- Tedy rzekłeś do sług twoich: Sprowadźcie go do mnie, abym zwrócił oko moje na niego. האַסטו געזאָגט צו דינע קנעכט: ברענגט אים אַראָפּ צו מיר, איך זאָל טאָן מיין אויג אויף אים.
- 22 A řekli jsme pánu mému: Nemůžeť pachole opustiti otce svého; nebo opustí-li otce svého, on umře. כב וַנֹּאמֶר אֶל־אֲדֹנִי לֹא־יִכַּל הַנַּעַר לַעֲזֹב אֶת־אָבִיו וְעִזָּב אֶת־אָבִיו וּמָת:
- I powiedzieliśmy panu naszemu: Nie może ten chłopiec opuścić ojca swojego - bo gdyby opuścił ojca swojego, - on by umarł. האָבן מיר געזאָגט צו מיין האָר: דער יינגל קען נישט פֿאַרלאָזן זיין פֿאַטער, וואָרום אז ער וועט פֿאַרלאָזן זיין פֿאַטער, וועט דער שטאַרבן.
- 23 Ty pak řekl jsi služebníkům svým: Nepřijde-li bratr váš mladší s vámi, nepokoušejte se více viděti tváři mé. כג וַתֹּאמֶר אֶל־עֲבָדֶיךָ אִם־לֹא יֵרֵד אָחִיכֶם הַקָּטָן אִתְּכֶם לֹא תִסְפּוּן לְרֹאוֹת פָּנַי:
- Tedy rzekłeś do sług twoich: Jeżeli nie znijdzie brat wasz najmłodszy z nami, to nie oglądać wam więcej oblicza mojego! האַסטו געזאָגט צו דינע קנעכט: אויב איינער יינגסטער ברודער וועט נישט אַראָפּגעדערן מיט אייך, זאָלט איר מער מיין פנים נישט זען.

- 24 I stalo se, když jsme se vrátili k služebníku tvému, otci mému, a jemu vypravovali slova pána svého,
I stało się, gdyśmy przyszli do sługi twego, do ojca mojego, powiedzieliśmy mu słowa pana naszego;
כד וַיְהִי כִּי עָלִינוּ אֶל-עֲבָדָךְ אָבִי וַנִּגְדִּלּוֹ
אֵת דְּבָרֵי אֲדֹנִי:
- 25 Že řekl otec náš: Jděte zase, nakupte nám něco potravy.
I rzekł ojciec nasz: Wróćcie znowu i zakupcie nam cokolwiek żywności.
כה וַיֹּאמֶר אָבִינוּ שָׁבוּ שְׂכָרוֹ-לָנוּ
מֵעֵם-אֶכֶל:
- 26 Odpověděli jsme: Nemůžeme jíti, než bude-li bratr náš mladší s námi, tedy půjdeme; nebo bychom nemohli viděti tváři toho muže, nebyl-li by bratr náš nejmladší s námi.
I odpowiedzieliśmy: Nie możemy znijsć; jeżeli będzie brat nasz najmłodszy z nami, to znijdziemy; gdyż nie możemy oglądać oblicza męża owego, jeżeli brat nasz najmłodszy nie będzie z nami.
כו וַנֹּאמֶר לֹא נוֹכַל לָרֶדֶת אִם-יֵישׁ אָחִינוּ
הַקָּטָן אִתָּנוּ וַיֵּרְדָּנוּ כִּי-לֹא נוֹכַל
לִרְאוֹת פְּנֵי הָאִישׁ וְאָחִינוּ הַקָּטָן אִינָנוּ
אִתָּנוּ:
- 27 I řekl nám služebník tvůj, otec můj: Vy víte, že dva *toliko syny* porodila mi žena má.
I rzekł sługa twój, ojciec mój do nas: Wam wiadomo, iż dwóch urodziła mi żona moja.
זו וַיֹּאמֶר עֲבָדָךְ אָבִי אֵלֵינוּ אַתֶּם יְדַעְתֶּם
כִּי שְׁנַיִם יָלְדָה-לִּי אִשְׁתִּי:
- 28 A vyšel jeden ode mne, o němž jsem pravil: Jistě roztrhán jest, a neviděl jsem ho dosavad.
I poszedł jeden odemnie, i rzekłem: zapewne rozszarpanym został; bo nie widziałem go dotychczas.
חכ וַיֵּצֵא הָאֶחָד מֵאֵתִי וָאִמַּר אֶךְ טָרָף
טָרָף וְלֹא רָאִיתִיו עַד-הַנִּהָ:
- און עס איז געווען, אז מיר זיינען אַרויפֿגעקומען צו דיין קנעכט, אונדזער פֿאַטער, האָבן מיר אים דערציילט די ווערטער פֿון אונדזער האַר.
- און אז אונדזער פֿאַטער האָט געזאָגט: גייט ווידער, קויפט אונדז אַ ביסל שפּײַז,
- האָבן מיר געזאָגט: מיר קענען ניט אַראָפּנידערן; נאָר אויב אונדזער יינגסטער ברודער וועט זײַן מיט אונדז, וועלן מיר אַראָפּנידערן, וואָרום מיר קענען ניט זען דעם מאַנס פנים, אָוווּ אונדזער יינגסטער ברודער איז ניט מיט אונדז.
- און איינער איז אַוועקגעגאַנגען פֿון מיר, און איך האָב געזאָגט: פֿאַר וואָר, פֿאַרצוקן איז ער פֿאַרצוקט געוואָרן; און איך האָב אים ניט געזען ביז אַצונד.

29 Vezmete-li i tohoto ode mne, a přišlo by na něj něco zlého, tedy uvedete šediny mé s trápením do hrobu.

A jeżeli zabierzecie i tego z przed oblicza mego, a spotka go nieszczęście, strącicie tedy siwiznę moję w niedoli do grobu.

30 Tak tedy, když přijdu k služebníku tvému, otci svému, a pacholete nebude s námi, (*ješto duše jeho spojena jest s duší tohoto*):

A teraz, jeżelibych przyszedł do sługi twego, ojca mego, a niebyło by z nami chłopięcia, - dusza zaś jego przywiązana do duszy jego, -

31 Přijde na to, když uzří, že pacholete není, umře; a uvedou služebníci tvoji šediny služebníka tvého, otce svého, s žalostí do hrobu.

Wtedy zobaczywszy, że chłopięcia niema, - umrze; a strącą słudzy twoi siwiznę sługi twego, ojca naszego, w żałości do grobu.

32 Nebo služebník tvůj slíbil za pachole, *abych je vzal* od otce svého, řka: Jestliže ho nepřivedu zase k tobě, tedy vinen budu hříchem otci mému po všechny dny.

Sługa zaś twój poręczył za chłopca u ojca mego mówiąc: Jeżeli go nie odprowadzę do ciebie, niechaj grzesznym będę przed ojcem moim po wszystkie dni.

כט וְלִקְחֶתֶם גַּם־אֶת־זֶה מֵעַם פְּנֵי וְקָרְהוּ אֶסֶן וְהוֹרִדְתֶּם אֶת־שִׁיבְתִּי בְּרָעָה שְׂאֵלָה:

און אז איר וועט אוועקנעמען אויך דעם דאזיקן פֿון מיין פנים, און אים וועט טרעפֿן אן אומגליק, וועט איר מאַכן נידערן מינע גראַע האָר מיט קומער אין קבר.

ל וְעָתָה כְּבֹאִי אֶל־עַבְדְּךָ אָבִי וְהִנֵּער אֵינָנוּ אִתָּנוּ וְנִפְשׁוֹ קְשׁוּרָה בְּנַפְשׁוֹ:

און אַצונד אז איך וועל קומען צו דיין קנעכט, מיין פֿאַטער, און דער יינגל איז מיט אונדז ניטאָ, אַזוי ווי זיין זעל איז צוגעבונדן צו זיין זעל,

לא וְהָיָה כְּרֹאוֹתוֹ כִּי־אֵין הִנֵּער וְמַת וְהוֹרִידוּ עַבְדֶּיךָ אֶת־שִׁיבְתְּךָ עַבְדְּךָ אָבִינוּ בִּיגּוֹן שְׂאֵלָה:

איז, ווי ער וועט זען אז דער יינגל איז ניטאָ, אַזוי וועט ער שטאַרבן, און דינע קנעכט וועלן מאַכן נידערן די גראַע האָר פֿון דיין קנעכט, אונדזער פֿאַטער, מיט טרויער אין קבר.

לב כִּי עַבְדְּךָ עָרַב אֶת־הִנֵּער מֵעַם אָבִי לֹא־מֵר אִם־לֹא אָבִיאָנוּ אֵלָיךָ וְחָטָאתִי לְאָבִי כָּל־הַיָּמִים:

וואַרום דיין קנעכט איז עָרַב געווען פֿאַר דעם יינגל צו זיין פֿאַטער, אַזוי צו זאָגן: אויב איך וועל דיר אים ניט ברענגען, זאָל איך זיין אַ פֿאַרזינדיקטער צו מיין פֿאַטער אַלע טעג.

33 Protož nyní necht' zůstane, prosím, služebník tvůj místo pacholete tohoto za služebníka pánu svému, a pachole at' vstoupí s bratry svými.

A teraz niech též zostane sluga twój miesto chłopca niewolnikiem pana mojego, a chłopiec niechaj pójdzie z braćmi swoimi!

34 Nebo jak bych já vstoupil k otci svému, kdyby tohoto pacholete nebylo se mnou? Leč bych chtěl viděti trápení, kteréž by přišlo na otce mého.

Bo jakže půjdu do ojca mojego, gdy chłopca tego zemną nie będzie? Niechaj nie zobaczę niedoli, która spotka ojca mojego!"

לג וְעַתָּה יֵשְׁב־נָא עִבְדְּךָ תַּחַת הַנֶּעֱר
עֶבֶד לְאֹדְנִי וְהַנֶּעֱר יַעַל עִם־אֶחָיו:

און אַצונד, איך בעט דיר, זאָל דיין
קנעכט בלייבן אָנשטאָט דעם יינגל, אַ
קנעכט צו מיין האַר, און דער יינגל
זאָל אַרויפֿגיין מיט זײַנע ברידער.

לד כִּי־אִיךָ אֶעֱלֶה אֶל־אָבִי וְהַנֶּעֱר אֵינְנוּ
אִתִּי כֵּן אֶרְאֶה בָּרַע אֲשֶׁר יִמָּצֵא
אֶת־אָבִי:

וואָרום ווי קען איך אַרויפֿגיין צו מיין
פֿאָטער, אַז דער יינגל איז ניט מיט
מיר? איך וועל חלילה צווען דאָס בייז
וואָס וועט טרעפֿן מיין פֿאָטער.

- 1 Jozef pak nemoha se *děle* zdržeti, přede všemi přístojícími zvolal: Každé všechněm ven! I nezůstal žádný s nimi, když se známil Jozef s bratřími svými.

I nie mógł się Josef wstrzymać, wobec wszystkich, stojących przed nim, i zawołał: "Wydalcie wszystkich odemnie!" I nie został nikt przy nim, gdy się dał poznać Josef braciom swoim.

- 2 Potom pozdvihl hlasu svého s pláčem; a slyšeli to Egyptští, slyšel také dům Faraonův.

I podniósł głos swój z płaczem: i usłyszeli Mi-crejczycy, i usłyszał dom Faraona.

- 3 I řekl Jozef bratřím svým: Já jsem Jozef. Ještě-li jest živ otec můj? A nemohli mu odpověditi bratří jeho; nebo se ho velmi ulekli.

I rzekł Josef do braci swoich: "Jam jest Josef. Czy jeszcze ojciec mój żyje?" I nie mogli bracia jego odpowiedzieć mu, gdyż zlekli się przed nim.

א וְלֹא־יָכַל יוֹסֵף לְהִתְאַפֵּק לְכָל הַנִּצָּבִים עָלָיו וַיִּקְרָא הוֹצִיאוּ כָל־אִישׁ מֵעָלָי וְלֹא־עָמַד אִישׁ אִתּוֹ בְּהִתְוֹדַע יוֹסֵף אֶל־אֶחָיו:

און יוסף האָט זיך ניט געקענט אַינהאַלטן פֿאַר אַלע וואָס זיינען געשטאַנען לעבן אים, און ער האָט אויסגערופֿן: פֿירט אַרויס אַלע מענטשן פֿון מיר. און קיין מענטש איז ניט געשטאַנען לעבן אים, ווען יוסף האָט זיך דערקענט צו זיינע ברידער.

ב וַיִּתֵּן אֶת־קֹלוֹ בְּכִי וַיִּשְׁמְעוּ מִצְרַיִם וַיִּשְׁמַע בֵּית פַּרְעֹה:

און ער האָט אַרויסגעלאָזט זיין קול אין געוויין, און די מִצְרַיִם האָבן געהערט; און דאָס הויז פֿון פֿרעהן האָט געהערט דערפֿון.

ג וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל־אֶחָיו אֲנִי יוֹסֵף הָעוֹד אָבִי חַי וְלֹא־יָכְלוּ אֶחָיו לַעֲנוֹת אֹתוֹ כִּי נִבְהָלוּ מִפָּנָיו:

און יוסף האָט געזאָגט צו זיינע ברידער: איך בין יוסף; לעבט נאָך מײַן פֿאַטער? און זיינע ברידער האָבן אים ניט געקענט ענטפֿערן, וואָרום זיי האָבן זיך דערשראָקן פֿאַר אים.

- 4 Tedy řekl Jozef bratřím svým: Přistuptež medle ke mně. I přistoupili. A řekl: Já jsem Jozef bratr váš, kteréhož jste prodali do Egypta.

I řekl Josef do braci swoich: "Przystąpcie też do mnie!" I przystąpili. I řekl: "Jam jest Josef, brat wasz, coście sprzedali mnie do Micraim.

- 5 Protož nyní nermuťte se, a neztěžujte sobě toho, že jste mne sem prodali; nebo pro zachování života *vašeho* poslal mne Bůh před vámi.

Ale teraz nie smućcie się, i niech to przykrém nie będzie w oczach waszych, żeście mnie tu sprzedali: gdyż dla utrzymania was wysłał mnie Bóg przed wami.

- 6 Nebo dvě léta již hlad jest v zemi, a ještě pět let *přijde*, v nichž nebudou orati, ani žíti.

Bo oto już dwa lata głodu na ziemi, a jeszcze pięć lat, w których nie będzie ani orki, ani żniwa.

- 7 Poslal mne, pravím, Bůh před vámi, pro zachování vás ostatků na zemi, a pro zachování životů vašich vysvobozením velikým.

Wysłał mnie tedy Bóg przed wami, abym przygotował wam ostój na ziemi, i utrzymał przy życiu waszych, dla wieloznaczącego ocalenia.

וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל־אָחָיו גִּשְׁוֹנָא אֵלַי
וַיָּגִשׁוּ וַיֹּאמֶר אֲנִי יוֹסֵף אֲחֵיכֶם
אֲשֶׁר־מָכַרְתֶּם אֹתִי מִצְרָיִם:

הָאֵט יוֹסֵף גַּעזָאגט צו זײנע ברידער:
גענענט צו מיר, איך בעט אײך. האָבן
זיי גענענט. און ער האָט געזאָגט: איך
בין אײער ברודער יוֹסֵף, וואָס איר האָט
מײך פֿאַרקויפֿט קײן מִצְרַיִם.

וַעֲתָה אֶל־תִּעַצְבוּ וְאֶל־יָחַר בְּעֵינֵיכֶם
כִּי־מָכַרְתֶּם אֹתִי הֲנֵה כִּי לְמַחְיָה
שָׁלַח־נִי אֱלֹהִים לְפָנֵיכֶם:

און אַצונד זאָלט איר אײך ניט קלעמען,
און זאָל ניט פֿאַרדריסן אין אײערע
אויגן, וואָס איר האָט מײך פֿאַרקויפֿט
אַהער, וואָרום צו דערהאַלטן לעבנס
האָט מײך גאָט געשיקט אײך פֿאַרויס.

כִּי־זֶה שְׁנָתִים הָרָעַב בְּקָרֶב הָאָרֶץ
וְעוֹד חָמֵשׁ שָׁנִים אֲשֶׁר אֵין־חֵרִישׁ
יִקְצִיר:

וואָרום שוין צוויי יאָר אַז דער הונגער
איז אין לאַנד, און נאָך פֿינף יאָר וועלן
זײַן, וואָס עס וועט ניט זײַן קײן אַקער
און קײן שניט.

וַיִּשְׁלַח־נִי אֱלֹהִים לְפָנֵיכֶם לְשׁוֹם לָכֶם
שְׂאִרִית בָּאָרֶץ וּלְהַחְיֹת לָכֶם
לְפָלִיטָה גְדֹלָה:

און גאָט האָט מײך געשיקט אײך
פֿאַרויס, כדי אײך צו לאָזן אַן
איבערבלייב אויף דער ערד, און אײך
צו דערהאַלטן בײַם לעבן דורך אַ
גרויסער ישועה.

8 Tak tedy ne vy jste mne poslali sem, ale Bůh, ח וַעֲתָה לֹא־אַתֶּם שְׁלַחְתֶּם אֹתִי הֲנֵה כִּי
 kterýž mne dal za otce Faraonovi, a za pána הָאֱלֹהִים וַיְשִׁימֵנִי לְאָב לְפָרְעָה
 všemu domu jeho, a panovníka po vší zemi וּלְאֶדוֹן לְכָל־בֵּיתוֹ וּמִשָּׁל בְּכָל־אֶרֶץ
 Egyptské. מִצְרַיִם:

I tak teraz nie wyście posłali mnie tutaj, lecz און אַצונד, ניט איר האָט מיך אַהער
 Bóg, który též postanowił mnie ojcem Faraona געשיקט, געערט גאָט; און ער האָט מיך
 i panem całego domu jego, i władcą w całym געמאַכט פֿאַר אַ פֿאַטער צו פֿרעהן, און
 kraju Micraim. פֿאַר אַ האַר אויף זיין גאַנצן הויז, און
פֿאַר אַ געוועלטיקער איבערן גאַנצן
לאַנד מצרים.

9 Pospěšte a vstupte k otci mému, a rcete jemu: ט מָה־רוּ וַעֲלוּ אֶל־אָבִי וְאִמְרָתֶם אֵלָיו
 Toto praví syn tvůj Jozef: Učinil mne Bůh pá- כֹּה אָמַר בְּנֵה יוֹסֵף שְׁמִנִי אֱלֹהִים
 nem všeho Egypta; přijdiž ke mně, neprodlé- לְאֶדוֹן לְכָל־מִצְרַיִם רְדָה אֵלַי
 vej. אֶל־תְּעִמַּד:

Spieszcie się, a idźcie do ojca mojego, i po- אשילט און גייט אַרויף צו מיין פֿאַטער,
 powiedzcie mu: Tak rzecze syn twój Josef: Posta- און איר זאָלט זאָגן צו אים: אַזוי האָט
 nowił mnie Bóg panem całego Micraimu, געזאָגט דיין זון יוסף: גאָט האָט מיך
 przyjdźże do mnie, nie zwlekaj. געמאַכט פֿאַר אַ האַר איבער גאַנצן
מצרים; נידער אַראָפּ צו מיר, זאָלסט
זיך ניט אויפֿהאַלטן.

10 A bydliti budeš v zemi Gesen; a budeš blízko י וַיִּשְׁבֹּתָ בְּאֶרֶץ־גֹּשֶׁן וְהָיִיתָ קְרוֹב אֵלַי
 mne, ty i synové tvoji, i vnukové tvoji, stáda אַתָּה וּבָנֶיךָ וּבְנֵי בָנֶיךָ וְצֹאֲנֶךָ וּבִקְרָךְ
 tvá, a volové tvoji, a cožkoli máš. וְכָל־אֲשֶׁר־לְךָ:

I osiedziesz w ziemi Goszen, a będziesz blisko און וועסט זיצן אין לאַנד גושן, און
 mnie, - ty, i synowie twoi, i wnuki twoje, וועסט זיין נאָנט צו מיר, דו און דינע
 i trzody i bydło twoje, i wszystko co twoje. קינדער און דינע קינדערס קינדער, און
דינע שאָף, און דינע רינדער, און אַלץ
וואָס דו האָסט.

- 11 A budu tě chovati tam, (*nebo ještě pět let hlad bude*), abys snad pro hlad nezahynul, ty i dům tvůj, a cožkoli máš.
- A będę cię żywił tam, - bo jeszcze pięć lat będzie głód; abyś nie zubożał ty i dom twój, i wszystko, co twoje.
- 12 A aj, oči vaše vidí, i oči bratra mého Beniamina, že ústa má mluví vám.
- A oto, oczy wasze widzą i oczy brata mojego, Binjamina, że to usta moje przemawiają do was.
- 13 Povíte také otci mému o vši slávě mé v Egyptě, a což jste koli viděli; pospěštež tedy, a přiveďte otce mého sem.
- Opowiecie też ojcu mojemu o wszystkiej chwale mojej w Micraim, i o wszystkiém, coście widzieli, i pospieszycie się, i sprowadzicie ojca mojego tutaj."
- 14 Tedy padl na šíji Beniamina bratra svého, a plakał; Benjamin také plakał na šíji jeho.
- I padł na szyję Binjamina, brata swego, i płakał, a płakał też Benjamin u szyi jego.
- 15 A políbviv všech bratří svých, plakał nad nimi; a potom mluvili bratří jeho s ním.
- I ucałował wszystkich braci swoich, i płakał, obejmując ich; poczem rozmawiali bracia jego z nim.
- יָא וְכָל־כְּלָתִי אֶתָּה שָׁם כִּי־עוֹד חַיִּים שָׁנִים רָעַב פֶּן־תָּמוּת אֶתָּה וּבֵיתְךָ וְכָל־אֲשֶׁר־לְךָ:
- און איד וועל דיך דארטן אויסהאלטן; ווארום נאך פֿינף יאָר וועט זיין דער הונגער; כּדי זאלסט נישט אומקומען, דו און דיין הויזגעזינט און אַלץ וואָס דו האָסט.
- יב וְהִנֵּה עֵינֶיכֶם רְאוּת וְעֵינֵי אָחִי בְנִימִין כִּי־פִי הַמְדַּבֵּר אֲלֵיכֶם:
- און אַט זעען אַזערע אויגן, און די אויגן פֿון מיין ברודער בנימינען, אַז מיין מויל רעדט דאָס צו אַיך.
- יג וְהִגַּדְתֶּם לְאָבִי אֶת־כָּל־כְּבוֹדִי בְּמִצְרַיִם וְאֵת כָּל־אֲשֶׁר רָאִיתֶם וּמְהֵרָתֶם וְהוֹרַדְתֶּם אֶת־אָבִי הֵנָּה:
- און איר זאלט דערציילן מיין פֿאַטער מיין גאַנצן כּבוד אין מִצְרַיִם, און אַלץ וואָס איר האָט געזען, און איר זאלט איילן און אַראָפּברענגען מיין פֿאַטער אַהער.
- יד וַיִּפֹּל עַל־צוֹאֲרֵי בְנִימִן־אָחִיו וַיִּבֶךְ וּבְנִימִן בָּכָה עַל־צוֹאֲרָיו:
- און ער איז געפֿאַלן אויפֿן האַלדז פֿון זיין ברודער בנימינען, און האָט געוויינט, און בנימין האָט געוויינט אויף זיין האַלדז.
- טו וַיִּנָּשֶׁק לְכָל־אָחָיו וַיִּבֶךְ עֲלֵיהֶם וְאַחֲרֵי כֵן דִּבְּרוּ אָחָיו אִתּוֹ:
- און ער האָט געקושט אַלע זיינע ברידער, און האָט געוויינט אויף זיי, און דערנאָך האָבן זיינע ברידער גערעדט מיט אים.

- 16 Slyšána pak jest v domě Faraonově pověst tato: Přišli bratří Jozefovi. I bylo to velmi vděčné Faraonovi i všechněm služebníkům jeho.

A wieść rozniosła się w domu Faraona, i mówiono: Przybyli bracia Josefa! I było to przyjemném w oczach Faraona i w oczach sług jego.

- 17 A řekl Farao Jozefovi: Rci bratřím svým: Toto učňte: Naložíce na hovada svá, jděte, a navratte se do země Kananejské.

I rzekł Faraon do Josefa: "Powiedz braciom swoim: Oto co wam uczynić, - objuczcie bydło wasze, a idźcie, udajcie się do ziemi Kanaan;

- 18 A vezmouce otce svého a čeládky své, přidťe ke mně, a dám vám dobré místo v zemi Egyptské, a jísti budete tuk země této.

I zabierzcie ojca waszego i rodziny wasze, i przyjdźcie do mnie; a oddam wam wybór ziemi Micraim, i będziecie pożywali tuk ziemi.

- 19 Ty pak rozkaž jim: Toto učňte: Vezměte sobě z země Egyptské vozy pro děti a ženy své, a vezměte otce svého, a přidťe.

A tyś umocowany! - Oto co wam czynić: Weźcie sobie z ziemi Micraim wozów dla dzieci i dla żon waszych, i przywieźcie ojca waszego, i przyjdźcie.

טז וְהָקֵל נִשְׁמַע בֵּית פַּרְעֹה לְאמֹר בָּאוּ
אֶחָיו יוֹסֵף וַיֵּיטֵב בְּעֵינֵי פַרְעֹה וּבְעֵינֵי
עַבְדָּיו:

און דער קלאנג איז געהערט געוואָרן
אין פֿרעהס הויז, אזוי צו זאָגן: יוספֿס
ברידער זינען געקומען; און עס איז
וויילגעפֿעלן אין די אויגן פֿון פֿרעהן, און
אין די אויגן פֿון זינע קנעכט.

יז וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה אֶל־יוֹסֵף אָמַר
אֶל־אֶחָיְךָ זֹאת עֲשׂוּ טַעֲנוּ
אֶת־בְּעִירְכֶּם וּלְכוּ־בָאוּ אֶרֶץ כְּנָעַן:

און פֿרעה האָט געזאָגט צו יוספֿס: זאָג
צו דינע ברידער: טוט אָט-וואָס: לאָדט
אָן אייערע בהמות, און גייט, קומט קיין
לאַנד כְּנָען,

יח וַיִּקְחוּ אֶת־אֲבִיכֶם וְאֶת־בְּתִיכֶם וּבָאוּ
אֵלַי וְאֶתְנָה לָכֶם אֶת־טוֹב אֶרֶץ
מִצְרַיִם וְאָכְלוּ אֶת־חֶלֶב הָאָרֶץ:

און נעמט אייער פֿאָטער, און אייערע
הויזגעזינטן, און קומט צו מיר, און איך
וועל איך געבן דאָס בעסטע פֿון לאַנד
מִצְרַיִם, און עסט דאָס פֿעטס פֿון לאַנד.

יט וְאַתָּה צִוִּיתָה זֹאת עֲשׂוּ קְחוּ־לָכֶם
מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם עֲגֻלֹת לְטַפְּכֶם
וּלְנִשְׁיֵכֶם וּנְשֵׂאתֶם אֶת־אֲבִיכֶם
וּבְאֶתְם:

און דו ווערסט באַפֿוילן, טוט אָט-וואָס:
נעמט איך פֿון לאַנד מִצְרַיִם וועגן פֿאַר
אייערע קליינע קינדער, און פֿאַר
אייערע ווייבער, און איר זאָלט
אָרויפֿנעמען אייער פֿאָטער און קומען.

- 20 Aniz se ohlédejte na nábytky své; nebo nejlepší *místo* ve vsí zemi Egyptské vaše bude. כ וַעֲיִנְכֶם אֶל־תַּחֲסֹם עַל־כְּלִיכֶם כִּי־טוֹב כָּל־אַרְץ מִצְרַיִם לָכֶם הוּא:
- A oko wasze niech nie żałuje sprzętów waszych, gdyż dobro całej ziemi Micraim waszém będzie." און אײער אויג זאל זיך נישט קימערן אום אײערע זאכן, וואָרום דאָס בעסטע פֿון גאַנצן לאַנד מִצְרַיִם איז אײערס.
- 21 I učinili tak synové Izraelovi. A dal jim Jozef vozy podlé rozkázání Faraonova; dal také jim pokrmu na cestu. כא וַיַּעֲשׂוּ־כֵן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּתֵּן לָהֶם יוֹסֵף עֲגָלוֹת עַל־פִּי פֶרְעָה וַיִּתֵּן לָהֶם צֹדָה לְדֶרֶךְ:
- I uczynili tak synowie Israela; i dał im Josef wozy z polecenia Faraona, i dał im zapas na drogę. האָבן די זין פֿון ישׂראלן אזוי געטאָן, און יוסף האָט זיי געגעבן וועגן, לויט דעם מויל פֿון פֿרעהן, און ער האָט זיי געגעבן שפּיז אויפֿן וועג.
- 22 Všechněm jim dal, každému dvoje šaty; ale Beniaminovi dal tři sta stříbrných, a patery šaty jiné a jiné. כב לְכֻלָּם נָתַן לְאִישׁ חֲלָפוֹת שְׂמָלֹת וּלְבִנְיָמִן נָתַן שְׁלֹשׁ מֵאוֹת כֶּסֶף וְחֲמִשׁ חֲלָפֹת שְׂמָלֹת:
- Wszystkim im dał przemienne szaty; a Benjaminowi dał trzysta srebrników i pięć przemiennych szat. זיי אלעמען האָט ער געגעבן גאַנגען קליידער פֿאַר איטלעכן, און בנימינען האָט ער געגעבן דריי הונדערט זילבערשטיק, און פינף גאַנג קליידער.
- 23 Otcí pak svému poslal tyto věci: Deset oslů, kteříž nesli z nejlepších věcí Egyptských, a deset oslic, kteréž nesly obilí, a chléb a pokrmu otci jeho na cestu. כג וּלְאָבִיו שָׁלַח כְּזֹאת עֲשָׂרָה חֲמֹרִים נִשְׂאִים מְטוֹב מִצְרַיִם וְעֶשֶׂר אֲתֹנֹת נִשְׂאֹת בָּר וּלְחֶם וּמִזֹּן לְאָבִיו לְדֶרֶךְ:
- A otcu swojemu poslal również: dziesięć osłów, objuczonych dobrem Micraimu, i dziesięć oslic, objuczonych zbożem i chlebem i żywnością - dla ojca swego na drogę. און צו זײַן פֿאָטער האָט ער דעסגלײַכן געשיקט צען אייזלען באַלאָדן מיטן בעסטן פֿון מִצְרַיִם, און צען אייזעלינס באַלאָדן מיט תבואה און ברויט, און שפּיז פֿאַר זײַן פֿאָטער אויפֿן וועג.
- 24 A propouštěje bratří své, aby odešli, řekl jim: Nevadtež se na cestě. כד וַיִּשְׁלַח אֶת־אֶחָיו וַיֵּלְכוּ וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם אֶל־תִּרְגְּזוּ בַּדֶּרֶךְ:
- I wyprawił braci swoich, i poszli; a rzekł do nich: "Nie wadźcie się na drodze!" און ער האָט אוועקגעשיקט זײַנע ברידער, און זיי זײַנען אוועקגעגאַנגען; און ער האָט זיי אָנגעזאָגט: איר זאלט אײך נישט קריגן אויפֿן וועג.

25 Tedy brali se z Egypta, a přišli do země Kananejské k Jákobovi otci svému.

I wyszli z Micraimu, i przybyli do ziemi Kanan, do Jakóba, ojca swojego.

26 A zvěstovali jemu, řkouce: Jozef ještě živ jest, ano i panuje ve vší zemi Egyptské. I omdlelo srdce jeho; nebo *slyšev to* nevěřil jim.

I oznajmili mu, mluvíc: "Jeszcze Josef żyje," i že on włada nad całą ziemią Micraim. I osłupiało serce jego; gdyż nie wierzył im.

27 Tedy vypravovali jemu všechna slova Jozefova, kteráž mluvil jim; a vida vozy, kteréž poslal Jozef pro něho, okřál duch Jákoba otce jejich.

I powtórzyli mu wszystkie slova Josefa, které mluvil do nich; i zobaczył wozy, které przysłał Josef dla przewiezienia go; i ožil duch Jakóba, ojca ich.

28 I řekl Izrael: Dostit' jest, *když* ještě syn můj živ jest; půjdu a uzřím ho, prvé než umru.

I rzekł Israel: "Dosyc! Jeszcze Josef, syn mój żyje? pójdę, a obaczę go, zanim umrę."

כה וַיַּעֲלוּ מִמִּצְרַיִם וַיָּבֹאוּ אֶרֶץ כְּנָעַן
אֶל־יַעֲקֹב אָבִיהֶם:

און זיי זינען אַרויפֿגעגאַנגען פֿון
מִצְרַיִם, און זינען געקומען קיין לאַנד
כְּנָעַן צו זייער פֿאַטער יעקבן.

כו וַיַּגִּדּוּ לוֹ לֵאמֹר עוֹד יוֹסֵף חַי וְכִי־הוּא
מַשְׁל בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרַיִם וַיִּפֹּג לִבּוֹ כִּי
לֹא־הֶאֱמִין לָהֶם:

און זיי האָבן אים דערציילט, אַזוי צו
זאָגן: יוֹסֵף לעבט נאָך; און אַז ער
געוועלטיקט איבערן גאַנצן לאַנד
מִצְרַיִם. איז זיין האַרץ פֿאַרקילט
געוואָרן, וואָרום ער האָט זיי נישט
געגלויבט.

כז וַיִּדְבְּרוּ אֵלָיו אֶת כָּל־דִּבְרֵי יוֹסֵף אֲשֶׁר
דִּבֶּר אֱלֹהִים וַיֵּרָא אֶת־הָעֲגָלוֹת
אֲשֶׁר־שָׁלַח יוֹסֵף לָשֹׂאת אֹתוֹ וְהָחִי
רוּחַ יַעֲקֹב אָבִיהֶם:

האָבן זיי אים דערציילט אַלע ווערטער
פֿון יוֹסֵפֿן, וואָס ער האָט צו זיי
גערעדט, און ער האָט געזען די וועגן
וואָס יוֹסֵף האָט געשיקט אים צו פֿירן,
און דער גייסט פֿון זייער פֿאַטער יעקבן
האָט אָפּגעלעבט.

כח וַיֹּאמֶר יִשְׂרָאֵל רַב עוֹד־יוֹסֵף בְּנִי חַי
אֵלָיָה וְאֶרְאֶנּוּ בְּטָרֶם אָמוֹת:

און יִשְׂרָאֵל האָט געזאָגט: גענוג! מײַן זון
יוֹסֵף לעבט נאָך; איך וועל גיין און וועל
אים זען איידער איך שטאַרב.

- 1 Tedy bral se Izrael se vším, což měl; a přišed do Bersabé, obětoval oběti Bohu otce svého Izáka.

I wyruszył Israel ze wszystkiém co miał; i przybyli do Beer-Szeba, i złożył ofiary Bogu ojca swego, Ic'haka.

- 2 I mluvil Bůh Izraelovi u vidění nočním, řka: Jákobe, Jákobe! Kterýžto odpověděl: Aj, teď jsem.

I rzekł Bóg do Israela w widzeniach nocy tej i zawołał: "Jakóbie, Jakóbie!" I rzekł: "Oto jestem!"

- 3 I řekl: Já jsem ten *Bůh* silný, Bůh otce tvého. Neboj se sstoupiti do Egypta, nebo v národ veliký tam tebe učiním.

I rzekł: "Jam Bóg, Bóg ojca twojego; nie obawiaj się zstąpić do Micraimu; gdyż narodem wielkim uczynię cię tam!"

- 4 Já sstoupím s tebou do Egypta, a já tě také i zase přivedu; a Jozef položí ruku svou na oči tvé.

Ja zstąpię z tobą do Micraim, i Ja też cię wywiodę; a Jozef położy rękę swą na oczy twoje!"

א ויסע ישראל וְכָל־אֲשֶׁר־לוֹ וַיָּבֹא
בְּאֶרֶה שְׁבַע וַיִּזְבַּח זִבְחִים לֵאלֹהֵי
אָבִיו יִצְחָק:

און ישראל האט אָוועקגעצויגן מיט
אַלץ וואָס ער האָט געהאַט, און איז
געקומען קיין באַר-שֶׁבַע, און ער האָט
געשלאַכט שלאַכטאָפּפֿער צו דעם גאָט
פֿון זײַן פֿאַטער יצחק.

ב וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים לְיִשְׂרָאֵל בְּמַרְאֵת
הַלֵּילָה וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב יַעֲקֹב וַיֹּאמֶר
הֲיָנִי:

און גאָט האָט גערעדט צו ישראל אין
זעונגען פֿון דער נאַכט, און האָט
געזאָגט: יעקב, יעקב! האָט ער געזאָגט:
דאָ בין איך.

ג וַיֹּאמֶר אָנֹכִי הָאֵל אֱלֹהֵי אָבִיךָ
אֶל־תִּירָא מִרְדָּה מִצְרַיִם כִּי־לְגוֹי
גָּדוֹל אֲשִׁימָךְ שָׁם:

האָט ער געזאָגט: איך בין גאָט, דער
גאָט פֿון דיין פֿאַטער, זאָלסט נישט מורא
האַבן אַראָפּצונדערן קיין מצרים,
וואָרום פֿאַר אַ גרויס פֿאַלק וועל איך
דיך דאַרטן מאַכן.

ד אָנֹכִי אֶרְדַּע עִמָּךְ מִצְרַיִם וְאָנֹכִי
אֲעֵלְךָ גַם־עִלָּה וַיֹּסֶף יִשְׁתִּית יָדוֹ
עַל־עֵינָיִךְ:

איך וועל אַראָפּנידערן מיט דיר קיין
מצרים, און אויך אַרויפֿברענגען וועל
איך דיר אַרויפֿברענגען. און יוסף וועט
אַרויפֿטאָן זײַן האַנט אויף דינע אויגן.

- 5 Vstal tedy Jákob z Bersabé; a synové Izraelovi vzali Jákoba otce svého, a děti své s ženami svými na vozy, kteréž poslal pro něho Faraó.

I ruszył Jakób z Beer-Szeba; i powieźli synowie Israela Jakóba, ojca swego, i dziatwę swą, i żony swoje, na wozach, które był posłał Faraon dla przewiezienia go.

- 6 Pobrali také dobytek svůj, a zboží své, kteréhož nabyli v zemi Kananejské; a přišli do Egypta, Jákob i všecko símě jeho s ním.

I zabrali bydlę swoje i dobytek swój, który nabyli w ziemi Kanaan, i przybyli do Micraim, Jakób i całe potomstwo jego z nim.

- 7 Syny i vnuky, dcery i vnučky své, a všecku rodinu svou uvedl s sebou do Egypta.

Synów swoich i wnuków swoich z sobą, córki swoje i wnuczki swoje, i całe potomstwo swoje sprowadził z sobą do Micraim.

- 8 A tato jsou jména synů Izraelových, kteříž vešli do Egypta: Jákob a synové jeho. Prvorozený Jákobův Ruben.

A oto imiona synów Israela, przybyłych do Micraim: Jakób i synowie jego: Pierworodny Jakóba Reuben.

ה וַיָּקָם יַעֲקֹב מִבְּעַר שְׁבַע וַיֵּשְׂאוּ
בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־יַעֲקֹב אֲבִיהֶם
וְאֶת־טָפָם וְאֶת־נְשֵׁיהֶם בַּעֲגָלוֹת
אֲשֶׁר־שָׁלַח פָּרְעֹה לִישֹׂאת אֹתוֹ:

און יעקב איז אויפגעשטאנען פֿון
בֶּאֶר־שֶׁבַע, און די קינדער פֿון ישראל
האַבן געפֿירט זייער פֿאָטער יעקבן, און
זייערע קליינע קינדער, און זייערע
ווייבער, אויף די וועגן וואָס פֿרעה האָט
געשיקט אים צו פֿירן.

ו וַיִּקְחוּ אֶת־מִקְנֵיהֶם וְאֶת־רִכּוּשָׁם אֲשֶׁר
רָכְשׁוּ בְּאֶרֶץ כְּנָעַן וַיָּבֹאוּ מִצְרָיִם
יַעֲקֹב וְכָל־זֶרְעוֹ אִתּוֹ:

און זיי האָבן גענומען זייערע פֿי, און
זייער פֿאַרמעג וואָס זיי האָבן
אַנגעקליבן אין לאַנד כְּנָעַן, און זיי זיינען
געקומען קיין מִצְרַיִם, יעקב און אלע
זיינע קינדער מיט אים;

ז בָּנָיו וּבְנֵי בָנָיו אִתּוֹ בְּנֹתָיו וּבְנֹת
בָּנָיו וְכָל־זֶרְעוֹ הֵבִיא אִתּוֹ מִצְרָיִם:

זיינע זין און זיינע זינס זין מיט אים,
זיינע טעכטער, און זיינע זינס טעכטער,
און אלע זיינע קינדער, האָט ער
געבראַכט מיט זיך קיין מִצְרַיִם.

ח וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים
מִצְרָיִם יַעֲקֹב וּבְנָיו בְּכֹר יַעֲקֹב
רְאוּבֵן:

און דאָס זיינען די נעמען פֿון די קינדער
פֿון ישראל וואָס זיינען געקומען קיין
מִצְרַיִם, יעקב און זיינע קינדער: יעקבס
בְּכוֹר ראובן.

- ט וּבְנֵי רְאוּבֵן חֲנוּךְ וּפְלוּא וְחֶצְרוֹן
וְכַרְמִי:
9 A synové Rubenovi: Enoch, Fallu, Ezron a Charmi.
און די זין פֿון ראובנען: חנוך, און פֿלוא, און חֶצְרוֹן, און כַּרְמִי.
י וּבְנֵי שִׁמְעוֹן יְמוּאֵל וְיָמִין וְאַהֲד וְיָכִין
וְצֹחַר וְשָׂאוּל בֶּן־הַכְּנַעֲנִית:
10 Synové pak Simeonovi: Jamuel, Jamin, Ahod, Jachin, Sohar a Saul, syn jedné ženy Kananejské.
און די זין פֿון שמעונען: ימואל, און יָמִין, און אַהֲד, און יָכִין, און צֹחַר, און שָׂאוּל דער זון פֿון אַ כְּנַעֲנִית.
יא וּבְנֵי לֵוִי גֵרְשׁוֹן קָהַת וּמֶרָרִי:
און די זין פֿון לֵוִי: גֵרְשׁוֹן, קָהַת, און מֶרָרִי.
יב וּבְנֵי יְהוּדָה עֵר וְאוֹנָן וְשִׁלָּה וּפָרְץ
וְזֶרַח וְיִמָּת עֵר וְאוֹנָן בְּאֶרֶץ כְּנַעַן
וַיְהִי בְנֵי־פָרְץ חֶצְרוֹן וְחַמּוּל:
12 Synové Judovi: Her, Onan, Séla, Fáres a Zára. (*Ale umřel Her a Onan v zemi Kananejské.*) Fáres pak měl syny: Ezrona a Hamule.
און די זין פֿון יהודה: עֵר, און אוֹנָן, און שִׁלָּה, און פָּרְץ, און זֶרַח; און עֵר און אוֹנָן זינען געשטארבן אין לאַנד כְּנַעַן. און די זין פֿון פָּרְצן זינען געווען חֶצְרוֹן און חַמּוּל.
יג וּבְנֵי יִשָּׁשְׁכָר תּוֹלַע וּפְּוֶה וַיּוֹב
וְשִׁמְרוֹן:
13 Synové Izacharovi: Tola, Fua, Job a Simron.
און די זין פֿון יִשָּׁשְׁכָר: תּוֹלַע, און פְּוֶה, און יוֹב, און שִׁמְרוֹן.
יד וּבְנֵי זְבוּלֹן סֶרֶד וְאֵלֹון וַיַּחֲלֵאֵל:
און די זין פֿון זבולונען: סֶרֶד, און אֵלֹון, און יַחֲלֵאֵל.
14 A synové Zabulonovi: Sared, Elon a Jachelel.
A synowie Zebuluna: Sered, i Elon i Jachleel.

- 15 Tiť jsou synové Lée, kteréž porodila Jákobovi v Pádan Syrské, a Dínu, dceru jeho. Všech duší synů i dcer jeho bylo třidceti a tři.
- Oto synowie Lei, których urodziła Jakóbowi w Paddan-Aram, wraz z Diną, córką jego. Wszystkich dusz synów i córek jego, - trzydzieści i trzy.
- 16 Synové Gád: Sefon, Aggi, Suni, Esebon, Heri, Arodi a Areli.
- A synowie Gada: Cyfjon, i Chaggi, Szuny, i Ecbon, Eri, i Arodi i Areli.
- 17 Synové Asser: Jemna, Jesua, Jesui, Beria, a Serach sestra jejich. Synové pak Beriovi: Heber a Melchiel.
- A synowie Aszera: Imna, i Iszwa, i Iszwi, i Berya i Serach, siostra ich; a synowie Beryi: Cheber i Malkiel.
- 18 To jsou synové Zelfy, kterouž Lában dal Lée dceři své; a ty porodila Jákobovi, šestnácte duší.
- Oto synowie Zylpy, którą dał Laban Lei, córce swojej, a urodziła ich Jakóbowi; szesnaście dusz.
- 19 Synové *pak* Ráchel, manželky Jákobovy: Jozef a Benjamin.
- Synowie Racheli, żony Jakóba: Josef i Benjamin.
- טו אֵלֶּה בְּנֵי לֵאָה אֲשֶׁר יָלְדָה לְיַעֲקֹב בְּפָדֹן אֲרָם וְאֵת דִּינָה בְּתוֹ כָּל־נַפְשׁ בָּנָיו וּבָנוֹתָיו שְׁלֹשִׁים וְשָׁלֹשׁ:
- טז וּבְנֵי גָד צְפִיּוֹן וְחָגִי שׁוּנִי וְאַצְבֹּן עֲרִי וְאַרְוֵדִי וְאַרְאֵלִי:
- יז וּבְנֵי אֲשֶׁר יִמְנָה וְיִשׁוּא וְיִשׁוּי וּבְרִיעָה וְשֶׁרַח אֲחֹתָם וּבְנֵי בְרִיעָה חֶבֶר וּמֶלְכִיֶּאֱל:
- יח אֵלֶּה בְּנֵי זֵלְפָּה אֲשֶׁר־נָתַן לָבָן לְלֵאָה בְּתוֹ וַתֵּלֶד אֶת־אֵלֶּה לְיַעֲקֹב שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה נַפְשׁ:
- יט בְּנֵי רָחֵל אִשְׁתׁ יַעֲקֹב יוֹסֵף וּבִנְיָמִן:
- דאס זינען די זין פֿון לאה, וואָס זי האָט געבאָרן יעקבן אין פֿדן-אַרם; דערצו זיין טאכטער דינה; אַלע נפֿשות פֿון זינע זין און זינע טעכטער, דריי און דרייסיק.
- און די זין פֿון גָדן זינען געווען צפֿיִון, און חגי, שוני, און אַצבון, ערי, און אַרודי, און אַראַלי.
- און די קינדער פֿון אַשרן: ימנָה, און ישוּה, און ישוּי, און בריעָה, און זייער שוועסטער שֶׁרַח; און די זין פֿון בריעָה: חֶבֶר און מֶלְכִיֶּאֱל.
- דאָס זינען די זין פֿון זֵלְפָּה, וואָס לָבָן האָט געגעבן זיין טאכטער לאה, און די דאָזיקע האָט זי געבאָרן יעקבן — זעכצן נפֿשות.
- די זין פֿון יעקבס ווייב רחלען זינען געווען יוסף און בנימין.

- 20 A Jozefovi narodili se v zemi Egyptské z Asenat, dcery Putifera knížete On, Manasses a Efraim.
- I urodzili się Josefowi (*synowie*) w ziemi Micraim, których urodziła mu Osnath, córka Potifery, kapłana Onu: Menasze i Efraim.
- 21 Ale synové Beniaminovi: Béla, Becher, Asbel, Gera, Náman, Echi, Roz, Mufim, Chuppim a Ared.
- A synowie Binamina: Bela, i Becher, i Aszbel, Gera i Naaman, Echi, i Rosz, Muppim, i Chuppim i Ard.
- 22 Tiť jsou synové Ráchel, kteréž porodila Jákovovi; všech duší čtrnáct.
- Oto synowie Racheli, którzy się urodzili Jakóbowi; wszystkich dusz czternaście.
- 23 A syn Danův: Chusim.
- A synowie Dana: Chuszim.
- 24 Synové pak Neftalím: Jaziel, Guni, Jezer a Sallem.
- A synowie Naftalego: Jachceel, i Guni, i Jecer i Szyllem.
- 25 Ti jsou synové Bály, kterouž Lában dal Ráchel dceři své, a ty porodila Jakobovi; všech duší sedm.
- Oto synowie Bilhy, którą dał Laban Racheli, córce swojej, a urodziła ich Jakóbowi: wszystkich dusz siedm.
- כ ויולד ליוסף בארץ מצרים אשר ילדה-לו אסנת בת-פוטִי פֶרַע כֹּהֵן אֵן אֶת־מְנַשֶּׁה וְאֶת־אֶפְרַיִם:
- און ב' יוסֶפֶן זינען געבאָרן געוואָרן אין לאַנד מִצְרַיִם מְנַשֶּׁה און אֶפְרַיִם, וואָס אַסְנַת די טאכטער פֿון פֿוֹטִי-פֶרַע דעם פֿריסטער פֿון און האָט אים געבאָרן.
- כא וּבְנֵי בִנְיָמִן בָּלַע וְבֶכֶר וְאַשְׁבֵּל גֵּרָא וְנַעֲמָן אַחִי וְרֹאשׁ מָפִים וְחָפִים וְאַרְדִּי:
- און די זין פֿון בנימינען זינען געווען בָּלַע, און בֶּכֶר, און אֶשְׁבֵּל, גֵּרָא, און נַעֲמָן, אַחִי, און רֹאשׁ, מופים, און חופים, און אָרד.
- כב אֵלֶּה בְנֵי רָחֵל אֲשֶׁר יָלְדָה לְיַעֲקֹב כָּל־נַפְשׁ אַרְבָּעָה עָשָׂר:
- דאָס זינען די זין פֿון רחלען, וואָס זינען געבאָרן געוואָרן ב' יעקבן: אַלע נַפְשׁוֹת, פֿערצן.
- כג וּבְנֵי־דָן חֲשִׁים:
- און די זין פֿון דָנען: חושים.
- כד וּבְנֵי נַפְתָּלִי יַחְצֵאל וְגֻנִי וְיֶזֶר וְשָׁלֵם:
- און די זין פֿון נַפְתָּלִי: יַחְצֵאל, און גֻנִי, און יֶזֶר, און שָׁלֵם.
- כה אֵלֶּה בְנֵי בְלָהָה אֲשֶׁר־נָתַן לָבָן לְרָחֵל בְּתוֹ וַתֵּלֶד אֶת־אֵלֶּה לְיַעֲקֹב כָּל־נַפְשׁ שִׁבְעָה:
- דאָס זינען די זין פֿון בְּלָהָה, וואָס לָבָן האָט געגעבן זיין טאכטער רחלען, און די דאָזיקע האָט זי געבאָרן יעקבן; אַלע נַפְשׁוֹת, זיבן.

26 Všech duší, kteréž vešly s Jákobem do Egypta, což jich poslo z bedr jeho, kromě žen synů Jákobových, všech duší *bylo* šedesáte a šest.

Wszystkich dusz przybyłych z Jakóbem do Micraim, wyszłych z bioder jego, oprócz żon synów Jakóba, - wszystkich dusz było sześćdziesiąt i sześć.

27 K tomu synové Jozefovi, kteříž se jemu narodili v Egyptě, dva. *A tak* všech duší domu Jákobova, kteréž vešly do Egypta, *bylo* sedmdesáte.

A synów Josefa, którzy mu się urodzili w Micraim - dusz dwie. Wszystkich dusz domu Jakóba przybyłych do Micraim było siedmdziesiąt.

28 Poslal pak Judu napřed k Jozefovi, aby oznámil *jemu* prvé, než přišel do Gesen. A tak přišli do země Gesen.

A Jehudę wysłał przed sobą do Josefa, aby mu wskazał drogę do Goszen. I przybyli do ziemi Goszen.

29 Jozef pak zapřáh do svého vozu, vyjel vstříc Izraelovi otci svému do Gesen; a jakž ho *Jákob* uzřel, padl na jeho šíji, a plakal dlouho na šíji jeho.

I zaprzaglił Josef wóz swój, i wyjechał na spotkanie Israela, ojca swojego, do Goszen; a gdy mu się ukazał, padł na szyję jego, i płakał u szyi jego długo.

כו כָּל־הַנְּפֹשׁ הַבָּאָה לְיַעֲקֹב מִצְרָיִם
יֵצְאִי יִרְכּוּ מִלְּבַד נָשִׁי בְנֵי־יַעֲקֹב
כָּל־נְפֹשׁ שְׂשִׁים וָשֵׁשׁ:

אלע נפשות פון יעקב וואס זינען געקומען קיין מצרים, די וואס זינען ארויסגעגאנגען פון זיין דין, אחוץ די ווייבער פון יעקבס זין — אלע נפשות זינען געווען זעקס און זעכציק.

כו ובני יוסף אשר־ילדלו במצרים נפש
שנים כָּל־הַנְּפֹשׁ לְבֵית־יַעֲקֹב הַבָּאָה
מִצְרָיִם שִׁבְעִים:

און יוספס זין, וואס זינען אים געבארן געווארן אין מצרים, זינען געווען צוויי נפשות. אלע נפשות פון יעקבס הויז וואס זינען געקומען קיין מצרים, זיבעציק.

כח וְאַת־יְהוּדָה שָׁלַח לִפְנֵי אֶל־יוֹסֵף
לְהוֹרֹת לִפְנֵי גִשְׁנָה וַיָּבֹאוּ אֶרְצָה
גִּשְׁן:

און יהודה האט ער געשיקט פֿאַרויס פֿאַר זיך צו יוספֿן, צו ווייזן אים פֿאַרויס דעם וועג קיין גִּשְׁן; און זיי זינען אָנגעקומען קיין לאַנד גִּשְׁן.

כט וַיֵּאָסֶר יוֹסֵף מִרְכָּבָתוֹ וַיַּעַל
לְקִרְאֹת־יִשְׂרָאֵל אָבִיו גִּשְׁנָה וַיֵּרָא
אֵלָיו וַיִּפֹּל עַל־צוּאָרָיו וַיִּבֶךְ
עַל־צוּאָרָיו עוֹד:

און יוסף האט איינגעשפּאַנט זיין רייטוואָגן, און איז אַרויפֿגעגאָנגען אַנטקעגן זיין פֿאַטער יִשְׂרָאֵל קיין גִּשְׁן. און ווי ער האט זיך געוויזן פֿאַר אים, אַזוי איז ער אים געפֿאַלן אויפֿן האַלדז, און ער האט לאַנג געוויינט אויף זיין האַלדז.

- 30 I řekl Izrael Jozefovi: Necht' již umru, když jsem viděl tvář tvou; nebo ty ještě jsi živ.
- וַיֹּאמֶר יִשְׂרָאֵל אֶל־יוֹסֵף אֲמוֹתָהּ
הַפֶּעַם אַחֲרֵי רְאוֹתִי אֶת־פָּנֶיךָ כִּי
עוֹדָךְ חַי:
- I rzekł Israel do Josefa: "Teraz już mogę umrzeć po ujrzaniu oblicza twojego, że jeszcze żyjesz!"
- און ישראל האט געזאגט צו יוסף:
אצונד קען איך שטארבן, נאכדעם ווי
איך האב געזען דיין פנים, אז דו
לעבסט נאך.
- 31 Jozef pak řekl bratřím svým a domu otce svého: Pojedu a zvěstuji Faraonovi, a dím jemu: Bratří moji a dům otce mého, kteříž *bydlili* v zemi Kananejské, přišli ke mně.
- וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל־אָחָיו וְאֶל־בֵּית אָבִיו
אֵעֲלֶה וְאֶגִּידָה לְפַרְעֹה וְאִמְרָה אֵלָיו
אָחִי וּבֵית־אָבִי אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ־כְּנַעַן בָּאוּ
אֵלָי:
- I rzekł Josef do braci swoich, i do domu ojca swego: "Pójdę i doniosę Faraonowi, i powiem mu: Bracia moi i dom ojca mojego, którzy byli w ziemi Kanaan, przybyli do mnie.
- און יוסף האט געזאגט צו זיינע ברידער
און צו זיין פאטערס הויזגעזינט: איך
וועל ארויפגיין און וועל דערציילן
פרעהן, און איך וועל אים זאגן: מיינע
ברידער און מיינ פאטערס הויזגעזינט,
וואס זיינען געווען אין לאנד כנען, זיינען
געקומען צו מיר.
- 32 Ale jsou pastýři stáda, nebo s dobytkem se obírají; protož ovce své a voly, i cožkoli mají, přihnali.
- וְהָאֲנָשִׁים רֹעִי צֹאן כִּי־אֲנָשִׁי מִקְנֶה
הָיוּ וְצֹאנָם וּבָקָרָם וְכָל־אֲשֶׁר לָהֶם
הִבִּיאוּ:
- A ci ludzie są pasterze trzód; gdyż hodownikami bydła zawsze byli, a trzody swoje i bydło swoje i wszystko, co do nich należy, sprowadzili.
- און די מענטשן זיינען פאסטוכער פֿון
שאף, ווארום זיי זיינען מענטשן פֿון פֿי;
און זייערע שאף און זייערע רינדער און
אלץ וואס זיי האבן, האבן זיי
מיטגעבראכט.
- 33 A když by povolal vás Farao, a řekl: Jaký jest obchod váš?
- וְהָיָה כִּי־יִקְרָא לָכֶם פַּרְעֹה וְאָמַר
מַה־מַּעֲשֵׂיכֶם:
- I będzie, gdy zawezwie was Faraon, i powie: Jakie zatrudnienie wasze?
- און עס וועט זיין, אז פרעה וועט אים
רופֿן, און וועט זאגן: וואס איז אייער
טאן?

34 Odpovíte: Dobytkem se živili služebníci tvoji od mladosti své až do této chvíle, i my i otcové naši; abyste bydlili v zemi Gesen; nebo v mrzkosti mají Egyptští všechny pastýře stáda.

To powiecie: hodownikami bydła byli słudzy twoi od młodości naszej aż dotąd, - i my i ojcowie nasi; - abyście osiedli w ziemi Goszen; gdyż obrzydzeniem dla Micrejczyków jest każdy pasterz trzód."

לד וְאֶמְרֶתֶם אֲנֹשִׁי מִקְנֶה הָיִו עֲבָדֶיךָ
מִנְעוּרֵינוּ וְעַד־עַתָּה גַם־אֲנַחְנוּ
גַם־אֲבֹתֵינוּ בַּעֲבוּר תִּשְׁבוּ בְּאֶרֶץ גֹּשֶׁן
כִּי־תוֹעֵבַת מִצְרַיִם כָּל־רֹעֵה צֹאן:
זֶאֱלֹט אִיר זֶאֶגֶן: מַעֲנִטְשֵׁן פֹּהן פִּי זִינְעֵן
דִּינֵע קִנְעֶכֶט פֹּהן אֹנְדֹזֶער יֹגֶנט אֶן אֹהן
בִּיז אֶצֹנֶד, אֶזֹּי מִיר, אֶזֹּי אֹנְדֹזֶערע
עֶלְטֶערן; כִּדִּי אִיר זֶאֱלֹט זִינֶן אִין לֶאֱנֶד
גֹּשֶׁן, וואָרום אֶן אֹמוֹעֶרֶדִיקִיט בִּי דִי
מִצְרַיִם אִיז יַעֲטוּעֶדֶער פֶּאָסְטוֹך פֹּהן
שֶׁאָף.

- 1 A protož přišed Jozef, oznámil Faraonovi, a řekl: Otec můj a bratří moji, s drobným i větším dobytkem svým i se vším, což mají, přišli z země Kananejské, a aj, jsou v zemi Gesen.

I przybył Josef i doniósł Faraonowi, i rzekł: "Ojciec mój i bracia moi i trzody ich, i bydło ich, wszystko co do nich należy, przybyli z ziemi Kanaan, - a oto są w ziemi Goszen."

א ויבא יוסף ויגיד לפַרעה ויאמר אָבִי וְאֶחָי וְצֹאנָם וּבְקָרָם וְכָל־אֲשֶׁר לָהֶם בָּאוּ מֵאֶרֶץ כְּנָעַן וְהֵנָּה בְּאֶרֶץ גֹּשֶׁן:

און יוסף איז געגאנגען און האָט דערציילט פֿרעהן, און האָט געזאָגט: מײַן פֿאַטער און מײַנע ברידער, מיט זייערע שאָף און זייערע רינדער און אַלץ וואָס זיי האָבן, זײַנען געקומען פֿון לאַנד כְּנָען, און זיי זײַנען אין לאַנד גֹּשֶׁן.

- 2 A vzav z počtu bratří svých pět mužů, postavil je před Faraonem.

I część braci swoich zabrał, pięciu mężów, i przedstawił ich Faraonowi.

ב וּמִקְצֵה אֶחָיו לָקַח חַמֶּשֶׁה אָנָּשִׁים וַיִּצְגֵם לִפְנֵי פַרְעֹה:

און פֿון צווישן זײַנע ברידער האָט ער גענומען פֿינף מאַן, און האָט זיי געשטעלט פֿאַר פֿרעהן.

- 3 I řekl Farao bratřím jeho: Jaký jest obchod váš? Kteřížto odpověděli Faraonovi: Pastýři ovcí jsou služebníci tvoji, i my, i otcové naši.

I rzekł Faraon do braci jego: "Jakież zatrudnienie wasze?" I odpowiedzieli Faraonowi: "Pastierzami trzód są słudzy twoi, i my i ojcowie nasi."

ג וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה אֶל־אֶחָיו מַה־מַּעֲשֵׂיכֶם וַיֹּאמְרוּ אֶל־פַּרְעֹה רֹעִה צֹאן עֲבָדֶיךָ גַּם־אֲנַחְנוּ גַּם־אֲבוֹתֵינוּ:

האָט פֿרעה געזאָגט צו זײַנע ברידער: וואָס איז אײַער טאָן? האָבן זיי געזאָגט צו פֿרעהן: פֿאַסטוכער פֿון שאָף זײַנען דײַנע קנעכט, אַזוי מיר, אַזוי אונדזערע עלטערן.

4 Řekli ještě Faraonovi: Abychom pohostinu byli v zemi této, přišli jsme; nebo není pastvy dobytku, kterýž mají služebníci tvoji, nebo hlad veliký jest v zemi Kananejské; protož nyní prosíme, nechat bydlí služebníci tvoji v zemi Gesen.

I rzekli do Faraona: "Przemieszkować w kraju tym przybyliśmy, gdyż niema pastwiska dla trzód sług twoich, bo ciężkim głód w ziemi Kanaan; a teraz niechże osiadą słudzy twoi w ziemi Goszen!"

5 I mluvil Farao Jozefovi, řka: Otec tvůj a bratří tvoji přišli k tobě.

I rzekł Faraon do Josefa, mówiąc: "Ojciec twój i bracia twoi przybyli do ciebie:

6 Země Egyptská před tebou jest; v nejlepším kraji země této osad' otce svého a bratří své, nechť bydlí v zemi Gesen. A srozumíš-li, že jsou mezi nimi muži rozšafní, ustanovíš je úředníky nad dobyt看em, kterýž mám.

Ziemia Micraim przed tobą jest; na wyborze ziemi usadów ojca twojego i braci twoich, niech osiadą w ziemi Goszen; a jeśli wiadomo ci, że są między nimi ludzie dzielni, to ustanowisz ich nadzorcami bydła mojego."

ד וַיֹּאמְרוּ אֶל־פַּרְעֹה לְגֹר בְּאֶרֶץ בְּאֵנוּ כִּי־אֵין מְרֻעָה לְצֹאן אֲשֶׁר לַעֲבָדֶיךָ כִּי־כָבֵד הָרָעַב בְּאֶרֶץ כְּנָעַן וְעַתָּה יִשְׁבּוּ־נָא עֲבָדֶיךָ בְּאֶרֶץ גֹּשֶׁן:

און זיי האָבן געזאָגט צו פֿרעהן: צו ווײַנען אין לאַנד זײַנען מיר געקומען, וואָרום עס איז נישטאָ קיין פֿיטערונג פֿאַר די שאַף פֿון דינע קנעכט, ווײַל דער הונגער איז שווער אין לאַנד כְּנָעַן. און אַצונד, איך בעט דיר, זאָלן דינע קנעכט זיצן אין לאַנד גֹשֶׁן.

ה וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה אֶל־יוֹסֵף לֵאמֹר אָבִיךָ וְאֶחָיֶךָ בָּאוּ אֵלַיךָ:

האַט פֿרעה געזאָגט צו יוסף, אזוי צו זאָגן: דיין פֿאָטער און דינע ברידער זײַנען געקומען צו דיר;

ו אֶרֶץ מִצְרַיִם לְפָנֶיךָ הוּא בְּמִיטֵב הָאֶרֶץ הַזֹּשֵׁב אֶת־אָבִיךָ וְאֶת־אֶחָיֶךָ יִשְׁבּוּ בְּאֶרֶץ גֹּשֶׁן וְאֶם־יִדְעָתָ וְיִשְׁכֹּם אֲנָשֵׁי־חַיִּל וְשִׁמְתָם שָׂרֵי מִקְנֶה עַל־אֲשֶׁר־לִי:

דאָס לאַנד מִצְרַיִם ליגט פֿאַר דיר, אין בעסטן טײַל פֿון לאַנד באַזעץ דיין פֿאָטער און דינע ברידער. זאָלן זיי זיצן אין לאַנד גֹשֶׁן. און אויב דו ווײַסט אַז צווישן זיי זײַנען דאָ טויגלעכע מענטשן, זאָלסטו זיי מאַכן פֿאַר אויבערלײַט איבער דעם פֿי וואָס איך האָב.

- 7 Uvedl také Jozef Jákoba otce svého, a postavil ho před Faraonem; a pozdravil Jákob Faraona.
- I sprowadził Josef Jakóba, ojca swojego, i przedstawił go Faraonowi; i pobłogosławił Jákob Faraona.
- 8 Tedy řekl Farao k Jákobovi: Kolik jest let života tvého?
- I rzekł Faraon do Jakóba: "Ileż dni - lat życia twojego?"
- 9 Odpověděl Jákob Faraonovi: Dnů let putování mého sto a třidceti let *jest*; nemnozí a zlí byli dnové let života mého, a nedošli dnů let života otců mých, v nichž živi byli.
- I rzekł Jakób do Faraona: "Dni-lat pielgrzymstwa mojego - sto trzydzieści lat; krótkie i smutne były dni - lata życia mojego, i nie doszły dni-lat życia ojców moich w dniach pielgrzymstwa ich."
- 10 A požehnav Jákob Faraona, vyšel od něho.
- I pobłogosławił Jakób Faraona, i wyszedł z przed oblicza Faraona.
- וַיָּבֵא יוֹסֵף אֶת־יַעֲקֹב אָבִיו וַיַּעֲמֵדְהוּ לִפְנֵי פַרְעֹה וַיְבָרֶךְ יַעֲקֹב אֶת־פַּרְעֹה:
- און יוסף האט געבראכט זיין פאטער יעקב, און ער האט אים געשטעלט פאר פֿרעהן; און יעקב האט געבענטשט פֿרעהן.
- ח וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה אֶל־יַעֲקֹב כַּמָּה יָמֵי שָׁנֶיךָ:
- און פֿרעה האט געזאגט צו יעקב: וויפיל זינען די טעג פֿון די יאָרן פֿון דיין לעבן?
- ט וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל־פַּרְעֹה יָמֵי שָׁנֵי מְגֹרֵי שְׁלִשִּׁים וּמֵאֵת שָׁנָה מָעַט וְרַעִים הָיוּ יָמֵי שָׁנֵי חַיִּי וְלֹא הָשִׁיגוּ אֶת־יָמֵי שָׁנֵי חַיִּי אֲבֹתִי בְיָמֵי מְגֹרֵיהֶם:
- האט יעקב געזאגט צו פֿרעהן: די טעג פֿון די יאָרן פֿון מײַן וואַנדערשאַפט זינען הונדערט און דרײַסיק יאָר. ווינציק און שלעכט זינען די טעג פֿון די יאָרן פֿון מײַן לעבן, און זיי קומען נישט צו די טעג פֿון די יאָרן פֿון מײַנע עלטערנס לעבן אין די טעג פֿון זייער וואַנדערשאַפט.
- י וַיְבָרֶךְ יַעֲקֹב אֶת־פַּרְעֹה וַיֵּצֵא מִלִּפְנֵי פַרְעֹה:
- און יעקב האט געבענטשט פֿרעהן, און איז אַרויסגעגאַנגען פֿון פאר פֿרעהן.

- 11 I osadil Jozef otce svého a bratří své, a dal jim vládařství v zemi Egyptské v kraji výborném, v zemi Ramesses, jakž rozkázal Faraο.

I osiedlił Josef ojca swego i braci swoich, i nadał im posiadłość w ziemi Micraim, w wyborowej ziemi, w ziemi Rameses, jak rozkazał Faraon.

- 12 A opatroval Jozef otce svého, a bratří své, a všecken dům jeho chlebem, až do nejmenších.

I zaopatrywał Josef ojca swojego, i braci swoich, i cały dom ojca swego chlebem, stosownie do dziatwy.

- 13 A chleba nebylo ve vší zemi; nebo veliký hlad *byl* velmi, a trápení veliké bylo *na zemi* Egyptské a zemi Kananejské od hladu.

A chleba już nie było w całej ziemi, bo ciężkim był głód bardzo; i wycieńczona była ziemia Micraim i ziemia Kanaan z przyczyny głodu.

- 14 Shromáždil pak Jozef všechny peníze, což jich nalezeno v zemi Egyptské a v zemi Kananejské, za potravu, kteréž kupovali; a vnesl Jozef peníze do domu Faraonova.

I zebrał Josef wszystkie pieniądze, które się znajdowały w ziemi Micraim i w ziemi Kanaan za żywność, którą kupowali; i wniósł Josef pieniądze te do domu Faraona.

יא וַיּוֹשֶׁב יוֹסֵף אֶת־אָבִיו וְאֶת־אֶחָיו וַיֵּתֶן
לָהֶם אֶחָדָה בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּמִיטֵב
הָאֶרֶץ בְּאֶרֶץ רַעְמִסֵּס כַּאֲשֶׁר צֻוְּה
פְּרָעָה:

און יוסף האט באזעצט זיין פאטער און
זיינע ברידער, און ער האט זיי געגעבן
אייגנטום אין לאַנד מִצְרַיִם, אין בעסטן
טייל פֿון לאַנד, אין לאַנד רַעמִסֵּס, אזוי
ווי פֿרעה האט באַפֿוילן.

יב וַיִּכְלֹל יוֹסֵף אֶת־אָבִיו וְאֶת־אֶחָיו
וְאֶת כָּל־בֵּית אָבִיו לֶחֶם לְפִי הַטָּף:

און יוסף האט אויסגעהאַלטן זיין
פאטער און זיינע ברידער, און דאָס
גאַנצע הויז פֿון זיין פאטער, מיט ברויט,
ווי נאָכן געזינט.

יג וְלֶחֶם אֵין בְּכָל־הָאֶרֶץ כִּי־כָבֵד הָרָעַב
מָאֵד וַתֵּלֶה אֶרֶץ מִצְרַיִם וְאֶרֶץ כְּנָעַן
מִפְּנֵי הָרָעַב:

און קיין ברויט איז ניט געווען אין
גאַנצן לאַנד, וואָרום דער הונגער איז
געווען זייער שווער, און דאָס לאַנד
מִצְרַיִם און דאָס לאַנד כְּנָעַן זיינען
אויסגעמאַטערט געוואָרן פֿון דעם
הונגער.

יד וַיִּלְקֹט יוֹסֵף אֶת־כָּל־הַכֶּסֶף הַנִּמְצָא
בְּאֶרֶץ־מִצְרַיִם וּבְאֶרֶץ כְּנָעַן בְּשָׂבָר
אֲשֶׁר־הֵם שֹׁבְרִים וַיָּבֵא יוֹסֵף
אֶת־הַכֶּסֶף בֵּיתָה פְּרָעָה:

און יוסף האט אויפֿגעקליבן דאָס גאַנצע
געלט וואָס האט זיך געפֿונען אין לאַנד
מִצְרַיִם און אין לאַנד כְּנָעַן, פֿאַר דער
תבואה וואָס זיי האָבן געקויפֿט. און
יוסף האט געבראַכט דאָס געלט אין
פֿרעהס הויז.

15 A když utratili peníze z země Egyptské a z země Kananejské, přicházeli všickni Egyptští k Jozefovi, řkouce: Dej nám chleba; nebo proč mříti máme před tebou pro nedostatek peněz?

Ale wyczerpały się pieniądze w ziemi Micraim i w ziemi Kanaan; i przybyli wszyscy Micrejczycy do Josefa, mówiąc: "Daj nam chleba. Czemu mamy umierać przed tobą? Bo - nie staje pieniędzy!"

16 I řekl Jozef: Dejte dobytky své, a dám vám *chleba* za dobytky vaše, poněvadž se *vám* peněz nedostává.

I rzekł Josef: "Sprowadźcie bydło wasze, a dam wam za bydło wasze, jeżeli nie staje pieniędzy."

17 Tedy přivedli dobytky své k Jozefovi; i dal jim Jozef potrav za koně a za stáda ovcí, a za stáda volů i za osly; a přechoval je chlebem, za všechny dobytky jejich, toho roku.

I sprowadzili bydlo svoje do Josefa; i dal im Josef chleba za konie, i za stada owiec, i za stada wołów, i za osly; - i wspierał ich chlebem za wszystko bydlo ich w roku onym.

טו וַיָּתֵם הַכֶּסֶף מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וּמֵאֶרֶץ כְּנָעַן וַיָּבֹאוּ כָּל־מִצְרַיִם אֶל־יוֹסֵף לֵאמֹר הִבֵּה־לָנוּ לֶחֶם וְלָמָּה נָמוּת נִגְדֶּה כִּי אָפֶס כֶּסֶף:

און אז דאס געלט איז אויסגעגאנגען פֿון לאַנד מִצְרַיִם און פֿון לאַנד כְּנָעַן, זינען אַלע מִצְרַיִם געקומען צו יוֹסֵף, אַזוי צו זאָגן: גיב אונדז ברויט; וואָרום נאָך וואָס זאָלן מיר שטאַרבן פֿאַר דיר? אז דאָס געלט האָט זיך אויסגעלאָזט.

טז וַיֹּאמֶר יוֹסֵף הִבּוּ מִקְנֵיכֶם וְאֶתְנָה לָכֶם בְּמִקְנֵיכֶם אִם־אָפֶס כֶּסֶף:

האָט יוֹסֵף געזאָגט: גיט אַײַערע פֿי, און איך וועל אײַך געבן פֿאַר אַײַערע פֿי, אויב דאָס געלט האָט זיך אויסגעלאָזט.

יז וַיָּבִיאוּ אֶת־מִקְנֵיהֶם אֶל־יוֹסֵף וַיִּתֵּן לָהֶם יוֹסֵף לֶחֶם בַּסּוּסִים וּבַמִּקְנֵה הַצֹּאן וּבַמִּקְנֵה הַבָּקָר וּבַחֲמֹרִים וַיִּנְהֵלֵם בַּלֶּחֶם בְּכָל־מִקְנֵיהֶם בַּשָּׁנָה הַהִוא:

האָבן זיי געבראַכט זייערע פֿי צו יוֹסֵף, און יוֹסֵף האָט זיי געגעבן ברויט פֿאַר פֿערד, און פֿאַר סטאַדעס שאָף, און פֿאַר סטאַדעס רינדער, און פֿאַר אייזלען; און ער האָט זיי פֿאַרזאָרגט מיט ברויט אין יענעם יאָר, פֿאַר אַלע זייערע פֿי.

18 A po roce tom přišli k němu léta druhého, a řekli mu: Nebudeme tajiti před pánem svým, že jsme všechny peníze utratili, i stáda dobytků jsou u pána našeho; nezůstávají *nám* před pánem naším kromě těla naše a dědiny naše.

I uplynął rok ów; i przyszli doń roku drugiego, i powiedzieli mu: "Nie zataim przed panem naszym, że gdy wyczerpały się pieniądze, a stáda bydła u pana naszego są, nie pozostało nic przed panem naszym, prócz ciała naszego i ziemi naszej.

19 I proč máme mříti před očima tvýma? I my i rolí naše *hyne*. Kup nás i rolí naši za chléb, a budeme my i rolí naše ve službě Faraonovi; a dej *nám* semena, abychom živi byli a nezemřeli, a rolí aby nespustla.

Czemu zamierać nam przed oczyma twojemi - i nam i ziemi naszej? Kup nas i ziemię naszą za chléb, a będziem my z ziemią naszą niewolnikami Faraona; tylko daj nasienia, abyśmy żyli, a nie pomarli, a ziemia nie spustoszała."

יח וַתָּחֵם הַשָּׁנָה הַהִוא וַיָּבֹאוּ אֵלָיו בַּשָּׁנָה הַשֵּׁנִית וַיֹּאמְרוּ לוֹ לֹא־נִכְחַד מֵאֲדֹנֵי כִי אִם־תָּחֵם הַכֶּסֶף וּמִקְנֵה הַבְּהֵמָה אֶל־אֲדֹנֵי לֹא נִשְׂאָר לִפְנֵי אֲדֹנֵי בְּלֹתִי אִם־גּוֹיְתֵנוּ וְאֶדְמֹתֵנוּ:

הָאֵט זיך דאָס יאָר געענדיקט; און אויפֿן צווייטן יאָר זינען זיי געקומען צו אים, און האָבן צו אים געזאָגט: מיר וועלן נישט פֿאַרהוילן פֿון מיין האַר, אַז אַזוי ווי דאָס געלט איז אויסגעגאַנגען, און די סטאַדעס פֿי זינען ביי מיין האַר, איז נישט געבליבן פֿאַר מיין האַר אַחוץ נאָר אונדזער לייב און אונדזער ערד.

יט לָמָּה נָמוּת לְעֵינֶיךָ גַּם־אֲנַחְנוּ גַּם אֲדָמֹתֵנוּ קִנְיֵה־אֲתָנוּ וְאֶת־אֲדָמֹתֵנוּ בְּלָחֶם וְנִהְיֶה אֲנַחְנוּ וְאֲדָמֹתֵנוּ עֲבָדִים לַפֶּרֶעָה וְתַן־זֶרַע וְנַחֲיָה וְלֹא נָמוּת וְהָאֲדָמָה לֹא תִשָּׁם:

נאָך וואָס זאָלן מיר אומקומען פֿאַר דינע אויגן, אי מייר אי אונדזער ערד? קויף אָף אונדז און אונדזער ערד פֿאַר ברויט, און מיר מיט אונדזער ערד וועלן זיין קנעכט צו פֿרעהן; און גיב אונדז זריעה, פֿדי מיר זאָלן לעבן און נישט שטאַרבן, און די ערד זאָל נישט פֿאַרוויסט ווערן.

20 Tedy koupil Jozef vŕsecku zemi Egyptskou Faraonovi; nebo prodali Egyptŕtí jeden kaŕdý pole své, proto ŕe se rozmohl mezi nimi hlad. I dostala se země Faraonovi.

I tak kupil Josef vŕszystkř zemię Micraim dla Faraona, bo sprzedali Micrejczycy, kaŕdý pole swoje, gdyŕ wzmógł się między nimi głód. I dostała się ziemia Faraonowi.

21 Lid pak převedl do měst, od jednoho pomezí Egyptského až do druhého.

A lud przeniósł on do miast, od końca granic Micraimu, do końca jego.

22 Rolí toliko kněŕských nekoupil. Nebo kněŕí uloŕenou potravu *měli* od Faraona, a jedli z uloŕených *pokrmů* svých, kteréŕ dával jim Farao; protoŕ neprodali rolí svých.

Tylko ziemi kapłańskiej nie kupił, gdyŕ udział wyznaczony był dla kapłanów przez Faraona, i żywili się wyznaczonym udziałem swoim, który dał im Faraon; przeto nie sprzedawali ziemi swojej.

23 I řekl Jozef lidu: Aj, koupil jsem vás dnes i rolí vaŕe Faraonovi; teď máte semeno, osívejteŕ teď ji.

I rzekł Josef do ludu: "Oto kupilem dzisiaj was i ziemię waszř dla Faraona: oto macie ziarno, i zasiejcie ziemię.

כ וַיִּקַּן יוֹסֵף אֶת־כָּל־אֲדָמַת מִצְרַיִם לְפָרְעָה כִּי־מָכְרוּ מִצְרַיִם אִישׁ שָׂדֵהוּ כִּי־חָזַק עֲלֵהֶם הָרָעָב וַתְּהִי הָאָרֶץ לְפָרְעָה:

הָאָט יוֹסֵף אָפֻּגַעְקוּיֶפֶט דִּי גֶאָנְצֶע עֶרֶד פֿון מִצְרַיִם פֿאַר פֿרעהן, וואָרום דִּי מִצְרַיִם האָבן פֿאַרקוּיֶפֶט אַיטלעכער זַיִן פֿעלד, ווייל דער הונגער האָט זיך געשטאַרקט איבער זיי; און דאָס לאַנד איז געוואָרן פֿרעהס.

כא וְאֶת־הָעָם הָעֶבְרִי אֹתוֹ לְעָרִים מְקֻצָּה גְבוּל־מִצְרַיִם וְעַד־קִצְיָהוּ:

און דאָס פֿאָלק, זיי האָט ער שטעטוויז איבערגעפֿירט פֿון איין עק געמאַרק פֿון מִצְרַיִם צום אַנדער עק.

כב רק אֲדָמַת הַכֹּהֲנִים לֹא קָנָה כִּי חֵק לַכֹּהֲנִים מֵאֵת פֿרֹעָה וְאָכְלוּ אֶת־חֲקֵם אֲשֶׁר נָתַן לָהֶם פֿרֹעָה עַל־כֵּן לֹא מָכְרוּ אֶת־אֲדָמָתָם:

נאָר דִּי עֶרֶד פֿון דִּי פֿריסטער האָט ער נִיט אָפֻּגַעְקוּיֶפֶט, ווייל דִּי פֿריסטער האָבן געקריגן אַ קִצְבָּה פֿון פֿרעהן, און זיי האָבן געגעסן זייער קִצְבָּה וואָס פֿרעה האָט זיי געגעבן; דרום האָבן זיי נִיט פֿאַרקוּיֶפֶט זייער עֶרֶד.

כג וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל־הָעָם הֵן קָנִיתִי אֶתְכֶם הַיּוֹם וְאֶת־אֲדָמָתְכֶם לְפָרְעָה הֵאֱלָכְם זֶרַע וּזְרַעְתֶּם אֶת־הָאֲדָמָה:

און יוֹסֵף האָט געזאָגט צום פֿאָלק: אָט האָב איך היינט אָפֻּגַעְקוּיֶפֶט אַיך און אייער לאַנד פֿאַר פֿרעהן; נאָט אַיך זריעה, און פֿאַרזייט דִּי עֶרֶד.

24 A když se urodí, dáte pátý díl Faraonovi, a čtyři díly zůstavíte sobě k semenu a ku pokrmu svému a těm, kteříž jsou v domích vašich, i ku pokrmu dítkám svým.

I będzie przy żniwie, oddacie piątą część Faraonowi, a cztery części zostaną wam na zasiew pól, i na pożywienie dla dziatwy waszej."

25 Tedy řekli: Zachoval jsi životy naše. Nechat nalezneme milost v očích pána svého, a budeme služebníci Faraonovi.

I rzekli: "Zachowałeś nas przy życiu! Niechaj znajdziemy łaskę w oczach pana naszego, i niechaj będziemy niewolnikami Faraona!"

26 I ustanovil to Jozef za právo až do tohoto dne, po vsí zemi Egyptské, *aby dáván byl* Faraonovi pátý díl; toliko samy rolí kněžské nebyly Faraonovy.

I ustanowił to Josef za prawo aż do dnia dzisiejszego na ziemi Micraim: Faraonowi piąta część. Jedna tylko ziemia kapłanów nie dostała się Faraonowi.

27 A tak bydlil Izrael v zemi Egyptské v krajině Gesen; a osadili se v ní, a rozplodili se, a rozmnožení jsou velmi.

I osiadł Israel w ziemi Micraim, w krainie Gosen; i nabywali posiadłości w niej, i rozplenili się i rozmnożyli się wielce.

כד וְהָיָה בַּתְּבוּאוֹת וּנְתַתֶּם חֲמִישִׁית לַפֶּרֶעָה וְאַרְבַּע הַיָּדֹת יִהְיֶה לָכֶם לְזֶרַע הַשָּׂדֶה וּלְאֹכְלֵכֶם וּלְאִשֹּׁר בְּבִתְיֵיכֶם וּלְאָכֹל לְטַפְּכֶם:

און עס וועט זיין ביי די תבואות, וועט איר געבן אַ פינפטל צו פרעה, און פיר חלקים וועלן אייך זיין פֿאַר זריעה פֿון פֿעלד, און פֿאַר אייער עסן, און פֿאַר די וואָס אין אייערע הייזער, און צום עסן פֿאַר אייערע קליינע קינדער.

כה וַיֹּאמְרוּ הַחֲיִיתָנוּ נִמְצָא־חֵן בְּעֵינֵי אֲדֹנָי וְהִיָּינוּ עֲבָדִים לַפֶּרֶעָה:

האַבן זיי געזאָגט: האָסט אונדז דאָס לעבן דערהאַלטן; לאָמיר געפֿינען לייטזעליקייט אין די אויגן פֿון מיין האַר, און מיר וועלן זיין קנעכט צו פרעה.

כו וַיֵּשֶׁם אֹתָהּ יוֹסֵף לְחֶק עַד־הַיּוֹם הַזֶּה עַל־אֲדָמַת מִצְרַיִם לַפֶּרֶעָה לְחֶמֶשׁ רֶק אֲדָמַת הַכֹּהֲנִים לְבָדָם לֹא הָיְתָה לַפֶּרֶעָה:

און יוסף האָט עס געמאַכט פֿאַר אַ געזעץ ביז אויף היינטיקן טאָג אויף דער ערד פֿון מִצְרַיִם, אַז צו פרעה זאָל געהערן אַ פינפטל. נאָר די ערד פֿון די פריסטער אליין איז ניט געוואָרן פרעהס.

כז וַיֵּשֶׁב יִשְׂרָאֵל בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּאֶרֶץ גֹּשֶׁן וַיֵּאָחֲזוּ בָּהּ וַיִּפְּרוּ וַיִּרְבוּ מְאֹד:

און ישראל איז געזעסן אין לאַנד מִצְרַיִם, אין לאַנד גֹּשֶׁן; און זיי האָבן זיך דאָרטן איינגעפֿעסטקט, און האָבן זיך געפֿרוכפערט און געמערט זייער.

28 Živ pak byl Jákob v zemi Egyptské sedmnácte let; a bylo dnů Jákobových, a let života jeho, sto čtyřiceti sedm let.

I žyl Jakób w ziemi Micraim siedmnaście lat; a było dni Jakóba, - lat życia jego, - sto czterdzieści i siedm lat.

29 I přiblížili se dnové Izraelovi, aby umřel. A povolav syna svého Jozefa, řekl jemu: Jestliže jsem našel milost v očích tvých, vlož, prosím, ruku svou pod bedro mé, a učiň se mnou milosrdenství a pravdu. Prosím, nepochovávej mne v Egyptě.

I zbliżył się czas Izraela, aby umarł; i wezwał syna swego, Josefa, i rzekł do niego: "Jeżeli też znalazł łaskę w oczach twoich, połóż rękę twoją pod biodro moje, i okaż mi miłość i wierność; nie chciej pochować mnie w Micraim!

30 Když spáti budu s otci svými, vyneseš mne z Egypta, a pochováš mne v hrobě jejich. Tedy řekl jemu: Já učiním podle slova tvého.

A gdy spocznę przy ojcach moich, wyniesiesz mnie z Micraim, i pochowasz mnie w grobie ich!" I rzekł: "Uczynię podług słowa twójego!"

כח וַיְחִי יַעֲקֹב בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם שְׁבַע
עֶשְׂרֵה שָׁנָה וַיְהִי יְמֵי יַעֲקֹב שְׁנֵי חֲמִי
שָׁבַע שָׁנִים וָאַרְבָּעִים וּמֵאֵת שָׁנָה:

און יעקב האָט געלעבט אין לאַנד
מצרים זיבעצן יאָר; און די טעג פֿון
יעקב, די יאָרן פֿון זײַן לעבן, זײַנען
געווען הונדערט יאָר און זיבן און
פֿערציק יאָר.

כט וַיִּקְרָבוּ יְמֵי יִשְׂרָאֵל לָמוּת וַיִּקְרָא
לְבָנוֹ לְיוֹסֵף וַיֹּאמֶר לוֹ אִם־נָא מָצָאתִי
חֵן בְּעֵינֶיךָ שְׁלִים־נָא יָדְךָ תַּחַת יְרֵכִי
וְעָשִׂיתָ עִמָּדִי חֶסֶד וָאֶמֶת אֶל־נָא
תִּקְבְּרֵנִי בְּמִצְרַיִם:

און די טעג פֿון ישראלן האָבן גענענט
צום שטאַרבן, און ער האָט גערופֿן זײַן
זון יוספֿן, און האָט צו אים געזאָגט:
אויב, איך בעט דיר, איך האָב געפֿונען
לײַטזעליקייט אין דײַנע אויגן, טו, איך
בעט דיר, דײַן האַנט אונטער מײַן דיר,
און זאָלסט טאָן מיט מיר אַ חסד און אַ
טרישטאַפֿט: זאָלסט מיר נישט באַגראָבן,
איך בעט דיר, אין מצרים.

ל וַשְׁכַּבְתִּי עִם־אֲבֹתַי וַנִּשְׁאַתָּנִי מִמִּצְרַיִם
וַקְבְּרָתָנִי בְּקִבְרָתָם וַיֹּאמֶר אָנֹכִי
אֶעֱשֶׂה כְּדִבְרְךָ:

און אז איך וועל זיך לייגן צו מײַנע
עלטערן, זאָלסטו מיר אַוועקטראָגן פֿון
מצרים, און מיר באַגראָבן אין זײַער
קבר. האָט ער געזאָגט: איך וועל טאָן
אַזוי ווי דײַן וואָרט.

31 I řekl *Jáko*b: Přisáhni mi. Tedy přisáhl jemu. I לא וַיֹּאמֶר הַשְׁבָּעָה לִּי וַיִּשָּׁבַע לוֹ וַיִּשְׁתַּחוּ וַיִּשְׂרָאֵל עַל־רֹאשׁ הַמֶּטֶה:

I rzeł: "Przysiąż mi!" I przysięgł mu. I pokłonił się Israel w głowach łóża. האט ער געזאגט: שווער מיר. און ער האט אים געשווארן; און ישראל האט זיך געבוקט צוקאפנס פֿון בעט.

- א וַיְהִי אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיֹּאמֶר
לְיוֹסֵף הִנֵּה אָבִיךָ חָלָה וַיִּקַּח אֶת־שְׁנֵי
בָנָיו עִמּוֹ אֶת־מְנַשֶּׁה וְאֶת־אֶפְרַיִם:
און עס איז געווען נאך די דאזיקע
געשעענישן, האָט מען אָנגעזאָגט יוסף:
זע, דיין פֿאָטער איז קראַנק. האָט ער
גענומען מיט זיך זײַנע צוויי זין, מנשה
און אַפֿרימען.
- ב וַיֵּגֶד לְיַעֲקֹב וַיֹּאמֶר הִנֵּה בִנְךָ יוֹסֵף
בָּא אֵלַיךָ וַיִּתְחַזֵּק יִשְׂרָאֵל וַיָּשָׁב
עַל־הַמֶּטֶה:
און מע האָט געלאָזט וויסן יעקבן און
געזאָגט: זע, דיין זון יוסף קומט צו דיר;
און יִשְׂרָאֵל האָט זיך געשטאַרקט, און
האָט זיך געזעצט אויפֿן בעט.
- ג וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל־יוֹסֵף אֵל שְׁדֵי
נִרְאָה־אֵלַי בְּלוֹז בְּאֶרֶץ כְּנָעַן וַיְבָרֶךְ
אֹתִי:
און יעקב האָט געזאָגט צו יוסף: גאָט
שְׁדֵי האָט זיך באַוויזן צו מיר אין לוז,
אין לאַנד כְּנָעַן, און ער האָט מיך
געבענטשט.
- 1 Stalo se pak potom, že povědíno jest Jozefovi:
Aj, otec tvůj nemocen jest. I vzal s sebou dva
syny své, Manasse a Efraima.
I stało się po wypadkach tych, że doniesiono
Jozefowi: "Oto ojciec twój zachorował!" I za-
brał obu synów ze sobą: Menaszę i Efraima.
- 2 Tedy oznámeno jest Jákobovi a povědíno: Aj,
syn tvůj Jozef přišel k tobě.
I oznajmiono Jakóbowi, mówiąc: "Oto syn
twój, Josef, przybył do ciebie!" I wysilił się
Israel, i usiadł na łożu.
- 3 A posilniv se Izrael, usadil se na ložci a řekl Jo-
zefovi: *Bůh* silný všemohoucí ukázav mi se v
Lůza v zemi Kananejské, požehnal mi.
I rzekł Jakób do Josefa: "Bóg Wszechpotężny
objawił mi się w Luz, w ziemi Kanaan, i błogo-
sławił mi.

4 A řekl ke mně: Aj, já rozplodím tě a rozmnožím tebe, a učiním tě v zástupy lidí; dám také zemi tuto semeni tvému po tobě za dědictví věčné.

I řekl do mnie: Oto rozplenię i rozmnożę cię i wywiodę z ciebie zbór narodów, i oddam ziemię tę potomstwu twojemu po tobie w posiadanie wieczne.

5 Protož nyní, dva synové tvoji, kteřížt jsou se zrodili v zemi Egyptské, prvé než jsem přišel k tobě do Egypta, moji jsou; Efraim a Manasses budou mi jako Ruben a Simeon.

A teraz dwaj synowie twoi, którzy ci się urodzili w ziemi Micraim, przed przybyciem mojm do ciebie, do Micraim, moimi oni: Efraim i Menasze jako Reuben i Szymeon będą mi.

6 Ale děti, kteréž po těchto zplodíš, tvoji budou; jménem bratří svých jmenování budou v dědictvích svých.

Dzieci wszakże, które urodzą się z ciebie, po nich, twoje będą: imieniem braci swoich nazywani będą w udziale ich.

ד וַיֹּאמֶר אֵלַי הַנְּנִי מִפְּרִי וְהַרְבֵּיתִיךָ
וְנָתַתִּיךָ לְקָהָל עַמִּים וְנָתַתִּי
אֶת־הָאָרֶץ הַזֹּאת לְזֶרְעֶךָ אַחֲרֶיךָ
אֶחָדָת עוֹלָם:

און ער האָט צו מיר געזאָגט: זע, איך
וועל דיר פֿרוכפערן און וועל דיר מערן,
און איך וועל דיר מאַכן פֿאַר אַ געזעמל
פֿעלקער; און איך וועל געבן דאָס
דאָזיקע לאַנד צו דיין זאָמען נאָך דיר
פֿאַר אַן אייביקן אייגנטום.

ה וַעֲתָה שְׁנֵי־בָנֶיךָ הַנּוֹלָדִים לָךְ בְּאֶרֶץ
מִצְרַיִם עַד־בָּאִי אֵלַיךְ מִצְרַיִמָּה
לִי־הֵם אֶפְרַיִם וּמְנַשֶּׁה כְּרָאוּבֵן
וְשִׁמְעוֹן יְהִי־לִי:

און אַצונד, די צוויי זין וואָס זײַנען דיר
געבאָרן געוואָרן אין לאַנד מִצְרַיִם פֿאַר
מײַן קומען צו דיר קיין מִצְרַיִם, זיי
זײַנען מײַנע: אֶפְרַיִם און מְנַשֶּׁה זאָלן זײַן
מײַנע אַזוי ווי ראובן און שמעון.

ו וּמוֹלִדְתֶּךָ אֲשֶׁר־הוֹלִדְתָּ אַחֲרֵיהֶם לָךְ
יְהִיוּ עַל שֵׁם אֲחֵיהֶם יִקְרָאוּ
בְּנִחְלָתָם:

אַבער דײַנע געבאָרענע וואָס דו האָסט
געבאָרן נאָך זיי, זאָלן זײַן דײַנע; אויף
דעם נאָמען פֿון זייערע ברידער זאָלן זיי
גערופֿן ווערן אין זייער נחלה.

7 Nebo když jsem se vracel z Pádan, umřela mi Ráchel v zemi Kananejské na cestě, když již ne-
daleko bylo do Efraty; a pochoval jsem ji tam u
cesty k Efratě, jenž jest Betlém.

Ja zaś... gdy wracałem z Paddan, umarła mi
Rachel w ziemi Kanaan, w drodze, gdy pozo-
stała jeszcze przestrzeń ziemi, aby przybyć
do Efraty; i pochowałem ją tam na drodze
do Efraty, czyli Bet-Lechem."

8 Uzřev potom Izrael syny Jozefovy, řekl: Kdo
jsou onino?

I spostrzegł Israel synów Josefa i rzekł: "Któż
ci są?"

9 Odpověděl Jozef otci svému: Synové moji
jsou, kteréž dal mi Bůh zde. I řekl: Přived' je
medle ke mně, a požehnám jim

I odpowiedział Josef ojcu swojemu: "Synowie
to moi, których dał mi tu Bóg." I rzekł: "Przy-
prowadźcie ich do mnie, a pobłogosławię ich."

10 (*Oči pak Izraelovy mdlé byly pro starost, a
nemohl dobře viděti.*) I přivedl je k němu, a on
líbal a objímal je.

A oczy Israela przytępiły się od starości; nie
mógł dojrzeć. I przybliżył ich do niego, a on
ucałował ich, i uściskał ich.

וְאֲנִי בָבְאִי מִפָּדָן מָתָה עָלַי רָחֵל
בְּאֶרֶץ כְּנָעַן בְּדֶרֶךְ בְּעוֹד כְּבָרַת-אֶרֶץ
לְבֹא אֶפְרָתָה וְאֶקְבְּרָהָ שָׁם בְּדֶרֶךְ
אֶפְרָת הִוא בֵּית לָחֶם:

. . . און איד, אז איד בין געקומען פֿון
פֿדן, איז מיר געשטאָרבן רחל אין לאַנד
כְּנָעַן אויפֿן וועג, ווען עס איז נאָך
געווען אַ שטרעק לאַנד צו קומען קיין
אֶפְרָת; און איד האָב זי דאָרטן
באָגראָבן אויפֿן וועג קיין אֶפְרָת, דאָס
איז בית-לָחֶם.

ח וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל אֶת-בְּנֵי יוֹסֵף וַיֹּאמֶר
מִי-אֵלֶּה:

און יִשְׂרָאֵל האָט געזען יוסֿפֿס זין, און
ער האָט געזאָגט: ווער זינען די
דאָזיקע?

ט וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל-אָבִיו בְּנֵי הֵם
אֲשֶׁר-נָתַן-לִי אֱלֹהִים בְּזֶה וַיֹּאמֶר
קָחֶם-נָא אֵלַי וְאֶבְרַכֶּם:

האָט יוסֿף געזאָגט צו זיין פֿאָטער: דאָס
זינען מיינע זין וואָס גאָט האָט מיר
געשאַנקען דאָ הי. האָט ער געזאָגט:
נעם זיי, איד בעט דיד, צו מיר, און איד
וועל זיי בענטשן.

י וַעֲיִנֵי יִשְׂרָאֵל כָּבְדוּ מִזְקֵן לֹא יוֹכֵל
לִרְאוֹת וַיִּגַּשׁ אֹתָם אֵלָיו וַיִּשָּׁק לָהֶם
וַיַּחַבֵּק לָהֶם:

און די אויגן פֿון יִשְׂרָאֵל זינען געווען
טונקל פֿון זקנה, ער האָט ניט געקענט
זען. האָט ער זיי געמאַכט גענענען צו
אים, און ער האָט זיי געקושט און זיי
געהאַלדזט.

- 11 I řekl Izrael Jozefovi: Nemysliť jsem *já, abych měl kdy* viděti tvář tvou, a aj, dal mi Bůh, abych viděl i símě tvé.
- I rzekł Israel do Josefa: "Oglądać oblicza twojego nie spodziewałem się, a oto pokazał mi Bóg i potomstwo twoje!"
- 12 Tedy vzav je Jozef z klína jeho, sklonil se tváří až k zemi.
- I usunął ich Josef od kolan jego, i pokłonił się twarzą ku ziemi.
- 13 A vzav oba, Efraima na pravou stranu sobě, Izraelovi *pak* na levou, a Manassesa na levou sobě, Izraelovi *pak* na pravou, postavil *je* před ním.
- I wziął Josef obudwu, - Efraima prawą ręką swoją, po lewej Israela, a Menaszę lewą ręką swoją, po prawej Israela, - i przybliżył ich ku niemu.
- 14 Tedy vztáh Izrael pravici svou, vložil *ji* na hlavu Efraimovu, kterýž byl mladší, levici pak svou na hlavu Manassesovu, naschvál přeloživ ruce, ačkoli Manasses byl prvorozený.
- Ale wyciągnął Israel prawicę swoją, i położył ją na głowę Efraima, lubo był młodszy, a lewą rękę swoją na głowę Menaszy. Umyslnie przełożył ręce swoje, choć Menasze był pierworodnym.
- יא וַיֹּאמֶר יִשְׂרָאֵל אֶל־יוֹסֵף רְאֵה פָנֶיךָ
לֹא פָלַלְתִּי וְהִנֵּה הָרָאָה אֹתִי אֱלֹהִים
גַּם אֶת־זֶרְעֶךָ:
- און ישראל האט געזאגט צו יוסף: איך
האב נישט געדאכט דיין פנים צו זען, און
אט האט מיר גאט געלאזט זען אויך
דיינע קינדער.
- יב וַיּוֹצֵא יוֹסֵף אֹתָם מֵעַם בְּרַכְיוֹ וַיִּשְׁתַּחוּ
לְאַפּוֹ אֶרְצָה:
- און יוסף האט זיי אַרויסגעצויגן פֿון
צווישן זיינע קני, און האט זיך געבוקט
אויף זיין פנים צו דער ערד.
- יג וַיִּקַּח יוֹסֵף אֶת־שְׁנֵיהֶם אֶת־אַפְרַיִם
בְּיָמִינוֹ מִשְׁמָאל יִשְׂרָאֵל וְאֶת־מְנַשֶּׁה
בְּשְׂמָאלוֹ מִיְּמִין יִשְׂרָאֵל וַיַּגֵּשׁ אֵלָיו:
- און יוסף האט זיי ביידין גענומען,
אַפֿרימען אין זיין רעכטער האַנט, צו
דער לינקער האַנט פֿון ישראל, און
מנשהן אין זיין לינקער האַנט, צו דער
רעכטער האַנט פֿון ישראל, און האט
זיי געמאַכט גענענען צו אים.
- יד וַיִּשְׁלַח יִשְׂרָאֵל אֶת־יָמִינוֹ וַיָּשֶׁת
עַל־רֹאשׁ אַפְרַיִם וְהוּא הָצָעִיר
וְאֶת־שְׂמָאלוֹ עַל־רֹאשׁ מְנַשֶּׁה שְׂכֵל
אֶת־יָדָיו כִּי מְנַשֶּׁה הַבְּכוֹר:
- האט ישראל אויסגעשטרעקט זיין
רעכטע האַנט, און אַרויפֿגעטאַן אויפֿן
קאָפּ פֿון אַפֿרימען, וואָס איז געווען
דער יינגערער, און זיין לינקע האַנט
אויפֿן קאָפּ פֿון מנשהן; ער האט בכיוון
איבערגעדרייט זיינע הענט, וואָרום
מנשה איז געווען דער בכור.

15 I požehnal Jozefovi, řka: Bůh, před jehož obličejem ustavičně chodili otcové moji Abraham a Izák, Bůh, kterýž mne spravoval po všecken život můj až do dne tohoto;

I błogosławił Josefowi i rzekł: "Bóg, przed którego obliczem postępowali ojcowie moi, Abraham i Ic'hak, Bóg, który mnie prowadził od początku istnienia mojego aż do dnia obecnego,

16 Anděl ten, kterýž vytrhl mne ze všeho zlého, požehnejž dítek těchto; a ať slovou synové moji a synové otců mých Abrahama a Izáka; a ať se jako hmyz rozmnoží u prostřed země.

Anioł, który wybawił mnie od wszelkiego zła, niechaj błogosławi tym chłopiętom; niechaj mianowane będzie na nich imię moje i imię ojców moich, Abrahama i Ic'haka, i niechaj rozrosną się w mnóstwo w pośród ziemi!"

17 Vida pak Jozef, že vložil otec jeho ruku svou pravou na hlavu Efraimovu, nerád byl tomu. I zdvihl ruku otce svého, aby ji přenesl s hlavy Efraimovy na hlavu Manassesovu.

I zobaczył Josef, iż położyć chce ojciec jego rękę prawą swoją na głowę Efraima, i nie podobało się to w oczach jego; i ujął rękę ojca swojego, aby przenieść ją z głowy Efraima na głowę Menaszy.

טו וַיְבָרֶךְ אֶת־יוֹסֵף וַיֹּאמֶר הָאֱלֹהִים
אֲשֶׁר הִתְהַלְכוּ אֲבֹתַי לִפְנֵי אַבְרָהָם
וַיִּצְחָק הָאֱלֹהִים הָרַעָה אֹתִי מֵעוֹדִי
עַד־הַיּוֹם הַזֶּה:

און ער האָט געבענטשט יוספֿן, און
האָט געזאָגט: דער גאָט וואָס מײַנע
עלטערן אַברָהם און יצחק זײַנען
געגאַנגען פֿאַר אים, דער גאָט וואָס איז
געווען מײַן פֿאַסטוך פֿון זײַנט איך לעב
ביז אויף הײַנטיקן טאָג,

טז הַמַּלְאָךְ הַגָּאֵל אֹתִי מִכָּל־רָע יְבָרֶךְ
אֶת־הַנְּעָרִים וַיִּקְרָא בָהֶם שְׁמִי וְשֵׁם
אֲבֹתִי אַבְרָהָם וַיִּצְחָק וַיִּדְּגוּ לָרֹב
בְּקֶרֶב הָאָרֶץ:

דער מלאך וואָס האָט מיך אויסגעלייזט
פֿון אַלעם בײַזן, ער זאָל בענטשן די
ײַנגלעך; און עס זאָל גערופֿן ווערן אויף
זיי מײַן נאָמען, און דער נאָמען פֿון
מײַנע עלטערן אַברָהם און יצחק; און
זיי זאָלן זיך מערן לָרוב אויף דער ערד.

יז וַיֵּרָא יוֹסֵף כִּי־יָשִׁית אָבִיו יָד־יְמִינוֹ
עַל־רֹאשׁ אֶפְרַיִם וַיֵּרַע בְּעֵינָיו וַיִּתְמָךְ
יָד־אָבִיו לְהָסִיר אֹתָהּ מֵעַל
רֹאשׁ־אֶפְרַיִם עַל־רֹאשׁ מְנַשֶּׁה:

און יוסף האָט געזען, אז זײַן פֿאַטער
טוט אַרויף זײַן רעכטע האַנט אויפֿן
קאָפּ פֿון אַפֿרימען, און עס איז
אויסגעקומען שלעכט אין זײַנע אויגן;
האָט ער אונטערגעלענט זײַן פֿאַטערס
האַנט, פֿדי זי אַוועקצונעמען פֿון
אַפֿרימס קאָפּ אויף מנשהס קאָפּ.

18 A řekl jemu: Ne tak, otče můj; nebo toto jest prvorozený, vložíš pravici svou na hlavu jeho.

I řekl Josef do ojca swego: "Nie tak, ojczy mój! gdyż ten jest pierworodny; połóż prawicę twoję na głowę jego."

19 Ale nepovolil otec jeho, a řekl: Víím, synu můj, víím; takéť i on bude v lid, a také i on vzroste; však bratr jeho mladší více poroste než on, a símě jeho bude u veliké množství národů.

Ale wzbraniał się ojciec jego, i rzekł: "Wiem, synu mój, wiem! I z niego powstanie lud; i on będzie wielkim; wszakże brat jego młodszy większym będzie od niego, a ród jego będzie mnóstwem plemion."

20 I požehnal jim v ten den, řka: Skrže tebe požehnání bude dávati Izrael takto: Učiniž tobě Bůh jako Efraimovi a jako Manassesovi. I představil Efraima Manassesovi.

I błogosławił im w on dzień, mówiąc: "Tobą błogosławić będzie Israel w słowach: "Oby uczynił cię Bóg jako Efraima i jako Menaszę!" I przełożył Efraima nad Menaszę.

21 Řekl také Izrael Jozefovi: Aj, já umírám, a budeť Bůh s vámi, a zase vás přivede do země otců vašich.

I řekl Israel do Josefa: "Oto ja umieram, a będzie Bóg z wami, i przywróci was do ziemi ojców waszych..."

יח וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל־אָבִיו לֹא־כֵן אָבִי כִי־זֶה הַבְּכֹר שִׁים יְמִינְךָ עַל־רֹאשׁוֹ:

און יוסף האט געזאגט צו זיין פֿאָטער: ניט אזוי, מיין פֿאָטער, וואָרום דער איז דער בכֹּר; טו אַרויף דיין רעכטע האַנט אויף זיין קאָפּ.

יט וַיִּמָּאֵן אָבִיו וַיֹּאמֶר יִדְעָתִי בְנִי יִדְעָתִי גַם־הוּא יִהְיֶה־לָּעַם וְגַם־הוּא יִגְדֹּל וְאוּלָם אַחֲיוּ הַקָּטָן יִגְדֹּל מִמֶּנּוּ וְזָרְעוֹ יִהְיֶה מְלֹא־הַגּוֹיִם:

אַבער זיין פֿאָטער האָט ניט געוואָלט, און האָט געזאָגט: איך ווײס, מיין זון, איך ווײס; ער אויך וועט ווערן אַ פֿאָלק, און ער אויך וועט זיין גרויס, אָבער זיין ייִנגערער ברודער וועט זיין גרעסער פֿון אים, און זיין זאָמען וועט ווערן אַ פֿולע פֿעלקער.

כ וַיְבָרֶכֶם בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר בְּךָ יְבָרֶךְ יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר יִשְׁמְךָ אֱלֹהִים כְּאֶפְרַיִם וְכַמְנַשֶּׁה וַיִּשֶׂם אֶת־אֶפְרַיִם לִפְנֵי מְנַשֶּׁה:

און ער האָט זיי געבענטשט אין יענעם טאָג, אזוי צו זאָגן: מיט דיר זאָל זיך בענטשן ישראל, אזוי צו זאָגן: גאָט זאָל דיך מאַכן אזוי ווי אַפֿרים און אזוי ווי מנשה. און ער האָט געשטעלט אַפֿרימען פֿאַר מנשהן.

כא וַיֹּאמֶר יִשְׂרָאֵל אֶל־יוֹסֵף הִנֵּה אֲנִכִּי מֵת וְהָיָה אֱלֹהִים עִמָּכֶם וְהִשִּׁיב אֶתְכֶם אֶל־אֶרֶץ אֲבֹתֵיכֶם:

און ישראל האָט געזאָגט צו יוסֿפֿן: זע, איך שטאַרב; אָבער גאָט וועט זיין מיט אייך, און ער וועט אייך אומקערן צו דעם לאַנד פֿון אייערע עלטערן.

22 Já pak dal jsem tobě jeden díl *výš* nad bratří tvé, kteréhož jsem mečem svým a lučištěm svým dosáhl z ruky Amorejského.

Ja zaś daję ci udział jeden więcej niż braciom twoim, z tego, co zdobędę z ręki Emorejczyka mieczem moim i łukiem moim."

כב וְאֲנִי נָתַתִּי לְךָ שָׂכָם אֶחָד עַל־אַחֶיךָ
אֲשֶׁר לָקַחְתִּי מִיַּד הָאֹמְרִי בְּחֶרֶב־י
וּבְקִשְׁתִּי:

און איך האָב דיר געגעבן איין חלק
איבער דינע ברידער, וואָס איך האָב
אוועקגענומען פֿון דער האַנט פֿון דעם
אָמורי מיט מײַן שווערד און מיט מײַן
בויגן.

בראשית מט : 49

- 1 Povolal pak Jákob synů svých, a řekl: Sejděte se, a oznámím vám, co se s vámi dítí bude potomních dnů.

I wezwał Jakób synów swoich i rzekł: "Zbierzcie się a oznajmię wam, co spotka was w późnych czasach!

א וַיִּקְרָא יַעֲקֹב אֶל־בָּנָיו וַיֹּאמֶר הֶאֱסָפוּ וְאֶגִּידָה לָכֶם אֶת אֲשֶׁר־יִקְרָא אֶתְכֶם בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים:

און יעקב האט גערופֿן זײַנע זין, און האט געזאָגט: זאמלט איך אײַן, און איך וועל איך זאָגן וואָס איך וועט געשען אין סוף פֿון די טעג.
- 2 Shromažd'te se a slyšte synové Jákobovi, poslyšte Izraele otce svého.

Zgromadźcie się i posłuchajcie, synowie Jakóba, a słuchajcie Izraela, ojca waszego!

ב הַקָּבְצוּ וְשִׁמְעוּ בְנֵי יַעֲקֹב וְשִׁמְעוּ אֶל־יִשְׂרָאֵל אֲבִיכֶם:

קלײַבט איך אויף און הערט, קינדער פֿון יעקב, און האָרכט צו אײַער פֿאָטער ישראל:
- 3 Ruben, prvorozený můj jsi ty, síla má, a počátek moci mé, vyvýšenost důstojenství a vyvýšenost síly.

Reuben, pierworodny tyś mój, siła moja i pierwiastek mocy mojej! Pierwszeństwo byś miał w dostojenstwie i pierwszeństwo w potędze;

ג רְאוּבֵן בְּכֹרִי אַתָּה כְּחֵי וְרֵאשִׁית אוֹנִי יֶתֶר שְׁאֵת וְיֶתֶר עָז:

ראובן, מײַן בכֹּור ביסטו, מײַן כּוח און מײַן ערשטע קראַפֿט, די פער פֿון גרויסקײט, און די פער פֿון מאַכט.
- 4 Prudce sběhneš jako voda. Nebudeš vyvýšen, proto že jsi vstoupil na lůžko otce svého; a jakž jsi poškvrnil postele mé, zmizelo *vyvýšení tvé*.

Ale porywczość była jako powódź; pierwszeństwa mieć nie będziesz! Boś wstąpił na łóżko ojca twojego; wtedy znieważyłeś łóżko moje wysokie.

ד פָּחַז כַּמַּיִם אֶל־תּוֹתֵר כִּי עָלִית מִשְׁכְּבִי אָבִיךָ אִז חָלַלְתָּ יְצוּעֵי עָלָה:

ביסט אײַליק ווי וואַסער — זאָלסטו די פער ניט זײַן; ווײַל דו ביסט אויף דײַן פֿאָטערס געלעגער אַרויף; דענצמאָל האַסטו עס פֿאַרשוועכט — מײַן בעט אַוועק ער איז אַרויף.
- 5 Simeon a Léví bratří, nástrojové nepravosti jsou v příbytcích jejich.

Szymeon i Lewi to bracia: narzędziami rozboju miecze ich!

ה שִׁמְעוֹן וְלֵוִי אֲחֵים כְּלֵי חָמָס מְכַרְתִּיהֶם:

שמעון און לוי זײַנען ברידער, וואָפֿן פֿון רויב זײַנען זײַערע לײַב-קרובים.

- 6 Do tajné rady jejich nevcházej duše má, k shromáždění jejich nepřipoj se slávo má; nebo v prchlivosti své zbili muže, a svévolně vyvrátili zed.
- W radę ich nie wniǳ duszo moja! Ze zborem ich nie łącz się sławo moja! Bo w gniewie swoim zabili męża, a w swywoli swej kaleczyli wołu.
- 7 Zlořečená prchlivost jejich, nebo neustupná; i hněv jejich, nebo zatvrdilý jest. Rozdělim je v Jákobovi, a rozptýlim je v Izraeli.
- Przeklęty gniew ich, gdyż zawzięty, i zapalczywość ich, gdyż okrutna! Rozdzielę ich w Jakóbie, a rozproszę ich w Israelu.
- 8 Judo, ty jsi, tebe chváliti budou bratří tvoji; ruka tvá bude na šíji nepřátel tvých; klaněti se budou tobě synové otce tvého.
- Jehudo! ciebie wysławiać będą bracia twoi; ręka twoja na karku wrogów twoich; korzyć się tobie będą synowie ojca twojego.
- 9 Lvíče Juda, z loupeže, synu můj, vrátil jsi se; schýliv se, ležel jako lev a jako lvice; kdo zbudí ho?
- Młody lwie Jehudo! Na zdobyczy, synu mój, wzrosłeś! Przyklął, przyległ jako lew, jako lwi-ca: któż pobudzi go?
- בְּסֶדֶם אֶל־תִּבְאֵ נַפְשִׁי בְּקֶהְלָם
אֶל־תִּחַד כְּבֹדִי כִּי בְּאַפָּם הָרְגוּ אִישׁ
וּבְרִצָּנָם עָקְרוּ־שׁוֹר:
- אין זייער באַראָט זאָל נישט קומען מיין
זעל, צו זייער געזעמל זאָל מיין כבוד
נישט צושטיין; וואָרום אין זייער כעס
הרגען זיי אַ מענטשן, און אין זייער
גוטמוט פֿאַרקריפלען זיי אַן אַקס.
- אָרוֹר אַפָּם כִּי עָז וְעִבְרָתָם כִּי קִשְׁתָּהּ
אֶחָלָקָם בִּיעֵקֵב וּבְיִשְׂרָאֵל:
- פֿאַרשאַלטן זייער כעס, ווייל ער איז
שטאַרק, און זייער צאָרן, ווייל ער איז
האַרט! איך וועל זיי צעטיילן אין יעקב,
און זיי צעשפּרייטן אין ישראל.
- יְהוּדָה אַתָּה יְהוּדָה אַחֶיךָ יָדָה בְּעֶרְף
אֵיבֶיךָ יִשְׁתַּחֲווּ לָךְ בְּנֵי אָבִיךָ:
- יהודה, דיך וועלן לויבן דינע ברידער,
דיין האַנט וועט זיין אויפֿן נאַקן פֿון
דינע פֿינט, די זין פֿון דיין פֿאַטער
וועלן זיך בוקן צו דיר.
- גֹּוֹר אַרְיָה יְהוּדָה מְטָרְף בְּנֵי עָלִית
פָּרַע רֶבֶץ פְּאַרְיָה וּכְלָבִיא מִי יְקִימוּנוּ:
- אַ יונגער לייב איז יהודה; פֿון
פֿאַרצוקונג, מיין זון, ביסטו
אויפֿגעוואַקסן; ער קניט, ער הויערט ווי
אַ לייב, און ווי אַ לייבינטע — ווער קען
אים אויפֿרייצן?

- 10 Nebude odjata berla od Judy, ani vydavatel zákona od noh jeho, dokudž nepřijde Sílo; a k němu se shromáždí národové.
- לא־יִסּוּר יִשָּׁבֵט מִיְהוּדָה וּמִחֻקֵּי מִיָּין רְגָלָיו עַד כִּי־יָבֹא שִׁילָה שִׁילֹו וְלֹו יִקָּהֵת עַמִּים:
- Nie ustąpi berło od Jehudy, ani buława z pomiędzy stóp jego, póki nie przyjdzie do Szylo, a jemu posłuszeństwo plemion!
- נִיט אָפּגעטאַן וועט ווערן אַ צעפטער פֿון יהודה, און אַ הערשערשטאַק פֿון צווישן זיינע פֿיס, ווי לאַנג מע וועט קומען קיין שילֹו; און צו אים וועלן פֿעלקער געהאָרען.
- 11 Uváže k vinnému kmenu osle své, a k výbornému kmenu oslátka oslice své. Práti bude u víně roucho své, a v červeném víně oděv svůj.
- אֲסָרִי לִגְפִן עִירָה עִירֹו וְלִשְׂרָקָה בְּנִי אֲתָנוּ כִּבִּס בֵּינִי לְבָשׁוֹ וּבִדְם־עֲנָבִים סוּתָה סוּתֹו:
- Uwiąże u winogradu osła swojego, a u łoży wyborowej źrebię osłicy swojej, wypierze w winie odzież swoją, a w soku winogron szatę swą.
- ער בינדט צום ווינשטאַק זיין יונגאייזל, אום צום ווינצווייג דעם זון פֿון זיין אייזעלין. ער וואַשט אין וויין זיין קלייד, און אין בלוט פֿון טרויבן זיין בגד;
- 12 Červenějších očí bude nad víno, a zubů bělejších nad mléko.
- יב חֲכָלִילִי עֵינִים מֵיִין וּלְבָן־שָׁנִים מִחֶלֶב:
- Iskrzących się oczu od wina, a białych zębów od mleka.
- גערױטיקט די אויגן פֿון וײַן, און װײַס די צײנער פֿון מילך.
- 13 Zabulon bydliti bude na břehu mořském, a na přístavu lodí, a pomezí jeho až k Sidonu.
- יג זְבוּלָן לְחוֹף יָמִים יִשְׁכֵּן וְהוּא לְחוֹף אֲנִיּוֹת וַיִּרְכָּתוּ עַל־צִידֹן:
- Zebulun ku březgom mórž się rozłoży i przy przystani okrętów, a jeho krańce ku Cydonowi!
- זבולון וועט ווױנען בײַם באָרטן פֿון ימען, און ער וועט זײַן אַ באָרטן פֿאַר שיפֿן, און זײַן לענד איבער צידון.
- 14 Izachar osel silný, ležící mezi dvěma břemeny.
- יד יִשָּׁשכָר חֲמֹר גָּרָם רִבִּץ בֵּין הַמְשָׁפָּתִים:
- Isachar osiel kościsty, wylega się między zagrodami!
- יִשָּׁשכָר אִיז אַ בײניקער אייזל, ער הױערט צווישן די שאַפֿגעהעפֿטן.

- 15 A vida odpočinutí, že jest dobré, a zemi, že jest rozkošná, sehne rameno své k nošení, a dávati bude daně.
- Upatrzyl miejsce spoczynku, że dobre, i ziemię, że rozkoszna, i nachylił barki swe do dźwigania i poddał się daninie robotnika!
- 16 Dan souditi bude lid svůj, jako jedno z pokolení Izraelských.
- Dan bronić będzie ludu swego, jako każde z pokoleń Israela.
- 17 Budeť Dan *jako* had podlé cesty, *jako* had rohatý podlé stezky, štípaje kopyta koně, aby spadl jezdec jeho zpět.
- Niechaj będzie Dan węzem na drodze, żmiją na ścieżce, co kęsa pęciny rumaka, że pada jeździec jego wznak!
- 18 Spasení tvého očekávám, ó Hospodine!
- Pomocy twojej wyglądam, o Bože!
- 19 Gád, vojsko přemůže jej, však on svítězí potom.
- Gad, - najezdniczy napierać nań będą, ale on odeprze ich pięty!
- 20 Asser, tučný *bude* pokrm jeho, a ont' vydávati bude rozkoše královské.
- Od Aszera tłuste pokarmy, dostarczy on przysmaków królewskich.
- טו וַיֵּרָא מְנוּחָה כִּי טוֹב וְאֶת־הָאָרֶץ כִּי נָעֻמָּה וַיֵּט שְׁכָמוֹ לְסִבְלָ וַיְהִי לְמַס־עֲבָד:
- און ער האָט געזען די רו, אַז זי איז גוט, און דאָס לאַנד, אַז עס איז ליב, האָט ער געבויגן זײַן רוקן צו טראָגן, און איז אַ צינזקנעכט געוואָרן.
- טז דָן יִדִּין עָמוֹ כְּאַחַד שְׁבֵטֵי יִשְׂרָאֵל:
- דָן וועט זיך אָננעמען פֿאַר זײַן פֿאָלק, ווי איינער פֿון די שבטים פֿון ישראל.
- יז יְהִי־דָן נָחֵשׁ עַל־יֶדְרֵךְ שְׁפִיפֹן עַל־יֶאֱרַח הַנֶּשֶׁף עֲקֵב־יִסּוֹס וַיִּפֹּל רֹכְבוֹ אַחֲוֹר:
- דָן וועט זײַן אַ שלאַנג אויפֿן וועג, אַ האָרנשלאַנג אויפֿן שטעג, וואָס בײַסט די טריט פֿון דעם פֿערד, און זײַן רײַטער פֿאַלט אַהינטער.
- יח לִישׁוּעָתָךְ קוֹיָתִי יְהוָה:
- אויף זײַן הילף, גאָט, טו איך האָפֿן. גֹּד — אים וועט אַ מחנה באַפֿאַלן, אָבער ער וועט אָנפֿאַלן אויף זייער טריט.
- יט גֹּד גְּדוּד יְגוּדָנּוּ וְהוּא יִגְד עֲקֵב:
- כ מֶאֱשֶׁר שְׁמֶנָה לְחֶמוֹ וְהוּא יִתֵּן מַעֲדֵי־מֶלֶךְ:
- בײַ אַשרן וועט פֿעט זײַן זײַן ברויט, און ער וועט אַרויסגעבן מלכות-געריכטן.

- 21 Neftalím *jako* laň vypuštěná, vydávaje výmluvnosti krásné. כֹּא נִפְתָּלִי אֵילָה שְׁלָחָה הַנִּתָּן אִמְרֵי־שֹׁפָר:
- Naftali łania chyża, przemawia on słowami pięknymi. נִפְתָּלִי אִיז אַ הַיַּנְדִּין אַ פֿלינקע; ער גיט אַרויס שיינע רייד.
- 22 Ratolest rostoucí Jozef, ratolest rostoucí podle studnice; ratolesti vycházely nad zed. כב בֶּן פֶּרֶת יוֹסֵף בֶּן פֶּרֶת עַל־יַעֲיִן בְּנוֹת צִעָדָה עַל־יְשׁוּר:
- Rószczką płodną Josef, rószczką płodną nad zdrojem; latorośle jego rozkrzewiają się po za mur. אַ פֿרוכטיק ביימל איז יוסף, אַ פֿרוכטיק ביימל ביי אַ קוואַל; די צווייגן שפּרייזן איבער דער מויער.
- 23 Ačkoli hořkostí naplnili jej, a stříleli *na něj*, a v tajné nenávisti měli ho střelci: כג וַיִּמְרְרוּהוּ וָרָבוּ וַיִּשְׁטְמֵהוּ בַּעֲלֵי חַצִּים:
- I jätřzą go i strzelają nań i prześladują go łuczniczy. און אים געביטערט, און געשאָסן, און אים געפֿינט האָבן די פֿילמענער;
- 24 Však zůstalo v síle lučiště jeho, a zsilila se ramena rukou jeho z rukou mocného Jákobova; odkudž *byl* pastýř a kámen Izraelův; כד וַתָּשָׁב בְּאֵיתָן קִשְׁתּוֹ וַיִּפְּזוּ זָרְעֵי יָדָיו מִיָּדַי אַבִּיר יַעֲקֹב מִשֵּׁם רַעָה אָבִן יִשְׂרָאֵל:
- Wszakże pozostaje w mocy łuk jego i giętkiemi są ramiona i ręce jego, z rąk Mocarza w Jakóbie, ztamtąd - od Pasterza, Opoki Israela! אָבער פֿעסט איז זײַן בויגן געבליבן, און פֿלינק געווען זײַנען די אָרעמס פֿון זײַנע הענט, דורך די הענט פֿון דעם מאַכטיקן פֿון יעקב, פֿון דאָרט — פֿון דעם פֿאַסטוך, דעם פֿעלז פֿון יִשְׂרָאֵל;
- 25 Od silného *Boha*, *jemuž sloužil* otec tvůj, kterýž spomáhá tobě, a od všemohoucího, kterýž požehná tobě požehnáními nebeskými s hůry, požehnáními propasti ležící hluboko, požehnáním prsů a života. כה מֵאֵל אָבִיךָ וַיַּעְזְרֶךָ וְאֵת שְׂדֵי וַיְבָרְכֶךָ בְּרֹכַת שָׁמַיִם מֵעַל בְּרֹכַת תְּהוֹם רֹבֶצֶת תַּחַת בְּרֹכַת שְׂדִים וָרֶחֶם:
- Od Boga ojca twojego, który ci też pomoże, i od Wszechpotężnego, który cię pobłogosławi błogosławieństwami niebios z góry, błogosławieństwami głębi leżącej nisko, błogosławieństwami piersi i żywota! פֿון דעם גאָט פֿון דיין פֿאַטער וואָס העלפֿט דיר, און פֿון שְׂדֵי וואָס בענטשט דיר, מיט ברכות פֿון הימל פֿון אויבן, ברכות פֿון תְּהוֹם וואָס הויערט אונטן, ברכות פֿון ברוסטן און טראַכט.

26 Požehnání otce tvého silnější budou nad požehnání předků mých, až k končinám pahrbků věčných; budou nad hlavou Josefovou, a na vrchu hlavy Nazarejského *mezi* bratřími jeho.

Błogosławieństwa ojca twojego, które przewyższają błogosławieństwa przodków moich po granice wzgórz odwiecznych! Niechaj one zstąpią na głowę Josefa i na ciemię wybrańca braci swoich!

27 Benjamin, vlk dravý, ráno bude jísti loupež, a večer rozdělí kořisti.

Binjamin wilk drapieżny: z rana pożera łup, wieczorem rozdziela zdobyczl!"

28 Všech těchto pokolení Izraelských jest dvanácte; a to jest, což mluvil jim otec jejich; požehnal jim také, jednomu každému vedlé požehnání jeho požehnal.

Oto wszystkie dwanaście pokoleń Israela, i oto co powiedział im ojciec ich i błogosławił im, każdego błogosławieństwem jego błogosławił ich.

29 A poroučuje jim, řekl: Já připojen budu k lidu svému; pochovejte mne s otci mými v jeskyni té, kteráž *jest* na poli Efrona Hetejského,

I polecil im i rzekł do nich: "Ja będę przyłączon do ludu mojego: pochowajcie mnie przy ojcach moich, w jaskini, co na polu Efrona Chitejczyka, -

כו בִּרְכַת אָבִיךָ גָּבְרוּ עַל־בִּרְכַת הוֹרִי
עַד־תַּאֲוֹת גְּבֻעַת עוֹלָם תִּהְיֶינָה לְרֹאשׁ
יוֹסֵף וּלְקֶדֶד קֶדֶד נְזִיר אָחִיו:

די ברכות פֿון דיין פֿאָטער שטייגן
אַריבער די ברכות פֿון מיינע עלטערן -
ביז דעם שפיץ פֿון די אייביקע בערג.
זיי זאלן זיין אויף דעם קאָפּ פֿון יוסף,
און אויפֿן שיידל דעם פֿירשט פֿון זיינע
ברידער.

כו בְּנִימִין זֶאֵב יִטְרֹף בַּבֶּקֶר יֹאכֹל עַד
וְלַעֲרֵב יִחַלֵּק שָׁלָל:

בנימין איז אַ וואָלף וואָס פֿאַרצוקט;
אין דער פֿרי עסט ער פֿאַנג, און אין
אָונט טיילט ער רויב.

כח כָּל־אֵלֶּה נְשִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל שְׁנַיִם עָשָׂר
וְזֹאת אֲשֶׁר־דִּבֶּר לָהֶם אָבִיהֶם וַיְבָרֶךְ
אוֹתָם אִישׁ אֲשֶׁר כִּבְרַכְתּוּ בְּרֹךְ אֹתָם:

די אַלע זיינען די צוועלף שבטים פֿון
ישראל, און דאָס איז וואָס זייער
פֿאָטער האָט צו זיי גערעדט און זיי
געבענטשט; איטלעכן ווי לויט זיין
ברכה האָט ער זיי געבענטשט.

כט וַיֵּצֵא אוֹתָם וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם אֲנִי נֹאֲסֶף
אֶל־עַמִּי קִבְּרוּ אֹתִי אֶל־אֲבֹתִי
אֶל־הַמַּעֲרָה אֲשֶׁר בְּשֵׂדָה עֶפְרוֹן
הַחֲתִי:

און ער האָט זיי באַפֿוילן, און זיי
אַנגזאָגט: איך ווער איינגעזאַמלט צו
מיין פֿאָלק; באַגראַבט מיך לעבן מיינע
עלטערן, אין דער הייל וואָס אין דעם
פֿעלד פֿון עֶפְרוֹן דעם חתִי.

30 V jeskyni, kteráž jest na poli Machpelah, jenž jest naproti Mamre v zemi Kananejské, kterouž koupil Abraham spolu s polem tím od Efrona Hetejského k dědičnému pohřbu.

W jaskini, co na polu Machpela, co naprzeciw Mamre w ziemi Kanaan, którą nabył Abraham wraz z polem od Efrona Chitejczyka na dziedziczny grób.

31 Tam pochovali Abrahama a Sárú ženu jeho; tam pochovali Izáka a Rebekú ženu jeho; tam také pochovali Líu.

Tam pochowano Abrahama i Sarę, żonę jego, tam pochowano Ic'haka i Ribkę, żonę jego, i tam pochowałem i Leę -

32 Koupeno *pak bylo* pole a jeskyně, kteráž na něm, od synů Het.

Nabywszy pole i jaskinię, która w niém od synów Cheta.

33 A když přestal Jákob přikazovati synům svým, složil nohy své na ložci a umřel; a připojen jest k lidu svému.

I przestał Jakób polecać synom swoim i złożył nogi swe na łoże, i skonał; i przyłączon został do ludu swego.

ל במערה אשר בשדה המכפלה אשר על-פני-ממרא בארץ כנען אשר קנה אברהם את-השדה מאת עפרון החתי לאחזת-קבר:

אין דער הייל וואס אין דעם פעלד פֿון מכפלה, וואס פֿאר ממרא אין לאנד כנען, וואס אברהם האט אָפגעקויפט מיטן פעלד פֿון עפרון דעם חתי פֿאר א קבר-אייגנטום -

לא שמה קברו את-אברהם ואת שרה אשתו שמה קברו את-יצחק ואת רבקה אשתו ושמם קברתי את-לאה:

דארטן האט מען באגראבן אברהמען און זיין ווייב שרה, דארטן האט מען באגראבן יצחק און זיין ווייב רבקה, און דארטן האב איך באגראבן לאה -

לב מקנה השדה והמערה אשר-בו מאת בני-חת:

דער איינקויף פֿון דעם פעלד מיט דער הייל וואס דרינען, פֿון די קינדער פֿון חת.

לג ויכל יעקב לצוות את-בניו ויאסף רגליו אל-המטה ויגוע ויאסף אל-עמיו:

און ווי יעקב האט געענדיקט זיין צוואה צו זיינע זין, אזוי האט ער אַרײַנגענומען זיינע פֿיס אין בעט, און איז פֿאָרגאַנגען, און איז איינגעזאַמלט געוואָרן צו זיין פֿאַלק.

- א וַיִּפֹּל יוֹסֵף עַל־פְּנֵי אָבִיו וַיִּבֶךְ עָלָיו וַיִּשְׁק־לוֹ:
- 1 Tedy padl Jozef na tvář otce svého, a plakal nad ním, líbaje ho.
- און יוסף איז געפֿאלן אויף זײַן פֿאַטערס פנים, און ער האָט געוויינט איבער אים, און האָט אים געקושט.
- ב וַיִּצֹו יוֹסֵף אֶת־עַבְדָּיו אֶת־הָרִפָּאִים לַחֲנֹט אֶת־אָבִיו וַיַּחֲנֹטוּ הָרִפָּאִים אֶת־יִשְׂרָאֵל:
- 2 A poručil služebníkům svým lékařům, aby vonnými věcmi pomazali otce jeho. I pomazali lékaři vonnými věcmi Izraele.
- און יוסף האָט באַפֿוילן זײַנע קנעכט די רופֿאים אײַנצובאַלזאַמירן זײַן פֿאַטער; און די רופֿאים האָבן אײַנגעבאַלזאַמירט ישראָלן.
- ג וַיִּמְלֹאוּ־לוֹ אַרְבַּעִים יוֹם כִּי כֵן יִמְלָאוּ יְמֵי הַחַנְטִים וַיִּבְכוּ אֹתוֹ מִצָּרִים שִׁבְעִים יוֹם:
- 3 A vyplnilo se při něm čtyřiceti dní; (*nebo tak vyplňují se dnové těch, kteříž mazáni bývají vonnými věcmi*). I plakali ho Egyptští za sedmadesáte dní.
- און עס זײַנען דערפֿילט געוואָרן איבער אים פֿערציק טעג, וואָרום אַזוי פֿיל טעג מוזן דערפֿילט ווערן בײַם אײַנבאַלזאַמירן. און די מַצֵּרִים האָבן אים באַוויינט זיבעציק טעג.
- ד וַיַּעֲבְרוּ יְמֵי בְּכִיתוֹ וַיְדַבֵּר יוֹסֵף אֶל־בֵּית פַּרְעֹה לֵאמֹר אִם־נָא מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיכֶם דַּבְּרוּ־נָא בְּאָזְנֵי פַרְעֹה לֵאמֹר:
- 4 Když pak dnové pláče toho pominuli, mluvil Jozef k domu Faraonovu, řka: Jestliže jsem nyní našel milost před očima vašima, mluvte, prosím, v uši Faraonovy, a rcete:
- און אַז די טעג פֿון זײַן באַווייִנונג זײַנען אַריבער, האָט יוסף גערעדט צו פֿרעהס הויז, אַזוי צו זאָגן: אויב, איך בעט דײַך, איך האָב געפֿונען לײַטזעליקייט אין אײַערע אויגן, רעדט, איך בעט אײַך, אין די אויערן פֿון פֿרעהן, אַזוי צו זאָגן:
- A gdy przeminęły dni płaczu po nim, rzekł Jozef do domu Faraona, mówiąc: "Jeżeli też znalazł łaskę w oczach waszych, powiedzcież Faraonowi tak:

5 Otec můj přísahou mne zavázal, řka: Aj, já umírám; v hrobě mém, kterýž jsem sobě vykopal v zemi Kananejské, tam mne pochovej. Nyní tedy, prosím, necht' vstoupím a pochovám otce svého, a navrátím se zase.

Ojciec mój zaklął mnie, mówiąc: Oto, ja umieram; w grobie moim, którym wykopał sobie w ziemi Kanaan, tam pochowaj mnie! A teraz, chciałbym pójść i pochować ojca mojego, i powrócić!"

6 I řekl Farao: Vstup a pochovej otce svého tak, jakž tě přísahou zavázal.

I rzekł Faraon: "Idź, a pochowaj ojca twego, jako zaklął ciebie."

7 Tedy vstoupil Jozef, aby pochoval otce svého, a vstoupili s ním všickni služebníci Faraonovi, starší domu jeho a všickni starší země Egyptské,

I poszedł Josef, aby pochować ojca swego; i poszli z nim wszyscy słudzy Faraona, starsi domu jego, i wszyscy starsi ziemi Micraim.

8 Všecken také dům Jozefův, a všickni bratří jeho i dům otce jeho; toliko dětí svých, ovec a volů nechali v zemi Gesen.

I cały dom Josefa i bracia jego, i dom ojca jego; tylko dzieci swoje i trzody swe, i rogaciznę swą zostawili w ziemi Goszen.

ה אָבִי הַשְׁבִּיעַנִי לֵאמֹר הִנֵּה אָנֹכִי מֵת בְּקִבְרִי אֲשֶׁר כָּרִיתִי לִי בְּאֶרֶץ כְּנָעַן שָׁמָּה תִקְבְּרֵנִי וְעַתָּה אֵפְלֶה-נָּא וְאֶקְבְּרָה אֶת-אָבִי וְאָשׁוּבָה:

מִיָּן פֶּאָטֶער האָט מִיך באַשוואָרן, אַזוי צו זאָגן: זע, איך שטאַרב; אין מִיָּן קבֶּר וואָס איך האָב מיר געגראָבן אין לאַנד כְּנָעַן, דאָרטן זאָלסטו מִיך באַגראָבן. און אַצונד, לאָמִיך אַרויפֿגײן, איך בעט דײַך, און באַגראָבן מִיָּן פֶּאָטֶער, און זײַך אומקערן.

ו וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה עֲלֶה וקִבֵּר אֶת-אָבִיךָ כַּאֲשֶׁר הַשְׁבִּיעֶךָ:

האָט פֿרעה געזאָגט: גײ אַרויף, און באַגראָב דײַן פֶּאָטֶער, אַזוי ווי ער האָט דײַך באַשוואָרן.

ז וַיַּעַל יוֹסֵף לִקְבֹּר אֶת-אָבִיו וַיַּעֲלוּ אֹתוֹ כָּל-עֲבָדֵי פַרְעֹה זִקְנֵי בֵיתוֹ וְכָל זִקְנֵי אֶרֶץ-מִצְרַיִם:

איז יוסף אַרויפֿגעגאַנגען צו באַגראָבן זײַן פֶּאָטֶער, און מיט אים זײַנען אַרויפֿגעגאַנגען אַלע קנעכט פֿון פֿרעהן, די עלטסטע פֿון זײַן הויז, און אַלע עלטסטע פֿון לאַנד מִצְרַיִם,

ח וְכָל בֵּית יוֹסֵף וְאֶחָיו וּבֵית אָבִיו רַק טָפָם וְצֹאֲנָם וּבִקְרָם עֲזָבוּ בְּאֶרֶץ גֹּשֶׁן:

און דאָס גאַנצע הויזגעזינט פֿון יוסף, און זײַנע ברידער, און זײַן פֶּאָטֶערס הויזגעזינט; בלויז זייערע קליינע קינדער, און זייערע שאָף און זייערע רינדער, האָבן זיי איבערגעלאָזן אין לאַנד גֹּשֶׁן.

- 9 Vstoupili s ním také i vozové a jezdci, a bylo vojsko to veliké velmi.

Wyprawili się też z nim i wozy i jezdni, tak, że poczet był bardzo wielki.

- 10 I přišli až k místu Atád, kteréž jest při brodu Jordánském, a kvílili tam kvílením velikým a velmi žalostným; i držel *tu* zámutek po otci svém za dnů sedm.

I doszli oni do gumna Cierniowego, które po drugiej stronie Jardenu i urządzili tam żałobę wielką i ciężką bardzo; i obchodził po ojcu swym żałobę przez siedm dni.

- 11 Vidouce pak obyvatelé země té, totiž Kananejští, zámutek na místě tom Atád, řekli: Těžký to mají zámutek Egyptští. Protož nazváno jest jméno jeho Abel Mizraim, a *to* jest při brodu Jordánském.

I ujrzeli mieszkańcy ziemi tej, Kanaanejczycy, żałobę w Gumnie Cierniowém i rzekli: "Żałoba to ciężka u Micrejczyków!" Przeto nazwano imię jego: Abel-Micraim, które po drugiej stronie Jardenu.

- 12 Učinili tedy s ním synové jeho tak, jakž jim byl poručil.

Uczynili z nim tedy synowie jego, jako im był przykazał:

ט וַיַּעַל עִמּוֹ גַּם־רֶכֶב גַּם־פָּרָשִׁים וַיְהִי הַמַּחֲנֶה כְּבֹד מְאֹד:

אויך רײטער און רײטוועגן זײנען אַרױפֿגעגאַנגען מיט אים, און די מחנה איז געווען זייער גרויס.

י וַיָּבֹאוּ עַד־גֶּרֶן הָאֵטָד אֲשֶׁר בְּעֶבֶר הַיַּרְדֵּן וַיִּסְפְּדוּ־שָׁם מִסֵּפֶד גָּדוֹל וְכָבֵד מְאֹד וַיַּעַשׂ לְאָבִיו אָבֵל שִׁבְעַת יָמִים:

און זיי זײנען געקומען ביז דעם שײער פֿון אָטָד וואָס אויף יענער זײט ירדן, און האָבן דאָרטן געקלאָגט זייער אַ גרויסע און שווערע קלאָג; און ער האָט געמאַכט אַ טרויער אויף זײן פֿאַטער זיבן טעג.

יא וַיֵּרָא יוֹשֵׁב הָאָרֶץ הַכְּנַעֲנִי אֶת־הָאָבֵל בְּגֶרֶן הָאֵטָד וַיֹּאמְרוּ אָבֵל־כְּבֹד זֶה לְמִצְרַיִם עַל־כֵּן קָרָא שְׁמָהּ אָבֵל מִצְרַיִם אֲשֶׁר בְּעֶבֶר הַיַּרְדֵּן:

און דער באַווינער פֿון לאַנד, דער כְּנַעֲנִי, האָט געזען דעם טרויער בײַ דעם שײער פֿון אָטָד, און זיי האָבן געזאָגט: אַ שווערער טרויער איז דאָס בײַ מִצְרַיִם. דרום האָט מען גערופֿן דעם נאָמען דערפֿון אָבֵל־מִצְרַיִם, וואָס אויף יענער זײט ירדן.

יב וַיַּעֲשׂוּ בָנָיו לּוֹ כֵּן כַּאֲשֶׁר צֻוּם:

און זײנע זין האָבן געטאָן צו אים אַזוי ווי ער האָט זיי באַפֿוילן.

13 A donesše ho do země Kananejské, pochovali ho v jeskyni na poli Machpelah, kterouž byl koupil Abraham s tím polem k dědičnému pohřbu od Efrona Hetejského, naproti Mamre.

Ponieśli go synowie jego do Kanaan i pochowali go w pieczarze na polu Machpela, którą był nabył Abraham wraz z polem na grób dziedziczny od Efrona Chitejczyka naprzeciw Mamre.

14 A když pochoval Jozef otce svého, navrátil se do Egypta s bratřími svými a se všemi, kteříž byli vstoupili s ním, aby pochovali otce jeho.

I wrócił Josef do Micraim, - on i bracia jego, i wszyscy, którzy poszli z nim dla pochowania ojca jego - gdy pochował ojca swego.

15 Vidouce pak bratří Jozefovi, že umřel otec jejich, řekli: Snad v nenávisti nás míti bude Jozef, a vrchovatě nahradí nám všechno zlé, kteréž jsme jemu činili.

A widząc bracia Josefa, že umarł ojciec ich, rzekli: "Cóż, jeżeli znienawidzi nas Josef i odda nam wszystko zło, któreśmy mu wyrządzili?"

16 Protož vzkázali Jozefovi, řkouce: Otec tvůj ještě před smrtí svou přikázal, řka:

I wysłali do Josefa tak: "Ojciec twój nakazał przed śmiercią swoją, mówiąc:

יִשְׂאוּ אֹתוֹ בָּנָיו אֶרֶץ כְּנָעַן וַיִּקְבְּרוּ
אֹתוֹ בְּמַעְרַת שְׂדֵה הַמְּכַפְּלָה אֲשֶׁר
קָנָה אַבְרָהָם אֶת־הַשָּׂדֶה
לְאַחֲזִית־קֶבֶר מֵאֵת עֶפְרֹן הַחֲתִי
עַל־פְּנֵי מִמְרָא:

און זינע זין האָבן אים אַוועקגעטראָגן
קײן לאַנד כְּנָעַן, און האָבן אים
באַגראָבן אין דער הייל פֿון דעם פֿעלד
פֿון מְכַפְּלָה, וואָס אַבְרָהָם האָט
אַפגעקויפֿט מיטן פֿעלד, פֿאַר אַ
קבר-אייגנטום, פֿון עֶפְרֹן דעם חֲתִי,
פֿאַר מִמְרָא.

יֵשֶׁב יוֹסֵף מִצְרֵימָה הוּא וְאָחָיו
וְכָל־הָעֲלִים אֹתוֹ לְקַבֵּר אֶת־אָבִיו
אַחֲרֵי קִבְרוֹ אֶת־אָבִיו:

און יוֹסֵף האָט זיך אומגעקערט קײן
מִצְרַיִם, נאָכדעם ווי ער האָט באַגראָבן
זײַן פֿאַטער, ער און און זינע ברידער, און
אַלע וואָס זינען אַרויפֿגעגאַנגען מיט
אים צו באַגראָבן זײַן פֿאַטער.

טו וַיֵּרְאוּ אֲחֵי־יוֹסֵף כִּי־מֵת אָבִיהֶם
וַיֹּאמְרוּ לוֹ יִשְׁטַמְנוּ יוֹסֵף וְהָשִׁב יֹשִׁיב
לָנוּ אֵת כָּל־הָרָעָה אֲשֶׁר גָּמְלָנוּ אֹתוֹ:

און ווי יוֹסֵפֿס ברידער האָבן געזען אַז
זייער פֿאַטער איז טויט, אַזוי האָבן זיי
געזאָגט: אַפֿשר וועט אונדז יוֹסֵפֿס טראָגן
אַ שנאה, און אומקערן וועט ער אונדז
אומקערן אַלדאָס שלעכטס וואָס מיר
האָבן אים געטאָן.

טז וַיֹּצִיאוּ אֶל־יוֹסֵף לֵאמֹר אָבִיךָ צִוָּה לִפְנֵי
מוֹתוֹ לֵאמֹר:

און זיי האָבן געהייסן זאָגן יוֹסֵפֿן: דײַן
פֿאַטער האָט באַפֿוילן פֿאַר זײַן טויט,
אַזוי צו זאָגן:

17 Takto díte Jozefovi: Prosím, odpusť již bratřím svým přestoupení a hřích jejich; nebo zle učinili tobě. Protož již odpusť, prosím, přestoupení služebníkům Boha, *jehož ctíl* otec tvůj. I rozplakal se Jozef, když k němu mluvili.

Tak powiecie Josefowi: Proszę cię, chciejże przebaczyć winę braci twoich i grzech ich, że zło wyrządzili ci! A teraz przebacźże winę sług Boga ojca twojego!" I zapłakał Josef gdy tak przemówiono do niego.

18 Přistoupili potom také bratří jeho, a padše před ním, řekli: Aj, my jsme služebníci tvoji.

Poszli tedy i bracia sami, i upadli przed nim i rzekli: "Otośmy niewolnikami twoimi!"

19 Jimž odpověděl Jozef: Nebojte se; nebo zdaliž jsem já *vám* za Boha?

I rzekł do nich Josef: "Nie obawiajcie się, bo czyż ja w miejscu Boga?

20 Vy zajisté skládali jste proti mně zlé; *ale* Bůh obrátil to v dobré, aby učinil to, což vidíte nyní, a při životu zachoval lid mnohý.

Jakkolwiek umyśliliście zło na mnie, Bóg umyślił to na dobre, aby sprowadzić to, co dziś się stało: aby zachować życie ludu liczne.

יז כה־תאמרו לְיוֹסֵף אָנָּה שָׂא נָּא פְּשָׁע אֶחָיִךְ וְחַטָּאתָם כִּי־רָעָה גָּמְלוּךְ וְעָתָה שָׂא נָּא לְפָשַׁע עַבְדֵי אֱלֹהֵי אָבִיךָ וַיִּבֶךְ יוֹסֵף בְּדַבָּרָם אֵלָיו:

«אָזוּי זאָלט איר זאָגן צו יוסף: פֿאַרגיב, איך בעט דיר, דעם פֿאַרברעך פֿון דינע ברידער און זייער חטא, וואָס זיי האָבן דיר שלעכטס געטאָן». און אַצונד, פֿאַרגיב, איך בעט דיר, דעם פֿאַרברעך פֿון די קנעכט פֿון דיין פֿאַטערס גאָט. און יוסף האָט געוויינט אַז מע האָט צו אים גערעדט.

יח וַיֵּלְכוּ גַם־אֶחָיו וַיִּפְּלוּ לְפָנָיו וַיֹּאמְרוּ הֲנִנוּ לְךָ לַעֲבָדִים:

און זינע ברידער זינען אויך געגאנגען און זינען אנידערגעפאלן פֿאַר אים, און האָבן געזאָגט: זע, מיר זינען דינע קנעכט.

יט וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם יוֹסֵף אַל־תִּירָאוּ כִּי הִתַּחַת אֱלֹהִים אָנִי:

האָט יוסף צו זיי געזאָגט: איר זאָלט ניט מורא האָבן; בין איך דען אויף דעם אָרט פֿון גאָט?

כ וְאַתֶּם חֲשַׁבְתֶּם עָלַי רָעָה אֱלֹהִים חֲשָׁבָה לְטָבָה לְמַעַן עֲשֶׂה כִּיּוֹם הַזֶּה לְהַחֲיִית עַם־רַב:

וואָרום איר האָט געמיינט אַ רעה פֿאַר מיר, אָבער גאָט האָט עס געמיינט פֿאַר אַ טוֹבָה, כּדי צו מאַכן אָזוּי ווי היינטיקן טאָג, צו דערהאַלטן ביים לעבן אַ סך פֿאָלק.

21 Protož nebojte se již; já chovati vás budu i děti
 vaše. A tak těšil je, a mluvil k srdci jejich.

כא וַעֲתָה אֶל־תִּירָאוֹ אֲנֹכִי אֲכַלְכֵּל אֶתְכֶם
 וְאֶת־טַפְכֶם וַיִּנַּחֵם אוֹתָם וַיְדַבֵּר
 עַל־לִבָּם:

I tak nie obawiajcie się! Ja będę żywił was
 i dziatwę waszę." I pocieszał ich, i przemawiał
 do serca ich.

און אַצונד, זאָלט איר ניט מורא האָבן;
 איך וועל אויסהאַלטן אייך און אייערע
 געזינטן. און ער האָט זיי געטרייסט, און
 זיי גערעדט צום האַרצן.

22 Bydlil pak Jozef v Egyptě, on i dům otce jeho,
 a živ byl Jozef sto a deset let.

כב וַיָּשָׁב יוֹסֵף בְּמִצְרַיִם הוּא וּבֵית אָבִיו
 וַיְחִי יוֹסֵף מֵאָה וָעֶשֶׂר שָׁנִים:

I został Josef w Micraim, - on i dom ojca jego.
 I żył Josef sto dziesięć lat.

און יוסף איז געבליבן אין מצרים, ער
 און זיין פֿאַטערס הויזגעזינט; און יוסף
 האָט געלעבט הונדערט און צען יאָר.

23 A viděl Jozef syny Efraimovy až do třetího
 pokolení; ano i synové Machira, syna Manasse-
 sova, vychováni jsou u Jozefa.

כג וַיֵּרָא יוֹסֵף לְאֶפְרַיִם בְּנֵי שְׁלֹשִׁים גַּם
 בְּנֵי מְכִיר בֶּן־מְנַשֶּׁה יְלָדוֹ עַל־בְּרָכִי
 יוֹסֵף:

I widział Josef u Efraima dzieci trzeciego po-
 kolenia; synowie též Machira, syna Menaszy,
 zrodzili się na kolanach Josefa.

און יוסף האָט געזען פֿון אַפֿרימען
 אוראייניקלעך; אויך די קינדער פֿון
 מְכִיר, מנשהס זון, זיינען געבאָרן
 געוואָרן אויף יוסףס קני.

24 Mluvil potom Jozef bratřím svým: Já tudíž
 umru; Bůh pak jistotně navštíví vás, a vyvede
 vás z země této do země, kterouž přísáhl
 Abrahamovi, Izákovi a Jákobovi.

כד וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל־אֶחָיו אֲנֹכִי מֵת
 וְאֱלֹהִים פֶּקֶד יִפְקֹד אֶתְכֶם וְהָעִלָּה
 אֶתְכֶם מִן־הָאָרֶץ הַזֹּאת אֶל־הָאָרֶץ
 אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק
 וּלְיַעֲקֹב:

I rzekł Josef do braci swoich: "Ja umieram; ale
 Bóg wspomni was i wyprowadzi was z ziemi
 tej, do ziemi, którą zaprzysiągł Abrahamowi,
 Ic'hakowi, i Jakóbowi."

און יוסף האָט געזאָגט צו זיינע ברידער:
 איך שטאַרב; אָבער דערמאָנען וועט זיך
 גאָט דערמאָנען אָן אייך, און ער וועט
 אייך אויפֿברענגען פֿון דעם היגן לאַנד
 צו דעם לאַנד וואָס ער האָט
 צוגעשוואָרן אַבֿרהמען, יצחקן, און
 יעקבן.

25 Protož přísahou zavázal Jozef syny Izraelovy, řka: Když navštíví vás Bůh, vynestež kosti mé odsud.

I zaklál Josef synów Israela, i rzekł: "Wspomnieć wspomni Bóg was, a wtedy wyniesiecie kości moje ztąd!"

26 I umřel Jozef, když byl ve stu a v desíti letech; a pomazán jsa vonnými věcmi, vložen jest do truhly v Egyptě.

I umarł Josef w wieku stu dziesięciu lat, i nabalsamowano go, i złożono do skrzyni w Micraim.

כה וַיִּשָּׁבַע יוֹסֵף אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר
פֶּקֶד יִפְקֹד אֱלֹהִים אֶתְכֶם וְהָעֵלְתֶם
אֶת־עַצְמֹתַי מִזֶּה:

און יוסף האט באשווארן די זין פֿון
ישראל, אזוי צו זאגן: דערמאנען וועט
זיך גאט דערמאנען אן אייך; זאלט איר
אויפֿברענגען מינע בינער פֿון דאנען.

כו וַיָּמָת יוֹסֵף בֶּן־מֵאָה וָעֶשְׂרִי שָׁנִים
וַיַּחְנֹטוּ אֹתוֹ וַיִּישָׂם בָּאָרוֹן בְּמִצְרַיִם:

און יוסף איז געשטארבן צו הונדערט
און צען יאָר. און מע האט אים
איינגעבאלזאמירט, און ער איז
אריינגעטאן געווארן אין אן אָרון אין
מִצְרַיִם.